

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ TUTANAK DERGİSİ

CİLT: 57

29'uncu Birleşim
12 Aralık 2020 Cumartesi

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde yer alan ve kâtip üyeler tarafından okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İÇİNDEKİLER

	<u>Sayfa</u>
I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ	13
II.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER	17,98,105,154,169,178 201,211

A) KANUN TEKLİFLERİ

*17:76,98:105,105:146,
154:167,169:175,
178:195,201:210,
211:220*

1.- 2021 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi (1/281) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S.Sayısı: 230) 17:76,98:105,105:146,
154:167,169:175,
178:195,201:210,
211:220

2.- 2019 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/280), 2019 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifine İlişkin Olarak Hazırlanan 2019 Yılı Genel Uygunluk Bildirimi ile 2019 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 190 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporu, 2019 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2019 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/1322) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S.Sayısı: 231) 17:76,98:105,105:146,
154:167,169:175,
178:195,201:210,
211:220

A) SAĞLIK BAKANLIĞI 17:76,98:105,105:146,
154:167,169:175,
178:195,201:210,
211:212,212:213

1) Sağlık Bakanlığı 2021 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi 17:76,98:105,105:146,
154:167,169:175,
178:195,201:210,
211:212,212

2) Sağlık Bakanlığı 2019 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı 17:76,98:105,105:146,
154:167,169:175,
178:195,201:210,
211:212,213

B) TÜRKİYE HUDUT VE SAHİLLER SAĞLIK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ 17:76,98:105,105:146,
154:167,169:175,
178:195,202:210,
211:212,213:214

1) Türkiye Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğü 2021 Yılı Merkezî
Yönetim Bütçesi 17:76,98:105,105:146,
154:167,169:175,
178:195,202:210,
211:212,213

2) Türkiye Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğü 2019 Yılı Merkezî
Yönetim Kesin Hesabı 17:76,98:105,105:146,
154:167,169:175,
178:195,202:210,
211:212,213:214

C) TÜRKİYE İLAÇ VE TIBBİ CİHAZ KURUMU 17:76,98:105,105:146,
154:167,169:175,
178:195,202:210,
211:212,214:215

1) Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu 2021 Yılı Merkezî Yönetim
Bütçesi 17:76,98:105,105:146,
154:167,169:175,
178:195,202:210,
211:212,214

2) Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı	17:76,98:105,105:146, 154:167,169:175, 178:195,202:210, 211:212,214:215
--	--

<i>Ç) TÜRKİYE SAĞLIK ENSTİTÜLERİ BAŞKANLIĞI</i>	<i>18:76,98:105,105:146, 154:167,169:175, 178:195,202:210, 211:212,215:216</i>
---	--

1) Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığı 2021 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi	18:76,98:105,105:146, 154:167,169:175, 178:195,202:210, 211:212,215
--	--

2) Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığı 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı	18:76,98:105,105:146, 154:167,169:175, 178:195,202:210, 211:212,215:216
---	--

<i>D) ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI</i>	<i>18:76,99:105,106:146, 154:167,169:175, 179:195,202:210, 212,216</i>
---	--

1) Çevre ve Şehircilik Bakanlığı 2021 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi 18:76,99:105,106:146,
154:167,169:175,
179:195,202:210,
212,216

2) Çevre ve Şehircilik Bakanlığı 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı 18:76,99:105,106:146,
154:167,169:175,
179:195,202:210,
212,216

E) TAPU VE KADASTRO GENEL MÜDÜRLÜĞÜ 18:76,99:105,106:146,
155:167,169:175,
179:195,202:210,
212,216:217

1) Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü 2021 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi 18:76,99:105,106:146,
155:167,169:175,
179:195,202:210,
212,216:217

2) Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı 18:76,99:105,106:146,
155:167,169:175,
179:195,202:210,
212,217

F) İÇİŞLERİ BAKANLIĞI

18:76,99:105,106:146,
155:167,169:175,
179:195,202:210,
212,217

1) İçişleri Bakanlığı 2021 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

18:76,99:105,106:146,
155:167,169:175,
179:195,202:210,
212,217

2) İçişleri Bakanlığı 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

18:76,99:105,106:146,
155:167,169:175,
179:195,202:210,
212,217

G) EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

18:76,99:105,106:146,
155:167,170:175,
179:195,202:210,
212,218

1) Emniyet Genel Müdürlüğü 2021 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

18:76,99:105,106:146,
155:167,170:175,
179:195,202:210,
212,218

2) Emniyet Genel Müdürlüğü 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

18:76,99:105,106:146,
155:167,170:175,
179:195,202:210,
212,218

Ğ) JANDARMA GENEL KOMUTANLIĞI

18:76,99:105,106:146,
155:167,170:175,
179:195,202:210,
212,218:219

1) Jandarma Genel Komutanlığı 2021 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

18:76,99:105,106:146,
155:167,170:175,
179:195,202:210,
212,218

2) Jandarma Genel Komutanlığı 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

18:76,99:105,106:146,
155:167,170:175,
179:195,202:210,
212,218:219

H) SAHİL GÜVENLİK KOMUTANLIĞI

18:76,99:105,106:146,
155:167,170:175,
179:195,202:210,
212,219

1) Sahil Güvenlik Komutanlığı 2021 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

18:76,99:105,106:146,
155:167,170:175,
179:195,202:210,
212,219

2) Sahil Güvenlik Komutanlığı 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

18:76,99:105,106:146,
155:167,170:175,
179:195,202:210,
212,219

1) GÖÇ İDARESİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

18:76,99:105,106:146,
155:167,170:175,
179:195,202:210,
212,219:220

1) Göç İdaresi Genel Müdürlüğü 2021 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

18:76,99:105,106:146,
155:167,170:175,
179:195,202:210,
212,219

2) Göç İdaresi Genel Müdürlüğü 2019 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

18:76,99:105,106:146,
155:167,170:175,
179:195,202:210,
212,220

İ) AFET VE ACİL DURUM YÖNETİMİ BAŞKANLIĞI

18:76,99:105,106:146,
155:167,170:175,
179:195,202:210,
212,220

1) Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı 2021 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

18:76,99:105,106:146,
155:167,170:175,
179:195,202:210,
212,220

2) Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı 2019 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

18:76,99:105,106:146,
155:167,170:175,
179:195,202:210,
212,220

III.- SATAŞMALARLA İLİŞKİN KONUŞMALAR

76,79,81,87,146,148,177

- 1.- Denizli Milletvekili Cahit Özkan'ın, 230 sıra sayılı 2021 Yılı Bütçe Kanunu Teklifi ile 231 sıra sayılı 2019 Yılı Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin beşinci tur görüşmelerinde HDP Grubu adına konuşan konuşmacıların AK PARTİ'ye sataşması nedeniyle konuşması 76:78
- 2.- Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, Denizli Milletvekili Cahit Özkan'ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşmasında HDP'ye sataşması nedeniyle konuşması 79:80
- 3.- İçişleri Bakanı Süleyman Soylu'nun, 230 sıra sayılı 2021 Yılı Bütçe Kanunu Teklifi ile 231 sıra sayılı 2019 Yılı Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin beşinci tur görüşmelerinde HDP Grubu adına konuşan konuşmacıların Hükûmete ve şahsına sataşması nedeniyle konuşması 81:84
- 4.- İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın, Denizli Milletvekili Cahit Özkan'ın yaptığı açıklamasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması 87:89
- 5.- Denizli Milletvekili Cahit Özkan'ın, İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşmasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması 90
- 6.- İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'un, Denizli Milletvekili Cahit Özkan'ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşmasında HDP'ye sataşması nedeniyle konuşması 90:92
- 7.- İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın, Denizli Milletvekili Cahit Özkan'ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşmasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması 92:93
- 8.- Denizli Milletvekili Cahit Özkan'ın, İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşmasında AK PARTİ'ye sataşması nedeniyle konuşması 93:94
- 9.- İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın, Denizli Milletvekili Cahit Özkan'ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşmasında CHP'ye tekraren sataşması nedeniyle konuşması 95:96
- 10.- Denizli Milletvekili Cahit Özkan'ın, İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşmasında AK PARTİ'ye tekraren sataşması nedeniyle konuşması 96:97
- 11.- İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın, İstanbul Milletvekili Halis Dalkılıç'ın 230 sıra sayılı 2021 Yılı Bütçe Kanunu Teklifi ile 231 sıra sayılı 2019 Yılı Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin beşinci tur görüşmelerinde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşmasında CHP'ye sataşması nedeniyle konuşması 146:147
- 12.- İstanbul Milletvekili Halis Dalkılıç'ın, İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşmasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması 148

- 13.- İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın, İstanbul Milletvekili Halis Dalkılıç'ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşmasında CHP'ye sataşması nedeniyle konuşması 149:150
- 14.- Çevre ve Şehircilik Bakanı Murat Kurum'un, Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın yaptığı açıklamasında Hükûmete ve şahsına sataşması nedeniyle konuşması 177:178

IV.- AÇIKLAMALAR**78,80,84,97,147,151,
167,175,196,210**

- 1.- İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın, ülkedeki en acil sorunun Covid-19'la mücadeledeki zafiyetler olduğuna, Bilim Kurulunun tavsiyelerine uyulması gerektiğine, sağlık çalışanlarına ek performans ücreti olarak 24 lira, 32 lira, 7 lira vermenin ayıp olduğuna ilişkin açıklaması 78:79
- 2.- Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın, 2021 bütçesinin vatandaşın derdine deva olmadığına; Covid-19'un meslek hastalığı sayılması için bir çalışma olup olmadığına, 2020 yılında tedarik edilen yeterli aşı stoku olup olmadığına, ek ödeme süresinin uzatılmasının düşünülüp düşünülmediğine, Çin aşısının kaçta alındığını öğrenmek istediklerine, tıbbi cihaz ve medikal ürün sektöründe ciddi sıkıntılar olduğuna, sağlık çalışanlarının döner sermaye ödemelerinden vergi kesintisi yapılmaması yönünde talepleri olduğuna, GATA eski Başhekim Yardımcısı Ali Edizer'in son durumunu öğrenmek istediklerine ilişkin açıklaması 80:81
- 3.- Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, İçişleri Bakanı Süleyman Soylu'nun sataşma nedeniyle yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 84:85
- 4.- İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın, görüşmelerin dördüncü turunda Cumhurbaşkanı maaşının asgari ücretin 30 katı olduğunu söylediğine, Ankara Milletvekili Naci Bostancı'nın bunu yalanladığına, sonradan yaptığı araştırmaya göre aslında 30 katı değil 35 katı olduğuna ilişkin açıklaması 86
- 5.- Denizli Milletvekili Cahit Özkan'ın, İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 87
- 6.- Ankara Milletvekili Mehmet Naci Bostancı'nın, İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 97:98
- 7.- İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın, Ankara Milletvekili Mehmet Naci Bostancı'nın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 98
- 8.- Denizli Milletvekili Cahit Özkan'ın, İstanbul Milletvekili Halis Dalkılıç'ın siyaset statüleriyle ilgili değerlendirmeler yaptığına, siyasetin sadece Parlamento çatısından ibaret olmadığına ilişkin açıklaması 147:148

9.- Denizli Milletvekili Cahit Özkan'ın, AK PARTİ'nin milletin vicdanı olduğuna, AK PARTİ hükümetlerinin 19'uncu bütçesinin milletten tam not aldığına ilişkin açıklaması	151
10.- İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın, Denizli Milletvekili Cahit Özkan'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması	151
11.- İçişleri Bakanı Süleyman Soylu'nun, İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması	152
12.- İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın, İçişleri Bakanı Süleyman Soylu'nun yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması	152:153
13.- Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, İçişleri Bakanı Süleyman Soylu'nun yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması	153:154
14.- Ankara Milletvekili Murat Emir'in, Sağlık Bakanı Fahrettin Koca'nın 230 sıra sayılı 2021 Yılı Bütçe Kanunu Teklifi ile 231 sıra sayılı 2019 Yılı Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin beşinci tur görüşmelerinde yürütme adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması	167:168
15.- Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, Çevre ve Şehircilik Bakanı Murat Kurum'un 230 sıra sayılı 2021 Yılı Bütçe Kanunu Teklifi ile 231 sıra sayılı 2019 Yılı Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin beşinci tur görüşmelerinde yürütme adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması	175:177
16.- İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'un, İçişleri Bakanı Süleyman Soylu'nun 230 sıra sayılı 2021 Yılı Bütçe Kanunu Teklifi ile 231 sıra sayılı 2019 Yılı Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin beşinci tur görüşmelerinde yürütme adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması	196:197
17.- İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın, Sağlık Bakanı Fahrettin Koca ve İçişleri Bakanı Süleyman Soylu'nun 230 sıra sayılı 2021 Yılı Bütçe Kanunu Teklifi ile 231 sıra sayılı 2019 Yılı Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin beşinci tur görüşmelerinde yürütme adına yaptıkları konuşmalarındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması	198:201
18.- Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül'ün, Covid-19'un tüm dünyada sarsıcı bir etki yaptığına, koronavirüs pandemi sürecinde proaktif bir mücadele sergileyen ve dünyada büyük takdir gören Sağlık Bakanı Fahrettin Koca ile fedakâr sağlık ordusuna şükranlarını sunduklarına ve bütçelerinin hayırlı olmasını dilediklerine, ülkede meydana gelen doğal afetlerde Sağlık, İçişleri ile Çevre ve Şehircilik Bakanlıklarının insanüstü bir çaba sarf ettiğine, yaşanabilir şehirleşme faaliyetleri ile sürdürülebilir çevre politikalarını hayata geçiren Çevre ve Şehircilik Bakanı Murat Kurum ve Bakanlık yetkililerini tebrik ettiğine ve bütçelerinin hayırlı olmasını dilediğine, başta İçişleri Bakanı Süleyman Soylu olmak üzere İçişleri Bakanlığı ile tüm güvenlik güçlerine teşekkür ettiklerine ve başarılarının devamını dilediklerine ilişkin açıklaması	210:211

V.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

105

1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Süreyya Sadi Bilgiç'in, çok sayıda milletvekilinin coronaya yakalandığına, tedbirler konusunda daha fazla dikkat edilmesi gerektiğine ilişkin konuşması

105

VI.- YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI

221

1.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, TBMM Başkanlığında görev yapan müşavirlere ilişkin sorusu ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkan Vekili Süreyya Sadi Bilgiç'in cevabı (7/36466)

221:222

2.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, seçim kanunlarında bir değişiklik yapıp yapılmayacağına ve TBMM Başkanlığında çalışan personel verilerine ilişkin sorusu ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkan Vekili Süreyya Sadi Bilgiç'in cevabı (7/36779)

223:225

I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

TBMM Genel Kurulu saat 11.03'de açılarak beş oturum yaptı.

Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Celal Adan, işgal kuvvetleri Polatlı'ya dayanmışken geri adım atmayarak Mehmetçik'in yanında duran Meclisin milletin sesi olduğuna, Suriye'nin Resulayn bölgesinde bombalı saldırı sonucu şehit olan Jandarma Yüzbaşı Yasin Kurt ve Jandarma Uzman Çavuş Oğuzhan Anar'ı rahmetle andığına,

Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Celal Adan, İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

İlişkin birer açıklamada bulundu.

2021 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi (1/281) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S.Sayı: 230), 2019 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/280), 2019 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifine İlişkin Olarak Hazırlanan 2019 Yılı Genel Uygunluk Bildirimi ile 2019 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 190 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporu, 2019 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2019 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/1322) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu'nun (S. Sayısı: 231) görüşmelerine devam edilerek;

Ticaret Bakanlığı,

Rekabet Kurumu,

Helal Akreditasyon Kurumu,

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı,

GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı,

Doğu Anadolu Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı,

Konya Ovası Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı,

Doğu Karadeniz Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı,

Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı,

Türk Standardları Enstitüsü,

Türk Patent ve Marka Kurumu,

Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu,

Türkiye Bilimler Akademisi,

Türkiye Uzay Ajansı,

2021 yılı merkezî yönetim bütçeleri ile 2019 yılı merkezî yönetim kesin hesapları kabul edildi.

İstanbul Milletvekili Engin Altay, Suriye'nin Resulayn bölgesinde bombalı saldırı sonucu şehit olan Jandarma Yüzbaşı Yasin Kurt ve Jandarma Uzman Çavuş Oğuzhan Anar'ın mekânlarını Allah'ın cennet etmesini dilediğine, Meclisin taziye çadırı olmadığına, Türkiye'nin Suriye politikasında bir yanlışlık olduğunu düşündüğüne, programda Helal Akreditasyon Kurumunun bütçesinin de olduğuna, haramın sadece İslam'ın men ettiği gıdaları tüketmek olmadığına, kul hakkı yemenin, kamu parasını çarçur etmenin, devlet eliyle özgürlüğü kısıtlamanın, yetim hakkı yemenin, israfın, adaletsizliğin, iftiranın, siyasetten zenginleşmenin de haram olduğuna,

Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu, Suriye'nin Resulayn bölgesinde şehit olan Mehmetçikleri rahmetle andığına, 10 Aralık Dünya İnsan Hakları Günü'nde Ermenistan'ın işgal ettiği Karabağ'ın azat edilmesi kutlamalarında Türkiye Cumhuriyetini temsilen Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan ve Mehmetçik'in Azerbaycan'da bulunmasının haklı bir gurur yaşattığına, Suriye'de ve Irak'ta, oluşturulmaya çalışılan terör devletinin yerle yeksan edilmesinin zaruret olduğuna, yerlilikte yüzde 20'lerden yüzde 70'lere çıkmış bir savunma sanayisinin söz konusu olduğuna, ihtiyaç duyulan yoğun bakım solunum cihazını üretebilecek kabiliyette ve kırk beş günde 1.800 yataklı 2 pandemi hastanesi kurabilecek noktada olduğuna, en büyük haramın yalan ve iftira siyaseti olduğuna,

Manisa Milletvekili Erkan Akçay, Barış Pınarı Harekâtı bölgesinde kontrol noktasına yapılan saldırıda şehit olan 2 askere Allah'tan rahmet dilediğine, güney sınırında Barış Pınarı, Fırat Kalkanı, Zeytin Dalı gibi çok önemli harekâtlar gerçekleştirildiğine, bu mücadelenin Türkiye Cumhuriyeti'nin bekası için verildiğinin idrak edilmesi gerektiğine,

İstanbul Milletvekili Engin Altay, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu'nun yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç, askerî sınai kompleks geliştikçe aslında başka alanlarda geliştirilmesi gereken teknolojinin geliştirilmediğine, uzaktan eğitimde gereken teknolojinin geliştirilmemesinin sorunlara neden olduğuna, pandemi döneminde yoğun bakımlarda sorun yaşandığına, bir mühendis olarak yerli ve millî otomobil yapılmasını heyecanla beklediğine,

Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu, İstanbul Milletvekili Engin Altay ve İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'un yaptıkları açıklamalarındaki bazı ifadelerine,

İstanbul Milletvekili Engin Altay, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu'nun yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu'nun yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu, Türkiye'nin kendi göbeğini kesen tam bağımsız bir ülke olarak hedeflerine ilerlemekte kararlı olduğuna,

Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu, Trabzon Milletvekili Ahmet Kaya'nın 230 sıra sayılı 2021 Yılı Bütçe Kanun Teklifi ile 231 sıra sayılı 2019 Yılı Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin dördüncü tur görüşmelerinde CHP Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu'nun yerinden sarf ettiği bazı ifadelerine,

Denizli Milletvekili Cahit Özkan, Aydın Milletvekili Aydın Adnan Sezgin ve Erzurum Milletvekili Muhammet Naci Cinisli'nin 230 sıra sayılı 2021 Yılı Bütçe Kanun Teklifi ile 231 sıra sayılı 2019 Yılı Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin dördüncü tur görüşmelerinde İYİ PARTİ Grubu adına yaptıkları konuşmalarındaki bazı ifadelerine,

İstanbul Milletvekili Engin Altay, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın maaşının asgari ücretin 30 katı olduğuna, Azerbaycan'da Ethem Sancak'la 5 tane anlaşma imzalandığına, bunun nasıl bir ilişki olduğunu milletin takdirine bıraktığına,

Denizli Milletvekili Cahit Özkan, vakti gelip tanklar yürüdüğünde tank palet fabrikasıyla ilgili bütün yalanların unutulacağına, ülkenin özellikle stratejik yatırımlarda bağımlılıktan kurtarılması için sağlık teknolojisinde, havacılıkta, savunma teknolojilerinde, yazılımda şeffaf bir şekilde yatırımların hayata geçirildiğine,

İstanbul Milletvekili Engin Altay, Denizli Milletvekili Cahit Özkan'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Denizli Milletvekili Cahit Özkan, İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Erzurum Milletvekili İbrahim Aydemir, Erzurum Milletvekili Muhammet Naci Cinisli'nin satışma nedeniyle yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

İstanbul Milletvekili Engin Altay, Sanayi ve Teknoloji Bakanı Mustafa Varank'ın 230 sıra sayılı 2021 Yılı Bütçe Kanun Teklifi ile 231 sıra sayılı 2019 Yılı Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin dördüncü tur görüşmelerinde yürütme adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu, İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

İstanbul Milletvekili Engin Altay, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu'nun yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç, Sanayi ve Teknoloji Bakanı Mustafa Varank'ın 230 sıra sayılı 2021 Yılı Bütçe Kanun Teklifi ile 231 sıra sayılı 2019 Yılı Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin dördüncü tur görüşmelerinde yürütme adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

Ankara Milletvekili Mehmet Naci Bostancı, İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

İstanbul Milletvekili Engin Altay, Ankara Milletvekili Mehmet Naci Bostancı'nın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu, kürsüye çıkan herkesin kendisiyle ilgili konulara cevap verme hakkı olduğuna, bakanların da Anayasa'nın ve İç Tüzük'ün kuralları çerçevesinde kendi haklarını kullandıklarına,

İzmir Milletvekili Dursun Müsavat Dervişoğlu, görevi ve sıfatı ne olursa olsun hiç kimsenin Türkiye Büyük Millet Meclisinin manevi şahsiyetine zarar verecek beyanlarda bulunma hakkı olmadığına, Sanayi ve Teknoloji Bakanı Mustafa Varank'a soracakları sorular olduğuna ama üslubu nedeniyle soru sormayacaklarına, rakamların çarpıtılmaması gerektiğine,

Manisa Milletvekili Erkan Akçay, eski sistemde de milletvekili olmadığı halde dışarıdan pek çok bakanın atandığına, atanan bakanların Türkiye Büyük Millet Meclisinde yemin ettiğine, İç Tüzük'e göre görüşmelerin sağlıklı bir şekilde devam etmesinden bütün milletvekilleri ve parti gruplarının sorumlu olduğuna, Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemiyle "Yönetimde istikrar, temsilde adalet." ilkesine kavuşulduğuna,

Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu, İzmir Milletvekili Dursun Müsavat Dervişoğlu'nun yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

İstanbul Milletvekili Engin Altay, sıfatı ne olursa olsun kimsenin Türkiye Büyük Millet Meclisi üyelerine saygısızlık yapamayacağına,

İlişkin birer açıklamada bulundular.

İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç, Düzce Milletvekili Fahri Çakır'ın 230 sıra sayılı 2021 Yılı Bütçe Kanun Teklifi ile 231 sıra sayılı 2019 Yılı Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin dördüncü tur görüşmelerinde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşmasında HDP'ye,

Erzurum Milletvekili Muhammet Naci Cinisli, Denizli Milletvekili Cahit Özkan'ın yaptığı açıklamasında şahsına,

Sataşması nedeniyle birer konuşma yaptılar.

Kamu idarelerinin bütçe ve kesin hesaplarını sırasıyla görüşmek için 12 Aralık 2020 Cumartesi günü saat 11.00'de toplanmak üzere birleşime 22.32'de son verildi.

Celal ADAN
Başkan Vekili

Sibel ÖZDEMİR
İstanbul
Kâtip Üye

Mustafa AÇIKGÖZ
Nevşehir
Kâtip Üye

Necati TIĞLI
Giresun
Kâtip Üye

12 Aralık 2020 Cumartesi

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 11.03

BAŞKAN: Başkan Vekili Süreyya Sadi BİLGİÇ

KÂTİP ÜYELER: Abdurrahman TUTDERE (Adıyaman), Mustafa AÇIKGÖZ (Nevşehir)

BAŞKAN – Türkiye Büyük Millet Meclisinin 29’uncu Birleşimini açıyorum.(x)

Toplantı yeter sayısı vardır, görüşmelere başlıyoruz.

Sayın milletvekilleri, gündemimize göre 2021 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi ile 2019 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi üzerinde görüşmelere devam edeceğiz.

Program uyarınca bugün beşinci turdaki görüşmeleri yapacağız.

Beşinci turda, Sağlık Bakanlığı, Türkiye Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğü, Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu, Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığı, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü, İçişleri Bakanlığı, Emniyet Genel Müdürlüğü, Jandarma Genel Komutanlığı, Sahil Güvenlik Komutanlığı, Göç İdaresi Genel Müdürlüğü ile Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı bütçe ve kesin hesapları yer almaktadır.

**II.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN
GELEN DİĞER İŞLER**

A) KANUN TEKLİFLERİ

1.- 2021 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi (1/281) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 230) (xx)

2.- 2019 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/280), 2019 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifine İlişkin Olarak Hazırlanan 2019 Yılı Genel Uygunluk Bildirimi ile 2019 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 190 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporu, 2019 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2019 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/1322) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 231) (xx)

A) SAĞLIK BAKANLIĞI

1) Sağlık Bakanlığı 2021 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Sağlık Bakanlığı 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

B) TÜRKİYE HUDUT VE SAHİLLER SAĞLIK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

1) Türkiye Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğü 2021 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Türkiye Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğü 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

C) TÜRKİYE İLAÇ VE TIBBİ CİHAZ KURUMU

1) Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu 2021 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

(x) 7/4/2020 tarihli 78’inci Birleşimden itibaren coronavirus salgını sebebiyle Genel Kurul Salonu’ndaki Başkanlık Divanı üyeleri, milletvekilleri ve görevli personel maske takarak çalışmalarına katılmaktadır.

(xx) 230, 231 S. Sayılı Basmayazılar ve Ödenek Cetvelleri 07/12/2020 tarihli 24’üncü Birleşim Tutanağı’na eklidir.

Ç) TÜRKİYE SAĞLIK ENSTİTÜLERİ BAŞKANLIĞI

- 1) *Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığı 2021 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi*
- 2) *Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığı 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı*

D) ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI

- 1) *Çevre ve Şehircilik Bakanlığı 2021 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi*
- 2) *Çevre ve Şehircilik Bakanlığı 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı*

E) TAPU VE KADASTRO GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

- 1) *Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü 2021 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi*
- 2) *Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı*

F) İÇİŞLERİ BAKANLIĞI

- 1) *İçişleri Bakanlığı 2021 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi*
- 2) *İçişleri Bakanlığı 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı*

G) EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

- 1) *Emniyet Genel Müdürlüğü 2021 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi*
- 2) *Emniyet Genel Müdürlüğü 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı*

Ğ) JANDARMA GENEL KOMUTANLIĞI

- 1) *Jandarma Genel Komutanlığı 2021 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi*
- 2) *Jandarma Genel Komutanlığı 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı*

H) SAHİL GÜVENLİK KOMUTANLIĞI

- 1) *Sahil Güvenlik Komutanlığı 2021 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi*
- 2) *Sahil Güvenlik Komutanlığı 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı*

İ) GÖÇ İDARESİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

- 1) *Göç İdaresi Genel Müdürlüğü 2021 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi*
- 2) *Göç İdaresi Genel Müdürlüğü 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı*

İ) AFET VE ACİL DURUM YÖNETİMİ BAŞKANLIĞI

- 1) *Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı 2021 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi*
- 2) *Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı*

BAŞKAN - Komisyon? Yerinde.

Alınan karar gereğince tur üzerindeki görüşmelerde siyasi parti gruplarına ve İç Tüzük'ün 62'nci maddesi gereğince istemi hâlinde görüşlerini bildirmek üzere yürütmeye yetmişer dakika söz verilecek, bu süreler birden fazla konuşmacı tarafından kullanılabilir ve şahsı adına yapılacak konuşmaların süresi beşer dakika olacaktır. Ayrıca, konuşmalar tamamlanınca soru-cevap işlemi on dakika soru, on dakika cevap olarak yapılacak ve sorular gereksiz olarak yerinden sorulacaktır.

Bilgilerinize sunulur.

Beşinci turda siyasi parti grupları, yürütme ve şahısları adına söz alanların adlarını sırasıyla okuyorum:

İYİ PARTİ Grubu adına: Abdul Ahat Andican, Arslan Kabukcuoğlu, Metin Ergun, Behiç Çelik, Mehmet Metanet Çulhaoğlu.

Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına: Sefer Aycan, Ali Muhittin Taşdoğan, Hayati Arkaz, Sadir Durmaz, Sermet Atay, Ümit Yılmaz.

Halkların Demokratik Partisi Grubu adına: Habip Eksik, Semra Güzel, Oya Ersoy, Sıdık Taş, Mehmet Ruştü Tiryaki, Dirayet Dilan Taşdemir, Hasan Özgüneş.

Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına: Cavit Arı, Burhanettin Bulut, Murat Emir, Fikret Şahin, Bayram Yılmazkaya, Ali Şeker, Gökân Zeybek, Murat Bakan, Hasan Baltacı, Müzeyyen Şevkin, Yaşar Tüzün, Gürsel Erol, Mehmet Güzelmansur.

Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına: Arife Polat Düzgün, İsmail Güneş, Mustafa Esgin, Selim Gültekin, İsmail Tamer, Erol Kaya, Atilla Ödünç, Selami Altınok, Halis Dalkılıç, Kemal Çelik, Ahmet Zenbilci, Emine Sare Aydın, Serap Yaşar, Recep Uncuoğlu.

Şahıslar adına: Lehinde Fevzi Berdibek.

Yürütme adına: Sağlık Bakanı Fahrettin Koca, Çevre ve Şehircilik Bakanı Murat Kurum, İçişleri Bakanı Süleyman Soylu.

Şahıslar adına: Aleyhte Servet Ünsal.

Şimdi, İYİ PARTİ Grubu adına konuşmalara başlıyoruz.

İlk söz Sayın Abdul Ahat Andican'ın.

Buyurun Sayın Andican. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA ABDUL AHAT ANDİCAN (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, aziz Türk milleti; Türkiye'nin pandemiyle ilk teması, salgının yaratacağı bütün sorunlara cevap vereceği ümidiyle ve algısıyla oluşturulan Bilim Kuruluyla başlıyor. Fakat bütün üyeleri doktor olan bu Kurulun yapısına baktığımız zaman iktidarın pandemiye sadece bir sağlık sorunu olarak algıladığı anlaşıldı. Hâlbuki pandemi -şu anda yaşadığımız ve gördüğümüz gibi- sadece bir sağlık sorunu değildir, sosyal, siyasi, ekonomik, hatta uluslararası boyutu olan bir olaydır. Bu durumda pandemi yönetimini, eğer, siz, Bilim Kurulu diye sadece doktorlardan oluşacak bir kurulla halledebileceğinizi düşünüyorsanız yanılıyorsunuz. Toplumun etkilenilecek her kesiminden temsilcilerinin oluşturduğu bir pandemi kuruluyla ancak başarılı olunabilirdi. Bu konuyla ilgili çok örnekler verebilirim ama sözünü ettiğim tipte bir pandemi kurulu oluşturulmuş olsaydı ve bunun içerisinde Diyanetin temsilcisi de olsaydı pandeminin giderek hız kazandığı bir dönemde yani mart ayı içerisinde “Sıcak iklimde virüs yaşamaz.” ya da “Kutsal yerlere virüs girmez.” gibi palavralarla on binlerce insan umreye gönderilmemiş olurdu ve daha sonra onlar döndüklerinde evde kalmayacakları biline biline “On dört gün evde kalın.” diye ülkenin her tarafına dağıtılmazdı. AKP'li bir milletvekili arkadaşımızın 2 Nisanda attığı “İlimizdeki 268 vakanın 245'i umreden.” şeklindeki bir “tweet” ne demek istediğimi açık olarak ortaya koyar. Bir süre sonra Bilim Kurulunun pandeminin sağlık boyutuyla bile ilgilenemeyeceği, mücadele edemeyeceği gerçeği ortaya çıktı ve Kurul üyeleri “Biz danışma kuruluyuz.” demeye başladılar. Zaten AKP sözcüsünün de televizyonlara çıkıp “Son söz siyasetindir; doğrusu da budur.” demesi bu olayı doğrulamaktadır. Geçen ay bir Kurul üyesinin “Biz de ancak ilan edilen verileri biliyoruz ve sade vatandaşlardan daha fazla bilgimiz yok.” demesi bu olayda vatandaş kadar ancak bilgilendirildiklerini göstermesi bakımından önemlidir.

Şimdi burada bu olay niye? Peki, bu Bilim Kurulu niye böyle bir fiyasko? Otoriter yönetimlerin çok sevdikleri bu uygulamaya uluslararası literatürde “medikal popülizm” yani “tıbbi popülizm” deniliyor. İktidar bilimden yararlanıyormuş gibi bir algı yaratıyor ama başarılı olunursa başarıyı sahipleniyor, başarısız olunursa da Bilim Kuruluna yükliyor. Sonuç: Türkiye'de Bilim Kurulu tam bir fiyasko.

Sayın Bakan henüz virüsün Türkiye'ye gelmediği dönemde bazı sorulara karşı "Yeterli test kitimiz var, hatta Avrupa ülkelerine kit ihraç ediyoruz." diyor, medyada parıltılı reklamlarla Bakanlık halk sağlığı laboratuvarlarında yerli ve millî corona testi yapıldığını ifade ediyor. Vakaların artmasıyla beraber testlerin başlangıçta sadece Ankara'da 1 merkezde yapılacağı ilan ediliyor. Yani düşünebiliyor musunuz, pandemiyle mücadele ediyorsunuz ve... Hâlbuki ülkedeki bütün tıp fakültelerinde yeterli donanım var ama tek yerde yapılacağı söyleniyor. İzmir'de veya Diyarbakır'da bir hastayı düşünün; sürüntüsünü aldırıyor, Ankara'ya gönderiliyor, üç gün sonra cevap alınıyor, bu arada hasta bulaştırmaya devam ediyor. Daha sonra, test merkezleri sayıca artırılıyor. Peki, neden böyle olmuş? Yeterli test yok. Bu dönemde Sayın Bakan "Türkiye yurt dışına test ihraç ediyor." dediğinde, bunun özel sektör tarafından yapıldığını, Bakanlıkla bir alakası olmadığını söylemeyi unutuyor. Bu dönemde nedense Bakanlık, ısrarla Türk özel sektörden test kiti almıyor ve Çin'den ithal ediyor. Bu arada Bakanlık, bir özel girişim ortaklığında test kiti üretimi çalışması başlatıyor ve bu özel girişim ayrıca yandaş bir firmayla irtibatlandırılmış durumda. Temmuz ayına gelince Bakanlığın bütün hastaneleri ve kamu kurumları için test satın aldığı bir tek kuruluş; bu kuruluşun kitleri devlete pahalı sattığı ortaya çıkıyor ve bir milletvekili arkadaşımızın verdiği önerge sonucunda devletin bu şekilde 40 milyon lira zarara uğratıldığı ortaya çıkıyor. Sağlık Bakanlığının, ilginç bir şekilde, eylül ve aralıkta yaptığı 7 kamu hastanesi ve halk sağlığı laboratuvarlarında yapılacak olan Covid-19 PCR test ihalelerini de -kamuoyunda yaygın bir şekilde belli bir- Sağlık Bakanlığında da yuvalandığı iddia edilen bir tarikat yandaşı veya tarikat bünyesindeki bir firmaya vermiş olduğunu görüyoruz. Anlaşılan, Bakanlık, yandaş firma yaklaşımını ısrarla sürdürmeye devam ediyor.

Pandemiyle mücadelede iktidarın belki de en büyük fiyaskosu maske oluyor arkadaşlar. Anadolu Ajansının haberine göre şubat ayında Çin'e 13 milyon dolarlık maske ihracatı yapıyoruz; şubat ayında. Sözde çok erken önlemler aldığını iddia eden iktidarımız pandeminin Türkiye'ye uğramayacağını zannediyor olmalı ki bu dönemde hiç stok yapmıyor. İçeride pandemi yayılıp ihtiyaç başlayınca Bakanlık maske üreticilerine baskın yapıp ürünlere el koymaya başlıyor. Bu arada hatırlayacaksınız bir Bakan çıkıp "Maskeler parayla satılacak." diyor, hemen akabinde Cumhurbaşkanı ücretsiz dağıtılacağını ilan ediyor. Önce "Vatandaşlık numarası ve e-devlet üzerinden müracaatla PTT dağıtacak." deniliyor ama bu arada, bu kararı alırken 9 bin kişilik dağıtım ekibine sahip PTT'nin 83 milyonu kapsayan bu işlemi yapamayacağını da iktidar farkında değil. Zaten vazgeçiliyor hemen. Akabinde eczanelerde yapılacağı söyleniyor, mesajlarla bildirileceği söyleniyor, bunun da yürümemesi üzerine Cumhurbaşkanı çıkıp eskiye dönüleceğini söylüyor ve maskeler yine parayla satılacak hâle geliyor. Tam anlamıyla rahmetli Demirel'in "Bunlar üç kazı güdemezler." deyimini hatırlatan bir sonuç. (İYİ PARTİ ve CHP sıralarından alkışlar) Türkiye'ye sözde çağ atlattığını iddia eden AKP iktidarı üç kuruluşluk maskeyi vatandaşa dağıtmıyor.

"İktidarın pandemiyle mücadele stratejisi var mı?" diyeceksiniz? Yok. Bazı olayları ben hatırlatacağım, kararı sizler vereceksiniz. Hatırlayacağımız gibi İran ve İtalya'da vakaların arttığı, Yunanistan'da görülmeye başlandığı bir dönemde, Şubat ayının 28'inde Sayın Cumhurbaşkanı Türkiye'deki göçmen ve mültecilere Avrupa kapısının açıldığını ilan ediyor ve akabinde 200 bine yakın göçmen sınırlara yığılıyor. Bizim taraf, yani Türkiye'nin iddiasına göre 150 bin göçmen geçmiş ama Yunanistan'ın iddiasına göre ancak 7 bin göçmen girebilmiş. Şimdi, "Bunun pandemiyle ilgisi ne, pandemi yönetimiyle alakası ne?" diye sorarsanız, cevabım şu olacak değerli arkadaşlar: Dünyada hiçbir yönetici pandemi döneminde yüz binlerce insanı sınırlara yığmaz. Rakibine, yani Yunanistan'a "Bana pandemili göçmenler gönderiyor." şeklinde bir propaganda imkânı vermez. Ayrıca, daha da önemlisi, bu insanları pandeminin tırmandığı mart ayı boyunca, nisan ayının ilk haftasına kadar orada, sınırlarda açıkta tutmaz ve daha sonra da ülke içerisine gerisin geri dağıtmazdı. Böylece ülkesinin Avrupa Birliğine karşı kullanabileceği en önemli kozu boşu boşuna harcamış olmazdı. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

Sağlık Bakanının haberi bile olmadan gece 10.00’da ilan edilen hafta sonu kısıtlamasını, yasağını hatırlarsınız. Bütün şehirlerde halk sokaklara dökülmüş, canhıraş feryadıyla alışveriş yapmak zorunda kalmıştı. Sadece bu olay bile iktidarın pandemiye yönetme konusunda ne kadar beceriksiz ve koordinasyonsuz olduğunu gösteriyor. Her konuşmasını “TMM” yani “Temizlik, maske, mesafe.” diye sonlandıran Sayın Erdoğan’ın Giresun’da sel felaketinden sonraki mitingini hatırlayın lütfen. Otobüsün üzerinden attığı 200 gramlık “keyif çayı” paketlerini yüzlerce insan birbirini ezerek kapışmaya çalışıyor. Yani “TMM” oluyor “BMM” yani “boşver, maske, mesafe” oluyor. Basında yapılan eleştirilere rağmen Sayın Erdoğan aynı işlemi bir başka şehirde yeniden tekrarlıyor. Şimdi, siz vatandaş olarak ne düşünüyorsunuz? Bu olaydan nasıl bir sonuç çıkararsınız ve pandemiye ilgili davranışınızı nasıl şekillendirirsiniz? Daha fazla bir şey söylemeye gerek yok.

Değerli milletvekilleri, pandemiye mücadelede ancak devlet ve milletin bütün öğeleriyle el ele vererek, bir dayanışma hâlinde başarılı olunabilir fakat iktidar doktorların yüzde 80’ini temsil eden TTB’yi yani Türk Tabipler Birliğini yok sayıyor, haklı uyarılarını da vatan hainliği, ihanet şeklinde tanımlıyor hatta daha ileri giderek kapatılmasını istiyor. Peki iktidarın, belediyelerin yardım kampanyalarına engel olup açtıkları hesaplara el koymasına ne demeli? Diğer taraftan yandaş vakıflar ve tarikat vakıfları şakır şakır kampanyalar düzenliyor. Siz “Başarıya ortak olurlar.” korkusuyla belediyeleri devre dışı bırakarak pandemide başarılı olunabileceğini mi sanıyorsunuz? Öyleyse yanıyorsunuz. Görüldüğü gibi, iktidarın pandemiye yönelik hiçbir stratejisi yoktur ve sadece duruma göre refleks olarak cevap verme yaklaşımı vardır.

Bugün hâlâ sürdürülmekte olan 65 yaş üstü vatandaşlara yönelik yasaklamalara gelelim. Nüfusun yüzde 10’unu oluşturan bu kesim topluma yabancılaştırılmış, âdeta parya hâline getirilmiştir. Bugün geldiğimiz noktada toplu taşıma araçlarına binmeleri bile yasaklanmış durumdadır. Sayın Bakana soruyorum: Bu gruba yönelik yasaklamaları hangi bilimsel çalışmaya göre yapıyorsunuz? Dünyanın hangi ülkesinde bu uygulama var? Bu uygulamalarla 65 yaş üstü kesim için maalesef bugün iktidar coronadan daha fazla zarar verir hâle gelmiştir.

Pandemiye mücadelenin olmazsa olması şeffaflıktır arkadaşlar. Türkiye’de ilk vaka 10 Martta, ilk ölüm ise 17 Martta duyuruluyor. Nisan ayı başında, Sayın Bakan, “İstanbul Wuhan oldu.” diyor, “Ülkede Covid yayılıyor.” demesine rağmen ilan edilen rakamlar bütün dünya ülkelerinin çok gerisinde. Ülkelerinde Covid hastalığının görülmediğini iddia eden Türkmenistan ve Kuzey Kore’nin biraz üzerinde. Bu arada Sayın Cumhurbaşkanı da “Coronayı yendik, on yedi yılda kurduğumuz sağlık sistemiyle dünya bizi dikkatle izliyor ve örnek alıyor.” nutuklarını atıyor. İşveç’ten ambulans uçağıyla hasta getirme, Batılı ülkelere bile malzeme yardımı yapma şovlarıyla bu algı güçlendirilmeye çalışılıyor. Bir salgın döneminde tam 27 gün vaka sayısının 900 ila 990 arasına sabit kalmasının mümkün olmadığını gören yabancılar istatistiksel değerlendirmelerle vaka sayılarının gizlendiğini anlıyorlar ve DSÖ yani Dünya Sağlık Örgütü “Kurallara uygun bildirim yapmıyor Türkiye.” diyor. Haziranın 6’sında da ben böyle bir “tweet” atıyorum: “Almanya turist göndermiyor. Sebep? Türkiye’nin coronayla ilgili verilerinin güvenilir olmayışı. Defalarca ‘Şeffaf olun.’ diye uyardık ama hayalî bir başarı hikâyesi uğruna gerçekler karartılıyor, bizi kandırıyorsunuz ama yabancılar yutmuyor. Bu şovun maliyeti ne? Milyonlarca turist.” Bunun üzerine yüzlerce trolün saldırısına uğruyorum.

Eylül ayında DSÖ, vakaların uygun şekilde bildirilmediği konusunda Türkiye’yi uyarınca Sağlık Bakanımız açısından mızrağın çuvala sığmadığı dönem gelmiş durumdaydı. Bakan, tıp literatüründe muhtemelen ilk defa kendisi tarafından kullanılan bir tanımlamayla “Vaka başka, hasta başkadır.” diyor ve temmuz ayından bu yana vakaları bildirimmediğini itiraf ediyor, ayrıca bu gizlemenin ulusal çıkarlarımız açısından yapıldığını söyleyerek devlet adına yalan söylemeyi meşrulaştırmaya çalışıyor. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar) Rakamlar ilan edildiğinde Türk milleti büyük bir şoka giriyor. Meğerse, dünyanın bizi kışkırdığı teraneleri tam bir palavraymış, vaka sayısı açısından Avrupa’da 1’inci, dünyada ise 4’üncüydük. Buradaki temel soru şudur: Bütün politikalarını algı yönetimi üzerine kuran bu iktidar,

başlangıçtan beri niye böyle bir yola başvurdu? İktidar, pandeminin yaz aylarında biteceğini zannetti arkadaşlar, oyunu bunun üzerine kurdu. Eğer bu gerçekleştirilseydi Sayın Cumhurbaşkanı, pandemi fatihi havalarında ortaya çıkacak, kürsülere çıkacak ve temmuz ayına kadar verilen düşük rakamlara atıf yaparak dünyanın büyük ekonomilerinin bile başaramadığını gerçekleştirmiş olduğunu söyleyerek büyük bir prestij kazanacaktı fakat pandemi oyunu bozdu. Şeffaf olmayan iktidarın halk karşısında güvenilmez bir noktaya gelmesi sonuç oldu.

Ne yazık ki iktidar bugün pandemi konusunda hâlâ şeffaf değil arkadaşlar. Test negatif olduğu hâlde klinik olarak corona olan vakalar sayıya dâhil edilmiyor, vefat sayıları “bulaşıcı hastalık” tanısıyla saklanmaya devam ediliyor. Sayın Bakan şunu bilmeli: Bütünüyle şeffaf olmadan halkın güvenini kazanamazsınız, halkı mücadeleye dâhil edemediğiniz sürece de pandemide başarılı olamazsınız.

Pandemiyle mücadelede çok önemli bir diğer faktör sağlık çalışanlarıdır arkadaşlar. Pandeminin ilk aylarında Sayın Bakan, Mecliste bir konuşma yapmış, milletvekillerini sağlık çalışanlarına alkışa davet etmişti. Biz İYİ PARTİ olarak “Alkış yetmez, en az üç ay çift maaş verilmelidir.” demiştik. Bakanlık daha sonra çalışmanın yeri ve niteliğine göre bir ödeme skalası geliştirdi. Adaletten yoksun bu skalaya göre bugün, sağlık çalışanları emeklerinin karşılığı olmayan bir rakam ancak alabilmektedirler. Geçen gün Sağlık Bakanının bizzat kendisi 193 bin sağlık çalışanının Covid pozitif olduğunu, 206 sağlık çalışanının da hayatını kaybettiğini söyledi. Bakanlık hâlâ Covid’i meslek hastalığı olarak kabul etmek konusunda ayak sürümekte. Sayın Bakan, bu insanlar görevlerinin başında şehit olmuyorlar mı? Bu önemli bir soru; bu konuda en kısa zamanda gerekli adımlar atılmalıdır.

Son zamanlarda, sağlık çalışanlarının ve ailelerinin rutin test taramasından geçirilmediği, Covid’e yakalanıp on gün geçtikten sonra Covid pozitifliği devam etse bile çalışmaya zorlandıkları yönünde duyumlar vardır. Sağlık çalışanlarının coronayla mücadelede sağlıklarını korumak Bakanlığın asli görevidir.

Sağlık Bakanlığı bütçesine gelince; ülkemizde sağlığa ayrılan para OECD ortalamasının çok altında olup konu bizzat Bakan tarafından ifade edilmiştir. Biz, yıllardır iktidarın “sağlıkta devrim” diye takdim ettiği şehir hastanesi modelinin iflas ettiğini, bütün dünyada terk edildiğini söylüyoruz. Defalarca bunu gündeme getirdik fakat iktidar, ısrarla tutumunu değiştirmede, bu hastanelere hasta sağlayabilmek için şehirlerde onlarca yıldır hizmet veren hastaneleri kapattı. Şimdi resmî rakamlara dayalı olarak basit bir hesapla şehir hastaneleri tuzağını size göstereceğim: Kalkınma Bakanlığından bildirilen rapora göre, geçmiş dönem ihalesi yapılan 19 şehir hastanesinin sözleşmedeki yapım bedelleri toplamı 10,6 milyar ABD dolarıdır. Yani hastane başına yaklaşık 500 bin dolar; bugünkü kura göre 4 milyar liradır. Hastane başına ortalama kira bedeli olarak bu şehir hastanelerini yapan işletmelere ödenecek, yirmi beş yılda ödenecek paranın miktarı da 30,3 milyar ABD dolarıdır. Bu yıl ihale edilen ve parası kamu tarafından ödenecek, yani kamunun yaptığı Aydın Şehir Hastanesi 1,1 milyar, Samsun 1,2 milyar, Trabzon 1,1 milyara ihale edilmiştir bu yıl. Şimdi, görüldüğü gibi, şehir hastanesi bugünün fiyatlarıyla kamuya ortalama 1,1 milyara mal oluyor. Buna karşın, biraz önce vurgulamıştım, KÖİ sistemiyle yapılan ihalelerdeyse bedel bugünün parasıyla 4 milyar liradır; 3 katıdır neredeyse. Sadece önümüzdeki yıl şehir hastanelerine bütçeden ödenecek miktar 16,5 milyar liradır arkadaşlar, 16,5 milyar, 2021’de; geçen yıl da 9 milyar ödenmiştir, daha önceki yıl 5 milyar ödenmiştir. Şimdi, bu ödemelerin bir de yirmi beş yıl süreli olduğunu düşünürseniz soygunun boyutları dehşet bir şekilde ortaya çıkıyor. Yani sadece önümüzdeki yıl şehir hastanelerine Sağlık Bakanlığı bütçesinden ödenecek 16,5 milyarla 16 tanesini, hadi diyelim ki en azından 15 tanesini kamunun yapması mümkün. (İYİ PARTİ ve CHP sıralarından alkışlar) Sayın Cumhurbaşkanının “hayalim” dediği ve “sağlıkta devrim” olarak takdim edilen modelin millete yüklediği, çocuklarımızın ve torunlarımızın bile ödeyeceği yük budur arkadaşlar. 30 milyar dolar ödeyeceğiz yirmi beş yıl süreyle. Kur artışlarını ve ülkenin içinde bulunduğu ekonomik darboğazı düşünürseniz bunun nasıl bir yük olduğunu görürsünüz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi.

ABDUL AHAT ANDİCAN (Devamla) – Bu ödemeler bizim haklı olduğumuzu gösteriyor ve zaten Sağlık Bakanlığı da utangaç bir şekilde bunu kabul ederek artık şehir hastanelerinin kamu tarafından yapılacağını ilan etmiş ve bu yıl bu şekilde bir sürece başlamıştır. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar) Bu süreçte ısrar etmenin maliyeti, biraz önce söyledim, milyarlarca dolardır ve tam bir şehir hastaneleri soygunudur.

Bütçe üzerinde daha fazla bir şey söyleyemeyeceğim. Vaktim olmadığı için aş konusuna ayrıntılı olarak giremeyeceğim ama şu fikrimi de sizinle paylaşmama izin verin: üç kuruluşluk bir maskeyi dağıtamayan, dağıtmayı beceremeyen, grip aşlarını şu anda karneye bağlamış olan bir iktidarın 83 milyonluk nüfus için gerekli olan 160 milyon doz aşığı ithal edebileceğine ve ithal etse bile milleti düzgün bir şekilde aşılayabileceğine güvenim olmadığını ifade etmek zorundayım. (İYİ PARTİ ve CHP sıralarından alkışlar) Eğer becerebilirse Sayın Bakana şimdiden tebriklerimi sunuyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SEMİHA EKİNCİ (Sivas) – Yerli aşımız da geliyor Sayın Vekilim.

ABDUL AHAT ANDİCAN (Devamla) -Teşekkür ediyorum, hepinize iyi günler diliyorum. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Arslan Kabukcuoğlu... (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA ARSLAN KABUKCUOĞLU (Eskişehir) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türkiye Hudut ve Sahiller Genel Müdürlüğü, Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu, Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığı bütçeleri üzerinde İYİ PARTİ Grubu adına söz almış bulunuyorum.

Sayın Bakanlar, Bakan Yardımcıları ve değerli bürokratlar; sizler de hoş geldiniz, hepinizi saygıyla selamlarım.

Covid-19 ilk kez 31 Aralık 2019’da Çin’in Wuhan kentinde rapor edilmiş, 11 Mart 2020 tarihinde Dünya Sağlık Örgütü tarafından pandemi olarak ilan edilmiştir. Ülkemizde Sağlık Bakanlığı alarmı geçmiş, sağlık ordusu dört elle görevine sarılmıştır. Pandeminin kontrolden çıkmasıyla 21 Mart 2020 tarihinde kısmi sosyal sınırlandırmalar getirilmiştir. Ekonominin 2018 yılından itibaren uğradığı zorluklar, kötülükler nedeniyle pandemi içinden daha da çıkılmaz hâle getirilmiştir. 18 Kasım 2020 tarihinde alınan tedbirler yanında 1 Aralık 2020 tarihinde yeni sosyal sınırlandırmalar konulmak zorunda kalmıştır. İnşaat sever Hükümetimiz pandemi döneminde ihtiyaç olduğu gerekçesiyle Türkiye’nin ihale alır şirketlerine 7 tanesi 21/b ihale maddesiyle alelacele hastane yaptırırken belediyelerin yaptığı hastanelere izin vermediği gibi yine bu dönemde Sağlık Bakanlığının tahliye ettiği hastaneleri de derhâl yıkmaya başlamıştır.

SEMİHA EKİNCİ (Sivas) – Çadıra izin vermedi.

ARSLAN KABUKCUOĞLU (Devamla) - Şehir hastaneleri süresince atıl hâle gelen hastane yatak sayısı 12 bin adettir. Hiç şehir hastanesi yapılmasa Sağlık Bakanları huzur içerisinde görevlerini yerine getireceklerdir.

Ülkemizde Covid-19 PCR test sayısı yeterli olmamıştır. Pandeminin başlangıcında test sayıları artırılrsa idi asemptomatik virüs yayan hastalar erken tanınacak, toplumdaki hastalık yayılımı fazla olmayacaktı. Günde 30 bin civarında yeni vakanın tespit edildiği ortamda 100 bin yatak daha yaratsanız neye yarar? Bu, akla zarar bir politikadır. Olması gereken, hastaneye verilecek parayı teste vermektir, toplumsal hareketliliği sınırlandırmaktır. Dar gelirliyle verdiğiniz 6 milyar lira biraz daha fazla tutulsaydı durum, eminim, daha da farklı olurdu.

Seçilmiş bazı ülkelerde pandemi verilerini inceleyecek olursak; Amerika Birleşik Devletleri'nde 1 milyon nüfusa düşen test sayısı 654 bin, Almanya'da 1 milyon nüfusa düşen test sayısı 363 bin, İran'da 74 bin, Japonya ve Güney Kore'de -onlar çok müstesna- 29 bin ve 61 bin. Bunun yanında, Amerika'da 67 hastadan 1'i ölüyor, Almanya'da 48 hastadan 1'i ölüyor, İran'da 40 hastadan 1'i ölüyor, Japonya'da 80 hastadan 1'i ölüyor, Güney Kore'de 86 hastadan 1'i ölüyor; bizde 140 hastadan 1 kişi ölmüştür. Bu, bence Türk sağlık sisteminin, Türk sağlık çalışanlarının başarısıdır. Buradaki ölüm oranının düşük olmasında onların payı büyüktür.

Sağlık çalışanları şimdیه kadar 230 şehit verdi. Sağlık çalışanlarının yakalandığı hastalık ve ölüm oranı, toplumdaki hastalık ve ölüm oranından çok fazladır. Hasta olanlara acil şifalar, hayatını kaybedenlere rahmet dilerim.

Tüp geçit taksitlerini, köprü geçişlerini, paralı yolların taksitlerini mücbir sebebe rağmen ödeyen Hükümet, iş canını verenlere gelince bir şey vermiyor. Kamu otoritesi "Sağlıkçıların hakkı ödenmez." dedi, hakikaten sağlıkçıların hakkı ödenmiyor. Hâlbuki pandemi bir meslek hastalığıdır, bu durum yasal olarak sonuçlandırılmalıdır. Korkusuzca bu hastalığın üzerine giderek canını feda eden sağlık personeli de şehittir, gel gelelim Hükümet bunu kabul etmemektedir. Bu cümleden olarak, sağlıkçıları günlük en az sekiz saat çalışmaktadır. Oysaki günümüz uygulamasında kamu görevlileri günlük altı saat çalışmaktadır. İnşallah, bu iki saati kamu otoritesi öder ve sağlıkta hiç olmazsa bunun karşılığını alırlar. Yine, birinci derece hekim için 4.800 lira civarında bir maaş vardır. Diğer meslekleri icat etmek istemem ama hangi mesleği alırsanız alın hepsi bunun üzerindedir. Burada, sağlık çalışanlarına "Siz, döner sermaye alıyorsunuz." diye bir miktar ödeme yapılmaktadır ama bu onların emekliliğine, özlük haklarına yansımamaktadır.

Yine, hekim dışı sağlık personelinin 3600 ek göstergesi bir yılan hikâyesine dönmüştür. Diğer 3 grupta olduğu gibi sağlıkçıların da sırtları sıvazlanmakta ve verilmesi gereken, söz verdiğiniz 3600 ek gösterge ödemesi yerine getirilmemektedir.

Pandeminin verileri çok tartışıldı. Geçen yıllardaki ölüm sayılarına bakılıp bu yıl için projeksiyonlar yapıldı ve pandemi nedeniyle ilan edilen hayat kayıpları üzerine eklendi ama görüldü ki yine de günlük defin sayısının çok altında kalmaktadır. Burada, Sayın Sağlık Bakanına olan güven sarsılmıştır. Bu rakamlarla Bilim Kurulu nasıl karar verdi, o da ayrı bir problem. Hükümetin rakam manipülasyonu enflasyonda olduğu gibi, işsizlikte olduğu gibi burada da devam etmektedir. Şunu ifade etmek bir iftihar vesilesidir: Ülkemizde, hiçbir meslek erbabı pandemi nedeniyle görevden kaçmadı. Örneğin, Türkiye Büyük Millet Meclisindeki milletvekillerinin yüzde 20'sinden daha fazlası pandemiye yakalandı. Bildiğim kadarıyla da bir arkadaşımızın eşi pandemi nedeniyle kaybedildi. Hasta olanlara şifa, hayatını kaybedenlere de rahmet diliyorum. Bu vesileyle, vatandaşlardan ihtimamlarını esirgemeyen Sayın Sağlık Bakanına, onun şahsında Sağlık Bakan Yardımcılarına, Sağlık Bakanlığı bürokratlarına, hastane başhekimlerine, klinik şeflerine, doktorlara, hemşirelere, tıbbi sekreterlere, laborantlara, yardımcı sağlık personeline, kısaca tüm sağlık ordusuna teşekkür ederiz.

Sayın milletvekilleri, sağlıkta şiddet bitmeyen bir öyküdür. Şiddet, son yıllarda birçok sektörde olduğu gibi sağlıkta da vardır ve tirmanarak devam etmektedir. Bu durum, doktorların, hemşirelerin, hastane çalışanlarının verimliliklerini etkilediği gibi, aynı zamanda hastaların zararına da bir durumdur. Finlandiya'da yapılan bir araştırmaya göre en çok şiddete uğrayan meslek grupları hapisane gardiyanları, polisler ve ondan sonra gelen psikiyatri hemşireleri ve doktorlardır. Türkiye'de yapılan araştırmalarda sözel şiddet yüzde 98, fiziki şiddet yüzde 19 civarındadır. Şiddete uğrayanların motivasyonları bozuluyor, hasta fobisi geliyor ve birim değiştiriyorlar. Ülkemizde çaresiz oldukları için sesleri çıkmıyor ama Batı ülkelerinde bu iş meslek değişimine kadar gitmektedir.

Yine, Hükümetin 2002’den sonra yarattığı popülizm gereği vatandaş önünde sağlıkta şiddet kapısı sonuna kadar açılmıştır. Ben o yıllarda başhekimdim, ondan sonraki yıllarda yine hastanede çalışmaya devam ettim. Sağlık Bakanlığının söyleminden hastaların anladığı şeydu: “Git, muayene ol; hemşireye, doktora birer tokat at, gel.” şeklindeydi. Burada yaratılan ucubenin hakkından Bakanlık da gelememiş. Konuyla ilgili sağlık mevzuatında defalarca düzenlemeye gidilmiştir. Hastalar hastaneye büyük bir beklentiyle geliyorlar. Otoritenin söylemi çok defa şöyledir: “Biz size şehir hastaneleri yaptık, gerekli muayeneleriniz yapılacak; rahatlıkla gidin gelin, vatandaş her şeye layıktır.”

Yalnız, şu bir gerçektir ki günümüzde acil servislerde, acil polikliniklerde muayene olan hasta sayıları binlerle ölçülmektedir. Türkiye’de yıllık poliklinik sayısı 750 milyondur yani her yıl Çin’in yarısını Türkiye sağlık ordusu muayene etmektedir. Son yıllarda ülkemizde kadına karşı artan şiddetin sektöre yansımalarıyla sağlık çalışanları her yönüyle kuşatma altındadır. Türk sağlık çalışanları, OECD ülkelerinin verilerine yakın bir hizmet verirken bunu onların personelinin yarısı kadar personelle yapmakta ve onların aldığı ücretin dörtte 1’i kadar ücretle yerine getirmektedir. Tabir yerindeyse sağlık personeli iğneli bir fiçı içerisinde görevini yerine getiriyor. Şiddet nedeniyle sağlık personelinin yaşadığı posttravmatik stres, motivasyon kaybı da görevlerinde eksikliğe neden olmaktadır.

Ülkemizde sağlık planlaması ekonomi ve kişi sağlığı yerine popülizme kaymıştır. Sağlık Bakanlığı durumun farkındadır, birtakım düzenlemeler yapmaya gitmiştir. 2011 yılında Hasta ve Çalışan Güvenliğinin Sağlanması Dair Yönetmelik... 2011 yılında, sağlık hizmetlerinin sunumu sırasında veya görevi nedeniyle ceza hukuku kapsamında yürütülmekte olan işlemler için şahıs isterse Bakanlıktan hukuki yardım yapılması... İçişleri Bakanlığının 2011 yılında yayınladığı genelgeyle, saldırı fiillerinin işlenmesi durumunda, mağdurun şikâyeti aranmaksızın kolluk kuvvetleri doğrudan işlem tesis eder. Sağlık Bakanlığı Tedavi Hizmetleri Genel Müdürlüğünün 2012’de yayınladığı genelgeyle -Çalışan Güvenliğinin Sağlanması Genelgesi- acil hizmetler hariç olmak üzere sağlık personeli isterse hastaya hizmetten çekilebilir. 2014 yılında çıkarılan 6514 sayılı yasayla, 3359 sayılı Sağlık Hizmetleri Temel Kanunu’na eklenen ek maddeyle, görev yapan personele görevi esnasında veya görevinden dolayı işlenen kasten yaralamalar, tutuklama nedeni varsayılan suçlardan sayılmıştır. Sağlık Bakanlığının 2016’da Hukuki Yardım ve Beyaz Kod Uygulaması Genelgesi’ni yayınlaması gibi...

Sağlıkta şiddet başka ülkelerde de var ama onlarda cezası da var. Hükümet, şiddet karşısında esaslı bir tavır almamaktadır. Örneğin, 15 Nisan 2020 tarihinde torba yasaya bir madde değişimi getirildi: “Ceza yüzde 50 arttırılacak.” dendi, “Hapis cezası ertelenemez.” dendiye de Sayın AK PARTİ’li ve Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkan Vekillerinin direnmeleri yüzünden suçun açıklanması geri bırakıldı. Yani güya siz vatandaşa ceza veriyorsunuz ama kararın açıklanması geri bırakıldığı için burada hiçbir şey olmamaktadır ve çıkıp gitmektedir. Kısaca, sağlıkta şiddet bir apesdir.

Hükümetin, başlangıçtan itibaren uzun süre politikası, ekonomi ve kişi sağlığı yerine popülizm olmuştur. Sağlık giderlerini azaltıcı koruyucu sağlık hizmetlerine ağırlık vermek yerine, işin doğasına aykırı olan popülizme kaymıştır. Bugün birinci basamak sağlık kuruluşlarındaki poliklinik hizmetleri ikinci basamaktakilerin yarısı kadardır. Hâlbuki, birinci basamaktaki poliklinik sayıları ikinci basamaktakinin 2 misli olmalıdır. Bu durumla, aşırı yük altında bunalan sağlık personeli ve büyük beklentiyle gelen hastalar bir problem nedeni olmaktadır, problem yaratmaktadır.

Sayın milletvekilleri, görevini yerine getiren, hasta olan, canlarını veren, çocuğundan çocuğundan ayrı kalmayı göze alan insanlara hak ettiklerini vermek vefakârlık değil midir? Bir: Sağlıkta şiddeti durduracak yasalar derhâl çıkarılmalıdır. İki: Sayın Bakan, lütfen, sağlık çalışanlarının hakkını ödeyiniz. Eğer bunu yapmazsanız, zamanı gelince sağlık personeli çabanızı, gayretinizi unutmayacaktır ama haklarını vermediğinizi de unutmayacaktır.

Günümüzde gıda, silah ve ilaç stratejik ürünlerdir. İlaç ve aşıya çok önem vermeliyiz. Dünya Bankasının sıralamasına göre, biz enfeksiyona tedbirli ülkeler arasında 5 üzerinden 3'üncü sırada yer almaktayız. Gelecek zamanlarda, on yıl, on beş yıl arayla salgın hastalıkları beklediğimize göre tedbirli olmalıyız. Bu konuda aşı endüstrisinin önemi açıktır.

Türkiye'de aşının eski bir tarihi vardır. 1700'lerde çiçek hastalığına karşı aşılama başlanmıştır. 1840'ta Osmanlı İmparatorluğu çiçek aşısı yapmaya başlamıştır. Öyle ki 1920-22 yılları arasında, savaş içerisinde olduğu hâlde Osmanlı İmparatorluğu Fransa, İngiltere ve Amerika Birleşik Devletleri'ne 220 bin doz çiçek aşısı vermiştir. 1940'larda Çin'e kolera aşısı satmıştır. İkinci Dünya Savaşı'nda pek çok ülkeye tifüs aşısı ihracatı yapıldı. 1927 yılında Refik Saydam Hıfzıssıhha Enstitüsü açılmıştır. Türk sağlığına büyük hizmetleri dokunmuştur. 2 Kasım 2011 yılında ise bu kurum resmen kapatılmıştır. Görülmektedir ki burada yöneticilerin bir ihmali vardır. Başlangıçta kuvvetli olan aşı endüstrisi daha sonra gerekli ihtimamdan uzak kalmıştır ve biz aşı için de tamamen dışarı bağımlı duruma geldik.

Bu yıldan sonra, Sağlık Bakanlığı ithal aşı yanında teknoloji ithalini de sağlamaya başlamıştır. Günümüzde rekombinant, hepatit B, yılan antiserumu, akrep antiserumu yapılmaktadır. Covid-19 için Türkiye'de 5 aşı bulma projesi desteklenmektedir. Katma değeri yüksek ürünlerde ıskaladığımız gibi, az gelişmiş ülkelerin kaderi olan durumu biz aşıda da maalesef yaşadık ve burada da karşılaştık.

İlaç ham maddeleri, ilaç sanayisi en yüksek katma değer sağlayan sektörler arasında yer almaktadır. Ülkeler, gelişmişlikleri ne olursa olsun, ilaç ham maddesi ithal etmektedir. Burada sorun şudur ki ithalatınız ihracatınızdan düşük olmalı. Türkiye'de bu, maalesef sağlanamıyor. 2019 yılı itibarıyla ihracatımız 1,3 milyar dolar iken ithalatımız 5,1 milyar dolar olmuştur, ithalat aleyhine olan fark kapatılamamaktadır.

İlaç tüketimi ülkemizde hızla artmaktadır. 2010 yılında 13,4 milyar kutu olan ilaç tüketimi 2019 yılında 40,7 milyar kutuya ulaştı. 2019 yılında yerli üretilen ilaç 2 milyar kutu iken ithal ilaç 300 milyon kutu kadardır ama değer olarak, ilaç giderlerimiz içerisinde ithal ilaçların değeri yüzde 48; yerli imalatımızın, Türkiye'de imal edilen ilaçların değeri ise yüzde 52'dir. Günümüz konusu olması nedeniyle aşı, insan ve hayvan kanı, serum toksin toplam ithalattaki payı yüksek kalemler olup yüzde 17 paya sahiptir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ARSLAN KABUKCUOĞLU (Devamla) – Bitiriyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi.

ARSLAN KABUKCUOĞLU (Devamla) – Bu arada SMA'lı çocukların durumu önemlidir. Bir tıp insanı olarak eldeki imkânların sınırlılığının farkındayım. Diğer taraftan acı çeken aileler de ortada. Sağlık Bakanlığının uygun bir çözüm getirmesi bu ailelerin beklentisidir.

2021 bütçesinin ülkemize hayırlı olmasını, Sağlık Bakanlığının daha da başarılı olmasını, 2021'in sağlıkta şiddetin önlendiği ve sağlık personelinin hakkını ödendiği bir yıl olmasını diler, hepimizi saygıyla selamlarım. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Metin Ergun, buyurun. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA METİN ERGUN (Muğla) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Çevre ve Şehircilik Bakanlığının 2021 yılı bütçesinde İYİ PARTİ Grubu adına görüşlerimizi ifade etmek için huzurlarınızdayım. Bu vesileyle yüce heyetinizi saygılarımla selamlıyorum.

Muhterem milletvekilleri, bildiğiniz gibi Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Türkiye'de çevresel sorunlar konusunda en fazla soruna sahip olan kurumdur. Aldığı kararlar ve uyguladığı politikalar hem insan hayatının kalitesini hem de doğal yaşamın devamlılığını derinden etkilemektedir. Buna rağmen, Bakanlığın genel bütçeden aldığı pay, oransal olarak yıllardır binde 26-27 civarında kalmaktadır. Bu oran, çevre sorunlarıyla baş etmede yeterli değildir, artırılması gerekir.

İktidar, çevre konusunda uyguladığı politikalarda olduğu gibi Bakanlığın bütçesi konusunda da âdeta “Benim çevre diye bir politikam yoktur.” demektir. Ekonomide, hukukta ve demokraside Türkiye'nin geri kalmasına sebep olan iktidar, çevre politikaları konusunda da farklı bir tutum içinde değildir. Zira dünyada hem ekonomi hem de çevre politikaları yeniden ve köklü şekilde revize edilmektedir, çevrenin merkeze alındığı yeni bir yapılanma sürecine girilmiştir. Yeni projeksiyonların belirlendiği bugünlerde iktidar dünyada olan bitene kayıtsız kalmaktadır. Dünyamızı şu an en fazla kirleten ülke olan Çin bile 2060 yılına kadar karbon nötr bir ekonomi inşa edeceğini vadedmiştir. Bu konuda iktidarın ne tutarlı bir hedefi ne de bilimsel ve öngörülebilir bir programı vardır.

Avrupa Birliği de Yeşil Mutabakat'ta ekonomik büyüme stratejisi ile çevre politikalarını bütünlendirmekte ve yeni bir vizyon ortaya koymaktadır. Yani önümüzdeki dönemde uluslararası ticaretin, çevreyle dost üretim ve tüketim kriterlerine göre yapılacağı anlaşılmaktadır. Bu kriterleri karşılamayan ülkelerin rekabet avantajlarını yitireceği ve ihracat pazarlarını kaybedeceği aşikârdır. Yani Avrupa Yeşil Mutabakatı gibi uluslararası ticarete çevreyi korumayı amaçlayan düzenlemeler, Türkiye'yi sanayiden dış ticarete, eğitimden tarıma kadar çevreci bir dönüşüme zorlamaktadır. Dolayısıyla birçok alanda ihtiyaç duyduğumuz yapısal reformların merkezinde hukuk, demokrasi, özgürlük kadar çevre politikalarının da olması bir zaruret hâlini almış durumdadır.

Muhterem milletvekilleri, Türkiye'nin karşı karşıya kaldığı çevresel sorunlar ve riskler âdeta bir beka meselesi hâline gelmiştir. Bunların başında su kaynaklarımızın kirlenmesi ve çeşitli şekillerde yok edilmesi gelmektedir. Bildiğiniz gibi, gıda güvenliği ve ekonomik büyüme gibi birçok meselenin temelinde su kaynaklarının sürdürülebilirliği ve temiz suya erişim yatmaktadır. Buna rağmen, Çevre Mühendisleri Odasının bir araştırmasına göre ülkemizdeki yüzey sularının yaklaşık yüzde 79'u kirlenmiş durumdadır. Nehirlerimiz ve göllerimiz vahim yanlışlarla kirlenmekte ve kurutulmaktadır. Mesela sanayi atıkları ve endüstriyel tarım, Kuzey Ormanları'nın batısında başlayan Ergene Nehri'ni tamamen kirletmiştir. Ergene havzasının yitirilmesi sadece suyun yitirilmesi değil, bölgedeki tarımın da yok oluşu demektir. Kuzey Ormanları'nın doğusundaki akarsular ise Kocaeli, Sakarya ve Düzce'nin büyük tarım arazilerini sulamaktadır. Bu sular da sanayi atıkları ve yanlış kentleşme ve yapılaşma sonucu kirlenmektedir.

Hâl böyleyken, bazı hesaplamalara göre 2030 yılından itibaren Türkiye'nin su fakiri bir ülke olacağı öngörülmektedir. Fakat iklim değişikliğinin sebep olduğu yağış rejimlerindeki düzensizlikler bizi çok daha hızlı bir şekilde su fakiri ülke konumuna getirecek gibi durmaktadır. Zira, bu yıl Türkiye genelinde yağış miktarlarının düşük kalmasıyla ciddi bir susuzluk riski baş göstermiştir. Kısacası Türkiye, su stresi yaşayan ülke olmaktan çıkmış, su fakiri bir ülke konumuna gelmiştir. Yaşadığımız şiddetli kuraklık, ormansızlaştırmanın, vahşi sulamaya dayalı tarımsal üretimin ve bir bütün olarak yanlış çevre politikalarının bir sonucudur. Birkaç ay daha böyle devam ederse kuraklık neticesinde kentsel suya olan ihtiyaç artacak, tarımsal üretim azalacak, gıda enflasyonu görülmemiş şekilde artacaktır. Elimizde kalan suyu ise hangi sektörlerin kullanacağı konusunda büyük bir kriz çıkacaktır. İktidarın bu konularda hiçbir hazırlığının olmadığını da biliyoruz.

Sayın milletvekilleri, bir diğer önemli çevresel sorun ise hava kirliliğidir. Mesela 2019 yılında yayınlanan bir rapora göre Türkiye'de en az 75 milyon insanın kirli hava soluduğu ortaya çıkmıştır yani nüfusumuzun yaklaşık yüzde 90'ı kirli hava teneffüs etmektedir. 2019 itibarıyla ülkemizdeki hava kirliliği Avrupa ortalamasına göre yüzde 31 daha fazladır. Türkiye atmosferindeki partikül maddeler 2003 yılında Avrupa'ya göre sadece yüzde 5,6 oranında daha fazla iken 2019 yılında yüzde 31 oranında daha fazla ölçülmüştür. Bunun en önemli sebebi, alınan tedbirler neticesinde Avrupa'da hava kirliliği düzenli olarak azalırken Türkiye'de ise tedbir alınmamasından dolayı düzenli olarak artmasıdır çünkü iktidar hava kirliliğini bir sorun olarak görmemekte ve doğal olarak da bununla mücadele etmemektedir,

bilakis yıllarca görmezden gelinen filtresiz termik santraller örneğinde olduğu gibi havanın kirletilmesi âdeta teşvik edilmektedir. Mevcut termik santrallerin havayı kirlettiği yetmiyormuş gibi yeni termik santral projeleri de yapılmaktadır. Bu santrallerden 3 tanesi Muğla'dadır ve bu 3 santral Muğla'nın sadece havasını kirletmekle kalmıyor, tarımsal üretimi ve insan sağlığını da çok fazla etkilemiş durumdadır. Her ne kadar Türkiye'de yaşadığımız iklim krizinin ve kuraklığın küresel boyutları olsa da mevcut iktidarın bu krizde ciddi bir sorumluluğu vardır çünkü iktidar, iklim değişikliğine sebep olan ve hızlandıran yanlışlıkları Türkiye'de uygulamaya devam etmektedir, yenilenebilir enerji kaynakları yerine fosil yakıtlara dayalı enerji üretiminde ısrar etmektedir. Döngüsel ekonomiyi teşvik etme ve atık yönetimini gerçekleştirme konusunda tek başına iktidar şansını iyi kullanamamıştır.

Ayrıca mevcut iktidar, sebebini gerçekten anlamakta zorlandığımız bir şekilde tehlikeli bir madencilik politikası uygulamaktadır. İktidar, üzerine titremesi gereken ormanları hiç kaygı duymadan madencilğe açmaktadır. Her boş araziye ağaçlandırmak ve yeni orman alanları yaratmak yerine iktidar mevcut ormanları yok etmektedir. Madencilik şirketleri de iktidarın teşvikiyle Anadolu'nun altını üstüne getirmekte ve milyonlarca ağacın kesilmesine sebep olmaktadır. Sadece Kaz Dağları'nda 200 bine yakın ağaç kesilmiştir.

Bu hususta iktidarın madencilik siyasetinin âdeta lokal bir laboratuvarı hâline gelen seçim bölgem Muğla'dan da bahsetmek isterim. TEMA Vakfına göre, Muğla'nın yüz ölçümünün yüzde 59'u, ormanlık alanlarının ise yüzde 65'i madenlere ruhsatlı hâle gelmiştir. Bilinmelidir ki madencilğe ve ranta açılan her orman, kesilen her ağaç bugün yaşadığımız kuraklığın önemli faktörlerinden biridir ve vebali de iktidara aittir. Bununla beraber, denetimsiz maden ocakları Milas gibi beldelerimizin doğal çevresini tahrip etmiş durumdadır. Âdeta akıllı orman yangınlarıyla dolaylı olarak yağmalanan Muğla'nın her biri bir cennet köşesi olan beldeleri, artık doğrudan imar değişiklikleriyle madencilik çalışmalarıyla ve sözde kıyı projeleriyle ranta ve talana kurban edilmektedir. Bugün de Akyaka'da, Gökova'da, Bodrum'da ve Muğla'nın her bir köşesinde aynı oyunlar oynanmaktadır.

Çevre ve Şehircilik Bakanlığının 16 Mart 2020'de çıkardığı Korunan Alanların Tespit, Tescil ve Onayına İlişkin Usul ve Esaslara Dair Yönetmelik'le, korunan alanlar yapılaşmaya açılmaktadır. İktidar “doğal sit” olarak ilan edilen bölgeleri uhdesine almakta, çıkardığı yönetmeliklerle doğal alanların koruma kılıfıyla yapılaşmasını ve ranta açılmasını sağlamaktadır. Dolayısıyla, ünlü Akyaka beldesini de içine alacak şekilde, kıyıların ve biyolojik çeşitliliğin doğal sit statüleri değiştirilip imar planları revize edilmektedir. Bu arada, Muğla'da ve Türkiye'nin birçok yerinde doğal sit alanında kaldığı için yapı izni olmayan köy ve mahallelerimiz bulunmaktadır. Söz konusu köy ve mahallelerde yaşayan vatandaşlarımız yüzyıllardır aynı yerde yaşamaktadırlar. Bu vatandaşlarımız yaşadıkları arazilerine konut inşa ettikleri takdirde bu konutlar, tabiatıyla, yıkılmaktadır. Yüzyıllardır aynı yerde yaşamalarına rağmen arazilerine konut inşa edemeyen bu vatandaşlarımızın, yaşadıkları toprakları terk etmek dışında bir seçeneği kalmamış durumdadır. Dolayısıyla doğal sit alanı içerisinde kalmış olan köy ve mahallelerimizde oluşan bu sıkıntının makul bir şekilde çözülmesi ve vatandaşlarımızın daha fazla mağdur edilmemesi gerekmektedir.

Muhterem milletvekilleri, yakın zamanda gerçekleşen İzmir depremi en acı şekilde göstermiştir ki deprem Türkiye'nin bir gerçeğidir ama daha büyük bir gerçeklik vardır ki o da, iktidarın deprem konusunda çok az şey yaptığıdır. İktidar, deprem için toplanan vergileri amacı dışında kullanmış ve bu konuda âdeta önlem alınmasının önünü kesmiştir. Deprem bilimcilerin tahminlerine göre, önümüzdeki dönemde İstanbul'da büyük bir depremin gerçekleşmesi beklenmektedir. İstanbul'da beklenen bu büyük deprem için kayda değer bir hazırlık ve depreme dayanıklı kentsel bir dönüşüm ne yazık ki yapılmamıştır. İstanbul'daki mevcut yapı stokunun en az yüzde 70'inin deprem açısından güvenli olmadığı herkes tarafından bilinen bir gerçektir. Üstelik bu riskli yapıların büyük çoğunluğunun hurdadan çekilen demirle ve deniz kumuyla yapıldığı iddia edilmektedir. En son “imar barışı” adı altında birçok usulsüz bina sırf mali kaynak yaratmak için affedilmiş ve bunun adına da “barış” denilmiştir.

Birçok uzmana göre, imar aflarının, kaçak yapılaşmanın en önemli teşvik unsurlarından biri hâline geldiği ve depreme dayanıksız konutların sayısını artırdığı ifade edilmektedir. Aynı şekilde, üzerinde tek bir yapının bile olmadığı boş araziler ve rant getirisi yüksek alanlar kentsel dönüşüm alanları olarak ilan edilirken gerçekten yüksek afet riski taşıyan alanlar eğer rant getirisi yoksa hiçbir şekilde öncelikli olarak ele alınmamıştır. Artık şehirlerimize yani yaşam alanlarımıza bilimsel ve hakkaniyete dayalı, halktan yana bir anlayışla yaklaşılmasının vakti çoktan gelmiştir. Bu kapsamda, çeşitli alanlardan bilim insanlarının öncülüğünde ve kapsamlı bir strateji çerçevesinde, yeni bir depreme karşı ulusal strateji belirlenmeli ve vakit kaybetmeksizin hayata geçirilmelidir.

Değerli milletvekilleri, hem insanlık olarak hem de Türkiye olarak daha sürdürülebilir bir yaşam için radikal dönüşümleri gerçekleştirmemiz gerekmektedir. Çevre kirlilikleri, deprem riski ve iklim krizi gibi konularda zaman her geçen gün aleyhimize işlemektedir. Biz, İYİ PARTİ olarak, çevre politikalarının sadece bir Bakanlığın sorumluluğunda olmamasını, siyasetüstü bir konumda ve kamu yönetiminin merkezinde yer alması gerektiğini düşünüyoruz ancak bu şekilde karşı karşıya kalacağımız çevresel ve tabii riskleri azaltabilir, sürdürülebilir bir ekonomiye ve toplumsal hayata kavuşabiliriz.

Bu duygu ve düşüncelerle konuşmama son verirken Çevre ve Şehircilik Bakanlığının 2021 yılı bütçesinin hayırlı olmasını diliyorum, yüce heyetinizi saygılarımla selamlıyorum. (İYİ PARTİ ve CHP sıralarından alkışlar)

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Başkanım, bir dakika alacağımız kaldı, haberiniz olsun, bir ara ilave edersiniz.

BAŞKAN – Size veririm ben, sorun yok ama sizin yerinize Sayın Mahmut Tanal’a veririz o bir dakikayı.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Sayın Başkanım, bana sataşmada bulunuyorsunuz.

BAŞKAN – Öyle yapıyorum, öyle yapıyorum.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Sizi seviyorum.

BAŞKAN - Çok sakın gidiyor da görüşmeler o yüzden.

Sayın Behiç Çelik, buyurun. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA BEHİÇ ÇELİK (Mersin) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yüce heyetinizi saygılarımla selamlıyorum.

Ben, İçişleri Bakanlığı ile özellikle Emniyet ve Sahil Güvenlik Komutanlığı üzerinde düşüncelerimi arz etmeye çalışacağım.

Millî savunma, millî güvenlik politikaları bu coğrafyada bizim var olma mücadelemizdir. Allah’ın izniyle ve yardımıyla, asla vazgeçmeden, tereddüt etmeden bu yolda irademizi kuvvetle koyacağız, koymaya devam edeceğiz. Bu, bizim nasıl geçmiş bin yılda bu vatanda isek gelecek bin yılda da bu vatanda olacağımıza dair kararlılığımızdır. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar) Tekrar vurguluyorum: Gelecek bin yılda da buradayız. İşte, ulusal güvenlik politikaları bunu temin etmeye matuftur. Ulusal güvenliğimizin teorisinde de pratiğinde de İçişleri Bakanlığının mümtaz bir yeri vardır. Türk Silahlı Kuvvetleri, MİT ve Dışişleri Bakanlığıyla birlikte devletin kalıcılığı temin edilmektedir.

Değerli arkadaşlarım, İçişleri Bakanlığı deyince kendi bünyesinde Emniyet, Jandarma, Sahil Güvenlik akla gelir. Bunlar silahlı kolluk gücü özelliği taşımaktadır. Değerli milletvekilleri, memleketin genel emniyet ve asayişinden İçişleri Bakanı sorumludur. İçişleri Bakanı, bu sorumluluğunu emrindeki polis, jandarma ve Sahil Güvenlik personeliyle yerine getirir. Bugün, bu kuvvet, egemenliğimizin teminatı olup ayrı ayrı her vatandaşımızın can, mal ve ırz güvenliğini titizlikle sağlamaktadır. Yine başka bir tanımla, esenlik, güvenlik ve sağlık, kolluğun varoluş nedenidir, özellikle sağlık. Niçin sağlık, genel kolluğu yani polisi, jandarmayı doğrudan ilgilendiriyor, buna birazdan değineceğim.

Değerli arkadaşlar, Plan ve Bütçe Komisyonunda İçişleri Bakanlığı bütçesi görüşülürken, 26 Kasım tarihinde, Bakanlık için yapıcı tenkitlerde bulunmuştum. Konuşmamda, siyaseten İçişleri Bakanlığının eski ağırlığını kaybettiğini ve Bakanlık dışı üst yönetim elitlerinin talimatlarına tabi hâle geldiğini, kamu düzeninin neredeyse bütünüyle temel dayanaklarından yoksun bırakıldığını, tepeden emir ve talimat almadan kendi mevzuatıyla icraat yapamadığını, ağır müdahaleler yapıldığını, illerin idaresinin yetki genişliğine sahip olduğunu hatırlatarak valilerin bu yetkilerini kullanamadıklarını, WhatsApp grubundan verilen talimatları yerine getiren bürokratlar hâline sokulduğunu, mülki makamların kolluk üzerindeki denetimlerinin olmadığını veya yüzeysel olduğunu, Emniyet müdürlerinin mülki makamlara bağlılığının zayıfladığını, büyükşehirlerden özellikle ilk 3'ünün Emniyet müdürlerinin doğrudan merkeze bağlı olarak çalıştıklarını, istihbarat birimlerinin çalışma esas ve usullerine dair mevzuatın hâlâ FETÖ mevzuatı olduğunu, karakollar ve Emniyet birimlerinden şikâyetler geldiğini ve hizmette zayıflama olduğunu ve diğer hususları vurgulamıştım.

Değerli milletvekilleri, İçişleri Bakanlığı bu konuşmamdan sonra bana yazı gönderiyor ve esasa ilişkin doyurucu hiçbir bilgi içermiyor, böyle bir anlayış olabilir mi burada? İçişleri Bakanlığı için daha önceleri soru önergesi vermiştim Emniyetteki intiharlarla ilgili. Uzun uzun hikâye anlatılıyor ve sorumuza net bir cevap verilmiyor. Bu usul aslında yakışsızdır çünkü Türkiye Büyük Millet Meclisinin manevi şahsiyetine de saygısızlık olarak addediyorum.

Değerli arkadaşlar, Bakanlık ve mülki makamları halk hacet kapısı ve devletin müşfik eli olarak görürdük; vatandaşın her türlü talep, şikâyet ve uyarıları dikkate alınır ve yerine getirilirdi. Şimdi partizanlığın ve tarafgirliğin kör ettiği bir devlet yapısı mevcut. Bu yapının karargâhı da maalesef İçişleri Bakanlığı ve valilikler. Artık hacet kapısı kapandı, kalmadı. Bir vali AK PARTİ'nin listesindeki bekçileri atamadığı için görevden alınıyor, bu doğru mu? Bir vali AKP İl Başkanı ve milletvekilleriyle birlikte ortak görüntülü toplantı yapıyor, bu doğru mu? AK PARTİ İl Başkanı önceden, bürokrasi ilan etmeden atanacak memurları ilan ediyor, bu doğru mu? Beştepe'ye yakınlığına göre müdürler, valiler, yargı mensupları, emniyetçiler, belediye başkanları fiili hiyerarşik bir zincir oluşturuyorlar. Arkadaşlar, böyle bir yapı partizan idare anlamına gelir. Bu, otokrasiye doğru savrulmadır ve bunun sonu hüsrandır, kimseye faydası yoktur. Tek partinin tahakkümüne düşmüş bir ülkenin kurtuluşu ancak adil, eşit ve özgür bir seçimle mümkündür. AKP, seçim için manipülasyon yapmadan, mertçe çıkar ve ülkeyi seçime götürür; bu kendisi için de hayırlı olacaktır.

Değerli milletvekilleri, 11 Mart 2020 tarihinden bugüne kadar zorlu bir pandemi sürecinden geçiyoruz. En başta arz ettiğim üzere esenlik, güvenlik, sağlık üçlüsü zabitanın asli, idari vazifesidir. Bulaşıcı ve salgın hastalıklarla mücadelede sağlık personelinin sonra en çok sıkıntı çeken polistir. İşte arkadaşlar, dokuz aydır özverili çalışmalarıyla pandemiye karşı büyük mücadele veren polislerimizin gayretleri her türlü teşekkürü ve duayı hak etmektedir. Özellikle görevinden dolayı pandemiye yakalanıp hayatını kaybeden polislerimize bu vesileyle Allah'tan rahmet diliyorum. Evet, pandemi sağlık personelinin sonra en çok polisi vurmuştur.

Değerli milletvekilleri, İçişleri Bakanı Sayın Süleyman Soylu "Polis İstanbul'a gitmek istemiyor." demişti. Eğer İstanbul polisinin yaşamasına elverişli değilse geçim zorlukları çekiyorsa buna çözüm bulmak gerekir. Yoksa Türk polisi her yerde çalışır. Demek ki maaşından dertli, İstanbul'da kiralardan yüksekliğinden dertli ve her şeye rağmen biz ısrarla söylüyoruz, talep ediyoruz "3600 ek gösterge verilsin." diye, bu dahi gerçekleşmedi. Emniyet teşkilatında dert çok, Emniyette çalışan sivil personelin görev tanımı mevcut değil, bu personel köle değil, kaderleriyle baş başa bırakılmamalı, ezdirilmemelidir.

Diğer bir husus da, poliste mimleme yoluyla yapılan atamalarda partizanlık yapılması şubelerde kaliteyi düşürüyor. Hak eden mimlenerek ihtisas görevlerine getirilmelidir.

Değerli arkadaşlar, Emniyetten bizim istediğimiz gayet basittir: Adaletin kapısı olmak, aşırı güç kullanmamak; mücrimlere, sapıklara, hainlere karşı caydırıcı ve etkili güç kullanmak; şefkatli, sevecen olmak; siyasete karşı nötr olmak ve tarafsızlığını muhafaza etmek; disipline önem vermek.

Sahil Güvenliğe gelince; İçişleri Bakanlığına bu teşkilat süratle uyum sağlamayı başarmıştır ancak kendi kanunlarının 7'nci maddesinde hizmetlerine ihtiyaç duyulan subaylar 60, amiraller 65 yaşında emekli oluyor, bu da Bakan onayıyla mümkün. Bu yetkinin kötüye kullanılmaması, partizan kullanılmaması önemli. Bir de mülki görev tanımı var. Mülki görev değil, bütünüyle bağlandığı için artık idari görev olarak düşünülmesi ve 4483 sayılı Kanun kapsamında da suçun işlendiği yer mülki amiri izin vermeye yetkili merci olmalı. Sulh ceza hâkimliğince sık sık gereksiz arama yapılmamalı ve CMK'deki makul şüphe yetkisi yeniden değerlendirilmelidir diyorum.

Evet, bütçe için söylenecek çok söz var ama zaman kısıtlı. Emniyetimiz, Jandarmamız ve Türk ordusu çok değerli teşkilatlarımızdır. Bunlar olmadan onurumuzdan, namusumuzdan, şerefimizden, bağımsızlık ve egemenliğimizden söz edilemez. Unutmayalım ki FETÖ'den en ağır bedel ödeyen teşkilat Emniyet teşkilatıdır. Teşkilatın yiğit insanları hep direnmesine rağmen büyük mağduriyetler ve ızdıraplar yaşamışlardır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi.

BEHİÇ ÇELİK (Devamla) – Değerli arkadaşlar, tavsiyemiz şudur: Kamu denetimi kanununa ihtiyaç var. Polis ve jandarmanın güç ve caydırıcılığı artırılmalıdır. Terörle mücadeleye yeni bir perspektif getirilmelidir ve özellikle mülki kolluk usul kanunu çıkarılmalıdır. Yolsuzluk ve kayıt dışılıkla mücadele zorunludur. Polisin mülki makamlarla bağı güçlendirilmeli, 5442 sayılı Kanun'da ve Ceza Muhakemeleri Kanunu'nda yeni düzenleme yapılmalıdır diyorum.

Benim -İçişleri Komisyonu üyesi ve yıllarca polisin amirliğini yapmış bir kişi olarak- Türk polisine olan güvenim tamdır; iç ve dış faktörler nedeniyle teşkilatta meydana gelen sıkıntılar, bazı polislerin yıpratıcı gaffetleri, bazılarının ihanetleri Emniyetin itibarına asla hâle getirmez, bunları yapanlara da biz hakkımızı helal etmeyiz.

Teşkilatlarımızdaki şehitlerimize Allah'tan rahmet, gazilerimize acil şifalar diliyorum.

Bütçenin hayırlı olmasını diliyorum. “Evet” oyu vereceğimizi burada ifade ediyorum, hepinize saygılar sunuyorum. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Mehmet Metanet Çulhaoğlu, buyurunuz. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA MEHMET METANET ÇULHAOĞLU (Adana) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Jandarma Genel Komutanlığı, Göç İdaresi Genel Müdürlüğü ve Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığının 2021 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi ile 2019 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi üzerinde İYİ PARTİ Grubu adına söz almış bulunuyorum. Heyetinizi saygılarımla selamlarım.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; içinde buldukları bütün zor şartlara rağmen yurt sathında güvenliğimiz için vatandaşlarımızın rahat uykuyu uyumalarını sağlayıp canları, kanları pahasına görev yapan kahraman jandarma güçlerimize üstün başarılar diliyorum. Görev yaparken şehit olanlara Allah'tan rahmet, kederli ailelerine başsağlığı diliyor, sabırcemil niyaz ediyorum. Yine, görevleri esnasında gazi olan güvenlik güçlerimize sağlıklı ve sıhhatli uzun ömürler diliyorum.

Ben de İstiklal Savaşı gazisi ve İstiklal Madalyası sahibi, Atatürk'ün silah arkadaşlığı şerefine nail olan merhum Jandarma Yüzbaşı Turgut Coşkun Yenidünya'nın damadı ve Ankara İl Jandarma Alay Komutanlığı yapmış olan merhum Kenan Sökmen'in yeğeni olarak partimin, Jandarma Genel Komutanlığı bütçesini desteklediğini, benim de gururla oy vereceğimi belirtmek isterim.

Ülkemizin yüzde 92'lik bölümünde güvenlik ve asayişini sağlayan, kamu düzenini koruyan Jandarma Genel Komutanlığı, terörist faaliyetlerle mücadelenin yanı sıra, uyuşturucu madde ve akaryakıt kaçakçılığı gibi yasa dışı göç konularıyla da mücadele etmektedir. Jandarma Genel Komutanlığımız için 2021 yılı bütçe teklifi 27 milyar 666 milyon 865 bin Türk lirasıdır. İYİ PARTİ Grubu olarak, eğer bütçe uygulamasında yetersizlikler olursa bütçe ödeneklerine ek ödenek konulması ve her türlü imkânların artırılması yönünde destek vereceğimizi belirtmek istiyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ülkemizde terör faaliyetlerine karşı verilen mücadelede devletimizin bekası, özgürlük ve demokrasimizin devamı için yüreğini ortaya koyan gazilerimiz ve şehadet mertebesine ulaşan asker, polis, sivil şehitlerimizin yakınları ile 15 Temmuz gazilerimiz, şehit ve aile yakınlarının aralarında sanki statü farkı varmış gibi tazminatlarında, aylık ödemelerinde ve sağlık giderlerinde çok farklılık olduğu ifade edilmektedir. Bu durum kendilerini incitmektedir. Bu farklılıkların en kısa zamanda düzeltilmesini, bütün gazı ve şehit aileleri adına İYİ PARTİ olarak iktidardan talep ediyoruz.

Sayın Bakanım, ülke güvenliği için hayatlarını ortaya koyan muvazzaf uzman jandarmalarımız, iktidardan 3600 ek gösterge ile okulda geçen sürelerinin fiili hizmetten sayılmasını, karışıklığın giderilmesi için “jandarma yardımcı astsubay” olarak isim ve statülerinin de değiştirilmesini beklemektedirler. İsteklerini değerlendirmenizi talep ediyoruz.

Evet, siyasete alet edilmemesi temennisıyla Jandarma Genel Komutanlığı bütçesine İYİ PARTİ Grubu olarak olumlu oy vereceğimizi bir kez daha ifade ediyoruz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ülkemiz uzun zamandır ekonomik kriz ve Suriyeliler krizinin tam ortasında yer almaktadır. Suriyeliler ekonomimizin yükü olmuştur. Değerli arkadaşlarım, AK PARTİ böyle düşünmüyor diye bu gerçeklerden kaçamayız. Türkiye’de -İçişleri Bakanlığının açıkladığı- hâlen kayıtlı 3 milyon 680 bin 603 Suriyeli sığınmacı yaşamaktadır. Sadece kayıtlı olanlar üzerinden hesaplandığında bile ülkemiz dünyada en fazla sığınmacının olduğu ülkedir. 1,5 milyon kayıtsız Suriyeliyle birlikte Türkiye’de 5 milyon 200 bine yakın Suriyeli sığınmacı vardır. Devletimizin açıkladığı rakamlardan hareket ederek bir hesaplama yapmak gerekirse 2011’den 2019 yılı sonuna kadar Suriyeli sığınmacılar için Türk devletinin kaynaklarından harcanan para 51,1 milyon dolardır. Bunun dışında 7,1 milyar dolar da Birleşmiş Milletler ve AB fonlarından harcanmıştır. Özetle, harcılandığı tespit edilebilen para 2019 sonuna kadar 58,2 milyar dolardır. Harcanan bu paraların içerisinde askerî harcamalar yok, Suriye’de 3 milyon insana yapılan sosyal yardımlar yok, Suriye’de devlet memurlarına ödenen maaşlar da yok. Hepsini hesapladığımız zaman gerçek maliyet 80 milyar doların üzerindedir. 2020-2021 senelerinde Suriyeli sığınmacılar için harcanacak para 21 milyar dolar tutmaktadır. Bu sürdürülebilir değildir arkadaşlar.

Biz İYİ PARTİ olarak herkesin kendi vatanında mutlu olacağına inanıyoruz. Bu gerçekten yola çıkarak hem geçici koruma altındaki Suriyeli misafirlerimizin mutluluğu hem de vatandaşlarımıza mutlu, huzurlu ve müreffeh gelecek sunmak için geri dönüş sürecinin acilen başlatılması gerekiyor. Ülkemizin demografik yapısı değişmektedir, özellikle Kilis, Antep, Hatay, Urfa, Adana, Mersin illerimizde Suriyeli sığınmacılar hem kriminal manada hem de sosyolojik manada ülkemiz için büyük bir sorundur. Suriyeli sığınmacılar sorunu çözülmelidir. Vatandaşlarımızın sizden beklentisi bu, duyun seslerini. “Açız, işsiziz.” “Elektrik, doğal gaz faturalarını ödeyemiyoruz.” “İş yerimizi siftahsız açıp kapatıyoruz.” çılgınlıklarını duyun artık. Milletimiz artık “Yeter!” diyor. Ekonomik kriz altında inim inim inleyen insanlarımız iktidarın seslerini duymasını, verdiği sözleri unutmamasını bekliyor.

Ülkemizin refahı, milletimizin can güvenliği için gece gündüz demeden çalışan, görevleri esnasında şehit olan polislerimiz, hayatımızı emanet ettiğimiz sağlık çalışanlarımız, geleceğimizi inşa eden ve çocukları emanet ettiğimiz kıymetli öğretmenlerimiz, arkasında saf tuttuğumuz din görevlilerimiz “3600 ek gösterge unutuldu mu?” diye soruyorlar.

EYT'liler, iktidardan laf değil, icraat bekliyor ve sorunlarının çözülmesini istiyorlar. Biz, İYİ PARTİ milletvekilleri, haklı istekleri verilene kadar verdiğiniz sözü size hatırlatmaya, yılmadan, usanmadan devam edeceğiz.

Asgari ücret görüşmeleri devam ediyor. Genel Başkanımız Sayın Meral Akşener Hanımefendi "Asgari ücret teklifimiz işverenlerimize ek bir maliyet getirmeden 3 bin Türk lirasıdır." dedi. Hemen "Kaynak nerede?" dediniz. Bu kaynağın maliyeti, AK PARTİ iktidarının borcunun faizi için ayırdığı 176 milyar liranın yüzde 40'ı bile değildir. Kaynak hesabı bu kadar basit. Bizim hedefimiz önce milletimiz ve devletimizdir. Milletimize şaşı bakmaktan lütfen vazgeçin.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; AFAD Başkanlığı 1 Ocak 2019'da yürürlüğe giren yeni deprem haritası yayınlamıştır. Yeni deprem haritasında Türkiye'nin deprem tehlikesinin değişmediğini ve değişmeyeceğini bile bile aksine bir tavır takınıp Türkiye'nin deprem bölgeleri haritasını güncelleyerek 46 ilimizin deprem riskini azaltmış, 6 ilimizin de deprem riskini artırmıştır. Bu son derece yanlış ve kabul edilemez bir tutum olmuştur. Ülkemiz birinci dereceden deprem coğrafyasında yer alıyor. Bu bilimsel olarak her an büyük depremlerin olacağı, yaşanacağı anlamını taşımakta. Son elli yıla, altmış yıla baktığımızda, oluşan deprem sonucu yaşanan yıkımlar, ölümler, çektığımız acılar, ekonomik kayıplar, aynı acılar, aynı konuşmalar... Asıl konuşulması gereken konu deprem öncesi önlemlerdir. İstanbul'dan başlayarak kentlerimizde, yapılaşmanın merkezlerinde, yerleşim alanlarının yer altı, jeofizik, jeolojik yapı, yani mikro belgeleme haritalarının çıkarılmasıyla başlanmalıdır. Öncelik sırasına göre; sel tehdidi, heyelan tehdidi altında olan mahallelerinin kentsel dönüşümde öncelik tanınarak taşınması; belediyeler, valilik veya AFAD bünyesinde uzman, inşaat, jeofizik, jeoloji mühendislerinden oluşan bir birimin kurularak bodrum katları suyla dolan binaların envanterinin çıkarılarak raporlarının hazırlanması ve gerekli adımların atılması gerekmektedir. Kentin ve bağlı ilçelerin nüfus artışları, aldığı göçler hesaplanarak imara açılacak alanların yer altı, jeofizik, jeolojik yapı haritaları hazırlanmalı, kent imar planları on beş yirmi yıl ileriye çekilmeli, vatandaşın ekonomik gücüne, durumuna bağlı olarak tip projeler üretilmelidir. Zemin temel etütlerinde, özellikle binanın yapılacağı zeminin durumu, deprem olduğunda o zeminden geçecek olan deprem dalgalarının düşey-yatay vuruş gücü, zemin büyütmesi, taşıma gücünün ve zemin hâkim periyodunun doğru şekilde hesaplanması, o zeminde kurulacak binaların bu parametrelere uygun yapıлып yapılmadığının denetlenmesi gerekir. Belediyeler bünyesinde uzman, jeofizik, jeoloji ve inşaat mühendislerinden oluşan bir birimin mutlaka kurulması şarttır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi.

MEHMET METANET ÇULHAOĞLU (Devamla) – Bu konuda duyarlı olmanız dileğiyle, Jandarma Genel Komutanlığı, Emniyet Genel Müdürlüğü ve Sahil Güvenlik Komutanlığı bütçelerine olumlu oy vereceğimizi ifade ediyor, 2021 bütçesinin ülkemiz ve milletimiz için hayırlı olmasını temenni ediyor, heyetinizi saygıyla selamlıyorum. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – İYİ PARTİ Grubu adına yapılan konuşmalar tamamlandı.

Şimdi Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına yapılacak konuşmalara başlıyoruz.

İlk söz, Sayın Sefer Aycan'ın.

Buyurun Sayın Aycan. (MHP sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA SEFER AYCAN (Kahramanmaraş) – Sayın Başkanım, sayın milletvekilleri; Sağlık Bakanlığı bütçesi üzerine Milliyetçi Hareket Partisi Grubumuz adına söz almış bulunuyorum. Sizleri saygıyla selamlıyorum.

Tabii, Sağlık Bakanlığının 2021 bütçesini konuşurken ve program bazlı bütçe tekniğine de geçtiğimizde göre, aslında programlarını konuşacağımıza göre, fakat gündemimiz de Covid olduğuna göre sadece Covid-19'la ilgili programları konuşmak durumundayız; yapılanları ve yapılacakları konuşmamız gerekir.

Bir pandemi yaşıyoruz, bir bulaşıcı hastalık pandemisi yaşıyoruz. Bir bulaşıcı hastalık, bir kaynaktan çoğalarak mikroorganizmanın sağlam insanlara geçmesi şeklinde seyreder. Onun için bu “enfeksiyon zinciri” dediğimiz zinciri bir yerden kırmamız lazım, tüm programları da zinciri kırmaya yönelik yapmamız lazım ama en doğru yöntem kaynağı ortadan kaldırmaktır. Covid-19’da kaynak, hasta insanlar veya enfekte olup virüs saçan kişilerdir. Burada, bir polemik üzerinde açıklama yapmak lazım; enfeksiyon başka bir şeydir, enfeksiyon hastalığı başka bir şeydir. Mikroorganizma vücuda girmiş, çoğalmışsa bu enfeksiyondur, buna bağlı bulgu ortaya çıkmışsa enfeksiyon hastalığıdır. Tabii ki hasta kişiyi bulmak ve tedavi etmek çok önemlidir. Bunu, hem tedavi ederken hem de kaynak olduğu için de izole edip toplumdan ayırmamız gerekir. Bunu çok iyi yaptığımızı düşünüyorum. Tüm sağlık teşkilatı elinden geleni yaparak hastaları tedavi etmeye çalışmaktadır ve adamın hastalık sonrasında da virüs saçmasının günü yoktur yani “Yedi gün saçar.” “On gün saçar.” “On dört gün saçar.” diye bir kural yoktur. Tıp matematik gibi değildir ya da sosyal bilimler matematik gibi değildir. Onun için hastayı negatif olana kadar diğer insanlardan ayırmamız gerekir. Hastalığı süresince bunu hastanede yapıyoruz ama hastalık belirtileri geçtikten sonra da devam etmemiz lazım, izole etmemiz lazım. Enfekte olmuş, virüs bulaşmış kişileri de “Hastalık belirtileri yok.” diye evine göndermek de bence doğru değildir, bu kişileri de mutlaka izole etmemiz lazım. Özellikle yurtlarda, kamu kuruluşlarında mutlaka virüs bulaştırıcılığı bitene kadar bu kişileri de izole etmemiz lazım. Sorun bence burada, bu yayılma devam ediyor. Hastalık tedavi ederek salgını durduramayız; salgını durdurmak istiyorsak mutlaka virüs bulaşmasını önlememiz lazım, yayılmasını önlememiz lazım. Covid-19’da zorunlu konakçı insandır. Eğer virüsün hasta bir insandan başka bir insana geçmesini durdurursak salgını da önleriz, başka bir şeye bile gerek kalmaz. Yeter ki hasta olan, kaynak durumunda olan insanları ayırılım ve bunu yüzde yüz başardığımızda başka hiçbir şeye de gerek olmadan virüs dolaşımını önler, salgının da önüne geçeriz. Ama burada bir eksikliğimiz oluyor, burada başarısızlığımız oluyor, yetersizliğimiz oluyor; tabii ki bu hepimizin sorunu, sadece sağlık teşkilatının sorunu değil. Bu kurallara uymayan, gerekli önlemleri almayan, bununla dalga geçen, bunu ciddiye almayan kişilerin de burada sorumluluğu var diye düşünüyorum. Sağlık teşkilatı elinden geleni yapıyor ama virüs dolaşmaya devam ederse bu salgın devam edecektir. Burada tedavi kadar çok önemli bir şey var, izolasyon yapmaya çalışıyoruz ve bir de kaynak arıyoruz, filyasyon yapıyoruz. Filyasyon, en az tedavi kadar önemlidir. Salgını durduracaksa kaynak aramayı sürdürmek, virüs bulaşmış her kişiyi bulmak ve ayırmak zorundayız yoksa bununla ilgili başarılı olma şansımız da olmaz.

Şimdi, sağlam insana geldiğimizde... Sağlam insanı korumak için elimizde maske var, maske şu an için etkin korunma yöntemi. Tabii ki korunma açısından bir diğer önemli yöntem aşıdır ama aşı üzerinde dikkatli konuşmak lazım. Polemik yapmak, aşığı olduğundan fazla abartmak da zararlıdır ya da bir aşığı ülkesinden dolayı kötülemek de kamu sağlığı açısından zararlıdır, toplumda anarşi ve kaos doğurmaya yönelik bir yaklaşımdır.

Şimdi, ulusal bir program yürüteceğiz, yürütüyoruz. Burada lider davranışı çok önemlidir, ulusal programlarda liderlik önemlidir, siyasetçinin tavrı önemlidir. Aşıyla ilgili gerekli gereksiz konuşmaların hiçbir anlamı yoktur. Burada liderlik gösterdiği için Genel Başkanım Sayın Devlet Bahçeli’ye teşekkür ediyorum. (MHP sıralarından alkışlar) Genel Başkanımız aşı olacağını açıkladı. Siyasi liderlere düşen görev de bu kampanyaya destek vermek, liderlik göstererek motive etmek, örnek olmaktır.

Şimdi, aşı için her önüne gelen konuşuyor, hatta bu rant kapısına döndü, ülkeler savaşına dönüştü. Aşı stratejik bir üründür elbette ama çıkıp da bir aşığı “Yüzde 90-95 koruyucu.” demek de yanlıştır. Bu, yüzde 90-95 koruyucu değildir, aşı yapıldığında antikor oluşmasının düzeyidir yani “100 kişiye aşı yaptık, bunun karşılığında 90-95 kişide antikor oluştu.” demektir. Fakat antikor oluşması sizi koruyacağı anlamına gelmiyor, koruculuğun ne kadar süreceği anlamına da gelmiyor. Çünkü aşı firmasının genel

müdürleri bile, CEO'ları bile çıkıp diyor ki: "Bu aşının ne kadar koruyacağını bilmiyoruz." Adam böyle derken bizim televizyonlarımızın veya akademisyenlerimizin, birtakım insanların "Aşı yapılırsanız ömür boyu Covid-19 olmayacaksınız." demesi yanlıştır. Aşırı antikor oluşturmak için yapıyoruz ama antikor ömürlü bir şeydir, hastalığı geçirenlerde bile antikorun koruyuculuğu üç dört aydır. Sayın Sağlık Bakanlığı da açıkladı "Üç ay sonra tekrar hasta olabilirsiniz." dedi ve bunu yeni vaka olarak kabul etti. Hâl böyleyken "Aşı olunca yüzde 90-95 korunacak." gibi laflar yanlıştır. Tersine, bir aşırı ürettiği ülkeden dolayı kötülemek de yanlıştır. Hele hele Türkiye'nin alacak olmasından dolayı herhangi bir ülkenin aşısını kötülemenin de bir yararı yoktur. Ama şunu bilelim: Aşılar tabii ki antikor oluşturacak; ne kadar oluşturacak, ne kadar süre, bilinmeyecek, bilmiyoruz, şu an için bilmiyoruz, izlemek lazım, faz 3 çalışmaları bile bitmedi. Faz 3 çalışmalarından sonra bile aşı toplu ile aşısız toplumların hastalık görülme hızlarını karşılaştırmamız ve istatistiksel olarak anlamlıysa o zaman "Bu aşı şu kadar koruyor." dememiz lazım, bir yıl koruyuculuğunu, beş yıl koruyuculuğunu, on yıl koruyuculuğunu konuşmamız lazım. Durum böyle değil. Onun için ister hastalık geçirin ister aşı olun ama maskenizi takmaya devam edin. Her yerde maskeyi takmaktan başka çaremiz yok şu an için, hatta evimizde takalım çünkü şu an aile içi yayılım gösteriyor ve bunu önlemek için de maske takmaya devam etmemiz lazım, en güçlü aracımız maske. Tabii, bu çalışmalar sırasında aşı çalışmalarını yürüteceğiz elbette.

Sürem de bitiyor, çok hızlı geçti.

Biraz sağlık personelinin durumuna değinmek istiyorum. Şimdi, çok büyük bir savaş veriliyor. Herkes elinden geleni yapıyor. Bu arada, sağlık personeli de vefat etti; Allah rahmet eylesin hepsine ve Covid-19 nedeniyle vefat eden tüm vatandaşlara da Allah'tan rahmet diliyorum. Ama sağlık personelinin desteklememiz lazım, çok ciddi bir yükün altındalar, bir savaş yürütüyorlar, bu savaşta stratejik olarak desteğe ihtiyaç vardır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SEFER AYCAN (Devamla) - Bitiriyorum Başkanım.

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi.

SEFER AYCAN (Devamla) - Mehmetçik'imiz nasıl sınır ötesinde harekâtlar yapıyorsa sağlık personelimiz de aynı şekilde mücadele ediyor; çok yoğun, çok yorgunlar, onun için yeni sağlık personeli alınmasına ihtiyaç var. Yeteri kadar sağlık personelimiz de var, bekleyenlerimiz var. Kamuda yeni atama olacak ama yeterli değil. Sağlık personelinin dönüşümlü çalıştırmamız lazım. Bilmiyorum, kadro imkânları müsait değilse en azından geçici personel olarak salgın döneminde sağlık personelinin desteklememiz gerekir. Onun dışında özel sektörün, yükü azaltmak adına daha fazla sağlık personeli istihdam etmesi gerekir. Yeteri kadar personelimiz var.

Bir diğer şey de sağlık personelinin özlük haklarıyla ilgili düzenlemeleri -vaktim bitiyor- bununla ilgili iyileştirmeleri mutlaka yapmamız lazım. Burada da -Genel Başkanımızın ifade ettiği gibi- biz, sağlık personeliyle ilgili yapılacak her şeye ağırdan destek olacağımızı beyan ediyoruz.

Teşekkür ediyorum. 2021 yılı bütçesinin ülkemize hayırlı olmasını diliyorum.

Saygılar sunuyorum. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Ali Muhittin Taşdoğan, buyurun lütfen. (MHP sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA ALİ MUHİTTİN TAŞDOĞAN (Gaziantep) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, ekranları başında bizleri takip eden yüce Türk milleti; Sağlık Bakanlığının 2021 yılı bütçesi üzerinde beşinci tur görüşmeleri kapsamında MHP Grubu adına söz almış bulunmaktayım.

Tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de günlük hayatta ve ekonomik hayatımızda yoğun etkisini gösteren Covid-19 salgınıyla mücadele eden, başta Sağlık Bakanımız ve Bilim Kurulu olmak üzere,

fedakâr çalışmaları ve gayretleri dolayısıyla kahraman sağlık çalışanlarımıza, onların fedakâr ailelerine şahsım, partim ve milletimiz adına şükranlarımı sunuyorum. Salgın mücadelesinde insanüstü gayret gösterip millete hizmet yolunda hayatını kaybeden sağlık çalışanlarımıza ve salgın sebebiyle vefat eden vatandaşlarımıza Allah'tan rahmet, ailelerine ve yakınlarına da başsağlığı diliyorum.

Kıymetli milletvekilleri, vakaların başlangıcında Dünya Sağlık Örgütü'nün "bölgesel salgın tehdidi" olarak tanımladığı, sonrasında bütün ülkeleri etkisi altına alan pandemik bir krizle yaklaşık bir senedir mücadele ediliyor. Salgının getirdiği birçok olumsuzluklardan ve sıkıntılardan her ülke gibi biz de nasibimizi almaktayız. Ülkemizde de artmakta olan vaka sayılarının yayılımı ve ölümler toplumun tümünü kaygılandırmaktadır. Maalesef, bu durum tedbirlere uymamamız ve dikkatsiz davranmamızın doğal bir sonucudur.

Salgınlardan hastane ortamında tedavi edilmesinin şekli veya tedavi yöntemlerinin ve aşının ne kadar önemli olduğunun konuşulduğu bir dönemdeyiz. Salgının tedavisinden de aşısından da önemli olan salgını sahada önleyici tedbirlerle kontrol altına alabilip yenmektir. Hastanelerin fiziki koşulları, yatak, yoğun bakım yatak sayısı yetersizliği veya sağlık çalışanlarının sayısının salgınla mücadelede direkt ilgisinden ziyade önleyici ve koruyucu tedbirlerin uygulanmasının ve bu tedbirlerin yeni olağan durumumuz olduğunun ısrarla vurgulanmasının daha anlamlı olacağı bilinmelidir. Genel Başkanımız Sayın Devlet Bahçeli Bey'in belirttiği gibi, biz bu salgını aklın, bilimin ve duanın gücüyle yeneceğiz.

Sayın milletvekilleri, Komisyon toplantılarımızda dile getirdiğimiz, yeni kurulan nadir hastalıkların izlenmesiyle ilgili daire başkanlığı aktif rol almalıdır. Ülkemizdeki kanser hastalıklarının ve nadir hastalıkların ilaç ihtiyacını karşılayabilecek, biyoteknolojik ilaç ve biyobenzer ilaç üretimini yapabilecek bir altyapıya kavuşulması için somut çalışmalar yapılmalıdır. Zira nüfusumuzun yüzde 8'ini etkileyen bu alandaki ilaç giderleri ülke ekonomisine de yaklaşık 2 milyar TL dışa bağımlı bütçe yükü getirmektedir. Ayrıca bu dönem nadir hastalığı bulunan ve hastaneye gitmesi sakıncalı olan hastalarımız için evde infüzyon sağlanmalıdır. Aşıların uygulanmasıyla başlayacak olan yeni süreçte aşılardan herkesin HES sisteminden takibinin sağlanması, e-aşı veya sağlık pasaportu diye tanımlanabilen bir kod oluşturulması önceliklerimiz arasında olmalıdır. Oluşabilecek uluslararası entegrasyonun da hazırlanması öngörülmelidir.

Sayın milletvekilleri, bir başka konu da hastanelerimizde artan şiddet vakalarının ülke gündeminden çıkarılması için, şiddet oluşmadan önce tedbirlerin alınması, sağlık çalışanlarının güven ortamında çalışmalarının sağlanması hayati önem arz etmektedir. Sağlıkta şiddeti önleme daire başkanlığının kurulmasının, sağlık çalışanlarına yönelik şiddet eylemlerinin önlenmesi açısından her türlü hukuki, idari ve sosyal tedbirlerin alınması için ihtiyaçları karşılayabileceğini düşünmekteyiz.

Ekim ayı sonunda Sağlık Bakanlığı bünyesinde 12 bin yeni personel alınacağını açıklayan Sayın Bakanımız, bu müjdesiyle sağlık meslek lisesi mezunlarını ve pek çok değişik branştan mezun gençlerimizi heyecanlandırmıştır. Kalifiye sağlık personellerinin atamaları gençlerimizin mağduriyetlerini giderecek, hasta memnuniyetini de en üst seviyeye çıkaracaktır.

Sağlık hizmetlerinin sunumunda çalışan bütün hizmet kadrolarının Avrupa birliği ve OECD ülkeleri karşılaştırmalı sayısal analizlerinde Türkiye aleyhine büyük oranda eksiklikler vardır. Diyetisyenler, hemşireler, tıbbi sekreterler, paramedikler, anestezi teknikerleri, fizyoterapistler, odyometristler, perfüzyonistler, ATT'ler ve daha birçok branş mezunlarına iş imkânı oluşturmak gerekmektedir.

Sağlık Bakanlığımız çalışanlarının karışık bir istihdam modeliyle çalıştırılmaları "eşit işe eşit" hak ilkesine olumsuz etki oluşturmaktadır. Mesela; 4/A, 4/B, 4/C, 663-45/A, kamu dışı, vekil gibi değişik iş sözleşmeleri ve kadro tanımları çalışma barışını bozmaktadır. Kamu istihdamının sade ve anlaşılır, tek tip kadro modeline dönüştürülmesinin salgınla mücadele döneminde daha anlamlı ve yerinde olacağı kanaatindeyiz. Döner Sermaye Ödeme Yönetmeliği'nin yeni katsayılarla baştan güncellenerek,

hekim dışı sağlık çalışanlarının yıllardır artırılmamış döner sermaye miktarlarını önceleyerek yeniden yapılandırılması da önemli bir beklentidir. Eczacılarımızın mağduriyetleri mutlaka giderilmeli, beklentileri muhakkak dikkate alınmalıdır. Artan ilaç tüketimine ve bilinçsiz antibiyotik kullanımına da dikkat edilmelidir. Kamu spotları artırılarak devam ettirilmelidir.

Sayın milletvekilleri, ilaç, tıbbi cihaz sektörü Cumhurbaşkanlığı On Birinci Kalkınma Planı'nda ülkemiz için öncelikli sektör seçilmiştir. Yurt içinde ilaç, aşı, serum ve tıbbi cihaz üretimini önceleyen, bunun için AR-GE iklimi yaratan, üretim süreçlerinin kamu alım politikaları ve üretim teşvikleriyle desteklediği bütüncül bir ilaç ve tıbbi cihaz stratejisinin geliştirilmesinin ne kadar önemli olduğu salgın döneminde bir kez daha anlaşılmıştır. Yerli aşı, serum ve ilaç üretiminin hayati önem arz ettiğini görüyor, bu konulardaki millileştirme çalışmalarını destekliyoruz.

Kıymetli milletvekilleri, Gaziantep sanayisi Dönüşüm Programı'ndaki medikal sanayi hedefi doğrultusunda, kurulan yeni organize sanayi bölgesinde Bakanlığımızın Tıbbi Cihaz ve Tıbbi Hizmet Alımları Planlama Dairesi Başkanlığıyla birlikte proje paydaşı olmaktadır. Yapılacak ortak projeye stratejik önemi olan Gaziantep sağlık vadisinin hayata geçirilmesinin, pandemiyle mücadele döneminin ruhuna uygun olacağı gibi, önemli bir ihtiyacı da karşılayacağını düşünmekteyiz.

Nüfusu 2 milyonu aşan metropol ilimizde standart uzman doktor sayısının yüzde 50 düzeyinin altında olduğu, ek olarak çevre illerden gelen hastaların, bunun yanı sıra Cerablus ve El Bab'dan gelen acil hastaların ve ilimizdeki Suriyeli yerleşik misafirlerin de yoğunluğu dikkate alınarak hekim kadrolarının acilen tamamlanması ilimiz için bir ihtiyaç değil, mecburiyet hâline dönüşmüştür. Gaziantep'te Covid-19 mücadelesinin en yoğun çalışması göğüs hastalıkları uzmanlığı dalında 36 hekim kadrosu olmasına rağmen 19 hekim bulunmaktadır. Yoğun bakımların tüm yükünü çeken anestezi uzmanlığı dalında 90 hekim kadrosu varken 53 hekim bulunmaktadır. İl merkezimizde 4 hastanemizde kadın hastalıkları ve doğum uzmanlığı alanında 58 hekim kadrosu olmasına rağmen 21 hekim bulunmaktadır. İlimizdeki bebek ölüm hızını acilen düşürmeye çalıştığımız bu dönemde çocuk sağlığı ve hastalıkları uzmanlığı dalında 50 hekim kadrosu olmasına rağmen 23 hekim bulunmaktadır. Aile hekimliğinde ise 714 birim varken 80 birimiz boş bulunmaktadır. Bunların yanı sıra, Gaziantep'te arsa tahsisleri yapılmış, projeleri tamamlanmış Nurdağı, Araban, Yavuzeli ve Karkamış'ta 1'er tane, İslahiye'de 2, Nizip'te 3 tane, merkez ilçelerimiz Şehitkamil'de 5, Şahinbey'de 12 adet olmak üzere 26 adet aile sağlığı merkezi ve sağlık ocakları ile göçmen sağlık merkezleri, 112 sağlığı hizmetleri istasyonu yapımına bir an önce başlanmalıdır. Bütün hemşehrilerimiz Gaziantep Şehir Hastanesinin ivedi olarak hizmete alınmasını beklemektedir. Şehir hastanesi dışında planlanan ve şehir merkezinde olması nedeniyle mutlak ihtiyaç duyulan 300 yataklı 25 Aralık Devlet Hastanesinin yapımına da bir an önce başlanmalıdır.

2021 yılı bütçemizin hayırlı olmasını diler, Gaziantep'in adaşı Gazi Meclisimizi saygıyla selamlarım. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Hayati Arkaz, buyurun. (MHP sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA HAYATİ ARKAZ (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2021 yılı bütçesinin vatanımıza, milletimize ve devletimize hayırlı olmasını diliyorum.

Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz almış bulunmaktayım. Büyük Türk milletini ve Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, geçen yıl Aralık ayında Çin'in Wuhan kentinde coronavirüsle ilgili haberler geldiğinde Sayın Sağlık Bakanımızın önderliğinde Türkiye'de derhâl bir Bilim Kurulu oluşturuldu. Arkadaşlar, burası çok önemlidir, dünyada örnektir. Hastanelerimizin eksikleri giderildi ve salgın hastalığa karşı hazırlıklarımız tamamlandı.

Ben, iki buçuk yıldır, sağlıkla ilgili konuşmalarında, hep Türk tıbbının Avrupa'nın çok önünde olduğunu söyledim. Coronavirüsle ilgili mücadelemiz bunu misliyle göstermiştir. Biz, Avrupalılar ya da ABD gibi, hastalarımızı parklarda, bahçelerde terk etmedik; zengin-fakir ayrımı yapmadık, yaşlı-geç ayrımı yapmadık. Şu anda sağlık hizmetlerinde ve coronavirüsle ilgili mücadelemizde dünya bizi gıptayla seyrediyor. İstanbul Sancaktepe'de ve Atatürk Havalimanı'nda çok kısa sürede, iki ayda iki ayrı büyük pandemi hastanesi yaptık; on beş günde, yerli imkânlarla, millî imkânlarla solunum cihazı, ventilatör cihazı yaptık. Bu da dünyaya örnektir; birçok ülkeye hibe edildi, ihtiyacı olanlara ve hâlâ ihraç ediyoruz.

Dolayısıyla, coronavirüsle ilgili mücadelemizde başta Sağlık Bakanımız olmak üzere tüm sağlık çalışanlarımıza, doktorlarımıza ve bize destek veren tüm milletimize teşekkür ediyorum; sağ olsunlar, var olsunlar.

15 Temmuz hain darbe girişimiyle beraber, biliyorsunuz, o gün, o gece Lider Devlet Bahçeli Bey'in mesajıyla Cumhuriyet İttifakı kuruldu. Cumhuriyet İttifakı bir iman birliğidir, Cumhuriyet İttifakı'nın gizli ajanı yoktur. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar) Cumhuriyet İttifakı'yla beraber teröristlerle gerekli mücadele yapılmıştır. Yalnız şunu söylemek istiyorum: Fırat Kalkanı, Zeytin Dalı, Barış Pınarı, Bahar Kalkanı gibi operasyonlarda Suriye'de ve Kuzey Irak'ta teröristler geldikleri yere geri gönderilmişlerdir. Bugün, sınırlarımızdan 40 kilometre içeride M4 Kara Yolu'nda, o koridorda bir hat oluşturduk; burada Türk Bayrağı var, Türk askeri var. Yıllardan beri emperyalizmin kurmak istediği terör devletine izin vermedik. Bu vesileyle, İçişleri Bakanımıza ve tüm Silahlı Kuvvetlerimize şükranlarımı sunuyorum ve teşekkür ediyorum.

Değerli milletvekilleri, Doğu Akdeniz bizim mavi vatanımızdır, vazgeçemeyiz; Doğu Akdeniz'de hukukumuz vardır, hakkımız vardır. Kıbrıs Türklüğünün geleceği mavi vatanın bağımsızlığına bağlıdır. Biz, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin sınırlarını, cetvelle değil, Mehmetçik'in kanyla çizdik. Kıbrıs'ın güvenliği demek, Türkiye Cumhuriyeti devletinin güvenliği demektir.

Libya ise 1553 yılında Turgut Reis'in fethiyle bizim topraklarımıza katıldı ve üç yüz elli sekiz yıl biz idare ettik Libya'yı. Libya'nın da her karış toprağında şehit kanı vardır; Libya'da hakkımız vardır, hukukumuz vardır. Yalnız, Türkiye Cumhuriyeti devletinin amacı Libya'da barıştır, huzurdur; bizim kimsenin toprağında gözümüz de yok, ihtiyacımız da yok. Libya'da farklı bir özellik daha var; 1911 yılında İtalyanların Libya'ya asker çıkarmasıyla, Enver Paşa ve Gazi Mustafa Kemal Atatürk, orada gidip Libya'yı savunmuşlardır. Orada Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün sol gözünden yaralanması vardır, Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün sol gözünün bize armağanıdır.

Yunanistan, Batılıların şımarık çocuğudur. Yunanistan'ı en çok destekleyen veya şımartan Fransa'dır. Fransa'nın amacı farklıdır. Fransa'nın esas sıkıntısı, Afrika'nın kuzeyindeki sömürgeleri yavaş yavaş Fransa'nın elinden çıkmıştır çünkü orada artık barışı, huzuru sağlayan Türkiye Cumhuriyeti devleti vardır. Türkiye Cumhuriyeti devleti caydırıcı, büyük bir güçtür; bölgede, bölge insanının "Benim ikinci vatanım." dediği bir memleketdir. Fransa'nın sıkıntısı budur.

Bana yıllar önce bir tarihçi demişti ki: "Dünyanın en büyük ilk 5 devleti büyük ajanlarını, ciddi ajanlarını hep Türkiye'ye gönderir." Ben de ona "Tamam, ajanlar Türkiye'ye geliyor da bizim içimizdekiler daha tehlikeli değil mi?" demiştim, şimdi şu şartlarda görüyoruz ki maalesef, bizim içimizdeki ajanlar hakikaten daha tehlikeli.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Maalesef... Maalesef...

HAYATİ ARKAZ (Devamla) – Azerbaycan, Türk yurdudur. Azerbaycan ve Türkiye iki devlet, bir millettir. Bakü'nün ve Gence'nin Erzurum'dan, Konya'dan, Sivas'tan, Ankara'dan bizim için hiçbir farkı yok. Azerbaycan, şanlı zaferiyle, Ermenistan'ı kafasına vura vura Karabağ'dan çıkarmıştır. Ne kadar Türklük ve İslam düşmanı varsa, maalesef, başta FETÖ olmak üzere, Erivan'ın yanına koştü; PKK'sı, YPG'si, PYD'si, DHKP-C'si, hepsi oradaydı. Yalnız, Karabağ'da Ermeni şer güçlerine ne yapıldıysa onlara da aynısı yapılmıştır. Buradan "Eşk olsun Azerbaycan." diyorum. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Biz, Karabağ'da ve Ermenistan'da sadece terör örgütlerinin suratına Türk yumruğunu vurmamak, başta Fransa olmak üzere, tüm emperyalizmin suratına Türk yumruğu inmiştir; bu böyle bilene. Eğer Fransa Ermenistan'ı çok seviyorsa versin Marsilya'yı, orada bir Ermeni devleti kurdursun, daha rahatlar, yanına almış olur.

Değerli milletvekilleri, bazı siyasilere bir anayasa taslağı çalışmalarını yaptığını biliyoruz. Bir Türk vatandaşı olarak biz bundan -şahsen ve grubumuz adına söylüyorum- çok rahatsız olduk. Burada, Anayasa'nın ilk 4 maddesinden Türklük ve Atatürk'ün isminin çıkartılmak istendiğini gördük ve bundan çok rahatsız olduk. Buna izin veremeyiz; buna izin vermemiz için bizim bedenimize basılıp geçilmesi lazım, asla izin veremeyiz. Bunu yapmak isteyenlerin amacı bellidir; bölücülüktür, devlete ve vatana yapılan ihanettir.

Şunu da söyleyeyim: Biz kapı arkasında vatan hainleriyle kimin iş birliği yaptığını biliyoruz, o da nettir.

Uyuşturucu ticareti yapan, çocuklarımızı, öğretmenlerimizi, askerlerimizi, sağlıkçılarımızı kurşuna dizen, başta FETÖ olmak üzere tüm terör örgütlerini şiddetle kınıyorum. Dünyanın her yerinde teröriste "terörist" diyemeyen kim varsa o terörist ilan edilmiştir, onu da söylemek istiyorum.

Yasin Börü'nün, Eren Bülül'ün, Bedirhan bebeğin, Necmettin Öğretmenin, Aybüke Öğretmenin daha mübarek kanları kurumadı. Hiçbir hain örgüt devlete meydan okuyamaz, buna izin veremeyiz. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar) Hem bu memleketin ekmeğini yiyeceksiniz hem suyunu içeceksiniz hem de kanımızı içen düşmanlarla beraber olup başta Gazi Meclis olmak üzere milletin başına bomba yağdıracaksınız; bu asla kabul edilemez, bunu Türk milleti olarak şiddetle kınıyorum ve lanetliyorum. Her devletin kurumları ve kuralları vardır. Eğer devletin kurallarına uymayacaksan, Pensilvanya orada, gidersin Pensilvanya'da yaşarsın. Bu memleketin ne kadar haini, bölücüsü varsa...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi.

HAYATİ ARKAZ (Devamla) – Teşekkürler.

...Oğuz'un da bitmeyen, tükenmeyen eri vardır. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

Bu memlekette Gazi Mustafa Kemal Paşa'ya "Atatürk" demekten utananlar var. Biz Türk milliyetçileri olarak ve Türk dünyası olarak Gazi Mustafa Kemal Paşa'ya "Atatürk" demekten şeref duyarız, onur duyarız. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Teşekkür ediyorum efendim. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Sadir Durmaz, buyurun. (MHP sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA SADİR DURMAZ (Ankara) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Çevre ve Şehircilik Bakanlığı ile Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü bütçeleri üzerinde Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz almış bulunmaktayım. Bu vesileyle Gazi Meclisimizi ve ekranları başında bizleri izleyen aziz milletimizi saygılarımla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı 2021 yılı bütçesi 2020 yılına göre yüzde 19 oranında artırılarak 3,3 milyar Türk lirası olarak belirlenmiştir. Kentsel dönüşümden sosyal konutlara, altyapı çalışmalarından millet bahçelerine, sıfır atıktan iklim değişikliğine, akıllı şehirler ve korunan alanların artırılması gibi daha pek çok konuda binlerce proje yürüten, çalışmalar yapan bir Bakanlık için söz konusu bütçe elbette yeterli olamayacaktır. Bir de doğal afetlerden kaynaklanan sıkıntıları düşündüğümüzde bütçenin yanı sıra öngörülü planlamalara ve akılcı yöntemlere ihtiyaç olduğu tartışmasıdır.

Bize göre de zaten şehircilik sadece ekonomik bir faaliyet alanı olmayıp her şeyden önce bir medeniyet tahayyülüdür. Biz şehirlerimizi, toplumu dünden yarına bağlayan ve millet olma bilincinin yeşerip gelişeceği mekânlar olarak değerlendiriyoruz. Aynı zamanda toplumların şehirlere kültürlerini, toplumsal düzenlerini, yaşayış ve geleneklerini yansıttıklarına inanıyoruz. Şehirciliğe dair kültürel birikimimizin en temel ögesi doğayı ve çevreyi koruyarak şehirler ve yerleşimler oluşturmak ve sürdürülebilirliğini sağlamaktır.

Çevre ve şehir ilk bakışta birbirinin zıttı, birbirini yok eden anlayışların yan yana gelmesi gibi görünse de bizim kültür ve medeniyetimiz bu iki alanı dengeli bir şekilde birleştirmeyi başarmıştır. Son yıllarda Bakanlığın çalışmalarında bu dengenin korunmaya çalışıldığını görmek elbette memnuniyet vericidir.

Değerli milletvekilleri, geçtiğimiz iki yıl dünyada ve ülkemizde doğal afetlere çok fazla maruz kaldığımız, çok canlar yitirip çok bedeller ödediğimiz bir dönem olmuştur. Doğayla, yaşadığımız çevre ile kentlerimizi uyumlu hâle getirmez, doğal afetlere karşı tedbirlerimizi almazsak önümüzdeki yıllarda da benzer acılara maruz kalacağımız acı bir gerçektir.

Sizler de takdir edersiniz ki insan ile doğa arasındaki ilişkide bir denge söz konusudur ve maalesef, 21'inci yüzyıl bu dengenin doğa aleyhine bozulduğu bir yüzyıl olmuştur. Nüfus artışı ve buna bağlı artan talepler, yaşamın devamlılığını sağlayan havanın, suyun, toprağın hiç olmadığı kadar kirlenmesine, kirlenmesine neden olmuştur. Dünya bu konunun artık geçiştirilemeyeceğini fark etmiş, önüne geçilemeyen tüketim karşısında geri dönüşüm ve atık yönetimi sektörünü önceliğine almıştır. Bizim de başarılı örneklerini gerçekleştirdiğimiz geri dönüşüm ve atık yönetimi konularına daha fazla kaynak aktarmamız isabetli olacaktır. İnsanı ve doğayı merkezine alan, doğal afetlerle ilgili tüm çalışmaları tamamlanmış, yaşanabilir kentler kurgulamalıyız.

Türkiye'nin tamamını kapsayacak bir çalışma yaparak fay hatları, dere yatakları, kıyı şeritleri, tarım alanları ve doğal yapılar gibi imara uygun olmayan alanlar tespit edilip yerleşime kapatılmalı, üst ölçekli planların tamamlanması suretiyle yer seçiminde yaşanan karmaşa giderilmeli, düzenli kentleşmenin altyapısı oluşturulmalıdır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; şehirler de yaşayan birer organizma gibidir. Kentsel alanlarda dönüşümler, yenilemeler yaparken mutlaka o kentin kimliği korunarak hareket edilmelidir. Aksi takdirde gelecekte kimliksiz ve birbirine benzeyen şehirler söz konusu olacaktır. Kentsel dönüşüm çalışmaları, başta deprem olmak üzere sel ve heyelana dönük afet öncelikli olarak insan hayatını her şeyin önüne koyan bir anlayışla hızla tamamlanmalıdır. Bu yönde, mevzuat dâhil, var olan eksiklikler ivedilikle giderilmelidir. Kentsel dönüşüm öncesinde ilgili yerleşim yerlerinde yaşayanların sürece dâhil edilmesi, karar alma aşamalarında etkili olmaları uygulamada karşılaşılan pek çok sorunu kendiliğinden ortadan kaldıracaktır.

Değerli milletvekilleri, şehirlerimiz bireyselleşmeyi teşvik edecek şekilde büyümemelidir. Geleneğimizde var olan, herkesin birbirinden haberdar olup birbirinin derdiyle, sıkıntısıyla alakadar olduğu, komşuluk ilişkilerinin geliştiği mahallelilik kültürünü yeniden canlandırmak millî birlik ve dayanışmamızı güçlendirecektir. İnsanlarımızın bir araya gelerek vakit geçireceği alanlar oluşturulduğunda -ki bu manada millet bahçelerini değerli ve anlamlı buluyoruz- sosyal ilişkiler şehir ekonomisinin içinde bir ticari unsura dönüşmeden gelişebilecektir. Yeşil alanların artırıldığı bir şehircilik anlayışı sadece estetik açıdan değil aynı zamanda sosyal ilişkilerin sürdürülebileceği yeni mekânlar oluşturma açısından da son derece önemlidir. Bunun yanı sıra, kentlerimizi geliştirirken tarihî ve kültürel dokulara azami özen göstermeliyiz. Tarihimizin şahitleri olan maddî kültür unsurlarımız doğru planlama ve tasarım teknikleri kullanılarak mutlaka korunmalı, geleceğe sağlam bir şekilde aktarılmalıdır.

Kıymetli milletvekilleri, coronavirus salgını tüm dünyayı derinden sarsmış olmakla birlikte, bundan sonrası için çıkarmamız gereken dersler olduğunu da göstermiştir. Bu sebeple dünya, sağlıklı beslenme ve spor yapma konularında ciddi devlet politikaları üretmektedir. Örneğin, bisiklet kullanımı ve yeni bisiklet yolları birçok ülkede yeni yatırımları tetiklemiştir. Biz de vatandaşlarımızı bisiklet kullanmaya ve spor yapmaya mutlaka teşvik etmeliyiz. Böylece, otomobil gerekmeden geniş kitlelere hareket serbestliği ve sosyalleşme imkânı sağlanmış olacaktır; ayrıca ve de en önemlisi karbon salınım oranımızda azalma sağlanarak hava kirliliğine karşı da mücadele etmiş olacağız. Bu nedenle, şehirlerimizde tespit edilen yer ve bölgelerde bisiklet yolları ve yayalaştırma projelerinin sayıları mutlaka artırılmalıdır.

Değerli milletvekilleri, şehirlerimiz mutlaka yeterli düzeyde yeşil alana sahip olmalıdır. Dünya Sağlık Örgütü şehirlerde kişi başına düşen yeşil alanın en az 9 metrekare olması gerektiğini, 10 ila 15 metrekarenin ise ideal olduğunu belirtmektedir. Gelişmiş ülkelerde kişi başına düşen yeşil alan ortalama 20 metrekare civarındadır. Yerel yönetimlerimiz, planlama çalışmalarında kişi başına düşen yeşil alan hedeflerini en az 15 metrekare olacak şekilde yapmalıdır.

Kıymetli milletvekilleri, mutlaka gıda israfının önüne geçmeliyiz. Gıda israfıyla mücadeleyi iklim değişikliğine karşı en optimal çözüm olarak ele almalı ve değerlendirmeliyiz. Şöyle ki gıda israfı yaklaşık 3,5 milyar ton karbondioksitin daha fazla yayılmasına sebebiyet vermektedir. Araştırmalara göre, ülkemizin millî gelirinin yaklaşık yüzde 15'i maalesef israf edilmektedir, bu da yaklaşık yıllık 500 milyar lira demektir. Yaşadığımız olağanüstü süreç, bize kaynaklarımızı korumanın ne denli önemli olduğunu somut olarak göstermiştir. Gıda atığı oluşmasını önlemek için "Sadece ihtiyacın olanı al." gibi kampanyalar düzenleyerek toplumda farkındalık çalışmaları yapılmalı, vatandaşlarımızın konuya dikkati mutlaka çekilmelidir. İsrafın haram olduğunu unutmadan, ihtiyacımız kadarını almalı ve tüketmeliyiz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; şehirciliğin bir diğer boyutu, hiç şüphesiz, ekonomidir ve şehirlerimizdeki en önemli ekonomik unsur da esnafımızdır. Küçük esnafın zarar gördüğü bir ortam, şehircilik açısından büyük bir tehdit oluşturabilecektir. Alışveriş merkezi yapılanmaları bu yönüyle mutlaka yeni bir değerlendirmeye tabi tutulmalıdır. Tüketim kültürünün başkentleri olan AVM'ler şehir merkezlerinden ziyade daha dışarıda kurulmalı, böylelikle hem esnafımız korunmalı hem de trafik yoğunluğu azaltılmalıdır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğünce Milliyetçi Hareket Partisinin de içinde bulunduğu 57'nci Hükümet döneminde temelleri atılan Tapu ve Kadastro Bilgi Sistemi, kısaca TAKBİS Projesi'yle işlemlerin daha hızlı ve ekonomik yapılabilmesi temin edilmiş, sonraki dönemlerde de bu sisteme yatırımlar ve güncellemeler devam ettirilerek Tapu ve Kadastro Bilgi Sistemi'yle vatandaşımızın daha etkin ve kaliteli hizmet alması sağlanmıştır. Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü, devam eden pandemi sürecinde yoğun iş gücüne rağmen yaklaşık 20 bin çalışanın özverisi ve geliştirilen vatandaş odaklı projelerle iş yükünün altından kalkmayı başarmış, herhangi bir aksaklığa meydan vermemiştir. Bu sebeple, Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü çalışanlarına tıpkı benzer bazı kurumlarda yapılan maaş iyileştirmesi gibi yapmış oldukları her tapu işlemi için döner sermayeden ek ödeme verilerek destek sağlanması isabetli olacaktır. Ayrıca, yurt dışında yaşayan vatandaşlarımızın tapu işlemlerini buldukları ülkelerde yapabilmeleri için Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle yetkisi alınmış olan ülkelerde temsilcilikler açılması ve Genel Müdürlük tarafından buralara personel görevlendirilmesi yapılması bazı mağduriyetlerin önlenmesi açısından yerinde bir karar olacaktır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; çevre ve şehircilik alanına büyük önem veren Milliyetçi Hareket Partisi, biraz önce kısaca özetlemeye çalıştığım bu konudaki yaklaşımlarını “Ataların emaneti, geleceğin teminatı” anlayışıyla temellendirmekte ve bu sebeple “Çevrecilik milliyetçiliktir.” demektedir. Milliyetçi Hareket Partisi olarak toplumun öncelikli sorunlarının giderilmesine yönelik samimi çözüm önerilerimizi ortaya koyarken gerçeklerden kopmamaya, sorunları daha da büyütmemeye, istismar malzemesine dönüştürmemeye özen göstermekteyiz. Dünyanın içinden geçtiği zorlu süreç elbette ülkemizi de ziyadesiyle etkilemiştir. Buna rağmen, yerinde ve doğru kararlarla bu zor dönemden en az zararlı çıkmanın gayreti içerisinde olan bir devletimiz söz konusudur. Bu manada, Milliyetçi Hareket Partisi 15 Temmuzun kanlı ve kara gecesinde milletimizin sokakta doğal bir sonuç olarak kurduğu ve hiçbir siyasi çıkar ve pazarlığın söz konusu olmadığı Cumhur İttifakı'nın gereği olarak devletimizin yanında olmaya, yapıcı eleştirilerimiz, millî konulardaki desteğimizle sorumlu siyaset anlayışımızı yerine getirmeye devam edeceğiz. Ülkemiz içeride ve dışarıda birçok sorunla uğraşırken, Türkiye çoklu bir cephe hattındayken millî meseleleri gündelik siyasete alet edenlerden olmadık, olmayacağız. Sayın Genel Başkanımızın zihinlere kazıdığı “Önce ülkem ve milletim, sonra partim.” demeye bundan sonra da devam edeceğiz. (MHP sıralarından alkışlar)

Son olarak bir hususu daha ifade etmek isterim. Özellikle, ülkemizin içerisinde geçtiği sıkıntılı pandemi süreci başta olmak üzere, sıklıkla maruz kaldığımız doğal afetlerde bihakkın görevlerini sonuna kadar yerine getiren ve orada vatandaşlarımızın acısını paylaşan, gecesini gündüzüne katarak özverili çalışmalarda bulunan, bugün de burada bütçeleri görüşülen her 3 Sayın Bakanımıza şükranlarımı ve teşekkürlerimi sunuyorum. Onların şahsında her 3 Bakanlığın çalışanlarına da saygılarımı sunuyorum, Cenab-ı Allah'tan muvaffakiyetler diliyorum. Bu uğurda hayatlarını kaybedenlere, başta sağlık çalışanları olmak üzere, hepsine Cenab-ı Allah'tan rahmet niyaz ediyorum; başarılı çalışmalarının devamını diliyorum.

Son olarak, görüşmekte olduğumuz bütçenin ülkemize, milletimize, devletimize hayırlı sonuçlar getirmesini Cenab-ı Allah'tan niyaz ediyor; yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Sermet Atay...

Buyurun Sayın Atay. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA SERMET ATAY (Gaziantep) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2021 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi ile 2019 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin İçişleri Bakanlığı, Emniyet Genel Müdürlüğü ve Göç İdaresi Genel Müdürlüğü bütçeleri hakkında Milliyetçi Hareket Partisi Grubum adına konuşmak üzere söz almış bulunuyorum. Bu vesileyle, ekranları başında bizleri izleyen yüce Türk halkını ve Gazi Meclisimizi saygıyla selamlıyorum.

İçişleri Bakanlığımız, devletimizin her noktasında, milletimizin bütün fertlerine, hayatın birçok alanında dokunduğu, hizmet ulaştırdığı, emniyetini, asayişini ve güvenliğini sağlamaktan tutun da günlük yaşamımızın her alanında hayatımızı kolaylaştıran düzenlemelerin ahenk içerisinde uygulanmasını sağlayan bir bakanlıktır. Öyle ki şehir içinde, şehirler arası yollarda trafiğin denetlenmesinde ve düzenlenmesinde, gece gündüz, bayram seyran, yaz kış demeden malımızın ve canımızın emniyeti için tedbirler alan, gençlerimizi, çocuklarımızı zehirlemek suretiyle kazanç elde etmeye çalışan uyuşturucu tacirlerine göz açtırmayan, şiddet mağduru çocuk, kadın, savunmasız insanlarımızın imdadına yetişen, şehirlerimizi terörizme esir etmeye çalışan teröristlerin hain eylem planlarını bertaraf eden kolluk güçlerimiz İçişleri Bakanlığımızın bünyesinde çalışmaktadır.

Merhamet toplumu olma özelliğini haiz ülkemiz, sınır komşumuz Suriye’de yaşanan insani krizler sırasında her türlü adımı atmaktan çekinmemiştir. Tüm dünyanın sessiz kaldığı, uzaktan izlediği insani krizlerde ülkemiz açık kapı politikası uygulayarak evsiz yurtsuz kalan Suriyelileri geçici koruma altına

almıştır. Hâlihazırda 3,6 milyon Suriyelinin kendi ülkesinin ulusal korumasından yararlanmadığı için haklı sebeplerle ülkemizden koruma talep eden 320 bini aşkın yabancıyla dünyada en çok mülteciye ev sahipliği yapan ülke konumunda bulunmakta, taraflı tarafsız tüm dünyanın takdirini kazanmaktadır. Ülkemizin bu başarısı ve kendine özgü göç yönetimi inşasında başrol hiç kuşkusuz İçişleri Bakanlığı bünyesinde konumlanan Göç İdaresi Genel Müdürlüğüne aittir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; az önce bahsetmiş olduğumuz geçici koruma ve uluslararası koruma altında bulunan yabancıların, kayıt işlemlerinde, temel hak ve hizmetlere erişimleri konusunda sayısız faaliyette bulunan Göç İdaresi Genel Müdürlüğü, bunların yanı sıra düzensiz göç akımlarıyla da karşı karşıya bulunmaktadır. Düzensiz göçle mücadele kültüründe merhamet toplumu olma özelliğini kaybetmeyen ülkemizin aksine, Edirne Pazarkule sınırında yaşanan acı olaylar göstermiştir ki bulunduğu her ortamda bize insan hakları dersi vermeye çalışan Avrupa, belirli umutlarla sınıra gelen yabancılara karşı acımasızca davranmış, insanlık dışı birçok harekete başvurmuştur. Avrupa'nın bu tutumu karşısında ülkemiz, bize sığınan insanları yine yalnız bırakmadığı gibi, her türlü insani yardımı kendilerine sağlamıştır.

Göç İdaresi Genel Müdürlüğü, düzensiz göçlerle olduğu gibi insan ticaretiyle de mücadele etmekte, ülkemizde bulunan yabancılar ile ev sahibi halkımız arasında uyum içerisinde yaşamaları için her türlü tedbiri almaktadır. Bütün bunların yanı sıra KADES, GAMER, İZDES, Açık Kapı gibi bir çok projeyi hayatımıza sokan ve bunlarla yetinmeyip her zaman yeni projeler üretme arzusuyla işleri kolaylaştıracak olan İSDEM, HAYDİ, İRAP, En İyi Narkotik Polisi Anne ve daha bir çok yeni projeleri de hayata geçiren Bakanlık personelimize ve İçişleri Bakanlığımıza teşekkür ediyoruz. Devletimize ve milletimize hizmet üretirken insanüstü bir gayret gösteren bu kahramanlarımız tabii ki övgüyü ve takdiri hak etmektedir.

Çok geniş bir alanda faaliyet gösteren Bakanlığımızın birtakım eksiklerinin de olması mümkündür. Bu eksikliklerin giderilmesi, vatandaşa kesintisiz hizmet edilebilmesi için cansiparane hizmet eden Bakanımız ve Bakanlık personelimiz, gerek salgın dönemindeki gayretleriyle, gerek deprem ve afetlerdeki mağduriyetlerin giderilmesi ve bahsettiğimiz hizmet alanlarındaki özverili hizmet anlayışıyla milletimizin gönlüne taht kurmuşlardır.

Yaşadığımız coğrafyada vekâlet savaşlarıyla kaosa sürüklenen ülkelerde devreye koyulan projeler yakın tarihimiz boyunca çeşitli dönemlerde ülkemizde uygulanmak istenmiştir. Bütün bunlar yaşanırken devletimiz alınması gereken tedbirleri belirlemiş ve İçişleri Bakanlığımız bu tedbirleri titizlikle uygulamıştır.

313.729 Emniyet personeli, 203.019 Jandarma personeli, 7.089 Sahil Güvenlik personeli, 55.609 güvenlik korucusuyla sahada bulunan iç güvenlik organizasyonları, güvenlik güçleri tarafından uyum içerisinde uygulanmakta devletimize karşı yurt içinden ve yurt dışından gelebilecek her türlü tehlikelere ve terörizme karşı bütün tedbirler eksiksiz alınmaktadır.

Terörle topyekûn mücadelede kararlılık ilkesinden taviz verilmemiş, ülkemizi bölme, istikrarsızlaştırma hedefiyle harekete geçen terör odaklarına karşı en güzel cevap sahada verilmiştir.

Nokta atışı operasyonlarla terör bileşenleri kaynağında yok edilmiş, alınan sosyal, ekonomik, idari tedbirlerle terörle mücadelede süreklilik sağlanmıştır. Kesintisiz operasyonlarla terörü kaynağında yok etme stratejisi benimsenmiş, böylece sürekli olarak alan hâkimiyeti sağlanmıştır. Savunmadan ziyade sürekli taarruz hâliyle kararlı bir şekilde terörle mücadeleye devam edilmiştir ve edilmeye devam edilmektedir. Buna bağlı olarak hareket alanı kısıtlanan teröristlerin maddi destekleri azalmış, lojistik destekleri kesilerek aktarım kapasiteleri daraltılmıştır.

2020 yılı Kasım ayı itibarıyla 76 büyük, 307 orta çaplı, 99.202 kırsalda, 2.905 şehirlerde, toplam 102 bin 113 iç güvenlik operasyonu ile teröristler âdetâ çembere alınmış, Türk devletinin demir yumruğuyla tanışmışlardır. Sınır ötesinde yapılan Pençe Harekâtları, içeride Kıran, Yıldırım ve Kapan Operasyonlarıyla desteklenmiş ve çok olumlu sonuçlar alınmıştır. PKK/PYD-YPG terör örgütü 2015 yılında 2.817 eylem gerçekleştirmişken yapılan bu özverili çalışmalar neticesinde, terörlü topyekûn mücadele operasyonları neticesinde 2020 yılında bu rakam 287'ye kadar düşmüştür yani terör örgütünün eylem yapma kapasitesi yüzde 90 düşürülmüş bulunmaktadır. Yurt içi teröristlerin mevcudu 1 Temmuz 2016 itibarıyla 2.780 civarındayken 2020 Kasım ayı itibarıyla bu rakam 320'ye düşmüştür yani ortalama yurt içindeki terörist mevcudu yüzde 87 oranında azaltılmıştır. Yapılan çalışmalar ve terörlü kararlı mücadeleyle inşallah, kısa zaman içerisinde PKK terör örgütünün yurt içinde kökü kazınacaktır. 2014 yılında 5.558 yeni katılım olan PKK terör örgütüne katılım 2020 Kasım ayı itibarıyla 52'de kalmıştır. Yapılan inka çalışmaları sonucunda 2016 yılından bu yana 1.856 terörist terör örgütünden kaçarak devletimize sığınmıştır.

Ülkemizin güney ve doğu sınırlarında terörün yanı sıra kaçakçılık ve düzensiz göçün engellenmesine yönelik olarak İçişleri Bakanlığımızın sınır güvenliğine yardımcı olmak için başlattığı çalışmayla, Millî Savunma Bakanlığıyla beraber güvenlik duvarları inşa edilmeye başlanmış, elektronik sistemle desteklenen bu çalışmalar sayesinde sevindirici sonuçlar alınmıştır. Terörden mağdur olan vatandaşlarımızın maddi zararları karşılanmış, vatandaşımızın devlete olan güveni perçinlenmiştir.

Teröristlerle girişilen bu amansız mücadelede bazı idari tedbirler de alınmıştır. Devletin ve milletin kaynaklarını teröristlerin hizmetine sunmaya çalışan 3 büyükşehir, 5 il, 34 ilçe, 7 belde olmak üzere 49 belediye başkanı, 93 belediye meclis üyesi, 22 il genel meclis üyesi olmak üzere 115 belediye meclis üyesi ve 85 köy muhtarı Anayasa ve kanunların İçişleri Bakanlığımıza verdiği yetki çerçevesinde haklarında devam eden adli ve idari soruşturmalar kapsamında görevden uzaklaştırılmıştır. Bu idari tedbirler sonrasında teröre aktarılan 9,2 milyar TL tutarında kaynak, yatırım ve hizmetler için kullanılmış, ayrıca bu belediyelerinde 4,5 milyar lira borcu ödenmiştir.

FETÖ'yle mücadelede hız kesilmemiş, Kasım 2020 itibarıyla toplamda 612.870 kişiye işlem yapılmış, 292.703 kişi gözaltına alınmış, 96.245 kişi tutuklanmıştır. Hâlen cezaevinde 25.655 kişi tutuklu bulunmaktadır, 25.048 FETÖ sanığı hâlen firari durumdadır.

DEAŞ terör örgütüne 2020 yılı içerisinde 1.135 operasyon yapılmış, 2.295 kişi gözaltına alınmış, 571 kişi tutuklanmıştır. Bu örgüt mensubu 262 teröristin 204'ü sağ, 58'i teslim olmak suretiyle etkisiz hâle getirilmiştir.

2020 yılı içerisinde, bu operasyonlarda ve terör saldırılarında 25 güvelik personelimiz ve 28 sivil vatandaşımız şehit olmuştur; hepsine Allah'tan rahmet diliyor, yaralanan 103 güvenlik personeline sağlık diliyor, minnet ve şükranlarımızı sunuyoruz.

Ancak bu faaliyetlerin yanı sıra dikkat çekmek istediğimiz bazı hususlar da bulunmaktadır. Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemine geçişle beraber İçişleri Bakanlığımıza bir kolluk gücü olarak bağlanan Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı, birçok alanda hâlâ Türk Silahlı Kuvvetleri İç Hizmet Kanunu esaslarına göre idare edilmektedir. Bu hususta yeni uyum yasalarının çıkarılması bir zaruret hâline gelmiştir. Şöyle ki: Jandarma ve Emniyet personeli, aynı görevi yapan kolluk gücü olma sıfatını taşımakla birlikte birçok alanda temel kanunların yanı sıra Polis Vazife ve Salâhiyet Kanunu'yla görev yapmaktadır. İdarede yeknesaklığı sağlamak adına Polis Vazife ve Salâhiyet Kanunu tekrar gözden geçirilmeli, Bakanlık bünyesindeki Emniyet Genel Müdürlüğü teşkilatıyla beraber Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığını da kapsama alacak şekilde "kolluk kuvvetleri vazife ve salâhiyet kanunu"na dönüştürülmelidir.

Diğer yandan, güvenlik güçlerimizin idare esaslarındaki farklı kanuni düzenlemelerden kaynaklı sosyal ve mali haklar yönünden çeşitli eşitsizlikler ortaya çıkmaktadır. Şöyle ki: Aynı görevi ifa eden Emniyet Genel Müdürlüğü polis teşkilatı ile Jandarma ve Sahil Güvenlik personelleri arasında benzer görevleri ifa eden muadil rütbeli personelin ücretleri yani maaşları kıyaslandığında eşitsizlikler hemen göze çarpmaktadır. Bu anlamda, yeni bir yasal düzenleme yapılarak tüm kolluk personeline “eşit işe eşit ücret” ilkesi gereği sosyal haklar ve ücret konusunda Emniyet teşkilatı açısından da aynı hakların verilmesi gerektiği kanaatindeyiz. Ayrıca, polis teşkilatımızın yıllardır beklediği 3600 ek gösterge konusunda adımların da bir an önce atılması kahraman Türk polisinin beklediği bir müjdedir.

Jandarma teşkilatımızda uzun yıllardır fedakârca görev yapan ve personel eksikliği sebebiyle çoğu zaman astsubayların görevini üstlenen uzman jandarmalarımızın eğitimde geçen sürelerinin -subay ve astsubaylarda olduğu gibi- hizmetten sayılması kanuni bir hak ve gerekliliktir. Jandarma teşkilatımızda bu haktan yararlanamayan tek zümre uzman jandarmalarımızdır, bu bir haksızlıktır. Bununla ilgili yasal düzenleme bir an önce yapılmalı, ayrıca uzman jandarmalarımız 3600 ek göstergeden faydalandırılmalıdır.

Yeni dünya düzeninde ileri teknolojilerle donatılan ordu ve güvenlik teşkilatları aynı zamanda donatıldıkları bu teknolojiyi kullanabilmek için organizasyonu sağlamak, personellerini de hızla profesyonelleştirme eğilimine girmiştir. Bu gerekliliği Bakanlığımız bünyesindeki Jandarma ve Sahil Güvenlik Komutanları da benimsemiş ve bu yönde ciddi adımlar atılmış, profesyonellikte yüzde 82 oranına ulaşılmıştır.

Burada, profesyonelleşmedeki en önemli kaynak, uzman erbaş ve sözleşmeli erlerden oluşmaktadır. Bu kahramanlarımızın, elbette ki vatan, millet ve mukaddesat uğruna bu mücadeleye gönüllü olarak atıldıkları açıktır. Ancak kahraman uzman çavuşlarımız geçimlerini de bu görevleri için ödenen ücretlerden sağlamaktadır.

Vatanın birliği ve bütünlüğü, devletimizin güvenliği için girişilen bu mücadelede ön saflarda bulunan ve vatan savunmasında en fazla şehit veren uzman çavuşlarımız, gelecek kaygısı yaşamamalıdır. Çocuklarını, eşlerini, anne ve babalarını geride bırakıp teröristlerle mücadele ederken en önde şehadete koşarak giden bu kahramanlarımızın her an işsiz kalma korkusuyla yaşamaları, emekli olsalar bile birlikte omuz omuza mücadele ettikleri subay ve astsubayların faydalandığı birçok sosyal ve mali haktan mahrum bırakılmaları hakkaniyete aykırı ve üzücü bir durumdur. Vatan müdafaasının sözleşmeye sığdırılmayacağı bilinmesi gereken bir husustur. Uzman erbaşlarımızın yani uzman çavuşlarımızın hakkı olan kadro bir an önce tahsis edilmeli, özlük hakları düzenlenmeli, hizmetinde buldukları kurumların sosyal imkânlarından diğer personelle birlikte eşit bir şekilde bu kahramanlarımız da faydalandırılmalıdır.

Sözlerime son verirken vatan müdafaasında şehadete ermiş olan tüm şehitlerimize Allah'tan rahmet, geride kalanlara ve milletimize baş sağlığı diliyorum, bu uğurda yaralanarak gazi olan tüm vatan evlatlarına minnet ve şükranlarımı sunuyorum.

2021 yılı bütçesinin vatanımıza, milletimize, devletimize ve İçişleri Bakanlığımıza hayırlı olmasını diliyorum, yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Ümit Yılmaz, buyurun. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA ÜMİT YILMAZ (Düzce) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2021 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi ile 2019 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin Sahil Güvenlik Komutanlığı, Jandarma Genel Komutanlığı ve Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı bütçeleri üzerine Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz almış bulunmaktayım. Genel Kurulu ve aziz Türk milletini saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, ülkemiz, kırk yılı aşkın süredir maruz kaldığı terör sonucunda binlerce güvenlik görevlisini ve çokluk çocuk demeden on binlerce sivil vatandaşını teröre kurban vermenin yanı sıra, 1 trilyon doların üzerinde maddi kaynağını terörle mücadelede ayırmıştır. Bulduğumuz coğrafyada emperyalist güçlerin hain emelleri için destekledikleri bu terör örgütleri ve içerideki iş birlikçileri, ülkemizi zayıflatmak ve bölgesel güç hâline gelmesini engellemek için her gün başka başka oyunlar oynamakta ve terör örgütleriyle kol kola girmekten geri durmamaktadır. Hatta bu emperyalist güçlerin kendi elleriyle kurdukları terör örgütleri kendi başlarına bela olmaya başlayınca terör örgütü olduklarını kabul etmek zorunda kalmaktadırlar. Ancak aynı güçler, iş birliği içinde oldukları teröristlere eski silahların yanında tırlar dolusu yeni silahlar vererek ismini değiştirip bize ve dünyaya özgürlük savaşçıları olarak yutturmaya kalkışmışlardır. Bu saydıklarına en güzel örnekler, PKK'dan YPG-PYD'ye ve El Kaide'den DAESH'e dönen örgütlerdir.

Değerli milletvekilleri, ülkemizin karşı karşıya bulunduğu terör ve sınır komşularında yaşanan gelişmeler iç ve dış güvenliğimizin sağlanması için güvenlik güçlerimizin ve ilgili kurumların önemini her geçen gün artırmıştır. Ülkemizin iç güvenliğinin sağlanmasında, kara ve deniz sınırlarının korunmasında başta gelen kurumlardan 2'si Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığıdır. 2016 yılından önce Türk Silahlı Kuvvetlerine bağlı olan bu 2 Komutanlığımız, 15 Temmuz hain darbe girişiminin ardından İçişleri Bakanlığına bağlanmıştır. İçişleri Bakanlığı çatısı altında toplanan Emniyet Genel Müdürlüğü, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı Bakanlığımızın diğer kurumlarıyla ve ilgili kurumlarla hızlı uyum sağlamaya başlamıştır.

Hain darbe girişiminden sonra, FETÖ ve diğer terör örgütüyle irtibatlı ve iltisaklı 42.503 kişi İçişleri Bakanlığına bağlı kurumlardan ihraç edilmiştir. Hainlerin güvenlik kuvvetlerinin içinden temizlenmesinin ardından 16 Nisan 2017 tarihinde yapılan referandum sonucu hayata geçen Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi teröre karşı aldığı hızlı, etkin ve terörü kaynağında yok etme kararlılığıyla üst üste başarılı sonuçlar almıştır.

Ülkemizi bölmeye yönelik 6-8 Ekim olayları ve hendek terörlerinin ardından ortaya konan etkin ve çok yönlü mücadele meyvelerini vermiş, bugün sınırlarımız içindeki terörist sayısı 320'ye kadar düşürülmüştür.

Yurt içinde düzenlenen Kırım, Kapan, Yıldırım Harekâtlarının yanında, sınır ötesinde düzenlenen Pençe operasyonlarıyla grisinden kırmızısına kadar rengârenk, eli kanlı, bebek katili teröristler etkisiz hâle getirilmiştir.

Kahraman güvenlik kuvvetlerimiz bir yandan arazide ve şehirlerde operasyonlar düzenlerken diğer yandan Bakanlığımızın, terör örgütüne katılımı önlemek için yaptığı doğru hamlelerle katılım sayısı bu yıl 52'ye kadar düşmüştür.

Teröre eleman ve maddi destek sağlayan belediyelere atanan kayyumlar ve sivil toplum kuruluşu görünümü örgütlere yapılan operasyonlar, PKK'ya sağlanan eleman ve maddi desteğin önüne geçmenin yanında bölgeye yaptıkları göz dolduran hizmetlerle halkın desteğini kazanmıştır. Diyarbakır'da dağa kaçırılan çocuklarını geri almak için annelerin başlatmış olduğu oturma eylemi tüm illere yayılmış, bunun yanında, İçişleri Bakanlığımızın ikna çalışmaları neticesinde örgüt içinde çözülme hızlanmış ve teslim olan terörist sayısı günden güne artmıştır. 2019 yılında 273, 2020 yılında Kasım ayına kadar 210 terörist teslim olmuştur. İçeride yapılan bu faaliyetlerin yanı sıra, sınır ötesinde Zeytin Dalı, Fırat Kalkanı ve Barış Pınarı Harekâtı bölgesinde Türk Silahlı Kuvvetleri personeline verilen destekle orada bulunan Suriyeli vatandaşların huzur içinde yaşaması sağlanmış, sınırlarımızdan terörist geçişleri engellenmiştir.

Değerli milletvekilleri, aynı çatı altında toplanan ve uyumu sağlanan kurumlar suç, suçlu ve terörle mücadelede hızla başarılı sonuçlar almaktadır. Emniyet Genel Müdürlüğü, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığının ortaklaşa kullandığı otomatik parmak izi teşhis sistemi sayesinde bir buçuk yıl içinde 3.579'u terör olayı olmak üzere toplam 117 bin olay aydınlatılmış veya engellenmiştir. 81 ilde ciddi bir yatırımla kurulan diğer bir uyum projesi ise kısa adı GAMER olan Güvenlik ve Acil Durum Merkezidir. GAMER kurulduktan sonra Emniyet, Jandarma, Sahil Güvenlik, Göç ve Nüfus İdareleri arasında iletişim ve bilgi paylaşımı sağlanmış; GAMER, suç ve suçluyla mücadelede önemli bir birim olmuştur. Diğer bir uyum projesi ise deniz ve kara sınır güvenliğiyle alakalı kurulan birimlerdir. Denizde sahil güvenlik radar sistemi ve karada kurulan tesisleriyle modern bir güvenlik şemsiyesiyle donatılan Sahil Güvenlik Komutanlığı, son yıllarda kaçak mal ve insan geçişlerini engelleyen yapısını geliştirmiştir. Profesyonelleşme oranı yüzde 100'e ulaşan Sahil Güvenlik Komutanlığı, kaçak geçişlerin önlenmesinin yanında mavi vatanda güvenliği sağlayan en etkili kurumlarımızdandır.

Değerli milletvekilleri, terörle mücadelede başta gelen ve en fazla şehit veren kurumlarımızın başında Jandarma Genel Komutanlığı gelmektedir. Jandarma, kurulduğu tarihten itibaren kırsal kesimde asayişin ve düzenin sağlanmasının yanı sıra terörle mücadele, uyuşturucu tehdidi, trafik güvenliği ve adi suçlarla mücadelede oldukça başarılı çalışmalar yürütmektedir. Bu başarılı çalışmaların yürütülmesinde en önemli faktörlerden birisi de Jandarma Genel Komutanlığındaki profesyonellik oranının yüzde 82'ye ulaşmasıdır. İçişleri Bakanlığına bağlandıktan sonra profesyonel sayısında artış ve teçhizat anlamında modernleşme, Jandarma Genel Komutanlığının nitelikleri ve başarılarını gün geçtikçe artırmaktadır. Modern teçhizatlar kullanılırken yerli ve millî olarak üretilen İHA, SİHA, TİHA, ATAK helikopterlerinin yanı sıra, yine, millî altyapı ve yazılımların kullanılması dışa bağımlılığı azaltmış, bütçeye katkı sağlamıştır. Jandarma Genel Komutanlığının profesyonelleşmesinde son yıllarda alınan uzman çavuşların sayısının artmasının etkisi oldukça fazladır. Üç gün önce, gününü kutladığımız uzman jandarmaların özlük haklarının iyileştirilmesi tüm uzman jandarmalarımızın beklentisidir.

Değerli milletvekilleri, İçişleri Bakanlığımıza bağlı bir diğer kurumumuz ise 228 bin gönüllüsü ve 5.797 personeliyle, Türkiye ve dünyada nerede bir afet olsa oraya koşan Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı, kısa adıyla AFAD'dır. Ülkemizin, bulunduğu coğrafya itibarıyla deprem fay hatlarının üzerinde olması, AFAD gibi acil yardım ve destek kurumunun önemini artırmaktadır. Doğal afetlerin doğrudan ya da dolaylı olarak neden olduğu maddi ve manevi kayıplar, afet yönetiminin ve koordinasyonunun günümüz dünyasında ne kadar titizlikle ele alınması gerektiğini hepimize göstermektedir.

2020 yılını ele aldığımızda, ülkemizde bir yıl içerisinde Elâzığ'da, Bingöl Karlıova'da, İran Hoy merkezli Van Başkale'de, İzmir ilimizde depremler, Giresun'da sel felaketi, Van'da çığ felaketi ve Hatay'da orman yangını yaşadık. AFAD ekiplerimiz tüm bu illerimizde yaşanan afetlerde kayıpları en aza indirmek için canla başla çalışmıştır. Yaşanan bu afetlerde AFAD'ın koordinasyonunda hızlıca organize olarak afetzedelerin tüm taleplerini anında karşılayan tüm ekiplerimize buradan teşekkür etmek istiyorum. Sözlerime son verirken birliğimiz, beraberliğimiz ve bağımsızlığımız için mücadele veren tüm kahraman şehitlerimize Allah'tan rahmet, gazilerimize hayatta başarılar diliyorum.

2021 yılı İçişleri Bakanlığı bütçesinin vatana ve millete hayırlı olmasını temenni ediyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Milliyetçi Hareket Partisi Grubuna düşen söz talepleri karşılanmıştır.

Birleşime otuz dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 13.33

İKİNCİ OTURUM**Açılma Saati: 14.15****BAŞKAN: Başkan Vekili Süreyya Sadi BİLGİÇ****KÂTİP ÜYELER: Mustafa AÇIKGÖZ (Nevşehir), Abdurrahman TUTDERE (Adıyaman)**

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 29’uncu Birleşiminin İkinci Oturumunu açıyorum.

2021 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi ile 2019 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi’nin görüşmelerine kaldığımız yerden devam edeceğiz.

Komisyon yerinde.

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Bakan yok Sayın Başkanım, Sağlık Bakanlığı bütçesi görüşülecek.

BAŞKAN – Sayın Bakan burada. Hükûmet, yürütme temsil ediliyor; sıkıntı yok.

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Sağlık Bakanının kendisinin dinlemesi gerekmez mi Sayın Başkan?

BAŞKAN – Sağlık Bakanımızın kendisi dinler zaten, dinlemesinde bir sıkıntı yok; ilgili arkadaşlarımız buradalar. Ama çok istiyorsanız beş dakika daha beklerim yani.

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Bizim açımızdan değil de yani sizin açımızdan, yönetiminiz açısından.

BAŞKAN – Beklerim arkadaşlar, rahat olun, sıkıntı yok. Bakın, Sağlık Bakan Yardımcılarımız burada.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Beklerken bir şey söyleyebilir miyim Sayın Başkanım?

BAŞKAN – Sayın Erdoğan, buyurun.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Sayın Başkan, bu bir nezaketsizlik değil, acil bir durum olabilir ama Parlamentoda Bakanın bütçesi konuşulurken Bakanın fiziken burada olması çok önemli. Bunu usul hâline getirirsek... Bu, hem Parlamentonun saygınlığı hem yürütmenin saygınlığı açısından çok önemli. İnsani bir durum olabilir, acil bir durum olabilir; bu sırada ara vermek gerekir.

BAŞKAN – Sayın Erdoğan, bu konularda ne kadar hassas olduğumu biliyorsunuz.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Biliyorum.

BAŞKAN - Sayın Bakanın acil bir şeyi var, geliyor. Ben sadece Genel Kurula nezaketsizlik olmasın diye kürsüye çıktım çünkü yürütmenin de temsili söz konusu burada.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Ama Sayın Başkanım, usulen, bence beklemektense beş dakika, on dakika ara vermek daha doğru olabilir. Çünkü Parlamento Bakanı bekliyor gibi bir görüntü doğru olmayabilir.

Saygılarımı sunuyorum.

BAŞKAN –Birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 14.17

ÜÇÜNCÜ OTURUM**Açılma Saati: 14.28****BAŞKAN: Başkan Vekili Süreyya Sadi BİLGİÇ****KÂTİP ÜYELER: Mustafa AÇIKGÖZ (Nevşehir), Abdurrahman TUTDERE (Adıyaman)**

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 29’uncu Birleşiminin Üçüncü Oturumunu açıyorum.

2021 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi ile 2019 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi’nin görüşmelerine kaldığımız yerden devam edeceğiz.

Komisyon yerinde.

Evet, Halkların Demokratik Partisi Grubu adına yapılacak olan konuşmalara başlıyoruz.

Sayın Habip Eksik, buyurun. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA HABİP EKŞİK (İğdır) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu ve halklarımızı saygıyla selamlıyorum.

Konuşmama başlamadan önce, cezaevlerinde tutsak edilen Doktor İdris Baluken, Doktor Selçuk Mızraklı, Yaşar Akkuş, Hasan Safa, Şevin Alaca, Ayhan Bilgen’in şahsında tüm siyasi tutsakları saygıyla selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar) Yine, sağlığa erişim hakları ellerinden alınarak yaşamlarını yitiren siyasi tutuklu Kinyas Gülcan’ın ve sadece Kürtçe mevlit okuduğu için tutsak edilen Ali Boçnak’ın şahsında cezaevlerinde yaşamını yitiren tüm tutsakları saygıyla anıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

Değerli milletvekilleri, yıllardır bu kürsülerde söylüyoruz: AKP’nin yürüttüğü neoliberal politikalar neticesinde bu Sağlıkta Dönüşüm Programı, hastayı müşteri olarak gördü ve sağlık hizmetini bir ticari metaya dönüştürdü. İşte, bu politika ülkemizde, coğrafyamızda çok büyük sorunlara ve acılara sebep oldu. Küresel kapitalizm, bütün dünyada küçücük, azınlık bir kesim için milyarlarca insanın bedenini ve sağlığını sömürerek bir avuç insanı tatmin etmeye çalıştı, politikalar üretti ama bugün küçücük bir virüs, nano mikron düzeyinde bir virüs çıkıp bütün dünyayı alt etti. Bir yoksul insanın sağlık hizmetine erişmemesinin dünyanın tümünün, globalleşen bütün dünyanın sorunu olduğunu bir kez daha gösterdi. İşte bundan dolayı biz şunu öneriyoruz, diyoruz ki: “Sağlık parasız olmalı; adil, eşit bir şekilde dağıtılmalı ve ana dilinde sağlanmalı.” O açıdan önerimizdir bir an önce bu Sağlıkta Dönüşüm Programı’ndan vazgeçilsin ve halklara yönelik bütçeler gerçekleştirilsin.

SEMİHA EKİNCİ (Sivas) – Sağlık zaten ücretsiz.

HABİP EKŞİK (Devamla) – Bugün sağlık bütçesine baktığımız zaman, bütçenin dörtte 3’ü tedavi edici sağlık hizmetlerine ayrılmıştır, sadece dörtte 1’i koruyucu sağlık hizmetlerine ayrılmıştır. Oysaki devletlerin görevi insan sağlığını korumaktır. Baktığımız zaman bu sağlık bütçesinin yarayacağı tek kesim vardır, o da ilaç ve tıbbi malzeme lobileridir, inşaat lobileridir. Bu politikalardan derhâl vazgeçilmeli ve insan sağlığını önceleyen bütçeler oluşturulmalıdır.(HDP sıralarından alkışlar) Bunu ne için söylüyorum? Değerli milletvekilleri, her gün bu ülkede 450 civarında yeni kanser hastası ortaya çıkıyor. Dünya Sağlık Örgütünün verilerine göre ve Amerika’daki bir kanser araştırma derneğinin verilerine göre ülkemizde yılda 160 bin civarında yeni kanser hastası ortaya çıkıyor. O açıdan derhâl bu yanlış politikalardan vazgeçilip bu bütçeleri halka yönelik yapmak gerekir.

Değerli milletvekilleri, AKP iktidarı pandemi sürecini yönetemedi; Sayın Bakan, pandemi konusunda başarısız oldu, sınıfta kaldı. Başarısızsınız Sayın Bakan. (HDP sıralarından alkışlar)

Biyolojik bir silaha dönüşen, âdeta biyolojik bir silaha dönüşen coronavirus pandemisi, sürü bağışıklığı politikası izlenerek maalesef, bugün ülkemizde on binlerce insanın yaşamını yitirmesine sebep oldu ve sebep olmaya da devam etmektedir. Gerçek dışı verilerle pandemi sürecini yönetmeye çalıştılar. Sağlığı ötelediniz, gerçekleri açıklamadınız Sayın Bakan, ayrımcılık yaptınız, başınızı kuma gömdünüz.

HABİBE ÖÇAL (Kahramanmaraş) – Hangi ayrımcılık?

BAHAR AYVAZOĞLU (Trabzon) – Nerde?

HABİP EKSİK (Devamla) - Bakın dünyada, dünyada coronavirus vakası her ülkede varken başınızı kuma gömerek bizi bu tabloya inandırmaya çalıştınız A Haber gibi. Bakın, bütün dünyada vakalar varken siz olmadığımı iddia ettiniz ama emekli bir askerın gizlice defnedildiğini bütün Türkiye gördü.

Değerli milletvekilleri, bu tablo ne biliyor musunuz? Bu tablo, Türkiye Cumhuriyeti'nin Sağlık Bakanlığının Dünya Sağlık Örgütünün sayfasında rezil olduğunun grafiğidir, tablosudur. (HDP sıralarından alkışlar) Bakın, 11 Martta ilk vaka çıktığını iddia ettikleri tarihten itibaren vakalar bin, 2 bin, 3 bin diye gidiyor ama 25 Kasım'da sanki yukarıdan yağmurla virüs yağmış gibi 30 bine çıkarttılar vaka sayısını. Bu, rezalet bir görüntüdür; Somali'nin bile Dünya Sağlık Örgütünün sayfasındaki grafiği böyle değildir değerli milletvekilleri, utanç duyulacak bir tablodur. Onun için, gerçek verileri sakladığımız için sağlığa ihanet ettiğinizi düşünüyoruz ve bunu bir kez daha bu kürsüden vurgulamak isterim. (HDP sıralarından alkışlar)

Değerli milletvekilleri, 9 Aralık verilerine bakın, 558 bin küsur ama 10 Aralıkta geliyorsunuz 1 milyon 748 bine çıkıyor. Sayın Bakan “Her pozitif vaka vaka değil.” diyerek bilimle çeliştiniz, bilimsel çalışmaları izne tabi tutarak bilim düşmanlığı yaptınız ve maalesef, bugün aşı getiremediğiniz için Dünya Sağlık Örgütünde ve uluslararası kamuoyunda bu verileri açıklamak zorunda kaldınız. Bir grip aşısını bile getirmeyi beceremediniz, acaba coronavirus aşısını getirmeyi becerecek misiniz diye merak ediyoruz. (HDP sıralarından alkışlar)

POLAT TÜRKMEN (Zonguldak) – Düşmanlık lafını ağızdan kes, ülke düşmanlığı yapıyorsunuz.

HABİP EKSİK (Devamla) – Ayrımcılık yaptınız, her gün “Maske, mesafe.” diyerek “tweet” attınız, İstiklal Caddesi'nin görüntüsünü paylaştınız. Oysa sizin Genel Başkanınız Giresun'da çay dağıtarak izdihama sebep oldu, korktunuz, tek bir laf bile söylemeye cesaret edemediniz. (HDP sıralarından alkışlar)

Yanınızda oturan Bakan iki buçuk aylık coronavirus pandemisiyle mücadele sürecini sabote etti, tek bir laf söyleme cesaretini gösteremediniz, korktunuz Sayın Bakan. (HDP sıralarından alkışlar) İstiklal Caddesi'ndeki insanlara yükleyerek sorumluluktan kaçmaya çalıştınız.

Evet, Sayın Genel Başkanımızın huyudur, sorumluluğu herkese yüklemek konusunda çok beceriklidir; çıkıp hemen dedi ki: “Sorumluluk Bilim Kurulundadır.” Geçmişte de yaptı “Allah affetsin, kandırıldık.” dedi. Emin olun, size de aynısını yapacak Sayın Bakan, Bilim Kuruluna da aynısını yapacak; uyanık olun derim. (HDP sıralarından alkışlar)

Bu tablo ne biliyor musunuz? Bu tablodaki yemek menüsü sağlık emekçilerine reva görülen menüdür, utanç duyulması gereken bir menüdür. Bakın, sağlık emekçileri “Tükendik.” diyor, çılglık atıyor ama sağlığın başındaki kişi kulağını tıkamış, on binlerce sağlığının enfekte olmasını, yaşamını yitirmesini izliyor.

Sayın Bakan, sağlık emekçilerinin taleplerine ses verin, kulak verin ve aynı zamanda, ataması yapılmayan 650 bin sağlığının atamasını yapın. Aynı zamanda, 20 bine yakın KHK'li sağlık emekçisini işe başlatın çünkü bu yükü kaldırma noktasını çoktan aştı bu sağlık emekçileri, tükendiler, bitiyorlar. Onlar başarılı oldular, siz başarısız oldunuz. (HDP sıralarından alkışlar)

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – O nasıl oluyor ya?

POLAT TÜRKMEN (Zonguldak) – O nasıl oluyor ya, tezat değil mi? Onlar başarılı olup Bakan nasıl başarısız olur?

HABİP EKSİK (Devamla) – Sayın Bakan, Türk Tabipleri Birliğine biri çıkıp “ihaneççi” dedi, iş birliği ve şeffaflık istediği için “ihaneççi” dedi; tek söz söyleme cesaretini gösteremediniz.

Bakın, muhalefeti, sivil toplum kuruluşlarını, demokratik kitle örgütlerini, meslek örgütlerini dışladınız, ayrımcılık yaptınız. İllerde, bölgemizde il hıfzıssıhha kurulları HDP’yi engelleme kurullarına dönüşmüş, tek bir söz söylemiyorsunuz, “Sağlıkla ilgilenin.” diyemiyorsunuz.

YUSUF BEYAZIT (Tokat) – KHK’yle atılanlar terörist, terörist!

HABİP EKSİK (Devamla) – Sizin kadar değillerdir! Sizin kadar değillerdir! (HDP sıralarından alkışlar, AK PARTİ sıralarından gürültüler)

YUSUF BEYAZIT (Tokat) – Terörist sensin!

HABİP EKSİK (Devamla) – Pensilvanya’ya gittiniz, sizin kadar değillerdir. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

Bakın, cezaevlerinde binlerce insan... Nazi kamplarına dönüşen cezaevlerinde insanlar yaşamalarını yitirdi ama siz seyrettiniz. Bakın, plastik sandalyede bir insan cezaevinde resmen ölüme mahkûm edildi. Siz sağlığın başındaki kişi olarak tek bir söz söyleme cesareti gösteremediniz.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – FETÖ eline verdi onu senin, FETÖ!

CENGİZ GÖKÇEL (Mersin) – Sayın Başkan, maske taksın Bakan.

HABİP EKSİK (Devamla) – Sayın Bakan, değerli milletvekilleri; onlarca dilde spot yapıldı fakat 20 milyona sahip bu ülkede yaşayan Kürtlerin dilinde tek bir spot yapılmadı. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – FETÖ’yle iş birlikçisiniz, iş birlikçi!

HABİP EKSİK (Devamla) – Bakın, Dünya Sağlık Örgütü Kürtçe bir spot yaptı, (x) diye spot yaptı. Biliyoruz Kürt düşmanı bir iktidarınız var ama her şeye rağmen Kürtçe bir dünya dilidir... (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Kürt düşmanı sizsiniz, siz!

HABİP EKSİK (Devamla) – ... ve olmaya da devam edecektir.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Sizsiniz Kürt düşmanı!

HABİP EKSİK (Devamla) – Siz bundan ders alın, hatta bu da size ders olsun Sayın Bakan. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Ayrımcılar!

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Kürtlere en büyük zararı HDP veriyor.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Terbiyesiz!

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Faşistsiniz siz, faşist!

HABİP EKSİK (Devamla) – Sayın Bakan, Covid-19 bir meslek hastalığıdır ve iş kazasıdır. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Terbiyesiz!

HABİP EKSİK (Devamla) – Siz bu sağlıkçıların çılgınlığına cevap vermediniz, iktidarınızı ikna etmediniz Sayın Bakan. Bölgede hastanelerin yetersiz olduğunu ve doktorların yetersiz olduğunu her defasında söylememize rağmen kulağınızı tıkadınız, Zilan bebeğin vebaliyle orada oturuyorsunuz Sayın Bakan. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

YUSUF BEYAZIT (Tokat) – Siz Türkiye'nin lehine bir cümle söyleyemezsiniz!

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Sayın Bakanlar gereken cevabı verecekler.

YUSUF BEYAZIT (Tokat) – Türkiye'nin nerede düşmanı varsa oradasınız.

ÖZNUR ÇALIK (Malatya) – PKK'nın öldürdüğü bebeklerin hesabını verin.

HABİP EKSİK (Devamla) – 2 tane pandemi hastanesi yapıldı Yeşilköy'de ve Sancaktepe'de. 2'sini de sarayın müteahhidine verdiler, 2'sini de şehir hastanelerinin müteahhidine verdiler.

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Hastane yapılması zoruna mı gitti?

HABİP EKSİK (Devamla) – Kim biliyor musunuz? Rönesans. Sizi gidi yandaşılar sizi! Yandaşılık yaptınız Sayın Bakan, yandaşılık yaptınız. (HDP sıralarından alkışlar)

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Herkes biliyor ihaleyle yapıldığını.

HABİP EKSİK (Devamla) – Benim seçim bölgemdeki Tuzluca ilçesi yıllardır deprem raporu alamayan bir hastanede, derme çatma bir hastanede hizmet alıyor.

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Kırk beş günde bin yataklı hastane yapan kim var başka?

HABİP EKSİK (Devamla) – Seyrediyorsunuz, ihaleye çıkarmıyorsunuz Sayın Bakan. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

Bakın, size şunu söyleyeyim: Şehir hastaneleri usulsüzlüğün, yolsuzluğun merkezine dönüşmüş noktada, bir hortuma dönüşmüş sağlık bütçesi için. (AK PARTİ sıralarından “Hadi oradan!” sesleri)

YUSUF BEYAZIT (Tokat) – Utan, utan! Şu anda onlar tedavi ediyor.

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Sayın Bakanlar gereken cevabı verir; rica ediyorum.

HABİP EKSİK (Devamla) – “Gelin, şehir hastanelerini kamulaştıralım.” dedik, öyle diyoruz.

YUSUF BEYAZIT (Tokat) – Hasta olduğunda ne yapacaksın? Utan!

HABİP EKSİK (Devamla) – Plan Bütçe Komisyonunda, sağlık bütçesinde biz HDP olarak dedik ki: “Gelin şehir hastanelerini kamulaştıralım.”

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Tam YouTube'luk konuşma yapıyorsun, YouTube'luk; aferin(!)

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Bir dinlesenize ya!

HABİP EKSİK (Devamla) – Ama siz iktidarınızla beraber bunu kabul etmediniz, iktidarınızın ve MHP'nin oylarıyla reddedildi.

Evet, “HDP çözüm üretmiyor.” diyorsunuz, bakın, alın size çözüm: Londra mahkemelerinin kapısında el pençe durmaktan gelin sizi kurtaralım, şehir hastanelerini kamulaştıralım Sayın Bakan. (HDP sıralarından alkışlar)

BAHAR AYVAZOĞLU (Trabzon) – Londra'da herkesten önce el pençe divan duruyorsunuz.

YUSUF BEYAZIT (Tokat) – Diyarbakır annelerinden de bahset biraz, bebek katillerinden bahset!

ÖZNUR ÇALIK (Malatya) – Şehir hastaneleri olmadan hastane kapılarında ölen vatandaşları biliyor musun?

HABİP EKSİK (Devamla) – Sayın Bakan, verileri şeffaf bir şekilde paylaşırdınız, yalan yanlış verileri paylaşmasaydınız, turkuaz tablolarla insanları kandırmasaydınız bugün Türkiye'de on binlerce insan yaşamını yitirmezdi.

BAHAR AYVAZOĞLU (Trabzon) – Katil seviciler ne zamandan beri insanlıktan bahseder oldu?

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Gerçekleri duymayı öğrenin, öğrenin.

HABİP EKSİK (Devamla) – Bakın, ben size şöyle söyleyeyim Sayın Bakan, bu tablo hâlâ eksik. Burada vaka sayısını 1 milyon 748 bin yazmışsınız ya -evet, bundan da fazla- ama ölüm rakamlarını doğru vermemişsiniz, ölüm rakamları da bu ülkede 100 bine yakındır. Saklıyorlar ama bizler, birer birer ölmeye devam ediyoruz, bundan da utanç duymalısınız Sayın Bakan! (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Eksik, lütfen, konuşun ama ifadelerinizi düzeltin.

HABİP EKSİK (Devamla) – Bu ülkede sahte ölüm raporları düzenlendi.

HABİBE ÖÇAL (Kahramanmaraş) – Yalan söylüyorsun, yalan! Yalan söylüyorsun, işiniz gücünüz yalan!

HABİP EKSİK (Devamla) – Dünya Sağlık Örgütünün gönderdiği, belirlediği ICD kodlarının kullanılmaması için genelge gönderildi ve maalesef, çıkıp bir Bakan şunu söyledi ya: “Pozitif vakalar vaka değildir, biz ulusal çıkarları öncelemek zorundayız.” dedi. Evet, siz “ulusal çıkarlar” diyerek aslında AKP’nin çıkarlarını koruyorsunuz, sağlığı korumuyorsunuz, fırsatçılık yapıyorsunuz, pandemiyi iktidarınız için bir lütfâ dönüştürmeye çalışıyorsunuz Sayın Bakan. O açıdan bizler her zaman sizin bu yanlışlarını halklarınızın vicdanlarına bırakmak için bu kürsülerden sesleneceğiz; kızarsanız da bağırırsanız da insanları terörist ilan etseniz de bizler söyleyeceğiz, yandaşçılık yaptığınızı ifade edeceğiz. Zilan bebeği ölüme terk ettiğinizi söyleyeceğiz, Türkiye’yi, ülkeyi Dünya Sağlık Örgütüne, uluslararası kamuoyuna rezil ettiğinizi söyleyeceğiz; söyleyeceğiz, insanları cezaevlerine ölüme terk ettiğinizi söyleyeceğiz. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

BAHAR AYVAZOĞLU (Trabzon) – Bedirhan bebekten bahset, Bedirhan bebekten!

YUSUF BEYAZIT (Tokat) – Yaranız o işte sizin.

HABİP EKSİK (Devamla) – Ali Boçnak sadece Kürtçe mevlit okuduğu için cezaevinde tutuldu ve ölüme terk edildi; dindar olduğunuzu söylüyorsunuz. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Yalan söylüyorsun, yalan!

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Yalan, yalan!

HABİP EKSİK (Devamla) – Doğrudur, doğrudur.

Sayın Bakan, önerimdir: İstifa edin, sağlığı korumadığınız için istifa edin. Bugün, siz bu Mecliste bu bütçeyi kabul etmeyerek bu zulme “Dur!” densin.

YUSUF BEYAZIT (Tokat) – Kendi halkınıza ihanet ettiğiniz için siz istifa edin.

BAHAR AYVAZOĞLU (Trabzon) – Bebek katilleri bebeklerden bahsedemez; iki yüzlüsünüz, alçaksınız!

HABİP EKSİK (Devamla) – Doğrudur, doğrudur. Kuyruğunuza basınca, yandaşlarımızı sıkıştırınca nasıl da kızılıyorsunuz; doğrudur, doğrudur. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Birazdan kuyruğunu kıstırıp gidecek olan sensin!

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, lütfen...

Tamamlayın sözlerinizi.

HABİP EKSİK (Devamla) – Değerli milletvekilleri, bir bakan daha vardı, böyle rakamları ters yüz etmişti “Uçuyoruz, mükemmeliz, harikayız, dünya bizi kısıkanıyor.” demişti aynı Sağlık Bakanı gibi...

NECİP NASIR (İzmir) – Doğru söylemiş.

HABİP EKSİK (Devamla) – ...on beş, yirmi gün önce Instagram sayfasından istifa etti damat olmasına rağmen.

Sayın Bakan, siz hani turkuaz tablolarını paylaşarak çok takipçi kastınız ya Twitter sayfanızda...

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Geç onları, geç; geç onları, geç!

HABİPEKSİK (Devamla) – ...onun için benim size önerimdir. Siz Twitter’da istifanızı yayımlayın ve af dileyin bu halktan. (HDP sıralarından alkışlar)

Sağlığa zararlı hâle gelen bu AKP iktidarını halklarımızla birlikte kurulacak ilk sandıkta tarihin çöp sepetine göndereceğiz, o konuda hiç kuşkunuz olmasın. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

ÖZNR ÇALIK (Malatya) – Hayal kurma! Bu millet AK PARTİ’yi iktidara getirmiştir.

HABİPEKSİK (Devamla) – Hep birlikte tüm Türkiye halkları olarak sağlık içinde, barış içinde, huzur içinde yaşayacağımız bir Türkiye’yi var edeceğiz, 3’üncü yol olarak var edeceğiz, demokrasiye intibakı olarak var edeceğiz.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Bu, özellikle iktidar grubu...

BAHAR AYVAZOĞLU (Trabzon) – Kandil seni çok sevdi, şimdi eserinle gurur duyabilirsin; Kandil’e güzel selam çaktın, PKK’ya güzel cevap çaktın; tebrik ederiz seni!

HABİPEKSİK (İğdır) – Bir kadın olduğunuz için size cevap vermeyeceğim, kadın arkadaşlar cevap verir zaten.

BAŞKAN – Arkadaşlar müsaade eder misiniz.

HABİPEKSİK (İğdır) – Bir kadın olduğunuz için size cevap vermeyeceğim ama Bank Asya’yı beraber açtığımız zat da Pensilvanya’dadır.

HABİBE ÖÇAL (Kahramanmaraş) – Hadi oradan!

BAŞKAN – Sayın Eksik, yerinize geçin.

HABİPEKSİK (İğdır) – Bank Asya’yı beraber açtığımız FETÖ, Pensilvanya’da.

HABİBE ÖÇAL (Kahramanmaraş) – Kadınlara nasıl değer verdiğinizi biliyoruz Kandil’de.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkan, özellikle iktidar grubu milletvekilleri -Sağlık Bakanlığı bütçesini görüşüyoruz- ısrarla şu maskeyi açıp en yüksek sesle bağıryorlar.

BAŞKAN – Şu an sizin yaptığımız gibi. (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Ama taraf olmayın lütfen ya! Ben bağırmıyorum, ben konuşuyorum.

BAŞKAN – Sayın Beştaş, benim de sizden ricam, konuşma içeriğine karışmıyorum ama lütfen, milletvekili arkadaşlarımız da üslup konusunda daha dikkatli olsunlar. (HDP sıralarından gürültüler)

Tutanakları istiyorum, tutanakları da sizinle paylaşacağım.

Evet, Sayın Semra Güzel, buyurun. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA SEMRA GÜZEL (Diyarbakır) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, konuşmama başlamadan önce, pandemi sürecinde, en başından beri büyük emek ve fedakârlıkla halk sağlığı için çalışan sağlık emekçilerini selamlamak ve yine yaşamını yitiren sağlık emekçilerini anarak başlamak istiyorum.

Her ne kadar Hükümet tarafından sadece alkışlarla görülseler de onların emekleri şu an bu ülkede her an binlerce vatandaşın hayatını kurtarıyor. Aldıkları karşılık ne peki? Her gün hayatlarını kaybetmelerine neden olan Covid-19’un meslek hastalığı sayılması başvurularının olumsuz yanıtlanması.

Bizler, Sağlık Bakanlığının bütçesine dair Komisyon görüşmeleri sırasında sağlık örgütlerinin taleplerini ve yine kendi eleştirilerimizi dile getirmemize rağmen, bir virgül dahi değiştirilmedi. Sonuç: Günde ortalama 30 binin üzerinde yeni vakayla yönetilemeyen bir pandemi süreci.

Değerli milletvekilleri, Bakana gerçekten sormak istiyoruz, elini vicdanına koyarak cevabını ve hesabını kamuoyuyla paylaşmasını istiyoruz: Bu bütçeye razı mı? Pandemi sürecinde her gün onlarca yurttaşın hayatını kaybettiğini; meslektaşlarımızın, zamanında omuz omuza halka sağlığı için emek verdiğiniz insanların birer birer yaşamdan koptuğunu görüyorsunuz fakat hâlâ onların taleplerini yerine getirmek yerine Hükümetin ve sermayenin çıkarlarını koruyorsunuz.

Sağlık meslek örgütleri her gün sesini sizlere duyurmaya çalışıyor, “Tükeniyoruz, ölüyoruz yine Bakanlık taleplerimize kör, sağır, dilsiz kalmış durumda.” diyorlar. Daha dün Bakanlığımızın önündeydiler, hayatını kaybeden sağlık emekçileri için bir dakikalık saygı duruşu yapmak istediler ama engellendiler. Bu mudur rahmetle andığınız sağlık emekçilerine olan saygınız? Onlar bu süreci yönetemediğiniz için hayatlarını kaybettiler.

Değerli milletvekilleri, Türk Tabipleri Birliği en başından beri koruyucu sağlık hizmetlerinin salgın zincirini kırmada ne kadar elzem olduğunu, birinci basamak sağlık hizmetlerinin güçlendirilmesi gerektiğini belirtti. Pandemi hastanelerine gerek kalmadan, epidemiyolojinin gerekleri doğrultusunda enfeksiyon zinciri birinci basamakta kırılarak pandemi pekâlâ kontrol altına alınabilirdi. Siz hastanelere yığılmalara, sağlık personelinin yorulmasına, tükenmişliğe sürüklenmesine sebep oldunuz.

Bütçede koruyucu sağlık hizmetleri neredeyse yok. Ne var peki? Durmadan övündüğünüz şatafatlı, para israfı olan şehir hastaneleriniz var; bütçede temel gündemimiz olan pandemiye dair tek bir kalem bile yok. Ne var peki? Geçen sene şehir hastanelerine 10,5 milyar TL kira ve hizmet bedeli için ayrılan ödeneğin bu sene 16 milyar 392 milyon TL’ye yükseltilmesi var. Bu bütçede sağlık emekçisine yeterli ek ödemeler, adaletli olarak bölüşülmüş ek ödemeler yok. Daha geçtiğimiz hafta Diyarbakır’da 44 sağlık emekçisinin ek ödemeleri sudan sebeplerle kesildi. Bırakın ek ödeme yapmayı, emekle kazanılmış hakka bile göz diken bir Bakanlık gerçeği var. Bu bütçede Covid-19’un meslek hastalığı sayılması için bir çalışma yok. Bu bütçede toplumsal cinsiyeti gözetken, kadın sağlık çalışanlarının kreş haklarından tatalım da izin haklarına kadar birçok hakkın esamesi dahi okunmuyor.

Değerli milletvekilleri, alınan tedbirler yetersiz, her gün yüzlerce yurttaşımızın hayatını kaybettiği bu süreçte, kısmi tedbirlerle pandemiye atlatacak eşiği çoktan geçtik. Güya tedbirler alınıyor, devlet desteği verilmeden belli mekânlar kapatılıyor, yasaklar getiriliyor; güya sokağa çıkma yasağı kısıtlaması getiriliyor ama işçilere, emekçilere evde kalma hakkı verilmeden. Pandemiyle mücadele, bütünlüklü yürütülmediği, bütün yurttaşları gözetmediği sürece ancak Darwinist bir yaklaşımla “Zayıf olan elensin, güçlü olan devam etsin.” anlayışı olur. Burada zayıf halkalar da işçiler ve emekçiler oluyor.

Pandemi sonrası, bu toplumun sağlığı nasıl olacak; işini aşını kaybeden, işe gitmek zorunda olduğu için hayatını kaybedenler bu Hükümetin umurunda mı? Umurunda olsaydı en başından beri hastalığa dair daha dürüst olurdu.

Bu denli çıkara ve sermayenin ihtiyaçlarına odaklanmış bir sağlık politikası yönetiminin ortaya çıkardığı tek bir realite var: Yönetemiyorsunuz. “Evde kalabilenler kalsın; yoksullar, çalışmak zorunda olan işçiler işe gitsin.” diyerek salgın süreci yönetilemez. Koruyucu sağlık hizmetlerini geliştirmeden, sağlık bütçesine pandemi kalemi eklenmeden, sağlık bütçesinin 16 milyar 392 TL’sini şehir hastaneleri gibi ucube binalara ayırarak sağlık sistemi yönetilemez; risk grubu olan 10 milyon yurttaş varken cüzi miktarda grip aşısıyla bu süreç yönetilemez; sağlık çalışanlarının yasal hakları askıya alınıp “Ölene kadar hastanelerden ayrılmayacaksınız.” diyerek bu salgın süreci yönetilemez.

Değerli milletvekilleri, sağlık adına ayrılan ve bir yıl boyunca 82 milyon yurttaşın sağlığını korumaya kullanılacak olan bu bütçenin akıbetinden bizler şüpheliyiz. Çok fazla şüpheliyiz çünkü -sağlık kurumu dahi- bu ülkede her bir kurum güvenilirliğini kaybetmiş durumda. Bakın, Sağlık Bakanlığına bağlı Türkiye Hudut ve Sahiller Genel Müdürlüğü kurumu 2019 Yılı Sayıştay Denetim Raporu’nda Sağlık Bakanlığının tıbbi cihaz alım sürecinde ihtiyaç planlamasının gerçekçi yapılmadığının altı çizilmiş,

“Bakanlığın, alımı planlanan cihaza hangi hastanede gerçekten ihtiyacı olduğu, hangi hastanenin durumunun teslimat ve kurulumuna uygun olduğu, hangi hastanenin bina inşaatının ne aşamada olduğu, mevcut durumla ilgili doğru ve yeterli bilgiye sahip olmadığı anlaşılmakta.” denilmiştir. Şüpheliyiz çünkü Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığı 2019 Yılı Sayıştay Denetim Raporu’na göre, kanser projesinde kullanılmak üzere Ocak 2016 tarihinde aktarılan 13 milyon 619 bin TL’nin 2019 yılı sonuna kadar emanet hesaplarda tutulmaya devam edildiği ve projeye ilgili herhangi bir gelişme sağlanmadığı, kanser araştırması için ayrılan ödeneğin TÜSEB’e aktarılmasının ardından dört yıllık bir sürede projede ilerlemenin sağlanmamış olduğu, kamu kaynağının etkin kullanılmadığı belirtilmiştir. Ayrıca, Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığı bünyesindeki enstitülerden Kronik Hastalıklar müstakil bir enstitü olabileceksen Halk Sağlığı Enstitüsüyle beraber yer almış ve sıkıştırılmıştır. Yine, Enstitüye bağlı faaliyet gösteren diğer bir birim olan Genom ve Bioformatik Birimi, Türkiye’de bu alanda yapılan hamle, kamusal ihtiyaçları karşılamaktan ziyade sağlık alanında sermaye egemenliğini ve pazar genişliğini artırma kaygısıyla yapılmıştır.

Şüpheliyiz çünkü Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu faaliyetleri sonucu -Türkiye’de 150 bin civarında Parkinson hastası olmasına rağmen- Parkinson hastalığı başta olmak üzere birçok nörolojik hastalığın tedavisinde kullanılan ilaçla birlikte şu anda kritik öneme sahip olan yaklaşık 500 ilaç hastanelerde bulunmamaktadır. Meclis kapısında direnen SMA hastalarının ilaçları SGK tarafından karşılanmamaktadır. SGK’nin ödeme listesinden çıkardığı ilaçlar başta olmak üzere tüm ilaçlar, döviz kurlarında yaşanan artışlar sonucu en az yüzde 30-50 arasında zamlanmıştır. İlaçlara ulaşamayan, aşırı zamlanmadan dolayı alamayan hastaların tedavileri yarım kalmış ve hasta ve hasta yakınları mağdur olmuştur.

Değerli milletvekilleri şüpheliyiz çünkü Halk Sağlığı Genel Müdürlüğünde, Uluslararası Sağlık Hizmetleri Anonim Şirketine, Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumunda üst üste istif ve görevden almalar “Bakanlıkta deprem oluyor, yolsuzluk kokuları var.” şeklinde yorumlanmış ve bunların satın alınan test kitleriyle alakalı olduğu iddia edilmiştir. Daha önce de USHAŞ’ın test kitlerini tek bir firmadan satın aldığı ve bu kitlerin doğruluk oranının piyasadaki diğer kitlere göre oldukça düşük, yüzde 40 doğruluk oranı olduğu gündeme gelmişti. Bakanlık, önce bu iddiaları yalanlamış fakat hemen ardından ilgili alandakiler üst üste ya istifa etmişler ya da görevden alınmışlardır. Fakat bugün itibarıyla hâlen, test kitleri neden tek firmadan alındı, kaç paraya alındı ve kaç adet alındığına dair net bir bilgi yok.

Bizler, şüphe duymak değil yaşamak istiyoruz; yolsuzluğun, çıkarın, birilerinin sermayesinin korunduğu değil halk sağlığının korunduğu bir bütçe talebini yineliyoruz. Bu talep sadece Sağlık Bakanlığına değil bütün Hükümetedir. Doğaya verilen tahribatlar, dezavantajlı grupları görmeme, çarpık kentleşme, betonlaşma, güvensiz GDO’lu gıdalar her gün hepimizin ölümüne neden oluyor ve ölümüne neden olmaya devam edecek. Pandemiyle mücadeleye ancak bütünlüklü bir pencereden bakabilirsek başarılı olabiliriz yoksa pandemilere gebe daha çok günler maalesef bizi bekliyor.

Evet, değerli arkadaşlar, dün sağlık emekçileri bu karanfilleri Sağlık Bakanlığının önüne bırakmak istediler ve bir dakikalık anma yapmak istediler. Covid-19 nedeniyle hayatını kaybeden sağlık emekçileri için biz, bugün bunları, onlar bırakmadığı için buraya getirdik. Sağlık emekçilerinin talepleri var: Covid-19 hastalığının meslek hastalığı kabul edilmesi ve bunun önündeki yasal engellerin kaldırılmasını istiyorlar. Bu sorumluluk da bu Meclise aittir, bu Meclisin çözmesi gerekiyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi.

SEMRA GÜZEL (Devamla) – Gelin, hep beraber, sağlık emekçilerinin taleplerini yerine getirelim ve taleplerinin karşılanması için burada, bu Meclis üstüne düşen görevi yapalım.

Teşekkür ediyoruz. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Oya Ersoy, Buyurun. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA OYA ERSOY (İstanbul) – Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

(HDP sıralarından “Sağlık Bakanını oyalıyorlar, dinleyemiyor.” sesleri)

BAŞKAN – Efendim, Oya Hanım, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı üzerinde konuşacak, sıkıntı yok. Buyurun.

OYA ERSOY (Devamla) – Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Halkın yoksulluk, işsizlik ve virüsün pençesinde olduğu bir dönemde 2021 bütçesini görüyoruz. Peki, bu bütçenin bundan önceki, ondan önceki, hatta on yedi yıl önceki bütçelerden bir farkı var mı? Hayır, yok. “Açım.” diye sokaklarda bağırان esnafın, emekçinin sesine, İstanbul Esenler’de zabıta tarafından tezgâhı dağıtılırken çığlık atan, “Tezgâhımı verin.” diyen çocuğun çığlığına bir cevap var mı bütçede? Hayır, yok. Peki, SMA hastası çocuklar bu bütçede var mı? Yok. Ama çocuğunun sağlığını isteyen, onun için mücadele eden anne, babasının karşısına geçip “Demagoji yapma.” diyene bu bütçede pay var. Demiryollarına kamusal denetim yok ama Çorlulu ailelere “Şov yapma.” diye dikilenlerin bütçesi burada var. Köylüye, çiftçiye bütçe yok ama toprağını savunan Çapaklı köylüsünün karşısına Jandarmayı dikip tarlalarını işgal edenlere bütçe var. Sağlık çalışanlarına, sağlığa bütçe yok ama şehir hastanelerinin borçlarını ödemeye gelince bütçe var. Ülkede halkın çıkarına ne varsa bütçede o yok ama sermayenin, sarayın çıkarına ne varsa bütçede de var. Bu bütçe halkın değil “Egemenlik kayıtsız şartsız sarayın ve sermayeninindir.” diyenlerin bütçesidir.

Evet, Genel Başkanınız şöyle bir laf etti geçenlerde: “Ülkemiz on sekiz yıl öncesine göre hayal dahi edilemeyecek bir yerde.” Evet, doğru söylüyor Genel Başkanınız. On sekiz yıl geçmiş hâlâ adalet reformundan bahsediyorsunuz. On sekiz yılın sonunda kutuplara bölünmüş bir toplum, birbirinden nefret eden siyasi pozisyonlar yarattınız. “Kürt sorunu bu milletin bir parçasının değil hepsinin sorunudur, benim de sorunumdur.” diyen sizin Genel Başkanınızdı. Aynı Genel Başkanınız bugün “Ne Kürt sorunu ya, bu ülkede Kürt sorunu yoktur.” diyor.

POLAT TÜRKMEN (Zonguldak) – PKK sorunu var.

OYA ERSOY (Devamla) – On sekiz yılın sonunda, dünyada barışın sağlanması için uğraşan bir ülke yerine, dünyanın neresinde bir kargaşa varsa savaş baltasıyla koşan bir devlet yarattınız. (HDP sıralarından alkışlar) On sekiz yılda işsizlik 9,6 milyona ulaşmış, dış borç 129,6 milyar dolardan 431 milyar dolara çıkmış ama siz IMF’ye olan borçlarınızı bitirdiniz değil mi? Türkiye, gelir dağılımı eşitsizliğinde Avrupa 2’ncisi olmuş, nüfusun yüzde 20’si kazancın yarısını alıyor. Doğru, birilerinin hayallerini gerçek yaptınız ancak onlar halkın hayalleri değil; onlar, AKP’li ve MHP’lilerden oluşan bir avuç ayrıcalıklı sınıfın, yandaş ve yalaka patronların ve faiz lobisinin hayalleri; sizin gerçekleştirdiğiniz hayaller bunlar.

Faiz ödemelerinde rekor kırdınız. On sekiz yılda, bütçeden yapılan faiz ödemesi 492 milyar dolar, bütçede bu yılın faiz ödemesi 179,5 milyar. Peki, anapara ne? Anapara yok. Bütçeden en büyük payı eğitime ve sağlığa değil, borçlara ve faizlere ayırmışsınız. Yeni bir bakanlık kurun, adını da “FÖB” olarak koyun yani “Faiz Ödeme Bakanlığı” yarattın. (HDP sıralarından alkışlar) Sizin gittiğiniz yol, halkımızın başına yeni bir “Düyun-ı Umumiye” yaratma, bunu musallat etme yoludur; uyarıyorum sizi.

Gelelim, halkın diğer yarısının yani biz kadınların hayalleri için on sekiz yılda ne yaptınız? On sekiz yılda bu ülkeyi “Kadın-erkek eşitliği fitrata aykırıdır.” diyenler yönetti. Bakın, ne oldu tabloda? Kadına yönelik şiddet arttı, kadın cinayetleri arttı, taciz arttı, çocuk istismarı arttı, erkeklerden korunma talebi isteyen kadınların sayısı 2 milyona yaklaştı. Meclisteki kadın sayısıyla övünüyorsunuz ya, unutmayın o, sizin sayenizde değil, kadın hareketinin gücü ve HDP sayesinde. (HDP sıralarından alkışlar)

AYŞE KEŞİR (Düzce) – Hadi oradan!

OYA ERSOY (Devamla) – Düşman bellediğiniz Kürt halkı size ders veriyor, kadına şiddet ve kadın cinayetleri ayıp değil, suçtur. Kadınlar adına buradan soruyorum: Pandemi döneminde kaç kadın, erkekler tarafından katledildi? Kaç kadın şiddete uğradığı için kolluk güçlerine başvuru yaptı? 6284’ü etkin uygulamak için aldığımız önlemler nelerdir?

Gelelim, on sekiz yılda yarattığınız yıkımın göze görünür hâline yani doğa katliamlarına. Bakın, bunlar hayal edilebilir mi? Ne doğa ne tarihi yapı ne de kültürel miras dediniz, yağma ve talanda sınır tanımadınız. Tereddüt bile etmeden bu toprakların ve insanlığın on iki bin yıllık tarihi Hasankeyf'i sular altına gömdünüz; işte, öncesi ve sonrası fotoğrafı.

Dipsiz kuyu, define aradınız ya! Hayal bile edilemezdi, Dipsiz kuyuyu bu hâle getirdiniz.

İBRAHİM AYDIN (Antalya) – Dipsiz Göl...

OYE ERSOY (Devamla) – İşte, HES'lerle katlettiğiniz Karadeniz dereleri; Cerattepe buyurun, Uzungöl buyurun, Fırtına Vadisi burada ve memleketim Kaz Dağları ve Kuzey ormanları buyurun, getirdiğiniz hâl budur. Bu doğa yıkımını tahmin etmeye tabii ki kimsenin hayal gücü yetemezdi, nereden yetsin?

Bu yıkımı engellemek için üniversitesinden çıkıp memleketin dört bir tarafını dolaşarak bilgisini paylaşan ve doğa katliamının karşısında mücadele eden herkesle omuz omuza mücadele eden, birlikte mücadele eden ve şimdi tutuklayıp cezaevine koyduğunuz Hocamız Beyza Üstün'ü ve tüm mücadele arkadaşlarımızı buradan bir kez daha saygıyla sevgiyle selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar) Deresine, suyunu sahip çıkarken öldürülen Hopa'nın Hocası Metin Lokumcu'yu ve geçtiğimiz hafta kaybettiğimiz, Kuzey Ormanları savunmasının öznesini saygıyla anıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

Şimdi dünya, sizinle birlikte aynı iktidarlar tarafından neoliberal politikaların yıkıcı sonuçlarıyla karşı karşıya: İklim krizi, deprem, pandemi, sel. Peki, siz ne yapıyorsunuz? Pandemiye doğa talanına hız kesmeden devam ettiniz, Kanal İstanbul Projesi'nin ilk ihalesini yaptınız. Maden şirketlerine, enerji şirketlerine sayısız avantajlar getirdiniz. HES'lerle Karadeniz'i tükettiniz, şimdi JES'lerle, RES'lerle Ege'yi katletmeye çalışıyorsunuz. Adı temiz enerji, kirli organize enerji. Yine, kamu kaynaklarının şirketlere aktarılması var. Tarım arazilerinin yani zeytinliklerin katledilmesi var ama yıkım bununla sınırlı değil.

Bakın, bu projelere kredi veren Avrupa İmar ve Kalkınma Bankası bile JES'lerin depremi tetikleyeceğini söylüyor. Yer üstü yetmedi, yer altına saldırıyorsunuz. Bir çakıl taşı için "Ölürüz de vermeyiz." diyenlere sesleniyorum: Haberiniz var mı, bu ülke topraklarının yüzde 10'u "maden ruhsatı" adı altında satıldı? Sadece bir örnek: Tokat Erbaa, Amasya Taşova. Bölgenin içme suyu kaynaklarının yüzde 60'ının bulunduğu bölge burası ve bu güzelim yerde siyanürlü, sülfürik asitli altın, bakır işletmeciliği yapmaya çalışıyorsunuz.

Değerli milletvekilleri, şimdi AKP'nin salgınla yönetimine geleceğim, zaman kalmadı tabii ki. Zaten yaptıklarınızı anlatmak gerçekten hiçbir şekilde günlere sığmaz.

POLAT TÜRKMEN (Zonguldak) – Doğru söylüyor, o kadar çok şey yaptık ki.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Yaptığımız hizmetleri, değil mi?

OYA ERSOY (Devamla) – Yıkımı, yıkımı; yıktığınız ülkeyi.

Şimdi, salgının ilk günlerinden itibaren tüm sorumluluğu halka, mücadeleyi sağlık çalışanlarının sırtına yüklediniz. Tabii, sizin amacınız devleti şirket gibi yönetmek ya; evet, şirket gibi yönettiniz ve hastaları müşteri, hastaneleri ticarethane olarak gördünüz.

Sayın Bakan, herkese eşit, nitelikli, parasız, ulaşılabilir sağlık hizmeti sağlamak sizin görevinizdir.

İSMAİL TAMER (Kayseri) – Yaptık, herkese eşit, parasız sağlık hizmeti verdik, vermeye devam ediyoruz.

OYA ERSOY (Devamla) – Sağlık çalışanları tükeniyor ve Covid-19'u meslek hastalığı olarak kabul etmek için daha neyi bekliyorsunuz? (HDP sıralarından alkışlar)

HABİBE ÖÇAL (Kahramanmaraş) – Hatay’da, İzmir’de, Maraş’ta ormanları niye yaktınız?

OYA ERSOY (Devamla) – Evet, çok başarılısınız Sayın Bakan; sürecin başından itibaren sağlık hizmetinin yönetiminde değil ama algı yönetiminde çok başarılısınız. (HDP sıralarından alkışlar) Her gün yaptığınız açıklamalarla istatistik biliminin aklıyla oynadınız.

Şimdi...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Uzatmanızı verdim, bitti.

OYA ERSOY (Devamla) – Vermediniz uzatmamı.

BAŞKAN – Verdim, verdim.

OYA ERSOY (Devamla) – Hayır, vermediniz.

BAŞKAN – Vermedik mi?

OYA ERSOY (Devamla) – Vermediniz.

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Başkanım, daha yeni konuşması bitti.

BAŞKAN – Açalım mikrofonu.

Kusura bakmayın, dalmışım, vermemişim.

OYA ERSOY (Devamla) – Evet, son söz olarak, bir ülkenin gelişmişliğini gösteren nedir; açık veren bütçe mi, fazla veren bütçe mi? Cumhurbaşkanının kullandığı kaşığın altın olması mı, sokakta çöpten beslenmeye çalışan çocukların varlığı mı?

CAHİT ÖZKAN (Denizli) -Yalan, yalan, yalan, yalan...

OYA ERSOY (Devamla) – Hasan Âli Yücel’in Köy Enstitüsü mü, Cübbeli’nin yanmaz kefeni mi? Bir avuç azınlığın lüksü ve şaşaası mı, yoksa bütün toplumun mutluluğu mu, huzuru mu, refahı mı?

OYA ERONAT (Diyarbakır) – Yalancı!

OYA ERSOY (Devamla) – On sekiz yıllık bütçelere bakarak bunlara çok rahat yanıt verebiliriz ve bilin ki Türkiye’nin tarihsel ilerlemesinde siz bir anomalisiniz ve tarihin o sayfaları arasında tarih olacaksınız, hazırlanın diyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

HABİBE ÖÇAL (Kahramanmaraş) – Niye yaktınız ormanları?

OYA ERONAT (Diyarbakır) – Yalancı!

HABİBE ÖÇAL (Kahramanmaraş) – Ormanları niye yaktınız?

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, çok gürültü oluyor, rica ediyorum.

DİRAYET DİLAN TAŞDEMİR (Ağrı) – Başkan, kaç gündür hiç yoklardı, ne olmuş, bugün gelmişler.

BAŞKAN – Daha nefesinizi de saklayın, daha uzun süre buradayız bugün.

OYA ERONAT (Diyarbakır) – Nefesimiz yeter, merak etme Başkan.

BAŞKAN - Sayın Sıdık Taş.

Buyurun. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA SIDIK TAŞ (Siirt) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü 2021 yılı bütçesini görüşmek üzere grubum adına söz almış bulunmaktayım. Konuşmama geçmeden önce, cezaevlerinde rehin olarak tutulan eski Eş Genel Başkanlarımızı, milletvekillerimizi, belediye eş başkanlarımızı, parti merkezi ve MYK üyelerimizi, yöneticilerimizi, il genel meclisi ve belediye meclisi üyelerimizi ve şu anda cezaevlerinde tecride karşı açlık grevinde olan tüm siyasi tutsak arkadaşlarımızı buradan selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bu bütçe yoksulun, köylünün, işçinin, emekçinin bütçesi değil. Bu bütçede esnaf yok, köylü yok, çiftçi yok, kadınlar yok.

SEMİHA EKİNCİ (Sivas) – Bütçeye bakmamışsın ki.

SIDIK TAŞ (Devamla) - Bu bütçede gençler yok, sağlık emekçileri yok.

SEMİHA EKİNCİ (Sivas) – Bütçeye bakmamışsın.

SIDIK TAŞ (Devamla) - Emeklilikte yaşa takılanlar yok, engelliler yok, işsizler ordusu yok, daha doğrusu halkın kendisi yok. Onun için bizler bu bütçeye “Saray ve yandaşlarının bütçesi.” diyoruz. Biz bu bütçeye “savaş bütçesi” diyoruz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bu iktidar “yargı reformu” adı altında halkı aldatmaya çalışıyor.

SEMİHA EKİNCİ (Sivas) – Adalet Bakanlığının bütçesi pazartesi günüydü.

SIDIK TAŞ (Devamla) - “Reform” diyorsunuz ama her gün parti çalışanlarımıza dönük siyasi soykırım operasyonu yapıyorsunuz. “Reform” diyorsunuz, insanları helikopterlerden aşağıya atıyorsunuz.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Ya, yalan söylüyorsunuz!

SIDIK TAŞ (Devamla) - Gencecik insanları katlediyorsunuz.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Yalan söyleye söyleye bıkmadınız!

SIDIK TAŞ (Devamla) - Gözaltındaki insanlara kötü muamele ve işkence ediyorsunuz.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Kendi ifadesinde yok, kendi ifadesinde.

SIDIK TAŞ (Devamla) - “Reform” diyorsunuz, gösteri ve yürüyüş hakkını kullananları engelleyip anayasal haklarını gasbediyorsunuz. “Reform” diyorsunuz, cezaevlerinde yüzlerce ağır hasta, tutsak ve hükümlüyü ölüme terk ediyorsunuz.

SEMİHA EKİNCİ (Sivas) – Nurcan Karakaya ile Bedirhan bebeği kim öldürdü, onu da bir söyle bakalım.

SIDIK TAŞ (Devamla) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; örnek olsun diye söylüyorum: Abdalim Kaya, 85 yaşında. Şu an Bursa H Tipi Kapalı Cezaevinde tutuluyor. Kendisi ağır hasta olup tekerlekli sandalyeye mahkûmdur.

SEMİHA EKİNCİ (Sivas) – Bedirhan bebeği kim öldürdü?

SIDIK TAŞ (Devamla) - İhtiyaçlarını karşılayacak durumda değildir. Yüksek tansiyon, şeker, böbrek yetmezliği hastasıdır.

OYA ERONAT (Diyarbakır) – Benim oğlum 17 yaşındaydı.

FELEKNAS UCA (Batman) – Susun ya, bari susun ya, dinleyin biraz!

SIDIK TAŞ (Devamla) - Bundan bir ay kadar önce prostat ameliyatı geçirmiş olup durumu ciddiyetini korumaktadır.

SEMİHA EKİNCİ (Sivas) – Bedirhan bebek on bir aylıktı, on bir aylık; vicdanın sızladı mı?

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Başkanım, eğer böyle devam ederse gruplarını konuşurmamız, bakın biz de onları konuşurmamız.

SIDIK TAŞ (Devamla) - Abdullah Kaya'nın niye cezaevinde olduğunu size söyleyeyim.

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Böyle bir şey yok yani ya.

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, lütfen...

SIDIK TAŞ (Devamla) - 2008'de yani bundan on iki yıl önce yapılan bir basın açıklamasına katıldığı içindir yani bundan on iki yıl önce bir basın açıklamasına katıldığı için şu an 85 yaşındaki insan, hasta, cezaevinde tutuluyor.

SEMİHA EKİNCİ (Sivas) – Yazılan yazıyı doğru yazmamışlar...

FELEKNAS UCA (Batman) – Dinle, dinle!

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elazığ) – Dinlenecek bir şey söylemiyor ki ne var, neyi dinleyeceğiz?

SIDIK TAŞ (Devamla) – Yine, yakından tanıdığım için söylüyorum, Halis Tekin'in, Avni Uçar'ın ciddi ağır hastalıkları var ve onlar da yüzlerce hasta tutsak gibi hâlen cezaevinde tutulup ölüme terk edilmişlerdir.

Yine, “reform” diyorsunuz, sizden olmayanları, sizin gibi düşünmeyenleri, AKP'ye üye olmayanları işten çıkarıyorsunuz. İş ve kadro alımında ayrımcılık yapıyorsunuz.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Yalan söylüyor!

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elazığ) – HDP'li belediyeleri anlatıyorsunuz!

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, lütfen...

SIDIK TAŞ (Devamla) – Halkın öz iradesiyle seçilmiş belediye eş başkanlarımıza kayyum atayarak halkın belediyelerini gasbediyorsunuz. Gasbedilen belediyelerimizin bünyesinde çalışan binlerce insanı işten çıkararak açlığa mahkûm ediyorsunuz.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – O da yalan. Ya, bir tane doğru şey söyleyin.

FELEKNAS UCA (Batman) – Dinle bir, dinle!

BAŞKAN – Sayın Kırkpınar, rica ediyorum.

Arkadaşlar, sayın milletvekilleri, lütfen...

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) - Arkadaşlar, grubunuzu konuşurmuyacağız. Açık söylüyorum, eğer böyle devam ederseniz grubunuzu konuşurmuyacağız, buyurun devam edin!

BAŞKAN – Sayın Toğrul, müsaade edin lütfen.

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Ama böyle değil Başkanım.

SIDIK TAŞ (Devamla) – Hep birlikte, seslice ifade edelim: Halkın iradesi üzerine güç kurmaya çalışan kayyumlar şunu iyi bilsinler ki halkın iradesi önünde hiçbir güç dayanamaz. (HDP sıralarından alkışlar) Onun için, reform söylemlerinize hiç kimse inanmıyor ve kimse de itibar etmiyor.

SEMİHA EKİNCİ (Sivas) – Bu konuşmadaki doğruyu bulun!

SIDIK TAŞ (Devamla) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; vekili olduğum Siirt ilimizin, Şırnak ili bağlantı yolu 90 kilometre bir yol olup yirmi yılı aşkın bir süredir yol yapımı tamamlanmamıştır. Görünen o ki rantların sağladığı bu yolun yapımı daha uzun yıllar süreceğe benziyor. Siirt ilimizin Kurtalan, Baykan, Pervari, Şirvan ilçelerinin köy yolları kullanılmaz hâlde olup uzun bir süreden beri asfaltlama çalışması yapılmamaktadır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi.

SIDIK TAŞ (Devamla) – Bu ilçelerimize bağlı çevre köylerle ilgili Bakanlığa verdiğimiz soru önergelerimize herhangi bir cevap verilmedi.

HABİBE ÖÇAL (Kahramanmaraş) - Makineleri yakmayın, işçileri öldürmeyin!

SEMİHA EKİNCİ (Sivas) – İş makinelerini yakmasaydınız biterdi o yol.

FELEKNAS UCA (Batman) – Dinle, dinle! Önce dinlemeyi öğrenin.

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Siz bir kürsüye çıkın göreceğiz, siz bir kürsüye çıkın!

SIDIK TAŞ (Devamla) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; son olarak halkın yararına olmayan, tamamen sarayın ve savaşın bütçesi olan bu bütçeyi tanımadığımızı, buradan, bir kez daha ifade etmek istiyoruz.

Genel Kurulu selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Mehmet Ruştı Tiryaki.

Buyurun. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün, parti devletinin, partilemiş bir devlet yönetiminin, Goebbels'ten iyi olmasın propaganda başkanlığına dönüşmüş İçişleri Bakanlığının, halk iradesini yok sayan, seçme ve seçilme hakkını yok sayan kayyum siyaseti ile “Terörden Arındırılmış Belediyeler ve Hizmetleri” kitapçığı üzerine konuşacağım. Öncelikle hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Bu vesileyle, kayyum siyasetinin yetkilerini gasbettiği ve cezaevlerinde rehin tutulan belediye başkanlarımız: (HDP sıralarından alkışlar) Mehmet Demir, Adnan Selçuk Mızraklı, Cemal Özdemir, Melike Göksu ve Burhanettin Şahin, Cihan Karaman, Remziye Yaşar, Yaşar Akkuş (HDP sıralarından sürekli alkışlar) Hasan Safa, Ayhan Bilgen ve Şevin Alaca (HDP sıralarından sürekli alkışlar) Nilüfer Elik Yılmaz, Mülkiye Esmez, Gülistan Öncü, Adnan Topçu, Yıldız Çetin (HDP sıralarından sürekli alkışlar) Azim Yacan, Gülstan Kışanak, Bekir Kaya...

FEHMİ ALPAY ÖZALAN (İzmir) – Onlar, neden içeride?

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Devamla) – ...ve isimlerini saymadığım belediye başkanlarını, belediye Meclisi üyelerimizi, il genel Meclisi üyelerimizi sevgiyle ve saygıyla selamlıyorum. (HDP sıralarından sürekli alkışlar)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, lütfen biraz yavaş.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Devamla) – Emin olun, halkın iradesini bu gaspçılar değil, sizler temsil ediyorsunuz. Hiç kimsenin kuşkusu olmasın. (HDP sıralarından alkışlar)

Anayasa'nın 68'inci maddesi “Siyasi partiler, demokratik siyasi hayatın vazgeçilmez unsurlarıdır.” der. Evet, devlet olabilmemiz için mahkemelere ve yargıçlara ihtiyacımız vardır. Evet, devlet olabilmek için bir krala, padişaha, başkana, cumhurbaşkanına veya hükümete ihtiyacımız vardır ama demokrasi olabilmemiz için ihtiyacımız olan ilk şey, siyasi partilerdir. Eğer bir ülkede siyasi partiler yoksa o ülkede demokrasi de yoktur. Eğer bir ülkede İçişleri Bakanlığı, doğrudan Bakanlığın ismiyle “Terörden Arındırılmış Belediyeler ve Hizmetleri” biçiminde, bir siyasi partinin aleyhine, partimizin aleyhine kitapçık basıp dağıtıyorsa orada demokrasi yoktur. (HDP sıralarından alkışlar)

POLAT TÜRKMEN (Zonguldak) – Terörün aleyhine, terörün; teröristin aleyhine, terörün aleyhine. Terörü desteklemeyin.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Devamla) – Çünkü bu, iki siyasi parti arasındaki rekabet kitapçığı değil; bu, İçişleri Bakanlığı ile partimiz arasındaki rekabettir. (HDP sıralarından alkışlar)

POLAT TÜRKMEN (Zonguldak) – Senin PKK'yla iş birliğin.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Devamla) – Bir siyasi parti aleyhine yürütülen kampanya kitapçıdır.

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – Senin gramajın hafif gelir!

HÜDA KAYA (İstanbul) – Dinleyin, dinleyin!

POLAT TÜRKMEN (Zonguldak) – Üzerine alma, üzerine alma; PKK'ya destek verme.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Devamla) – Bakın, bu kitapçığın 8'inci ve 9'uncu sayfalarında...

ÖZNUR ÇALIK (Malatya) – O kitapçık, belediyelere verilen bütçenin nasıl dağa gönderildiğinin hikâyesidir.

HÜDA KAYA (İstanbul) – Önce bir dinleyin!

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Devamla) – Anlatacağım size, ne için böyle söylediğimi anlatacağım.

Bu kitapçığım 8'inci ve 9'uncu sayfalarında 2014'te kazandığımız belediyeler ile 2019'da kazandığımız belediyeler arasında sayılar karşılaştırılıyor. Bakanlık diyor ki: “Bizim çalışmalarımız sayesinde –aynen böyle söylüyor- 103 belediyeleri vardı, 59'a düşüler.” Bunu Adalet ve Kalkınma Partisinin Başkanı veya milletvekili söylemiyor, İçişleri Bakanlığı söylüyor, “59'a düşüler.” diyor.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Teröristliğinizi açığa çıkardık, teröristliğinizi! (HDP sıralarından gürültüler)

Hadi oradan, hadi oradan! Çocukları dağa götürdünüz! Kız çocuklarına tecavüz ettirdiniz! (HDP sıralarından gürültüler)

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Devamla) – Şimdi, bir siyasi partinin belediye başkanlığı seçimlerini kaybetmesi için... (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Kız çocuklarına tecavüz ettirdiniz, kız çocuklarına! Yazıklar olsun, yazıklar olsun! (HDP sıralarından gürültüler)

BAŞKAN – Arkadaşlar, lütfen, biraz sakin.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Devamla) – Arkadaşlar, lütfen.

Bir siyasi partinin belediye başkanlığı seçimlerini kaybetmesi için çalışan bir kurum İçişleri Bakanlığı olabilir mi? Olamaz. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Belediyeleri PKK'nın emrine verdiniz, emrine! PKK müfettişlerinin emrine verdiniz! (HDP sıralarından gürültüler)

BAŞKAN – Arkadaşlar...

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Devamla) – Parti olur, parti. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – PKK müfettişlerinin emrine verdiniz! (HDP sıralarından gürültüler)

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Devamla) – Bir siyasi partinin çalışmalarını engelleyen bakanlığın başındaki kişi, bir siyasi partinin genel başkanı olur. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

BAŞKAN – Arkadaşlar...

Sayın milletvekilleri, sayın bakanlar cevapları verecekler kürsüde, lütfen. (HDP sıralarından gürültüler)

EBRÜ GÜNAY (Mardin) – Yerinden veriyor, hatibi de dinlemiyor!

BAŞKAN – Efendim, Sayın Bakan da aynen sayın milletvekilleri gibi Genel Kurul çalışmalarına iştirak ediyor; sorun yok.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Devamla) – Evet, biz 31 Martta sadece Adalet ve Kalkınma Partisiyle mücadele etmemişiz; Adalet ve Kalkınma Partisine paralel bir parti olmaya çalışan İçişleri Bakanlığı partisiyle mücadele etmişiz. (HDP sıralarından alkışlar, AK PARTİ sıralarından gürültüler)

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Size talimatlar nereden geliyor?

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Devamla) - Seçimlerde valiler il başkanı gibi, kaymakamlar ilçe başkanı gibi çalışıyor derken tam olarak bunu kastediyorduk.

Bakın, bir örnek daha; Sayın Muhterem İnce, İçişleri Bakan Yardımcısı -siz bunu bir siyasi partinin genel başkan yardımcısı diye okuyun- Batman'a gidiyor, Batman Valisiyle, kayyum olarak görevlendirilen Batman Valisiyle -siz bunu o siyasi partinin il başkanı diye okuyun- ortak basın toplantısı düzenliyor ve diyor ki “Bizden önce, biz devraldığımızda 300 milyon borç bıraktılar. Biz şu şu hizmetleri yaptık ve 150 milyon lira borç ödedik.” diyor. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Size talimatlar nereden geliyor, nereden?

SALİH CORA (Trabzon) – Siz paraları dağa gönderiyorsunuz!

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Devamla) – Söylediği bilgi de yanlış; biz 60 milyon lira borçla 2006'da devrettik, önceki kayyum 307 milyon liraya çıkardı. Şimdi, İçişleri Bakanlığı partisi açıkça Adalet ve Kalkınma Partisini destekledi, bizim karşımızda kim varsa onu destekledi, hatta İçişleri Bakanlığı partisi bizim karşımızda aday gösterdi, kimi biliyor musunuz? Diyarbakır kayyumunu karşımıza aday gösterdi. Biz 2014'te yüzde 55 oyumuzu, yüzde 63'e çıkardık. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

FEHMİ ALPAY ÖZALAN (İzmir) – Hadi oradan!

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – İçişleri Bakanlığı teröristlerin karşısında, vatan hainlerinin karşısında. İçişleri Bakanlığı bölücülerin karşısında. Ayrımcılara fırsat vermiyor.

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, rica ediyorum...

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Devamla) – Biz oyumuzu yüzde 8 artırdık, İçişleri Bakanlığı partisi yüzde 8 kaybetti. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

İBRAHİMAYDEMİR (Erzurum) – İçişleri Bakanlığı milletin yanında, vatan hainlerinin karşısında.

BAŞKAN – Efendim, bağırırken lütfen, maskelerinizi indirin, daha rahat duyuluyor yoksa duyamıyorum(!)

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Devamla) – Bakın, İçişleri Bakanlığı bu kitapçığa göre yine 13'üncü sayfada diyor ki: Kayyum görevlendirilmesinin bir diğer nedeni, bizim belediye başkanlıklarını eş başkanlık sistemiyle yönetmemişmiş. E, hani terörden arındırıyordunuz belediyeleri? Kadınların ve erkeklerin belediyeleri eş başkanlık sistemiyle yönetmesini terör olarak mı görüyorsunuz? (HDP sıralarından alkışlar, AK PARTİ sıralarından gürültüler)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, sakın, sakın...

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Devamla) – Bu Mecliste Kadın-Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonu var; onu da mı terörize olarak görüyorsunuz Sayın Bakan? (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – Kürt çocuklarının dağa gitmesini engellemek için.

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, lütfen, daha sakın, rica ediyorum.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Devamla) – Şimdi, İçişleri Bakanlığı partisinin propaganda kitapçığında deniliyor ki: “HDP hakkında...” (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Ya, Başkanım...

BAŞKAN – Sayın Aydemir, beğenmeyebilirsiniz Sayın Tiryaki'nin söylediklerini, Sayın Bakan gereken cevabı verecek. (HDP sıralarından gürültüler)

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Böyle bir şey olmaz ama ya!

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Devamla) – Sayın Başkan, lütfen...

Arkadaşlar, lütfen...

Şimdi, İçişleri Bakanlığı partisinin propaganda kitapçığında deniliyor ki: “HDP, hakkında soruşturma olanları aday olarak gösterdi.” Evet, gösterdik. Hakkında ceza soruşturması olan kişileri aday olarak gösterdik. Hakkında ceza soruşturması olan bir kimse belediye başkanlığına aday olamaz mı? Olabilir. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Terör soruşturmasından olamaz, terör! Dünyada yok, dünyada! (HDP sıralarından gürültüler)

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Devamla) – Var mı yasalarımızda engel hâl? Yok. Neden? Masumiyet karinesi. Kaldı ki kimin aday olup olamayacağına İçişleri Bakanı değil, Yüksek Seçim Kurulu, il seçim kurulu ve ilçe seçim kurulları karar veriyor.

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – Kimin görevden alınacağına da İçişleri Bakanlığı karar verir.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Devamla) – Biz de baş vurmuşuz, Yüksek Seçim Kurulu, il seçim kurulları ve ilçe seçim kurulları bizim adaylarımızın adaylıkları önünde bir engel görmüşler mi? Görmemişler. Neden? Çünkü arkadaşlarımızın belediye başkanı adayı olmalarının önünde hiçbir yasal engel yoktur, yoktu. Bu yüzden arkadaşlarımıza mazbata verildi. (HDP sıralarından alkışlar)

BAHAR AYVAZOĞLU (Trabzon) – Elinizden, dilinizden kan damlıyor sizin!

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Devamla) – Peki, bu İçişleri Bakanlığı partisinin genel başkanı ne yaptı?

POLAT TÜRKMEN (Zonguldak) – Hukukun gereğini yerine getirdi.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Devamla) – “Ben seçim kurulu falan dinlemem.” dedi, “Ben kanun falan da dinlemem.” dedi. “Ben, ister hakkında soruşturma başlatılsın, ister ceza davası açılsın, ister göreviyle ilgili olsun, ister olmasın; soruşturma gördüm mü görevden alırım.” dedi.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Hadi oradan be!

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Devamla) – Yüksek Seçim Kurulu kararlarını tanımadı, yasaları tanımadı, keyfi olarak adaylarımızı engellemeye çalıştı. İşte, biz buna siyasi darbe diyoruz. Ne diyor siyasi iktidar?

ÖZNUR ÇALIK (Malatya) – Cep telefonunu nasıl alıyor teröristler; bak buraya, bak.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Devamla) – “Bunlar terörist, bunlar teröristlerle iltisaklı, biz de terörle mücadele ediyoruz. Terörle etkisiz hâle getirilen kurumlara saygınlık kazandırıyoruz. Milletimizin huzuru ve güveninden başka bir amacımız yok.” diyorsunuz. “Bu amaca ulaşmak için hiçbir iç baskıya, dış baskıya boyun eğmeyeceğiz.” diyorsunuz.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Doğru söylüyor.

POLAT TÜRKMEN (Zonguldak) – Dünyanın terörist kabul ettiği PKK’ya bir defa Meclis Genel Kurulunda “terör örgütü” deyin ne olur, Allah rızası için!

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Devamla) - “Demokrasiyi, insanların istediği... İsteyenin istediği her şeyi yapamaz.” diyorsunuz.

BAHAR AYVAZOĞLU (Trabzon) – Dinleyin, dinleyin!

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Devamla) - “Devletimizin varlığı, mevcudiyeti tehlike altındadır.” diyorsunuz. Kayyum görevlendirme gerekçeniz bunlar değil mi?

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Doğru diyor, aynen öyle.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Devamla) - Bunları söylüyorsunuz. Biz buna siyasi darbe diyoruz. (HDP sıralarından alkışlar)

OYA ERONAT (Diyarbakır) – Kandil için ne düşünüyorsunuz?

HABİBE ÖÇAL (Kahramanmaraş) – Terörle mücadele, terörle mücadele...

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Devamla) - Bakın, bakın, bakın, arkadaşlar sizden rica ediyorum, bir dakika dinleyin beni. (AK PARTİ sıralarından gürültüler) 12 Eylül faşist darbesinin mimarının 5 Ocak 1981’de bu çatı altında yaptığı bir konuşmayı size söyleyeceğim, gerçi bir darbecinin sözlerini yaşatmak hoş değil ama.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sözlerinizi tamamlayın.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Devamla) – “Türk Silahlı Kuvvetleri, ülke bütünlüğü ve güvenliğini kişisel çıkarlarına feda etmeye kalkışan bir kısım vatan hainler ile aldatılmış zavallıların dışında tüm ulusumuzun yürekte katıldığı ve desteklediği 12 Eylül 1980 harekâtını gerçekleştirmiştir. Devlet ve yasaların egemenliğini yeniden tesis etmek için, anarşi ve terörü etkisiz hâle getirmek için ve etkisiz hâle getirilen demokrasi ile kurumlarına tekrar işlerlik kazandırmak, ulusuna hakkı olan güven ve mutluluğu verebilmekten başka amacı olmayan bu tarihî görevini de yalnızca beklenen gaye elde edilinceye kadar hiçbir iç ve dış baskıya boyun eğmeden sürdürecektir.” Ne kadar tanıdık değil mi?

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Biz darbeyle gelmedik, biz milletle geldik!

POLAT TÜRKMEN (Zonguldak) – AK PARTİ’yi millet getirdi. AK PARTİ’ye yüzde 50 oy verdi millet.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Devamla) - Ama emin olun, emin olun, bu ülkede bu darbeci ve demokrasi düşmanı zihniyete karşı atan milyonlarca yürek var ve biz, o milyonlarca yüreğin sesi olmaya devam edeceğiz. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

Hepinizi sevgiyle selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

FEHMİ ALPAY ÖZALAN (İzmir) – Hadi oradan! Hadi oradan!

İSMAİL KAYA (Osmaniye) – Darbe çağrısı yapıyor, şuna bakın!

BAHAR AYVAZOĞLU (Trabzon) – Verdiğimiz rahatsızlıktan dolayı gurur duyuyoruz, rahatsız olmaya devam edin.

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Sayın Başkanım, bu konuşmayı kabul etmemiz mümkün değil. Bunu kabul etmemiz mümkün değil Sayın Başkanım. Bu aziz ve necip millet, Sayın Tiryaki’nin söylediklerini hiçbir şekilde kabul etmiyor. Başkanım, aziz ve necip milletimizin İçişleri Bakanımızdan beklentisi terörle mücadele etmesidir. (HDP sıralarından gürültüler)

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Böyle bir usul var mı? Böyle bir usul var mı?

BAŞKAN – Sayın Dirayet Dilan Taşdemir.

Buyurun. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA DİRAYET DİLAN TAŞDEMİR (Ağrı) – Teşekkür ederim Başkan.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Ekranları başında bizi izleyen halklarımızı ve zindanlarda rehin tutulan tüm arkadaşlarımızı ve yoldaşlarımızı bir kez daha selamlıyorum, sevgilerimi gönderiyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

Değerli arkadaşlar, Türkiye’de antidemokratik uygulamalarla gündeme gelen İçişleri Bakanlığının bütçesini görüşüyoruz, diğer bir deyişle hak ihlalleri bakanlığının bütçesini görüşüyoruz. (HDP sıralarından alkışlar) Cezasızlığın devlet politikası olarak meşru görüldüğü, işkencenin sıradanlaştığı ve bunu yapanların korunduğu bu dönem, tıpkı 90’lar gibi tarihe kara bir leke olarak geçecektir ve bu dönem İçişleri Bakanının ismiyle de anılacaktır. (HDP sıralarından alkışlar)

Değerli arkadaşlar, bu iktidar döneminde sonsuz ve denetimsiz yetkilerle donatılmış bir kollukla karşı karşıyayız. Kimi kolluk güçleri çeşit çeşit suçlar işliyor, yargısız infaz yapıyor ama herkes suspus. Geleneksel politika ise koruma, kollama ve cezasız bırakma; bu, artık ülkemizde rutin bir hâl almaya başladı. Bakın, bunun son örneği, Diyarbakır’da 2017’de “Nevroz”da Kemal Korkut isimli gencin kameralar önünde aleni bir şekilde katledilmesi örneğidir.

İSMAİL KAYA (Osmaniye) - Ben de Diyarbakır Annelerinden bahsedeceksin sanmıştım.

DİRAYET DİLÂN TAŞDEMİR (Devamla) – Ama tarafsız ve bağımsız yargımız delil bulamadığı için -bakın bu fotoğrafa- bunu delil olarak görmediği için Kemal Korkut’u öldüren polise beraat verdi.

ÖZNUR ÇALIK (Malatya) – Bu fotoğraftaki HDP’liyi tanıyor musunuz, bunu tanıyor musun?

DİRAYET DİLÂN TAŞDEMİR (Devamla) – Merak etmeyin, birini yargıladı, yargıladığı kişi ise bu fotoğrafı çeken gazeteci oldu, gazeteci. (HDP sıralarından alkışlar) Yine, Hakkâri’de Şerali Dereli, yine Özcan Onay...

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Var, var, burada da var!

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) - Arkada da resim var; ona bak, ona!

DİRAYET DİLÂN TAŞDEMİR (Devamla) – Bakın Özcan Onay, bakın, bakın.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Foyalarınız da boşa çıkacak!

DİRAYET DİLÂN TAŞDEMİR (Devamla) – Bakın, Özcan Onay, Sertip Şen ve Vedat Ekinci bu kadar rahat vurulmayacaktı eğer Kemal Korkut’u öldüren polis cezalandırılmış olsaydı. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

BAŞKAN – Arkadaşlar, biraz sessizlik lütfen.

DİRAYET DİLÂN TAŞDEMİR (Devamla) – Eğer o polis yargılsaydı Rojbin Çetin evinde köpekli işkenceye uğramayacaktı. İzmir’de esnafık yapan Mehmet Şerif Çoşkun, polislerin darbu sonucunda yaşamını yitirmeyecekti.

BAŞKAN – Bakan mikrofonu kapalı, ne yapıyorsunuz?

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Sayın Başkan... Sayın Başkan... Bunu kabul etmiyoruz, bu usulü kabul etmiyoruz.

BAŞKAN – Neden bahsediyorsunuz Sayın Oluç?

DİRAYET DİLÂN TAŞDEMİR (Devamla) - Sadece yılın ilk on bir ayında polislin “Dur!” ihtarına uymaması gerekçesiyle 12 kişi yaşamını yitirdi. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

FEHMİ ALPAY ÖZALAN (İzmir) – Hadi oradan!

BAŞKAN – Sayın Taşdemir, müsaade eder misiniz? Sayın Taşdemir, bir dakika müsaade eder misiniz?

Arkadaşlar, bir dakika...

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Böyle bir usul yok. Açın o zaman Bakanın mikrofonunu, biz de cevap veririz. Ayıptır ya! Böyle bir usul yok.

BAŞKAN – Neden bahsediyorsunuz Sayın Oluç?

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Size hakarettir bu, biz hakaret ettirmeyeceğiz, Meclise ve milletvekillerine hakaret ettirmeyeceğiz. Utançtır ya, ayıptır! Adam gibi...

POLAT TÜRKMEN (Zonguldak) – Otur yerine, otur!

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) - Nedir bu ya?

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Ne bağıryorsun ya!

HİŞYAR ÖZSOY (Diyarbakır) – Parmağını sallayamazsın!

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Sallama parmağın! Sallama parmağın! Bu nedir ya? Yeter ya! Biraz müdahale edin, bu kadar eşitsizlik olmaz. Kabul etmiyoruz, hayır. Bu kadar eşitsizliği kabul etmiyoruz.

BAŞKAN – Sayın Oluç...

Arkadaşlar, lütfen yerlerinize oturun. Sayın milletvekilleri, lütfen yerlerinize oturun.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Ne bağıryorsun!

DİRAYET DİLAN TAŞDEMİR (Devamla) – Başkan, susturur musunuz?

BAŞKAN – Arkadaşlar, lütfen yerlerinize oturun.

DİRAYET DİLAN TAŞDEMİR (Devamla) – Bir dinlemeyi öğrenin ya!

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, lütfen yerlerinize oturun. Arkadaşlar, yerlerinize oturun.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Yeter ya! Hayır, demokratik yönetmiyorsunuz, tarafsız değilsiniz. Böyle bir şey olmaz.

BAŞKAN – Sayın Oluç, böyle bağırsanız sizi anlamam mümkün değil bu gürültüde.

Arkadaşlar, müsaade edin.

DİRAYET DİLAN TAŞDEMİR (Devamla) – Başkan, süremi başa alırsınız, bütün sürem gitti.

ZAFER IŞIK (Bursa) – Konuşma!

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Ben, Başkanla konuşacağım, size ne! Hadi oradan!

ZAFER IŞIK (Bursa) – Her türlü edepsizliği yapacaksınız, yok öyle!

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Hadi oradan! Oturun yerinize! Sizden mi öğreneceğim nasıl davranacağımı! (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

DİRAYET DİLAN TAŞDEMİR (Devamla) – Ya ne oluyor size? Bir haftadır suspusdunuz, bugün ne olmuş size? Şov yapmayın!

BAŞKAN – Arkadaşlar, lütfen herkes yerine otursun. Müsaade edin...

(AK PARTİ ve HDP sıraları arasında karşılıklı laf atmalar)

Arkadaşlar, lütfen yerlerinize oturur musunuz? Sayın milletvekilleri, lütfen herkes yerine otursun.

Evet, Sayın Taşdemir, siz devam edin, buyurun.

DİRAYET DİLAN TAŞDEMİR (Devamla) – Başkan, zamanı başa alırsınız.

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Başkan, siz, salona hâkim olamıyorsunuz.

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, lütfen sakın bir şekilde görüşmelere...

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Bakan oradan bize el sallıyor.

BAŞKAN - Sayın Bakan, size de söz vereceğim kürsüden, müsaade edin.

Arkadaşlar, hep beraber bağırdığınız için hiçbir şey anlamıyorum.

ÖZNUR ÇALIK (Malatya) – Geldin, burada şov yapıyorsun.

DİRAYET DİLAN TAŞDEMİR (Devamla) – Seni duymuyorum, seni dikkate almıyorum. Şov yapmayın! Kendinizi kanıtlamak için gelmişsiniz bugün.

ZAFER IŞIK (Bursa) – Otur yerine! Ayıp ayıp!

DİRAYET DİLÂN TAŞDEMİR (Devamla) - Şov yapmayın! Bir haftadır sesiniz çıkmıyordu, ne olmuş bugün? Şov yapmayın!

BAŞKAN – Lütfen, sayın milletvekilleri, yerlerimize oturalım.

Sayın Taşdemir, buyurun.

DİRAYET DİLÂN TAŞDEMİR (Devamla) – Başkan, zamanı alabilir misiniz?

BAŞKAN – Evet, buyurun.

DİRAYET DİLÂN TAŞDEMİR (Devamla) – Değerli arkadaşlar, AKP bu ülkede ciddi bir kutuplaşma yaratıyor. Yurttaşları vatansenverler ve teröristler olarak ikiye bölmüş durumda. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – PKK teröristtir.

DİRAYET DİLÂN TAŞDEMİR (Devamla) – AKP iktidarına karşı çıkan herkes ya bölücüdür ya da haindir. Siyasetçiler, akademisyenler ve gazeteciler bu suçlamalarla yargı eliyle tutuklatılıyor. Bakın, bu politikanın hedefi uzun dönemdir partimiz olmaktadır. Sistematik bir şekilde partimize saldırılıyor. 2015’ten bugüne kadar içerisinde milletvekillerimizin, eş başkanlarımızın, il-ilçe yöneticilerimizin, yine kadın ve gençlik meclisi üyelerimizin olduğu 16 bine yakın arkadaşımızın gözaltına alındı, bunlardan 4 bine yakını tutuklandı. Bu operasyonlar hız kesmeden devam ediyor. Kobani eylemleri bahane edilerek partimize karşı bir kumpas davası açıldı.

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – Halka değil, PKK’ya karşı.

DİRAYET DİLÂN TAŞDEMİR (Devamla) –Altı yıl sonra hem de. Bakın, bu arkadaşlarımızın hepsi bu dosyada aslında ifade vermişti ama resmen partimizden IŞİD’in intikamı alınmak isteniyor. (HDP sıralarından alkışlar, AK PARTİ sıralarından gürültüler)

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – O halka kurban ola!

DİRAYET DİLÂN TAŞDEMİR (Devamla) – Bakın, gençlik meclisi üyelerimiz sokak ortasında kaçırılıyor, tehdit ediliyor, bir kez daha soruyoruz: Bu illegal güçler kimdir? Bunlar emri kimden alıyor?

Yine, değerli arkadaşlar, DTK ve HDK, TJA gibi demokratik kurumlarımız hedef hâline getiriliyor. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – Sayın Başkan, “PKK demokratik kurum” diyor.

DİRAYET DİLÂN TAŞDEMİR (Devamla) – Sabahın köründe kapılarımız kırılıyor, yöneticilerimiz gözaltına alınıyor. Bırakın yöneticileri, kurumun önünden geçen herkes tehdit ediliyor değerli arkadaşlar, gözaltına alınıyor. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, müsaade edin...

DİRAYET DİLÂN TAŞDEMİR (Devamla) – Bakın, bu zulüm ve bu hukuksuzluk bir sonuç almadı ki bu sefer...

(AK PARTİ ve HDP milletvekillerinin birbirlerinin üzerine yürümeleri ve gürültüler)

BAŞKAN –Yerinize geçer misiniz lütfen. Geçin yerinize...

Birleşime on beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 15.35

DÖRDÜNCÜ OTURUM**Açılma Saati: 15.56****BAŞKAN: Başkan Vekili Süreyya Sadi BİLGİÇ****KÂTİP ÜYELER: Mustafa AÇIKGÖZ (Nevşehir), Abdurrahman TUTDERE (Adıyaman)**

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 29’uncu Birleşiminin Dördüncü Oturumunu açıyorum.

2021 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi ile 2019 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi’nin görüşmelerine kaldığımız yerden devam edeceğiz.

Komasyon yerinde.

Sayın milletvekilleri, tutanak incelendi. Tutanak metnindeki konuşmaya bakıldığında herhangi bir sıkıntı yok, yanlış anlama var. Görüşmelere kaldığımız yerden devam edeceğiz.

Sayın Taşdemir, buyurun kürsüye. (HDP sıralarından alkışlar)

Yedi dakika...

HDP GRUBU ADINA DİRAYET DİLAN TAŞDEMİR (Ağrı) – Sayın Başkan, bu zulüm ve hukuksuzluk sonuç alamayınca şimdi de sosyal medya üzerinden partimizin kapatılması talimatları veriliyor. Değerli arkadaşlar, şunu bilin ki bu ülkenin sahibi siz değilsiniz, kimse de bize efendicilik oynamasın. (HDP sıralarından alkışlar) HDP bu ülkenin aydınlık geleceğidir, siz de olsa olsa karanlık geçmişi olursunuz. (HDP sıralarından alkışlar, AK PARTİ sıralarından gürültüler)

BAŞKAN – Arkadaşlar, rica ediyorum, lütfen...

Sayın Demirbağ, sizi de arkada bir yerde oturtalım.

DİRAYET DİLAN TAŞDEMİR (Devamla) – Değerli arkadaşlar, ülkede muhalifler için adı konulmamış bir OHAL süreci devam ediyor. Bakın, muhaliflerin yapmak istedikleri demokratik etkinlik ve eylemler, ya pandemi gerekçe gösterilerek ya da il valiliklerinin on beş günde bir keyfine göre aldığı yasak kararı gerekçesiyle yasaklanıyor. Ama işin ilginç tarafı şu ki o kentte yasaklanıyor ama o kentte yaşayan AKP’liler ve onlara yakın STK’ler bu yasaklardan etkilenmiyor, onlar istedikleri zaman bu etkinlikleri yapabiliyorlar. Mesela maaşlarını almak için yürümek isteyen Atlasglobal işçileri gözaltına alındı. 25 Kasım’da, Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele Günü’nde kadınlar yürütülmedi. HES protestosu edenler, toprağını koruyan köylüler, işçiler, herkes bir şekilde bu şiddetin muhatabı oluyor.

Yine, bakın, gerçekten “Tuz kokmuş.” diyebileceğimiz bir durumla karşı karşıyayız. Bakın, esnaf ziyareti yapmak isteyen bir milletvekilimizin karşısına bir polis memuru geçip “Sen esnaf ziyaretini yapmak için benden izin alacaksın.” diyor. Yine Muş’ta yapmak istediğimiz basın açıklamasına polis gelip “Akıllı olun, burası Muş.” diyebiliyor. Bu hadsizlik gücünü nereden alıyor? Gerçekten, mafya gibi ülkeyi yönetme pratikleri açığa çıkıyor. (HDP sıralarından alkışlar)

Değerli arkadaşlar, yine, diriler kadar bu çıplak şiddetten ölümler de nasibini alıyor. Tarihin hiçbir döneminde ölümlerden hesap sorulmamıştır. Tüm kutsal metinler ve yeryüzündeki tüm inançlar cenazeye hürmetle yaklaşmıştır. İnsanlık tarihi, bir anlamda ölüye saygının da tarihidir. Çünkü ölünün ideolojisi yoktur, öldükten sonra hükmü de aslında yeryüzünden kalkmıştır ama maalesef bu iktidar döneminde defin hakkı engelleniyor, mezarlıklar hedef hâline getiriliyor, tahrip ediliyor. Bugüne kadar 13 tane mezarlık tahrip edildi. Garzan Mezarlığı’ndan 282 cenaze çıkarıldı ve Kilyos’ta bir kaldırıma toplu bir şekilde defnedildi değerli arkadaşlar.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Yalan, o da yalan.

DİRAYET DİLAN TAŞDEMİR (Devamla) – Yani ölü bedene nefret kusmanın, mezarlıkları tahrip etmenin insanlıkta yeri yoktur. Sadece ölünün arkasından kalanlara, geri kalanlara tarifsiz acılar yaşatırsınız.

Yine, değerli arkadaşlar, 1990’ları aratmayan uygulamalara tanıklık ediyoruz. O dönem yani 1990’larda yapılan işkenceler, hak ihlalleri, faili meçhuller gizlenirdi, iktidarlar aleni bir şekilde bunları sahiplenmezdi. Ama maalesef bu, iktidar döneminde bu durumlar sahipleniliyor, destekleniyor.

Bakın, 11 Eylül tarihinde, Van Çatak’ta, 8 çocuk babası 50 yaşındaki Osman Şiban ile 7 çocuk babası 55 yaşındaki Servet Turgut tarlalarında çalışırken gözaltına alındılar, aileleri ve tanıkların beyanına göre bu 2 kişi işkence edilerek helikoptere bindiriliyor, iki gün sonra Van Eğitim ve Araştırma Hastanesinde komada oldukları bilgisi ailelerine ulaşıyor. Bu hastane raporunda “helikopterden düşme sonrası yaralanma” şeklinde bir tutanak da mevcut, yirmi gün sonra Servet Turgut yaşamını yitirdi. Bütçe Komisyonunda Bakana sordum “Servet Turgut nasıl öldü?” sorusunu, uzun uzadıya bir hikâye anlattı, hatta operasyonun tüm detaylarını anlattı.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Yalan söylüyorsunuz. Sesinizi çıkaramadınız, sesinizi! Bir tek cümle söyleyemediniz, bir tek cümle! Yalan söylüyorsunuz. (HDP sıralarından gürültüler)

DİRAYET DİLAN TAŞDEMİR (Devamla) – Detaylarını anlattınız.

Yine, helikoptere binildiğini, Bakan, Servet Turgut’la Osman Şiban’ın helikoptere bindirildiğini söyledi, sonra ne olduğunu açıklayamadı.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Osman Şiban ifadesini verdi müfettişe, helikopter yoktu.

DİRAYET DİLAN TAŞDEMİR (Devamla) – Değerli arkadaşlar, biz bir kez daha buradan soruyoruz: Servet Turgut’a ne oldu? (HDP sıralarından alkışlar) Biz ne olduğunu biliyoruz ama failler bulunana kadar, sorumlular cezalandırılana kadar biz bu soruyu hep sormaya devam edeceğiz.

Ben buradan bir kez daha bu ülkede yaşayan vicdan sahibi insanlara da seslenmek istiyorum: Yaşadığınız her yerde “Servet Turgut’a ne oldu?” sorusunu sorun ki bizlerin, hepimizin can güvenliği sağlanabilsin.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Bu yıl 28 sivil katletti PKK, 28 sivil. Bir tanesiyle ilgili bir şey demediniz.(HDP sıralarından gürültüler)

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Ya, Sayın Başkanım, bu nasıl bir şey ya?

DİRAYET DİLAN TAŞDEMİR (Devamla) – Bu fail bulunmadığı müddetçe hiçbirimizin can güvenliği yoktur.

Değerli arkadaşlar, yine, kayyum ve tecrit rejimi olan AKP’nin belediyelerimize yönelik yaptıklarını vekilimiz anlattı, ben uzun uzadıya anlatmayacağım.

Bu, kayyum gerekçelerinden bir tanesi de cinsiyet eşitlikçi, yine kadın özgürlükçü sistem olan eş başkanlık. Gerçekten eş başkanlıktan niye rahatsızlık duyduğunuzu anlamadım yani bu sorunun cevabını akıl, vicdan olarak biz cevabını veremiyoruz.

BAHAR AYVAZOĞLU (Trabzon) – Kadın hakları size kalmışsa vay halimize!

DİRAYET DİLAN TAŞDEMİR (Devamla) – Yine, bakın, eş başkanlık sistemini siz terörize ediyorsunuz ama bizim eş başkanlarımız seçime eş başkanlık sistemi üzerinden girdi, bunun propagandasını yaptı, halk sandığa giderken bunu bilerek gitti, bunun için oy kullandı.

BAHAR AYVAZOĞLU (Trabzon) – Ölü seviciiler kadın haklarını savunamaz.

DİRAYET DİLÂN TAŞDEMİR (Devamla) – Siz halkın iradesinin üstünde değilsiniz. Hani, siz “halkın iradesi” diyordunuz sürekli, on sekiz yıl boyunca bunun propagandasını yaptınız; o zaman, Kürtlerin iradesi irade değilmiş. (HDP sıralarından alkışlar)

BAHAR AYVAZOĞLU (Trabzon) – Anneleri ağlatanlar kadın haklarından bahsedemez.

DİRAYET DİLÂN TAŞDEMİR (Devamla) – Değerli arkadaşlar, yine, eş başkanlık sistemini siyasi partilerde siz resmileştirdiniz; merkezde olunca sorun değil, yerelde olunca suçmuş.

Bakın, biz şuna inanıyoruz: Eğer bu koltukta kadın özgürlük mücadelesinden gelen bir kadın oturmuş olsaydı, biz, bugün burada bu sorunları, bu hak ihlallerini konuşmuyor olacaktık. Kadın sisteminden, kadın yönetiminden korkmayın. (HDP sıralarından alkışlar)

BAHAR AYVAZOĞLU (Trabzon) – Dağa çıkarılan kız çocuklarından bahset.

DİRAYET DİLÂN TAŞDEMİR (Devamla) – Yine, değerli arkadaşlar, bir yıla yakındır partimizin Diyarbakır il binamızın önüne aileler oturtulmuş. Partimize yönelik bir algı oluşturuluyor ve partimiz hedef hâline getiriliyor, partimizin faaliyetleri engelleniyor.

ÖZNUR ÇALIK (Malatya) – 14 yaşındaki kız çocuklarını dağa...

DİRAYET DİLÂN TAŞDEMİR (Devamla) – Bakın, HDP, sekiz yıllık bir partidir, sekiz; Kürt sorunu yüz yıllık bir sorundur, yüz yıllık. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAHAR AYVAZOĞLU (Trabzon) – Vicdanınız yok sizin, vicdanınız!

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, rica ediyorum.

Sayın Ayvazoğlu, lütfen...

Tamamlayın sözlerinizi.

BAHAR AYVAZOĞLU (Trabzon) – Vicdansızlar.

DİRAYET DİLÂN TAŞDEMİR (Devamla) – Eğer siz gerçekten bu annelerin acılarını dinliyorsanız, acılarından anlıyor iseniz yapacağınız bir şey var; o da devirdiğiniz masayı yeniden kurmak, bu sorunu barış ve diyalogla çözmek ve Dolmabahçe mutabakatını esas almaktır ama maalesef, derdiniz bu değil. (HDP sıralarından alkışlar)

BAHAR AYVAZOĞLU (Trabzon) – Ağzınızda bu kelimeler çok yapmacık duruyor Hanımefendi.

DİRAYET DİLÂN TAŞDEMİR (Devamla) – Sizin derdiniz, HDP’ye savaş açmak, algı operasyonu oluşturmak, HDP’yi hedef hâline getirmek. Annelerin acıları üzerinden siyaset yapıyorsunuz, bu siyaseti yapmaktan vazgeçin. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

Yine, kendi halkını iç güvenlik sorunu gibi gören, hak ihlallerini meşru, açık, aleni savunan bu Bakanlığın bütçesini onaylamıyoruz, reddediyoruz.

Teşekkür ederim. (HDP sıralarından alkışlar, AK PARTİ sıralarından gürültüler)

BAHAR AYVAZOĞLU (Trabzon) – Dağdakileri bir sorun bakalım, kız çocuklarına ne yapmışlar, bir sorun. Vicdansız seni!

BAŞKAN – Evet, son konuşmacı, Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Sayın Hasan Özgüneş. Buyurun. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA HASAN ÖZGÜNEŞ (Şırnak) – Evet, değerli arkadaşlar, değerli halklarımızı, zindanda bulunan Eş Başkanlarımızı, bütün soldan yana yoldaşlarımızı ve Sayın Meclisi saygıyla selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar, AK PARTİ sıralarından gürültüler)

Değerli arkadaşlar, burada, bizim problemimiz diyalog sorunu, bizim problemimiz akliselim olma problemi.

HÜDA KAYA (İstanbul) – Selam verdi, selam!

HASAN ÖZGÜNEŞ (Devamla) – Benim bir dileğim var: Ya Allah’ım, sen, bu Meclisteki bu kaba davranışları yapanlara akliselimi ver ki burası bir kılıç kalkan arenası olmasın. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

Kimileri kendilerini gladyatör sanıyorlar; arena burası, arena! (HDP sıralarından alkışlar)

Değerli arkadaşlar, sizi, bir zahmet, akliselime davet ediyorum. Bakın, kimseye hakaret etmeyeceğim; bir tartışalım, konuşalım. Bu ülke nereye gidiyor?

Şimdi, değerli arkadaşlar, egemenlerin, yönetemeyenlerin bir yöntemi var: Yönetemiyorsa yalana başvuruyor.

OYA ERONAT (Diyarbakır) – Sizin gibi!

HASAN ÖZGÜNEŞ (Devamla) – İkincisi, kaba kuvvete başvuruyor. (HDP sıralarından alkışlar)

OYA ERONAT (Diyarbakır) – Sizin gibi!

HASAN ÖZGÜNEŞ (Devamla) – Burada yaşadığımız şey; yalanın aslanlaştırıldığı, gerçeğin kedileştirildiği gerçeğidir. (HDP sıralarından alkışlar)

OYA ERONAT (Diyarbakır) – Sizin yaptığınız gibi!

HASAN ÖZGÜNEŞ (Devamla) – Evet, bu bütçe kimin bütçesi?

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Halkın bütçesi.

HASAN ÖZGÜNEŞ (Devamla) – Yok burada.

ÖZNUR ÇALIK (Malatya) – Milletın bütçesi, milletın bütçesi!

MİHRİMAH BELMA SATIR (İstanbul) – Ne bağıırıyorsunuz? Duyuyoruz, niye bağıırıyorsunuz!

HASAN ÖZGÜNEŞ (Devamla) – “Harun” diye gelip Karun olanların bütçesi. (HDP sıralarından alkışlar)

İkincisi, sarayın bütçesi. Üçüncüsü, kutularda dolar kaçırınların bütçesi; aynı zamanda, savaşın, rantın bütçesi.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – FETÖ’nün ağızıyla konuşuyorsun. FETÖ’nün, Kandil’in...

HASAN ÖZGÜNEŞ (Devamla) – Değerli arkadaşlar, size bir şey söyleyeyim, her gün ahlaktan bahsediyoruz, Kur’an’dan bahsediyoruz. Bakın, Kur’an’ın Bakara suresi 275, 278, 279 -burada bende belgesi var, ezbere konuşmuyorum- diyor ki: “Faizi alışveriş gibi görenler vazgeçmezlerse yerleri cehennemdir, devam ettirirlerse, Allah’ın ve Peygamber’in düşmanlığını kazanırlar.” Bizim görevimiz sizi cehennemden kurtarmaktır. [(AK PARTİ sıralarından gülüşmeler, alkışlar (!))]

Evet, evet, kim yayıyor, kim veriyor?

ALİ ŞAHİN (Gaziantep) - Sen önce kendini kurtar!

HASAN ÖZGÜNEŞ (Devamla) - Değerli arkadaşlar, Türkiye’nin 2 tane temel sorunu var, 2 temel sorunu; biri Kürt sorunu, biri demokrasi sorunu. Şimdi, Mustafa Kemal’den bir alıntıyla size dönmek istiyorum.

HALİL ETYEMEZ (Konya) – Bağırma, bağırma.

HASAN ÖZGÜNEŞ (Devamla) – Evet bağırılmayabilirim de siz dinleseniz.

MUHAMMET BALTA (Trabzon) – Biz dinliyoruz.

HASAN ÖZGÜNEŞ (Devamla) – Şimdi, değerli arkadaşlar, kürdistan hakkında Büyük Millet Meclisi vekilleri heyetinin El Cezire Cephesi Komutanlığına talimatıdır, 27 Haziran 1920... Büyük Millet Meclisi Reisi Mustafa Kemal -hepsini okumayacağım zaman darlığından- bakın, ne diyor: “Kürtlerin oturduğu bölgelerde ise hem iç siyasetimiz hem de dış siyasetimiz açısından adım adım mahallî bir idare kurulmasını gerekli bulmaktayız. Milletlerin kendi kaderlerini idare etme hakkı bütün dünyada kabul olunmuş bir prensiptir, biz de bu prensibi kabul etmişizdir. Tahmin olunduğuna göre Kürtlerin bu zamana kadar mahallî idareye ait teşkilatlarını tamamlamış olmaları gerekir.”

Şimdi, değerli arkadaşlar, bir başka belgeden İzmir Kongresi’nden, 1923; yine bir paragraf okuyorum: “Dolayısıyla, başlı başına bir Kürtlük tasavvur etmektense bizim Anayasa gereğince zaten bir tür yerel özerklik oluşacaktır. O hâlde hangi ilin halkı Kürt ise onlar kendi kendilerini özerk olarak idare edeceklerdir.” (HDP sıralarından alkışlar) Size gizli celse zabıtları, cilt 2, sayfa 323.

Şimdi, değerli arkadaşlar, ahlaktan, şuradan buradan söz ederken gerçekleri kaçırmamak lazım.

Şimdi, orada İçişleri Bakanı var, ben sordum kendisine. Bakın, ne diyor İçişleri Bakanı: “Şeyh Sait’le, istiklal mahkemeleriyle, Sivas Madımak’la, Dersim’le yüzleşmedikçe 21’inci yüzyılda demokrasimizi, özgürleşmeyi zor yakalarız.” Doğru.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Öncesini oku, öncesini.

HASAN ÖZGÜNEŞ (Devamla) – “Türkiye’nin 3 tane problemi var; bir, Kürt sorunu; iki, kadın sorunu...”

FUAT KÖKTAŞ (Samsun) – O son okuduğunun önünü de bir okur musun. Önde ne var, önde?

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Kaybettin.

FUAT KÖKTAŞ (Samsun) – Dersine iyi çalışmamışsın.

HASAN ÖZGÜNEŞ (Devamla) – Yo, yo; çalışmışım, çalışmışım.

“...Kürt sorunu, demokrasi ve Alevî sorunu. Aynı zamanda biz azınlıkları, maalesef, tüketerek sorunlarını çözdük.” diyor. Şimdi, burada belgesi var, belgesi, bu sizin belgeniz.

Şimdi, değerli arkadaşlar, şöyle bir durum var: Biz Mehmet Ali’nin Çarkıfelek’i gibi sizin bu dönüşlerinizin hızına uyduramıyoruz kendimizi. (HDP sıralarından alkışlar) Böyle işte, işte belge, 2012’deki konuşması.

BAHAR AYVAZOĞLU (Trabzon) – Seni sadece orası alkışlıyor, millet değil.

HASAN ÖZGÜNEŞ (Devamla) – Şimdi, ben Soylu’ya şunu sordum: Cizre’de Belediye Meclis üyesi İbrahim Kaya’yı kaçırdılar ajanlaştırmak için. İstanbul’da Musa Taştan, Gençlik Meclisi üyesi Cihan Çitgez, Lider Polat; bunlarla ben görüştüm, basın açıklaması yaptım, Komisyonunda “Kim kaçırdı bunları?” diye sordum. İHD diyor: “2018’de 150, 2019’da 160 kişi bu şekilde kaçırılıp işkence edilmiş.” Şimdi soruyorum tekrar bu Meclise, bunlar JİTEM mi, DAİŞ mi, El Kaide mi, irtica mı? (AK PARTİ sıralarından “PKK mı?” sesi) Kimdir bunlar Sayın Soylu? Kimdir bunlar Sayın Soylu, cevabını ver. (HDP sıralarından alkışlar)

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Verdim, verdim.

HASAN ÖZGÜNEŞ (Devamla) – İyi verdin, iyi verdin!

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Verdim, verdim.

HASAN ÖZGÜNEŞ (Devamla) – Şimdi buradan size şunu göstereyim: İstanbul’da HDP’nin içinde bu böcekleri gördünüz mü? Evet, iki üç gün önce çıkarıldı. Kim koydu, HDP mi koydu, siz mi koydunuz? Çıkmın, açıklayın. (AK PARTİ sıralarından “Siz koydunuz.” sesi)

HASAN ÖZGÜNEŞ (Devamla) – Evet, evet, biz koyduk.

FUAT KÖKTAŞ (Samsun) – Hendekleri kim yaptıysa onları da onlar yapmıştır ya!

HASAN ÖZGÜNEŞ (Devamla) – Evet, evet, haklısınız, haklısınız.

FUAT KÖKTAŞ (Samsun) – Hendekleri kim yaptıysa onları da onlar koymuştur.

HASAN ÖZGÜNEŞ (Devamla) – Haklısınız.

Şimdi, arkadaşlar, AKP’liler kalkıyorlar demokrasiden bahsediyorlar. Size örnek vereyim demokrasi bu mu gerçekten, bakın. 1954, Demokrat Parti yüzde 57 nokta bilmem kaç, Adalet Partisi yüzde 52,87; ANAP yüzde 45 nokta bilmem kaç, AKP en yüksek yüzde 49,98. Bu kimin oyları? Sağ siyasetin oyları. Nereden aldınız bu mirası? Osmanlı’dan aldınız, Osmanlı’dan! (HDP sıralarından alkışlar) Başka kimden aldınız? Darbelerden aldınız, Kenan Evren’in madalyası sizin boynunuzda. (HDP sıralarından alkışlar) Evet, “Bizim fikriyatımız iktidarda, biz içeride.” diyenlerin iktidarı, bugün darbeyle, Ergenekon’la, efendim, diğer bütün boyutlarıyla, soldan size sattığımız Perinçek aklıyla yürütüyorsunuz bu işi. (HDP sıralarından alkışlar) Ve dolayısıyla tarikatlarla yürütüyorsunuz, Kur’an kurslarıyla... Eğitim çarkını elinize aldınız. Sizin profesörleriniz ne diyor biliyor musunuz? Abdest suyunu içmek faydalıymış. Kitaptan zorla çıkardınız. (HDP sıralarından alkışlar, AK PARTİ sıralarından gürültüler)

RAVZA KAVAKCI KAN (İstanbul) – Siz İslam düşmanı mısınız? Ne biçim konuşuyorsunuz? Edep yahu! Densiz!

RECEP AKDAĞ (Erzurum) – Şu seviyesizliğe bak, şu seviyesizliğe!

HASAN ÖZGÜNEŞ (Devamla) – Evet, valilerle, basınla, parayla, jandarmayla, kışın buzdolabıyla, kömürle ve makarnayla bu oyları aldınız.(AK PARTİ sıralarından gürültüler) Basın sizde, her şey sizde ama siz çok beceriksizsiniz!

RAVZA KAVAKCI KAN (İstanbul) – Din düşmanısınız!

HASAN ÖZGÜNEŞ (Devamla) – Deyim yerindeyse, Züğürt Ağa’nın çocuklarına karşı... “Ya, biz halktan oy alıyoruz.” Hadi oradan!

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi.

HASAN ÖZGÜNEŞ (Devamla) – Deli İbrahim’i getirin aynı oyu alır bu yöntemle.

Evet, şimdi, ekonomiyi ne hâle getirdiniz? Biraz önce söyledim; günde 50 milyon faiz ödüyorsunuz, 450 milyar dolar borç çıkardınız ve kalkıp, efendim “Biz şöyle uçtuk, böyle uçtuk.” 10 milyon işsiz... (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

Bakın, kadın cinayetlerinden söz edeceğiz...

RAVZA KAVAKCI KAN (İstanbul) – Siz hiç kadınlardan bahsetmeyin!

Sen Diyarbakır Annelerinden bahset! Tacizlerden, tecavüzlerden bahset!

HASAN ÖZGÜNEŞ (Devamla) – Siz ne yaptınız? 66’ydı 2002’de, AKP’nin 2019 rakamı 474.

İşte, siz, hem Kürt düşmanısınız hem demokrasi düşmanısınız hem kadın düşmanısınız! (HDP sıralarından alkışlar, AK PARTİ sıralarından gürültüler)

FUAT KÖKTAŞ (Samsun) – Kürtlerin baş düşmanı sizsiniz.

İÇİŞLERİ BAKANİ SÜLEYMAN SOYLU – Kürt düşmanı sizsiniz! İnsanlık düşmanısınız!
FUAT KÖKTAŞ (Samsun) – Siz Kürt düşmanısınız! Bir düşman varsa Kürt düşmanı sizsiniz!
ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – Hadi oradan! PKK’lısınız, Kürt düşmanısınız!
HASAN ÖZGÜNEŞ (Devamla) – Şimdi, müflis tüccar ne diyor? Eski defterleri karıştırıyor.
ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – PKK Kürtlerin baş düşmanı!

Dün Mahir’den, Deniz’den bahsettiniz...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Evet, Sayın Özgüneş, teşekkür ederim.

Hepsi bitti.

HASAN ÖZGÜNEŞ (Devamla) – Bitti mi?

BAŞKAN – Bitti.

HASAN ÖZGÜNEŞ (Devamla) – Mahirler, Denizler, 1970’de ABD’ye karşı çıkarken siz onun yanındaydınız. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Evet, teşekkür ederim.

Sayın milletvekilleri, Halkların Demokratik Partisi grup konuşmaları tamamlanmıştır.

HASAN ÖZGÜNEŞ (Devamla) – Ama bugün ABD’yi emperyalist görüyorsunuz. İşte sol ile sağın arasındaki fark budur. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Özgüneş, lütfen kürsüyü boşaltalım.

HASAN ÖZGÜNEŞ (Devamla) – Evet, sol ile sağ arasındaki fark bu.

BAŞKAN – Arkadaşlar, müsaade edin. Rica ediyorum.

HASAN ÖZGÜNEŞ (Devamla) – Siz elli yıl sonra anlarsınız, elli yıl!

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – Kürt düşmanı PKK’dır, sizsiniz!

BAŞKAN – Sayın Demirbağ, müsaade edin. Bakın, Grup Başkan Vekiliniz ayakta.

Evet.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) -Sayın Başkan, hemen hemen her hatip müteaddit defalar grubumuzu hedef alarak sataşmıştır. Kürsüden söz talep ediyorum.

BAŞKAN – Buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Süreniz iki artı bir dakika. Bir dakika da uzatma vereceğim, toplam üç dakikada toparlayın lütfen.

III.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR

1.- Denizli Milletvekili Cahit Özkan’ın, 230 sıra sayılı 2021 Yılı Bütçe Kanunu Teklifi ile 231 sıra sayılı 2019 Yılı Kesin Hesap Kanunu Teklifi’nin beşinci tur görüşmelerinde HDP Grubu adına konuşan konuşmacıların AK PARTİ’ye sataşması nedeniyle konuşması

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yetmiş dakika süreklili grubumuza sataşmış ancak bunları olabildiğince kısa bir şekilde özetleyeceğim.

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Kim sataşmış?

CAHİT ÖZKAN (Devamla) – Bugün, burada çıkan bütün tartışmaların temelinde, aslında bir husus üzerinde, maalesef, birilerinin direnmesi yatıyor. Her şeyden önce 83 milyonu, bizleri bir arada tutan demokratik hukuk nizamına saygı duyarak, terörle mesafe koyarak ve bizim bu barışımıza katkı sunma noktasında anlaşsaksak o zaman sorun yok. Bütün Batı demokrasilerinde bunlar hayata geçmiştir.

Bakınız, siyasi tutsak, ne demek bu? Bu ülkede kimse farklı prangalar, farklı perdeler, kisveler altında, yok mevlit okutuluyormuş, yok bilmem nerede şu demokratik hakkını kullanıyormuş diyerek eğer bu ülkede hukuk nizamını ihlal ederse, terör eylemlerinin içine girerse, orada bu ülkenin hukuk nizamını görür. Buna diyoruz ki “rull of law” hukukun üstünlüğü, otoritesi. Bugün bütün demokratik ülkelerde hukukun üstünlüğü, hukukun hâkimiyeti egemendir. Bunlara herkes saygı duyacak, bu bir.

İki, Kürt düşmanlığı diyorlar. Bakınız, Kürt düşmanlığını, burada PKK’dan ve PKK’yla arasına çizgi çekemeyenlerden başka Kürt düşmanlığı yapan yoktur, yoktur, yoktur. (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar) Hatice anne, Diyarbakır Anneleri, hastalığa ve soğuğa rağmen orada evladının Kandil’den dönüşünü bekleyen anneler ne diyor, bakınız: “HDP ciğerimi benden kopardı, yedi yıldır evlat acısı çekiyorum, kızımı almadan bu kapıdan kalkmam” dedi. Neredeydiniz? (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

DİRAYET DİLAN TAŞDEMİR (Ağrı) – Yalan, yalan!

CAHİT ÖZKAN (Devamla) -Yine “Oğlumu gencecik yaşta, 16 yaşında bizden kopardılar, orada istismara mecbur bıraktılar.” diyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi.

EBRÜ GÜNAY (Mardin) – Yalan söylüyorsun. (HDP sıralarından gürültüler)

CAHİT ÖZKAN (Devamla) – Şu anda Dilan’ı siz çok iyi biliyorsunuz, Karayılan’ın tecavüzüne uğradı. Lamia’yi, Cemile’yi ve Kandil’de binlerce çocuk yaşta kaldırılan, o tacize uğrayanları çok iyi biliyorsunuz.

HABİP EKŞİK (İğdır) – Yalan söylüyorsun.

CAHİT ÖZKAN (Devamla) – Evet, daha bitmedi “kayyum” mu dediniz?

EBRÜ GÜNAY (Mardin) – Mardin’deki o gümüşler nereye gitti?

CAHİT ÖZKAN (Devamla) – Bakınız, kayyumla ilgili, milletin seçmiş olduğu belediye başkanı Kandil’in işaret ettiği sözde eş başkanla milletin iradesini paylaşırsa buna “demokrasi” denir mi, buna hiç “hukuk” denir mi? Elbette müdahale edecek. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

EBRÜ GÜNAY (Mardin) – Mardin’deki o gümüşler nereye gitti?

CAHİT ÖZKAN (Devamla) – “Eş başkan” adı altında maaş kesintileri yaparak emekçilerin alın terini Kandil’e verenler, ihale komisyonları kuranlar, erzak yardımı yapanlar, lojistik destekle enkazlar, çukurlar kazanlar, elbette demokratik hukuk devleti içinde... (HDP sıralarından gürültüler)

EBRÜ GÜNAY (Mardin) – Gümüşler nereye gitti!

BAŞKAN – Arkadaşlar, bağırmayın.

CAHİT ÖZKAN (Devamla) – ...hukukun emrettiği sınırlar içerisine girmek zorundadır ve...

BAŞKAN – Sayın Toğrul, deminden beri böyle yapıyordunuz. İşte görüyorsunuz.

CAHİT ÖZKAN (Devamla) – ...isteseniz de istemeseniz de Avrupa’daki dostlarınız sizlere yardıma gelemeyecek. Onların başlarındaki dert kendilerinden büyük...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

CAHİT ÖZKAN (Devamla) – Onun için hesabını er ya da geç soracağız.

BAŞKAN – Sağ olun...

CAHİT ÖZKAN (Devamla) – Burada İçişleri Bakanlığı insan hak ve özgürlüklerinin mücadelesini veriyor, yaşam hakkının, hukuk devletinin mücadelesini veriyor.

BAŞKAN – Sayın Özkan, teşekkür ettim.

CAHİT ÖZKAN (Devamla) – Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Sayın Başkan...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Altay, siz daha önce söz istediniz.

Buyurun.

IV.- AÇIKLAMALAR

1.- İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın, ülkedeki en acil sorunun Covid-19'la mücadeledeki zafiyetler olduğuna, Bilim Kurulunun tavsiyelerine uyulması gerektiğine, sağlık çalışanlarına ek performans ücreti olarak 24 lira, 32 lira, 7 lira vermenin ayıp olduğuna ilişkin açıklaması

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sizi ve yüce Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Bütçe yapıyoruz. Veda bütçesinin 6'ncı günündeyiz inşallah. (AK PARTİ sıralarından gülüşmeler)

Şüphesiz, temel sorunumuz kırılan ekonomi, daralan demokrasi ve kaybolan toplumsal barış ama şimdi ülke olarak çok daha acil bir sorunumuz var, aslında global bir sorun; Covid-19'la mücadele, mücadelesizlik, mücadeledeki zafiyetler, görev kusurları vesaire.

Önce bir kere Meclisten başlayalım. Türkiye'de –Sayın Sağlık Bakanı burada, beni dinlememekle birlikte- ortalama yüzde 10 olan vaka sayısı Türkiye Büyük Millet Meclisinde yüzde 20. Milletvekilleri olarak iyi bir sınav vermediğimizi söylemek isterim. Burada, tabii, kimseyi suçluyor değilim ama ben bir iki şeyi bu vesileyle söylemek isterim ki Sayın Bakan, iyi niyetle başladığınız süreçte bir dizi... Belki sizden kaynaklı değil ama sonuçta bütün faturanın size kesileceğini şimdiden söyleyeyim, Erdoğan bu işten sıyrılır, fatura size kalır, sizi de uyarılmış olayım. (CHP sıralarından alkışlar) Ama şu hataydı: Sağlık Bakanlığı olarak “İstifa, emeklilik, izin ve nakil taleplerini donduralım.” diyeceğinize “Sağlık çalışanları, sizi alınızdan öpüyorum.” deseydiniz, onları daha çok motive ederdiniz diye düşünüyorum. Dışarıda atama bekleyen çok sayıda sağlık çalışanı, iyi yetişmiş, iyi tahsil almış sağlık çalışanlarını bir an önce sisteme katmak için elinizi kim bağlıyor, bunu merak ediyorum ama ben en çok şunu da merak ediyorum tabii ki: Bilim Kurulu... Siz de bilim insanısınız, evet, yetki sizde, sorumluluk sizde ama Bilim Kuruluyla birlikte alınması gereken tıbbi gereksinimlere dayalı kimi tasarruflar Hükûmetin ekonomi kaynaklı kaygılı engellerine takıldığı için de bir dizi kayıplara...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – İki dakika bitti mi?

BAŞKAN - İki artı bir, Sayın Altay.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – ...hem can kaybı bakımından maruz kalıyoruz hem hastalık bakımından. Sistemin şöyle olması gerektiğinin altını çizmek isterim: Siz Bilim Kurulunu dinlemelisiniz, Cumhurbaşkanı da sizi dinlemeli. Gördüğüm kadarıyla sistem ters işliyor. İktidar vekilleri biraz sonra Türkiye'yi uçurduklarını, şaha kaldırdıklarını anlatacaklar ekonomik olarak da ama şu üzüntümü belirtmek isterim: Ek performans ücreti olarak bir hemşireye -hani “Yalan söylüyor.” diyorsunuz ya, artık belgesiz çıkmayacağız- ayda 24 lira vermek -belge burada- bir doktora 32 lira vermek, bir ambulans şoförüne 7 lira vermek, gerçekten, bırakın Tayyip Erdoğan'ı ama bunu seyretmek Türkiye Büyük Millet Meclisinin ayıbıdır.

Teşekkür ederim efendim. (CHP sıralarından alkışlar)

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – HDP'nin konuşmalarından rahatsız oldun mu Sayın Altay?

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Neden rahatsız olduğumu sen mi söyleyeceksin?

BAŞKAN – Siz sataşmadan kürsüden istiyorsunuz, buyurun.

Başka Grup Başkan Vekillerinden söz isteyen var mı?

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Ben de istiyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN - Siz de istiyorsunuz, tamam, sonrasında da Sayın Bakana sataşmadan söz vereceğim kürsüden.

Buyurun. (HDP sıralarından alkışlar)

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Sayın Başkanım, eşitlik olsun diye milletvekillerine...

BAŞKAN – Ben size bunu daha sonra anlatırım Sayın Tanal.

III.- SATAŞMALAR İLİŞKİN KONUŞMALAR (Devam)

2.- Siirt Milletvekili Meral Daniş Beştaş'ın, Denizli Milletvekili Cahit Özkan'ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşmasında HDP'ye sataşması nedeniyle konuşması

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Doğrusu, sizinle aslında kaybedecek zamanımız yok. Konuşmalarımızı da size cevap vermekle harcamak istemiyoruz. Biz burada memleketin bütün sorunlarını, sıkıntılarını, yanlış politikalarını söylemeye devam ediyoruz. Niye bu kadar rahatsız olduğunuzun tabii ki farkındayız ama siz rahatsız oluyorsunuz diye gerçekleri söylemekten de vazgeçmeyeceğiz.

BAHAR AYVAZOĞLU (Trabzon) – Rahatsız olan sizsiniz Hanımefendi!

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, Grup Başkan Vekillerinin konuşmalarına müdahale etmeyelim.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – Siz rahatsız olmaya, bağırma çağırmaya devam ediyorsunuz. İstiyorsunuz ki burada işsizlik konuşulmasın, burada kayyumlar konuşulmasın, burada kadın cinayetleri konuşulmasın. Burada adaletsizlikler konuşulmasın istiyorsunuz; aklıktan intihar eden, evine ekmek götüremeyen, iş bulamayıp her akşam umutsuzca evine dönen milyonların çaresizliği konuşulmasın istiyorsunuz. Evet, devletin kendi kurumlarını kayırmacılıkla arpalığa çevirdiği, âdeta “Şu bakanlık senin, şu bakanlık benim.” diye paylaştığınız gerçekler konuşulmasın istiyorsunuz. Her gün katledilen çocuklar, kadınlar özellikle, konuşulmasın istiyorsunuz. Bu nedenle bizi hedef alıyorsunuz, HDP'yi hedef alıyorsunuz. HDP üzerinden çatışma yaratarak, o süsü vererek “törörör” diye her gün saldırıda bulunuyorsunuz, her gün. (HDP sıralarından alkışlar)

Şimdi, nedir? Gerçekten, sayıyorum, konuşmaların içeriği on cümleyi geçmiyor, on cümle. Söylediğimiz her şeye aynı cevap veriliyor. Biz cevap istiyoruz. “Kayyum” dedi ya Sayın Özkan, “Kandil” dedi ya, Kandil'e tek kuruluş para gittiği ispatlanmadı ama kayyumların belediyeleri soyup soğana çevirdiği ispatlandı; bunu unutmayın. (HDP sıralarından alkışlar)

Şimdi, burada bir de hırsızlık sorunu var tabii, haram var, işsizlik var, açlık var, sefalet var, çaresiz bırakılan bir halk var.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – Evet, halkın sorunlarına çözüm üretecek tek bir projeniz yok. Üretecek projeniz olmadığı için, siz devletin gücüne dayanarak, tehditle ayakta kalabileceğinizi sanıyorsunuz. Biz “işsizlik”, “yoksulluk” diyoruz, siz “törörör” diyorsunuz. Biz “cinayet” diyoruz, siz “törörör” diyorsunuz. Biz herhangi bir şey diyoruz, “bölücü” diyorsunuz. Bu ülkede bölünmeye karşı

olan biz, bölen sizsiniz. (HDP sıralarından alkışlar) Biz, Türkiye’de herkesin bir arada aynı haklarla yaşamasını savunuyoruz ama sizin buna da cevabınız yok. Bu ülkenin bölünmemesinin en büyük güvencesi HDP’dir ve HDP’nin birleştirici gücüdür, bunu asla unutmayın (HDP sıralarından alkışlar) Siz, toplumu kutuplaştırmaya, kamplaştırmaya çalıştıkça, biz toplumu birleştirmeye, hakiki duygular ve inançlar etrafında örmeye devam ediyoruz. HDP halktır, halk. Halk burada ve olmaya devam edecek. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Lütfü bey, yerinizden mi söz istiyorsunuz, kürsüden mi?

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Yerimden.

BAŞKAN – Süreniz iki artı bir, toplam üç dakika.

Buyurun.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

2.- Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan’ın, 2021 bütçesinin vatandaşın derdine deva olmadığına; Covid-19’un meslek hastalığı sayılması için bir çalışma olup olmadığına, 2020 yılında tedarik edilen yeterli aşı stoku olup olmadığına, ek ödeme süresinin uzatılmasının düşünülp düşünülmediğine, Çin aşısının kaçta alındığını öğrenmek istediklerine, tıbbi cihaz ve medikal ürün sektöründe ciddi sıkıntılar olduğuna, sağlık çalışanlarının döner sermaye ödemelerinden vergi kesintisi yapılmaması yönünde talepleri olduğuna, GATA eski Başhekim Yardımcısı Ali Edizer’in son durumunu öğrenmek istediklerine ilişkin açıklaması

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Sayın Engin Altay “Veda bütçesi.” dedi. Doğru. Veda bütçesi de bu veda bütçesinde bir tek şey yok, vatandaşın derdine deva yok gerçekten. Devamlı konuşuyoruz ama ben, bu süreyi Sayın Bakanlara birkaç soru yönelterek kullanmak istiyorum müsaade ederseniz.

Sayın Bakan, 216 sağlık personelinin, sağlık çalışanının coronavirüs nedeniyle vefat ettiğini açıklamıştınız.

SAĞLIK BAKANI FAHRETTİN KOCA – 216.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – 216, evet. Bunun meslek hastalığı sayılması konusunda herhangi bir çalışmanız var mı coronavirüs yüzünden vefat eden sağlık personeliyle alakalı? 2020 yılında tedarik edilen grip aşısı stoku var mı? Yeterince stok var mı, devam ediyor mu, alımınız devam ediyor mu? Vatandaşlar grip aşısı olamadığı için bizlere müracaat ediyorlar, bunu öğrenmek istiyorum.

SAĞLIK BAKANI FAHRETTİN KOCA – Grip aşımız var.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – 1 Ağustos 2020 tarihinde, üç ay geçerli olmak üzere ek ödemelerin yapılması sözünü vermişsiniz. Bunun uzatılmasını düşünüyor musunuz? Bunu öğrenmek istiyorum. Daha sonra da kürsüden cevap verebilirsiniz Sayın Bakan.

SAĞLIK BAKANI FAHRETTİN KOCA – Uzatıyoruz.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Ek ödemelerin yapılmasında personel arasında eşitsizlikler olduğu söyleniyor. Bu doğrultuda, ek ödemeler hangi kriterlere göre yapılıyor? Bir de eşitsizlikler varsa bunu gidermek konusunda bir çalışmanız var mı? Ek ödemelerde personeller arasında bir eşitsizlik olduğu söyleniyor.

Çin’den alacağımız aşının fiyatları için bir 30 dolar diyorlar, bir 60 dolar diyorlar, Brezilya bunu 11 dolardan aldığını ifade ediyor. Biz gerçekten kimden alıyoruz? Kaça alıyoruz? Böyle bir bilgi vermeniz mümkün olur mu? Onu öğrenmek istiyorum.

Sayın Bakan bir de tıbbi cihaz ve medikal ürün sektörü konusunda ciddi sıkıntılar var. Biz bu konuda bir araştırma önergesi verdik, araştırma önergemiz Adalet ve Kalkınma Partisi ve Milliyetçi Hareket Partisi tarafından reddedildi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, son bir dakika.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Birçok firma kepenk kapatmaya başladı. Firmalar ödeme için geldiğinde yüzde 25 indirim istendiği söyleniyor, bu konuda ödeme yapılmamasından dolayı tedarik zincirinde ciddi aksamlar olduğu ifade ediliyor. Tıbbi cihaz ve medikal ürün sektörünü rahatlatacak bir ödeme programınız var mı? Bunu öğrenmek istiyoruz Sayın Bakan.

Bir de “Vergi kesintisi yapılmasın.” Diyorlar. Hayatlarını hiçe sayarak çalışan doktorlar ve sağlık çalışanları döner sermaye ödemesi de alıyorlar ancak her ikisinden de vergi kesintisi yapılıyor. Bunların yapılmaması konusunda canlarını ortaya koyarak çalışan bu sağlık çalışanlarının sizden talepleri var.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Süreniz bitti.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Sayın Başkanım, bitmedi henüz, müsaade ederseniz.

Sayın Bakanım, bir de bir Başhekim Yardımcısı vardı GATA’da onun durumu ne aşamada? Onu da öğrenmek isteriz.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Evet, şimdi de satışmadan İçişleri Bakanı Sayın Süleyman Soylu’ya söz vereceğim. (HDP sıralarından gürültüler)

Kürsüden söz vereceğim Sayın Soylu.

Sayın Soylu, buyurun. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

Süreniz, iki artı bir üç dakika Sayın Bakan.

III.- SATIŞMALAR İLİŞKİN KONUŞMALAR (Devam)

3.- İçişleri Bakanı Süleyman Soylu'nun, 230 sıra sayılı 2021 Yılı Bütçe Kanunu Teklifi ile 231 sıra sayılı 2019 Yılı Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin beşinci tur görüşmelerinde HDP Grubu adına konuşan konuşmacıların Hükümete ve şahsına satışması nedeniyle konuşması

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Sayın Başkan, çok saygıdeğer milletvekilleri; yüce Meclisimizi saygıyla ve hürmetle selamlıyorum.

Söz istememin sebebi sadece satışmayla alakalıdır ama eğer Sayın Başkan müsaade ederse, milletvekillerimiz de eğer bu konuda bir hassasiyet gösterirse Meclisin de günlerden beri dinlediği hem Van Çatak olayını hem de bu Kemal Kurkut olayını birkaç dakika içerisinde size ifade etmek isterim.

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Konuşmasında anlatsın Başkan.

EBRÜ GÜNAY (Mardin) – Ama yürütme zaten söz alacak.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU (Devamla) – Ben bunu Meclis Plan ve Bütçe Komisyonunda anlattım.

BAŞKAN – Sayın Bakanım satışmadan...

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU (Devamla) – Satışma bununla alakalı.

BAŞKAN – Satışmadan söz verdiğim için sadece üç dakika söz verebileceğim.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU (Devamla) – O zaman şöyle: Bir, 2015 yılında Diyarbakır İstasyon Meydanı’nda DEAŞ teröristleri olduğunu bildiğimiz teröristler HDP’nin mitingine saldırmışlar ve 4 kişi hayatını kaybetmiş, onlarca kişi de yaralanmıştır; bunların içerisinde güvenlik görevlilerimiz de var. Ardından, 2017’de tekrar bir Nevruz oldu. Yine, 2015’te Gar patlaması oldu; yine Gar patlamasında onlarca insan hayatını kaybetti, onlarca vatandaşımız hayatını kaybetti. (HDP sıralarından gürültüler)

HÜDA KAYA (İstanbul) – Üstüne de gaz sıktınız.

BAŞKAN – Arkadaşlar, müsaade edin.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU (Devamla) – 21 Mart 2017 tarihinde yine Diyarbakır’da bir Nevruz kutlamasında polisin güvenlik çemberinden üstü çıplak bir vaziyette, elinde şuradaki bıçakla -yani şöyle, şu kadar bir bıçakla- atlayarak kalabalığa doğru koşan Kemal Kurkut’a polis “Dur.” diyor.

DİRAYET DİLAN TAŞDEMİR (Ağrı) – Pet şişe olduğu anlaşılıyor.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU (Devamla) - “Ben kendimi patlatacağım.” Bize gelen ifade bu.

DİRAYET DİLAN TAŞDEMİR (Ağrı) – Öyle bir şey yok, öyle bir şey yok.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU (Devamla) - Önceki olaylarda da güvenlik güçlerimizin bu konuda tedbir almasını gerektirdiğinden dolayı onu “Dur.” ihtarından sonra durmadığı için, kalabalığa ve topluluğa herhangi bir zarar verebileceğini düşünerek etkisiz hâle getiriyorlar, sonra da hastanede hayatını kaybediyor. (HDP sıralarından gürültüler)

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Çare bu mu! Çare bu mu!

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU (Devamla) - Bir saniye...

Peki, siz kendi sözlerinizi hatırlayacaksınız. 2015’deki olayda hem Nevruz’da Diyarbakır İstasyon Meydanı’nda hem de Gar patlamasında “Bunun katili devlettir, devlet bu işi engellemedi.” diyenler bugün de Kemal Kurkut’un orada topluluğun üzerine bıçakla... (HDP sıralarından gürültüler)

EBRÜ GÜNAY (Mardin) – Engellemediniz, engellemediniz.

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Mahkeme de öyle bir şey söylemiyor.

BAŞKAN – Arkadaşlar, müsaade edin. Sayın Toğrul... Müsaade eder misiniz arkadaşlar.

EBRÜ GÜNAY (Mardin) – Bıçağın karşılığı silah değildir.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU (Devamla) – Pantolonunun altında ne var bilmiyoruz. Sadece şunu anlatayım: Bakın, dün biz Viranşehir ve Mardin sınırında, kökenini DEAŞ’lı bildiğimiz ama PYD ve PKK tarafından satın alınarak ve etrafındaki ailesi rehlin alınarak...

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Bunlar hikâye ya, hikâye.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU (Devamla) - ...sınırimızdan sokulup 1,5 kilo patlayıcıyı pantolonunun içerisine saklayan bir teröristi etkisiz hâle getirdik. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar, HDP sıralarından gürültüler)

DİRAYET DİLAN TAŞDEMİR (Ağrı) – Bu da yeni bir hikâye!

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU (Devamla) - Yani sırtı çıplak diye pantolonunda kimsenin herhangi bir bombayla... Orada devlet, HDP mitingini korumak için, orada bir provokasyona müsaade etmemek için gerekli tedbiri aldı. Bu tedbiri defalarca alırız, bizim görevimiz budur. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar, HDP sıralarından gürültüler)

İkincisi, Van Çatak olayı. Bakınız, bunu anlattım size, sesinizi çıkarmadınız.

DİRAYET DİLAN TAŞDEMİR (Ağrı) – Evet, anlattınız, anlattınız!

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU (Devamla) – Bana dediniz ki: “Şu ana kadar niye söylemediniz?” Ben de size dedim ki: Hastaydım, kusura bakmayın, bütün meseleyi benim kendim anlatmam gerekirdi. Ben anlattım.

EBRÜ GÜNAY (Mardin) – Devlet de mi hasta?

DİRAYET DİLAN TAŞDEMİR (Ağrı) – Devlet de mi hasta?

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Devlet hasta zaten, devlet hasta.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU (Devamla) – Bir tek soru sormadınız, bugün buna hikâye diyorsunuz. (HDP sıralarından gürültüler)

EBRÜ GÜNAY (Mardin) – Devlet senden ibaret değil! Sen hastasın.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU (Devamla) – Ne söylerseniz söyleyin, size söylemiyorum zaten. Yalanlarınızla birlikte ikna etmeye çalışacağınız samimi Kürt vatandaşlarımıza bunu anlatıyorum. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar, HDP sıralarından gürültüler)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Bakan, bir dakika uzatacağım.

Buyurun.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU (Devamla) – Biz 11 Eylülde bir operasyon yaptık. (HDP sıralarından gürültüler, sıra kapaklarına vurmalar)

İstemiyorsunuz değil mi? Doğruyu istemiyorsunuz değil mi?

FUAT KÖKTAŞ (Samsun) – Ne oldu, ağrınıza mı gitti doğruları görmek? Zorunuza mı gidiyor doğrular?

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU (Devamla) – Biz 11 Eylülde bir operasyon yaptık, 11 Eylüldeki operasyonda 3 vatan evladımız şehit oldu. Bunlardan biri Yüzbaşı Mahmut, biri Uzman Çavuş Sezer, biri de Yusuf Uyar. Peki niye şehit oldu bunlar, neden? (HDP sıralarından gürültüler, sıra kapaklarına vurmalar)

EBRÜ GÜNAY (Mardin) – Yalan söylüyorsun, yalan! Katilleri koruyorsunuz.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU (Devamla) – Çünkü, 11 Eylülde, şurası Osman Şiban’ın evi, Allah’tan insansız hava aracı var, bütün operasyon insansız hava aracıyla beraber kayıt altında. Bütün kayıtları da bende, isteyene veririm ve gösteririm, Osman Şiban’ın evi burada ve Osman Şiban’ın evine 2-3 kişi geliyor 21.00 sıralarında ve insansız hava aracıyla takip ediliyor. (HDP sıralarından gürültüler, sıra kapaklarına vurmalar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Bakanım, süre tamamlandı.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU (Devamla) – Bir dakika daha verir misiniz?

BAŞKAN – Bir dakika daha vereyim, son bir dakika.

Buyurun. (HDP sıralarından gürültüler, sıra kapaklarına vurmalar)

FUAT KÖKTAŞ (Samsun) – Gerçekleri öğrenmek ağrınıza mı gidiyor! (HDP sıralarından gürültüler, sıra kapaklarına vurmalar)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri...

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU (Devamla) – Osman Şiban’ın evine 3 terörist giriyor. Bunlardan biri Apo’nun, Murat Karayılan’ın, Murat Kalkan’ın en yakın arkadaşı kırmızı listedeki Vahdettin Karay. Osman Şiban’ın evinden çıkıyorlar, Osman Şiban’ın evinden çıktuktan sonra -şimdi söyleyeceğim- şu hareketlilikle beraber doğru mağaraya gidiyorlar.

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) - Helikopterden kimi attınız?

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU (Devamla) - Sonra biz Türk Hava Kuvvetlerinden uçakları istiyoruz, F16'ları, ve F16'larla beraber şu kayalıkların içerisinde bu teröristleri -3 terörist, 1'i kırmızı listede- etkisiz hâle getiriyoruz. (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri ve alkışlar, MHP sıralarından alkışlar; HDP sıralarından sıra kapaklarına vurmalar, gürültüler) Sonra, devam ediyorum, bu kayalıklarda bu 3 teröristten 1'i ölmüyor.

FUAT KÖKTAŞ (Samsun) – Son terörist kalana kadar devam.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU (Devamla) - Kahraman Yüzbaşı Mahmut kayalığın içine giriyor 2 arkadaşıyla beraber. 1 teröristi görmedikleri için... 3 kişi etkisiz hâle getiriliyor. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar; HDP sıralarından sıra kapaklarına vurmalar, gürültüler)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Bakan, teşekkür ediyorum.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU (Devamla) –Bir dakika daha...

BAŞKAN – Sayın Bakan, süre tamamlandı.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU (Devamla) – Devamını da konuşmama bırakayım. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar; HDP sıralarından sıra kapaklarına vurmalar, gürültüler)

AYŞE ACAR BAŞARAN (Batman) – Helikoptere bindiğinde ne yaptınız?

HASAN ÇİLEZ (Amasya) - Teröristle mücadele ediyoruz.

FUAT KÖKTAŞ (Samsun) – "Teröristle mücadele ediyoruz." diyor, ses oradan çıkıyor ya.

BAŞKAN – Sayın Beştaş, yerinizden süre vereceğim size.

Buyurun.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

3.- Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, İçişleri Bakanı Süleyman Soylu'nun sataşma nedeniyle yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) -Teşekkürler Sayın Başkan.

Kemal Kurkut, bütün Türkiye görsün, bütün Meclis görsün.

SALİH CORA (Trabzon) - Doğruları duymak istemiyorsunuz.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) - Üst tarafı çıplakken, üzerinde hiçbir şey yokken, Bakanın söylediğinin aksine -dava dosyasını incelemesini öneririm- boş araziye doğru koşarken tek kurşunla öldürüldü, tek kurşunla. Şimdi, "Kemal Kurkut dur ihtarına uymadı." diyor.

FUAT KÖKTAŞ (Samsun) – Yalan, yalan! Yasin Börü neyle öldürüldü?

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) -Hani velev ki "Dur!" dediler. Kendi üstünü de niye çıkarmış, görgü tanıkları var, demiş ki: "Üzerimde hiçbir şey yok." Bunun için üst gömleğini çıkarmış. Orada Abdurrahman Gök -gazeteci- böyle tane tane vurulma anına kadar bütün fotoğrafları çekmiş, vurulma anına kadar. Bakanın bunu özellikle araştırmasını istiyorum.

SEMİHA EKİNCİ (Sivas) – Niye kaçıyor?

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Ya, biraz vicdanlı olun, bir gençten bahsediyoruz.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Ben bu davayı izledim, bu davayı izledim, dava dosyasını tek tek inceledim, tek tek inceledim. Bir video var, keşke Meclisimizin olanakları olsaydı ve o 2 polisin kendi arasındaki konuşmayı da ben burada herkese dinletseydim. Bir polis diğere diyor ki: "Ya, ne gerek vardı vurmana şimdi?" Bakın, "Öldü." diyor. Benim elimde video, izin verirsiniz videoyu açayım ve gerçekten açık ispatlayayım.

Şimdi, burada İçişleri Bakanı bir yargısız infazı akladı. Akladı ya! Şunu dese anlardım: “Yargılama var, istinafa gitti, henüz kesinleşmedi.” Hani olur ya, olur ya, böyle bir dil kursa. Diyor ki: “Kendisi suçlu, üstünde bomba vardı, polisimiz...”

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Beştaş, bakın, gene bir satışmaya yol açtınız, uzuyor.

EBRÜ GÜNAY (Mardin) – Bakana verdiğiniz süreyi vereceksiniz.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Yok Başkan, ben gayet sakin anlatıyorum ama lütfen yani.

BAŞKAN – Açacağı mikrofonunuzu, buyurun fakat satışmaya mahal vermeyin.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Ya, çok iyi bildiğim bir davayı anlatıyorum, çok iyi biliyorum ben.

BAŞKAN – Ama Sayın Bakanı suçladınız yani olmaz, satışma var.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Bakanı suçlarım, yargısız infazı savunuyor.

BAŞKAN – Buyurun.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Savundu.

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Bakan öyle dedi.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Bakın, dilini reddediyorum. Burada bir cinayeti aklayamaz. Kemal Kurkut davasında 1 kişi beraat etti, 78 polis hakkında suç duyurusunda bulundu mahkeme heyeti. Gidip lütfen biraz daha çalışsın, o 78 polis daha yargılanmadı. Buradan beraat kararının neden verildiğini ben anladım, biliyordum, biraz daha anladım, ikna oldum.

Ben Bakana soruyorum: Bugüne kadar bu şekilde kolluk eliyle öldürülüp ceza alan tek bir dosya varsa getirin, ceza alan. Osman Şiban ile Servet Turgut... Zamanım yok. Servet Turgut öldü ya, öldü. Yani öldükten sonra siz onu yine başka bir şekilde...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Bitiriyorum.

BAŞKAN – Son cümlelerinizi alayım.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Bizim İçişleri Bakanlığından beklediğimiz, 83 milyon yurttaşın can ve mal güvenliğini korumasıdır, sizin temel göreviniz budur.

SEMİHA EKİNCİ (Sivas) – Koruyor zaten ya.

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) – O zaman PKK'ya “terör örgütü” diyeceksiniz, can ve mal güvenliği güvence altında olacak. PKK'ya sırtınızı yaslamayı bırakacaksınız.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sizin, kendi yurttaşınızın öldürüldüğü, işkenceye maruz bırakıldığı ya da tecavüze uğradığı meselelerde taraf olduğunuz yer halktır, yurttaştır, orada öldüren kim olursa olsun karşısında durmanız lazım. Takdir edersiniz ki Anayasaya göre iktidarların ve devletlerin objektif sorumluluğu vardır. Hangi sebeple olursa olsun bir yurttaş yaşamını yitirmişse yine sorumlusunuz ve Kemal Kurkut davamızda özür dilemenizi bekliyorum, yargıya müdahale ettiğinizi kabul etmenizi bekliyorum. Umarım konuşmanızda bunu açıklarsınız.

Teşekkür ederim. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Evet, Sayın Altay...

4.- İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın, görüşmelerin dördüncü turunda Cumhurbaşkanı maaşının asgari ücretin 30 katı olduğunu söylediğine, Ankara Milletvekili Naci Bostancı'nın bunu yalanladığına, sonradan yaptığı araştırmaya göre aslında 30 katı değil 35 katı olduğuna ilişkin açıklaması

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Sayın Başkan, farenin geçtiği yerden fil de geçer denmiştir, yol olur. Sayın Bakana, prensibi bozdunuz, doğal olarak prensip bozuldu, gitti.

BAŞKAN – Yok, prensip yerinde, duruyor. Prensip size geçerli.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Hayır, efendim, duramaz. Öyle bir şey olmaz da şunun için söz aldım: Bütçe konuşuyoruz madem, dün AK PARTİ Grup Başkanı Sayın Naci Bostancı benim dün verdiğim bir rakamı yalanlamış idi. Ben de şimdi Meclisin zamanını işgal etmeyelim, yarın size cevap veririm demiş idim. Konu da şu idi: Cumhurbaşkanı maaşının asgari ücrete oranlarını ülkelerle birlikte göstermiş idim ve Cumhurbaşkanı maaşı asgari ücretin 30 katı demiş idim. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

SALİH CORA (Trabzon) – “70 katı” demiştin.

İSMAİL KAYA (Osmaniye) – Hayır “70” dediniz.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Sonra Sayın Bostancı buraya gelmişti...

30 dedim, bakarsın tutanağa. Niye rahatsız oldunuz? “As...” deyince rahatsız oluyorsunuz, asgari ücret. Sonuç... Zamanı tasarruflu kullanalım.

BAŞKAN – Arkadaşlar, hepsi kayıtlarda var, sakın olun.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Sonuç... Ben de şöyle bir yanlış söylemişim: 30 katı demişim ama 35 katıymış, doğru, 35 katıymış. (CHP sıralarından alkışlar) Ancak Sayın Bostancı'nın verdiği rakamlar külliye yanlış. Asgari Ücret Tespit Komisyonuna da bu vesileyle sesleniyorum. Şimdi, 1999'u verdi Sayın Bostancı, 1999'da Başbakanın maaşı asgari ücretin 23 katı; 23 nere, 70 nere? Ne ayıp şey ya. 23 katı; resmî rakam. (AK PARTİ sıralarından gürültüler) Ve 2002'de...

OYA ERONAT (Diyarbakır) – Cumhurbaşkanı...

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Cumhurbaşkanı'nın da düşük, Cumhurbaşkanı'nın da daha az. (AK PARTİ sıralarından “Demirel'in maaşını söyle.” sesleri) Demirel'in maaşı... Madem sordunuz, Demirel'in maaşı -Allah'ım nur gölünde yatırsın- asgari ücretin 13 katıydı; Tayyip Erdoğan'ınki 35 katı, 35 katı. (CHP sıralarından alkışlar)

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Dün akşam öyle demediniz ama.

BAŞKAN – Arkadaşlar, lütfen...

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Ve Sayın Başkan...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – 2004'te, 2002'de de 8 katı. Yani, hiçbir zaman Sayın Bostancı'nın dediği gibi “70 kat” olmamış.

SELAMİ ALTINOK (Erzurum) – Sen dedin...

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Mekânı cennet olsun, Demirel'in maaşı asgari ücretin 13 katı; şimdi 35 katı. Aziz milletin takdirine sunuyorum. Bütçe yapıyoruz burada, polemik yapmıyoruz. (CHP sıralarından alkışlar)

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Sayın Başkanım...

BAŞKAN – Sayın Özkan, yeni bir satışmaya mahal vermeden...

Buyurun.

5.- Denizli Milletvekili Cahit Özkan'ın, İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Öncelikle Sayın Grup Başkan Vekili Engin Altay'ın biraz önce ulusal güvenliğimizle, toplumsal barışımızla ilgili HDP milletvekillerinin yapmış olduğu açıklamalar hakkında hiç kaygı duymamaları gerçekten manidardır, bu konuda hiç konuşmadılar. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Yeni bir sataşmaya yol açtınız, buyurun.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Direkt sataşım efendim, bilerek isteyerek sataşım.

İkinci olarak, dün de aynı hadiseleri, aynı hataları Sayın Altay ifade etti. Bakınız, Sayın Cumhurbaşkanımız liderliğinde on dokuz yıldan beri halkın, milletin bütçesini yapıyoruz; yani, milletimizin kaynaklarını en yüksek menfaatle milletimizin hizmetine sunuyoruz. (CHP ve HDP sıralarından gürültüler)

Asgari ücretin Cumhurbaşkanı maaşıyla oranını mı konuşuyoruz? Hani çok sevdiğiniz Ahmet Necdet Sezer döneminde Cumhurbaşkanı maaşıyla asgari ücret arasındaki maaş farkı tam 70 kattır, 70 kat.

ENGİN ALTAY (İstanbul) Yalan söylüyor ya, yalan söylüyor ya!

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Aradan geçen süre zarfında 30 mu 35 mi oldu? Bakınız, daha da aşağıya çekeceğiz. Aradan geçen on sekiz yıllık süre zarfında emekçiler, işçiler lehine hamdolsun bu farkı kapattık. İnşallah yakında asgari ücretler açıklanacak, bu farkın çok daha fazla kapandığına herkes tanık olacak. Cumhurbaşkanımız liderliğinde bu bütçe milletin bütçesidir; işçinin, emekçinin, çalışanın bütçesidir.

Teşekkür ediyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar, CHP sıralarından gürültüler)

BAŞKAN – Arkadaşlar, duyamıyorum.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Beni ulusal meselelere ve terörle mücadeleye duyarsızlıkla suçlamak suretiyle sataşma yapmıştır, kürsüden söz istiyorum.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Evet, suçladım, bilerek.

BAŞKAN – Sataştı; bilerek, isteyerek yaptı.

Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

III.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR (Devam)

4.- İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın, Denizli Milletvekili Cahit Özkan'ın yaptığı açıklamasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması

ENGİN ALTAY (Devamla) – Buradan söylüyorum, Cahit Bey sen yalancısın. Şimdi, bana dava açarsan 5 bin lira ananın ak sütü gibi helal olsun sana, ananın ak sütü gibi. Verdiğin rakam yanlış. (AK PARTİ sıralarından “Yalancı” diyemezsin sesi)

Bak, bütçe konuşuyoruz, bütçede asgari ücreti konuşmayacağız da neyi konuşacağız Sayın Milletvekili?

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Konuyu değiştirdin, terör konuşuluyor burada.

ENGİN ALTAY (Devamla) – Terör de konuşurum merak etme. Yılmaz, terörü de konuşuruz. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

OYA ERONAT (Diyarbakır) – Terörü konuşmuyorsun.

ENGİN ALTAY (Devamla) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, daha başlamadı konuşmaya, dinleyelim.

ENGİN ALTAY (Devamla) – Evet doğru bir yere parmak basmışım, hoplastılar. (CHP sıralarından alkışlar)

Şimdi, tekrar söylüyorum -nur gölünde yatsın- Süleyman Demirel Cumhurbaşkanlığı yaptı, maaşı asgari ücretin 13 katıydı. Gelin burada çürütün, ya “Tayyip Erdoğan’a yakışır.” deyin bari. Tayyip Erdoğan’ın aldığı para belli kardeşim. Şimdi, bir dönem Türkiye’de milletvekilleri, başbakanlar üst düzey kamu bürokratlarından daha düşük maaş alıyordu. Onu da rahmetli Özal bir düzenlemeyle doğruladı, ayrı bir şey.

BAHAR AYVAZOĞLU (Trabzon) – Engin Bey, sizin maaşınız da azaldı.

ENGİN ALTAY (Devamla) – Gelelim terör işine. Şöyle, HDP... (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

BAŞKAN – Arkadaşlar, bir müsaade edin.

ENGİN ALTAY (Devamla) – Ne dedi Cahit Bey? “HDP’yi eleştirmiyorsun.” dedi. 6 milyon oy almış bir parti burada oturuyor.

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Siz ne kadar emanet verdiniz?

ENGİN ALTAY (Devamla) – Şimdi, yarın HDP’li Meclis Başkan Vekili buraya oturacak, HDP’li...

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Emanet verdiğiniz oy ne kadar?

BAŞKAN – Sayın Çilez bir müsaade et, Sayın Çilez...

ENGİN ALTAY (Devamla) – Senin ne dediğin bile anlaşılmıyor ya.

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – CHP’den ne kadar oy transfer edildi, onu söyle.

ENGİN ALTAY (Devamla) – HDP’li Meclis Başkan Vekili buraya oturacak Cahit Bey. Cahit Bey!

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Dinliyorum.

ENGİN ALTAY (Devamla) – HDP’li Meclis Başkan Vekili buraya oturacak.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ENGİN ALTAY (Devamla) – Sen de kalkacaksın ceketini ilikleyeceksin, elini kaldırıp söz isteyeceksin. (CHP sıralarından alkışlar, AK PARTİ sıralarından gürültüler)

BAŞKAN – Sözlerinizi tamamlayın, ek süre verdim.

Buyurun.

FUAT KÖKTAŞ (Samsun) – Orası makam ama yani.

BAŞKAN -Sayın milletvekilleri, ben hiçbir şey anlamıyorum.

ENGİN ALTAY (Devamla) – Arkadaşlar, mahcubiyetinizi beni taciz ederek örtemezsiniz.

ALİ ŞAHİN (Gaziantep) – Hiç alakası yok.

ENGİN ALTAY (Devamla) – Adam gibi laf atın, beni taciz etmeyin.

ALİ ŞAHİN (Gaziantep) – Olayın etrafından dolanıyorsunuz, meselenin çevresinde dolanıyorsunuz Engin Bey.

ENGİN ALTAY (Devamla) – Şimdi, terör meselesine gelince. Biz FETÖ’yü 15 Temmuzdan önce de terör örgütü olarak görüyorduk.

OYA ERONAT (Diyarbakır) – PKK’yı...

İSMAİL KAYA (Osmaniye) – PKK’nın Allah belasını versin.

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Hayır, Genel Başkanımız demedi.

ENGİN ALTAY (Devamla) – Biz İŞİD’i 2007’den beri, 2006’dan beri, kurulduğundan beri terör örgütü olarak görüyoruz.

HASAN ÇİLEZ (Amasya) - Genel Başkanınız FETÖ’ye terör örgütü diyemedi.

ENGİN ALTAY (Devamla) – Biz, PKK’yı 84’ten beri terör örgütü olarak görüyor, niteliyor ve lanetliyoruz. (CHP sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar) Ama biz sizin gibi, işimize gelince “Sayın Öcalan” işimize gelmeyince “bebek katili” demiyoruz. (CHP sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar) Öcalan’a hep “terörist” dedik.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Altay, sözlerinizi tamamlayın.

ZAFER IŞIK (Bursa) – PKK’yı destekleyen bir partiyle Anayasa çalışması yapmaya devam edecek misiniz?

ENGİN ALTAY (Devamla) – Ama biz sizin gibi suçluluğu kesinleşmeden masumiyet karinesi ilkesine dayalı olarak Selahattin Demirtaş’a “Selahattin Demirtaş” diyoruz, “terörist” demiyoruz. (CHP sıralarından alkışlar)

ZAFER IŞIK (Bursa) - HDP’yle Anayasa çalışması yapmaya devam ediyor musunuz?

ENGİN ALTAY (Devamla) – Bizim sizinle farkımız bu.

HDP’ye gelince. Kendilerini savunuyorlar. Değerli milletvekilleri...

OYA ERONAT (Diyarbakır) – Sen savunuyorsun yeter.

ENGİN ALTAY (Devamla) – Cahit Bey sordu HDP’yle ilgili düşüncemi.

SEMİHA EKİNCİ (Sivas) – Lafı çevirip duruyorsunuz.

BAŞKAN – Arkadaşlar, bakın, takip edemiyorum lütfen.

ENGİN ALTAY (Devamla) – 6 milyon oy almış bir siyasi partiyi kriminalize ederseniz, terörize ederseniz siz Türkiye’yi kafalarda zaten bölmüş olursunuz. (CHP sıralarından alkışlar) Ondan sonra da tek vatan, tek bayrak, tek devlet, tek millet deyip durmayın. Tavrımız bellidir.

ZAFER IŞIK (Bursa) – İttifakınıza zarar gelmesinden mi korkuyorsunuz, HDP’yi niye eleştiremiyorsunuz?

ENGİN ALTAY (Devamla) –Bu konuyu uzatırsak PKK’yla ilgili, Apo’yla ilgili kendi söylediklerimizi değil, Erdoğan’ın söylediklerini burada söyleyeceğim.

Teşekkürler. (CHP sıralarından alkışlar)

Buyur Cahit Bey.

ZAFER IŞIK (Bursa) – Madem burada HDP’yi savunuyorsunuz, HDP’yle niye gizli ortaklık yapıyorsunuz?

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Size “Yalancısınız.” dedi, buyurun kürsüden. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Sayın Özkan, rica ediyorum yeni bir sataşmaya yol açmadan cevap verin, lütfen.

5.- *Denizli Milletvekili Cahit Özkan'ın, İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşmasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması*

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; öncelikle Cumhuriyet Halk Partisini, millettten oy almış, 26 milyon oy almış AK PARTİ'nin millettten aldığı bu yetkiye dayanarak saygıya ve takdire layık olduğuna ilişkin bir çizgiye getirdiğimiz için müteşekkirim. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Çünkü Sayın Grup Başkan Vekili daha önce “Ey AK PARTİ! Siz, dünyanın en iyi icraatını da yapsanız, ağzınızla kuş tutsanız sizleri alkışlamayacağız.” demişti. O zaman oy almak, böylesi... “6 milyon oy aldı.” diye ağzınızı kapatacaksanız, terör propagandası, ulusal güvenlikle ilgili hususlarda eğer kulağımızın üstüne yatacaksanız bu sorundur.

Diğer açıdan, Sayın Cumhurbaşkanımız liderliğinde, on sekiz yıldan beri hazırlamış olduğumuz bütçeler, hamdolsun bu ülkede gelir adaletini sağlamak; Cumhurbaşkanının aldığıyla, asgari ücretlinin aldığı arasındaki makası kapatmak için çok büyük mesafeler katettik ve bu noktada verdiğimiz mücadeleyle, ülkemizin ekonomik kaynakları 83 milyon arasında adalete ve hakça paylaşımına dayalı olarak paylaştırıldığı için terör örgütlerinin FETÖ'nün, PKK'nın, DEAŞ'ın, DHKP-C'nin, faiz baronlarının, petrol şirketlerinin, silah tüccarlarının hedefi hâline geldik, bütün tartışma da budur.

Bakınız, ne kadar mücadele ederseniz edin, ne yaparsanız yapın, Allah'ın izniyle bu ülkede emeğin hakkını vermeye, bu ülkede demokratik hukuk düzenine herkesin saygı duymasını sağlamaya ve bu ülkede hukukun otoritesini egemen kılmaya devam edeceğiz.

Teşekkür ediyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Sayın Başkan...

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Sataşma yok efendim, bir şey yok efendim.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Sataşmadan söz istiyorum Sayın Başkan.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Ben de istiyorum.

BAŞKAN – Ne dedi de sataştı, size bir şey söylemedi ki?

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Allah Allah, nasıl söylemedi? Ayıp ya.

BAŞKAN – Arkadaşlar, müsaade edin.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – 6 milyon oy alıp terör propagandası yapmakla...

BAHAR AYVAZOĞLU (Trabzon) – Doğru söyledi, doğru söyledi.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Benim de talebim var.

BAŞKAN – Buyurun. Onu söyledi, doğru. (HDP sıralarından alkışlar)

6.- *İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'un, Denizli Milletvekili Cahit Özkan'ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşmasında HDP'ye sataşması nedeniyle konuşması*

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın vekiller, şimdi, bu konuları hep tartışıyoruz madem ama bütçe meselesini konuşuyoruz bir kez daha tartışacağız.

Biz aslında bütçeyi konuşmak istiyoruz her seferinde fakat siz vazgeçmez bir şekilde bütçe üzerine söyleyecek sözleriniz çok fazla olmadığı için... (AK PARTİ sıralarından gürlültüler)

BAHAR AYVAZOĞLU (Trabzon) – Ama terörize ediyorsunuz, terörize ediyorsunuz.

BAŞKAN – Arkadaşlar, müsaade edin lütfen.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Devamla) – ...ekonomi ve sosyal alanda yaşanan çoklu krize verecek cevabınız olmadığı için tartışmayı başka bir yere çekerek hep bunu bu şekilde sürdürmek istiyorsunuz, bunu da anlıyoruz. Ona da cevap vereceğiz.

ŞAHİN TİN (Denizli) – Yalan söylüyorsunuz. İşiniz gücünüz yalan söylemek.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Devamla) – Bakın, şunu defalarca ben bu kürsüden söyledim, tekrar söyleyeceğim. Biz demokrasi, özgürlük, eşitlik, barış ve adalet mücadelesi veriyoruz Halkların Demokratik Partisi olarak ve bu konudaki kararlı tutumumuzu, demokratik siyasetteki kararlı tutumumuzu aynen sürdürüyoruz sizin bütün saldırılarınıza rağmen. Saldırılarınız derken sözlü saldırıları kastetmiyorum, o ayrı, fiili saldırılarınıza rağmen -iktidarın- bütün arkadaşlarımızı, demokratik siyaset yapan arkadaşlarımızı gözaltına alıp tutuklamasına rağmen, il binalarımızı basmasına rağmen, ilçe binalarımızı basmasına rağmen biz demokratik siyaset konusundaki tavizsiz ve kararlı tutumumuzu sürdürüyoruz. Bu bir. İki; ya bir şehir efsanesi var, buna da bir cevap vermek istiyorum, bölücülük lafi. Bakın, çok net olarak söylüyorum, Halkların Demokratik Partisi ülkeyi bölen, bölmek isteyen bir parti değildir, tam tersine bütünlüğü, birliği savunan bir partidir ama eşit koşullarda bütün yurttaşların yaşaması için, Kürt halkı dâhil olmak üzere eşit koşullarda yaşaması için mücadele eden bir partidir. (HDP sıralarından alkışlar) Biz ortak vatan, demokratik cumhuriyet mücadelesi veriyoruz. Üçüncü şehir efsanesini de söyleyeyim burada fırsat doğmuşken, hani bu tartışmaya devam edeceğiz elbette ki: O da üniter devlet meselesi. Bakın, bakın sayın vekiller...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Devamla) – 2018 seçim bildiğimizi açarsınız...

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – PKK terör örgütü mü, değil mi?

BAHAR AYVAZOĞLU (Trabzon) – Demezler, diyemezler.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Devamla) – ...7'nci ve 8'inci sayfasını okursunuz. HDP'nin yani bizlerin, bu grubumuzun seçildiği seçim bildirgesinden söz ediyorum. Orada “Türkiye’de Kürt sorunu dâhil tüm sorunlarımızı çözenin yolu üniter devleti reddetmek değil, üniter devlet yapısı içinde bu sorunları konuşarak, tartışarak, diyalog yoluyla, müzakereyle ve toplumsal uzlaşmayla çözmektir.” der, nokta. Yani sizin bölücülük, üniter devlet vesaire gibi konulardaki şehir efsanelerine sığınarak halka doğru olmayan bilgileri vermenize her zaman cevap vermeye devam edeceğiz.

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – PKK terör örgütü mü, değil mi? Nokta!

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Devamla) – Tekrar söylüyorum, mücadelemiz ortak vatan, demokratik cumhuriyet, eşit yurttaşlık mücadelesidir.

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – PKK terör örgütü mü, değil mi? Nokta!

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Devamla) – Teşekkür ediyorum dinlediğiniz için. (HDP sıralarından alkışlar)

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – Hadi, PKK terör örgütü mü, değil mi? Nokta!

BAŞKAN – Sayın Altay...

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Beni hem terör örgütlerini arkalamakla itham etti hem...

RAFET ZEYBEK (Antalya) – Niye görüştünüz madem, niye görüştünüz?

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – Biz görüşmedik.

RAFET ZEYBEK (Antalya) – “kürdistan eyaleti” sözünü söyleyen kimdi?

(AK PARTİ ve CHP sıralarından karşılıklı laf atmalar)

BAŞKAN – Arkadaşlar, müsaade edin ya.

Sayın Altay, buyurun.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Sayın Özkan, benim daha önce Mecliste yaptığım bir konuşmayı çarpıtarak Genel Kurul nezdinde ve kamuoyu nezdinde benim doğrulara karşı bir isimmişim gibi algılanmama sebep oldu. Söz talep ediyorum.

BAŞKAN – Çok satışma sayılmaz ama buyurun.

Sayın Altay, yeni bir satışmaya yer vermeden, rica ediyorum. Yoksa birleşime ara vermek zorunda kalacağım.

7.- İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın, Denizli Milletvekili Cahit Özkan'ın satışma nedeniyle yaptığı konuşmasında şahsına satışması nedeniyle konuşması

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Sizi ve Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

SEMİHA EKİNCİ (Sivas) – Sayın Altay, bir de HDP'ye satışın.

ENGİN ALTAY (Devamla) – Neden? Satışayım!

BAŞKAN – Satışmayın, satışmayın.

ENGİN ALTAY (Devamla) – Satışayım! Saruhan Bey, yanlış söylüyorsunuz. Satıştım!

Cahit Bey, sevgili kardeşim, ekonomik enkazı terör tartışmasıyla örtemezsin, örtemezsin. (CHP sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar) Bu tartışmaya girersen ben derim ki: Bak, burada 6 AK PARTİ'li var, 2'si ayırdı sizden yollarını, 4'ü hâlâ sizin içinizde ve bunlar Öcalan'a methiyeler düzüyor. Mesela, Tayyip Bey hani önce “Görüşen şerefsiz.” sonra “Görüştü diyorsa ben görüştüm.” falan demişti ya...

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Ne zaman dedi ya!

ENGİN ALTAY (Devamla) – Tayyip Bey “PKK'yle görüşen arkadaşı ben gönderdim, sıkıntısı olan bana gelsin.” diyor Cahit Bey, bize burada niye ahkâm kesiyorsun? (CHP sıralarından alkışlar) Tayyip Bey'e git, ona söyle.

Terör örgütü... Hiçbir terör örgütü lideriyle benim Genel Başkanımın fotoğrafı yok. Al, al... (CHP sıralarından alkışlar, AK PARTİ sıralarından gürültüler)

Hani Tayyip Bey bize diyor ya “Buradan, Tank Paletten size ekmek çıkmaz.” diye, buradan size ekmek çıkmaz, battıkça batarsınız. Şunun için: AK PARTİ'lileri ben bu konuda 4 kategoriye ayırıyorum: Başından itibaren, an itibarıyla da FETÖ'cü olanlar var, 7 Şubat 2012 MİT krizinde FETÖ'yle yolunu ayıranlar var, 17-25 Aralık asrın yolsuzluk ve nüfuz suistimalinden sonra FETÖ'yle yollarını ayıranlar var, 15 Temmuz 2016'dan sonra FETÖ'yle yollarını ayıranlar var.

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – FETÖ'cü olmayanlar yok mu?

ENGİN ALTAY (Devamla) – Bir de ayırmadıkları hâlde hâlâ içinizde olanlar var. (CHP sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar; HDP sıralarından alkışlar) İşte, onlar Tayyip Bey'e yaranmak için CHP'ye çok bağiranlar, hakaret edenler. Bence siz onlardan sakının. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – Allah, Allah!

ENGİN ALTAY (Devamla) – Ve şunu da tabii söyleyelim... Değerli arkadaşlar, bunu söylemeyecektim ama şimdi tekrar ediyorum: Bir Demirtaş tartışması var. Kim teröre bulaşmışsa, eline silah almış, aldirtmişse Allah'ım belasını versin, yargı da gereğini yapsın. (AK PARTİ sıralarından “Amin.” sesleri)

OYA ERONAT (Diyarbakır) – Amin, amin!

ENGİN ALTAY (Devamla) – Ama, ama...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

TÜLAY KAYNARCA (İstanbul) – “Ama”sız tabii, “ama”sız!

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi.

ENGİN ALTAY (Devamla) – Yani ama şu da değil: Terör örgütü kurmuş adam için “Sayın Öcalan aldığı kellelerin bedelini ödüyor.” diyen biri de çıksın, bu milletten önce bir özür dilesin, af dilesin. (CHP sıralarından alkışlar) Demirtaş'a “terörist” yaftası yapıştıracağına, cezası kesinleşmiş terörist için “sayın” dememeyi öğreysin mademki... (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

OYA ERONAT (Diyarbakır) – Demirtaş teröristtir, teröristtir!

ENGİN ALTAY (Devamla) – Bakın, bir şey daha söyleyeyim ben size: “‘Sayın Öcalan’ demeyi ve PKK bayrağı açmayı suç olmaktan çıkardık.” diyor bir AK PARTİ’li eski bakan, Meclis Başkanlığı yapmış biri. Siz yapmışsınız, bunlara niye kızılıyorsunuz? (CHP sıralarından alkışlar) Dolayısıyla tartışmaya devam etmek mümkün, malzememiz var.

Şunu da söyleyeyim, bitireyim: Dolmabahçe, 6 kişi; 3’ü sizden 3’ü HDP’den. Sizinkiler elini kolunu sallaya sallaya geziyor, bu 3 HDP’linin 2’sini cezaevine attınız. Suç ortaksa, burası suçsa... Bu, yanlış. Yani işin esası gelin, samimi olun. (CHP sıralarından alkışlar)

OYA ERONAT (Diyarbakır) – Demirtaş teröristtir! Samimi olarak söylüyorum.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Bana göre değildir!

OYA ERONAT (Diyarbakır) – Bana göre öyle, bana göre teröristtir. (HDP sıralarından gürültüler)

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Olabilir. Cezasını alır ben de derim “terörist” diye.

OYA ERONAT (Diyarbakır) – Bana göre terörist.

EBRÜ GÜNAY (Mardin) – Gel, söz istiyorsan kürsüden konuş. Susmayı öğren ya! Oradan car car... .

FUAT KÖKTAŞ (Samsun) – Engin Bey’e söylüyor size ne oluyor ya?

OYA ERONAT (Diyarbakır) – Bana göre terörist. Allah Allah! (HDP sıralarından gürültüler)

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Evet Sayın Özkan...

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Ne dedim? Bana soruyorsunuz, ona niye sormuyorsunuz Başkanım?

BAŞKAN – Bir dakika, ne dedi?

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Ne dedim de sataştım, söyle!

BAŞKAN – Ne dedi de sataştı?

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Efendim hatip sataştı, şunu söyledi: Bizim partimizin, grubumuzun FETÖ’yle iltisaklı olduğunu...

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Biz duyamıyoruz.

BAŞKAN – Doğru, buyurun.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Ne demişim efendim? Ne demişim Sayın Başkan? Ne demişim de sataşmışım bileyim, kusurumu bileyim.

BAŞKAN – “Milletvekillerinizin içerisinde görüşenler var.” demişsiniz.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Evet, dedim.

8.- *Denizli Milletvekili Cahit Özkan’ın, İstanbul Milletvekili Engin Altay’ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşmasında AK PARTİ’ye sataşması nedeniyle konuşması*

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Sayın Başkan, ben onun konuşmasını tekrar ifade edecek değilim yani.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bu ülkede çözüm süreci, tamamen devletimizin kontrolü ve denetiminde, PKK terör örgütüne “Silah bırakın.” diye yapılmış bir görüşmedir. “Silah bırakın, silahı gömün.” demokratik siyaset mi değil mi? Mesele budur.

BAŞKAN – Sayın Özkan, rica ediyorum, lütfen bir sataşmaya yol açmayın.

CAHİT ÖZKAN (Devamla) – Ama silaha davranınca birileri beraber hareket etti. Onun için bu ülkede hukuk düzenine kim karşı durursa, kim silaha davranırsa devletin anayasal düzenini, askerini, güvenlik güçlerini, yargısını karşısında bulur. Onun için kimse kimseyi karıştırmamasın. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Evet, diğer taraftan, FETÖ meselesi... Bakınız, şu anda Türkiye’de FETÖ elebaşısının, derin ve paralel yapıların hedefinde her daim millî irade oldu, AK PARTİ geleneği oldu. (CHP sıralarından gürültüler) Bize “Şefaateyim.” demedi. Bakın, diyor ki: “Şefaate hakkım olsa Ecevit için kullanırım.” Herhâlde İsmet İnönü’nün kendisi için istifa ettiği Genel Başkanınızı savunursunuz, bu bir. İkincisi, 17 Aralık olmuş, kumpaslar başlamış ve özellikle Türk yargısı, FETÖ’nün Silahlı Kuvvetler içerisinde, spor camiasında, her alanda yaptığı kumpasları tespit etmiş, millî iradeyi alaşağı etmek istemiş.

RAFET ZEYBEK (Antalya) – Savcısı sizsiniz, sizsiniz savcısı!

HAŞİM TEOMAN SANCAR (Denizli) – Hakan Şükür’ü vekil yapan sizsiniz!

CAHİT ÖZKAN (Devamla) – Bakınız, Grup Başkan Vekiliniz Özgür Özel -ben şu saatten, şu dakikadan sonra ben konuşmayacağım, CHP’lileri konuşturacağım- Özgür Özel diyor ki...

RAFET ZEYBEK (Antalya) – FETÖ’nün savcılarını sizsiniz, siz!

HAŞİM TEOMAN SANCAR (Denizli) – Hakan Şükür’ü vekil yapan kim?

CAHİT ÖZKAN (Devamla) –“FETÖ terör örgütü diye bir şey yoktur. Yetkili makamların bu ifadesi, Manisa’daki cemaate, kendilerini hizmet hareketi olarak ifade eden kişilere karşı yapılmış bir operasyondur. Bugün Emniyet Müdürlüğünde onlarla görüştük ve görüşmeye devam edeceğim.” Bu, bir. 17 Aralıktan sonra, daha dün 15 Temmuzdan günler, aylar önce...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sözlerinizi tamamlayınız.

HAŞİM TEOMAN SANCAR (Denizli) – Hakan Şükür’ü söyle, Hakan Şükür’ü! Nerede Hakan Şükür?

CAHİT ÖZKAN (Devamla) – İki; işte burada Sayın Kılıçdaroğlu, Genel Başkanınız diyor ki... Güvenliği, ulusal güvenliği tehdit eden bir terör örgütü olarak ilan edilmesine rağmen FETÖ’nün yayın organlarında destek turlarına başladı. Bitti mi? Hayır. Yine Genel Başkanınız Zaman gazetesinin kapatılmasıyla ilgili karar alındığı zaman destek vermeye gitti, 15 Temmuz gerçeğini irade... (AK PARTİ ve CHP sıraları arasında karşılıklı laf atmalar)

Bakınız, yine burada, işte burada milletvekilleriniz. Hani var ya, o MİT krizinde ulusal güvenliğimizi tehdit ederek ajanlık suçundan mahkûm olan ve milletvekilliğini düşüren... İşte 2 CHP’li gidip FETÖ’nün kanallarına burada da destek veriyor. (CHP ve HDP sıralarından gürültüler)

Mahmut Tanal’ın açtığı banka hesabına girmiyorum -arkada sessizce oturuyor- diyor ki: “Bank Asya terör örgütü değildir, paraları oraya yatırın.” İşte burada. İktidarı orada göstermeye... (AK PARTİ ve CHP sıralarından gürültüler)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Özkan.

CAHİT ÖZKAN (Devamla) – FETÖ iltisakını sizler yaptınız.

Teşekkür ederim. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Altay, buyurun...

BAHAR AYVAZOĞLU (Trabzon) – Yenilir yutulur gibi değil Engin Bey, ne olacak şimdi burada?

BAŞKAN – Sayın Altay, buyurun, satışmaya devam edin.

9.- İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın, Denizli Milletvekili Cahit Özkan'ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşmasında CHP'ye tekraren sataşması nedeniyle konuşması

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Teşekkür ederim.

Arkadaşlar, ben ona niye gittim? Ziyaret ettik. Kim burada? Allah aşkına, hani derler ya “Suçsuz olan ilk taşı atсын.” diye, sizin camiaya söylüyor. 17-25 Aralık hadisesinden önce gerek ticaretle gerek siyasette gerekse bürokraside yükselme o yolla olurdu. O nedenle, eğer burada bunun hesabını verecek olanlar varsa başta siyasetçiler olarak bizler vermek zorundayız, insanları suçlamak durumunda değiliz. Fotoğraf aslında net olarak açık.

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – Öz eleştiri yapın.

BAHAR AYVAZOĞLU (Trabzon) – Keşke siz de söyleyebilseydiniz.

ENGİN ALTAY (Devamla) - Şimdi, “Bu FETÖ’cü, sen az FETÖ’cüsün, öteki çok FETÖ’cü...” Bu tartışmalardan size hakikaten ekme çıkamaz, bize de bir şey bulaşmaz. (CHP sıralarından alkışlar) Ama tekrar ediyorum milletimiz daha iyi anlasın diye: 16 Temmuz 2016’da OHAL ilan ettikten sonra bile kripto FETÖ’cülerin bir kısmı hâlâ içinizdedir.

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – Nerede?

ENGİN ALTAY (Devamla) - Bir kısmı devlet bürokrasindedir, bir kısmı Tayyip Bey’in masasındadır Fettah Tamince gibi, tamam mı kardeşim. Parası olanlarla hesaplaşmadınız, en büyük ayıp da budur, en büyük ayıp budur. (CHP sıralarından alkışlar) Samanyoluna çıkmışız, Mahmut Tanal çıkmış; ben gönderdim, ben dedim ki: “Git, bu televizyonla ilgili bir durum var, bir bak.” Bizim için kişiler değil, hukuk önemlidir.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – E, daha ne...

ENGİN ALTAY (Devamla) - Bakın, ben size bir şey daha söyleyeyim: Terör örgütlerinin en çok istediği, en el ovuşturdukları nedir biliyor musunuz? Devletin hukukun dışına çıkmasıdır. Terör örgütleri orada kan bulur, orada can bulur, orada güç bulur. Onun için, kim ne ederse etsin, devlet terörle -içişleri Bakanı burada- en katı, en amansız mücadelesini versin.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi.

FEHMİ ALPAY ÖZALAN (İzmir) – Veriyor, veriyor.

ENGİN ALTAY (Devamla) – Versin kardeşim.

FEHMİ ALPAY ÖZALAN (İzmir) – Veriyor, sonuna kadar da verecek.

ENGİN ALTAY (Devamla) – “Yok, vermesin.” diyen var.

FEHMİ ALPAY ÖZALAN (İzmir) – Versin, versin.

ENGİN ALTAY (Devamla) – Ayıp ya, İdare Amirisin ya! Gerilimi artırıyorsun ya burada.

FEHMİ ALPAY ÖZALAN (İzmir) – Sonuna kadar terörle mücadele edecek dedik, ne dedik?

ENGİN ALTAY (Devamla) – Ama sapla saman birbirine karışmayacak, her Kürt terörist olarak algılanmayacak -bunu sizin için söylüyorum- ve devlet hukukun içinde kalacak, hukukun içinde. Hukukun dışına çıkan devlet, sadece terör örgütlerine hizmet eder. FETÖ tartışmasını devam ettirmek istiyorsan 16 maddem hazır.

CAHİT ÖZKAN (Denizli)– Geliyorum, geliyorum.

ENGİN ALTAY (Devamla) – Hazırız bekliyoruz.

Teşekkür ederim. (CHP sıralarından alkışlar)

FEHMİ ALPAY ÖZALAN (İzmir) – Ya, ne dedik?

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – Bir daha konuşmaya çıkınca kripto FETÖ’cüleri lütfen açıkla.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Açıklarım.

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – Zan altında bırakma.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Fettah Tamince dedim ya?

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – Kim?

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Fettah Tamince.

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – E, burada mı? “İçinizde” diyorsun, “burada” diyorsun.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – E, çağırın gelsin. (CHP sıralarından alkışlar)

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – “Burada.” diyorsun, “burada, burada” diyorsun, “içinizde” diyorsun. O şerefsiz bizim içimizde değil.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Adam Turizm Ajansı Başkanı ya, Fettah Tamince.

CAHİT ÖZKAN (Denizli)– Sayın Başkan...

BAŞKAN – Evet, milletvekillerimizin pek çoğu -yani böyle yaparak elini- “Artık yeter.” diyor, “Ara verelim Başkan.” diyor.

CAHİT ÖZKAN (Denizli)– Başkan sizsiniz efendim.

Sayın Başkanım...

BAŞKAN – Evet, buyurun.

CAHİT ÖZKAN (Denizli)– Biraz önce Hatip kürsüden “FETÖ’nün unsurları içinizde.” diyerek ağır bir şekilde sataşmıştır.

BAŞKAN – “FETÖ’nün unsurları” demedi, “FETÖ’nün kripto unsurları içinizde” dedi.

CAHİT ÖZKAN (Denizli)– Hayır efendim. O, ne anlama gelir?

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – İyi de ne fark ediyor? Daha kötü.

BAŞKAN -Buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

“Unsur” ve “kripto unsurları” arasında fark var.

10.- Denizli Milletvekili Cahit Özkan’ın, İstanbul Milletvekili Engin Altay’ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşmasında AK PARTİ’ye tekraren sataşması nedeniyle konuşması

CAHİT ÖZKAN (Denizli)– Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; FETÖ, Türkiye’de sivil toplum ve siyaset arenasında bazı dizayn girişimlerine başlamıştır. Yıl 2010’dan itibaren... (CHP sıralarından gürültüler)

Bakınız, Deniz Baykal’a kurban olun, kurban. Kasetli ve silahlı terör örgütü bu kumpasları yaptığı zaman teslim oldunuz ve ondan sonra maalesef terör örgütünün istikameti içerisine girdiniz. Bakınız, 15 Temmuzdan sonra dahi Genel Başkanınız hangi ifadeleri kullanıyor? Bunlar, tarihe düşen notlar: “Hiçbir askerî darbe döneminde bu kadar acılar yaşanmadı. Şimdi, 15 Temmuz bir fırsat bilip karşı darbe yaptılar. 15 Temmuz kontrollü bir darbedir ve şimdi milyonları perişan ediyorlar. Kontrollü darbe dedim diye üzerimize geldiler.” diyor. Milyonlar da FETÖ’cü hainler. “Ben, her yerde ve her zaman söylüyorum, 15 Temmuz Hükümetin kontrollü darbesidir.” Kim dedi bunu? Sizin Genel Başkanınız dedi.

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – Kontrolsüz bir siyasetçi.

CAHİT ÖZKAN (Devamla) - Kasetle gelen Genel Başkanınız sizi FETÖ’nün istikametine soktu, özeti budur.

Teşekkür ediyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar, CHP sıralarından gürültüler)

BAŞKAN – Sayın Bostancı, buyurun... (AK PARTİ ve CHP sıralarından gürültüler) Arkadaşlar sessiz biraz, lütfen.

Buyurun Sayın Bostancı.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

6.- *Ankara Milletvekili Mehmet Naci Bostancı'nın, İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması*

MEHMET NACİ BOSTANCI (Ankara) – Sayın Başkanım, teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından gürültüler)

BAŞKAN – Arkadaşlar, müsaade eder misiniz.

MEHMET NACİ BOSTANCI (Ankara) – Biraz önce Sayın Engin Altay, dünkü açıklamaya atıf yaparak benim yanlış bilgi verdiğimi söyledi.

BAŞKAN – Sayın Altay yaptı, evet.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Evet.

MEHMET NACİ BOSTANCI (Ankara) – Evet, Sayın Altay.

Yukarıda bir daha baktım hesaplara.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Ben de baktım, birlikte bakalım.

MEHMET NACİ BOSTANCI (Ankara) – Evet.

Oranlara ilişkin bir düzeltme gerekiyor ama ikisi arasındaki orana dair düzeltme gerekmiyor. 2003'te Cumhurbaşkanı maaşı ile asgari ücret arasındaki kat sayı farkı 50 kattır, 50 kat.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – 70'ti, 50'ye düştü.

MEHMET NACİ BOSTANCI (Ankara) – 70, brüte göre hesapladığımızda 70 çıkıyor, doğru.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – 23'e inersen kabulümdür; 23, 23 yazıyor.

MEHMET NACİ BOSTANCI (Ankara) – Brüt olarak hesaplırsanız 70 kat çıkıyor, net olarak hesap edersen 50 kat çıkıyor, net üzerinden. Bugün, o hesabı yaptığımızda 2020 için -Sayın Altay siz de yapın bu hesabı- 27 kat çıkıyor.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – 35.

MEHMET NACİ BOSTANCI (Ankara) – Yani bugün Cumhurbaşkanı 2 kat daha maaş alsın ki 2003'teki Cumhurbaşkanıyla asgari ücretli arasındaki mesafeye gelsin Sayın Altay. Ama mesele bu değil, bakın, mesele bu değil, ben başka bir şey daha söyledim. Şimdi, asgari ücret konusunda böyle isprizmizm yaparak yani ruh çağırma yaparak “Artırın, artırın.” demek doğru olmaz, biz de artırmak isteriz.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Artırın, elinizden tutan mı var?

MEHMET NACİ BOSTANCI (Ankara) – Sizden daha fazla artırma arzusuyla dolu olduğumuzu da ifade edeyim bu arada.

Ama takdir edersiniz ki bu işler ülkenin imkânları, kapasitesi, zenginliği, geliri çerçevesinde olur. AK PARTİ, neye vurursanız vurun, hangi hesabı yaparsanız yapın asgari ücretlinin gelirini bu yıllar içerisinde 2,5 kat artırmış. Ya, siz de bir şey söyleyin “Artırın, artırın.” demenin ötesinde...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

FUAT KÖKTAŞ (Samsun) – Asgari ücreti devlet mi ödüyor ya?

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Devlet ne isterse olur.

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi, buyurun.

MEHMET NACİ BOSTANCI (Ankara) – “Şöyle bir yöntemle, şöyle bir yaklaşımla asgari ücretlinin gelirini artırabiliriz.” diye, yani affedersiniz ama slogan atmanın ötesinde bir şey söyleyin, katkınız olsun.

Çok teşekkür ediyorum.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Evet, buyurun, Sayın Altay.

7.- İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın, Ankara Milletvekili Mehmet Naci Bostancı'nın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Şimdi, Naci Bey ayrı rakam söylüyor, ben ayrı rakam söylüyorum. İkimiz de Parlamentoda bilinen isimleriz. Naci Bey, size bir teklifim var: Yarın sizin makamınıza -siz yaşça da benden büyüyorsunuz- siz bir iktisat uzmanı alın, ben de alayım; oturalım, konuşalım. Birbirimizi ikna edersek ne âlâ, etmezsek ayrı rakam vermeye devam ederiz ya da ben şöyle toparlayayım, ben geri adım atmış olayım: Asgari ücreti 4 bin lira yapalım, ben de Tayyip Erdoğan'ın aldığı maaş için diyeyim ki “Anasımın ak sütü gibi helal olsun.” (CHP sıralarından alkışlar) Bu kadar basit.

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, teşekkür ediyorum.

II.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN

GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- 2021 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi (1/281) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 230) (Devam)

2.- 2019 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/280), 2019 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifine İlişkin Olarak Hazırlanan 2019 Yılı Genel Uygunluk Bildirimi ile 2019 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 190 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporu, 2019 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2019 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/1322) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 231) (Devam)

A) SAĞLIK BAKANLIĞI (Devam)

1) Sağlık Bakanlığı 2021 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Sağlık Bakanlığı 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

B) TÜRKİYE HUDUT VE SAHİLLER SAĞLIK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)

1) Türkiye Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğü 2021 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Türkiye Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğü 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

C) TÜRKİYE İLAÇ VE TIBBİ CİHAZ KURUMU (Devam)

1) Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu 2021 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

Ç) TÜRKİYE SAĞLIK ENSTİTÜLERİ BAŞKANLIĞI (Devam)

1) Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığı 2021 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığı 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

*D) ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI (Devam)**1) Çevre ve Şehircilik Bakanlığı 2021 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi**2) Çevre ve Şehircilik Bakanlığı 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı**E) TAPU VE KADASTRO GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)**1) Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü 2021 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi**2) Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı**F) İÇİŞLERİ BAKANLIĞI (Devam)**1) İçişleri Bakanlığı 2021 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi**2) İçişleri Bakanlığı 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı**G) EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)**1) Emniyet Genel Müdürlüğü 2021 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi**2) Emniyet Genel Müdürlüğü 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı**Ğ) JANDARMA GENEL KOMUTANLIĞI (Devam)**1) Jandarma Genel Komutanlığı 2021 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi**2) Jandarma Genel Komutanlığı 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı**H) SAHİL GÜVENLİK KOMUTANLIĞI (Devam)**1) Sahil Güvenlik Komutanlığı 2021 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi**2) Sahil Güvenlik Komutanlığı 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı**I) GÖÇ İDARESİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)**1) Göç İdaresi Genel Müdürlüğü 2021 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi**2) Göç İdaresi Genel Müdürlüğü 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı**İ) AFET VE ACİL DURUM YÖNETİMİ BAŞKANLIĞI (Devam)**1) Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı 2021 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi**2) Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı*

BAŞKAN – Evet, sayın milletvekilleri, Cumhuriyet Halk Partisi grup konuşmalarına başlıyoruz.

İlk söz Sayın Cavit Arı'nın.

Buyurun Sayın Arı. (CHP sıralarından alkışlar)

Değerli milletvekilleri, yeterince tartıştık. Biraz daha sükûnet içerisinde götürelim.

CHP GRUBU ADINA CAVİT ARI (Antalya) – Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; öncelikle sizleri ve tüm vatandaşlarımızı saygıyla sevgiyle selamlıyorum.

Ülkemizi ve dünyamızı saran bir coronavirus salgınıyla mücadele edilmekte. Bu nedenle, gece gündüz demeden kendi yaşamlarını riske atarak çalışan tüm sağlık çalışanlarını, bu sürecin gerçek kahramanlarını buradan bir kez daha kutluyorum. Bu süreçte, sağlıkla ilgili bir başarı varsa en büyük pay doktorundan, hemşiresinden hasta bakıcısına, teknikerine kadar tüm sağlık çalışanlarımızdır; emekleri için teşekkür ediyorum.

Değerli arkadaşlar, bir salgın süreci yaşıyoruz. Ne zamandır? Bu yıl şubat, mart aylarından itibaren. Peki, ülkemizde ekonomik kriz, ekonomik sorunlar bu salgınla mı başladı? Tabii ki kesinlikle hayır. Siz salgını bile fırsata çevirmeye, başarısızlığınızı buraya bağlamaya çalışıyorsunuz. Ben size söyleyeyim, ülkeyi iyi yönetemiyorsunuz, ülkede “ekonomik istikrar” diye bir şey bırakmadınız, siz ülkede “güven” diye bir şey bırakmadınız, ülkede adalete güven bırakmadınız, ülkede huzur bırakmadınız, gençlerin geleceğine olan inançlarını bırakmadınız.

“Güven” dedik, evet, güven çok önemli. Vatandaşımızın hukuk önünde kendini eşit hissetmesi çok önemli, devlet imkânları yönünden kendini eşit hissetmesi çok değerli. Güven olmazsa -ne dedik- huzur kalmaz, istikrar kalmaz, yatırım olmaz, üretim olmaz, ticaret olmaz, ülkenin kalkınması olmaz. Artık, vatandaşın size güveni kalmadı, bir an evvel gitmenizi istiyor ve o günü bekliyor; o gün de çok yakındır.

Bakın, damat Bakan “Hakkımızda hayırlısı olsun.” diyerek istifa etti. Ne oldu arkadaşlar? Boş koltuk iki gün Maliye Bakanı oldu. Bu boş koltuk sayesinde dolar yüzde 5 düştü. Hiç düşündünüz mü bu neyi gösteriyor?

(Uğultular)

BAŞKAN – Arkadaşlar, çok gürültü var, lütfen biraz sessiz olalım.

CAVİT ARI (Devamla) - Ben size söyleyeyim, bu, size güvenin kalmadığının açık göstergesidir. Sadece bir bakan gittiğinde dolar düşüyorsa, piyasada bir rahatlama oluyorsa iktidar olarak hepinizin gitmesi demek ülkenin nefes alması, huzurun gelmesi, refahın yeniden gelmesi demektir.

Değerli milletvekilleri, geçen yıl aralıkta bu kürsüden yaptığım bütçe konuşmamda şöyle bir tespitte bulunmuştum, demiştim ki: “2019 yılı bütçe açığı olarak 81 milyar öngörmüşünüz ama sonuçta 125 milyar olarak gerçekleşti. 2020 yılı için de şimdiden 139 milyar öngörmektesiniz, aynı matematiksel hesaplamayla gidersek yıl sonunda -üzülerek söylemem gerekirse- bütçe açığı 220-230 milyar olacaktır.” Bunu söylerken tek dayanağım sizin ekonomiyi batırmış olmanızdı. Bugün geldiğimiz noktada ekim ayı rakamları itibarıyla söyler isek 250 milyarlık bir bütçe açığı var. Ayrıca yıl sonuna kadar da 308 milyarlık bir borçlanma yetkisi aldınız. 2021 yılı bütçesinde ne öngörmektesiniz? 245 milyar. İnanın, hiç istemem ama böyle giderse, böyle yönetmeye devam ederseniz gelecek yıl için en az 450 milyar olarak bütçe açığı vereceksiniz.

Bu bütçe döneminde en çok konuşulan konulardan başta gelen kamu-özel iş birliği projeleriydi çünkü bu projeler maalesef ülkeye bir yük getirmekte, çocuklarımız dahi borç altına sokulmaktadır. Biz kesinlikle yatırıma karşı değiliz ama kazıklanmaya karşıyız, tüyü bitmemiş yetimin parasının buralara harcanmasına karşıyız. Otoyol ve köprülere 2017’den bu tarafa 2023 yılına kadar 71 milyar ödenecek, şehir hastanelerine yine 78 milyar ödenecek; toplamda 150 milyarlık bir maliyet. Sağlık Bakanı her ne kadar “Genel bütçe kaynaklarıyla şehir hastaneleri yapmaya başladık.” dese de hâlen 5 tane kamu-özel iş birliğiyle yapılan hastane inşaatı devam etmekte. Bu yıl ilk yedi ayda 3 milyar ödeme yapıldı, yıl sonuna kadar 5 milyar demek. Peki, bir kamu hastanesinin maliyeti 1,1 milyar yani bir yılda 5 kamu hastanesi maalesef buralara gitmiş durumda. Bu nasıl bir sistemdir? Sağlık Bakanlığı kamu-özel iş birliğinden kısmen vazgeçme sinyali vermiştir, diğer bakanlıklar da artık bunu görmeli ve bu durumdan vazgeçmelidir.

Sayın Genel Başkanımızın bu kürsüden beş gün önce söylediği bir söz vardı, tekrar ediyorum: “Biz, ilk seçimlerde demokrasi getireceğiz, adaleti getireceğiz, liyakati getireceğiz. İlk seçimlerde alın terinin ne kadar değerli olduğunu bütün dünyaya anlatacağız. İlk seçimlerde Türkiye Cumhuriyeti devletini Londra’daki tefecilerden kurtaracağız ve göreceksiniz bu soygun düzenine son vereceğiz. (CHP sıralarından alkışlar) 5’li çetenin bizim torunlarımızı dahi sömürecek olan bütün bu yatırımların kamulaştıracağız ve devlete alacağız.” (CHP sıralarından alkışlar)

Sağlık Bakanlığıyla ilgili Sayıştay raporlarına baktığımızda 2019 yılı Denetim Raporu’nda çok sayıda usulsüzlükler var değerli arkadaşlar. Ancak tüm bu usulsüzlükleri tek tek saymak yerine şu mantığı ortaya koymak istiyorum: Burada, bir savrulmuşluk var yani bir gelişigüzellik var, şirketlere bir teslimiyet var. Bunların hepsini okursanız neredeyse devlet olarak siz ipin ucunu şirketlere vermişsiniz. Şirketler bu sözleşmeleri kendi isteklerine göre uyarlamışlar, yorumlamışlar ve gerekli denetimler yapılmadan teslimler alınmış, devletin lehine olmayan hükümler kabul edilmiş; burada gücünü devlet olarak hissettirememişsiniz, şirketlere “Ben ancak bu şartlarda anlaşma yaparım.” diyememişsiniz.

Sayın İçişleri Bakanına daha önce Komisyonda şöyle demiştim: “Bu ülkenin Ana Muhalefet Partisi Genel Başkanını 19 Nisan 2019’da Çubuk ilçesinde linç girişimine maruz bıraktınız, koruyamadınız.” Sayın Bakan yazılı cevap vermiş: “Olay günü çoğunluğu polis olan, 699 jandarma ve polis o gün, orada görev yerindeydi.” Yani siz bunu söylerken 699 polis ve jandarmayla korumayı başaramadık mı demektesiniz? Bunu başaramadığınızı bir kez daha ben buradan ifade etmek istiyorum. 699 polis ve jandarmaya inekçi Osman maalesef galip geldi.

Şimdi, yasa dışı eylemleri olduğu bilinen bir kişinin Genel Başkanımız hakkında söylediği sözleri tüm kamuoyu bilir. Sayın İçişleri Bakanımız maalesef bu konuyla ilgili bugüne kadar bir tek kelime edemedi.

Yine, Serik’te, Serik Belediyesiyle ilgili 500 bin TL’lik bir rüşvet iddiasıyla ilgili olarak defalarca sorduk, takip ediyoruz, mevcut Belediye Başkanı: “İçişleri Bakanlığından müfettiş talep ettim.” dedi. Peki, ne oldu? Ortada bir İçişleri Bakanlığı müfettişi yok, görevlendiremediniz. Burada, hukuka ve kanun önünde eşitliğe maalesef aykırı davrandınız.

Türkiye Barolar Birliğine bağlı tüm baroların başkanları bir yürüyüş yaptılar Avukatlık Kanunu’ndaki değişikliklerle ilgili, malum bunu engellemeye gücünüz yetti Sayın Bakanım. Baro başkanları sadece cüppeleriyle yürümüşü, cübbeleriyle Avukatlık Kanunu’yla ilgili tepkilerini dile getirmişti. Anayasa Mahkemesinin daha sonradan verdiği kararlar da açıkça, siz yasalara aykırı bir şekilde bu yürüyüşü engellediniz. Şimdi bu yetmezmiş gibi baroların genel kurullarını genelgeyle, yine, yasaya aykırı bir şekilde ertelediniz; önce 1 Aralık’a kadar ertelediniz, şimdi 1 Marta kadar ertelediniz. Peki, soruyorum ben size: Bu Covid o kadar akıllı bir şey midir ki sadece baro genel kurullarında bulaşıcı, AKP kongrelerinde bulaşmıyor, böyle bir durum bu var? (CHP sıralarından alkışlar)

Bir hukuksuzluk da pandemi sürecinde yaşandı. Toplumun kendiliğinden gerçekleştirmeye çalıştığı yardım ve dayanışma ruhunu zedelediniz. İnsanların yardıma ve dayanışmaya en çok ihtiyaç duyduğu günlerde, CHP’li belediyelerin başarılı dayanışmasına ambargo koydunuz. “Ben yardım topluyorum.” dersiniz “Başka devlet, yeni hükümet oluşturmak istiyorsunuz.” gibi bir şeyler uyduruldu ve bu karar iktidarınıza yakışmış olabilir ama hukuka ve vicdana yakışmadı. Hukuka uygun olmayan gerekçelerle yardım toplamayı önlediniz. Neye yaradı? Sizin bu engellemeniz nedeniyle birçok insan yardım kampanyasına katılmaktan vazgeçti. Birçok insan, direkt belediyelere bağış yapmak istiyordu; iktidara bu konuda güvenmeyen birçok kişi, belediyelere destek vermek istemişti, bunun önüne geçtiniz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sözlerinizi tamamlayın.

CAVİT ARI (Devamla) – Yine, Çevre ve Şehircilik Bakanını uygulamalarıyla maalesef, çevreyi korumaktan imtina eden birtakım uygulamalar içerisine girdiğini görebilmekteyiz.

Bakın, Sayın Cumhurbaşkanı başta olmak üzere, dikey mimariyle ilgili “Şehirlerimize ihanet edemeyiz.” derken bugün İstanbul silüetinin bozulması dâhil bütün gökdelenler AKP iktidarında ve AKP’li belediyeler döneminde yapıldı.

Değerli milletvekilleri, bu bütçe israf bütçesidir, israf sisteminin bütçesidir. Bu bütçe, cumhuriyetin kuruluşundan bu yana zor koşullarda kurulan fabrikalar ve tesisler bir taraftan satılırken ordumuzun göz bebeği Tank Palet Fabrikasının satıldı mı, hibe mi edildiğini açıklayamayanların bütçesidir. Bu ekonomik zorluklar içerisinde vatandaşa sabır önerirken saraylarda yaşamaya devam edenlerin bütçesidir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

CAVİT ARI (Devamla) – Bitiriyorum Başkanım.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Son, selamlama cümlelerinizi alayım.

CAVİT ARI (Devamla) - Bu zor günlerde küçük esnafına, çiftçisine, işçisine, emekçisine karşılıksız destek veremeyenlerin, yine çiftçimizi traktörleri, tarım araçları, arazileri, hayvanları haczedilmesin diye eylem yapmak zorunda bırakanların bütçesidir.

BAŞKAN – Selamlama cümlelerinizi alayım.

CAVİT ARI (Devamla) – Bu bütçeden halkımıza bir hayır yoktur diyorum ve bu bütçemizin maalesef, ülkemizin geleceğine bir katkısı olmayacağını buradan ifade etmek istiyorum.

Hepinizi saygıyla sevgiyle selamlıyorum; çok teşekkür ederim. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Birleşime beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 17.28

BEŞİNCİ OTURUM**Açılma Saati: 17.46****BAŞKAN: Başkan Vekili Süreyya Sadi BİLGİÇ****KÂTİP ÜYELER: Mustafa AÇIKGÖZ (Nevşehir), Abdurrahman TUTDERE (Adıyaman)**

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 29’uncu Birleşiminin Beşinci Oturumunu açıyorum.

2021 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi ile 2019 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi’nin görüşmelerine kaldığımız yerden devam edeceğiz.

Komisyon yerinde.

Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına yapılan konuşmalarda kalmıştık.

Şimdi söz sırası Sayın Burhanettin Bulut’ta.

Buyurun Sayın Bulut. (CHP sıralarından alkışlar)

BURHANETTİN BULUT (Adana) – Bakan yok.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Sağlık Bakanı gelsin. Sağlığı konuşacak arkadaşımız Sağlık Bakanımız gelirse.

BAŞKAN – Sağlık Bakan Yardımcılarımız buradalar, Sayın Bakan da intikal etmek üzere.

Sayın Bulut, rica ederim...

ENGİN ALTAY (İstanbul) -Yavaş yavaş...

BAŞKAN – Yavaş yavaş değil; vakit geçiyor, hızlı hızlı.

ENGİN ALTAY (İstanbul) -O zaman Bakan gelsin Sayın Başkan.

BAŞKAN – Fark etmez, Sayın Bakan Yardımcısı da temsil eder Bakanlığı, sıkıntı yok.

ENGİN ALTAY (İstanbul) -Halil Bey’i Bakan yapalım!

BAŞKAN – Buyurun.

CHP GRUBU ADINA BURHANETTİN BULUT (Adana) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Tabii, meramımızı Bakana anlatacağız çünkü özellikle Plan ve Bütçe Komisyonunda Bakan Bey’le yarım kalmış bir konuşmamız var. Ben böyle ara ara bakarak tam o geldiğinde o konuyu açacağım.

Ülkemizin değil sadece, dünyanın birinci gündemi pandemi.

BAŞKAN – Açabilirsiniz o konuyu Sayın Bakan geldi.

BURHANETTİN BULUT (Devamla) – Sevindim.

Ülkemizin ve dünyanın birinci konusu pandemi. Yılın ilk günlerinde insanlarımız sosyal medyada özellikle, daha çok nasıl korunmamız gerektiğine ilişkin duyurular yapıyorlardı, paylaşımlar yapıyorlardı ama bugün -hepinizin sosyal medyası vardır, özellikle Facebook’u açın bakın- herkes ya yakınımın ya eşinin dostunun vefat haberini paylaşır hâle geldi. Maalesef, ülkede ve dünyada korkulan oldu.

Tabii, böylesi dönemlerde en çok ilgide olan kişi de Sağlık Bakanı. Sağlık Bakanı akşam televizyona çıktığında onu ilgiyle izliyor tüm toplum. Özellikle ilk dönemlerde, pandemi vakalarının Türkiye’ye geldiği ilk dönemlerde, özellikle Bakanın sempatik davranışları, hekim kimliği üzerinden bir ilgi vardı

Sayın Bakana ama pandemide sayılar artmaya başlayınca, kaos çıkmaya başlayınca Sayın Bakan da bir anda o sempatik hâlimden tipik siyasetçi hâline döndü. Belki de -o gün Plan ve Bütçede söylemişim onu- hekimlik kimliğinden ziyade siyasetçi kimliğini daha çok ön plana aldı. Bir başarı hikâyesi, bir başarı öyküsü yaratmanın derdine düştü. Sağlık yönetiminden daha ziyade siyasi bir başarının hedefine döndü. Algı yönetiminin içerisine girdi, PR çalışmalarına girdi -sanırım ekibi de bu konularda başarılı- hemen hemen her gün Sağlık Bakanının bir köşe yazarını aradığını ve konuyla ilgili bilgi aktardığını duyduk. Neydi Sağlık Bakanını ilgilendiren husus? Aslında, bu ülkeyi bu pandemi döneminde kaosa itmemek, topluma güven vermek. Örneğin maske sorununda bu ülke iki ay kaos yaşadı, iki ay boyunca insanlar maskeye ulaşamadı. Hatırlayın, SMS gönderildi, “E-devletten alabilirsiniz.” dendi, hatta 65 yaş üstünün evine, sokağa çıkma yasağı olduğu günlerde maske ve kolonya gönderdi Cumhurbaşkanı tarafından. Ancak, Sayın Bakanımız o gün ne diyordu? “Yoğun maske var elimizde. 60’a yakın ülkeye biz maske gönderiyoruz.” Hükümet hep bir ağızdan “Avrupa felaket yaşıyor ama bizde hiçbir şey yok, dünya bize hayran.” diyordu o günlerde.

Hemen arkasından grip aşısı tartışmaları oldu. Bir eczacı olarak grip aşısında yaşanacak şeyleri tahmin ettiğim için o dönemde Sayın Bakanlığa yazı yazdım ve CİMER’e de yazı yazdım “Kaç tane aşı ithal ediyorsunuz?” diye. CİMER’den gelen cevap şuydu: “Grip aşısına ilişkin sayı veremeyiz çünkü bu ticari sırdır.” İran 7,5 milyon grip aşısı temin etmişken bizim Sağlık Bakanımız dün 3 milyon hedefine doğru gidiyoruz.” diye ifade etti. Ben niye söyledim onu? Çünkü grip aşısının erkenden sipariş verilmesi gerekiyordu, tedarikini önceden yapmamız gerekiyordu.

Bugün yine yürütememenin bir göstergesi, elindeki aşırı bile bitirmiş değil, kronik hastalar hâlâ maalesef aşıya ulaşamıyor. Buradaki sıkıntı ne? Sayın Bakan siyasetin büyümesine, belagatin şehvetine kapılmış durumda, ondan bir türlü çıkamıyor, bilimi politikanın aleti hâline getirdi.

Son olarak da PCR’la ilgili bir tartışma vardı, PCR’la ilgili bir genelge yayınladı çünkü vatandaşlarımız hastanede Covid testini yaptıramaz hâle geldi gerek yoğunluktan gerekse endişesine rağmen yeni protokol gereği yapılmamasından kaynaklı. Ama özel hastanelerle ilgili şöyle şikâyet gelmeye başladı: “PCR testi 350 liraya yapılıyor.” Ben de Sayın Bakana dedim ki: “Sayın Bakan, sizin kurucusu olduğunuz hastane de dâhil olmak üzere 350 liraya yapılıyor bu.” Sayın Bakan biraz önce yaptığım eleştirilerden daha ağır eleştiriler yapmama rağmen hemen bir şahin edasıyla “Yalan söylüyorsun.” dedi bana. Arkasından “Sayın Bakan, ben kendim aradım, elimde belgeler var.” dememe rağmen, Sayın Bakan ikinci defa “Yalan söylüyorsun.” dedi. Nedir Bakanın bu endişesi? Sayın Bakan Sağlık Bakanlığını kendi hastanesi gibi yönetiyor, bir şirket edasında yönetiyor. (CHP sıralarından alkışlar) Yanına Bakan Yardımcılarını alması yetmiyormuş gibi, o şirket mantığıyla Bakanlığına değil, kendisine değil, hastanesine laf gelince hemen şahin kesiliverdi. Ve sonuç itibarıyla bunun doğru olduğunun ifadesi olarak ertesi gün bir genelge daha yayınladı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi.

BURHANETTİN BULUT (Devamla) – Bitiriyorum.

O genelgede, özel hastanelere “Fahiş fiyatla, 250 liranın üstünde ödeme aldıysanız bunu iade edin.” dedi. Biz de bunu duyurduk, Sağlık Bakanının böyle bir müdahalesi oldu çünkü Bakan, yönetecek. Ancak Bakanının o gün “Yalan söylüyorsun.” dediği şeyi o zaman, şikâyetler gelince anladık. Turkuaz tabloda yaptığının aynısını kendi hastanesinde yapıyor. Ne yapıyor? Vatandaş diyor ki: “Ben gittim size ‘Test yaptıracam.’ dedim. Bana test yaptırdınız -bir hemşire tarafından- ve 350 lira aldınız, paramı iade edin.” “Hayır, siz muayene olmuşsunuz.” diyor. Hasta diyor ki: “Ya, ben muayene olmadım, görmedim bile.” “Hayır, bizim belgelerimiz o.” diyor. Yine rakamlarla oynayarak vatandaşı kandırmışsınız.

Velhasıl, süre yetmiyor Sayın Bakanım, buradan size birkaç sözüm var: Halk sağlığı için çabalayan ve bu konuda fedakârlık yapan sağlık emekçilerinin haklarını verin, “Hakları ödenmez.” dediğiniz sağlıkçıların haklarını verin; çalışanlara ilişkin, özellikle sağlık teknisyenlerine ilişkin atamaları bir an önce yapın.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

BURHANETTİN BULUT (Devamla) – Ve sizin bugün, aşilar dâhil olmak üzere, corona aşısı dâhil olmak üzere ülkede yarattığınız güvenden kaynaklı bu vatandaşa özür borcunuz var Sayın Bakanım, özür dileyin. (CHP sıralarından alkışlar)

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Süreyya Sadi Bilgiç'in, çok sayıda milletvekilinin coronaya yakalandığına, tedbirler konusunda daha fazla dikkat edilmesi gerektiğine ilişkin konuşması

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın milletvekilleri, hakikaten, bu Covid tedbirlerini bugün epey elden bıraktık. Rica ediyorum, şu maske işine biraz daha fazla dikkat edelim. Biliyorsunuz, çok sayıda milletvekili arkadaşımız coronaya yakalandı. Biraz daha dikkatli olalım.

II.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN

GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- 2021 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi (1/281) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 230) (Devam)

2.- 2019 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/280), 2019 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifine İlişkin Olarak Hazırlanan 2019 Yılı Genel Uygunluk Bildirimi ile 2019 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 190 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporu, 2019 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2019 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/1322) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 231) (Devam)

A) SAĞLIK BAKANLIĞI (Devam)

1) Sağlık Bakanlığı 2021 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Sağlık Bakanlığı 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

B) TÜRKİYE HUDUT VE SAHİLLER SAĞLIK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)

1) Türkiye Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğü 2021 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Türkiye Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğü 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

C) TÜRKİYE İLAÇ VE TIBBİ CİHAZ KURUMU (Devam)

1) Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu 2021 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

Ç) TÜRKİYE SAĞLIK ENSTİTÜLERİ BAŞKANLIĞI (Devam)

1) Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığı 2021 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığı 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

*D) ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI (Devam)**1) Çevre ve Şehircilik Bakanlığı 2021 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi**2) Çevre ve Şehircilik Bakanlığı 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı**E) TAPU VE KADASTRO GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)**1) Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü 2021 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi**2) Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı**F) İÇİŞLERİ BAKANLIĞI (Devam)**1) İçişleri Bakanlığı 2021 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi**2) İçişleri Bakanlığı 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı**G) EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)**1) Emniyet Genel Müdürlüğü 2021 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi**2) Emniyet Genel Müdürlüğü 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı**Ğ) JANDARMA GENEL KOMUTANLIĞI (Devam)**1) Jandarma Genel Komutanlığı 2021 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi**2) Jandarma Genel Komutanlığı 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı**H) SAHİL GÜVENLİK KOMUTANLIĞI (Devam)**1) Sahil Güvenlik Komutanlığı 2021 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi**2) Sahil Güvenlik Komutanlığı 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı**İ) GÖÇ İDARESİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)**1) Göç İdaresi Genel Müdürlüğü 2021 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi**2) Göç İdaresi Genel Müdürlüğü 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı**İ) AFET VE ACİL DURUM YÖNETİMİ BAŞKANLIĞI (Devam)**1) Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı 2021 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi**2) Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı***BAŞKAN -** Sayın Emir, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA MURAT EMİR (Ankara) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Üzülerek ifade etmeliyim ki, Sağlık Bakanlığımız ve dolayısıyla Türkiye Cumhuriyeti salgınla mücadelede sınıfta kalmıştır. Vaktimiz uzun olsa da konuşsak ama uluslararası hiçbir standarda göre, hiçbir rakam açısından, maalesef Bakanlığımız başarılı değildir. Ölüm sayıları söylenenin kat kat üstündedir, o ölüm sayılarıyla dünyada neredeyse 1'inciyiz. En son açıkladıkları -bize göre eksik olan ama bize yakalanınca açıkladıkları- hasta sayılarıyla da yine dünyada 4'üncüyüz, yukarıları zorluyoruz. Son derece başarısız bir pandemi yönetimi. Bir Bakanlık, pandemiyle mücadeleyi bırakıp rakamlarla mücadele eder mi, algı yaratmaya çalışır mı? Bir Sağlık Bakanı, kendisi başarılı Bakan olacak diye, Cumhurbaşkanına başarılı görünecek diye vatandaşların sağlığı üzerinden kumar oynar mı? Elbette oynamaz. (CHP ve İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

Sayın Bakan, uzatmayacağım, bir soru soracağım. Çok çalıştığınızı biliyorum, tahmin ediyorum, niyetinizin iyi olduğunu da fark ediyorum ama siz, yatağa yattığınız zaman -geç yatiyorsunuzdur- kendinize soruyor musunuz: Bugün pandemi şu seviyedeyseniz, bu kadar yaygınlsa, bu kadar ölüm oluyorsa ve vatandaşlarımız gecikmiş mücadele dolayısıyla işinden, aşından oluyorsa, yoksullukla baş etmek zorunda kalıyorsa bunda sizin taksiratınız yok mu gerçekten?

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Erdoğan'ı aşamıyor! Erdoğan'ı aşamıyor!

MURAT EMİR (Devamla) – Bugünler geçecek, on yıl sonra da soracaklar bu soruyu, siz, bu sorudan kurtulamayacaksınız.

Vaktim kısa, size bir olay anlatacağım, Sayın Bakan iyi dinlesin, Sayın Bakan Yardımcısı da bunu çok iyi dinlesin: Değerli arkadaşlar, Sabahattin Aydın -Sayın Bakanın çok sevdiği ve Medipolden yeni transfer ettiği Bakan Yardımcısı- 2003'te Sağlık Bakanlığı Müsteşar Yardımcısı olur. O sırada eşi Sibel Aydın bir şirket kurar, şirketin adı Bilbest Bilişim Sağlık Limited Şirketi; güzel. Bu şirket, Sağlık Bakanlığının hastanelerinin on-line yazılım işlerini almaya başlar. O sırada bu gündeme gelince Sibel Aydın notere gider ve ortaklığını bitirir ve böylece de Sayın Müsteşar Yardımcısı -o sıradaki- üstündeki bu yükü atmış gibi görünür. Bize göre ahlaki açıdan uygun olmayan bir şey, o sırada bu işler yürür gider ve 2010'da Sayın Bakan Yardımcısı, müsteşarlığı bırakınca, aynı şirkete yani bu arada Sağlık Bakanlığının bütün kamu ihalelerini alan, milyon dolarları götürün şirkete bu sefer oğlu Muhammet İkbal Aydın tekrar ortak olur. Buradan ne anlıyoruz? Bu, bir hülleli işlemdir. Yani Müsteşar Yardımcısı, eşinin, kendisinin, oğlunun malı götürdüğü fark edilmesin diye hülle yapmış, birini atamış oraya, görevi bitince de oraya tekrar oğlunu getirmiştir. (CHP sıralarından alkışlar)

Şimdi, arkadaşlar, bu şirketin aldığı ihaleler saymakla bitmez. Sağlık Bakanlığının hasta yönetim sistemi, ICD kodu, hasta bilgilendirme sistemi, kamu ihaleleri, kamu bölge hastanelerinin ihaleleri, en son 2015'te e-nabız bu şirket tarafından yapılıyor. İhalelerin hepsi yağlı ballı. İhalelerin hiçbiri gerçek ihale değil, hepsi davet usulü, alıştığımız o 21/b.

Şimdi bu para helal para mı? Siz buraya çıkıp bu soruya cevap vermeyeceksiniz -ben biliyorum- birçok soruma cevap vermediğiniz gibi. Yargı bırakmadınız memlekette, adalete de hesap vermeyebilirsiniz ama Allah'a nasıl hesap vereceksiniz? (CHP sıralarından alkışlar) Burada tüyü bitmemiş yetimin hakkını yiyorsunuz ve tüyü bitmemiş yetimin hakkını oğlunuza yedirmek için de geldiniz, bizden bütçe istiyorsunuz Sağlık Bakanlığı için. Böyle bir bütçeyi bu Meclis vermemelidir bu Bakanlığa.

Ve değerli arkadaşlar, kayırmacılık, yakınıni zengin etme, bu arada malı götürme, fark ederlerse sözü geçiştirme, cevap vermeme ama sonunda yine de yakalanıyorsunuz.

Değerli arkadaşlar, benim altı ay boyunca dilimde tüy bitti "Bu test kitlerini niye bir firmadan alıyorsunuz, kaç liraya alıyorsunuz?" diye; aynı şekilde, Sağlık Bakanı yine söylemedi, söylemedi, söylemedi ama biz biliyoruz orada yolsuzluk olduğunu, 4 kat olduğunu ve sonra, biz uyardık diye geriye dönük işlem yaptırdığını. Kendisi itiraf etti ama itiraf etmediği bir şey daha var: Üst düzey 4 yöneticisini o sırada görevden aldı. Niye biliyor musunuz? Çünkü oradaki yolsuzluk, 40 milyon dolarlık küçük bir yolsuzluktu, o seviyedeki kişilerin görevden alınmasıyla halledilebilirdi. Oysa Sayın Bakan, evet, görevden aldınız, teşekkür ederim; evet, gereğini yaptınız, doğruyu da söylediniz ama size düşen, siyasi sorumluluğu da almaktır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın.

MURAT EMİR (Devamla) – Bunun siyasi sorumluluğu nerede?

SAĞLIK BAKANI FAHRETTİN KOCA – Doğru konuşun, doğru.

MURAT EMİR (Devamla) – Bunu niye görevden aldığınızı niye söylemiyorsunuz?

SAĞLIK BAKANI FAHRETTİN KOCA – Yüzünüz biraz kızarsın.

MURAT EMİR (Devamla) – Peki, bir Bakanlığın bunu yapması uygun mudur?

Daha da önemlisini söyleyeyim değerli arkadaşlar: Şimdi, bir soru...

SAĞLIK BAKANI FAHRETTİN KOCA – 83 milyona doğru konuşun.

MURAT EMİR (Devamla) – Sayın Bakan, gelirsiniz, konuşuruz burada; aslında, sizinle yüz yüze konuşmayı da çok arzu ederim, çok uzun da konuşabiliriz.

SAĞLIK BAKANI FAHRETTİN KOCA – Ben anlattım size bunları. Komisyonunda anlattım, herkes duydu orada. Hiç yüzünüz kızarmıyor mu!

MURAT EMİR (Devamla) – Değerli arkadaşlar, bakınız, burada şunu söyleyerek sözlerimi tamamlayayım: E-nabız sistemini bu Sayın Bakan Yardımcısının oğlunun şirketi yapıyor. Dolayısıyla, bu aşı dağıtımında da ne kadar adil olacağınızı yakından takip edeceğimizi milletimize ve sizin de bilginize sunarım.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP ve İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Komisyonunda bunları cevapladı, Komisyonunda.

BAŞKAN – Sayın Fikret Şahin, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA FİKRET ŞAHİN (Balıkesir) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ben de 2021 yılı Sağlık Bakanlığı bütçesi üzerinde söz almış bulunuyorum. Yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Efendim, sözlerime Sağlık Bakanlığının 2018 ve 2019 Yılı Sayıştay Düzenlilik Denetim Raporu'nun şehir hastaneleriyle ilgili tespitiyle başlamak istiyorum. Bakan, Sayıştay, şehir hastaneleri için ne diyor? “Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği’ne, Merkezî Yönetim Muhasebe Yönetmeliği’ne, Muhasebat Genel Müdürlüğü Kamu Özel İş Birliği Uygulamalarının Muhasebe İşlemleri’nde yer alan hükümlere uygun bir şekilde yapılmadığı tespit edilmiştir.” diyor; bakın, bunu Sayıştay söylüyor. Yani diyor ki: “Hesabı kitabı belli olmayan, kimin kime ne kadar, ne verdiği belli olmayan bir hastane sistemiyle karşı karşıyayız.” İşte Sayın Bakan, biz bu nedenle şehir hastanelerine cumhuriyet tarihinin en büyük kara deliği diyoruz.

Mevcut iktidar Sağlıkta Dönüşüm Programı’yla birlikte en önemli adımı bu şehir hastaneleriyle attı ve şirketlere vatandaşlarımızın almış olduğu sağlık hizmeti üzerinden döviz bazında para kazanma imkânı sağladı. Bu nedenle, şehir hastaneleri esasen kamu hastaneleri değil birer şirket hastaneleridir. Bu hastaneler gelecek nesillerin sağlık hakkı üzerine ipotek koyan, çocuklarımızın sağlık bütçesini kısıtlayan modern bir sömürü sistemi ve âdetâ günümüzün kapitülasyonları niteliğindedir.

Başlangıçta kamu-özel iş birliği modeliyle 30 şehir hastanesi yapılması planlanırken, Sayın Bakan, geçen yıl 14 Kasım 2019 tarihinde yaptığınız açıklamada şöyle diyorsunuz: “Kamu-özel iş birliğiyle tecrübeye sahip olduk, bu dönemde şehir hastanelerini artık bu tecrübeye birlikte kendi imkânlarımızla yapmayı planladık. Sizin bütçenizde bunu yapabilirliğiniz mümkünse niye bir finans modelini devreye sokmak isteyesiniz? Sonuçta finans modelinin de bir yükü yok mu?” diyerek bir nevi kamu-özel iş birliği modelinin maliyetinin çok yüksek olduğunu da itiraf ediyorsunuz ve 10 şehir hastanesi projesini de genel bütçeye alıyorsunuz yani kamu-özel iş birliğinden çıkartıyorsunuz. Bu yılki bütçede de görüyoruz ki 1 hastaneyi daha genel bütçeden yapacağınızı söylüyorsunuz. Öyle görüyoruz ki Bakanlık, şehir hastanelerinin kamu-özel iş birliği modeliyle işletilmesinin yanlış olduğunu bir ölçüde kabul etmiş oluyor ve 11 şehir hastanesini genel bütçeden yapacak.

Şu anda, hâlen Türkiye’de 13’ü hizmette, 5’i inşaat hâlinde olmak üzere toplam 18 tane kamu-özel iş birliğiyle işletilecek şehir hastanesi var. Şu anda hizmette olan 13 şehir hastanesiyle -Sayın Bakanım, sizin de özellikle dikkatinizi çekiyorum, sizin tablolarınızdan aldım- 17.509 yatak kazanmışız. 13 şehir hastanesini açarken 21 tane de kamu hastanesini kapattık. Toplam 11.392 yatak vardı bu kamu hastanelerinde yani 13 şehir hastanesiyle elimizde net 6.117 yatak kazandık, 13 şehir hastanesiyle net 6.117 yatak kazanmış olduk.

İSMAİL TAMER (Kayseri) – Nitelikli yatak.

FİKRET ŞAHİN (Devamla) – Evet, evet. Şimdi onu da söyleyeceğim efendim.

Bu 13 şehir hastanesi için döviz bazında yüklü miktarda para ödüyünüz. Bakın, Merkez Bankasının 128 milyarlık rezervlerinin eridiği dönemde dahi bu şehir hastanelerine bu ödemeyi yapmaya devam ettik ve yirmi beş yıl boyunca devam edeceğiz.

Şimdi, efendim, şehir hastanelerinin hizmete girdiği ilk yıl 2017 yılı. 2017 yılı Ekim ayından 2020 yılı Ekim ayına kadar geçen üç yıllık sürede kaç para kira ve hizmet bedeli ödemişiz Sayın Bakanım? Bakın, sizin mali tablolarınızdan alıyorum rakamı; efendim, 15 milyar 587 milyon lira ödemişiz. Bakın, Cumhurbaşkanlığı Yatırım Programı'nda 600 bin lira bir devlet hastanesinin maliyeti.

Sayın Tamer, siz de dinleyin lütfen.

İSMAİL TAMER (Kayseri) – Dinliyorum, dinliyorum.

FİKRET ŞAHİN (Devamla) – Bu ödediğiniz üç yıllık kirayla 25.978 tane devlet hastanesi yatağına sahip olabilirdik. (CHP sıralarından alkışlar)

SAĞLIK BAKANI FAHRETTİN KOCA – Kira değil, kira değil.

FİKRET ŞAHİN (Devamla) – Hayır, kira ve hizmet bedeli.

SAĞLIK BAKANI FAHRETTİN KOCA – Kira değil, hizmet dâhil.

FİKRET ŞAHİN (Devamla) – Tabii, kira ve hizmet bedeli.

SAĞLIK BAKANI FAHRETTİN KOCA – İkisi aynı şey değil.

FİKRET ŞAHİN (Devamla) – Sonuç itibarıyla şehir hastaneleri için üç yılda ödediğiniz 15 milyar 587 milyon lira kira ve hizmet bedeliyle tam 25.978 yatak olabilir, 500 yataklı 52 tane devlet hastanesi yapabiliydik.

SAĞLIK BAKANI FAHRETTİN KOCA – İkisi aynı şey değil, karıştırma.

FİKRET ŞAHİN (Devamla) – Bakın, ne diyorsunuz? “Coronavirüsle olan mücadelede bu şehir hastaneleri olmasaydı biz ne yapardık?” diyorsunuz. Keşke olmasaydı da devlet hastanesi yapsaydınız, elimizde 6.117 yatak değil 25.978 yatak olacaktı ve şimdi çok daha iyi mücadele edecektik. (CHP sıralarından alkışlar) Bakın, hepimiz araniyorsunuz; yoğun bakımda, hastanede yer yok diye.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi.

FİKRET ŞAHİN (Devamla) – Nitelikli yatağı söyleyeceğim.

Sayın Tamer, bakın, yine Cumhurbaşkanlığı Yatırım Programı'nda, genel bütçeden yaptığımız bir şehir hastanesinin yatak maliyeti 980 bin lira. Bakın, üç yıllık kira ve hizmet bedeliyle 15.905 tane şehir hastanesi yatağına sahip oluyorsunuz, 15 tane şehir hastanesi. Bakın, 13 hastane için üç yılda ödediğiniz kirayla 15 hastane yapabiliyorsunuz. Yazık değil mi bu tüyü bitmemiş yetimlerin hakkına? Yirmi beş yıl ödeyeceksiniz. Yazıklar olsun! Ben size bunu söylüyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

SAĞLIK BAKANI FAHRETTİN KOCA – Hayır, hayır, yanlış söylüyorsunuz.

FİKRET ŞAHİN (Devamla) – Bakın, gelecek nesillerin hakkını alıyorsunuz Sayın Bakan; vebali var, çocukların vebali var üzerinizde. İleride bu Bakanlıktan gideceksiniz, size çocuklar diyecek ki: “Yirmi beş yıl ipotek altına aldınız geleceğimizi.” Gelin, vazgeçin. Bakın, pandemiye bir fırsata çevirmeye çalışıyorsunuz. Evet, pandemi bir mücbir sebeptir. Gelin, hastaneleri kamulaştıralım. Bu hastaneleri kamulaştırmak bir ekonomik tercih değildir, gelecek nesillerin sağlık hakkına sahip çıkmaktır. Bu vebal sizin üzerinizdedir Sayın Bakan, bu vebal sizin üzerinizdedir, evet. (CHP sıralarından alkışlar) Her yıl bütçenizden çok daha büyük bir miktarı bu şehir hastaneleri alıyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

FİKRET ŞAHİN (Devamla) – Selamlayacağım Sayın Başkanım, selamlayacağım.

BAŞKAN – Yok yok.

FİKRET ŞAHİN (Devamla) – Selamlayacağım.

BAŞKAN - Selamlamak sonra bir dakika sürüyor.

FİKRET ŞAHİN (Devamla) – Yok, kesinlikle değil.

BAŞKAN – Sağ olun, teşekkür ediyorum Sayın Şahin.

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) - Adana sahra hastanesinden ve Güzellik Fuarı'ndan bahset.

FİKRET ŞAHİN (Devamla) – Sayın Bakanım, bu hastaneler bittiği zaman sizin bütçenizin en az yüzde 30'u şehir hastanelerine gidecek. Gelin, bunu kamulaştıralım; biz destek vereceğiz size.

Teşekkür ediyorum, saygılar sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Evet, teşekkür ediyorum Sayın Şahin.

Sayın Şahin, kürsüden ayrılalım.

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) - Adana sahra hastanesinden ve Güzellik Fuarı'nın yatak kapasitesinden bahset. (CHP sıralarından gürültüler)

BAŞKAN – Arkadaşlar, niye bu kadar tepki gösteriyorsunuz? Sayın Demirbağ'a neden bu kadar tepki gösteriyorsunuz?

Sayın Demirbağ, bu kadar kızdıracak ne dediniz, ben duyamadım.

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – Güzellik Fuarı'ndan bahset dedim.

BURHANETTİN BULUT (Adana) – Çık kürsüde konuş, çık!

BAŞKAN – Sayın Bayram Yılmazkaya, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA BAYRAM YILMAZKAYA (Gaziantep) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum. Pandemi sürecinde hayatını kaybetmiş olan vatandaşlarımıza, özellikle sağlık çalışanı ve doktor arkadaşlarımıza Allah'tan rahmet diliyorum.

Deontoloji ve Hipokrat Yemini'nde sağlık çalışanlarının en önemli görevi insan sağlığını korumak ve sürdürmektir, kesinlikle siyasi gelecek ve ekonomik kaygı insan ve toplum sağlığının önüne geçmemelidir sözleriyle konuşmama başlamak istiyorum.

Değerli arkadaşlar, doktorlar ve sağlık çalışanları tükenmiş durumda. Pandemiyle mücadelede en ön cephede savaşan sağlık çalışanları ve doktorlara “Hakkınız ödenmez.” dediniz ve gerçekten ödemediniz ve galiba da ödeyemeyeceksiniz.

Sayın Bakanım, savaş sadece ordular arasında olmaz. Covid'le mücadele bir savaştır, bu savaşın askerleriyse sağlık çalışanları ve hekim arkadaşlarımızdır. Bu savaşın başkomutanı da sizsiniz. Lütfen, gerçekten bir başkomutan olarak davranın ve şudoktor arkadaşlarınıza, sağlık çalışanınıza sahip çıkın Sayın Bakanım.

İSMAİL TAMER (Kayseri) – Başından beri bir başkomutan gibi davranıyor.

BAYRAM YILMAZKAYA (Devamla) – Öncelikle bu savaşın öneminden dolayı keşke Bakanlık bütçenizi daha fazla artırabilseydiniz. Sınırlı insan ve maddi kaynakla bu savaşta işimiz çok zor. Keşke şehir hastaneleri için 5'li çetenin affettiğiniz vergilerini, o paraları hekimlerimize, çalışanlarımıza harcayabilseydiniz. Keşke grip aşılı olması gerektiği gibi 10 milyon doz gelseydi. İlave personelle istihdamı daha erken sağlayabilseydiniz Sayın Bakanım.

Bakın, birçok atama bekleyen insanımız var; diyaliz teknisyenleri, ATT mezunları, anestezi teknikerleri. Keşke bu gerekli, atama bekleyen personeli alıp, hızlıca yoğun bakım ve genel bakım ilave eğitimi verip Covid'e yakalanan insanlarımıza daha sağlıklı, daha net, daha güzel bir şekilde bakabilseydik Sayın Bakanım.

Sayın Bakanım, Covid vakalarını açıklarken sayıları herkesten gizlediniz. Sonunda gördük ki saray, salgınla mücadele etmemiş, sayıları eğip büküp milletimizden gerçekleri saklamış. Ne zaman 10 bin oldu, ne zaman 20 bin oldu, kaç zamandır 30 binlerde gidiyoruz, bilmiyoruz. Gerçekleri söyleyen Türk Tabipleri Birliğini ve muhalefeti yani bizleri vatan hainliğiyle suçladınız. İktidar, Dünya Sağlık Örgütünün “olgu sayısına göre aşı dağıtımı yapılacağı” kriterinin paniğiyle gizlediği vaka sayılarını itiraf etmek zorunda kaldı.

SAĞLIK BAKANI FAHRETTİN KOCA – Dünya Sağlık Örgütünden aşağı mıydı?

BAYRAM YILMAZKAYA (Devamla) – Doğruları söyleyenleri hain ilan eden iktidar, ekonomiyi düşünerek gerçek verileri gizleyerek toplumda rehabetin oluşmasına ve salgının yayılmasına zemin hazırladığı için bu sorunun hesabını vermek zorunda.

SAĞLIK BAKANI FAHRETTİN KOCA – Dünya Sağlık Örgütünden aşağı mıydı?

BAYRAM YILMAZKAYA (Devamla) – Bizim bilmediğimiz gerçek sayılar çok fazla iken yine insanlarımızın sağlığını düşünmeden, ekonomiyi ön planda tutarak açılmaması gereken okulları açtınız. Çocuklarımızı okulla ilgili esnaf sektörüne gerekli desteği veremeyeceğiniz için çok büyük riske attınız Sayın Bakanım.

İnsanlarımız yakınlarıyla vedalaşmadan canlarını toprağa verdiler Sayın Bakanım. Bütün bunların hesabını zamanı geldiğinde bu dünyada da öteki dünyada da vereceksiniz. (CHP sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar) Ölen insanlarımız sizlere haklarını helal etmeden gittiler. Ne ölen vatandaşlarımız ne de onların yakınları sizlere haklarını helal etmeyecekler. Bu savaşın askerleri olan sağlık çalışanlarımız ölüme koşuyor, her sabah aileleriyle vedalaşıp çıkıyorlar “Acaba bugün hastalık bulaşır mı?” diye, kendilerinden sonra geride kalanların ne olacağı kaygısıyla. Ve bir doktor olarak sizler hâlâ Covid-19 meslek hastalığı kanununu Genel Kurula getirmediğiniz. Bakanlık mensuplarımız, ölen sağlık çalışanlarımız da sizlere hakkını helal etmeyecek.

Değerli milletvekilleri, maalesef insanlar hastanede yer bulamıyor. Bakın, ilim Gaziantep dâhil, şu anda acil gözlemlerde bile yer bulamayan, yoğun bakımda sıra bekleyen mağdur insanlarımız var. Bunlara acil çözüm bulunmalı. Yeterli olmayan yoğun bakımdaki yatak sayıları mutlaka artırılmalı. Gerekirse ilim Gaziantep'te sahra hastanesi açılmalı.

Sayın Bakanım, izolasyonu bile yapamadık. Uyarılarımıza rağmen coronavirus testi pozitif çıkan vatandaşlar “Bir tane maske tak, bir şey olmaz.” denilerek toplu taşımayla evlerine gönderilmekte. Hiçbir önlem almadan evlerine gönderilen bu hastalar ailelerine, komşularına bu hastalığı bulaştırarak Covid-19 virüsünü çok daha hızlı bir şekilde yaymaktadır. Aynı odada 4-5 kişinin kaldığı Türkiye gerçekliğinden uzak bir şekilde uygulanan bu yöntem, hem pozitif olan kişiyi hem ailesini hem de komşularını büyük bir riske sokmaktadır. Sizler ya bilerek, toplumsal bağışıklık olsun diye bu hastaları evlerine hiçbir önlem almadan yolluyorsunuz ya da vatandaşın galiba 4-5 odalı, 2 banyolu, 2 tuvaletli villa tipi evi var zannederek evde izole olabileceğini düşünüyorsunuz. Anlaşılır gibi değil. Oysa pozitif vaka olan insanların tamamını evlerine göndermek mümkün değil. Bu insanların durumlarını değerlendirerek ev ortamı uygun olmayanların sahra hastanesi, yurt veya hastanede izole edilmesi gerekir. Eğer bu izolasyon sürecini doğru yürütmezsek ve bu yedi-on günlük bulaş döneminde izole etmezsek Türkiye pandemiyi mücadelede başarılı olmaz ve nitekim de başarılı değiliz.

Değerli arkadaşlar, ne sebeple ve nasıl olduğunu bilmiyoruz ama sadece ve sadece Çin aşısına muhtaç kaldık.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAYRAM YILMAZKAYA (Devamla) – Bitiriyorum Başkanım.

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi.

BAYRAM YILMAZKAYA (Devamla) – İlgincidir ki “Aşığı beğenmezsek veya sonuçları iyi gelmezse ödeme yapmayacağız.” gibi açıklamalarda bulundunuz. Yine aklınızda insan sağlığı değil para olduğunu gösterdiniz. Hadi bakalım, sonuçlar kötü geldi ya da beğenmedik, ne yapacağız Sayın Bakanım? 83 milyon Türkiye’nin nüfusu, 6 milyon da göçmen, 90 milyon. 18 yaş altı 20 milyonu düştük, 70 milyon. 2 rapelden 140 milyon aşı lazım. Biz zaten şu anda sadece 50 milyon Çin aşısına muhtaç kalmışız. Diyelim ki o da bozuk çıktı, ne olacak Sayın Bakanım?

SAĞLIK BAKANI FAHRETTİN KOCA – 50 milyonu iki ayda alan bir ülke var mı dünyada?

BAYRAM YILMAZKAYA (Devamla) – Sayın Bakanım, benim demek istediğim...

SAĞLIK BAKANI FAHRETTİN KOCA – İki ayda 50 milyon alan ülke var mı dünyada?

BAYRAM YILMAZKAYA (Devamla) – Lütfen...

Yaz aylarında oturmuşuz, bizim bu önlemlerimizi daha önceden almamız lazımdı. Bakın, iyi bir programla, iyi bir öncelik düşünerek bunları yapmamız lazımdı.

SAĞLIK BAKANI FAHRETTİN KOCA – Aldık önlemi.

BAYRAM YILMAZKAYA (Devamla) – Yine her konuda olduğu gibi ülkeyi düşürdüğünüz durum bu, bakalım ne olacak Sayın Bakanım?

Ben her hâlükârda 2021 bütçesinin vatanımıza, milletimize hayırlı olmasını diliyorum.

Teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Ali Şeker, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA ALİ ŞEKER (İstanbul) – Sayın Başkan, Sayın Bakanlar, değerli milletvekilleri; bugün itibarıyla resmî rakamlara göre en az 1 milyon 780 bin 673 vatandaşımız PCR pozitif coronavirus tanısı aldı, resmî rakamlara göre en az 16 bin yurttaşımızı da kaybettik. Her gün yüzlerce can kaybediyoruz ve en acı olan tarafı da toplum olarak buna alışıyoruz, alıştırıyoruz. Ölümlere alışmak, kitlesel ölümlerin de önünü açıyor. Bu ölümcül hatayı yapmamalıyız.

Ülkemizde ilk resmî vakanın ilan edildiği 11 Mart tarihinden neredeyse iki hafta önce “Sağlık Komisyonunu acil olarak toplayalım.” demiştik, o günkü Sağlık Komisyonu Başkanı -şu anda kendisi hasta, acil şifalar diliyorum- “Dut pekmezi yersek hiçbir şey olmaz.” demişti. Dut pekmezi yemesine rağmen maalesef Covid-19 oldu.

Geçtiğimiz ilk on ayda şehir hastanelerine bütçeden 8 milyar TL ödeme yaptık, ilk on ayda. 800 yataklı Rize Şehir Hastanesinden her ay 1 tane yapabiliydik, 10 tane şehir hastanesi yapabiliydik 800 yataklı yani toplam 8 bin yataklı hastane yapabiliydik ama önceki sistemin getirdiği sistemde çok fahiş kiralar üzerinden, fahiş hizmet bedelleri üzerinden... Ki, Bakan sağ olsun, gelir gelmez bu konuda şehir hastanelerinin kamu-özel iş birliğiyle yapılmasının önüne geçti ama bu yeterli değil. Bundan sonraki dönemde de çok ağır yükler altındayız, üç yıl içerisinde biz bu şehir hastanelerine 20 milyar TL para vereceğiz. Bunun için bir an önce kamulaştırılmalı bütün kamu-özel iş birliğiyle yapılan şehir hastaneleri, yoksa çocuklarımızın sırtında büyük bir kambur bu.

Bizim Anayasa Mahkemesine başvurumuzla, şehir içindeki hastanelerin müteahhitlerin cebinde bırakılması engellendi ve bu Covid döneminde de o hastaneleri kullanma imkânına sahip olduk.

AKP'nin Hıfzıssıhha Enstitüsünü kapatmasıyla birlikte, üniversitelerin bilinçli olarak çökertilmesi nedeniyle artık bilimsel çalışmalar yeterince yapılamaz oldu. Eğer bu engellemeler olmasaydı Uğur Şahinler, Özlem Türeciler bugün Türkiye'de bu aşığı üretti ve bütün dünyaya ulaştırabilirdik.

Değerli milletvekilleri, bu saatten sonra aşığı ulaşamadığı için yiten her candan bu bütçeye “evet” diyenler, vaktinden önce normalleşmeye önyak olanlar, uyarılarımıza rağmen okulları kontrolsüzce açanlar, rantları eksilmesin diye şantiyelerde, fabrikalarda işçileri dip dibe çalıştıranlar sorumludur. İnsanlar bir yandan coronadan, bir yandan da, tır şoförünün dediği gibi, AKP'nin düzeninden dolayı hayatını kaybediyor. Aslında geldiğimiz noktada AKP'nin neoliberal politikalarının ve başkanlık sisteminin sonuçları bu yaşadıklarımız çünkü bütün yetki, bütün sorumluluk tek adamda olunca ne Bilim Kurulu ne Bakanlıklar bir şey yapamıyor maalesef. (CHP sıralarından alkışlar)

“Okullar hazır mı?” diye sorduk, önergemize cevap verilmedi. Ekonomik baskılarla erkenden, 1 Haziranda anormal bir normalleşme yaşandı ve bu nedenle, bu hastalar arttıkça, onların katlanarak kış döneminde de daha fazla can kaybına yol açtığını gördük.

Cengiz İnşaatın affedilen 425 milyon liralık vergi cezasıyla bugün 65 yaş üzerindeki 7,5 milyon insanımıza 2 doz aşı yapabiliyorduk, 15 milyon doz alabiliyorduk. Biz biliyoruz şu anda ekonomik zorluklar neticesinde sağlığın bu noktaya geldiğini. Bunu engellemenin yolu artık bu gidişe bir “Dur!” demekten geçiyor.

Önümüzdeki dönemde, 70 milyonu acilen olmak üzere 180 milyon doza hatta yıl sonuna kadar 270 milyon doz aşığı ihtiyacımız var ve bu bütçede buna pay ayrılmadı. Bu payın mutlaka ve mutlaka ayrılması gerekiyor ki biz daha çok canımızı kaybetmeyelim.

Sağlık çalışanlarının Covid hastalığının meslek hastalığı sayılmasıyla ilgili kanun da bir an önce çıkmalı. İliyet bağı aranıyor, SGK de illiyet bağı kurmadığı için sadece canını kaybeden 220 kişiden 2 kişiye maaş bağlanmış durumda.

Mecburi hizmet yaptığım sırada Çağatay Güler'in bir şiiri vardı, onu okumuştum, “Bir çocuk ölünce boğmacadan ya da kızamıktan...” diye başlıyordu şiir. Ben de o şiirin o ilk satırını corovirüse uyarlayarak sizlere seslenmek istiyorum:

“Bir anne, bir baba, bir evlat, bir eş, bir emekçi, bir hekim, bir hemşire ölünce coronadan

Gökte bulut olunca

Yağmur olup düşünce yere

Can vermek için çiçeklere

Sorar, vurur da camlara takır takır

Gerekeni yaptınız mı, yaptınız mı gerekeni diye.” (CHP sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi.

ALİ ŞEKER (Devamla) – Bize de, Bakanlığa da, Cumhurbaşkanına da bunu soracaktır. Biliyoruz ki şimdiye kadar gerekenler yapılmadı. En azından bundan sonra daha çok canımızın gökte bulut olmaması için, yağmurun yağıp camlarımıza takır takır vurmaması için, yeterli aşığı temin etmek konusunda sorumluluğumuz var, bu Meclisin de sorumluluğu var. Bu bütçe mutlaka ayrılmalı ve bu yüzden, aşığı ulaşamadığı için bir canımızı daha vermemeliyiz.

Artık, aşıyla korunulabilir bir hastalıktır; nasıl kızamık aşıyla korunulabilen bir hastalıksa coronavirus de aşıyla korunulabilen bir hastalıktır. Koruyucu halk sağlığı hizmetini vermek de Bakanlığın görevidir. Bunun bir an önce temin edilip hazır hâle getirilmesi gerekiyor.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum, teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Gökân Zeybek, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Sayın Başkan, şehirlerini niye söylemiyorsunuz milletvekillerinin?

BAŞKAN – Efendim?

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Milletvekillerinin şehirlerini söylemeniz gerekiyor.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Buyurun Sayın Zeybek.

CHP GRUBU ADINA GÖKAN ZEYBEK (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri...

Sayın Bakan, “Kanal İstanbul” adında çılgın bir projeniz var. 136 bin dönüm tarım alanı, 13 bin dönüm mera alanı yok olacak; 200 bin ağaç, yıllık 33 milyon metreküp su kaybı yaşanacak. Yapılan planda, konut alanlarına 36.453 hektarlık bir alan ayrılacak; üçüncü köprü ve üçüncü havalimanı için ayrılan alanın bile 4 katından daha fazla bir alandan bahsediyoruz. Yapılacak konut alanlarıyla birlikte, tarım alanlarının yüzde 60’ı yapılaşmaya açılacaktır. Projenin yatırım bedelini 75 milyar olarak açıkladınız, Ulaştırma Bakanlığı 118 milyar gösterdi; bize göre en az tutar 200 milyardır. Kanal çevresinde 1 milyonluk bir yerleşim yeri ortaya çıkacak. Kanal İstanbul, İstanbul Havaalanı’nın yaşayabilmesi için yapılan bir imar projesidir. İstanbul, yaşanabilecek bir şehir olmaktan çıkarılmış, kısa vadeli ekonomik ve siyasi çıkarlar adına tüm yaşamsal, kültürel ve tarihsel varlıklarıyla küresel yağmanın hizmetine sunulmuştur. Kamulaştırma yapılması, bölgede yaşayan insanların geçim kaynaklarının yok edilmesi anlamına gelmektedir. Kanal İstanbul Projesi’ni toplumun sadece üçte 1’i desteklerken, 15-30 yaş grubundaki gençlerin yüzde 98’i deprem tedbirlerinin alınmasının daha öncelikli bir karar olduğunu düşünmektedir.

Sayın milletvekilleri, yer altı su kaynaklarımız tehlike altındadır. İstanbul’un su ihtiyacının yüzde 29’unu karşılayan Terkos ve Sazlıdere Barajlarımızı besleyen su kaynaklarının yok edilmesiyle su yönetimi felakete karşı karşıya kalacaktır. Kısaca, Kanal İstanbul bir emlak ve rant projesidir. Reel ücretlerin enflasyon karşısında eridiği, hane halkı borçlarının son yirmi yılda onlarca kat arttığı, işsizliğin giderek tırmandığı, pandemiyle ekonomik buhran yaşayan Türkiye’de, Kanal İstanbul ve bunun bedeli cumhuriyet tarihinde hiç görülmemiş kadar ağır olacaktır. Dünyanın tatlı su kaynaklarının üzerine titrediği, herkes için sağlıklı ve ucuz gıdaya erişebilme konusunda yeni yöntemler aradığı bir dönemde, geri getirilemeyecek olan tarım, mera, sulak alanlarımız ve orman alanlarımız üzerinden hafriyat kamyonlarınızı geçireceksiniz.

Kanalın özellikle Küçükçekmece ve Marmara arasındaki kısmı en zayıf halkayı oluşturmaktadır. Burası depremden en az 9 şiddetinde etkilenecektir. Yağma projeciliği ve ulusötesi borçlanmaya dayanan bir finansman modelinin öne çıkarıldığı Kanal İstanbul Projesi, iktidarın ideolojik olarak çıkmaza girdiğinin temel bir göstergesidir. (CHP sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar) Bilimsel çalışmalar önümüzdeki otuz yıl içinde 7 ve üzeri büyüklükteki bir deprem olma olasılığını yüzde 65 gösteriyor. Her geçen yıl bu risk daha da artmaktadır. Kanal İstanbul için tüketilecek kaynaklarla İstanbul depremine ilişkin yıkım ve can kaybı risklerini büyük ölçüde azaltarak, İstanbul depreme karşı güvenli bir kent kimliğine kavuşturulabilir. Genel Başkanımız Sayın Kemal Kılıçdaroğlu’nun dediği gibi, Türkiye Cumhuriyeti’nin tüm gayreti İstanbul’u depreme hazırlamak olmalıdır.

Kanal İstanbul Projesi için verilen finansman rakamlarıyla bile İstanbul'da en az 1,5 milyon konutun depreme karşı yenilenmesi mümkündür. Gelir dağılımındaki eşitsizliği azaltmak, yurttaşların insanca yaşayabileceği ücretlerle çalışmalarını sağlamak, eğitim ve sağlık gibi hayati kamusal hizmetler üzerindeki piyasa baskısını azaltmak, küresel kentsel hizmetleri daha ucuz ve kaliteli hâle getirmek, doğayı korumak, daha yaşanabilir bir kent oluşturmak, iklim krizine karşı önlemler almak yerine kamunun parasını Kanal İstanbul gibi bir projeye harcamanın, toplumun genel faydasından ziyade bir avuç rantçıya yarar sağlayacağı ortadadır. Önceliklerimiz orman ve su havzalarını korumak, nüfusu sınırlandırmak, ulaşımı akıcı hâle getirmek, çürük ve çarpık yapı stokunu dönüştürerek İstanbul'u deprem ve iklim değişikliğine karşı hazırlamak olmalıdır. Ne diyoruz? Ya kanal ya İstanbul! (CHP sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

Sayın Bakan, Haliçport'u Fettah Tamince'ye verdiniz, Katarlılarla ortak ettiniz, Kemerburgaz'da 350 bin metrekare spor alanını imara açtınız, Söğütlüçeşme Garı'nı Bakan Yardımcısının kardeşine AVM yapсын diye verdiniz, Maslak 1453 Projesi'nde 750 bin metrekare ihaleye çıktınız, 1 milyon 850 bin metrekare inşaat yaptırınız.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Ethem Sancak'a yok mu bir şey?

GÖKAN ZEYBEK (Devamla) - Haydarpaşa ve Sirkeci Garılarını yandaşınıza peşkeş çektiniz.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Ethem'e yok mu, Ethem'e?

GÖKAN ZEYBEK (Devamla) - Veda bütçenizde deprem dönüşüm alanlarına bütçe ayırmadınız. Bağcılar'da Sağlık Bakanının hastanesinin çevresini mahkemenin iptal kararına rağmen yeniden riskli alan ilan ettiniz. 3 Bakan Dereli'de iş makinesinin kepçesine bindiniz. Bu yanlış bir işi yapsa, kıdem tazminatı almaksızın iş akdi feshedilirdi, siz çıkıp toplumdaki özür bile dilemediniz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi.

GÖKAN ZEYBEK (Devamla) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; uygarlıklar ve kültür, onu üreten toplumun yaşamından daha uzundur. Kültür çok geç oluşur, uzun ömürlüdür. Belki devletler, toplumlar çökebilir ama kültürler acımasız dünyada kendilerini büyük tutmasını bilir. Anadolu'da toprağın altında bulunan, uzun ömürlü kültür ürünleridir. Coğrafyayı kendi doğal yapısı içindeki değerleri zedeleyecek bir noktaya getirme şansımız yoktur. Kültür öncelikli bir şehircilik anayasasına acil ihtiyaç vardır. Bireyin hemşehri olması, yurttaş olması, insan olması zordur. Saygın bir Türkiye istiyoruz, onurlu bir Türkiye istiyoruz. (CHP sıralarından alkışlar) Bireyin, yandaşın ve sarayların çıkarlarını değil, halkın çıkarlarını önceleyen bir şehircilik anlayışı istiyoruz.

Arkamızda sırtımıza yüklediğimiz büyük bir birikim var. Büyük uygarlıkların sonuçları vardır. Burası binlerce yıllık Anadolu kültürünü yüreğinde özümsemiş, Büyük Atatürk'ün kurduğu Türkiye Cumhuriyeti'dir diyorum.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Murat Bakan, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Sayın Başkan, "İzmir Milletvekili" diye niye ifade etmiyorsunuz? Diğer Meclis Başkan Vekilleri söylüyor, siz niye söylemiyorsunuz?

CHP GRUBU ADINA MURAT BAKAN (İzmir) – Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; dünya, iklim krizi nedeniyle, bir varoluş sorunuyla karşı karşıya. Tabii, bu probleminden herkes gibi biz de etkileneceğiz, belki de bulunduğumuz bölge itibarıyla bundan daha çok etkileneceğiz. Peki, dünya böyle ciddi bir varoluş sorunuyla karşı karşıyayken Sayın Bakan ya da Bakanlık ne yapıyor değerli arkadaşlar?

Sanırım temmuz ayıydı, Sayın Bakan bir açıklama yaptı, dedi ki: “İklim değişikliği bir millî güvenlik problemi hâline gelmiştir.” Çok doğru bir söz, ben düzelterek tekrar edeyim: İklim krizi bir millî güvenlik meselesi hâline gelmiştir. Peki, siz Bakanlık olarak ilkim kriziyle ilgili ne yapıyorsunuz? Bakın, değerli arkadaşlar, Bakanlığın bütçesi toplam bütçe içinde binde 26 ve Sayın Bakanın bütçe sunuş konuşmasında iklimle ilgili ayırdığı kısım şu kitapçıkta sadece 10 cümle değerli arkadaşlar. Sizin iklim kriziyle ilginiz bu kadar. (CHP sıralarından alkışlar) İklim krizinin yıkıcı sonuçları olacağını sokaktaki vatandaş bilmeyebilir. İnsanlar iş, aş, ekmek derdinde, eline “iş, aş” yazıp intihar ediyor, işsizlikten sokakta kendisini yakıyor. Ama devlet akli bunu bilmek zorunda, dünyanın kitlesel bir yok oluşa gittiğini, Türkiye’nin de bunun içinde olduğunu bilmeli ve bunun tedbirlerini almalı değerli arkadaşlar.

Paris Anlaşması’na 196 tane ülke imza attı, biz de bu 196 ülkeden biriyiz. Sadece 7 ülke bununla ilgili gereğini yerine getirmedi; Eritre, Angola, Güney Sudan... Biz de bu ülkelerin içindeyiz değerli arkadaşlar. Bize niye bu utancı yaşıyorsunuz? G-20 ülkeleri içinde sadece biz bununla ilgili gereğini yerine getirmediğimiz, Meclisimize getirip onaylamadık. 50 defa söyledik, getirin Meclise şunu onaylayalım bize bu utancı yaşatmayın diye.

Bakın, Covid-19 dünyada birçok şeyi geriye itti, birçok şeyi unutturdu; iklim krizi de bunlardan bir tanesi. Ancak iklim krizi de Covid-19 kadar acil çünkü Covid-19’un sebebi, dünyadaki pandemilerin temel sebebi iklim krizi. Eğer siz iklim kriziyle ilgili bir çözüm üretmezseniz yarın Covid-19’ların yerine Covid-20’ler, Covid-21’ler gelir bu sorunu çözemezsiniz değerli arkadaşlar.

Dünya ısınıyor ve bu dünyanın ısınmasından tüm dünya gibi biz de Akdeniz havzasındaki ülkeler, Akdeniz bölgesindeki ülkeler de ciddi anlamda zarar göreceğiz.

İçişleri Bakanının açıkladığı rakama göre 3,6 milyon göçmenimiz var. Bunun üzerine başka ülkelerden gelen 4-4,5 milyon göçmeni ilave edin. Eğer dünya ısınmaya devam ederse mahsulün azlığı, denizlerin yükselmesi, su kıtlığı sebebiyle bu kadar daha insanın Türkiye’ye geleceğini hesap edin. Ani düzensiz yağışlar sebebiyle Giresun’u yaşadık. Giresun’un benzerini tekrar yaşayacağız, çokça yaşayacağız. Havanın ısınması, kuraklık ve çölleşmeyi getirecek.

Değerli arkadaşlar, dünya iklim krizi nedeniyle bir varoluş sorunuyla karşı karşıya dedik. Bu, su stresini de etkiliyor. Biz, su stresi çeken ülkeler arasındayız. Türkiye, gelecekte küresel ısınma devam ettiği sürece su fakiri noktasına gelecek. 300’e yakın gölümüz var. Bu 300’e yakın irili ufaklı gölün tamamına yakını ya kurudu ya küçüldü ya da kirlilik sebebiyle kullanılamaz duruma geldi. Meriç, Ergene, Gediz, Büyük Menderes, Asi, Konya, tüm havzalarımızda su kendini yenileyemiyor, yeniden dolduramıyor; kaynaklarımızı yenileyemiyoruz. Sulak alan kaybımız ne kadar? 1,3 milyon hektar sulak alan kaybımız var; Van Gölü’nün 3 katı. Biz ne yaptık? Su problemi dünyada konuşuluyor, tüm kentlerde konuşuluyor; suyla ilgili bir anlaşma yaptık Katar’la. Biz, dünyada su stratejisi noktasında 32’nci sıradayız, 1’inci sırada olan Katar’la su yönetim anlaşması yaptık arkadaşlar. Su bizden, yönetim Katar’dan. (CHP sıralarından alkışlar)

Çevre konusu çok boyutlu bir konu. Tüm bakanlıkların gölgesi Çevre Bakanlığının üzerinde. Enerji Bakanı burada bütçe konuşmasında geldi, dedi ki: “Rüzgâr türbinlerine karşı çıkıyorsunuz çevre kılıfı altında.” Kardeşim, sen niye orman alanına rüzgâr türbini yapıyorsun? Sessiz mi kalacağız? HES yapıyorsunuz, HES’lerle Çekerek Irmağı’ni yok ediyorsunuz, Fırtına Deresi’ni yok ediyorsunuz, Munzur Vadisi’ni yok ediyorsunuz; sessiz mi kalacağız? Ekosistemi bozuyorsunuz. Maden yapıyorsunuz, Kaz Dağları’ni, Cerattepe’yi, Fatsa’yı yok ediyorsunuz; sessiz mi kalacağız? Zaten sabıkalısın, doğru yerde yapsan sesimizi çıkarmayacağız. Doğru iş yapmıyorsunuz.

Tarım ve Orman Bakanlığı suyu yöneten Bakanlık. DSI'ye bırakılmayacak kadar önemli su, değerli arkadaşlar. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının, Ticaret Bakanlığının gölgesi Çevrenin üzerinde.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi.

MURAT BAKAN (Devamla) – Sayın Bakan, dönüp diyor musunuz Sanayi Bakanına, Ticaret Bakanına “Biz kendi çöpümüzü dönüştüremiyoruz, niye bu plastikleri ithal ediyoruz?” (CHP sıralarından alkışlar) “Ekonomik değeri var.” diyorlar. Ya da dönüp Ulaştırma Bakanına diyor musunuz “Sayın Ulaştırma Bakanı, Kanal İstanbul ekolojik olarak geriye dönülmez bir şekilde bu ülkenin çevresini tahrip edecek.” ya da üçüncü köprü geçişi için dönüp diyor musunuz “Sayın Ulaştırma Bakanı, bu üçüncü köprüyle Kuzey Ormanları'nı yok ettiniz.” Diyemezsiniz. Burada tek bir irade var arkadaşlar; Sayın Cumhurbaşkanının iradesi var ve o irade kendisini açığa çıkardı, ne dedi? “Paranın dini, imanı, rengi olmaz, para paradır.” dedi. Bunun, çevreyi çöküşe götüren neoliberal politikaların yol haritaları olduğunu söyledi. Dolayısıyla buradan çevreyle ilgili bir çözüm çıkmaz değerli arkadaşlar.

BEKİR KUVVET ERİM (Aydın) – Ulaşım havadan mı sağlanacak?

MURAT BAKAN (Devamla) – Arkadaşlar, biz, bu gezegenin ne sahibiyiz ne efendisiyiz. Biz de tüm canlı, cansız varlıklar gibi bu ekolojik sistemin, ekosistemin bir parçasıyız, ona saygılı yaşamak zorundayız.

Süremi bitirdim. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Hasan Baltacı, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA HASAN BALTACI (Kastamonu) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Her şeyden önce şunu belirtmek istiyorum: Türkiye’de daha önce de krizler yaşandı, ekonomik krizler yaşandı, siyasi krizler yaşandı ama hiç böylesi yaşanmadı. Çünkü bu, artık sadece bir ekonomik kriz değil, tam anlamıyla bir rejim krizidir ve iktidarın elinde bu krizi aşacak tek bir ekonomik ve siyasi araç kalmamıştır. Her şey bir tarafa, Türkiye’de artık bu krizi aşacak kurumlar da kalmamıştır. Bu sunumda bakanlıklar ve kurumlara ait milyarlık bütçelerin listesi var ama bu kurumların bütçesi var, kendileri yok. Örneğin, 77 milyarlık bütçesi olan Sağlık Bakanlığı eğer gerçekten olsaydı, dün annesini Covid’ten kaybetmiş bir insanı, bugün aynı nedenle babasını kaybettiği için aramak, başsağlığı dilemek zorunda kalmazdık. Yurttaşlarımız bizi her gün yoğun bakımda yer bulamadığı için aramak zorunda kalmazdı. Örneğin, hekimi, hemşiresi, sağlık çalışanı bitmiş, tükenmişken binlerce hemşire, sağlık memuru, tekniker, teknisyen atama beklemezdi. Marifet, Sayın Bakan, sağlık çalışanlarını alkışlamak değil; marifet Covid’i meslek hastalığı olarak tanımak. Marifet, Covid’ten ölen meslektaşlarını anmak isteyenlerin önüne barikat örme değil; marifet, saygı duymaktır Sayın Bakan. (CHP sıralarından alkışlar)

Devam ediyorum, 14 milyara yakın bütçesi olan bir Adalet Bakanlığı gerçekten olsaydı, talimatla değil, hukukla karar veren mahkemeler olsaydı ve 10 milyardan fazla bütçesi olan bir İçişleri Bakanlığı gerçekten olsaydı, Ankara Çubuk’ta bu ülkenin ana muhalefet partisi liderine linç girişiminde bulunanlar ellerini kollarını sallayarak sokakta gezemezdi. (CHP sıralarından alkışlar) Bu linç girişimi Soma’daki, Ermenek’teki madencilerin yürüyüşü kadar sizi rahatsız etmedi. Sayın Bakan, marifet, inek hırsız Osman Sarıgün’ün saflarında durmak değil; marifet, alay komutanının karşısında “Sizden korkmuyoruz.” demektir. (CHP sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

Sayın Bakan, pandemi döneminde kimse aç kalmasın diye, kimse açıkta kalmasın diye belediyelerin topladığı bağışlar, belediyelerin açtığı imalathaneler sizi rahatsız etti de Melih Gökçek’in dinazorlara verdiği 750 milyon dolar sizi rahatsız etmedi. Marifet, Sayın Bakan, tepeden tırnağa yolsuzluğa batmış kayyumların elinden 40 bin liralık tespih hediye almak değil; marifet, Ankara Büyükşehir Belediye Başkanlığının suç duyurusunda bulunduğu 3 milyarlık yolsuzluğun hesabını sormaktır! (CHP sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar; AK PARTİ sıralarından gürültüler)

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – 40 bin liralık hediye alan namussuzdur! Terbiyesiz! Bu terbiyesizliktir! PKK'nın oyuncuğu oluyorun, ayıptır be!

HASAN BALTACI (Devamla) – Devam ediyorum: Örneğin, 3 milyardan fazla bütçesi olan Çevre ve Şehircilik Bakanlığı gerçekten olsaydı, Türkiye'nin yüzde 95'i deprem kuşağında yaşarken 1999'dan beri deprem vergisi toplanan bir ülkede, depremden sonra kimse çıkıp da “Türkiye'ye sesleniyorum, riskli binalarda oturmayın.” diyemezdi. Sayın Bakan, marifet yeşil yolda kepçenin önünde duran “Devlet biziz.” diyen Havva ananın önüne jandarmaları göndermek değildir; marifet, Giresun Dereli'de HES'lerin sebep olduğu ve 11 yurttaşımızın hayatını kaybettiği sel felaketinde kepçenin üstüne çıkıp poz vermek değildir; marifet, dereler kurumasin diye gökteki kuşun, yerdeki karıncanın hakkı için kepçenin önüne yatmaktır. (CHP sıralarından alkışlar) Marifet, imar affından 25 milyar para toplamak değil; marifet, köprünün altında yatan bir tek evsiz bırakmamaktır. (CHP sıralarından alkışlar) Sayın Bakan, mesele kanal değil; mesele İstanbul. Mesele millet bahçelerinde yuvarlanmak değil Sayın Bakan; mesele iştir, mesele aştır, mesele ekmektir, mesele hürriyettir Sayın Bakan. (CHP sıralarından alkışlar)

Bakın, milyarlık bütçesi olan 2 Bakan sokağa çıkma yasağına bile kendileri karar veremiyorsa; hazinenin, yargının, ihalelerin tek bir şahısta toplandığı Türkiye'de kurumların varlığını bütçe önünüze geldiğinde anlıyorsanız, aslında yoksunuzdur demektir. (CHP sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi.

HASAN BALTACI (Devamla) – Bütçeniz var ama kendiniz yoksunuz, bu ülkenin vicdanında yoksunuz, bu ülkenin geleceğinde yoksunuz, 2023'te yoksunuz. (CHP sıralarından alkışlar, AK PARTİ sıralarından gürültüler) Bu sunumda, milyonların işsiz olduğu, iş yerlerinin kapalı olduğu, hazinenin döviz rezervlerinin ekside olduğu bir ülkede “Her geçen yıl bütçe büyüyecek.” diyorsunuz. Doğrudur, iş size kalırsa bütçe büyüyecek ama bütçe açığı da büyüyecek. Bu ülkenin dününü, bugünü, yarınını yutan kara delikler de büyüyecek ama ekmek küçülecek. Oysa ekmeği ve adaleti büyütecek, işi ve aşu büyütecek bir seçenek daha var, o seçenek sizde yok; o seçenek bizde var. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Müzeyyen Şevkin, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) – AFAD'ın 2021 yılı bütçesi üzerinde söz almış bulunuyorum. Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Bütçe 2 milyar 85 milyon. Bu bütçeyle afet konutları, tatbikatlar, arama kurtarma, lojistik destekler yapılacak. Güzel ancak bütün bunlar afet sonrasında ilişkin hedefler yani yuvalar yıkılıp insanlar öldükten sonraki işler. Peki, afet risklerinin azaltılmasına ilişkin plan ve projeler nerede?

Dünyanın bizi kışkandığını iddia ediyorsunuz ama hâlen 1959 yılında yani insanlığın Ay'a çıkmasından tam on yıl önce çıkarılmış olan 7269 sayılı Afet Yasası yürürlükte. Arkadaşlar, üzerinden tam altmış bir yıl geçmiş, insanlık Mars'a yolculuk yapıyor, ülke nüfusu 3 katına çıkmış, afetlere ilişkin bütün bilimsel ve teknik veriler, yaklaşımlar değişmiş ama siz bu yasayı hâlâ değiştirmemişsiniz. (CHP sıralarından alkışlar) İşinize gelince Kamu İhale Kanunu'nu 191 kez değiştiriyorsunuz.

Marmara depreminde 17.480 vatandaşımızı kaybettik, 40 milyar dolar zararımız var. Yine, 2000 yılından bugüne kadar 1.119 vatandaşımızı yitirdik, 80 bine yakın bağımsız bina hasarlı ve sizin umurunuzda bile değil.

Bakın, arkadaşlar “99 depreminin üzerinden yirmi bir yıl geçmiş, ne yaptınız?” diye sorarım Sayın Bakan. Sadece ocak ayından bugüne kadar deprem, sel, çığ ve benzeri afetlerde 240 vatandaşımızı yitirdik, en sonuncusunu da İzmir depreminde yaşadık ne yazık ki. Doğa size daha ne kadar ders verecek arkadaşlar? (CHP sıralarından alkışlar)

Buradan bir kez daha soruyoruz: Deprem için “özel iletişim vergisi” adı altında topladığımız 35 milyar doları ne yaptınız Sayın Bakan? Neden bu parayı insanların can ve mal güvenliği için kullanmıyorsunuz? Oy uğruna imar affıyla vatandaştan topladığımız 23,5 milyarı neden riskli binaların güçlendirilmesine harcamadınız? Anayasa’nın 43’üncü maddesi ovaları korumayla ilgilidir. İzmir’de binlerce bina çöktü, 117 vatandaşımızı yitirdik ama siz yine gidip aynı ovaya yerleşiyorsunuz. Yetmedi... Jeoloji mühendisi olmaya gerek yok arkadaşlar; şurası taşkın sahası içerisinde -yine, 13 vatandaşımızı yitirdiğimiz Giresun’da- Yeni Dereli adı vererek aynı yerde yeniden yapılaşma yapıyorsunuz. Bunu nasıl izah edeceksiniz? Heyelanlı alanlarda yeniden yapılaşma yapıyorsunuz. (CHP sıralarından alkışlar)

Değerli milletvekilleri, İçişleri Bakanı fay yarasını çıkaracağını söyledi, hâlâ çıkmadı, onu bekliyoruz, fay yarasının çıkmasını bekliyoruz. Neden bu ülkede afet riski azaltma planı yok arkadaşlar?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi.

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Devamla) – Neden herhangi bir ülkede yaşanan depremde insanların burnu bile kanamazken benim ülkemde insanların hayatı kararıyor? Neden seferberlik ilan etmiyoruz arkadaşlar? Neden kentleri yeniden dönüştürecek, çağdaş, güvenli, yaşanabilir yapılara kavuşabilecek teknik kadroları, liyakatli kadroları gündeme getirmiyoruz? Neden kamuya jeoloji, jeofizik, inşaat, maden, ziraat, çevre mühendisleri, mimarlar, şehir plancıları almıyorsunuz? 160 bin bekleyen öğretmen var, 60 binini atamıyorsunuz. Kentlerimiz, doğa kaynaklı risklere karşı güvensiz, ekonomi dipte, işsizlik tavanda, vatandaş enkaz altında, gazeteciler mahpusta, düşünceler prangada, tencereler kaynamıyor ocakta ama sizin kafanız hâlâ kumda, seçimde gideceksiniz haberiniz ola! (CHP ve HDP sıralarından alkışlar)

SEMİHA EKİNCİ (Sivas) – On sekiz yıldır bir gönderemediniz siz de!

BAŞKAN – Sayın Yaşar Tüzün, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA YAŞAR TÜZÜN (Bilecik) – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; İçişleri bütçesi hakkında Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına söz almış bulunuyorum. Yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

Sevgili Arkadaşlar, “İçişleri Bakanlığı bütçesi” demedim, “İçişleri bütçesi” dedim çünkü 7 Nisan 2020 tarihinde İçişleri Bakanı istifa etmiştir ve yok hükmündedir. (CHP sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

Bu hükümle birlikte, 7 Nisan 2020 tarihinde Sayın Soylu’nun yapmış olduğu açıklamanın bir kısmını sizlerle paylaşmak istiyorum. “Gayretle ve titizlikle yürütülen bir süreçte tamamen salgının önlenmesine yönelik hafta sonu sokağa çıkma yasağı kararının uygulanmasının sorumluluğu her yönüyle şahsıma aittir.” Sayın Bakan, yaptığınız bu açıklamanın ve attığınız bu imzanın arkasında neden durmuyorsunuz? (CHP sıralarından alkışlar) İstifa ediyorsunuz. Bu grupta veya devletin diğer bürokrasi tarafında İçişleri Bakanlığı yapacak başka kimse yok mu arkadaşlar? Bu soruyu kendinize sorun değerli AKP milletvekilleri.

BAHAR AYVAZOĞLU (Trabzon) – O zevki size tattırmayacağız Beyefendi, o zevki size tattırmayacağız.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Bakanlığa güzel yaptığı için...

YAŞAR TÜZÜN (Devamla) – Şimdi, yarattığımız bu kaostan ve kargaşadan dolayı virüse yakalanan vatandaşların sizin üzerinizde ahı var.

İSMAİL TAMER (Kayseri) – Sizi rahatsız etmeye devam edecek.

YAŞAR TÜZÜN (Devamla) – Virüse yakalanıp hasta olan ve hasta yatan vatandaşlarımızın sizin üzerinizde ahi var. Bu kargaşa ve kaostan dolayı hastanede yatıp iyileşemeyip vefat eden vatandaşlarımızın yakınlarının, akrabalarının sizin üzerinizde ahi var. (CHP sıralarından alkışlar)

BEKİR KUVVET ERİM (Aydın) – Süleyman Soylu mu çıkardı coronavirüsü?

YAŞAR TÜZÜN (Devamla) – Yetmez, yetmez! Sağlık çalışanlarının sizin üzerinizde ahi var! Yetmez, doktorların sizin üzerinizde ahi var.

BAHAR AYVAZOĞLU (Trabzon) – Keşke onlar kadar dua alabilsen.

YAŞAR TÜZÜN (Devamla) - Yetmez, hemen yanı başınızda oturan Sağlık Bakanının sizin üzerinizde ahi var. (CHP sıralarından alkışlar)

Değerli arkadaşlarım, bunlar 12 Nisan 2020 sonrası. 12 Nisan 2020 öncesinde de başta 15 Temmuz gazi ve şehitleri için toplanan yardımlar bu ailelere ödenmediği için şehit ve gazi yakınlarının sizin üzerinizde ahi var. Yetmez, her seçim döneminde “Polis memurlarına 3600 ek gösterge vereceğiz.” deyip vermediğiniz için bütün Emniyet teşkilatının sizin üzerinizde ahi var. (CHP sıralarından alkışlar) Yetmez, “Jandarma teşkilatında bulunan sözleşmeli personele yani er ve erbaşlara kadro vereceğiz.” dediniz, Jandarma teşkilatının sizin üzerinizde ahi var. Yetmez, haklarında mahkeme kararı olmadığı için görevlerinden uzaklaştırılan, yakalanan belediye başkanlarının ve onları seçen vatandaşların sizin üzerinizde ahi var. (CHP sıralarından alkışlar) Bu kadar ahli bütçeye Cumhuriyet Halk Partisi olarak bizlerin de ret oyu vereceğimizi belirtmek isterim.

BAHAR AYVAZOĞLU (Trabzon) – Çok şaşırдық!

YAŞAR TÜZÜN (Devamla) – Sevgili arkadaşlar, bu hafta Yerli Malı Haftası, 12 Aralık-18 Aralık arası; yerlilikten ve millilikten bahseden siyasi anlayış bunu hiç gündeme getirmiyor.

Bakınız, bir hafızanızı tazeleyiniz: TÜRK TELEKOM’u Araplara sattınız, PETKİM’i Azerilere sattınız, ÇAYKUR’u Katarlılara sattınız, Petrol Ofisini Avusturyalılara sattınız, TEKEL’in sigara fabrikasını Amerikalılara sattınız, Telsim’i İngilizlere, Digiturk’ü Katarlılara, Avea’yı Lübnanlılara, Başak Sigortayı Fransızlara, İzmir Limanı’nı Çinlilere, Kuşadası Limanı’nı İsraililere, son olarak da Borsa İstanbul’u Katarlılara sattınız.

AHMET HAMDİ ÇAMLI (İstanbul) – O tanklar yapılacak!

YAŞAR TÜZÜN (Devamla) – Şimdi, devletin bu kadar stratejik konumda olan kurum ve kuruluşlarını sattınız, geldiğiniz noktada TANSAS mağazaları adı altında, tanzim satışı mağazaları altında ve Tarım Kredi Kooperatiflerinin aracılığıyla bu memlekette domates, biber, patlıcan satıyorsunuz. Bu ayıp size yeter de artar. (CHP sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayınız sözlerinizi.

YAŞAR TÜZÜN (Devamla) – Değerli arkadaşlarım, evet, reislik, ağalık; “Züğürt Ağa”lığa gerek yok. Ülkenin içinde bulunduğu bu ekonomik sorunlardan kurtulmanın gerekçeleri var. Şimdi, Cumhuriyet Halk Partili milletvekilleri size sataşyorum, grubuma sataşyorum: Bu bütçe, muhalefet partisi olarak sizin son bütçeniz, artık Türkiye’yi yöneteceğiz, Türkiye’yi birlikte yöneteceğiz, Türkiye’yi kucaklayacağız; birliği, barışı, istikrarı getireceğiz. (CHP sıralarından alkışlar)

BEKİR KUVVET ERİM (Aydın) – Bu kafayla millet size oy vermez!

YAŞAR TÜZÜN (Devamla) – Şimdi, son olarak, ağalık yapan “Züğürt Ağa”ya şunu söylemek istiyorum: Köyü satan Züğürt Ağa, filmin sonunda domates, biber satmaya başlıyor, demek ki filmin sonuna geldik hayırlısıyla arkadaşlar.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

SEMİHA EKİNCİ (Sivas) – Gelecek bütçede, 20’nci bütçede görürüz.

BAŞKAN – Sayın Mehmet Güzelmansur, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA MEHMET GÜZELMANSUR (Hatay) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Göç İdaresi Genel Müdürlüğü bütçesi üzerinde Cumhuriyet Halk Partisi adına söz aldım. Genel Kurulu ve tüm vatandaşlarımızı saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, en sonda söyleyeceğimi en başta söylüyorum: Hükûmet, göç politikaları konusunda sınıfta kaldı. (CHP sıralarından alkışlar) Çünkü: Bir, beyin göçünü engelleyemediniz. İki, ters beyin göçünü beceremediniz. Üç, ülkemizi tarihin en büyük göç akımına maruz bıraktınız. Hükûmetiniz döneminde beyin göçü yaşı ortaokul düzeyine indi. Türkiye’yi en çok beyin göçü veren 24’üncü ülke konumuna getirdiniz. Demokrasiden uzaklaşırsanız, özgürlükleri kısıtlarsanız, geleceği belirsizliğe iterseniz, beyin göçü de artar, ters beyin göçü de başarısız olur.

Üçüncü sorun olan yani büyük göç akımı ise yanlış ve maceracı dış politikanızın yansımasıdır. Yanlış Suriye politikanızın ülkemize olumsuz yansımalarından biri 3,5-4 milyon Suriye’linin Türkiye’ye göçüdür. Bunlara 9 yılda harcanan para yaklaşık 45 milyar dolardır, bugünün parasıyla 352 milyar lira yani yılda 39 milyar, ayda 3 milyar 250 bin lira. Suriye’deki yanlış dış politikanız olmasaydı, 4 milyon insanın vatanını terk edip ülkemize göçmesine vesile olmasaydınız bu para vatandaşımıza hizmete harcanır, vatandaşın binbir derdine çare olurdu. Bakın, mesela, bu parayla 352 devlet hastanesi yapılırdı, hem de tamamı devletin kasasından hasta garantisi vermeden hem de devletin kasası çarçur olmadan. Ya da şöyle söyleyeyim; Suriye’lilere harcanan bir yıllık paranın sadece yarısıyla yani 2,5 milyar dolarla, çalışmalarıyla onur duyduğum İskenderun’lu hemşehrim Uğur Şahin’in geliştirdiği BioNTech aşısından 120 milyon doz alınır artı, altyapı da bu paradan karşılanırdı. Bu parayla başka ne yapılırdı? Salgın döneminde kapatıp neyle, nasıl geçineceğini umursamadığınız 130 bin kahveci esnafına, sekiz dokuz aydır evine ekmeğe götüremeyen 100 bin kantinci esnafına, aylardır kontak açmayan servisçilere ve salgında perişan olan ve borçlanma dışında bir seçenek sunmadığınız tüm diğer esnafa ayda 5 bin lira ödeyebilirdiniz Sayın Bakan.

Salgınla birlikte çalışmaz duruma gelen turizm sektöründeki 500 bin mevsimlik turizm işçisine, Suriye’lilere bir yılda harcanan parayla rahat rahat 5 bin lira destek ödemesi yapabilirdiniz.

Geçinmek için enstrümanını satmak zorunda bıraktığınız müzisyenlere, sanatçılara aylar sonra bin lira gibi komik bir destek rakamı açıklamaz, hepsine asgari geçimlerine yetecek kadar bir ödeme yapardınız.

Salgınla birlikte annelerin geçim dertleri arttı; işsiz, yoksul, çaresiz anne sayısı katlandı. Bu parayla, annelere en az yoksulluk sınırında bir destek ödemesi yapabilirdiniz. Böyle yapılırdı bebek maması hırsızlığı rekor düzeye çıkmaz, mamaya alarm takılmazdı.

Özetle, değerli arkadaşlar, yanlış Suriye dış politikanız ve beraberinde getirdiği kitlesel göç ülkeye, yurttaşlara hep zarar yazdı ama en çok zararı Hatay’a yazdı. İdlib 40 bin radikal teröristin yuvası hâline gelince Hatay’ın 130 kilometre sınırı terörist yuvası hâline döndü. Döndü mü? Döndü. Hatay’ı riskli bölge hâline getirdiniz mi? Getirdiniz. Bankalar kredi vermez, acenteler sigorta yapmaz hâle geldi mi? Geldi. Yatırımcı, turist gelmez oldu mu? Oldu. 14 Ortadoğu ülkesine açılan kapıları kapattınız mı? Kapattınız. İhracat yollarımızı daralttınız mı? Daralttınız. Şimdi de pandemiyle karşı karşıyayız ve Hatay en riskli illerin başında geliyor.

İktidara geldiğiniz 2002’de Hatay’da Sağlık Bakanlığımıza bağlı hastane sayısı 11’di, aradan on sekiz yıl geçti, bu sayı bugün hâlâ 11. Hataylıları 500 bin insanla yaşamaya mahkûm ettiğiniz 2011’den bu yana, Hatay’da hastanelerin kapasitesi ne kadar artırıldı biliyor musunuz?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi.

MEHMET GÜZELMANSUR (Devamla) – Sadece 985. Göçen insan 500 bin, artırılan yatak sayısı 985. Böyle bir mantıksızlık, böyle bir adaletsizlik olur mu? 500 bin artı insanın sağlık ihtiyacını görmezden gelirsiniz, yatak, sağlık personeli kapasitesini artırmazsanız, buna göre hastane yapmazsanız Hatay elbette en riskli il hâline gelir; ne yatak yetişir ne sağlık personeli. İşte bu yüzden bugün Hatay’da vaka artış hızı katlanarak artıyor, ambulans sesleri yedi yirmi dört caddeleri inletiyor; definlere, cenazelere ve mezarlıklara araç yetişemiyor. Bu yanlışlardan bir an önce dönülmesini diliyor, hepimizi saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Gürsel Erol, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA GÜRSEL EROL (Elâzığ) – Sayın Başkanım, şahsınızda Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Bütçe görüşmelerinin başladığı günden bugüne kadar bu kürsüde gergin anlar yaşandı, tartışmalar yaşandı. Muhalefet partisinin milletvekilleri, partimizin milletvekilleri, kendilerine göre haklı gerekçelerini kürsüde seslendirdiler. Ben, biraz daha farklı bir bakış açısıyla kendi bölgemin, ilimin ve ülkemin genel sorunlarıyla ilgili bir değerlendirme yapmak isterim.

Birincisi, tesadüf müdür bilmiyorum, 24 Ocak gecesi Elâzığ’da yaşanan deprem sonrası Elâzığ’a görevlendirilen ve bir ay Elâzığ’da kalan 3 Bakanımız bugün burada, 3’ünün de bütçeleri aynı günde görüşülüyor: İçişleri Bakanımız, Sağlık Bakanımız ve Çevre ve Şehircilik Bakanımız. 24 Ocak gecesi Elâzığ’da yaşanan deprem sürecinin bir aylık kriz sürecinin doğru yönetilmesine verdikleri katkılardan dolayı, ben, bu 3 Bakanımıza da teşekkür ederim ama bu teşekkür Elâzığ’da bu sorunların bittiği anlamında değildir. Elâzığ’da hâlâ mülkiyet haklarıyla ilgili, yönetmeliklerle ilgili, mevzuatlarla ilgili sıkıntıların ve sorunların olduğunu da buradan iletmek isterim.

Ayrıca, terörle mücadelede başarı gösteren Türk Silahlı Kuvvetlerimize, Emniyet mensuplarımıza, kolluk kuvvetlerimize buradan teşekkürlerimi ve saygılarımı iletirim.

Ve buradan bir üzüntümü de iletmek isterim, üzüntüm şu: Bu kürsüden konuşan AK PARTİ Grup Başkan Vekili Cahit Bey’i de şiddetle kınıyorum. Niye kınıyorum? Burada çözüm süreciyle ilgili değerlendirme yaparken o süreci, terör örgütünün, PKK’nın silahlarını bırakıp demokratik siyasete dâhil olmasıyla ilgili bir süreç olarak değerlendirmesini şiddetle kınıyorum.

Sayın Grup Başkan Vekili, devlet terör örgütleriyle müzakere etmez, devlet terör örgütleriyle mücadele eder. (CHP sıralarından alkışlar) Ve bugün bu ülkede eğer o müzakere sürecinde sonuç alınsaydı o bebek katilleri bugün bizim aramızda milletvekili olarak oturuyor olabilecekler miydi? Bunun hesabını verebilir misiniz? Bunun hesabını verebilir misiniz? (AK PARTİ sıralarından gürültüler) Devlet, terör örgütüyle müzakere etmez; o ifadenizi değiştirin, bir daha da kullanmayın. Devlet, terör örgütüyle mücadele eder; bu çocuk katillerine hiçbir yerde yaşam hakkı vermez ve terör örgütlerine karşı sınır ötesinde de sınır içinde de her türlü operasyonu yapma hakkı, yetkisi vardır. Bunları...

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Oraya, buraya çekme; sataşmadan bile cevap vermeyeceğim sana.

BAŞKAN – Arkadaşlar lütfen...

GÜRSEL EROL (Devamla) – Bunlarla ilgili de bu Meclise gelen bütün sınır ötesi operasyon tezkereleriyle ilgili Cumhuriyet Halk Partisi destek vermiştir.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Beyanımız çok nettir.

BAŞKAN – Sayın Özkan... Cahit Bey...

GÜRSEL EROL (Devamla) – Konuşma metniniz burada, konuşma metniniz burada.

Bu Mecliste görev alan tüm milletvekillerinin öncelikli sorunu devletin varlığına, milletin bağımsızlığına, vatanın bölünmez bütünlüğüne sadakattir. Bizim önceliğimiz bunlardır, bizim önceliğimiz terör örgütleriyle müzakere etmek değildir, bir Grup Başkan Vekili olarak sizi uyarıyorum.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Bırakın bunları, bırakın...

BAŞKAN – Sayın Özkan...

GÜRSEL EROL (Devamla) – Ayrıca, ben Emniyet personelinin, Emniyet teşkilatının ve Emniyet Genel Müdürlüğünün sorunlarını da gündeme getirmek isterim. Sayın Bakanım, bunları not almanızda yarar görüyorum.

Birincisi: Kırsal kesimde görev yapan Jandarma ile mücavir alanda görev yapan Emniyet teşkilatının aslında görev ve yetki alanı aynı olduğu hâlde birbirinden farklı sosyal haklarından kaynaklı kayıplar var. Mesela, Jandarma komutanları büyük şehirlerde; Ankara gibi, İzmir gibi, İstanbul gibi illerde tuğgeneral rütbesinde ve tuğgeneral ek göstergesindeyken Emniyet teşkilatındaki il müdürünün ek göstergesi daha düşük. İllerde il Emniyet müdürleri ile alay komutanlarının arasında sosyal açıdan inanılmaz farklılıklar var.

Ayrıca Jandarmada emeklilik yaşı 65’ken görev yıpranma payından dolayı Emniyette 60. Hâlbuki ikisinin de görev alanı ve görev sorumlulukları aynı. Bu statülerin eşitlenmesi gerektiği düşüncesindeyim.

Diğer taraftan her şartta ve koşulda Sayın Cumhurbaşkanının dönem dönem gündeme getirdiği, partili Cumhurbaşkanlığı döneminin olmadığı süreçte Sayın Başbakanlarının seçim meydanlarında gündeme getirdiği, özellikle polisler için, Emniyet mensupları için 3600 ek göstergenin verilmesi, bunun yanı sıra öğretmenlere ve imamlara da 3600 ek göstergenin mutlaka verilmesi lazım.

Ayrıca, o sözleşmeli er ve erbaşlarla ilgili de bir önerim olacak. Şimdi, sözleşmeli er ve erbaşlar belli bir süre görev yaptıktan sonra ya yatay geçişle bir kamu kuruluşuna geçiş yapabilme hakkına sahipler ya da belli bir süre sonra görevi bırakacaklar. Hâlbuki bunlar, terörle mücadelede başarı hikâyesi oluşturmuş kolluk kuvvetleri; silahı nasıl kullanacaklarını, terör örgütlerine karşı mücadeleyi nasıl vereceklerini, topluma güvenlik açısından nasıl yaklaşacaklarını bilen kişiler. Bunların eğitimlerine göre bekçi olarak veya Emniyete polis memuru olarak yatay geçişlerinin sağlanmasında yarar var çünkü bunlar deneyimli insanlar, silah kullanmaktan terörle mücadeleye kadar.

Ve gene Jandarmada uzman jandarmalar... Bunların büyük sorunu var. Bunlar, bir yıl okulda okuyan, iki yıl da meslek ön lisans programı tamamlayarak normalde üç yıl eğitimden gelen meslek grubu; aslında bir nevi astsubaylık görevini icra eden insanlar ama şimdi yeni çıkan Askerlik Yasası’na göre iki yıllık yüksekokul mezunları astsubay olarak tezkere bırakabiliyorlar ama Jandarma uzman çavuşlar üç yıl bu işin eğitimini aldıkları hâlde astsubaylığa geçiş yapamıyorlar. Bunlarla ilgili yeni düzenlemelere ihtiyaç var.

Ayrıca, aslında bugün konuşmamda değinmek istediğim en önemli konulardan biri şu: Türkiye Cumhuriyeti’nde bir tek baba vardır. Türkiye Cumhuriyeti’nde olan baba, devlet babadır. Devlet, otoritesini gösterdiği zaman “baba” olarak tanımlanır; devlet, şefkatini göstereceği zaman da “ana” olarak tanımlanır. Bugün mafya babası diye geçinen insanların, başta Sayın Genel Başkanımıza karşı hakaret edici üslubu ve mektubunu kamuoyuna açıklamasından sonra onunla ilgili bir işlem yapılmaması, devlet otoritesi adına bir ayıptır. Niye ayıptır? Yani siz bugün, eğer insanları sosyal medya paylaşımından kaynaklı gözaltına alıp ifadeye götürabiliyorsanız ama bu ülkede Ana Muhalefet Partisi Genel Başkanına karşı bir tehdit varsa ve bu tehdit karşısında herhangi bir yasal işlem yapılmıyorsa bu devlet otoritesinin sarsılması demektir. Bu, bugün için bizim Genel Başkanımıza yapılır, yarın başka unvanı ve sıfatı olan insanlara da yapılır. Çubuk’ta aynı şey yapıldı, Çubuk’ta Genel Başkanımıza karşı olan saldırı görmezden gelindi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sözlerinizi tamamlayın.

GÜRSEL EROL (Devamla) – Arkasından bir mafya babasının Genel Başkanımızla ilgili bu açıklamasına sessiz kalınmaması gerektiği, devlet otoritesinin gösterilmesi gerektiği ve hakkında işlem yapılarak hesap sorulması gerektiği düşüncesindeyim. Çünkü siyaset ve siyaset kurumları gelişmiş ve devlet, bu Parlamentoda bizden önce bir sürü milletvekili görev yaptı, bir sürü bakan geldi geçti ama devlet ve devletin gelenekleri kalıcıdır. Biz, devlet ve devletin geleneklerini kalıcı kılmadığımız zaman, işte bir gün bu mafya kılıklı adamlar bizim de çocuklarımızı, bizim de yaşam hakkımızı tehdit edecek düzeye gelir, Türkiye'nin otoritesini ve hukuk düzenini tehdit etme noktasına gelir.

Ben, 2021 bütçesinin AK PARTİ'nin Meclise getirdiği son bütçe olmasını dileyerek önümüzdeki 2022 bütçesini Cumhuriyet Halk Partisinin ve Millet İttifakı'nın yapması düşüncesiyle saygılar sunuyorum. (CHP ve İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grubuna ait söz talepleri karşılanmıştır, şimdi Adalet ve Kalkınma Partisi Grubunun söz taleplerini karşılayacağım.

İlk söz Sayın Arife Polat Düzgün'ün.

Buyurun Sayın Düzgün. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA ARİFE POLAT DÜZGÜN (Ankara) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, bizi izleyen aziz vatandaşlarımız; Sağlık Bakanlığının 2021 yılı bütçesi hakkında grubum adına söz aldım. Bu vesileyle sizleri saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Ülkemizde on sekiz yıllık AK PARTİ döneminde birçok sessiz devrim gerçekleştirilmiş olmasına rağmen, özellikle sağlık sisteminde yaşanan dönüşüm, en başarılı alanlardan biri olarak öne çıkmaktadır. Bütçeden sağlığa ayrılan pay ne kadar düşüktü hatırlar mısınız? Ben bir doktor olarak çok iyi hatırlıyorum. Vaktiyle bunu değerlendiren hocalarım “Yüzde 2,5 bile değil, ne yapabiliriz?” diye söylenirdi. 2002 yılında bütçeden sağlığa 5 milyar Türk lirası ayrılırken bu yıl Sağlık Bakanlığı ve Sağlık Bakanlığına bağlı kuruluşlarına 78 milyar lira bütçe ayrılmıştır. “Hastane ücretini ödeyemem.” diye tedavi alamayan, taburculuğu bekletilen, rehin alınan, “BAĞ-KUR karnesinin çıkmasını bekleyeceğiz Hocam.” diyen, başkasının sağlık karnesiyle başvuru yapan hastalar vardı, hatırlayabiliyor musunuz? (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Ambulans en yakın hastaneye gitmezdi, gidemezdi; hastanın karnesine göre hastane seçilirdi ancak hepsinden de öte muayene ve acil hizmetler gibi en temel sağlık hizmetleri için dahi sabah karanlığında caddelere taşan randevu ve ilaç kuyrukları, sistemin halka en temel seviyede ve insanca hizmet vermekten aciz bir durumda olduğunu göstermekteydi. Çok şükür, şimdi, o günler geride kaldı.

Türkiye'deki Sağlık Bakanlığımız eliyle 934'ü hastane, 8 bini aile sağlığı merkezi olmak üzere 14 bini aşkın sağlık kuruluşuyla sağlık hizmeti verilmektedir. Türkiye'yi diğer ülkelerle kıyasladığımda “AK PARTİ'nin başarısını dile getirmiş olurum.” diye çekenler, konuşamayanlar var ya, 2002 yılında 19 bin olan toplam nitelikli yatak sayısını 2019 yılında 147.655'e yükselttik. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Yoğun bakım yatak sayısı “Yeter mi?” diye paniklediğimiz günler çok yakındı, hatırlarsınız. Şu anda, on sekiz sene evvel tıkanmış ve yıkılma noktasında olan sağlık sistemi bu süreç içerisinde büyük bir devrim yaşayarak dünyada model olarak gösterilen bir sistem hâline gelmiştir.

Yeri gelmişken geçtiğimiz sene yaptığımız bütçe görüşmelerinde şehir hastanelerimiz için söylenen sözleri, yapılan ufuksuz değerlendirmeleri hatırlatmak isterim. Biz, bu şehir hastanelerini yaparken muhalefetimiz her gün bu Meclis kürsüsünden “Ne gerek var? Dünyada modası geçmiş bir sistem, kim kullanacak bunları? Bu derece büyük hastane yapıp ne elde edeceksiniz?” minvalinde oldukça öngörülü ve parlak fikirleriyle bu salonları inletiyorlardı. (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar) Pandemi sürecinde vatandaşlarımızı pandemi paniğinde ferahlatan yüz akı hizmetler oldu şehir hastanelerimiz. Ülkemizde 100 bin kişiye düşen yoğun bakım yatak sayısı 40'ı bulurken bu,

hangi ülkeyi seçerseniz seçin, Amerika'da 34; Güney Kore'de 10,6; İspanya'da 9,7; Japonya'da ise 7,3; İngiltere'de ise 6,6'dır. AK PARTİ'nin kaderi bu sanırım; hizmeti yaparız, muhalefet anlamaz, bağırır, çağırır, yaygara koparır. (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar) Sonra ne kadar isabetli bir yatırım, hizmet olduğunu anladıklarında ise hiçbir şey olmamış gibi yeni karalama kampanyalarına devam ederler.

BEKİR KUVVET ERİM (Aydın) – İşlerine gelmiyor, işlerine.

ARİFE POLAT DÜZGÜN (Devamla) – Bize de muhalefetin böylesi düştü, yapacak bir şey yok. (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

Değerli milletvekilleri, iktidarımız döneminde sağlıkta insan gücü oranında da tabii ki büyük artışlar olmuştur. 2002 yılında 257 bin iken bu sayı bugün 722 bine ulaşmıştır. Sağlıkta katettiğimiz bu yolda özellikle pandemi döneminde insanüstü bir gayretle ülkesine hizmet eden sağlık çalışanlarımızın şartlarını iyileştirmeye de devam edeceğimizi söyleyebiliriz.

2010 yılında Evde Sağlık Hizmetleri Uygulaması başladı ve bu güzel bir uygulama, vatandaşımız bundan çok memnun; inşallah 2021 yılında bunu 521 bin kayıtlı hastadan 540 bin kayıtlı hastaya ulaştırmayı hedefliyoruz.

Tüm raporları elektronik ortama taşıyıp e-devlet üzerinden vatandaşlarımızın erişimine açtık, şu anda her şeyi cep telefonunuzla yapabiliyorsunuz. Doğum raporları için 25 ilde Elektronik Tescil Uygulaması'nı başlattık, yeni doğan bebeklerin kimlik kartları ev adreslerine postalanabiliyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi.

ARİFE POLAT DÜZGÜN (Devamla) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, bizi izleyen aziz vatandaşlarımız; başta Sağlık Bakanımız olmak üzere tüm sağlık camiamıza teşekkür ediyor, Sağlık Bakanlığımızın bütçesinin sağlıklı nesillere vesile olmasını diliyor, sizleri saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

BAŞKAN – Sayın İsmail Güneş, buyurun. (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Sağlık Bakanlığı 2021 yılı bütçesi üzerine AK PARTİ Grubu adına söz almış bulunuyorum. Sizleri ve ekranları başında bizi izleyen aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

2020 yılında yaşadığımız Covid-19 pandemisi, hem dünya devletlerinin hem de bizim vatandaşlarımıza verdiğimiz sağlık hizmeti yönünden ve ayrıca, sosyal devlet olma konusunda dünyaya göre nerede olduğumuzu net bir şekilde görme fırsatı vermiştir. Daha önce gözümüzde büyüttüğümüz, belki de hastalandığımızda hizmet almayı aklımızdan geçirdiğimiz, ülkemize göre ekonomik olarak daha gelişmiş olan bu ülkelerin bu süreçte vatandaşlarına yeterli hizmet veremediğini, yoğun bakım yatak sayıları yetersiz kaldığı için yaşlılarını ölüme terk ettiklerini, ilaç ve tıbbi malzemelerde sıkıntıya düştüklerini müşahade ettik. Bazı devletlerde ise parası olanların hizmet alabildiklerini, parası olmayanların ise kendi kaderine bırakıldığını gördük.

Covid-19 salgını ülkemizde görülmeden, Sayın Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan önderliğinde Bilim Kurulunun kurulmasıyla Sağlık Bakanlığımızın koordinatörlüğünde, sosyal güvencesi olup olmadığına bakılmaksızın 83 milyonumuzun ve misafirlerimizin hasta olmaması için gerekli tedbirler alınırken hasta olmuş vatandaşlarımızın tedavisi için de tüm imkânlar seferber edilmiştir. (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar) Buradan şükranlarımı arz ediyorum; fedakâr ve tecrübeli hekimlerimiz, hemşirelerimiz ve tüm sağlık çalışanlarımız sayesinde ve Sağlık Bakanlığımızın koordinatörlüğünde pandemi sürecinin gelişmiş ülkelere göre çok iyi yönetildiğine şahitlik ediyorum.

Bu süreçte hayatını kaybeden, başta sağlık personeli olmak üzere, tüm vatandaşlarımıza Cenab-ı Allah'tan rahmet, hastalarımıza acil şifalar diliyorum.

Yine bu süreçte -çok önemli burası arkadaşlar- 100 bin vatandaşımızın bugün 141 ülkeden, İngiltere gibi, İtalya gibi, Almanya gibi ülkelere gelmek istemesi ve yurdumuza getirilmesi gerçekten de ülkemize olan güvenin ne seviyede olduğunu göstermektedir. (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

Diğer taraftan, Hükümetimizin kimisi hibe olmak üzere 150 ülkeye tıbbi cihaz ve sarf malzemesi göndermesi, dünya ülkeleri tarafından takdirle karşılanmıştır.

Sağlık hizmetlerinde bu seviyeye nasıl geldik dersenez; diğer alanlarda olduğu gibi, on sekiz yıldır sağlıkta da büyük değişim ve dönüşüm gerçekleştirdik. İlk önce, sağlığa ayrılan bütçeyi yüzde 11,3'ten yüzde 17,7'ye çıkardık. Birinci basamağı güçlendirme adına aile hekimliği uygulamasına geçilerek hem hekimlerin sosyal ve ekonomik açıdan daha iyi konuma gelmesi sağlanırken hem de hekimlerimizin takibinde bulunan vatandaşları daha yakinen bilmesi ve takip etmesi imkânı sağlanmıştır. Aile hekimliği ve toplum sağlığı hizmetleri sayesinde bebek ve anne izlenim sayılarını artırarak ve yenidoğanlarda fenilketonüri ve yenidoğan işitme taraması gibi birtakım taramalar yapılarak sağlıklı nesillerin oluşmasında mesafe katettik.

Değerli milletvekilleri, bunlar neticesinde hastanede doğum oranları yüzde 75'den 98'e çıktı. Bebek ölüm hızını, 1.000 canlı doğumda 31,5 bebek kaybederken 6,7'e indirdik. Yine, anne ölüm hızımızı 100 bin canlı doğumda 64 anneyi kaybederken 13,1'e indirdik. Aşılama genişlemiş aşılama programına geçilerek yüzde 95'in üzerinde başarı sağladık.

Diğer taraftan sağlıklı yaşam merkezlerini hayata geçirerek beslenme ve yaşama ilgili önenebilir hastalıklarla mücadelede önemli mesafe katettik.

KETEM sayısını ve niteliğini artırdık.

Tütünle mücadelede AK PARTİ hükümetleri gerçekten de tarihi bir adım atarak kapalı alanlarda sigarayı yasaklayarak önemli bir mesafe katetmiştir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Aynı zamanda sadece bununla da kalmamıştır, sigarayı bırakmak isteyen vatandaşlarımıza 537 adet sigara bırakma polikliniğinde ücretsiz olarak hizmet verilmektedir.

Arkadaşlar, acil sağlık hizmetleri tüm yurt sathına yaygınlaştırılmakla kalmamış ayrıca ücretsiz hâle getirilmiştir. Ambulans sayısı 618'den 5.936'a çıkarılmakla kalınmamış paletli ambulans, helikopter ambulans, uçak ambulans, bot ambulanslar devreye sokularak hayallerimiz gerçekleştirilmiştir. Bugün hava yolu ambulansıyla 48 bin vatandaşımıza kimliğine, ekonomik durumuna, sosyal durumuna bakılmaksızın hizmet verilmiştir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Değerli milletvekilleri, üniversite hastaneleri haricindeki tüm kamu hastaneleri Sağlık Bakanlığı çatısı altında toplanmış, hem yönetim şeklinde hem de altyapı hizmetlerinde büyük değişikliğe gidilmiştir. Her hekime 1 muayene odasının verilmesi, performans sisteminin getirilmesi, hekim seçme hakkı, hasta hakları, hasta ve çalışan memnuniyetinin getirilmesi ve tıbbi tahlil ve görüntüleme sistemlerinin çeşitliliği ve erişilebilirliği artırılarak daha konforlu, hızlı ve doğru sağlık hizmeti verilmeye başlanmıştır. Ayrıca, dijital kayıt sistemine geçilerek gereksiz tahlil ve tetkikler israfi önlenmiştir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayınız sözlerinizi.

İSMAİL GÜNEŞ (Devamla) – Değerli milletvekilleri, en önemlisi de alt yapının iyileştirilmesi anlamında... Muhalefet hep 13 tane şehir hastanesinden bahsediyor, sadece 13 tane şehir hastanesi yapmadık biz; 677 hastane, 386 ek hastane binası, 102 ağız dış sağlığı merkezi, 2.439 birinci basamak olmak üzere, tam 3.604 sağlık tesisi yaptık. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Diğer taraftan, işte, nitelikli yatak sayımız yüzde 6'dan 75'e çıktı, yoğun bakım yatak sayımız ve yanık ünite yatak sayımız 16 kat arttı. Yanlış bilgi veriyorsunuz.

FİKRET ŞAHİN (Balıkesir) – Bakın, buradaki rakamlar tamamen Bakanlığın rakamları İsmail Bey.

İSMAİL GÜNEŞ (Devamla) – Palyatif tedavi merkezini hayata geçirdik, ondan sonra evde bakım hizmetini geçirdik; memnuniyet oranımız yüzde 34'ten yüzde 74'e çıktı. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Değerli milletvekilleri, ben size söyleyeyim, şurada milleti yanıltıyorsunuz: Orada sadece kiralar yok, onun içinde röntgen var, fizik tedavi var, yemek masrafı var, ondan sonra güvenlik var; tüm hizmetler de onun içinde.

FİKRET ŞAHİN (Balıkesir) – Bakın, burada kira ve hizmet bedeli yazıyor.

İSMAİL GÜNEŞ (Devamla) – Milleti yanıltmayın, milleti yanıltıyorsunuz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Millet her şeyi görüyor arkadaşlar, millet her şeyi görüyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi Sayın Güneş.

İSMAİL GÜNEŞ (Devamla) – Ben bu başarılı çalışmalarından dolayı başta Sağlık Bakanım olmak üzere, tüm sağlık çalışanlarını canı gönülden tebrik ediyor, 2021 yılı bütçemizin hayırlara vesile olmasını diliyorum. (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

FİKRET ŞAHİN (Balıkesir) – Söylediğimizin özeti şu: Üç yılda daha fazla yatak sahibi olurken soyuluyoruz ya! Şehir hastanelerinde soygun var.

BAŞKAN – Sayın Şahin, siz de konuşma yaptınız, kimse müdahale etmedi.

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Olur mu hiç kimse müdahale etmedi Başkan? Biz konuşurken hiç kimse müdahale etmedi (!) Biz konuşurken hiç kimse müdahale etmedi, AKP sıraları rahat rahat yerinde oturdu (!)

BAŞKAN – Siz konuşurken çok sakin ve rahattı doğru söylüyorsunuz.

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Çok rahattı, evet (!)

FİKRET ŞAHİN (Balıkesir) – Sataşma var Sayın Başkan, söz hakkı istiyoruz.

BAŞKAN - Sayın Mustafa Esgin, buyurun.

AK PARTİ GRUBU ADINA MUSTAFA ESGİN (Bursa) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri arkadaşlarım; gazi Meclisi ve aziz milletimizi saygıyla selamlayarak sözlerime başlıyorum.

İktidara geldiğimiz ilk günden itibaren uygulamaya koyduğumuz Sağlıkta Dönüşüm Programı'yla bir dünya modeli ortaya çıkardık. Bu modelin 3 ana başlığı bulunmaktadır. Birinci basamak sağlık hizmetlerini yeniden düzenleyerek dünyanın gittiği yere gittik ve aile hekimliği sistemine geçtik. İkinci basamak sağlık hizmetlerinde eş güdümü sağlayarak tüm hastaneleri Sağlık Bakanlığının çatısı altında topladık. Sağlık hizmet sunumuyla finansmanını birbirinden ayırdık. Sosyal güvenlik reformuyla tüm toplum kesimlerini sosyal güvenlik şemsiyesi altına aldık, yapılan devrim niteliğindeki uygulamalarla çok önemli gelişmeleri kaydettik.

Evet, arkadaşlar, hastanelerimizin yatak sayısını 3 kat artırdık, nitelikli yatak sayısını 20 kat artırdık. Yoğun bakım yatak sayımızı da 20 kat artırdık. Sağlık çalışanlarımızı 378 binden 1 milyon 100 binin üzerine çıkardık; 3 kat artırdık. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Değerli arkadaşlar, bakın, insan kaynağımızı ülke genelinde adil ve dengeli bir şekilde dağıtıyoruz, burası çok önemli. Şu gördüğünüz grafiğin üst kısmı eski Türkiye'nin grafiğidir. Bakın, Iğdır, Ardahan, Tunceli, Diyarbakır, Van, Bitlis, Şanlıurfa, Şırnak, Ağrı; bu illerde 20 binin üzerindeki nüfusa 1 uzman hekim düşüyordu, gördüğünüz gibi, şimdi İzmir ve Bursa neyse Şırnak ile Ağrı aynı derecede; evet, biz, uzman hekim dağılımını adaleli bir şekilde gerçekleştirdik. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Bunu sizin görmeyi beklemiyoruz, sizin takdir etmenizi beklemiyoruz; halkımızın takdiri ve hayır duası bize yeter.

SEMİHA EKİNCİ (Sivas) – On dokuz yıldır halk takdir ediyor Vekilim, devam.

MUSTAFA ESGİN (Devamla) – SSK istatistikleri bakın, eski Türkiye'nin SSK istatistikleri diyordu ki: "Bir Türk vatandaşı 1,5 kez hastaneye gidiyor." Yani bu ne demektir? Bir kez gidiyor, 2'nci kez gidemiyor. Evet, bizim dönemimizde bakın 9,8'e çıkmış, bir yıl içerisinde. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

FAHRETTİN YOKUŞ (Konya) – Milleti hasta ettiniz, hasta!

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Çok hastalanmış millet öyleyse, çok hastalanmış, sağlığını bozmuşsunuz.

MUSTAFA ESGİN (Devamla) – Evet, bebek ölüm hızı -bakın, bu, bir başarı hikâyesi- 5 kat düştü, sadece bir ay içerisinde değil, yenidoğanda değil beş yaşın altında da ... Evet, bu, bir başarı hikâyesidir, bu başarı hikâyesinin de kahramanı aziz milletimizdir değerli arkadaşlar. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Çok hastalanmak iyi bir şey değil.

MUSTAFA ESGİN (Devamla) – Doğumda anne ölüm oranları yüz binde hesaplanır, 5 kat düştü. Bu grafik de her şeyi ifade ediyor.

HABİP EKŞİK (Iğdır) – İnsanların sağlığını...

BAŞKAN – Sayın Eksik, ne dedğiniz hiç anlaşılıyor.

MUSTAFA ESGİN (Devamla) – Bu başarı hikâyesinin kahramanı da, evet, aziz milletimizdir.

Verdiğiniz bütün rakamlar yanlış, kamuoyunu yanlış yönlendiriyorsunuz. Eski Türkiye'de bağışıklama oranları yüzde 70'lerdeydi, bugün yüzde 78'lere çıktı. İşte, koruyucu sağlık hizmetleriyle ilgili de yanlış bilgiler verdiniz. Sadece 2021 bütçesinde -yüzde 25 artırdık- 20 milyarı koruyucu sağlık hizmetlerine ayırıyoruz.

Değerli arkadaşlar, bütün bunların sonunda sağlıkta memnuniyet oranları yüzde 39'lardan 70'lere çıkmıştır. Evet, harcadığı paraya göre en yüksek memnuniyeti sağlayan ülkeyiz biz. Yani, aziz milletimizin kaynaklarını en doğru şekilde, en adaleli şekilde kullanan bir iktidarla bugüne kadar aziz milletimizin desteğine mazhar olduk.

Değerli arkadaşlar, sağlık alanına ilişkin ayrılan kaynak 238 milyon liraya ulaşmıştır. Böylece, 2002 yılında 11,3 olan sağlık harcamalarının bütçe içerisindeki payını, 2021 yılında tam 17,7'ye çıkarmış bulunuyoruz.

Salgın süreci, sağlık hizmetlerine erişimin ne kadar önemli olduğunu bir kez daha gösterdi. Şehir hastanelerinin kısa süre içerisinde hayata geçirilmesi salgınla mücadeleye büyük katkı sağlamıştır. Evet, şehir hastaneleri, şehir hastaneleri... Değerli arkadaşlar, 20 tane şehir hastanesini üç yıl içerisinde yaptık, 20 tane şehir hastanesini; 22 bin ilave yatak kapasitesini milletimizin hizmetine sunduk. Bunlar da yanıltıldı. (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar) Evet, bunları kamu-özel iş birliğiyle yaptık, genel bütçeyle yaptık. 16 tane daha şehir hastanesi yapıyoruz değerli arkadaşlar. Evet, bunlarla 22 bin yatak kapasitesi daha ilave ediyoruz. Allah'ın izniyle, milletimizden aldığımız ilhamla bu hizmetleri yapmaya devam edeceğiz. Kamu özel iş birliği modeliyle yaparız, genel bütçeyle yaparız ama bizim siyasetten anladığımız bir tek şey var o da aziz milletimize hizmettir değerli arkadaşlar. (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi.

MUSTAFA ESGİN (Devamla) – Bu kadar büyük bir küresel salgınla ancak devlet millet el ele, hiçbir siyasi parti ayrımı gözetilmeksizin mücadele etmek mecburiyetindeyiz. Virüs hiçbirimiz ama hiçbirimiz için bir siyasi polemik malzemesi olamaz. Küresel salgın karşısında bütün insanlığın yaşadığı zor durum gündelik siyasete asla malzeme yapılmamalıdır. Covid’le en ön saflarda mücadele eden sağlık ordumuz politik çıkar hesaplarının sermayesi yapılmamalıdır. Hiçbir parti temsilcisi, yerel yönetici veya meslek örgütü kendisini devletin resmî organı yerine koymamalı, halkımızda infial oluşturacak açıklamalardan uzak durmalıdır. Grip aşısıyla ilgili yapılan talihsiz polemikleri lütfen, hiç kimse, hiçbir şey adına Covid aşısıyla ilgili yapmasın.

Küresel salgınla mücadelemizde hep birlikte başarılı olacağız. Hep birlikte sağlıklı ve huzur dolu günlere kavuşacağımız umudunu paylaşıyor, Sağlık Bakanlığı bütçemizin hayırlı olmasını diliyor, Gazi Meclisi ve aziz milletimizi saygı ve muhabbetle selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar; MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Evet, Sayın Selim Gültekin, buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

FİKRET ŞAHİN (Balıkesir) – Sayın Başkan, hatipten önceki hatip rakamların doğru olmadığını söyledi, söz hakkı rica ediyorum. Sayın Başkan, tutanaklara geçmesi için söyleyeyim; Sağlık Bakanlığının mali tablolarından alınmıştır bu rakamların tamamı, kafadan uydurulmamıştır; Sağlık Bakanlığı mali tablolarıdır, resmî rakamlardır.

BAŞKAN – Sayın Gültekin, siz buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA SELİM GÜLTEKİN (Niğde) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2021 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi’nin beşinci turunda Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu bütçesi hakkında AK PARTİ Grubumuz adına söz almış bulunmaktayım. Ekranları başında bizleri izleyen Niğdeli hemşhailerimizi, aziz milletimizi ve Gazi Meclisimizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

Ülkemiz, başta kahraman sağlık çalışanlarımız olmak üzere, tüm kurumlarıyla koronavirüs salgını karşısında dünyanın takdirini kazanan önemli bir mücadele yürütmektedir. AK PARTİ iktidarı döneminde gerçekleştirilen, başta şehir hastaneleri olmak üzere, tüm sağlık yatırımlarının ne kadar önemli olduğu kanıtlanmış; bu sayede salgında hastalarımızın yatak, ilaç ve tıbbi ekipman sorunu yaşamadan tedavileri en iyi şartlarda sürdürülmüştü.

Coronavirüsle mücadele süreci bir kez daha ortaya koymuştur ki yerli üretim, her alanda olduğu gibi sağlık alanında da özellikle sağlık hizmetlerinin sürdürülebilirliği açısından stratejik öneme sahiptir. Ülkemiz bu süreçte solunum cihazı, maske, koruyucu tulum, dezenfektan gibi pandemiyle mücadelede ön planda yer alan ürünleri üreterek hem ülke içi ihtiyacı karşılamış hem de 150’den fazla ülkeye destek vermiştir. Uluslararası tanınırlığa sahip olan Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumumuz, koronavirüs tedavisinde kullanılan hidroklorokin sülfat etken maddesi içeren 3 ilacı ve yine favipiravir etken maddesini içeren 6 ilacı yüksek öncelik vererek ruhsatlandırmıştır. Titizlik ve ivedilikle yürütülen bu çalışmalar koronavirüsle mücadele sürecinde elimizi oldukça güçlendirmiş, hastalarımız hızlıca ilaçlarına kavuşmuş, yoğun bakıma yatma oranlarımız önemli ölçüde düşmüştür.

Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumumuz 2023 hedeflerimiz doğrultusunda millileşmeyi amaç edinerek ilaçta, aşıda, tıbbi cihazda, biyoteknoloji ve medikal teknoloji alanında Türkiye’yi kendi kendine yetecek bir ülke hâline getirmeyi amaçlamaktadır. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Yapılan çalışmalar sonucunda bugün ülkemizde tükettiğimiz her 100 kutu ilacın 88’ini kendi ilaç sanayimizde üretiyor durumuna geldik. En önemli stratejik hedeflerimizden biri olan yerli ilaç çalışmalarında ülkemiz önemli bir başarıya imza atmıştır. 2019 yılında ilaç ve eczacılık sektörü ihracatımız bir önceki yıla göre yüzde 11,2 oranında artarak 1,3 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir. 2019 yılı itibarıyla ilaç sektörümüz Avrupa Birliği, Kuzey Afrika ve Orta Doğu ülkeleri başta olmak üzere 180’e yakın ülkeye ihracat yapabilmektedir.

Değerli milletvekilleri, dünyada ilk ve tek olma özelliğine sahip İlaç Takip Sistemi'miz yani İTS sayesinde, Türkiye sınırları içerisindeki her ilaç üretim, ithalat işleminden hastaya ulaşımına kadar her aşamada takip edilerek, güvenle ilacın hastalarımıza ulaştırılması sağlanmaktadır. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumumuz coronavirüse karşı aşılama sürecinde de etkin rol alarak ülkemize ithal edilecek tüm aşılımları kendi laboratuvarlarında aşımın güvenlik testlerini yapacak, ülkemiz standartlarına uygun olduğunda ise aşılıma izin verecek, sonrasında bedelsiz olarak aşılama süreci ülkemizde güvenle yakın zamanda başlayacaktır. Buradan, tüm vatandaşlarımızın müsterih olmalarını ve aşı olmaktan korkmamalarını özellikle ifade etmek istiyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; geçen seneki bütçe konuşmamda Niğdeli hemşehrilerime müjdesini verdiğimiz, Sayın Cumhurbaşkanımızın onayı ve Sağlık Bakanımızın desteğiyle 225 milyon TL maliyetli, modern 400 yataklı yeni hastanemizin inşaatı devam ediyor; milletin kürsüsünden, Sayın Cumhurbaşkanımıza ve Sayın Sağlık Bakanımıza Niğde'miz adına bir kez daha teşekkür ediyorum. (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

Şimdi, 2021 bütçe konuşmamda da Niğde'mize yeni bir müjde daha vermek istiyorum. Efendibey Mahallemizdeki kentsel dönüşüm alanı içerisinde 15 bin metrekare alan üzerine yaklaşık 50 milyon TL maliyetli, çene cerrahisi operasyonlarının yapılacağı, ileri ağız ve diş tedavisinin uygulanacağı 60 ünitelik modern ağız ve diş sağlığı hastanesi projemizi Nisan 2021'de ihale edip inşallah, 2021 ortalarında inşaat sürecini başlatarak 2023 yılının ilk aylarında hemşehrilerimizin hizmetine sunacağız. Anadolu uygarlığının beşiği ve gülen yüzü Niğde'mize hayırlı uğurlu olsun. (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

Yine, 2021 yılında Efendibey Mahallemize ASM, TSM, 112 içeren yeni bir sağlık kompleksi ile ilimiz Murat Evler bölgesine 4 Ekimde yeni bir aile sağlığı merkezini kazandıracaktır. Ayrıca yerli ve yabancı dağcıların gözdesi, 3.756 metre yüksekliğindeki Demirkazık Dağı'mızı barındıran, dağ turizminin merkezi Çamardı ilçemizdeki mevcut hastanemizin de depreme dayanıklılık testi sonucuna göre 2021 yılında ya güçlendirmesini yapacağız ya da entegre yeni bir hastanemizi Çamardı'mıza kazandıracaktır. (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

Değerli milletvekilleri, tüm dünyayı etkisi altına alan Covid-19 salgınına karşı en önde, fedakârca, gayretle çalışan hekimlerimize, kıymetli meslektaşlarımız eczacılarımıza, eczane teknisyenlerimize, hemşirelerimize, filyasyon ekiplerimize, kısaca kahraman tüm sağlık çalışanlarımıza şükranlarımı sunuyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SELİM GÜLTEKİN (Devamla) – Başkanım?

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi.

SELİM GÜLTEKİN (Devamla) – Bu süreçte hayatını kaybeden sağlık çalışanlarımıza ve vatandaşlarımıza Allah'tan rahmet diliyorum.

Ayrıca, büyük bir başarı göstererek terörü bitirme noktasına getiren ve uyuşturucuya en büyük darbeyi vurarak tarih yazan İçişleri Bakanımız Sayın Süleyman Soylu'ya, geleceğimizi inşa ederken Niğde'mize desteklerini her zaman en üst seviyede hissettiğimiz Çevre ve Şehircilik Bakanımız Sayın Murat Kurum'a tüm Niğdeli hemşehrilerim adına hassaten teşekkür ediyor, 2021 yılı Bakanlık bütçelerinin hayırlı olmasını diliyorum. (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

AK PARTİ iktidarında, Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan liderliğinde üst üste 19 kez bütçe yapmanın başarısıyla Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumunun 2021 yılı için 188 milyon TL olarak planlanan bütçesinin ve 2021 yılı Türkiye'ye hizmet etme bütçesinin ülkemize, milletimize hayırlı olmasını diliyor; Niğdeli hemşehrilerimizi, Gazi Meclisimizi ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın İsmail Tamer.

Buyurun.

AK PARTİ GRUBU ADINA İSMAİL TAMER (Kayseri) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, ekranları başında bizi izleyen aziz milletimiz; Sağlık Bakanlığı Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığının (TÜSEB) 2021 yılı bütçesi üzerine grubumuz adına söz almış bulunuyorum. Gazi Meclisimizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

FEHMİ ALPAY ÖZALAN (İzmir) – Maskeyi çıkar maskeyi.

İSMAİL TAMER (Devamla) – Değerli Özalan, aslında ben, özellikle şunu ifade etmek istiyorum: Biz, geçen haftalar itibarıyla tüm parti gruplarımızla birlikte Sağlık Komisyonu olarak Recep Akdağ Başkanlığında bir toplantı yaptık. Bu toplantıda, burada çalışan milletvekillerimizi ve çalışan arkadaşlarımızı -Meclis çalışanlarını- nasıl koruyabileceğimize dair bazı kararlar aldık, tavsiye kararları aldık. Bunu, Meclis Başkanımıza, daha sonra da Grup Başkan Vekillerimizi tek tek ziyaret ederek onlara ifade ettik. O açıdan, maskemle konuşacağım, maskemi çıkarmıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

FEHMİ ALPAY ÖZALAN (İzmir) – Doğrudur, bravo! Destekliyoruz.

İSMAİL TAMER (Devamla) – Ve tüm arkadaşlarımıza da başta Ali Şeker olmak üzere teşekkür ediyorum, maskeye o uydu, diğer arkadaşlarımız uymadı ama artık bundan sonra inşallah uyarız diye temennilerimi ifade etmek istiyorum.

BAŞKAN – Ben de alkışlayacağım sizi buradan ama yapamıyorum. Alkışladım yani.

İSMAİL TAMER (Devamla) – Değerli Başkanım, siz de orada maskenizi hiç çıkarmadan görev yapıyorsunuz, sizi de tebrik ediyorum.

Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığı (TÜSEB), sağlık bilimi ve teknolojisi alanında aşı, ilaç, tanı kiti, tıbbi cihaz geliştirilmesi, tıp alanında proje desteği verilmesi ve AR-GE faaliyetlerinin yürütülmesi amacıyla 2015 yılında -benim de içinde olduğum- bir kanun teklifiyle kurulmuştur. Sağlık alanındaki araştırmaları bizzat kendisi yaparak veya yaptırarak ve araştırmayla ilgili çalışmalarını birlikte organize eden, altyapı sunan, destekleyen, fon veren bir kurumumuzdur. TÜSEB'in amacı, sağlık alanındaki bilimsel çalışmalarla birlikte yüksek teknolojlü ürünler geliştirmek, sağlıkla ilgili standardizasyonu belirlemek, akreditasyonu sağlamak ve ülkemizin kanıta dayalı sağlık politikalarına da ayrıca katkı vermektir. Bu bağlamda TÜSEB kurumsallaşma çalışmalarının yanı sıra geçen süre içerisinde, diğerlerine ek olarak Türkiye Genom Projesi, aşı projesi, Türk Tıp Tarihi Kurultayı ve Aziz Sancar Ödülleri olmak üzere ciddi çalışmalarını da yürütmektedir.

Çağrılar kapsamında 81 projeye başvuru alınmış, 42 proje bu anlamda desteklenmiştir. Ülkemizin ilk ulusal biyobankası ve omik merkezi Aziz Sancar Araştırma Merkezi bünyesinde kurulmuştur, özellikle biyobank bitmiştir, omik merkezinin çalışmaları da devam etmektedir.

Bu çalışmalara ek olarak çok sayıda katma değeri yüksek çalışmalar da yapılmıştır. 137 projeye 37 milyon TL'lik bir destek verilmiştir. Özellikle TÜSEB'in bu yılki bütçesi ise 176 milyon olarak da belirlenmiştir. TÜSEB bünyesinde aktif olarak Türkiye Halk Sağlığı ve Kronik Hastalıklar Enstitüsü, Türkiye Sağlık Politikaları Enstitüsü, Türkiye Sağlık Hizmetleri Kalite ve Akreditasyon Enstitüsü ve Türkiye Biyoteknoloji Enstitüleriyle birlikte görev yapılmaktadır. Biyoteknoloji bünyesinde aşı, ilaç, ventilatör, yerli solunum cihazı ve tanı kiti üretimi AR-GE çalışmaları devam etmektedir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) En önemli çalışmaları da bu Covid döneminde; özellikle Covid-19 pandemisi sürecinde TÜSEB, hem aşı projelerinin fonlanmasında hem test merkezlerinin açılmasında ve işletilmesinde hem de yerli solunum cihazıyla beraber kitlerin öne çıkarılmasında rol oynamıştır. 8 adet yerli firmaya veya çalışma grubuna Covid-19 aşısıyla ilgili destek vermiştir. Bunlardan en önemlisi de Erciyes Üniversitesinin de içinde olduğu ve inşallah nisan ayında yerli aşıyla tanışacağımız aşının desteklenmesi oldu. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Ben buradan, Erciyes Üniversitesindeki o arkadaşlarımızı, aynı zamanda destek veren başta Sağlık Bakanımız olmak üzere emeği geçen herkesi kutluyorum, kendilerine de ayrıca teşekkür ediyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Diğer taraftan, TÜSEB bünyesinde faaliyet gösteren Türkiye Sağlık Politikaları Enstitüsü (TÜSPE), gerçekleştirdiği ulusal ve uluslararası çalışmalarla kanıt dayalı sağlık politikalarının şekillenmesine de büyük katkılar vermiştir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sözlerinizi tamamlayın lütfen.

İSMAİL TAMER (Devamla) – Değerli milletvekilleri, Sağlık Bakanlığımızın başkanlığında sunulan 2021 bütçesinin Sağlık Bakanlığımıza, ülkemize, milletimize hayırlar getirmesini temenni etmeden önce de burada bir konunun altını çizmek istiyorum: Covid döneminde doktor arkadaşlarımı, Türkiye genelinde sağlık çalışanlarını, doktorları, hemşireleri, sağlık memurlarını ve yardımcı sağlık hizmetlerinde görev yapan tüm arkadaşları tebrik ediyor, emeklerine sağlık diyorum. Onların iyileştirmesinde büyük rol oynayacağımızı buradan ifade ediyor, hepsinin gözlerinden öpüyorum.

Saygılar sunuyorum, teşekkür ediyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Erol Kaya.

Buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA EROL KAYA (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepimizi saygıyla selamlıyorum.

Çevre Bakanlığı bütçesi üzerinde söz aldım. Öncelikle, 2021 bütçesinin hayırlı olmasını temenni ediyorum.

Hemen sözlerimin başında, salgın hastalıktan vefat eden büyüklerimize, âlimlerimize, aydınlarımıza, entelektüellerimize ve bütün dostlarımıza Allah'tan rahmet, hastalarımıza da acil şifalar diliyorum.

Ben, müsaadenizle, konuşmama Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminin şu andaki bakanlık uygulamaları ve yansımalarıyla ilgili birkaç örnekle devam etmek istiyorum.

Öncelikle, Çevre Bakanlığımızın bünyesine yeni sisteme dayalı olarak dünyanın en çok konut üreten kamu kurumu olan -ki 1 milyona yaklaştı- TOKİ'nin dâhil edilmesi; Milli Emlak Genel Müdürlüğünün, İller Bankasının ve yerel yönetimlerle ilgili genel müdürlüğün Çevre Bakanlığına bağlanması, şehirlerimizin planlama, su, atık su, katı atık gibi temel hizmetlerinin daha hızlı yapılmasına imkân sağlamıştır.

Değerli arkadaşlar, Bakanlık bütçesi mutlaka önemlidir ama -esas olan- bu bütçenin toplumumuza nasıl yansıdığı ve hangi hizmetlerin ortaya koyulduğu daha da önemlidir.

Şehirlerimizin bugün en önemli meselesi deprem sorunudur. Türkiye olarak depremle gerçek anlamda 1999 yılında yüzleştik ve maalesef, hem standartlarımızın hem de yapı stoklarımızın hiç uygun olmadığını bundan yaklaşık yirmi yıl kadar önce öğrendik. AK PARTİ hükümetleri depremle ilgili olarak ilk hukuki düzenlemeleri yaptılar ve ülke genelinde de büyük bir kentsel dönüşüm seferberliği başlatıldı. Ben sizlere riskli alan çalışmalarına ilgili, dönüşümle ilgili, riskli yapı tespitiyle ilgili ya da yıkılan 673 bin binayla ilgili çok detaya girecek değilim ama şuna dikkatinizi çekmek istiyorum: Türkiye genelinde yaklaşık 1,5 milyon ve İstanbul'da 300 bin bağımsız birimin acilen dönüştürülmesi gerekiyor. Bu konuda ise sadece merkezî yönetim ve belediyeler olarak değil, vatandaşlar olarak da STK'ler olarak da çok hızlı adım atmak zorundayız.

Size reformun etkisinden birkaç örnek vermek istiyorum: Hatırlarsınız, 2011 yılında Van'da deprem oldu. Tam bir yıl sonra yani 2011'den bir yıl sonra 25 bin konut, 3.400'e yakın ahır ve sosyal donatılarla beraber bir şehir inşa edildi. Beni mazur görsün Bayburtlu dostlar ama bir yılda bir Bayburt inşa edildi, bir şehir inşa edildi Van'da. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Bu, hakikaten önemli bir şey.

Şimdi, 2020 yılında Elâzığ-Malatya depremini yaşadık. Yaşadığımız bu depremin hemen sonrasında -yani yaklaşık bir yıl dahi dolmadı- 26 bin konut Elâzığ ve Malatya’da inşa ediliyor. Arkadaşlar, bugünkü Tunceli’mizin nüfusundan daha büyük bir şehir inşa edildi. Dolayısıyla, bu hükümet sistemindeki yapılan değişimin hızlı karar alma ve uygulamadaki yansımalarını hep birlikte görmemizde fayda olduğunun altını çizmek istiyorum.

1999 depremini bir belediye başkanı olarak yaşadım. Bölgeye ulaşılamayan, enkazı kaldırılamayan, bir başka ifadeyle enkazın altında kalan yönetimden, bir yılda yeni bir şehir kuran bir yönetim noktasına geldik. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Bunu hakikaten alkışlamakta, Sayın Bakanları tebrik etmekte fayda var. Nereden nereye, elhamdülillah. Sayın Cumhurbaşkanımızdan, hükümetlerimizden ve Sayın Bakanlarımızdan Allah ebediyen razı olsun.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Âmin.

EROL KAYA (Devamla) – Değerli arkadaşlar, çevreyle ilgili başta içme suyu, katı atık, atık su ve bunun gibi yapılan hizmetleri önemseydiğimi ifade edeyim yani ben eski bir Belediye Başkanım, bunlar da fevkalade, hakikaten önemli. Ama özellikle sıfır atıkla ilgili plastik poşet kullanımının yüzde 80 azaltılmış olması, bence bu çok önemsenmesi gereken ve hakikaten tebrik edilmesi gereken bir husus.

Bir başka hizmet ise, şu anda 77 ilimizde başlanmış olan ve devam eden “millet bahçeleri” uygulamaları 22 ilde tamamlanmış. Hakikaten, özellikle artık gençlerimiz, ailelerimizle birlikte spor yapabileceğimiz muhteşem bir inşa faaliyeti yapıldı, şehirlerimize renk katıldı.

Son olarak da eski bir Belediye Başkanı olarak, yine merkezî yönetimden yerel yönetimlere aktarılan payın yüzde 21 artırılmış olmasına da hassaten teşekkür ediyorum. Rakamlarını müsaadenizle vereyim: 2002 yılında Türkiye’de merkezî yönetimden yerel yönetimlere aktarılan para 4,7 milyar, şu anda 2021 için öngörülen 114 milyar. Diyeceksiniz ki: Türk parası filan. O zaman döviz bazında söyleyeyim: 2002 yılında Türkiye’nin bütün yerel yönetimlerine aktarılan 2,9 milyar dolar, 2019 kesinleşmiş rakam 17,5 milyar dolar. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Bu, Türkiye demek; bu, AK PARTİ demektir. Kaynak aktarmak önemli, burada adaletli olmak, herkese eşit davranmak önemli, keserken de adaletli olmak lazım, bu çok daha önemli.

Ben Belediye Başkanlığına başladığımda on ay sıfır parayla biz Belediye Başkanlığı yapmaya çalıştık çünkü muhalefetin Belediye Başkanıydık.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

EROL KAYA (Devamla) – Başkanım hemen tamamlıyorum.

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi.

EROL KAYA (Devamla) – Teşekkür ediyorum.

Muhalefet belediyelerine genelde iktidar partisi para göndermez arkadaşlar, keyfi davranır. Elhamdülillah, AK PARTİ’nin on sekiz yılında, bütün belediyelerimize hem gönderilen kaynaklar şeffaf bir şekilde hem de kesinti Türkiye’nin 1.389 belediyesinin tümünde yüzde 40 olarak, yaz aylarında da dört ay kesinti yapmayarak bu icraatlar yapıldı.

Sözlerime Hazreti Peygamber (SAV)’in “Kıyametin kopacağını bilseniz elinizdeki fidanınızı dikiniz.” emri, fermanı gereğince, çevre hepimizin sahip çıkması gereken siyasetüstü, milletüstü bir değerimiz. Dolayısıyla çevreyi; suyu, havası, ağacı ve yeşiliyle bize miras değil, gelecek nesillerin bir emaneti olarak gördüğümüzü ifade ediyor, 2021 bütçesinin ülkemize hayırlı olmasını temenni ediyor, hepinizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Atilla Ödünç.

Buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA ATILLA ÖDÜNÇ (Bursa) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2021 Yılı Bütçe Kanun Teklifi görüşmelerinde Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü bütçesi hakkında AK PARTİ Grubu adına söz almış bulunmaktayım. Gazi Meclisimizi ve aziz milletimizi saygıyla ve şükranla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Değerli milletvekilleri, kökleri Osmanlı İmparatorluğu'na dayanan ve yüz yetmiş üç yıllık bir geçmişe sahip olan Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü, il ve ilçe bazlı örgütlenmiş yapısı ve toplam 19.051 kişilik personeliyle yılda yaklaşık 11 milyon işlem yaparak 20 milyon vatandaşımıza hizmet etmektedir.

Tapu ve kadastro faaliyetleri kapsamında hazinemize 2019 yılında 12,2 milyar Türk lirası, 2020 yılı 30 Kasım itibarıyla da yaklaşık 16,2 milyar Türk lirası harç geliri sağlanmıştır. Devlet-vatandaş ilişkisinin yoğun olduğu Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğünde, Covid-19 salgınının da en etkili olduğu dönemde, kamu bankalarınca sunulan uygun faiz oranlı konut kredileri nedeniyle büyük artış gösteren kadastro ve tapu işlemleri Tapu ve Kadastro Müdürlüğünce kurulan Webtapu sistemiyle ilgililerin gerekli belgelerini internet üzerinden göndermek suretiyle sadece imza aşamasında tapu ve kadastro müdürlüklerine giderek işlemlerini tamamlamaları sağlanmıştır. Böylelikle işlem sahiplerinin tapu ve kadastro müdürlüklerine en az 3 kez bizzat gitmesi ve zaman ayırması gerekirken bu sayı 1'e düşürülerek vatandaşımız pandemiden olanca korunmuş ve çalışanların da salgından etkilenmeleri asgari düzeye çekilmiştir.

Değerli milletvekilleri, tapu müdürlüklerinde işlem sonrası verilen tapu senedi ve tapu kayıt belgesinde taşınmaza yönelik konum bilgisinin gösterilmesi amacıyla Karekod Akıllı Tapu uygulamasına geçilmiştir. Tapu Takas uygulamasıyla taşınmazların devrine ilişkin bedelin güvenli bir yöntemle el değiştirmesinin sağlanması hedeflenmiştir. Ayrıca, mimari projelerin elektronik ortamda gönderilmesine ilişkin uygulama başlatılmış, böylelikle hatalı blok ve bağımsız bölüm numaralarının düzeltilmesi işlemi daha da kolaylaştırılmıştır.

Tapu Kadastro Genel Müdürlüğü, merkez ve taşra teşkilatı bünyesinde bulunan tüm birimlerde TSE standartlarına uygun olarak kalite belgeli hizmet vermektedir. Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğümüzün önemli projelerinden biri olan Türkiye Tapu Sistemi'ne geçiş hazırlıkları başlatılmış olup projeye vatandaş taleplerinin yoğun olduğu müdürlüklerdeki işlemlerin daha hızlı karşılanması amacıyla ülkemizin herhangi bir yerinden yapılan başvurunun TAKBİS sistemi tarafından, iş yoğunluğu en az olan birime yönlendirilip bu yerde hazırlandıktan sonra imza için başvuru yapılan birime gönderilmesi suretiyle işlemin tamamlanması sağlanmaktadır. Böylelikle, projeye iş yükü azaltılarak personel arasında daha hakkaniyetli, verimli dağılım sağlanmış olacaktır.

Değerli milletvekilleri, Almanya Berlin'de açılan tapu ve kadastro temsilciliği üç yılı aşkın süredir faaliyetlerine devam etmekte olup Genel Müdürlüğümüze yurt dışı teşkilatı kurma yetkisi verilmesinden sonra dünyanın birçok ülkesinde de yurt dışı temsilciliği açılmasıyla başlatılan çalışmalar devam etmektedir. Ayrıca, mevzuatta yapılan değişikliklerle, tarafların farklı yerlerde bulunması durumunda işlem yapılabilmesinin önü açılarak bürokratik aşamalar da ortadan kaldırılmıştır. Bu durum, dünyada da bir ilk olma özelliğini göstermektedir. Genel Müdürlüğümüzün en önemli görevlerinden biri olan tesis kadastro ülkemiz genelinde tamamen bitirilerek mülkiyet problemi de çözülmüştür.

Kıymetli milletvekilleri, kadastro teknik hizmetlerinden bazıları, 5368 sayılı Yasa'yla kurulan 224 adet LİHKAB, lisanslı harita kadastro mühendis büroları tarafından da karşılanmaktadır. Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğünün yurt dışı faaliyetlerinden Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Kadastro Yenileme Projesi kapsamında, bugüne kadar 227 birimde çalışmalar tamamlanmış, kalan 18 birimin ihalesi 2020 yılı Ağustos ayında yapılmış olup kalan birimlerde çalışmanın tamamlanmasıyla birlikte Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde yenileme çalışmaları tamamlanmış olacaktır. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Değerli milletvekilleri, ülkemiz taşınmaz mülkiyet tespit tescilinde, korunmasında ve güncellenmesinde kendisine verilen görevleri çağımızın tüm teknolojik imkânlarını kullanmak suretiyle, devlet güvencesi altında yerine getiren Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğümüz her zaman Türk kamu yönetiminin vazgeçilmez unsurlarından biri olacaktır.

Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğümüzün 2021 bütçesinin daha kaliteli bir hizmete ve ülkemiz ile aziz milletimiz için hayırlara vesile olmasını diliyorum, Genel Kurulu saygıyla muhabbetle selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Selami Altınok.

Buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINASELAMİ ALTINOK (Erzurum)– Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; İçişleri Bakanlığımızın 2021 yılı bütçesi üzerine AK PARTİ Grubumuz adına söz almış bulunuyorum. Bu vesileyle, siz değerli milletvekillerini ve aziz milletimizi saygı ve hürmetle selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Konuşmama başlamadan önce, vatanımızın bölünmez bütünlüğü, ülkemizin ve milletimizin bekası uğruna şehit olan bütün Emniyet, Jandarma, Türk Silahlı Kuvvetleri mensuplarına, güvenlik korucularımıza ve vatandaşlarımıza Cenab-ı Hak'tan rahmet diliyorum. Görevleri esnasında gazi olan kahraman evlatlarımıza da şükranlarımı sunuyorum.

İçişleri Bakanlığımız, güçlü teşkilat yapısıyla, mevcut bütçe imkânlarını en etkili ve ekonomik şekilde kullanıp vatandaşlarımıza güvenlikten nüfus hizmetlerine, sivil toplumdaki yerel yönetimlere ve göç yönetiminden afet hizmetlerinin koordinasyonuna kadar her konuda modern yönetim ilkelerine uygun bir şekilde hizmet vermektedir.

Diğer yandan, AK PARTİ hükümetleri 2002 yılından bugüne kadar PKK, DEAŞ, FETÖ, DHKP-C gibi her türlü terör örgütüne karşı amansız bir mücadele vermiş, vermeye de kararlılıkla devam etmektedir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Bu istikamette, yeni güvenlik konsepti gereği olarak tehdidi yanı başımıza geldiği zaman değil, olduğu anda ve olduğu yerde yok etmeyi amaçlayan bir hareket tarzı benimsenmiştir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Bir yandan silahlı operasyonlar ve saha baskısıyla, diğer yandan ikna çalışmalarıyla birlikte devletimiz terörü kaynağında kurutmaktadır. Bu kapsamda, 2020 yılında yapılan toplam 106.836 iç güvenlik operasyonu ile birlikte 839 terörist etkisiz hâle getirilmiştir. (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar) Bakanlığımız bu iç güvenlik hizmetlerini toplamda 579 bin Emniyet personeli, Jandarma personeli, Sahil Güvenlik personeli ve güvenlik korucusuyla yerine getirmektedir.

Özellikle, 15 Temmuz hain darbe girişiminden sonra mülki idarede, Emniyette, Jandarmada ve Sahil Güvenlikte yürütülen çalışmalar sonucunda FETÖ'cü hainlerden temizlenen güvenlik güçlerimiz, savunma sanayimizdeki muazzam gelişmenin de katkılarıyla, terör örgütlerine karşı çok büyük başarı kazanmıştır. PKK gerek yurt içinde gerek yurt dışında bitme noktasına getirilmiştir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

17-25 Aralık Emniyet ve yargı darbe girişimiyle başlayan FETÖ'yle mücadele, 15 Temmuz hain darbe girişiminden sonra daha da etkin bir şekilde sürdürülmektedir.

Terörle mücadeledeki benzer bir kararlılık örneğini uyuşturucuyla mücadele noktasında da görmekteyiz. 2020 Dünya Uyuşturucu Raporu'nda yer alan verilere göre, 2018 yılında dünya genelinde yakalanan eroinin yüzde 19,3'ü ülkemiz kolluk birimleri tarafından yakalanmıştır. Uyuşturucuya bağlı ölümler 2019'da 342 iken 2020 yılında yüzde 58 azalmayla 143 sayısına düşürülmüştür.

İçişleri Bakanlığımızın planlı, özverili ve bilimsel yöntemlere dayanan politikalarının olumlu sonuçlarını trafik güvenliği noktasında da görmekteyiz. 2020 yılının son güncel rakamlarını geçen yılın aynı dönemiyle değerlendirdiğimizde ölümlü trafik kazası 1.981'den yüzde 8,6 azalışla 1.811'e, bu kazalarda olay yerinde hayatını kaybedenlerin sayısı ise 2.379'dan yüzde 12,3'lük azalışla 2.086'ya düşmüştür. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Bekçilik uygulamasının yeniden işlevsel hâle getirilmesinin de etkisiyle birlikte asayiş noktasında da önemli başarılar elde edildiğini yine elimizdeki veriler ışığında görmekteyiz. Bu başarılı çalışmalarından dolayı başta Sayın Bakanımız olmak üzere, valilerimizi, kaymakamlarımızı ve tüm güvenlik güçlerimizi kutluyorum, tebrik ediyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Tüm dünyayı etkisi altına alan Covid-19'la mücadele sürecinde Bakanlığımız vefa destek hizmetleri kapsamında, vali ve kaymakamlarımızın öncülüğünde polisimiz, jandarmamız ve diğer kamu görevlilerimizin gayretleriyle açta ve açıkta hiçbir vatandaşımızın kalmaması için çok büyük bir gayret göstermiştir.

Diğer yandan, nüfus ve vatandaşlık hizmetlerinde ise Türkiye Cumhuriyeti Kimlik Kartı yenileme uygulamasıyla nüfusunuzun yüzde 75'inin kimlik belgesi yenilenmiş, 2020 Kasım ayı itibarıyla da 600 bin kimlik kartına sürücü belgesi yüklenmiş ve bu konuda çalışmalar devam etmektedir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Diğer yandan, Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı kurulduğu günden bu yana ülkemizde yaşanan Elâzığ, Simav, Van ve İzmir depremlerinde...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi.

SELAMİ ALTINOK (Devamla) - ...çok etkin ve hızlı bir mücadeleyi gerçekleştirmiş, deprem sonrası yürüttüğü başarılı iyileştirme politikalarıyla da afetzede vatandaşlarımızın yaralarını en kısa sürede sarmıştır. Antalya, Samsun ve Sinop'ta yaşanan sel felaketlerinde ilgili kurumlarla kısa sürede koordinasyon sağlanarak afet bölgesinde hayatın normale döndürülmesi çalışmaları ivedilikle tamamlanmıştır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bu duygu ve düşüncelerle, Gazi Meclisimizin kıymetli üyelerini, sınır boylarında nöbet tutan kahraman güvenlik kuvvetlerimizi, çocuklarını terörden kurtarmak için mücadele eden Diyarbakır Annelerini, canından bir parçayı toprağa koymasına rağmen milletin onurunu toprağa düşürmemek için duruşunu bozmayan şehit yakınlarımızı, devletimizin bekası, milletimizin refahı için yedi düvele meydan okuyan Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ı saygı ve hürmetle selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

Bakanlığımızın 2020 yılı bütçesinin hayırlara vesile olmasını temenni ediyor, herkese saygılarımı, hürmetlerimi sunuyorum. (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, birleşime yirmi dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 19.59

ALTINCI OTURUM

Açılma Saati: 20.28

BAŞKAN: Başkan Vekili Süreyya Sadi BİLGİÇ

KÂTİP ÜYELER: Mustafa AÇIKGÖZ (Nevşehir), Abdurrahman TUTDERE (Adıyaman)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 29’uncu Birleşiminin Altıncı Oturumunu açıyorum.

2021 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi ile 2019 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi’nin görüşmelerine kaldığımız yerden devam edeceğiz.

Komisyon yerinde.

Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına yapılan konuşmalarda kalmıştık.

Şimdi söz sırası Sayın Halis Dalkılıç’ın.

Buyurun Sayın Dalkılıç. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA HALİS DALKILIÇ (İstanbul) – Öncelikle, şu maskeden, bu salgın belasından bütün milletimizin fertlerini Rabb’im bir an önce kurtarsın ve yüzlerinde çeşitli maskeler bulundurarak gerçek yüzlerini saklayanlardan da Allah milletimizi bir an önce kurtarsın. (AK PARTİ sıralarından “Amin!” sesleri, alkışlar)

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Emniyet Genel Müdürlüğünün 2021 yılı bütçesi üzerine grubum adına söz aldım. Bunu vesile ederek aziz milletimizi, saygıdeğer milletvekillerimizi, bugün Meclisimizde bütçelerini görüşmek üzere misafir ettiğimiz Bakanlarımızı saygıyla, hürmetle selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Değerli milletvekilleri, kurulduğu günden bugüne kadar yüz yetmiş beş yıldır görevinde aşk ve sadakatle hizmet eden, terörle ve örgütlü suçlarla mücadele başta olmak üzere, üstlendiği tüm görevlerde bizleri gururlandıran, büyük fedakârlık, cesaret ve kahramanlıklarıyla göğüslerimizi kabartan ve son dönemde de koronavirüs salgınında da milletimizi korumak için büyük fedakârlıklarla mücadele eden Emniyet mensuplarımızı hürmetle, minnetle yâd ediyorum.

Bugün Türkiye’de terör birinci gündem maddesi olmaktan çıkmışsa, küresel güçlerin taşeronları şehirlerimizde eylem yapamaz, hendek kazıp bomba patlatamaz, masum vatandaşlarımızı katledemez hâle gelmişse İçişleri Bakanlığımızın koordinesinde Emniyet güçlerimizin özverili, fedakâr hâkimiyetlerinin rolü büyüktür. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Sadece 2020 yılında Emniyet güçlerimiz 102 bin iç güvenlik operasyonu yapmış ve operasyonlarda binlerce terör odağını etkisiz hâle getirmiş, tarumar etmiştir. Bu muhteşem mücadeleyi yürüten Emniyet güçlerimize minnet duygularımı ifade ediyor, görevleri başında şehit olan Emniyet güçlerimize, askerimize, polisimize Allah’tan rahmet diliyor, gazilerimize şükranlarımı sunuyorum; bütçelerinin hayırlı olmasını diliyorum.

Değerli milletvekilleri, bugün bütçe görüşmemizin altıncı turundayız. Tüm dünyayı kısıp altına almış, insanlığı sarsmış ve her anlamda yeni bir dünya düzeninin kurulmasını kaçınılmaz kılmış pandemi koşullarında Türkiye’nin 2021 bütçesini konuşuyoruz. Hâl böyleyken, her bir bireyin iliklerine kadar hissettiği bu salgın döneminde ekonomik daralma ülkelerin, devletlerin bütçesini ve bünyesini sarsmıştır ve sarsmaya devam ediyor. Bizler, başta Sayın Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan’ın liderliğinde sağlık çalışanlarımız, kolluk kuvvetlerimiz, ekonomi yönetimimiz ve tüm kurumlarımızla üstün gayret ve fedakârlıklarla, en az hasarla bu süreci atlattık istiyoruz ve bu dönemde hiçbir siyasi parti farkı gözetmeksizin omuz omuza atlattığımız gereken bu süreci, maalesef, bütçenin ilk gününde

Sayın Kemal Kılıçdaroğlu'yla başlayan ve devam eden yalan algıya, iftiraya dayalı muhalefet tarzını anlamakta güçlük çekiyoruz. İftira ve hakareti muhalefet zannediyorlar. Hiç kimsenin hakkını yememek, hiçbir haktan da vazgeçmemenin onurlu mücadelesini veren Türkiye, üslup ve yöntem olarak ülkenin duygusal, coğrafi ve ekonomik şartlarını göz ardı eden bu muhalefet tarzını gerçekten anlamıyoruz, gerçekten anlayamıyoruz. Türkiye, doğu ve batı arasında kritik konumu nedeniyle ve özellikle de bizim hükümrânlığımıza geçtiği Sultan Alparslan döneminden bu yana açgözlü sömürgecilerin iştahını kabartmaya devam etmiş ve Türkiye'yi hedefleri hâline koymuş ve sürekli saldırıların odağı hâline getirmişlerdir. Hayat, yaptığımız bilinçli tercihlerden ibaret sayın milletvekillerimiz. Bazıları açıktır, cesurdur, nettir; bazıları haindir, kalleştir ve bunu huy hâline getirmiştir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Bazıları tüccar karakterlidir, her şeyi alıp satmaktan ibaret zanner; bazıları sanatçı ruhludur, melankoliktir; bazıları köledir, efendilerinin “aferin”lerini almaktan ibarettir hayatları. (AK PARTİ sıralarından “Bravo!” sesleri, alkışlar) Bizim ise tüm derdimiz, davamız, dünyanın bu zor şartlarında insanımızın onurlu, asil mücadelesini ve umudunu büyütme. İster 7 milyar insan ister 200 devlet ister binlerce kavim, onlarca mezhep olalım, insanın sadece iki yolu vardır; ya adam olup toprağına ve değerlerine sahip çıkacaksın, mücadele vereceksin ya da toprağında gözü olanların hayallerinin kuklası yahut kölesi olmanın onursuzluğunu yaşayacaksın.(AK PARTİ sıralarından “Bravo!” sesleri, alkışlar) Bizim safımız ve mücadelemiz belli, ülkemizin ve milletimizin tarafında kaldık. Tek tarafımız budur, başka tarafımız yoktur. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Aynen öyle.

HALİS DALKILIÇ (Devamla) – Sergilediğimiz bu mücadele de yüksek ve derin bir şuur düzeyidir ve bu düzeyi anlamayan her ideolojik, politik kesimin maalesef hedefi olmak durumunda kalıyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi.

HALİS DALKILIÇ (Devamla) – Aynı coğrafyayı ve kaderi paylaşmış insanlar olarak -siyasi parti farklarımız olabilir- bize düşenin, insanlığın vicdanını kaybettiği bu dönemde âdem olmanın, Hazreti İbrahim'in yolunda yürümenin, Hazreti Muhammed (SAV)'in merhamet, şefkat ve adalet davasının nöbetini tutmanın -bizim görevimiz- olduğunu asla unutmamalıyız. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

İnsanımızın moralini bozan, muhalefeti millete düşmanlık olarak gören, siyasi farklılıkları düşmanlık olarak besleyen dili, Türkiye düşmanlarının dilini burada duymak bizi gerçekten acıtıyor, gerçekten üzüyor. Millî birlik, beraberlik gerektiren konularda, siyasi parti farkı gözetmeksizin burada birlik, beraberlik sağlamamız gerekiyor.

Türkiye'nin ve milletimizin önünde büyük hedefler var, bu hedeflere yürüyeceğiz. Eğer siz de bir gün iktidara gelmek istiyorsanız gözünüzü budaktan esirgemediğiniz milletten evladı Recep Tayyip Erdoğan gibirisk alın, başınızı taşın altına koyun diyorum, yüce milletimizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Bütçemiz hayırlara vesile olsun. (AK PARTİ sıralarından “Bravo!” sesleri, alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Kemal Çelik, buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA KEMAL ÇELİK (Antalya) – Sayın Başkan, Gazi Meclisimizin değerli üyeleri; Emniyet Genel Müdürlüğü bütçesi üzerine AK PARTİ Grubumuz adına söz almış bulunuyorum. Bu vesileyle yüce milletimizi ve Meclisimizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Sayın Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan'ın “Dünya 5'ten büyüktür.” şiarı, dünyada var olmayan huzur, barış ve adaletin ilhak anlayışıyla hareket eden üç beş ülkeye de huzur getirmeyeceği

gerçeğini ortaya koyar. İçerideki huzursuzluk ve terör ortamı, her ülkenin elini kolunu bağlar. Nitekim Gazi Mustafa Kemal'in "Yurtta sulh, cihanda sulh." ilkesi Anayasa'mızın başlangıç metninde yer alır ama gönlümüzde ve aklımızda yer alması daha önemli. Niçin? Çünkü Türkiye ne zaman bir kalkınma hamlesi başlatsa, millî çıkar ve haklarına sahip çıksa buna engel olmak isteyenlerin içeride bir karışıklık, düzensizlik, terör ve darbe ortamı hazırladıkları görülmektedir. "Yurtta sulh, cihanda sulh." sözü, yurtta birlik ve düzenin olmaması durumunda dışarıda da haklarımızı koruyacak gücü bulamayacağımız anlamını ifade etmektedir. "Güvenlikçi politika izliyorsunuz." diye konuşanlar bilsinler ki iç güvenlik ve iç huzur tüm kalkınmanın, demokrasinin ve özgürlüklerin altyapısıdır. (AK PARTİ sıralarından "Bravo!" sesleri, alkışlar)

Bir ülkeyi siyasi istikrarsızlık içinde terörle ve darbelerle tüketmek emperyalistlerin yıllarca ülkemiz üzerinde uyguladığı bir yöntemdir. Yakın tarihimizden somut bir örnekle başlayalım: GAP projesinin bölgenin bütünüyle kalkınmasına yönelik niteliğini ve önemini bilmeyen yoktur, bunu emperyalistler de çok iyi biliyor ve bu yüzden 1984'te PKK terör örgütünü hemen devreye soktular. Emperyalistlerin maşası olan PKK'nın GAP üzerindeki kirli düşünceleri, PKK'nın kirli belgelerinde de yer alıyor.

Değerli milletvekilleri, PKK terörünün ortaya çıkışının GAP projesini takip etmesini yani Güneydoğu Anadolu Bölgesi'ne ait bir projeyi takip etmesini yani Kürt vatandaşlarımızın daha yoğun yaşadıkları yerlerin kalkınmasının amaçlandığı bir projeyi takip etmesini hâlâ daha bir tesadüf olarak gören var mı, bilmiyorum. PKK, en fazla Kürt vatandaşlarımıza zarar veren ve bölgenin kalkınmasını engelleyen eli kanlı bir terör örgütüdür. (AK PARTİ sıralarından "Bravo!" sesleri, alkışlar) Yine, hatırlayın, ABD (Amerika Birleşik Devletleri) tonlarca silah ve mühimmatı güney sınırımızdaki PKK/YPG teröristlerine teslim etti. Bu silahların asla DEAŞ'la mücadele için değil, tamamen ülkemize yönelik bir tehdit olduğunu bilmeyen yoktur. PKK'nın da DEAŞ'ın da ipini tutan elin aynı el olması, bölge insanını asla düşünmediğini ve orada bir terör devletçisi kurduğunu istediğini çok iyi biliyoruz. 2020 Türkiye'sinde artık bu gerçekleri görmeyenin ya akli melekelerinde bir sorun vardır ya da bu gerçekleri görmezden gelene de biz hain deriz. O hainlere diyoruz ki: Kullanılıyorsunuz ve aklımızdan geçenin zerresinin bile hayalini sakın kurmayın. Sınırlarımızın ötesinde bize karşı olan hiçbir oluşuma asla müsaade etmedik ve etmeyeceğiz. (AK PARTİ sıralarından "Bravo!" sesleri, alkışlar) Ayrıca, dün size hayal kurma fırsatı veren zemin de bugün kalmadı artık, bitti o iş; bu kirli emellerin ortağı FETÖ de bitti. Devlete sızan ve millet ile devlet iradesini gölgeleyen hainler bir bir ayıklandı ve artık çok şükür yurtta sulh sağlandı, şimdi sıra cihanda sulhta. (AK PARTİ sıralarından "Bravo!" sesleri, alkışlar)

Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan'ın liderliğinde sağlanmış olan devlet kurumları arasındaki güçlü koordinasyonla İçişleri Bakanlığımız terörle mücadelede büyük başarılar imza attı. Bu başarıda güçlü liderlik, güçlü sivil idare ve hızlı karar alabilen Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi ve Cumhuriyet İttifakı en belirleyici etkidir. Bu güçlü irade, tüm güvenlik ve askerî istihbarat birimlerimizin eş güdüm içinde hareket etmelerini sağlamaktadır. Bugün millet iradesine karşılık gelen devlet yönetimiyle cihanda da çıkarlarımızı koruyabilmekte ve sınır ötesinde alan hâkimiyeti sağlayabilmekteyiz.

Değerli milletvekilleri, iç güvenlikte sağlanan huzur ortamı sayesinde ordusu Suriye'de sınır operasyonlarında başarıyla terörü kaynağında kurutabilen bir ülke var şu anda. Libya'da Türkiye, oyunu bozmuştur. Karabağ'da Azerbaycan gerçeğinden hareketle Türkiye, Azerbaycan'ın zaferine destek olmuştur.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi.

KEMAL ÇELİK (Devamla) – Tüm bu başarılar ve gelişmeler karşısında güvenlik güçlerimizin ve ordumuzun içte ve dışta hedef alınması da hiç tesadüf değildir ve ordumuzu hedef alanları bu millet asla unutmayacaktır. Karabağ’da Ermeni, Ege’de Yunan, Akdeniz’de Fransız, Orta Doğu’da Amerika, Filistin’de İsrail, Libya’da Hafter, Suriye’de YPG, Irak’ta PKK ağzıyla konuşanları da bu millet asla unutmayacaktır. (AK PARTİ sıralarından “Bravo!” sesleri, alkışlar)

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bu olağanüstü kuşatmayla uğraşmanın yanında, Emniyet Genel Müdürlüğümüz, salgının getirdiği olumsuz şartlarda dahi ülkemizde kamu düzenini sorunsuz şekilde sağlamaktadır. Uyuşturucuyla mücadele, organize suçlarla mücadele, göçmen kaçakçılığı, siber suçlar ve tüm asayiş konularında üstün başarı sağlamaktadır.

Bu duygu ve düşüncüler içerisinde Sayın İçişleri Bakanımıza, Emniyet teşkilatımızın tüm birimlerinde görev alan kahramanlarımıza başarılarından dolayı tebrik ve takdirlerimi sunuyorum ve yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından “Bravo!” sesleri, alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Ahmet Zenbilci, buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA AHMET ZENBİLCİ (Adana) – Sayın Başkan, kıymetli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sözlerime başlamadan, daha iki gün önce Suriye’nin Resulayn bölgesinde PKK/YPG’lilerce yapılan bir bombalı saldırıda 2 askerimiz şehit oldu. Yüzbaşımız Yasin Kurtve Jandarma Uzman Çavuşumuz Oğuzhan Anar’a rahmet diliyorum, ailelerine sabır diliyorum, milletimize başsağlığı diliyorum.

Kıymetli milletvekilleri, bu güzel ülkemiz için tehdit olan her türlü unsurla mücadelelerimiz yurt içi ve yurt dışında devam etmekte ve edecektir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) 2020 yılı içerisinde, İçişleri Bakanlığımız -birçok alanda görev ve yetkisi var ancak bu yetkiyle birlikte- ciddi bir sınavdan, ciddi bir imtihandan da geçti. Covid-19 salgınıyla beraber, değişik deprem ve afetlerle mücadelesi yoğun bir şekilde geçti. İçişleri Bakanlığımız ve AK PARTİ Hükümetimiz... Bu çalışmalarda insanı merkeze alan anlayışıyla hareket eden başta İçişleri Bakanlığımız olmak üzere, Jandarma Genel Komutanlığımıza, Emniyet Genel Müdürlüğümüze, Sahil Güvenlik Komutanlığımıza ve tüm mensuplarına huzurlarınızda teşekkür ediyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Sayın milletvekilleri, İçişleri Bakanlığımızın kendine ait çok farklı bir personel yapısı ve görev yeri vardır. 3 bin metre rakımda nöbet tutan, teröristin inine gözünü kırpmadan giren Jandarma personeli gibi, bir bottaki göçmene can simidi olan Sahil Güvenlik personeli de vardır. Jandarma teşkilatı her zaman yurduna, ulusuna ve cumhuriyetine sadakatle bağlı, fedakârlık örneği olan bir güvenlik birimidir. Devletimizin en köklü, en deneyimli kurumlarından biri olan Jandarma Genel Komutanlığı, 1839’dan bu yana halkımızın can ve mal güvenliğinin sağlanmasında, kamu düzeninin korunmasında, iyi eğitimli personeli ve donanımıyla “dosta güven, düşmana korku” ilkesinin ete kemiğe bürünmüş hâlidir.

Jandarma Genel Komutanlığı, Suriye’nin kuzeyinde bölücü terör örgütü tarafından oluşturulmak istenen terör koridoru ve terör devleti kurma planını bozmak için icra edilen Fırat Kalkanı, Zeytin Dalı, Barış Pınarı ve Bahar Kalkanı Harekâtlarında etkin rol almış ve hâlen bölgenin huzur ve güvenliğini sağlamak için mücadele etmektedir. Jandarma Genel Komutanlığı, bugün itibarıyla 2 bini kadın olmak üzere, 200 binin üzerinde personelle Türkiye’nin büyük bir bölümüne hizmet vermektedir. Uzun yıllardır terör saldırılarıyla tehdit oluşturan PKK terör örgütüyle mücadelesinde, 2015-2016 yıllarında Güneydoğu Anadolu Bölgesi’nde yaşanan çukurbarikat olayları ve FETÖ’nün 15 Temmuz 2016’daki hain darbe girişimi sonrasında terörü kaynağında arama, bulma ve yok etme stratejisini benimsemiş, yurt içinde ve yurt dışında terör örgütleriyle -DEAŞ, DHKP/C, MLKP, MKP ve TKP/ML-TİKKO gibi- mücadelesini devam ettirmektedir.

Yurt içerisinde Kıran, Kapan, Yıldırım Operasyonları ile Irak kuzeyinde Pençe/Kaplan Harekâtı'yla terör örgütleri üzerinde baskı unsuru olmaya devam etmektedir. 1984 yılından bu ana kadar Hükümetimizin ve devletimizin yapmış olduğu mücadeleyle terör örgütü en zayıf anına gelmiş, katılımlar çok düşük hâle gelmiş, terör örgütüne katılım 50'li rakamlara indirilmiştir. (AK PARTİ sıralarından "Bravo!" sesleri, alkışlar)

Adana, Mersin, Osmaniye, Kayseri illerinde yapılan başarılı istihbarat ve operasyonlarla DEAŞ terör örgütünün üst düzey yönetiminde görev yapmış teröristler de etkisiz hâle getirilmiştir.

Jandarma Genel Komutanlığımız bünyesindeki yerli ve millî teknolojilerle geliştirilen İHA, İKU ve mini/mikro İHA sistemleri, terörle mücadeleyle birlikte, doğal afetlerde, depremlerde de etkin görev yaparak, uçuşlarıyla oradaki hareketleri merkezlere hızla ileterek hızlı müdahale etmeyi sağlamıştır. Jandarma Asayiş Komutanlığımızdaki arama kurtarma ekipleriyle beraber, mücadele hızla devam etmiştir.

Değerli arkadaşlarım, hepimiz bundan birkaç yıl önce Bodrum sahilindeki -2 Eylül 2015 tarihinde-Aylan bebeği hatırlıyoruz. İşte, Sahil Güvenlik Komutanlığı ve Jandarma iş birliğiyle bu mücadele gerçekleştirilmiş ve mücadeleye devam edilmektedir.

Değerli milletvekillerimiz, Sahil Güvenlik Komutanlığı, kuruluş çalışmaları 19'uncu yüzyılın ikinci yarısına kadar uzanan, denizlerde akla ilk gelen ve güven veren saygın bir kurumdur. Sahillerimizin güvenliğinden sorumlu Sahil Güvenlik Komutanlığının özellikle insan ve mal kaçakçılara karşı verdikleri fedakârca mücadeleyi asla unutamayız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi.

AHMET ZENBİLCİ (Devamla) – Ayrıca, bu köklü kuruluşlarımız, Sayın Cumhurbaşkanımızın talimatlarıyla, birlik ve beraberlik içerisinde istihbarat havuzu oluşturarak meydana getirdikleri teknolojik ve diğer konularla çok daha etkin hâle gelmişlerdir.

Değerli arkadaşlarım, terörle mücadelede tünelinin sonu gözüktü. İnşallah bunun sonuna bu millet ulaşacak.

Sayın Cumhurbaşkanımızın çizdiği yeni dönem güvenlik stratejisiyle terörü kaynağında yok etmek için kesintisiz operasyonlara devam eden, mücadele veren, başta İçişleri Bakanlığımızı, diğer askerî personelimizi ve güvenlik personellerimizi hepinizin huzurlarından yürekte kutluyor, alınlarından öpüyor; ölmüşlerimize, şehitlerimize rahmet, gazilerimize sağlık ve afiyet diliyorum.

Bütçemizin hayırlara vesile olmasını Cenab-ı Hak'tan niyaz ediyor, hepinizi saygıyla, muhabbetle selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Sare Aydın, buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA EMİNE SARE AYDIN (İstanbul) – Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; Göç İdaresi Genel Müdürlüğü bütçesi üzerine söz almış bulunmaktayım. Meclisimizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Uluslararası toplum, geçmişte emsaline az rastlanır bir göç kriziyle karşı karşıya kalmıştır. Bugün dünya genelinde 260 milyona yakın göçmen, 71 milyonun üzerinde yerlerinden edilmiş kişi ve 26 milyonu aşkın mülteci var. Ekonomik nedenler, açlık, kıtlık, iç savaşlar, terör saldırıları ve siyasi belirsizlikler gibi sebeplerle bu sayı gün geçtikçe artıyor.

İnsanlar sadece daha iyi bir iş, daha yüksek bir hayat standardı için değil, hayatlarını idame ettirebilmek, karınlarını doyurabilmek, çocuklarına bir lokma ekmek bulabilmek için göç etmek zorunda kalıyorlar. Çıkılan bu umut yolculukları maalesef çoğu zaman ölümle, felakete sonuçlanıyor.

Sadece son yedi sene içinde, çoğu kadın ve çocuk, 20 bin insan Akdeniz’de azgın dalgaların kurbanı oldu. Sahra Çölü’nün cehennem sıcağında binlerce masum hayatını kaybetti. Bugün “mülteci sorunu” diye genelleştirdiğimiz meselenin arka planında büyük bir dram, acı bir hikâye var. Sahile vuran minik çocuk cesetleri bu sorunun artık daha fazla göz ardı edilemeyeceğini tüm dünyaya göstermiştir.

Kıymetli arkadaşlar, ülkemiz 2011 yılından bu yana, sayıları 3 milyon 641 bine ulaşmış olan Suriyelilere, hepimizin bildiği gibi, ev sahipliği yapıyor. Orta Asya, Orta Doğu ve Sahra Altı Afrika ülkelerinden ülkemize yönelen işçi göçüyle de karşı karşıya olduğumuzu bilmenizi isterim.

Diğer yandan, son üç yıldır sayıları giderek artan, 113 bini aşan düzensiz göçle de ilgilenmek durumundayız. İçişleri Bakanlığına bağlı Göç İdaresi Genel Müdürlüğü, ilgili kamu kurum ve kuruluşlarımız, kolluk birimlerimiz ve valiliklerimizle iş birliği içerisinde kamu huzuru ve insan hakları arasındaki hassas dengeyi gözeterek, Ulusal Eylem Planı ve Göç Strateji Belgesi’ni referans alarak süreci başarılı bir şekilde yönetmektedir. Kendilerine bu anlamda teşekkür ediyoruz, tüm İçişleri Bakanlığımız ve Göç İdaresi Genel Müdürlüğü çalışanlarımıza. Bu yoğun göç akımına karşı Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu’yla yeni bir idari ve hukuki kapasite inşa edilerek bir yandan sosyoekonomik uyum faaliyetleri, diğer yandan yükselen ırkçılıkla sokakları ateş alanına dönen, çıkarları uğruna uluslararası hukuku çiğneyen Avrupa Birliği’nin çifte standardına karşı da göçü yönetmeye çalışıyoruz.

Bugün 23 ilde toplam 20 bin kapasiteli 28 adet geri gönderme merkezi bulunmaktadır. 2016 yılından bu yana yaklaşık 1,2 milyon düzensiz göçmen yakalanmıştır. Dikkatinizi çekerim, bu rakam Avrupa’da en fazla mülteciye sahip Almanya’daki toplam mülteci rakamına denk gelmektedir. Yine, Fırat Kalkanı, Zeytin Dalı Harekâtları sonrasında 420 bine yakın Suriyeli gönüllü olarak ülkesine geri dönmüştür. Geri dönüşleri insan onuruna yakışır bir şekilde yönetmeye devam edeceğiz.

Değerli arkadaşlar, göç korkulacak bir şey değildir. Ben de 1969’da Almanya’ya göç etmiş, gurbetçi bir babanın evladı, gençliğini orada geçirmiş birisiyim. Yabancı düşmanlığına maruz kalmanın, etiketlenmenin ne olduğunu çok iyi biliyorum. “Mülteci, göçmen, sığınmacı, misafir” ne dersiniz deyin, ülkemizde bir misafirin yabancı düşmanlığına maruz kalmasını ne tarihimize ne de değerlerimizle bağdaştırıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Bizlere düşen görev, içinde yaşadığımız göç gerçeğini kabul edip ülkemizin faydasına olacak şekilde yönetmektir. Şimdi sizlere vereceğim birkaç veriyle içimizde yaşayan Suriyeli mültecilerin sadece bir yük olarak görülmemesi gerektiğini ifade etmek istiyorum. Ülkemizde yaşayan Suriyelilerin çoğu esnaf ve zanaatkârlardan oluşmaktadır. Türkiye’de Suriyeli şirketlerin toplam sayısı 10 binin üzerine çıktı ve bu şirketler Türk vatandaşlarımız dâhil 100 binin üzerinde istihdam sağlamaktadır. Şu zamana kadar yüzde 60’ı Suriye ortaklı şirketlerin toplam kuruluş sermayesi 195 milyon TL’dir ve yine ülkemizde yabancılar tarafından kurulan tüm şirketlerin yüzde 20’sini Suriyeli girişimciler oluşturmaktadır. Bu şirketlerin bugüne kadar Türkiye’ye 1,2 milyar TL’lik yatırım yaptıklarını da lütfen göz önünde bulundurun ve bunu gözden çıkarmayın.

Unutmayalım ki dünyayı alt üst eden Covid-19 salgınındaki aşı çalışmalarına öncülük eden bilim insanları Uğur Şahin ve Özlem Türeci de Almanya’ya göç etmiş Türk asıllı göçmenler olarak bugün dünyaya umut olan şirketlerini kendilerine ait olmayan bir ülkenin topraklarında kurmuşlardır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi.

EMİNE SARE AYDIN (Devamla) – Ancak tüm bunlara rağmen Avrupa’da evlerin yıkıldığı, camilere saldırıldığı, kimliğinden, inancından dolayı hakarete maruz kalan, dışlanan göçmenlerin haberlerini de okuyoruz. İşte tam da bu noktada bizi Avrupa’dan ayıran en önemli değerimiz, kapımıza

gelen, bize sığınan misafirlere karşı ekmeğimizi de evimizi de paylaşmaktan imtina etmeyen bir millet oluşumuzdur. Ancak dünya değişiyor, göç edenlerin sayısı milyonlarla ifade ediliyor. Dolayısıyla göç, akıl ve sağduyuyla yönetilirse bir güce ve zenginliğe dönüşür. Şayet siyasal körlük ve bağınazlıkla seçim dönemlerinde sırf seçmen devşirmek için mülteciyi araç gibi kullanır, nefret ve yabancı düşmanlığıyla yönetilirse kocaman bir yüke dönüşür. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Biz tüm bunların aksine, göçmenlerin beraberinde getirdikleri kültür, deneyim, tecrübe, çeşitlilik ve insan gücü açısından göçün yeni olasılıklara, fırsatlara, kültürel ekonomik zenginliklere ve ortak geleceğe kapı araladığına inanıyoruz.

Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Aydın.

Sayın Serap Yaşar, buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA SERAP YAŞAR (İstanbul) – Sayın Başkan, saygıdeğer milletvekilleri; 2021 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi'nin Göç İdaresi Genel Müdürlüğü bütçesi üzerine AK PARTİ Grubu adına söz almış bulunuyorum. Gazi Meclisimizi ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Bir avukat ve bir milletvekili olarak otuz senedir yakından ilgilendiğim insan hakları, yasa dışı göç, insan ticareti konularında çalışan ve yıllar içinde yapısını daha da güçlendiren Göç İdaresi Genel Müdürlüğü bütçesi üzerine önceki senelerde olduğu gibi bu sene de Meclis Genel Kurulunda sizlere hitap etmekten büyük bir memnuniyet duyuyorum.

Bizler Şeyh Edebali'nin söylediği gibi “İnsanı yaşat ki devlet yaşasın.” ilkesini şiar edinen, Topkapı Sarayı'mızın kapısına “Tüm mazlumların sığınağı.” yazdıran bir medeniyetin evlatlarıyız. Bugün yine aynı bilinçle tüm politikalarımız adalet, ahlak ve vicdan esası üzerine kuruludur, göç politikamız da bunun içindedir çünkü dünyadaki en sağır edici ses acı çeken bir mazlumun suskunluğudur. Bu vesileyle tüm mazlumların sesi olan, “Dünya 5'ten büyüktür.” diyerek bunu her platformda yüksek sesle dile getiren Sayın Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan'a şükranlarımı sunuyorum. (AK PARTİ sıralarından “Bravo!” sesleri, alkışlar)

Saygıdeğer milletvekilleri, “Oysa gidecek yeri değil, kalacak yeri olmalıydı insanın.” diyor şair. Gerçekten de göç sadece bir yerden bir yere gitmek değil, göç geride bırakılan acılardan gelecekteki belirsizliklere doğru uzanan bir çaresizlik sürecidir; acıdır, kırılımdır; yaşama tutunmak için umutsuzluğun gölgesinde bilinmeyene doğru yol almaktır. İşte, göçün binbir derdinden biri de kayıp çocukların dramıdır. Avrupa Konseyi Parlamenterler Meclisi bünyesinde hazırladığımız Avrupa'da Kayıp Mülteci ve Göçmen Çocuklar Raporu'na başlarken referans noktamız EUROPOL'un 2015-2016 yılları arasında 10 binin üzerinde mülteci çocuğun Avrupa Birliği ülkelerine geldikten sonra kaybolduklarını açıklamasıydı. Ancak rapor çalışmalarımız sırasında gördük ki gerçek durum bu tespitin katbekat üzerindedir. Avrupa Parlamento Araştırma ve Dokümantasyon Merkezi (ECPRD) aracılığıyla ve bu merkeze üye 54 ülkenin ulusal parlamentolarına gönderdiğimiz ve sonrasında Avrupa Parlamentosu tarafından da referans belge olarak kullanılan ankete 32 ülke cevap vermiştir. Bu anketin sonuçlarına göre 2019 yılı itibarıyla 100 binden fazla göçmen çocuk Avrupa ülkelerine geldikten sonra kaybolmuştur. Bu rakam bile buz dağının sadece görünen yüzüdür. Buradan, Türkiye Büyük Millet Meclisinden tüm devletlere sesleniyorum: Çocukların güvende tutulmaları tüm devletler için hem hukuki hem de vicdani bir zorunluluktur. Kayıp mülteci çocuklar sorunu çözülene kadar kimse yatağında huzur içinde uyumamalıdır.

Saygıdeğer milletvekilleri, denizyıldızının öyküsünü hepimiz bilirsiniz. Sahile vurmuş denizyıldızlarını denize atan adama “Binlerce denizyıldızı var, hepsini atmanıza imkân yok. Sizin bunları atmanız neyi değiştirecek ki?” diye sorulunca yerden bir denizyıldızı daha alıp atarak “Bak, onun için çok şey değişti.” dediği gibi tek bir çocuğu kurtarmak belki dünyayı değiştirmeyecektir ancak onun dünyası sonsuza kadar değişecektir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Geçtiğimiz ramazan ayında ailesiyle birlikte Yunanistan sınırını geçmeye çalıştığı sırada ailesinden ayrı düşerek bir göçmen kampına yerleştirilen 3 yaşındaki Elif Naz da bu kayıp çocuklardan biri olmasın diye verdiğimiz mücadelede Göç İdaresinin çabalarına bizzat şahit oldum. Geride daha nice Elifler, Aylanlar var ama ne mutlu bize ki aynı zamanda alicenap bir milletimiz, göçmenleri merhametle kucaklayan güçlü bir liderimiz, kadim devlet anlayışımız ve Göç İdaresi Genel Müdürlüğü gibi güçlü devlet kurumlarımız da var. (AK PARTİ sıralarından “Bravo!” sesleri, alkışlar) Biz bir taraftan göç sorununa çözüm ararken diğer taraftan da Ege’nin sularında yine büyük bir insanlık dramı yaşanmaktadır. Kadın, erkek ve çocuk; her gün artan sayıda sığınmacı şiddet kullanılarak, botlarına ateş edilerek, batırılarak, insanlık dışı muamelelerle geri itiliyorlar. Uluslararası hukuka aykırı bu uygulama, sivil toplum kuruluşlarının tespitleri yanında saygın medya kuruluşları tarafından da kayda alınmıştır. Üstelik, tüm bunlar, varlık nedenini inkâr edercesine Avrupa Birliği Sınır Güvenliği Birimi Frontex’in gözleri önünde gerçekleşmektedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi.

SERAP YAŞAR (Devamla) – Hâlbuki göçe bakışımız, ortak değerimizin insan, ortak derdimizin de insanlık olduğu noktasında birleşmelidir.

Dünyanın bir tarafında tüm bu olumsuzluklar yaşanırken, diğer bir tarafta da dünyayı Covid salgınından kurtarabilecek aşırı bulan 2 Türk göçmenden bahsetmeden geçemeyiz. Profesör Doktor Uğur Şahin ve eşi Doktor Özlem Türeci’nin başarısı insanlık tarihine yazılacağı gibi, göçmen tarihine de gururla yazılacaktır. Yine, unutmamalıyız ki dünya göç tarihi bu ve benzeri sayısız iyi örneklerle de doludur. Hangi nedenle olursa olsun bir zorluğu bir başkasına tercih ederek evlerini, yurtlarını terk etmek zorunda kalan insanların insanlık onuruna yaraşır muamele gördüğü, temel haklardan eksiksiz yararlandıkları bir dünya dilekleriyle sözlerime son verirken, üstlendiği ağır sorumluluğu en insancıl biçimde yöneten Göç İdaresi Genel Müdürlüğümüzü tebrik ediyorum. Başta Sayın Bakanımız Süleyman Soylu olmak üzere, Göç İdaresi Genel Müdürümüz Doktor Savaş Ünlü ve tüm teşkilat mensuplarına teşekkür ediyorum.

2021 yılı bütçesinin ülkemize, milletimize hayırlara vesile olmasını diliyor, saygıyla sevgiyle hepimizi selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Recep Uncuoğlu, buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA RECEP UNCULOĞLU (Sakarya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2021 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi’nin, Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı bütçesi üzerine AK PARTİ Grubumuz adına söz almış bulunmaktayım. Gazi Meclisimizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Sözlerime başlamadan önce, İzmir’de yaşanan deprem felaketinde ve tüm afetlerde yaşamını yitiren vatandaşlarımıza Cenab-ı Hak’tan rahmet, ailelerine ve aziz milletimize başsağlığı diliyorum.

2020 yılı, Covid-19 salgınının yanı sıra depremden sele kadar birçok afetin meydana geldiği bir yıl olmuştur. Türkiye’nin afet yönetimi alanında yetkili teşkilatı ve uluslararası yardım kuruluşu olan AFAD, bir yandan afet yönetimi faaliyetlerini sürdürmüş, bir yandan da salgınla mücadelede Vefa Sosyal Destek Gruplarında görev almış, yurtlardaki karantina süreçlerini yönetmiştir. AFAD, 2 bini arama kurtarma uzmanı olmak üzere, 6 bin personeliyle, 780 araçlık arama kurtarma parkıyla Türkiye’nin ve insanlığın hizmetindedir.

İzmir depreminde çalışmalar 10.863 personel, 1.554 araç ve 25 arama kurtarma köpeğiyle yürütülmüş; 2.338 çadır kurulumu tamamlanmış, AFAD ve Kızılay tarafından 30.518 battaniye, 21.714 uyku seti, 5.946 ısıtıcı dağıtımı yapılmıştır. Beslenme hizmeti kapsamında 1 milyon 17 bin 420 öğün yemek hizmeti sağlanmıştır. AFAD tarafından aktarılan kaynak 43 milyon liradır. Yıkılmış ve yıkılacak binalardan eşyalarını alamayan vatandaşlarımıza 30 bin lira; yıkık, yıkılacak, ağır hasarlı evlerin sahiplerine 13 bin lira, kiracılarına ise 5 bin lira taşınma ve kira yardımı yapılmaktadır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2020 yılı içerisinde gerçekleşen Elâzığ Sivrice, Van, Bingöl depremleri ve Giresun sel felaketi ile heyelanları sonrasında toplamda 37.385 çadır ve 7.871 konteyner kurulmuştur ve yine, toplamda 338 milyon 120 bin lira acil yardım ödemesi ve harcaması yapılmıştır. Ayrıca, yaşanan tüm afetler sonucunda iyileştirme faaliyetleri kapsamında sadece 2020 yılında 1,2 milyar lira acil yardım ödeneği, 443 milyon lira altyapı hasarı giderimi harcaması yapılmış, 639 afet konutu bitirilmiş, 2.896 tanesinin yapımı ise devam etmektedir. Ayrıca, TOKİ tarafından da 24.304 konut inşası sürdürülmektedir. 2020 yılında, AFAD, ülkemizde meydana gelen 30 binden fazla depremin ölçümünü yapmıştır. Bunu Avrupa'nın 2'nci büyük, dünyanın ise ilk 5 gözlem ağından biri olan Türkiye Deprem Gözlem Ağlarıyla 1.100 istasyon vasıtasıyla gerçekleştirmiştir. Depremler konusunda (AFAD-RED) Deprem Ön Hasar ve Kayıp Tahmin Sistemi'nden Derin Kuyu Sismometre Ağlarına kadar pek çok çalışma sürdürülmektedir.

Diğer yandan, İl Afet Risk Azaltma Planlarının hazırlanmasına başlanmıştır. Pilot olarak Kahramanmaraş'ta tamamlanan plan, 2020 yılı sonuna kadar 7 ilde, 2021 sonuna kadar da inşallah, 81 ilimizin tamamında bitirilmiş olacaktır. Türkiye Afet Müdahale Planı'yla devam eden hazırlık çalışmaları kapsamında, 2019 ve 2020 yıllarında, İçişleri Bakanlığınca 19 ilde habersiz tatbikatlar gerçekleştirilmiş, 120 adet il düzeyinde, 20 bölgesel tatbikatın yanında 1 adet de ulusal düzeyde tatbikat gerçekleştirilmiştir. Afet yönetimi konusunda, İstanbul özelinde, 26 Eylül 2019 tarihinden itibaren her başlıkta 512 afete hazırlık toplantısı yapılmıştır. Bugün İstanbul'da 3.020, Ankara'da 1.715, İzmir'de 1.646 adet olmak üzere, Türkiye genelinde 4 Aralık 2020 tarihi itibarıyla AYDES'e girişi yapılmış 18.971 adet toplanma alanı bulunmaktadır. Vatandaşlarımız, e-devlet ve AFAD "web" siteleri üzerinden sorgulama yapabilmektedir. 2020 yılı itibarıyla lojistik depo ve lojistik destek deposu bulunmayan ilimiz de kalmamıştır. Afet farkındalığının artırılması ve toplumda afet bilincinin en üst düzeye çıkarılması amacıyla "Afete Hazır Türkiye" eğitim projesiyle 2020 yılı içerisinde 1 milyon 400 binden fazla kişiye afet farkındalık eğitimi verilmiştir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi.

RECEP UNCUOĞLU (Devamla) – Afet Eğitim Yılı ilan edilen 2021 hedefi ise 83 milyon vatandaşımızın her birine tek tek ulaşmaktır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ülkemizin sürdürülebilir kalkınması için âdeta bir zorunluluk hâline gelen afet yönetimi alanında kuruluşundan beri on yıllık sürede ortaya koyduğu takdire şayan, başarılı çalışmaları ve uluslararası insani yardım gayretleri için AFAD'ı tebrik ediyoruz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

1999 depremini Sakarya'da yaşamış bir kardeşiniz olarak bugün bu kapasiteye Türkiye'de erişilmesinde, başta liderimiz Sayın Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan olmak üzere İçişleri Bakanımıza, tüm AFAD yöneticilerimize teşekkürü borç biliyor (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar) ve 2021 yılı bütçesinin tüm bakanlıklarımıza, kurumlarımıza hayırlı, bereketli olmasını Cenab-ı Allah'tan niyaz ediyorum,

Genel kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, siyasi parti grupları adına yapılan konuşmalar tamamlanmıştır.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Altay.

III.- SATAŞMALAR İLİŞKİN KONUŞMALAR (Devam)

11.- İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın, İstanbul Milletvekili Halis Dalkılıç'ın 230 sıra sayılı 2021 Yılı Bütçe Kanunu Teklifi ile 231 sıra sayılı 2019 Yılı Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin beşinci tur görüşmelerinde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşmasında CHP'ye sataşması nedeniyle konuşması

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Biraz önce konuşan İstanbul Milletvekili Sayın Halis Dalkılıç, bütçenin ilk gününde Sayın Genel Başkanımızın ismini de zikrederek “Yalanlarla başlayan, iftiralarla başlayan bütçe görüşmeleri...”

BAŞKAN – Buyurun kürsüye. (CHP sıralarından alkışlar, AK PARTİ sıralarından gürültüler)

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Yalan söyleyen namert olsun, şerefsiz olsun, alçak olsun. (CHP sıralarından alkışlar)

BAHAR AYVAZOĞLU (Trabzon) – Amin, amin.

ENGİN ALTAY (Devamla) – Sayın Dalkılıç yalan söylediğimizi iddia etti. “Mesela Sayın Genel Başkan dedi ki: ‘Şehit babasına 121 lira bağladınız.’” Belgesini Cumhurbaşkanı Yardımcısına verdim. Biz yalan söylemedik. Sayın Dalkılıç biraz onur edebiyatı da yaptı. Şehit babasına devletin 121 lira maaş bağlamasına seyirci kalmak çok onurlu bir iş değildir Sayın Dalkılıç. (CHP sıralarından alkışlar)

“Covid-19’la mücadele ediyoruz; hep birlikte, beraber, dayanışma içinde olalım.” dedi. Biz “Bir hemşirenin ek performans olarak aldığı para 24 lira.” dedik. Dalkılıç, neredesin? Belge burada. Biz yalan söylemedik ama bir ay çalışan bir hemşirenin 24 lira ek performans ücreti almasına seyirci kalmak çok onurlu bir iş değildir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ENGİN ALTAY (Devamla) – Bu örnekleri çoğaltmak mümkün ama asıl, ben size şimdi başka bir şey söyleyeyim: Bütçeyi konuşuyoruz, Türkiye'nin şaha kalktığından bahsediyorsunuz. Aylan bebeği biraz önce bir milletvekilimiz andı, bizim de yüreğimiz yandı. Keşke o milletvekilimiz Hatay’da “Çocuklarımız aç.” diyerek kendini yakan ve üstüne yangın tüpüyle müdahale edilerek yaralı kurtarılan A.Y. için de biraz üzülebileydi, buna seyirci kalmak da çok onurlu bir iş değil. Merve Çavdar 25 yaşında, sosyal bilgiler öğretmeni, işsizlikten intihar etti; buna seyirci kalmak da çok onurlu bir iş değil. İsmail Devrim 45 yaşında, çocuğuna pantolon alamadığı için intihar eden bir baba; buna seyirci kalmak da çok onurlu bir davranış değil. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

BAHAR AYVAZOĞLU (Trabzon) – Yalan haber, yalan haber.

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, rica ediyorum, lütfen...

ENGİN ALTAY (Devamla) – Daha iki gün önce, 45 yaşında, Samsun Canik’te köprüye kendini “Aş, iş.” diye asarak canına kıyan vatandaşımızın durumuna seyirci kalmak da çok onurlu bir iş değil.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi Sayın Altay.

FUAT KÖKTAŞ (Samsun) – Yanlış bilgi veriyorsun.

ENGİN ALTAY (Devamla) – Sen Samsun Milletvekilisin, senin daha çok üzülmene lazım. (CHP sıralarından alkışlar)

FUAT KÖKTAŞ (Samsun) – Öbür elinde “Haydar Baş” yazıyor.

ENGİNALTAY (Devamla) – Yalana kalırsa, evet, ben bir şeyi yanlış söylemişim: Cumhurbaşkanının maaşı asgari ücretin 30 katı demiştim, Sayın Naci Bostancı'ya teşekkür ederim, beni düzeltti; Sayın Naci Bostancı “35 katı” dedi, çok teşekkür ediyorum. Bu da yalan değil Halis Dalkılıç, sen iftiralara devam edersen verecek cevabımız var, bekliyorum, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

HALİS DALKILIÇ (İstanbul) – Başkanım...

BAŞKAN – Müsaade edin Sayın Dalkılıç, bir dakika...

HALİS DALKILIÇ (İstanbul) – Başkanım, direkt ismimi anarak sataşiyor.

BAŞKAN – Ne dedi de sataştı?

HALİS DALKILIÇ (İstanbul) – Aylan bebeğe üzülmemekle suçluyor, onursuzluktan bahsediyor.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Aylan bebeği sen konuşmadın.

SERAP YAŞAR (İstanbul) – Aylan bebekten ben bahsettim çünkü Göç İdaresi Genel Müdürlüğü üzerine konuşuyordum.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Efendim, ben memnun oldum bahsettiğinizden, teşekkür ederim ayrıca.

HALİS DALKILIÇ (İstanbul) – Aylan bebeğe üzülmemekle itham etti, onursuzluktan bahsediyor.

BAŞKAN - Müsaade edin, Sayın Grup Başkan Vekili konuşacak önce.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Keşke Türkiye’de ölenlerden de bahsetseydiniz, açıklıktan intihar edenlerden de bahsetseydiniz ve bunlardan utansaydınız dedim, ne var bunda ya? (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Özkan, buyurun.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

8.- Denizli Milletvekili Cahit Özkan'ın, İstanbul Milletvekili Halis Dalkılıç'ın siyaset statüleriyle ilgili değerlendirmeler yaptığına, siyasetin sadece Parlamento çatısından ibaret olmadığına ilişkin açıklaması

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; tabii, bütçe görüşmelerinin 6'ncı günündeyiz. Altı gündür pek çok konu müzakere edildi ve müzakere edilen bütün konular da milletimizin turnusolundan, değerlendirmesinden geçiyor. Ha, altı günlük müzakereleri “Sen ne dedin, ben ne dedim?” anlayışıyla yeniden ele alıp baştan sona görüşecek değiliz.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Değiliz. Yalan söylüyor.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Ancak, Sayın Dalkılıç biraz önce konuşmasında, siyaset arenasıyla ve siyaset statüleriyle ilgili pek çok değerlendirme yaptı. Siyaset sadece Parlamento çatısı altından ibaret değildir. Necip Fazıl Kısakürek'in ifadesiyle “Her şey akar, su, tarih, yıldız, insan ve fikir/Oluklar çift; birinden nur akar, birinden kir.” (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Bu anlayışla, Sayın Dalkılıç, Türkiye'nin millî menfaatlerine, bölgesel ve küresel güç olma mücadelesine ilişkin bu bir taraftan kir, bir taraftan nur akan bir siyaset anlayışına ilişkin genel değerlendirme yaptı. Ha, bundan gocunup “Ya, o kir akan siyaset bize aittir.” diyerek gocunmanın yanlış olduğunu düşünüyoruz.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – O size ait zaten, size ait; bize niye ait olsun?

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Herkes genel anlayışıyla, hak ettiği anlayışı, değerlendirmeyi Türkiye kamuoyunun dikkatine sunduk.

Teşekkür ediyorum.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Sayın Başkan, çok kısa efendim.

BAŞKAN – Sayın Altay, müsaade edin.

Öncelikle sataşmadan Sayın Halis Dalkılıç’a söz vereceğim.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Sayın Başkan, siz benim sataşmamdan söz verdiniz, ne demişim de sataşmışım sordunuz mu?

BAŞKAN – Sordum, söyledi.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – İkna oldunuz mu?

BAŞKAN – Buyurun Sayın Dalkılıç.

III.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR (Devam)

12.- İstanbul Milletvekili Halis Dalkılıç’ın, İstanbul Milletvekili Engin Altay’ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşmasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması

HALİS DALKILIÇ (İstanbul) – Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; ben konuşmamın başında da söyledim. Sağlıkçıların hakkını savunuyor gibi yapıp Türkiye’nin sağlık altyapısı ve sağlık alanında verdiği muhteşem mücadele hakkında sanki Türkiye düşmanlarının sözcülüğünü yapar gibi konuşmayı ben sorumlu ve ahlaklı olarak görmüyorum.

BAŞKAN – Sayın Dalkılıç, yeni bir sataşmaya meydan vermeden devam edin lütfen.

HALİS DALKILIÇ (Devamla) – Hayır efendim, sataşma yapmıyoruz.

İki, Türkiye’nin Doğu Akdeniz’deki mücadelesinde, Kıbrıs’taki mücadelesinde, dünyanın her yerindeki mücadelesinde, maalesef, ülkenin değerlerine yabancılaşmış bir muhalefet üslubunu belirtiyorsunuz dedim. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Dolayısıyla, bu milletin değerleriyle barışmanızı tavsiye ediyoruz dedik. Bizim söylediğimiz çok açık ve net. Bu milletin değerlerine yabancılaşmış ve sanki AK PARTİ’ye muhalefeti Türkiye’ye muhalefet olarak yapmanın ne anlama geldiğini CHP’liler bilmiyor gibi. Bakın, AK PARTİ’ye muhalefet yapılır, Türkiye’nin birlik ve beraberliğine muhalefet yapıldığında bunun adı vatan hainliğidir her yerde. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Dolayısıyla, biz birlik ve beraberlik mesajı verirken burada Aylan bebek edebiyatı yapan, sağlıkçılarla ilgili edebiyat yapanlara Adana Sahra Hastanesini söyleriz ve sağlık adına da sadece yeni iskambil kâğıdını açmaktan öte bir ufkunuz var mı, onu sormak istiyorum?

Saygılar sunuyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Buyurun Sayın Yaşar.

SERAP YAŞAR (İstanbul) – Sayın Başkanım, Aylan bebekten ben bahsettim ve burada esefle dinledim. Yani küçücük bir bebek...

BAŞKAN – Yok, size sataşmadı, ben biliyorum.

Sayın Altay buyurun.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Türkiye düşmanlığı yaptığımızı, Türkiye düşmanlarıyla iş birliği yaptığımızı vesaire bunlar sataşma değil mi Sayın Başkan?

BAŞKAN – Sataşma.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Bütün konuşmasını nakletmem gerekiyor mu size?

BAŞKAN – Hayır, sataşma, bir şey demedim.

Hepsi hafızamda söyledikleri, tamamı sataşma.

Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

13.- İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın, İstanbul Milletvekili Halis Dalkılıç'ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşmasında CHP'ye sataşması nedeniyle konuşması

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sizi ve Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

AK PARTİ'de şöyle bir psikoloji var, AK PARTİ'ye mensup olmayan milletvekillerine duyurulur. Eğer AK PARTİ'ye karşısanız kesin bir teröristsiniz. Dün söyledim ama Dalkılıç anlamamış. AK PARTİ'yi eleştirirseniz Türkiye düşmanlarıyla iş birliği yapıyorsunuz demektir, AK PARTİ'ye oy vermezseniz bölücüsünüzdür, AK PARTİ'yi beğenmezseniz vatan hainisinizdir. Bu kadar basit, bu kadar basit.

İSMAİL KAYA (Osmaniye) - Öyle demedi, öyle demedi.

ENGİN ALTAY (İstanbul) - Öyle demedi tabii, öyle demedi. Yani Allah'tan korkmamak, kuldan utanmamak bu kadar olur.

SALİH CORA (Trabzon) – “AK PARTİ'ye oy vermek haramdır.” diyordunuz. Öğretmenlere oy verdiler diye beddua ediyordunuz.

ENGİN ALTAY (Devamla) – Şimdi, bakın, bugün Sivas'ta bir vatandaş gene geçim darlığı...

SERAP YAŞAR (İstanbul) – Yine demagoji.

ENGİN ALTAY (Devamla) – Ya, geçim darlığı var, demeyecek miyiz bu ülkede? (AK PARTİ sıralarından gürlütüler)

Sivas'ta, bir vatandaş, bugün -üstelik size yakın bir gazeteden bu haber- geçim derdinden intihar girişiminde bulunuyor değerli arkadaşlar. Kahraman polisimiz gidiyor, önce vatandaşı ikna ediyor -teşekkür ediyoruz polislerimize bu arada- ama sonra ne oluyor, biliyor musunuz, ne oluyor? Aynı vatandaşa, Sayın Bakan, sokağa çıkma kısıtlamasını deldiği için 3.150 lira ceza yazılıyor. Bugün olmuş, Sivas'ta olmuş. (AK PARTİ sıralarından gülmeler) Yani bunun neyine güleceksiniz ben anlamıyorum, sizde vicdan yok mu? (CHP sıralarından alkışlar) İnsanlar açlıktan intihar ediyor. Siz Tayyip Bey'e övgü düzün, Tayyip Bey'e selam yollayın ama...

HALİL ETYEMEZ (Konya) – Yalan.

İSMAİL KAYA (Osmaniye) – Yalan.

ENGİN ALTAY (Devamla) – Yalan şu: Hazine Bakanı “239 milyar lira bütçe açığının sebebi Covid'le mücadele.” diyor ve “Covid'le mücadelede 490 milyar lira destek verdik.” diyor.

İSMAİL KAYA (Osmaniye) – Verdik, doğru.

HALİL ETYEMEZ (Konya) – Verdik ve doğru söylüyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi.

ENGİN ALTAY (Devamla) – Verdi.

Vallahi de billahi de bu Hükümetin Covid'le mücadelede devletin kesesinden, kasasından, direkt hazineden verdiği destek sadece ve sadece 8 milyardı. (CHP sıralarından alkışlar)

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – IBAN'dan sonra oldu.

ENGİN ALTAY (Devamla) – Bunun da 2 milyarını IBAN'dan gelen para. Gerisi şu: 267 milyar kredi vermiş, borç vermiş. İşsizlik Fonu'ndan ödenen parayı “Devlet verdi.” diyemezsin, o zaten işçinin parası; 40 milyar.

HALİL ETYEMEZ (Konya) – Nereden verecekti? Niye yaptı o zaman?

ENGİN ALTAY (Devamla) – SGK primlerini ertelemiş, bak, ertelemiş. 40 milyar, vergi ertelemiş 29 milyar, kredi kartı borcu ertelemiş, kredi ertelemiş 122 milyar; sonra diyor ki millete...

İSMAİL KAYA (Osmaniye) – Demek ki verdiler.

HALİL ETYEMEZ (Konya) – Evet, yanlış bir şey mi?

ENGİN ALTAY (Devamla) – Paşam, yanlış olan şu: “Covid’e 494 milyar para harcadık.” diyemezsiniz, nerede 494 milyar? Adamın kredisini ertelemişsin; bunun adı bal gibi, yalandır. Devlet bu arada 1 Ocak-31 Ekim arasında...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Altay.

TAMER DAĞLI (Adana) – Ya Feyzi baba bekliyor, Feyzi baba.

ENGİN ALTAY (Devamla) – Hemen bitirdim, açmasanız da olur.

Bakanı açıyorsunuz ama bizi açmıyorsunuz. Bakan gider biz bize kalırız biz, Bakan gider biz burada kalırız.

BAŞKAN – Olsun ama... Ama Sayın Bakan bir sürü iş görüyor, siz bir şey yapmıyorsunuz.

ENGİN ALTAY (Devamla) – 1 trilyon...

TAMER DAĞLI (Adana) – Feyzi baba konuşacak, hadi ya!

İSMAİL KAYA (Osmaniye) – Feyzi baba konuşmaya çıkacak.

ENGİN ALTAY (Devamla) – Ben bu rakamı herkese duyuracağım, susarsanız inerin.

1 trilyon 891 milyar 790 milyon para harcayan, gelir toplayan Hükümet... (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

BAŞKAN – Arkadaşlar, bağırmayın lütfen.

ENGİN ALTAY (Devamla) – 1 trilyon 891 milyardan Covid için vatandaşına sadece 6 milyar vermiş. Yazıklar olsun! Yazıklar olsun! Yazıklar olsun! (CHP sıralarından alkışlar, AK PARTİ sıralarından gürültüler)

İSMAİL KAYA (Osmaniye) – Az önce 8 milyar dediniz.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Bunlar gerçek, hepsi burada. Daha var, daha var.

İSMAİL KAYA (Osmaniye) – Engin Bey, az önce 8 milyar dediniz.

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, Sayın Grup Başkan Vekilleri, bu işin sonu yok. Eğer, zaten Sayın Altay’ın konuşmasından sonra sataşmadan söz verecek olsam Sayın Serap Yaşar Hanımefendi, Sayın Fuat Köktaş, devam etmem lazım, mitralyöz gibi yani.

FUAT KÖKTAŞ (Samsun) – Şimdi ben söz isteyeceğim.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Ben de isterim 60’a göre. Ona verirsen ben de isterim.

BAŞKAN – Sayın Altay, benim vaktim bol, sıkıntım yok; ben burada rahatım.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Benim de bol.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Sayın Başkanım...

BAŞKAN – Sayın Özkan, nedir konu?

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Sayın Başkan, hatip kürsüden “Sizin hiç vicdanınız yok mu?” dedi, onunla ilgili bir açıklama yapacağım...

BAŞKAN – Ya, o soru sordu.

Buyurun, peki, yerinizden.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

9.- *Denizli Milletvekili Cahit Özkan'ın, AK PARTİ'nin milletin vicdanı olduğuna, AK PARTİ hükümetlerinin 19'uncu bütçesinin millettten tam not aldığına ilişkin açıklaması*

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Evet, Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; milletin kaderini kendi kaderin olarak görürsen, milletin gösterdiği istikamette, çizdiği rotada yol alırsan, milletin vicdanından geçen senin vicdanından geçerse, işte, o zaman milletin bütçesini, milletin iradesini temsil edersin. AK PARTİ'nin vicdanı milletin vicdanıdır. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Bu anlamda -hamdolsun- 19'uncu AK PARTİ hükümetlerinin bütçesi millettten tam not almış, milletin vicdanında yerini bulmuş ve bu vesileyle “Durmak yok yola devam.” diyerek gelecek diyorum. Teşekkür ediyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – 60'a göre söz talep ediyorum.

BAŞKAN – 60'a göre yerinizden bir dakika söz vereceğim.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Sataşmadım, efendim, ben sataşmadım.

BAŞKAN – 60'a göre istedi, Sayın Özkan.

Buyurun.

10.- *İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın, Denizli Milletvekili Cahit Özkan'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması*

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Milletin vicdanı, milletin kalbi, milletin değerleri eğer size kaldıysa bu millet yanmış. Şunun için bunu söylüyorum: Sayın Başkan, bu ülkede 590 bin insanın, hanenin doğal gazı kesikken, 123 bin hanenin elektriği kesikken sırf İhvan kardeşliği sevdasına Tunus'a 5 milyon Amerikan doları vermek milletin hangi vicdanında var? (CHP sıralarından alkışlar)

SERAP YAŞAR (İstanbul) – Büyük devletler öyle yaparlar.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Yaparlar. Somali'nin IMF borçlarını üstlenmek nerede var? Bir güzel söz var: Kapıda alacaklı varken pencereden sadaka dağıtamazsın.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Büyük devlet, büyük!

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Bunu milletin vicdanının neresine sığdırıyorsun? (CHP sıralarından alkışlar) Bunu ısrarla söyleyeceğim, ambulans şoförüne bir aylık ek performans olarak 7 lira parayı, 7 lira... 7 bin değil, 70 değil, 700 değil 7 lira parayı reva gören Hükümetin bu milletin vicdanında ne yeri olabilir?

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Siz bunu nasıl kabul edersiniz?

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Artık müsaade edin.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Başkanım, kayıtlara geçmesi için...

BAŞKAN – Hayır, hayır, bunun sonu yok, Sayın Özkan.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Kayıtlara geçmesi için, mavi vatan... Libya'yla yaptığımız anlaşmayla 3 trilyon dolarlık hidrokarbon anlaşmasını milletin hizmetine sunduk.

BAŞKAN – Sayın İçişleri Bakanımızın yerinden bir söz talebi var.

Sayın Bakan, buyurun.

11.- İçişleri Bakanı Süleyman Soylu'nun, İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Sayın Engin Altay Sivas’la ilgili bir intihar girişimini ifade etti ve ardından da ikna edildiğini ki intihar girişiminin de sebebini ayrıntılı anlatırım, Samsun’u da anlatırım ama bakın, Sivas’la ilgili -kaçırmış olabilirsiniz- Sivas Emniyet Müdürlüğümüzün bir açıklaması var, açıklaması da çok net: “İntihar girişiminde bulunan ve insanın en değerli varlığı olan yaşama hakkını kendi eliyle sonlandıracak kadar çaresiz duruma düşen bir vatandaşımız ikna edilerek vazgeçirildikten sonra, İl Hıfzıssıhha Kurulu kararına istinaden para cezası uygulamak insani olmayacağı gibi, teşkilatımızın varlık nedeni ve misyonuna da uygun değildir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Şimdi, ifade ediyorum ki Sayın Altay, bakın, bu Mecliste Gergerlioğlu diye birisi var.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Ne demek “birisi”, o milletvekili ya!

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Gergerlioğlu vekil, birisi değil. Gergerlioğlu diye bir milletvekili var.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Var, var.

Bu tip yalanlara ve dezenformasyonlara çok başvuruyor. Lütfen, yani bu tür dezenformasyonlarla ilgili, ne olursunuz, siz tecrübelisiniz...

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Gazete sizin gazete de onun için ...

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU - Bakın, burası gazetelerin dillendirildiği yer olmaması gerekir, bunu en iyi siz bilirsiniz. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar) Konuştuğumuz mesele bir insanın canıdır. Her insanın intiharı hepimizi üzer ama dünyada da oluyor ve Türkiye’de de oluyor maalesef. Ve bir şey daha söyleyeyim: Biz bu intiharların nedenlerini, bu gazetelerde yazmasına rağmen, o insanların geride kalanları incinmesin diye söyleyemiyoruz, anlatamıyoruz ve içimize atıyoruz. Oysa bunu istismar edenler o kadar fazla ki... Ne olursunuz, hepimiz aile sahibiyiz, hepimizin başına kötü işler gelebilir ama geride bıraktıklarımıza hiç olmazsa o kötü işlerin, gelebilen kötü işlerin mirasını ömür boyu sırtlarında bir yük olarak bırakmayalım, bunu bu Meclise de ne olursunuz bırakmayalım, Allah rızası için. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar) Bak, ben rica ediyorum, yalvarıyorum.

Bakın -bir cümle daha- aynı şey kadın cinayetlerinde de oluyor. İnanın, bir aile mensubu olarak söylüyorum, bir kız çocuğu babası olarak söylüyorum, öyle işlerle karşılaşıyoruz ki böyle iki elimi bacağıma arasına koyup “Ben ne diyeceğim?” diyorum. Ama bunu istismar edenler o kadar acımasız istismar ediyorlar ki şuramıza geliyoruz. Bizi, olayların ne olduğunu kamuoyuna resmen açıklamak zorunda bırakıyorlar. Ya, burada siyaseti keselim, ne olursunuz.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Keselim Sayın Bakan.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU - Ben, sizden de yardım istiyorum, Meclisten de yardım istiyorum ve bunu istismar edenlere karşı hep beraber mücadele edelim, ne olur. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Bakanım.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Sayın Başkan, çok kısa.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Altay.

12.- İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın, İçişleri Bakanı Süleyman Soylu'nun yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Sayın Bakan, insanların geçim derdi üzerinden siyaseti ben asla doğru bulmam. Burada dile getirdiğim mesele, size çok yakın, her gün sizlere övgüler düzen, bize de her gün küfür eden bir yayın organından, hatta birden fazla yayın organından alındığı için, benim bunu siz de buradayken gündeme getirmemden daha doğal ne olabilir?

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Ne sordunuz da söylemedik?

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Ama soruyorum işte.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Tamam, ne sordunuz da söylemedik?

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Tamam, yani soruyorum: Buna ceza kesilmiş, haber böyle. “Bu ayıp.” dedik. Siz şimdi “Kesilmedi.” diyorsunuz.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Engin Bey, vicdanınıza söyleyin ya...

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Ağabey, yapılabilir.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – En mahrem işleri bile biz hiç kimseye paylaşmayız ya, Allah rızası için.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Tamam ama yazıyor burada, sormam lazım ya, Allah Allah!

BAŞKAN – Evet, Sayın Beştaş...

13.- Siirt Milletvekili Meral Daniş Beştaş'ın, İçişleri Bakanı Süleyman Soylu'nun yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Doğrusu söz almayacaktık, iktidar grubunun bize satışması yoktu ama İçişleri Bakanı sabahtan itibaren partimizi hedefleyerek -yani bir parmak sallaması vardı- şimdi de partimizin milletvekili Sayın Ömer Faruk Gergerlioğlu'na “Gergerlioğlu diye bir adam var.” dedi; bu dili reddediyoruz, bu dili kabul etmemiz mümkün değil. (AK PARTİ sıralarından “Adam demedi, birisi var dedi.” sesleri)

BAŞKAN – Arkadaşlar, müsaade edin lütfen.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Ömer Faruk Gergerlioğlu...

Niye bağıriyorsunuz arkadaşlar?

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Ne bağıriyorsunuz? Gerçekten neye bağırdığınızı biliyor musunuz? Buradaki herhangi bir milletvekiline “Şu isimde bir adam var.” desem, kabul eder misiniz? Ediyorsanız sorun değil, kınıyorum. (AK PARTİ sıralarından “‘Adam’ demedi” sesleri) Birisi ayrıca. Bu tutumu ve sözü kınıyorum, bunu kabul etmiyoruz. (HDP sıralarından alkışlar)

Ben, İçişleri Bakanına yönelik şunu söyleyeyim ya: Hakikaten 15 Temmuz darbesi başarılı olsaydı ne yapacak idiyseleler bugün İçişleri Bakanı yapıyor. Darbe yapacaktı, kayyumlarla darbe yapıyor, açıkça darbe yapıyor ve kayyumlarla ilgili -sabah hatibimiz çok iyi anlattı, ayrıntıya girmeyeceğim- bunu bir de aklamaya çalışıyor.

Şimdi, ne diyor? Birileri tehdit edilecekse tehdit işlerinden sorumlu bakan olarak hemen sahneye çıkıyor; baroları tehdit ediyor, kadınları tehdit ediyor, çıkıyor bu da yetmiyor AYM Başkanını tehdit ediyor, tehdit işleri bakanı olarak nerede bir görev varsa anında yapıyor. Adaletsizlik ve hukuksuzluk konusunda biz burada ona tane tane anlatıyoruz, soru önermeleri veriyoruz, ispatlıyoruz. Rojbin Çetin'in fotoğrafını burada günlerce gösterdik, köpekli işkenceyi. Hâlâ bir kişi tutuklanmadı, hâlâ tutuklanmadı. Ya, Servet Turgut'u anlatacağız daha, daha birçok...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Toparlayın sözlerinizi.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Toparlıyorum.

Şimdi, cinayeti ve işkenceyi sahiplenmesini dehşetle karşılarıyoruz, bu dili kabul etmiyoruz.

BAHAR AYVAZOĞLU (Trabzon) – Biz de sizin dilinizi kabul etmiyoruz.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Biz cinayetlerin ve işkencenin aklanmasının, bu konuda Bakanın sahiplenmesinin, yeni cinayetleri teşvik ettiğini gayet iyi biliyoruz.

BAŞKAN – Ama siz de bir sataşma açtınız gene şimdi.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Gergerlioğlu... Sataşıyorum zaten. Sataşmıyorum, gerçekleri söylüyorum.

BAŞKAN – Sayın Gergerlioğlu'yla ilgili Adalet Bakanı daha ağır laf söyledi cevap vermediniz.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Yani, hukuksuzluğun, adaletsizliğin bir heykeli yapılacaksa herhâlde o Süleyman Soylu olur. (HDP sıralarından alkışlar)

SEMİHA EKİNCİ (Sivas) – Yok artık!

BAHAR AYVAZOĞLU (Trabzon) – Hadi oradan, hadi oradan, hadi oradan!

İSMAİL KAYA (Osmaniye) – Cevap verme gereği bile duymuyoruz.

SALİH CORA (Trabzon) – Gerek yok, gerek yok.

BAŞKAN – Arkadaşlar, müsaade edin.

II.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- 2021 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi (1/281) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 230) (Devam)

2.- 2019 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/280), 2019 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifine İlişkin Olarak Hazırlanan 2019 Yılı Genel Uygunluk Bildirimi ile 2019 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 190 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporu, 2019 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2019 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/1322) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 231) (Devam)

A) SAĞLIK BAKANLIĞI (Devam)

1) Sağlık Bakanlığı 2021 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Sağlık Bakanlığı 2019 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

B) TÜRKİYE HUDUT VE SAHİLLER SAĞLIK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)

1) Türkiye Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğü 2021 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Türkiye Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğü 2019 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

C) TÜRKİYE İLAÇ VE TIBBİ CİHAZ KURUMU (Devam)

1) Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu 2021 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu 2019 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

Ç) TÜRKİYE SAĞLIK ENSTİTÜLERİ BAŞKANLIĞI (Devam)

1) Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığı 2021 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığı 2019 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

D) ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI (Devam)

1) Çevre ve Şehircilik Bakanlığı 2021 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Çevre ve Şehircilik Bakanlığı 2019 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

E) TAPU VE KADASTRO GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)

1) Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü 2021 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

F) İÇİŞLERİ BAKANLIĞI (Devam)

1) İçişleri Bakanlığı 2021 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) İçişleri Bakanlığı 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

G) EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)

1) Emniyet Genel Müdürlüğü 2021 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Emniyet Genel Müdürlüğü 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

Ğ) JANDARMA GENEL KOMUTANLIĞI (Devam)

1) Jandarma Genel Komutanlığı 2021 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Jandarma Genel Komutanlığı 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

H) SAHİL GÜVENLİK KOMUTANLIĞI (Devam)

1) Sahil Güvenlik Komutanlığı 2021 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Sahil Güvenlik Komutanlığı 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

I) GÖÇ İDARESİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)

1)Göç İdaresi Genel Müdürlüğü 2021 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2)Göç İdaresi Genel Müdürlüğü 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

İ) AFET VE ACİL DURUM YÖNETİMİ BAŞKANLIĞI (Devam)

1) Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı 2021 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

BAŞKAN -Evet, şahıslar adına konuşmalara geçiyoruz.

İlk söz lehte olmak üzere Sayın Feyzi Berdibek'in.

Buyurun. (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar; MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Feyzi Bey, reytingi bu kadar yüksek milletvekili hiç görmemişim.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Hepimize bal göndermiştir.

FEYZİ BERDİBEK (Bingöl) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2021 yılı Bütçe Kanun Teklifi'nin görüşmeleri üzerinde lehte şahsım adına söz almış bulunmaktayım. Gazi Meclisimizi ve aziz milletimizi saygıyla, hürmetle selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

Bu vesileyle 12/12/2012 tarihinde kutlanmaya başlanan Dünya Bingöllüleri Günü'müzü de kutluyorum. (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

BAŞKAN – Arkadaşlar, siz ikide bir alkışlarsanız ben hiçbir şey duyamayacağım.

FEYZİ BERDİBEK (Devamla) – Bu bütçenin hazırlanmasında emeği geçen Plan Bütçe Komisyon Başkanımız Sayın Cevdet Yılmaz Bey ve üyelere teşekkür ediyorum. (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

Ülkemiz, sınır komşularımızda yaşanan iç savaşlar, karışıklıklar ve sınırlarımızda oluşan terör eylemleriyle göç dalgalarına maruz kalmıştır. Ayrıca ülkemize yapılan finansal saldırılar için bir başka boyutudur.

Diğer taraftan, Covid-19 pandemisi ve doğal afetler gibi sıkıntılarla baş başa kalmıştır. Sayın Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan'ın (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar) kararlı ve cesur liderliğiyle, güvenlikten diplomasiye, sağlıktan ulaşıma, eğitimden, millî savunmaya kadar güçlü altyapımız, milletimizin birlik ve beraberlik içinde tek yumruk olarak kenetlenmesi sayesinde bu sorunların üstesinden geldik ve gelmeye devam edeceğiz. (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

İktidarımızın 18'inci yılında ekonomimizi ve millî gelirimizi büyütecek, her alanda dışa bağımlılığı azaltacak adımlar atıyoruz. Savunma sanayi, enerji, millî güvenlik ve dış politikada sahada ve masada güçlü ve büyük Türkiye hedeflerine adım adım yaklaşmaktayız. Yüzde 70 seviyesindeki yerli ve millî savunma sanayimizle, İHA'larımızla, SİHA'larımızla teröre karşı bir mücadele yürütüyoruz. Bölgemizde terörün minimum seviyeye gelmesiyle yayla turizmi, kayak turizmi, dağ turizmi hızla gelişmeye başlamıştır. Bu vesileyle İçişleri Bakanımız Sayın Süleyman Soylu'ya teşekkür ediyoruz. (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

Deprem bölgesi bir coğrafyada yaşıyoruz. Bingöl ilimiz de Kuzey Anadolu Fayı ile Doğu Anadolu Fay Hattı'nın birleştiği noktadadır. 2020 yılı depremlerin, büyük sel felaketlerinin, heyelanların ve salgınların yaşandığı bir yıl oldu.

BAŞKAN – Arkadaşlar çok uğultu var, lütfen.

FEYZİ BERDİBEK (Devamla) – Bundan tam on sekiz yıl önce 1 Mayıs 2003, saat 03.27'de seçim bölgem Bingöl'de 6,4 büyüklüğünde bir deprem meydana gelmişti. Aynı günün sabahı 08.00'de o zamanki Başbakanımız şimdiki Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan ile rahmetli Bayındırlık Bakanımız Zeki Ergezen'le beraber saat 08.00 sularında Bingöl'e gitmiştik ve burada vatandaşlarımızla görüşmeler noktasında devlet ne yapılacaksa vatandaşımızın yanında düşüncesiyle Cumhurbaşkanımız o günkü şartlarda Bingöl'ün gönlüne su serpmiştir. (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar) Daha sonra 14 Haziran 2020'de saat 17.24'te merkez üssü Bingöl ili Karlıova ilçesi Kaynarpınar köyü olan 5,8 şiddetindeki depremde Yedisu, Kiğı, Yayladere ve Adaklı ilçelerimiz etkilenmiştir. 14 Haziran 2020 tarihinde Cumhurbaşkanı Yardımcımız Sayın Fuat Oktay, İçişleri Bakanımız Sayın Süleyman Soylu, Çevre ve Şehircilik Bakanımız Sayın Murat Kurum ve Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanı Bingöl Milletvekili Sayın Cevdet Yılmaz Bey'le çok kısa sürede, beş saat içinde olay yerine intikal etmiştik ve derhâl olaya müdahil olmuştuk. Devletimiz yapılacak hertürlü iş ve işlemleri takdire şayan bir şekilde yerine getirmiştir. Bugüne kadar Bingöl'de 7.209 konut ile evini yapana yardım metoduyla 6 bine yakın konut yapılmıştır ve yapılmaya da devam edecektir. Hükûmetimiz, Bingöl'de olduğu gibi Van, Elâzığ, Malatya, Manisa, Erzurum, İzmir, Antalya, Adıyaman ve Karadeniz'de yaşanan doğal afetlerde çok hızlı bir şekilde yaraları sarmış ve başarılı bir sınav vermiştir. (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar) Bu vesileyle, tüm kurum ve kuruluşlarımıza, AFAD'ımıza, Kızılayımıza, sivil toplum kuruluşlarımıza teşekkür ediyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türkiye'nin kalkınma ve büyüme hedeflerine ulaşması adına 2053 yılını hedefleyen, kapsayıcı, yaşanabilir, yenilikçi, rekabetçi, iklim değişikliğine ve afetlere dayanıklı, sürdürülebilir bir ülke mekânı, vizyonu doğrultusunda Türkiye Mekânsal Strateji Planı başarıyla sürdürülmektedir. Çevre ve Şehircilik Bakanı Sayın Murat Kurum'u kutluyor, çalışmalarında başarılar diliyorum. (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

İSMAİL KAYA (Osmaniye) – Bravo Feyzi Baba, bravo!

TAMER DAĞLI (Adana) – Bravo Feyzi Baba!

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) – Bravo Feyzi Baba!

FEYZİ BERDİBEK (Devamla) – Pandemi sürecinde, başta Sağlık Bakanımız Sayın Fahrettin Koca olmak üzere, sağlık çalışanlarımızı özverili çalışmalarından dolayı tebrik ediyoruz, kutluyoruz. (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar) Bu süreçte Hakk’ın rahmetine kavuşmuş sağlık çalışanlarımızı ve vatandaşlarımızı rahmetle anıyor, yakınlarına başsağlığı diliyoruz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Covid-19 sürecinde mesafe, maske, temizlik tamam; aşığı da yaptıracağız.

HÜSEYİN YILDIZ (Aydın) – Bingöl’ün esnafı perişan, perişan!

FEYZİ BERDİBEK (Devamla) – Bir de vatandaşlarımıza şifa olacağını düşündüğüm Bingöl balından bahsetmek istiyorum. (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

İSMAİL KAYA (Osmaniye) – Bravo Feyzi Baba, bravo!

TAMER DAĞLI (Adana) – Bravo Feyzi Baba!

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) – Bravo Feyzi Baba!

(AK PARTİ sıralarından “Sayın Başkan, bir dakika daha...” sesleri)

İSMAİL KAYA (Osmaniye) – Sayın Başkan, bir dakika daha...

BAŞKAN – Arkadaşlar, müsaade edin, ona da ben karar vereyim. Siz bal gördünüz mü? Ben görmedim. (AK PARTİ sıralarından gülüşmeler, alkışlar)

Buyurun Sayın Berdibek.

FEYZİ BERDİBEK (Devamla) – Dünyanın en köklü ve en prestijli organizasyonlarından olan Apimondia Uluslararası Arıcılık Kongresi’nde Bingöl balı 120 ülke, 600 yarışmacı arasında Türkiye 1’incisi, dünya 2’ncisi olmuştur. Yüksek rakımlı yaylalarda yetişen geven otu, yonca, üçgül, kekik bitkileri Bingöl’ümüzün meşhur balına lezzet katmaktadır. Ayrıca, arılarımızın binbir çeşit çiçekten bal aldığı tespit edilmiştir. Bal üreticilerimize önümüzdeki sezon bereketli bir yıl diliyorum.

Sözlerime son verirken 2021 yılı bütçesinin hayırlara vesile olmasını diliyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

İSMAİL KAYA (Osmaniye) – Bravo Feyzi Baba, bravo!

TAMER DAĞLI (Adana) – Bravo Feyzi Baba!

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) – Bravo Feyzi Baba!

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, şimdi yürütme adına konuşmalara başlıyoruz.

Yürütme adına ilk söz Sağlık Bakanı Sayın Fahrettin Koca’nın.

Sayın Koca, süreniz yirmi beş dakikadır.

Buyurun Sayın Koca. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

SAĞLIK BAKANI FAHRETTİN KOCA – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2021 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi kapsamında Sağlık Bakanlığımın 2021 yılı bütçesi ve 2019 yılı kesin hesabının görüşülmesi dolayısıyla huzurunuzda bulunuyorum. Göstereceğiniz ilgi ve teveccüh için teşekkür ediyorum, hepimizi şahsım ve Bakanlığım adına saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Öncelikle, Sağlık Bakanlığımızın bütçesi üzerine söz alan, fikir beyan eden, yapıcı eleştirileriyle çalışmalarımıza yön veren iktidarıyla muhalefetiyle milletvekillerimiz Sayın Ahat Andıcan, Sayın Arslan Kabukcuoğlu, Sayın Sefer Aycan, Sayın Ali Muhittin Taşdoğan, Sayın Hayati Arkaz, Sayın Habip Eksik, Sayın Semra Güzel, Sayın Cavit Arı, Sayın Burhanettin Bulut, Sayın Murat Emir, Sayın Fikret Şahin, Sayın Bayram Yılmazkaya, Sayın Ali Şeker, Sayın Arife Polat Düzgün, Sayın İsmail Güneş, Sayın Mustafa Esgin, Sayın Avni Aksoy, Sayın Selim Gültekin, Sayın İsmail Tamer’e teşekkürlerimi sunarım. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Sağlık Bakanlığının kuruluşunun 100'üncü yıl dönümünde ve şahsının teklifiyle Dünya Sağlık Örgütü Genel Kurulunca kabul edilen Sağlık Çalışanları Yılı'nın arifesinde Bakanlığımız merkez ve taşra teşkilatı ile bağlı ve ilgili kuruluşları tarafından gerçekleştirilen icraatlar ile 2020 yılına ait hizmetlerimiz hakkında bilgi arz edeceğim.

Bakanlık olarak önceliğimiz topluma yönelik koruyucu sağlık hizmeti olmaktadır. Diğer bütün kaygılardan uzak olarak halkımızın sağlığını daha iyi düzeye çıkarmayı amaçlıyoruz. Acil durumda hastaya zamanında ulaşılması, yerinde müdahale, ihtiyaç duyulan yatak sayısının ve niteliklerinin artırılması, cihaz parkının genişletilmesi, evde sağlık hizmetlerinin yaygınlaştırılması gibi hizmetleri de bu arada eksiksiz olarak yürütmenin gayreti içindeyiz. Türkiye'deki sağlık hizmetlerinin yürütülmesinde üniversiteler ve özel yatırımcılar da rol almakla birlikte hizmetin büyük bir kısmı Bakanlığımız teşkilatınca yürütülmektedir. 934'ü hastane, 8 bini aile sağlığı merkezi olmak üzere toplamda 14 bini aşkın sağlık kuruluşumuzda 700 bine yakın sağlık çalışanımızla hizmet veriyoruz. Birçok ülkeyle kıyasladığımızda sağlık için ayırabildiğimiz kaynakların oldukça sınırlı olduğunu biliyoruz. Gayrisafi yurt içi hasıla içindeki paya göre sağlık harcamalarımız gelişmiş ülkelerin altında olmasına rağmen en kapsamlı sağlık hizmeti sunan ülke konumundadır. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Sürdürülebilir bir sağlık sistemini kalıcı kılmak kararlılığımızdır. Buna rağmen kaynak kullanımına oranla sonuçları bakımından en fazla ilerleme kaydeden ülkelerin başında geliyoruz. (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar) Doğumda beklenen yaşam süresi 78,6'ya çıkmış, anne ölüm oranı 100 bin canlı doğumda 13,1'e, bebek ölüm hızıysa 6,7'ye düşmüştür. Vatandaşımıza doğrudan yansıyan cepten harcama oranı yüzde 17,3'ten yüzde 16,7 seviyesine inmiştir. Sağlıkta memnuniyet düzeyinde kayda değer bir memnuniyet artışı elde edilmiştir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türkiye'de sağlık hizmetlerine erişimin ne denli kolaylaştığını hepimiz biliyoruz. Gelişen altyapısıyla iletişim, bilişim ve Teletıp başta olmak üzere yeni araçlar, yeni hizmet modelleri ve yeni teknolojiler bu erişimin şeklini dönüştürmektedir. Laboratuvarlar ve filyasyon ekipleriyle güçlendirilen birinci basamak sağlık ağıımız, gelişmiş bilişim altyapısıyla hastanelerimizle entegre çalışma imkânı buldu. Şüpheli temastan izolasyona, erken tanıdan tedavi sürecine, HES kodu uygulamasından risk haritalarına kadar bütün süreç en ince ayrıntısına kadar takip edildi.

Anne ve çocuk sağlığı hizmetlerimiz artarak sürüyor; Misafir Anne Uygulaması, anne dostu hastanelerimiz, 400'ü aşan gebe okullarımız, 1.000'den fazla gebe bilgilendirme sınıfımız bunlardan bazıları. Artık anne adaylarımızın yüzde 98'i hastanelerimizde doğum yapıyor. Bebeklerimizin hayata en sağlıklı şekilde başlayabilmeleri, demir ve B vitamini takviyeleri, yenidoğan taramaları yapıyoruz. Genişletilmiş Bağışıklama Programı çerçevesinde 13 antijenle en geniş bağışıklama programını uygulayan ülkeler arasındayız. 24 binden fazla birimde aile hekimi ve aile sağlığı çalışanıyla ülke genelinde 8 bini aşkın noktada vatandaşlarımızın sağlığını korumak ve geliştirmek için hizmet vermekteyiz. Sağlıklı hayat merkezleri, toplum sağlığı merkezleriyle temel sağlık hizmetlerini en ileri düzeye ulaştırmaya çalışıyoruz. Tütünle kararlı mücadele politikamızla iniş trendi yakalamış olmamıza rağmen istenilen düzeyde değiliz. Pandemi dönemindeki denetim aksamaları da bunda etkili oldu. Sigara bırakma polikliniği sayımız 721'e ulaştı. Ücretsiz ilaç imkânımızdan şimdiye kadar 1 milyon 172 bin vatandaşımız faydalandı. ALO 191 Uyuşturucu ile Mücadele Danışma ve Destek Hattı'mızla hizmete devam ediyoruz. Tedavi merkezlerimizin sayısı 129'a ulaştı. Davranışsal Bağımlılıklar ile Mücadele Ulusal Strateji Belgesi ve Eylem Planı'nı uygulamaya koyduk. Covid-19 yoğunluğuna bağlı olarak tarama sayıları azalmakla birlikte 2020 yılının ilk dokuz ayında yaklaşık 3 milyon vatandaşımızı kanser taramasından geçirdik. Ülkemize sığınmak durumunda kalmış geçici koruma altındaki misafirlerimize 29 ilde 175 göçmen sağlığı merkezinde 791 sağlık ekibiyle hizmet veriyoruz.

Bakanlığımız, ekip ve ekipman olarak afet ve acil durumlara hazırdır ve dünya standartlarında hizmet sunmaktadır. 2020 yılı içerisinde 5,5 milyona yakın vatandaşımıza ambulanslarımızla acil ilk yardım hizmeti verdik. Standart ambulanslarımızın ulaşamadığı vakalara motosikletli ekiplerle müdahale ediyoruz. Bugüne kadar deniz bot ambulanslarımızla 23 bin, hava ambulanslarımızla 49 bin vakanın naklini gerçekleştirdik.

UMKE ekiplerimizle terör saldırısına maruz kalan Mogadişu'daydık. Büyük patlama sonrası Beyrut Limanı'ndaydık. Bu yıl art arda yaşadığımız felaketlerde, Elâzığ Sivrice depreminde, Malatya'da, İzmir Seferihisar'da yardıma koşan, sahaya en önceden ulaşan ekipler oldu.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ülkemizde ilgili tüm paydaşlarla birlikte nitelikli sağlık hizmeti sunulması için çalışıyoruz. Son on sekiz yılda 3.605 sağlık tesisini tamamladık. Bu tesislerin 678'i hastane, 386'sı ek bina ve 102'si ağız ve diş sağlığı merkezidir. İstanbul'un Anadolu ve Avrupa yakasında 2 adet 1.008 yataklı acil durum hastanemizi çok kısa sürede tamamlayarak hizmete açtık. Bu hastanelerimizi pandemi sonrasında da kullanılacak şekilde planladık. Önümüzdeki yıl 54'ü hastane olmak üzere 273 sağlık tesisini tamamlayarak ilave 13.995 nitelikli yatak daha kazanacağız. (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar) Hâlen inşaat, ihale, proje aşamasında olan 943 birinci basamak ile 347 hastane ve ADSM binasını 2023'e kadar tamamlamayı planlıyoruz.

Son üç yılda, sağlık alanında hizmette kalite çitasını yükselten, 17.509 yataklı 13 şehir hastanemizi vatandaşlarımızla buluşturduk. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Burada özellikle garanti konusu şehir hastaneleriyle ilgili daha önce bu kürsüden defalarca söylememe rağmen tekrar ihtiyaç olduğunu görüyorum. Tekrar ifade ediyorum, şehir hastanelerinde hasta garantisi verildiği iddiaları gerçek dışıdır. Ne acil hizmetlerde ne poliklinik muayenelerinde ne yatan hastada ne ameliyatta ne yatak doluluk oranında herhangi bir garanti söz konusu değildir. (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

Bir yandan, genel bütçe kaynaklarımızla yaptığımız şehir hastanelerimizi de hizmete almaya devam ediyoruz. Bu kapsamda, 3 şehir hastanemizin -Samsun, Aydın, Trabzon- ihale süreçleri genel bütçeden tamamlanmış olup inşaat çalışmasına başlanmaktadır. Bunun dışında, 1.750 yataklı Şanlıurfa, her biri 1000'er yataklı Ordu, Denizli, Sakarya, Diyarbakır, Antalya, Rize ve 750 yataklı Mardin şehir hastanelerimizin ihalelerini de sırayla yaparak 2023 yılından önce hizmete açmayı planlıyoruz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Ayrıca yatırım yapılmadığı söylenen Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgelerimizde Diyarbakır, Şanlıurfa ve Mardin şehir hastaneleri dışında, şehir hastaneleri niteliğinde olmak üzere, Batman'a 500 yataklı, Bingöl'e 500 yataklı, Kars'a 500 yataklı...

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Yok, Sayın Bakan daha yapılmadı. Bekliyoruz.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) -Daha yapılmadı, yok ortada.

SAĞLIK BAKANI FAHRETTİN KOCA (Devamla) – Bekleyin. Muş'a 500 yataklı, Siirt'e 500 yataklı, Şırnak'a 500 yataklı hastanelerimizle 2023 yılına kadar bu hastanelerimiz de tamamlanacaktır. (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar) İnşaatı devam eden ve projelendirilen toplam hastanelerin bu bölgedeki yatak sayısı 13.725 olacaktır. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Kadavradan organ nakli konusunda iddialı bir düzeye ulaştık. Canlı donörden nakli teşvik kampanyalarıyla gönüllü bağışçı sayısı 600 bine ulaştı. Ulusal Kemik İliği Bankamız TÜRKÖK'te 700 bin gönüllü bağışçıya ulaştık. Bugüne kadar 2.314 hastamıza nakil yaptık. Ülkemizde nakil olan hastaların kök hücrelerini kendi imkânlarımızla karşılama oranımız yüzde 88'e ulaştı.

Sudan, Somali, Nijer ve Bangladeş'deki hastanelerimizde toplamda 494 yatakla hizmet sunmaya devam ediyoruz. Filistin ve Kırgızistan'da hastanelerimiz hizmete hazır hâle geldi, 2021 yılında açıyoruz.

Ülkemizin tüm sağlık kuruluşlarını bilgi sistemleri aracılığıyla birbirine entegre eden e-Nabız, pandemi döneminde kurduğumuz dijital sistemlerin altyapısını oluşturdu. Uluslararası kabul gören kriterlere göre, HIMSS seviye 6 hastane sayımız 177'ye, en üst seviye olan seviye 7 hastane sayımız ise 3'e ulaşmıştır. Amerika Birleşik Devletleri'nden sonra dünyada en fazla dijital hastaneye sahip ülke olduk. 2014 yılında kurulan Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığı yani TÜSEB, bu yıl içinde stratejik önemi haiz aşı, ilaç, tıbbi cihaz ve tanı kitleri geliştirmeyi hedefleyen 7 farklı alanda proje çağrılarında çıktı, 42 proje desteklendi. TÜSEB bünyesinde kurulan Klinik Araştırmalar Merkezi aracılığıyla klinik öncesi aşamayı başarıyla tamamlayan Covid-19 aşı adaylarının klinik çalışmaları desteklenmeye devam ediyor. Ülkemizin ilk ulusal biyobankası ve omik merkezi, TÜSEB'e bağlı Aziz Sancar Araştırma Merkezi bünyesinde kuruluyor.

Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumumuz toplumun kaliteli, etkili ve güvenli ürünlere ulaşmasını sağlayarak toplum sağlığı açısından son derece önemli bir görevi yerine getirmektedir. Kurumumuz bu yıl içinde Uluslararası Uyum Konseyi ve Uluslararası İlaç Denetim Birliği üyeliklerine kabul edilerek uluslararası tanınırlığa sahip bir otorite olmuştur, ruhsatları dünyada geçerli hâle gelmiştir. Standardizasyon, ruhsatlandırma ve denetim faaliyetlerini başarıyla yürütmektedir. Son on yıldır kullanımda olan İlaç Takip Sistemi'yle üreticiden kullanıcıya kadar geçen süreçte güvenli ilaç zincirini takip etmektedir. Yine, dünyada alanında tek olan Ürün Takip Sistemi'yle de tıbbi cihazlar ve kozmetik ürünler açısından izlenebilirliği en kapsamlı şekilde takip edecek altyapı kurulmuştur. Ülkemiz ilaç konusunda önemli aşamalar kaydetmiştir, geçtiğimiz yılda tüketilen her 100 kutununun 88'i ülkemizde üretilmiştir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Değerli milletvekilleri, ülkemizde hastalık görülmesi üzerine yoğun bir mücadele dönemine girdik. Tüm hastaları, testi pozitif çıkanları ve temaslıları Halk Sağlığı Yönetim Sistemi'nde merkezî olarak takip altına alındı. Hayat Eve Sığar mobil uygulaması ve HES koduyla kişiler ve bölgeler bazında risk takibi yapıldı. Hastanelerde elektif vakaların ertelenmesi, pandemi hastanelerinin ilanı, pozitif vakaların izolasyonu, temaslı takibi, karantina ve sınırlandırma önlemleri, yaşlı ve genç nüfusun sokağa çıkışının sınırlandırılması, seyahat yasakları ve kısıtlamaları, okulların ve üniversitelerin uzaktan eğitime geçmesi, halka açık mekânların ve etkinliklerin iptali başta olmak üzere hayatın hemen her yönüne yönelik çok çeşitli tedbirler uygulamaya kondu.

Bu dönemde, özellikle, Dünya Sağlık Örgütü Türkiye için geliştirilen kit noktasında... Dünya Sağlık Örgütü sitesinde kabul edilebilirliği olan 20 tane kit söz konusu, bunlardan bir tanesi de Türkiye'de üretilen KİT oldu. (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar, MHP sıralarından alkışlar) Yani Birleşmiş Milletlere üye bütün ülkeler hiçbir sertifika istemeden bu kite ulaşmayı sağlayabilir hâle geldi.

Bu dönemde; maske ve tulum gibi koruyucu malzemelerin üretim kapasitesinin artırılması, solunum cihazının üretilmesi, tedavide kullanılan bazı ilaçların yerli üretime geçmesi sağlanmış oldu. Ben burada, özellikle, kit konusunda bir arkadaşın söylemi olmuştu, eğer kendileri buradaysa gözlerini ve yüzünü görmek istiyorum.

MURAT EMİR (Ankara) – Buradayım.

SAĞLIK BAKANİ FAHRETTİN KOCA (Devamla) – Ben bu konuyu Plan ve Bütçe Komisyonunda söylemişim, şimdi burada tekrar etmek zorunda kaldım. Biz bir kite 8,75 dolar vererek yurt dışından almaya başlamıştık ve erken dönemde -demin bahsettiğim Dünya Sağlık Örgütünün onay verdiği kiten bahsediyorum- bu kiti yerleştirmiş olduk. Bu kiti yerleştirdiğimizde fiyatı 32 liraydı yani 8,75 dolarken 32 liradan almaya başladık. 8,75 dolarla yurt dışından alırken biz yerleştirdiğimizde 32 liradan aldık. Devamında bir iki ay geçtiğinde yeni ruhsat alan, uygunluk alan firmalar oldu. Bunun

üzerine biz bu firmalara bu kiti bize kaç vereceklerini sorduk, bu kiti 8 dolardan aşağı veren olmadı. Ve sonra toplam 12 tane yerli üretilen kit noktasına geldi 12 tane kitin üretildiği dönemde ihaleye çıktık, 6 tane firma ihaleye girdi. Bu 6 firma ihaleye girdiğinde fiyatı kaç düşüyor musunuz? 9,8 liraya. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Peki, 9,8 lira gerçekte bu kitin değeri miydi? Hayır, değildi çünkü 2 firma mücadele etti. Yurt dışındaki pazarı kapatma açısından ülkede satışı gerekiyor, ülkede satış yapmadan yurt dışına satış yapmanız söz konusu olmadığı için firmalar birbirleriyle yarıştı. Maliyetinin altına, 9,8 liraya inmiş oldu. 9,8 liraya inen bu kitten sonra -daha önce bizim aldığımız 1,7 milyon kitten bahsediyorum-firmayı çağırarak -çünkü alan firma aynıydı-ta başından beri alınmış olan 1,7 milyon kitin fiyatını 9,8 liraya çekeceksiniz dedim. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Yalnız, kaçmayın. Bekleyin.

MURAT EMİR (Ankara) – Ben buradayım Sayın Bakan, hatta cevap vereceğim.

SAĞLIK BAKANI FAHRETTİN KOCA (Devamla) – Peki, bir dakika.

Devamında, 9,8 liraya çekmek kamunun mantığına uygun mu? Ben bunu yaptım. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Demin bu kürsüden 83 milyona hitaben şöyle dedi: “Biz bu kiti gündeme getirdik, biz getirdikten sonra siz geriye dönük işlem yaptınız.” Soruyorum, öyle mi? “Öyle” diyorsunuz değil mi? (Gürültüler)

HALİL ETYEMEZ (Konya) – Söyledikleri yalanmış.

SAĞLIK BAKANI FAHRETTİN KOCA (Devamla) – Bir dakika, burada okuyorum... Bir dakika, lütfen...

BAŞKAN – Arkadaşlar, müsaade edin, Sayın Bakan cevaplıyor.

SAĞLIK BAKANI FAHRETTİN KOCA (Devamla) – 83 milyona hitaben söylüyorum: Bu gördüğünüz fatura, tarihi ne zaman? 16 Temmuz. Görüyor musunuz? (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Peki, bu ihaleden kaç gün sonra? 1 ila 8 Temmuz arasıydı, 16’sında bu kesildi. Peki, sizin ifadenizi okuyorum, sosyal medyada bütün vatandaşlarımız ulaşır: “Yerli Covid-19 test kitlelerinin Bakanlığa dört ay arayla, 6 kat fiyat farkıyla satıldığı iddiası var. 9 liralık kitin 9 dolara, o dönemki kurla yaklaşık 60 liradan alındığını duyuyoruz Fahrettin Koca. Bu doğruysa devletin 100 milyon liraya yakın zararı olabilir.” diye sosyal medyadaki yazınız, aşağıda da gazetenin haberi. Ne zaman? Tarih söylüyorum, 19 Ağustos. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Bu faturadan ne zaman sonra söylemişsiniz? Bu faturadan 1 ay sonra. 83 milyon vatandaşımıza nasıl izah edeceksiniz? Bir şeyi iddia ederken niye araştırmıyoruz? Çünkü 83 milyona bir söz söylüyorsunuz.

HÜSEYİN YAYMAN (Hatay) – Yalan rüzgârı...

SAĞLIK BAKANI FAHRETTİN KOCA (Devamla) – Bir şey daha söylüyorum. Demin ne söylediniz? Dediniz ki: “Sizde yeni başlayan arkadaşın geçmişteki şirketi e-nabız şirketini oluşturdu, buraya hizmet verdi.” diye söylediniz, değil mi? Bütün millete, 83 milyona. Daha demin söylediniz. Peki, şimdi söylüyorum: E-Nabız, TÜRK TELEKOM tarafından Nisan 2015 yılında yapıldı. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Devamında TÜRK SAT tarafından Eylül 2016’dan itibaren de hizmet vermeye devam ediyor, geliştirilmeye çalışılıyor. Yani 2015’te e-Nabız ilk defa kuruluyor. Bu tarihten yani 2015’ten bu yana 1 liralık alışveriş gösterebileceğiniz bir fatura var mı? (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Tekrar söylüyorum: 2015 yılından bu yana e-Nabız sistemine 1 liralık alışveriş herhangi bir şirket aracılığıyla bu anlamda yapılmış mı? Bu millete söyleyeceğiniz sözünüz var mı? Yazık değil mi? (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

Bakın, bir pandemi dönemindeyiz. Biz 83 milyonla bir, beraber olmak zorundayız. Bir kişinin bu mücadelenin dışında kalmaya hakkı yok. Bu dönemde kimseyi mahcup etmek için burada değilim ama biz bu mücadeleyi birlikte başarmak zorundayız. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Ayrıca, insani yardım kapsamında 159 ülkeye koruyucu malzeme yardımı ve ihracı yapıldı. Nisan ayında önemli bir artış gösteren bulaşma hızı aldığımız tedbirler sayesinde bir nebze kontrol altına alınmış, yaz ayları dalgalı bir seyirle ancak nispeten daha kontrollü yaşanmıştır. Bunda toplumsal hareketliliği azaltıcı tedbirlerin yanında, gittikçe artan test kapasitemizin ve yaygın teması takibi yaparak uyguladığımız izolasyon tedbirlerinin etkisi oldu. Yerel imkânları değerlendirmek, yerel dinamikleri harekete geçirmek; sağlık teşkilatımıza valilerimizin, belediyelerimizin desteğini artırmak yanında, illerin durumuna göre ulusal anlamda destek sağlama yönünde önemli adımlar attık.

Ve bu dönemde, özellikle Dünya Sağlık Örgütü sitesinde, örnek ülke olarak sadece Türkiye'nin pandemi dönemindeki başarısını raporlaştırmıştır. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar) Dünya Sağlık Örgütü sitesinde -hepinize açık- Avrupa'dan herhangi bir ülkenin hiçbir şekilde raporu yayınlanmadığı gibi, Türkiye dışında başarısını anlattığı bir ülke de olmamıştır. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

FİKRET ŞAHİN (Balıkesir) – Covid raporlarını mı gönderdiniz?

SAĞLIK BAKANI FAHRETTİN KOCA (Devamla) – Dünya Sağlık Örgütünü geçtim, Avrupa Birliği ilerleme raporu da yayınlandı. Sosyal güvencesine bakılmaksızın herkese ücretsiz test, tedavi ve ilaç imkânı sağlandığına işaretle Türkiye'nin sağlık sistemi ve Covid-19'la mücadeledeki başarısı da anlatıldı. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

FUAT KÖKTAŞ (Samsun) – İsterseniz bir daha anlatalım.

FİKRET ŞAHİN (Balıkesir) – Doğru değil Sayın Bakan.

BAŞKAN – Arkadaşlar, müsaade edin.

Sayın Bakan, sözlerinizi tamamlayın.

SAĞLIK BAKANI FAHRETTİN KOCA (Devamla) – Türkiye'deki sağlık sistemini anlatıyorum, beni lütfen dinleyin, lütfen dinleyin.

Sadece Türkiye'deki sağlık sisteminin gücüne inanın.

(Uğultular)

BAŞKAN – Arkadaşlar, biraz yavaş.

SAĞLIK BAKANI FAHRETTİN KOCA (Devamla) – Sadece pandemi döneminde kamu hastanelerimizde erişkin yoğun bakım yatak sayısı -bakın, erişkin yoğun bakımdan bahsediyorum; genel, çocuk, yeni doğan dâhil olmak üzere söylemiyorum- 12.009 iken -pandeminin başladığı dönemden bahsediyorum- bu zamana kadar dokuz ayda yapılan yoğun bakım sayısı ile 20.248'e çıktı. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

FİKRET ŞAHİN (Balıkesir) – Dolu, hepsi dolu Sayın Bakan.

BAŞKAN – Sayın Şahin, lütfen...

FİKRET ŞAHİN (Balıkesir) – Dolu ama.

SAĞLIK BAKANI FAHRETTİN KOCA (Devamla) – Yani Sağlık Bakanlığının tarihinde yapılan 12 bin yoğun bakım yatağına, sadece dokuz ayda 8 bin küsur yatak ilave edilerek 20 bin küsur oldu. Yüzde 70 oranında yoğun bakım yatak sayısı arttı. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

FİKRET ŞAHİN (Balıkesir) – Sayın Bakan, yarısı özel hastanelerde, yarısı özel hastanelerde. Kamuda yer kalmadı.

SAĞLIK BAKANI FAHRETTİN KOCA (Devamla) – Hayır; bu, kamu. Bakın, bu kamu hastaneleri, ben kamu hastanelerinden bahsediyorum.

Devam ediyorum...

FİKRET ŞAHİN (Balıkesir) – Kamuda yer yok, yoğun bakımlarda yer yok şu anda, sayı burada.

SAĞLIK BAKANI FAHRETTİN KOCA (Devamla) – Kusura bakma, hepsini çözeceğiz Allah'ın izniyle. (CHP sıralarından gürültüler)

BAŞKAN – Arkadaşlar, müsaade edin.

SAĞLIK BAKANI FAHRETTİN KOCA (Devamla) – Ben bir tane tablo daha gösteriyorum, bir tablo daha gösteriyorum. 100 bin kişiye düşen erişken yoğun bakım yatak sayısından bahsediyorum; Türkiye'yle gurur duyun, iftihar edin. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

FİKRET ŞAHİN (Balıkesir) – Bakın, buraya bakın.

SAĞLIK BAKANI FAHRETTİN KOCA (Devamla) – Yoğun bakım yatak sayısı, Ocak 2020; 100 bin kişiye düşen yatak sayısı ne kadar? 28,1 Türkiye'nin. Almanya'nın ne kadar? 29,2. Amerika'nın ne kadar? 29,4. Gelelim Aralık 2020'ye, Türkiye'yle gurur duyun; dünyada 100 bin kişiye düşen yoğun bakım yatak sayısı en çok olan ülke hâline geldik. Bunu görüyor musunuz? 40,3'e çıktı, 40,3'e. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Bakan... Sayın Bakan... (AK PARTİ ve CHP sıralarından gürültüler)

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) – Sayın Bakan, Avrupa'da en fazla vaka hangi ülkede var şu anda?

BAŞKAN - Arkadaşlar, müsaade edin.

HÜSEYİN YAYMAN (Hatay) – Onlar Türkiye düşmanı Bakanım.

FİKRET ŞAHİN (Balıkesir) – Sayın Bakan...

BAŞKAN – Müsaade edin canım, Allah Allah!

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) – Avrupa'da en fazla vaka hangi ülkede Sayın Bakan?

SAĞLIK BAKANI FAHRETTİN KOCA (Devamla) – Dünyadaki hiçbir ülke ve de sağlık sistemi, bu kadar hızlı adapte olarak, bu kadar yoğun bakım sayısını artıramaz.

BAŞKAN – Sayın Bakanım, süreniz tamamlandı, ilave süre verdim.

SAĞLIK BAKANI FAHRETTİN KOCA (Devamla) – Başkanım, bitmedi.

BAŞKAN – Doğru da yapacak bir şey yok. Son bir kez uzatıyorum, başka uzatmayacağım.

SAĞLIK BAKANI FAHRETTİN KOCA (Devamla) – Eyvah!

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) – Sayın Bakan, Avrupa'da en fazla vaka sayısı olan ülke neresidir?

SAĞLIK BAKANI FAHRETTİN KOCA (Devamla) – Bu arada, test kapasitemizi artırarak günde 200 bin testin üzerine çıkardık.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) – Avrupa'da en fazla vaka hangi ülkede Sayın Bakan?

SAĞLIK BAKANI FAHRETTİN KOCA (Devamla) – Yerel imkânları da seferber edip fiyasyon ekiplerimizi bu dönemde 16 bine çıkardık. Şu gördüğünüz fiyasyon ekibimizi ise biz, yaz dönemi dâhil olmak üzere fiyasyon ekip sayımızı hiçbir şekilde azaltmadık, 16 bine çıkardık.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) – Avrupa'da en fazla vaka hangi ülkede Sayın Bakan?

SAĞLIK BAKANI FAHRETTİN KOCA (Devamla) – Dünyada bu şekilde hizmet eden, bu kadar yoğun hizmet eden bir sağlık sistemi yok. (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar; CHP sıralarından gürültüler) Ayrıca, test kapasitemizi -günde 200 bine- 20 milyona çıkarmış olduk.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) – Avrupa’da en fazla vaka hangi ülkede Sayın Bakan?

FİKRET ŞAHİN (Balıkesir) – Sayın Bakan, bakın, bu tablo gösteriyor durumunuzu.

SAĞLIK BAKANI FAHRETTİN KOCA (Devamla) – Daha etkili bir koruma sağlayacağını bildiğimiz aşı çalışmalarını biliyorsunuz, birçok ülkede aşı çalışmaları yürütülmektedir.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) – Avrupa’da en fazla vaka hangi ülkede Sayın Bakan?

SAĞLIK BAKANI FAHRETTİN KOCA (Devamla) – Dünyaya paralel olarak ülkemizde de 16 ayrı aşı çalışması yapılmaktadır. Bunlardan bir tanesi, klinik öncesi dönemi başarıyla tamamlayarak insan denemelerine başlamıştır. Faz 2 çalışması 25 Aralıkta başlanacaktır. Faz 2 için üretime üç gün önce başlandı.

Kendi aşı çalışmalarımız bir yana, dünyada etkisi ve güvenliği kanıtlanmış aşılara en erken sürede erişebilmenin gayreti içindeyiz. Yerli aşımızı da nisan ayında başarıyla yapacağımızı ümit ediyorum.

Ekonomik yükü dikkate alınmaksızın, güvenilirliği ve etkisi kanıtlanmış, ülkemiz şartlarında en kolay ve en yaygın uygulanabilen aşılardan başlayarak alternatif aşuları temin etmek için yoğun bir çaba gösterdik. Geldiğimiz noktada, bugüne kadar çocukluğumuzdan beri yapılagelen gelenekselleşmiş inaktif virüs aşısının temini konusunda sözleşmemizi imzaladık ve aşının teslimatını beklediğimizi kamuoyuyla paylaştım. Bu aşının üretim teknolojisinin uzun dönem güvenilirliği bilinmektedir. Bu tip aşıların depolanması ve dağıtımında lojistik imkânlarımız ve yaygın uygulanmasına altyapımız hazır durumdadır.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Bakanım.

Selamlama için bir dakika açıyorum, sadece selamlama için lütfen.

Buyurun.

FİKRET ŞAHİN (Balıkesir) -Sayın Bakan, hidrosiklorokini Dünya Sağlık Örgütü kaldırdı tedaviden, hâlâ tedavi diye uyuluyorlar.

SAĞLIK BAKANI FAHRETTİN KOCA (Devamla) – Normal zamanda ciddi bir sorumluluk altına alınan çalışanlarımızın pandemi döneminde nasıl bir çaba harcadığını, nasıl bir yükü omuzladığını herhâlde anlatmama gerek yok. Evinden, eşinden, çocuğundan mahrum bir şekilde hastasının sağlığı için kendi sağlığından geçen bu çalışanlarımızın sık sık şiddete maruz kalması karşısında inanın söyleyecek söz bulamıyorum. Ama bu davranış sahiplerine huzurunuzda şunu da ifade edeyim: Ne kadar haddi aşsanız da ne kadar toplumsal vicdanı yaralasanız da sağlık çalışanları yine de sizin sağlığınız için çalışan insanlar olacaktır. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar) Sağlıkçı olmak fedakârlık gerektirir, üstlendiği sorumluluk da o denli ağırdır. (CHP sıralarından gürültüler)

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – Sayın Bakan...

BAŞKAN – Sayın Demirtaş, lütfen... Ama ha bire siz bağıriyorsunuz oturduğunuz yerden.

FİKRET ŞAHİN (Balıkesir) -Meslek hastalığı hakkı verin, görev şehidi sayın.

SAĞLIK BAKANI FAHRETTİN KOCA (Devamla) – Özellikle, 15 Nisan 2020 tarihinde Mecliste tüm partilerin mutabakatıyla kabul edilen kanuni düzenlemeyle sağlıkta şiddetle mücadelenin etkinliği artırılmıştır. Bu vesileyle emeği geçen tüm vekillerimize teşekkürlerimi sunuyorum.

BAŞKAN – Sayın Bakanım, selamlama... Süreniz bitti.

SAĞLIK BAKANI FAHRETTİN KOCA (Devamla) – Değerli milletvekilleri, sağlık çalışanlarımıza yönelik söylemek istiyorum. Bugün yeniden bir kurtuluş savaşı veriyoruz; bütün insanlığı tehdit eden bir salgın hastalıktan kurtulma savaşı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Bakanım, çok teşekkür ediyorum.

SAĞLIK BAKANI FAHRETTİN KOCA (Devamla) – Bir dakika, bir dakika...(AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Bitmez Sayın Bakanım, bitmez, sizin bitmez.

Buyurun Sayın Bakanım. Ben kırmayacağım arkadaşları, yoğun talep üzerine bitirene kadar devam edeceğim.

Buyurun.

SAĞLIK BAKANI FAHRETTİN KOCA (Devamla) – Ulusal bir seferberlik hâliyle her vatandaşımız üzerine düşeni yapmaktadır ancak bu sefer cephede olan sağlık ordumuzdur. Cephede savaş veren sağlık ordumuzun azmini, kararlılığını, fedakârlığını ancak yaşayan bilir. Bu ancak milletini, vatanını canından çok seven neferlerinin ruh hâlidir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AYLİN CESUR (Isparta) – Meslek hastalığı kabul edilmeli Sayın Bakanım.

Neden şehit sayılmalarına izin vermiyorsunuz? Şehit sayılmalı Sayın Bakanım.

SAĞLIK BAKANI FAHRETTİN KOCA (Devamla) – Sevdiklerine hastalık bulaştırmamak adına haftalarca onlardan uzak durmak, evladına sarılamamak; annenizin, babanızın hatırını ancak telefonla sorabilmek çok ağır insani bir yükür. Bunu, hiç tanımadığı kişileri sağlığına yeniden kavuşturmak adına yapmak, kendi hayatını riske etmek ateş hattında savaşla eş değerdir. Onlar siperde değil, meydana çarpışıyor.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bu meydana, bugüne kadar 130 bine yakın çalışanımıza virüs bulaştı.

FİKRET ŞAHİN (Balıkesir) - Hakkını verin, hakkını verin, hakkını!

SAĞLIK BAKANI FAHRETTİN KOCA (Devamla) - Salgının sebep olduğu can kayıplarımız hepimize temas etti. Her bir hanemize bir yakınımızın acısı düştü. Bu vesileyle, hayatını kaybeden tüm vatandaşlarımıza Allah'tan rahmet, yakınlarına ve milletimize başsağlığı diliyorum.

Hocam Profesör Doktor Cemil Taşcıoğlu, Hocam Profesör Doktor Murat Dilmener, Hocam Profesör Doktor Feriha Öz, Hocam Profesör Doktor Asım Cenani artık aramızda değil, dönem arkadaşım Doktor Yavuz Kalaycı aramızda değil; Profesör Doktor Refik Çaylan aramızda değil, Doktor Esat Ülkü aramızda değil, Doktor Mehmet Ulusoy, Doktor Engin Ünal, Diş Hekimi İrfan Yaylalı aramızda değil.

AYLİN CESUR (Isparta) – Şehit sayılsın o zaman.

SAĞLIK BAKANI FAHRETTİN KOCA (Devamla) – İtern Doktor kızımız Merve Mercan aramızda değil, Hemşire Emine Ezen, Dilek Akçabelen aramızda değil.

FİKRET ŞAHİN (Balıkesir) – Ne yaptınız onlar için Sayın Bakan, ne yaptınız? Meslek hastalığı olarak tanıdınız mı? Ek ikramiye verdiniz mi? Görev şehidi saydınız mı? Ne yaptınız?

SAĞLIK BAKANI FAHRETTİN KOCA (Devamla) - Ambulans Şoförü Mehmet Çalışkan aramızda değil, Hasta Kayıt Memuru Dilek Tahtalı aramızda değil, Eczacı Osman Öke aramızda değil, Eczacı Taki Türkyılmaz, Eczane Teknisyeni Ahmet Koyunoğlu aramızda değil. (CHP sıralarından gürültüler)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

FİKRET ŞAHİN (Balıkesir) -Ne yaptınız o çalışanlar için? Sadece izinli sayıp alkışlamaktan başka bir şey yaptınız mı?

ARSLAN KABUKCUOĞLU (Eskişehir) – Onlar için ne yaptınız? Onlara sahip çıktınız mı?

BAŞKAN – Hem konuşsun diyorsunuz, ondan sonra da oradan bağırıyorsunuz.

Buyurun.

SAĞLIK BAKANI FAHRETTİN KOCA (Devamla) – 225 şehidimiz var; hepsine Allah'tan rahmet diliyorum. (CHP sıralarından gürültüler)

FİKRET ŞAHİN (Balıkesir) – Hakkını verin onların, haklarını verin!

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, lütfen sakin olalım.

SAĞLIK BAKANI FAHRETTİN KOCA (Devamla)- Salgın döneminde vatandaşlarımızın sağlığı için canını feda eden her bir sağlık çalışanımızı kalbimize gömdük.

BAŞKAN – Sayın Bakanım, siz de tamamlayın artık, lütfen.

FİKRET ŞAHİN (Balıkesir) – Meslek hastalığı ilan edin, meslek hastalığı.

SAĞLIK BAKANI FAHRETTİN KOCA (Devamla) – Onları görev başında şehit verdik.

FİKRET ŞAHİN (Balıkesir) – Haklarını verin, haklarını verin onların.

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – Sayın Bakan, siz onlar için ne yaptınız?

SAĞLIK BAKANI FAHRETTİN KOCA (Devamla) – Bize, hatıraları kaldı, emanetleri kaldı.

FİKRET ŞAHİN (Balıkesir) – Geride çoluğu çocuğu kaldı, eşi kaldı, çocuğu kaldı. Haklarını verin onların!

SAĞLIK BAKANI FAHRETTİN KOCA (Devamla) – Tamamlayamadıkları görevleri kaldı.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Bakan.

SAĞLIK BAKANI FAHRETTİN KOCA (Devamla) – Onlara minnettarız, minnet duymaya devam edeceğiz.

FİKRET ŞAHİN (Balıkesir) – Sayın Bakanım, haklarını verin. Kuru söz söylemeyin, haklarını verin.

SAĞLIK BAKANI FAHRETTİN KOCA (Devamla) - Yüce Meclisimize saygılarımı sunuyorum. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Altay...(Gürültüler) Duyamıyorum arkadaşlar, lütfen...

Buyurun.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Biz genel değerlendirmeyi bütün bakanların konuşmasından sonra belki yaparız gruplar olarak, ihtiyaç hasıl olursa ama Sayın Bakan, Ankara Milletvekilimiz Murat Emir'in kürsüde dile getirdiği iddiaları sosyal medyadan attığı... (AK PARTİ sıralarından "Yalanları..." sesleri)

BAŞKAN – Arkadaşlar, müsaade edin, lütfen...

Sayın milletvekilleri...

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Ya, yalansa ortaya çıksın, yalansa ortaya çıksın. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, müsaade eder misiniz.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Ben de sayın milletvekilimizin bu yalanlamadan dolayı bir cevap hakkı olduğunu düşünüyorum.

BAŞKAN – Sayın Altay, yalanlama yapmadı, sadece Sayın Emir’in söylediklerini düzeltti.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Ne münasebet!

BAŞKAN – Yoksa “Yalan söylüyorsun.” demedi.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Bir dakika...

BAŞKAN – Sayın Altay, aslında bizim bile sataşma hakkını kullanmamız lazım. Eğer Sayın Emir’in sosyal medyada yazdığı doğru olsaydı ben Covid hastası olmayacaktım, benimle beraber 70 milletvekilimiz de hasta olmayacaktı; 12’si hâlâ pozitif. Neyin sataşması var burada, yapmayın Allah rızası için. Olur mu öyle şey!

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Bir dakika ya, bir dakika ya, bir dakika ya! Bir dakika ya! Sen böyle bir hüküm veremezsin Sayın Başkan.

BAŞKAN – Olur mu efendim, bütün AK PARTİ’lilerle ilgili söyleyip atmış olduğu bir “tweet” var, içlerinde ben de varım, Covid’e yakalananlardan biri de benim.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Ya olabilir, bunu kişisel bir meseleye çeviremezsiniz orada otururken.

BAŞKAN – Doğru söylüyorsunuz, peki.

Buyurun ama sataşmadan söz vermeyeceğim, grup adına yerinden söz verebilirim,

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Yerinden, yerinden.

BAŞKAN – Grup adına yerinizden söz veririm.

MURAT EMİR (Ankara) – Hayır, bakın, Sayın Bakan benim gerçeği çarpıttığımı söyledi.

BAŞKAN – Sayın Emir, sataşma yok; grup adına yerinizden söz vereceğim.

Buyurun, grup adına...

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

14.- Ankara Milletvekili Murat Emir’in, Sağlık Bakanı Fahrettin Koca’nın 230 sıra sayılı 2021 Yılı Bütçe Kanunu Teklifi ile 231 sıra sayılı 2019 Yılı Kesin Hesap Kanunu Teklifi’nin beşinci tur görüşmelerinde yürütme adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MURAT EMİR (Ankara) – Öncelikle, Sayın Bakana gerçekleri konuşma fırsatı verdiği için teşekkür ederim.

E-nabızla ilgili söyleyeceğim: Bilbest’le ilgili 2003’ten beri verilen ihaleleri söyledim, ciğeri kediye emanet etmişsiniz dedim; bunlar zoruna gitmemiş, e-nabızla ilgili o söylediğim -e-nabızı Bilbest’in almadığı bilgisiyse- kendisinin zoruna gitmiş ama Bilbest’in internet sitesine girerse –burada da var- Bilbest e-nabızın da bir yerinde, bir şekilde iş almış. (AK PARTİ sıralarından gürültüler) Kendi internet sitesine bakabilir.

Burada sorun, bir Bakan Yardımcısının hülle yoluyla Bakanlığın bütün kamu ihalelerini yağlı ballı bir biçimde almış olmasıdır ve Bakan da eğer mahcup olacaksa bundan mahcup olmasını bekleriz.

İkincisi, değerli arkadaşlar, bakın, ben burada sordum, resmî olarak sordum, her yerde sordum: “Bu test kitlerini niye bir firmadan alıyorsunuz ve kaç liradan alıyorsunuz?” diye; cevap vermediler. Ondan sonra USHAŞ üzerinden almayıp da DMO üzerinden ihale yapılıncaya 9,8 liradan fiyat oluştu.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi.

MURAT EMİR (Ankara) – Ona rağmen, Sayın Bakan bu çarpıklığı fark edince, muhtemelen biz de söyleyince buna geriye dönük olarak fatura kestirdi. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

FUAT KÖKTAŞ (Samsun) – Hâlâ aynı şeyi söylüyorsun ya! Adam örneğini verdi burada ya! Senin “tweet”ini verdi, gazeteni verdi, vakayı verdi. Yalanına cevap verdi.

MURAT EMİR (Ankara) – Ben zaten onu söyledim orada, orada söyledim; hatta, Bakana teşekkür de ettim ama Bakanın yapması gereken şeydi: Temmuzta kadar biz bu soruyu sorarken “32 liradan aldık.” diye niye demedi? Eylülde sorduğum zaman “32 liradan almıştık ama ben 9,8 liraya indirdim.” diye niye demedi? 4 bürokratını niye görevden aldığı niye söylemedi? Bizim itirazımız Sayın Bakanın burada bilgi vermemiş olmasıdır. Yoksa orada Bakan doğruyu yapmıştır ama geç kalmıştır, bu geç kalmışlığın mahcubiyetini açıklamak zorundadır. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Böyle bir şey olur mu ya! Böyle bir cevap olur mu!

BAŞKAN – Arkadaşlar, derdiniz ne ya!

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Sayın Başkanım, aynı yalanları dinlemek istemiyoruz. Bu nedir ya!

FUAT KÖKTAŞ (Samsun) – Aynı yalanları konuşuyor Başkanım.

MURAT EMİR (Ankara) – Sayın Başkan, son olarak ben şunu da söylemek isterim: Sayın Bakan rakamları azaltarak söylemeye alışmış, bütün sağlık şehitlerini de kendisi sahipleniyor, sanki bizim düşmanımızlarmış gibi konuşuyor; 225 değil, 231 sağlık şehidimiz var.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Değerli milletvekilleri, birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 22.16

YEDİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 22.26

BAŞKAN: Başkan Vekili Süreyya Sadi BİLGİÇ**KÂTİP ÜYELER: Mustafa AÇIKGÖZ (Nevşehir), Şeyhmus DİNÇEL (Mardin)**

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 29’uncu Birleşiminin Yedinci Oturumunu açıyorum.

2021 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi ile 2019 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi’nin görüşmelerine kaldığımız yerden devam edeceğiz.

**II.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN
GELEN DİĞER İŞLER (Devam)****A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)**

1.- 2021 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi (1/281) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 230) (Devam)

2.- 2019 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/280), 2019 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifine İlişkin Olarak Hazırlanan 2019 Yılı Genel Uygunluk Bildirimi ile 2019 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 190 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporu, 2019 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2019 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/1322) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 231) (Devam)

A) SAĞLIK BAKANLIĞI (Devam)

1) Sağlık Bakanlığı 2021 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Sağlık Bakanlığı 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

B) TÜRKİYE HUDUT VE SAHİLLER SAĞLIK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)

1) Türkiye Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğü 2021 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Türkiye Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğü 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

C) TÜRKİYE İLAÇ VE TIBBİ CİHAZ KURUMU (Devam)

1) Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu 2021 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

Ç) TÜRKİYE SAĞLIK ENSTİTÜLERİ BAŞKANLIĞI (Devam)

1) Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığı 2021 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığı 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

D) ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI (Devam)

1) Çevre ve Şehircilik Bakanlığı 2021 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Çevre ve Şehircilik Bakanlığı 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

E) TAPU VE KADASTRO GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)

1) Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü 2021 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

F) İÇİŞLERİ BAKANLIĞI (Devam)

1) İçişleri Bakanlığı 2021 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) İçişleri Bakanlığı 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

G) EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)

1) Emniyet Genel Müdürlüğü 2021 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Emniyet Genel Müdürlüğü 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

Ğ) JANDARMA GENEL KOMUTANLIĞI (Devam)

1) Jandarma Genel Komutanlığı 2021 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Jandarma Genel Komutanlığı 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

H) SAHİL GÜVENLİK KOMUTANLIĞI (Devam)

1) Sahil Güvenlik Komutanlığı 2021 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Sahil Güvenlik Komutanlığı 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

I) GÖÇ İDARESİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)

1) Göç İdaresi Genel Müdürlüğü 2021 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Göç İdaresi Genel Müdürlüğü 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

İ) AFET VE ACİL DURUM YÖNETİMİ BAŞKANLIĞI (Devam)

1) Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı 2021 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

BAŞKAN - Komisyon yerinde.

Yürütme adına ikinci söz Çevre ve Şehircilik Bakanı Sayın Murat Kurum'un.

Buyurun Sayın Kurum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANI MURAT KURUM – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Çevre ve Şehircilik Bakanlığımız ile Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğümüzün 2020 yılı çalışmaları ve 2021 yılı hedefleri hakkında bilgi sunmak üzere huzurlarınızdayım. Aziz milletimizi, Gazi Meclisimizi, siz değerli milletvekillerimizi şahsım ve Bakanlığım adına saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

Değerli milletvekilleri, son günlerine yaklaştığımız 2020 yılı dünyamız için bir sınavlar ve muhasebeler yılı olmuştur. Covid-19 salgını sebebiyle dünyamız zor bir dönemden geçmektedir. Bilhassa gelişmiş devletlerin yaklaşık yüz yıldır çevreye, doğaya ve biyolojik çeşitliliğe verdikleri geri döndürülemez zararın sonuçlarını 2020 yılı boyunca en dramatik şekilde gördük. Türkiye, ülkemiz, bu ülkelerin aksine, hep çevreye ve doğanın dengesine karşı sorumlu bir ülke olmuştur. Türkiye, iklim değişikliğine uyum ve çevreci şehircilik uygulamalarının yaygınlaştırılması noktasında birlikte yönetimi hep önde tutmuştur. Biz de göreve geldiğimiz andan itibaren Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminin ruhuna uygun bir şekilde çevre ve şehircilik adımlarımızı yerel yönetimlerimizle birlikte attık, istişare kanallarımızı hep sonuna kadar açık tuttuk. Ben, bu anlamda, 81 ilimize 300'e yakın ziyarette, çözümleri yine birlikte ortaya koyduğumuz valilerimize, milletvekillerimize, belediye başkanlarımıza huzurlarınızda teşekkür ediyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Değerli milletvekilleri, 81 şehrimizin her biri bizim bedenimiz, çevre ve tabiat ise bizim ruhumuzdur. Çevre ve şehri bir bütünün parçaları olarak görüyoruz. Çevremizi millet bahçelerimizle, ekoloji koridorlarımızla, İklim Değişikliği Eylem Planı'mızla, yine "sıfır atık" hareketimizle yüz ölçümünü her geçen gün artırdığımız doğal koruma alanlarımızı muhafaza ediyor ve geleceğe taşıyoruz. Şehirlerimizi ise iyiliğin, güzelliğin, sanatın, kültürün, sporun ve sağlığın 81 ayrı merkezi olarak görüyoruz ve bu idrakte çalışıyoruz. Medeniyetimizin mirası şehirlerimizi afetlere hazırlarken çalışmalarımızın merkezine çevre hassasiyetimizi ve yatay şehirleşmeyi koyuyoruz.

Değerli milletvekilleri, 2020 yılında Elâzığ, Malatya ve en son İzmir’de yıkıcı depremler yaşadık. Bu depremlerde 158 canımızı kaybettik. Kaybettiğimiz tüm vatandaşlarımıza Allah’tan rahmet diliyorum, yaralılara acil şifalar diliyorum ve devletimiz, Sayın Cumhurbaşkanımızın liderliğinde Bakanlıklarımızla, TOKİ’imizle, İller Bankamızla, Jandarmamızla, Emniyetimizle, AFAD’ımızla, UMKE’imizle, Kızılayımızla, tüm sivil toplum örgütlerimizle, gönüllülerimizle depremzede vatandaşlarımızın yaralarını sarmak için seferber oldu. Her 3 ilimizde de arama kurtarma, hasar tespit ve dönüşüm çalışmalarımızı hızlı bir şekilde başlattık. Elâzığ ve Malatya’da 26 bin, İzmir’de de 5 bin konut olmak üzere toplam 31 bin yeni yuvamızın inşa süreçlerini hızlı bir şekilde başlattık. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Sekiz ay gibi kısa bir süre içerisinde Elâzığ ve Malatya’da 3 bin konutumuzun teslimini vatandaşlarımıza yaptık. İzmir’de de projelerimizi hızlı bir şekilde hazırladık ve dün itibarıyla ilk ihalemizi de gerçekleştirdik. Önümüzdeki yıl hem İzmir’de hem Malatya’da hem de Elâzığ’daki afetzede vatandaşlarımıza konutlarını inşallah teslim ediyor olacağız. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Sayın vekillerim, her zaman ifade ettiğimiz gibi, deprem dönüşümü terörle mücadele kadar önemlidir. Maalesef, bugün nüfusumuzun yüzde 71’i riskli bölgelerde yaşıyor ve son yüz yılda 80 bin vatandaşımız depremlerde hayatını kaybetti. Dün Düzce’de, Kocaeli’de, Van’da ve Bingöl’de, bugün de Elâzığ’da, Malatya’da, İzmir’de depremlerden sonra nasıl bir, beraber olduysak depreme hazırlık noktasında da yine bir ve beraber olmak zorundayız. Deprem ve kentsel dönüşüm hepimizin ortak meselesidir, siyasetüstü bir konudur. Şunun altını önemle çizmek isterim: Devletimizin hesabını veremeyeceği tek kuruluş, tek bir kırık akçe yoktur; on yedi yılda devletimizin topladığı deprem vergisinin kat ve kat fazlası deprem bölgelerine, depremzede vatandaşlarımıza, depreme hazırlık, güçlendirme, kamulaştırma, önlem çalışmaları kapsamında harcanmıştır. 1999 depreminden sonra depremzede vatandaşlarımız için 80 bin kalıcı konut yapılmış, teslim edilmiştir.

Değerli Başkan, sayın milletvekilleri; Cumhurbaşkanımızın 2012 yılında her türlü siyasi bedeli göze alarak İstanbul’da başlattığı kentsel dönüşüm seferberliğimizi, Türkiye’nin her yerinde kentsel dönüşüm hamlesiyle daha da hızlandırdık ve 2012 yılından bugüne tüm ülkede 1,5 milyon konutun dönüşümünü tamamladık. Burada ikamet eden 6 milyon vatandaşımızın can ve mal güvenliğini teminat altına aldık.

Yapı denetim sistemimizle 2001 yılından bugüne 6 milyon bağımsız bölümü denetledik ve bu çerçevede 24 milyon vatandaşımızın depreme dayanıklı konutlarda oturmasını sağladık. Burada şu hususu altını çizerek ifade etmek isterim: Elâzığ ve İzmir depremlerinde yaptığımız tespitlerde ağır hasarlı ya da yıkık binaların birçoğunun 1999 öncesi yapılmış sağlıklı binalar olduğunu gördük ve bu da yine 1999 depremi sonrasında aldığımız tedbirlerin, yapı denetim çalışmalarının bir sonucudur. TOKİ’nin on sekiz yıl içinde ürettiği 975 bin konutta 4 milyon vatandaşımız güven içinde oturuyor. Son iki yıl içinde 80 bin konutun teslimini yaptık, inşallah, 1 milyonuncu konutumuzu tamamlayarak 2021 yılının başında Cumhurbaşkanımızın teşrifleriyle anahtar teslimini yapacağız ve dünyada belki de ilk olacak bir kamu idaresi tarafından 1 milyon konutun yapımı. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Bir vekilimizin, “İstanbul’da sadece rant olan yerlerde kentsel dönüşüm yapılıyor.” ifadesi asla gerçeği yansıtmamaktadır. Kentsel dönüşümde önceliğimizi arazinin değerine göre değil, binanın güçsüzlüğüne göre belirliyoruz. Bu kapsamda sadece İstanbul’da 10 milyon metrekare büyüklüğünde 64 riskli alanda çalışıyoruz. Beyoğlu Okmeydanı, Gaziosmanpaşa, Güngören Tozkoparan, Bağcılar, Esenler, Ataşehir yine Üsküdar da bu alanlarda yürüttüğümüz kentsel dönüşüm projelerinden sadece birkaçı. Bu alanların hiçbirine, gidip baktığımızda... “Rant alanlarında kentsel dönüşüm yapıyorsunuz.” diyenler, demek ki bu alanları hiç gidip görmemişler. Biz, şu anda, İstanbul’da 370 bin bağımsız birimden oluşan 72 bin binayı riskli yapı statüsünde yeniliyoruz. Bunlardan 310.791 sağlıklı konutun yıkımını tamamladık ve bu alanlarda yeni, güvenli ve sağlıklı konutlarımız, yuvalarımız hızlı bir şekilde yükseliyor. Sadece TOKİ Başkanlığımızla İstanbul’da 22 ilçede 41 kentsel dönüşüm projesi

yürütüyoruz. Bu kapsamda 85 bin konutu projelendirdik. Son sekiz ayda İstanbul'da 10 bin konutun temellerini attık. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Özellikle İstanbul'un dönüşümü için çok önemli olduğunu düşündüğümüz, belki dünyada ilk ve tek olacak 60 bin konutluk kentsel dönüşüm projemizi Esenler'de başlattık. İstanbul'un Avrupa yakasında başlattığımız bu büyük dönüşüm projesinin bir benzerini de Anadolu yakasında gerçekleştiriyoruz. Cumhurbaşkanımızın talimatlarıyla Fikirtepe'deki vatandaşlarımızın yaşadığı mağduriyeti sonlandıracak adımlarımızı attık. 60 bin vatandaşımızı doğrudan ilgilendiren yeni Fikirtepe projesine, tüm altyapılarıyla beraber yatırım değeri 5 milyar lira olan 15 bin konutun inşasına da başlıyoruz.

Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgelerimizde de terör olaylarından dolayı zarar gören şehirlerimizin yaralarını sardık. Sosyal donatılarıyla beraber 26 bin konutu terör mağduru kardeşlerimize teslim ettik. Şu an ülke genelinde, sahada yatırım değeri 81 milyar lira olan 272 bin konut ve kentsel dönüşüm konutumuzun sosyal donatılarıyla birlikte inşası devam etmektedir. 2021 yılında da toplam yatırım bedeli 25 milyar lira olan 80 bin konutluk kentsel dönüşüm ve sosyal konut projemize de başlayacağız.

Buranın altını önemle çiziyorum: Son on sekiz yılda kamu ve özel sektör eliyle yapılan kentsel dönüşümde TOKİ konutlarımızla, yapı denetim sistemimizle ülkemizdeki binaların yüzde 65'ini güvenli hâle getirdik ve 54 milyondan fazla vatandaşımızı yine afetlere karşı güvence altına aldık. Sel ve heyelan riski altındaki bölgelerimizde ise; Trabzon Araklı'da 118 konut, Giresun Bulancak'ta 570 konutun yapımına başladık. Yine, Giresun'da Yeni Dereli Projemizde -ki sayın vekilimizin ifadeleri tamamen yanlıştır- tamamen dere taşkın kotunun üzerinde, Devlet Su İşlerimizle yapmış olduğumuz çalışma çerçevesinde herhangi bir taşkın riski altında olmayacak şekilde yine dere güzergâhından çektiğimiz projemizi başlattık ve inşallah 2021 yılında Yeni Dereli'yi de inşa edeceğiz, vatandaşlarımıza teslim edeceğiz. (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

Tarihî kent merkezlerimizi aslına uygun bir şekilde yeniden canlandırıyoruz. Bu ihya projesinde Ankara Saraçoğlu -ki bizim ilk Türk mimari örnekleridir- hemen Kızılay'da, 100 dönüm alan üzerinde, çok önemseydiğimiz, hakikaten bizim tarihimizi, kültürümüzü, medeniyetimizi yansıtan projeyi başlattık ve yine aynı şekilde Ankara Hergelen Meydan'ında, Konya Mevlana Meydanı'nda, Bursa Hanlar Bölgesi'nde ki o Ulu Camisi'ni, hanlarımızı gün yüzüne çıkaracak çok önemli projeyi yine yürütüyoruz. Erzurum'da Çifte Minareli Medrese, yine Ulu Camisi etrafında hem çevre düzenlemesi hem kentsel dönüşüm hem de o tarihî binaların restorasyonu işini yapıyoruz. Kayseri Kaleiçi mevkisinden Yozgat Çapanoğlu ve Kastamonu Nasrullah Camisi'ne, yine Diyarbakır'da, Niğde'de, Muş'ta, Kütahya'da, Sinop'ta, Zonguldak'ta... Yine, Zonguldak'ın o sahil kesimini çok güzel bir şekilde düzenliyoruz; hem Lavuar alanında hem sahil kesiminde millet bahçeleriyle, yürüyüş yollarıyla inşallah 2023'te Zonguldak'ımız bir başka olacaktır.

Değerli vekillerim, en son Balıkesir Zağnos Paşa Camisi ve etrafında çok önemli bir dönüşüm projesi gerçekleştiriyoruz, bu da çok önemli bir tarihî değerimiz. Orada hem sokak sağlıklaştırma projesi hem meydan projesi hem otopark projesini de başlattık. İnşallah, en kısa zamanda bu tarihî merkezlerimizi, meydanlarımızı gün yüzüne çıkarıyoruz.

Kentsel dönüşümde diğer bir başlığımız... Şehrin içinde kalmış sanayi alanlarını çok daha modern ve geniş alanlara taşıyor, şehrimizdeki, bilhassa o büyükşehirlerdeki otopark ihtiyacını giderecek, trafiği rahatlatacak bölgesel katlı otoparklar yapıyoruz.

Tüm bu yatırımları yaparken kentsel dönüşüm başta olmak üzere şehirlerimizin geleceği adına Meclisimiz de çok önemli düzenlemelere imza attı. Bu düzenlemelerle artık hiçbir kentsel dönüşüm projesi yarım kalmıyor; vatandaşımız tek taraflı fesih hakkına sahip. Ada bazında plan yapılabilir, parsel bazında hiçbir şekilde plan yapılamaz. H:serbest eskiden H:serbest vardı artık bina teşekkülleri neyse

traftaki bina teşekküllerine göre belirleniyor. Eğer parselde imar değişikliğinden dolayı bir değer artışı varsa tamamı devletimize, kamuya aktarılıyor. Bu noktada, bu adımları attıran, kentsel dönüşümde süreci kolaylaştırın ve bu kanunun çıkmasında emeği olan tüm milletvekillerimize de şükranlarımı sunuyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Bugün huzurlarımızda şunu da ifade etmek isterim: Kentsel dönüşümün önünde hiçbir engel yoktur. Belediyelerimizin tespit, yıkım ve inşa konusunda önlerinde hiçbir engel yoktur. Mesele, kentsel dönüşüm konusunda tespitler yapmaktır, kararı vermektir, inisiyatif almaktır, harekete geçmektir. Bu anlamda tüm belediyelerimizi kentsel dönüşüm konusunda çok daha aktif olmaya davet ediyorum ve Bakanlık olarak hiçbir ilimizi, 83 milyon vatandaşımızı ayırt etmeksizin kentsel dönüşümle ilgili her türlü desteği vereceğimizin sözünü de yüce Meclis çatısı altında vermek istiyorum. (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

Değerli milletvekilleri, Mevlâna Hazretleri “Bulutlar ağlamasa yeşillikler nasıl güler.” demiştir. Bugün, dünya genelinde bulutlarımız ağlıyor, yeşilliklerimiz gülmüyor; manzarasıyla, yeşil dokusuyla insanı rahatlatan ormanlarımız aşırı sıcaklar nedeniyle yanıyor. Mavisikle insanımızı umutlandıran, neşelendiren denizlerimiz insan eliyle oluşan kirlilikle boğuşuyor. Eskiden olsa “Tabiatın tercümana ihtiyacı yoktur, onun güzelliğini anlamak için açık bir ruh yeter.” diyebilirdik, Dede Korkut gibi “Kar yaza kalmaz, yeşil güze kalmaz.” diyebilirdik ama artık, dünyamızda iklim değişikliği nedeniyle mevsimler değişmiş; kar yaza, yeşil güze kalmıştır. Bugün, Avrupa Birliği İklim Değişikliği Servisine göre en sıcak yıl olma yolunda hızla ilerliyor ve 2020 yılı tarihteki en sıcak 2020 yılı olacak ve 2040 yılında dünyanın hiçbir yerinde kar yağmayabilir.

Türkiye, bugün, küresel iklim değişikliğiyle mücadele noktasında pansuman tedavileri değil, asıl sorunu ortadan kaldıracak adımları kararlılıkla atmaktadır. Akdeniz havzasında yer alan ülkemiz bugün, iklim değişikliğinin sel, heyelan, fırtına ve kuraklık gibi etkilerini çok ciddi boyutta yaşamış ve yaşamaya da hâlâ devam etmektedir. Bu afetler nedeniyle daha fazla kayıp yaşanmaması için 541 maddelik ulusal, 7 bölgemiz için de 133 maddelik bölgesel iklim değişikliği planlarımızı uygulamaya koyduk. İnşallah, belediyelerimizle el ele verip şehirlerimizi çevreyle, doğayla uyumlu hâle getireceğiz. İşte, 2017 yılında Sayın Emine Erdoğan Hanımefendi’nin başlatmış olduğu Sıfır Atık Projemiz ülkemiz ve dünyamız için atılan en büyük, en kıymetli adımdır. Bugüne kadar 58 bin kurum ve kuruluş binamızda sıfır atık sistemimizi kurduk; 17 milyon tonun üzerinde değerlendirilebilir atığı yine, geri dönüşüme kazandırdık; 17 milyar TL ekonomik kazanç, 343 milyon ton/metreküp su tasarrufu sağladık, 2 milyar ton sera gazı salınımını engelledik, plastik poşet kullanımını yüzde 80 oranında azalttık ve 190 bin ton plastik atığın oluşumunu engelledik. İnşallah, 2023 yılına kadar tüm Türkiye’de sıfır atık sistemini kuracağız. Geri kazanım oranımızı yüzde 35’e çıkararak geri kazanım sektörümüzdeki ham madde ihtiyacını -ki sayın vekilimizin ithal ettiğimizi söylediği- kendi kaynaklarımızdan sağlayacağız.

Bu yıl Meclisimiz çevrecilik konusunda da çok önemli bir kanunu inşallah çıkaracak ve Türkiye Çevre Ajansı kurulacak. Bu kapsamda da depozito iade sistemi etkin bir şekilde tek merkezden yönetilecek ve sıfır atık uygulamaları da hızlı bir şekilde yaygınlaştırılacak.

2020 yılında çevre kirliliğinin önlenmesi amacıyla yine 34 bin çevre denetimi yaptık ve tesislere 227 milyon idari ceza uyguladık.

Son on sekiz yılda İller Bankamızla yerel yönetimlerimize 118 milyar lira finans desteği sağladık.

Değerli milletvekilleri, Cumhurbaşkanımızın milletimizle paylaşmış olduğu 81 ilimize 81 milyon metrekare millet bahçesi ve 22 ilimizde Ekolojik Koridor Projemiz hızla devam etmektedir. Bu kapsamda Ankara’dan Karadeniz’de Kızılırmak deltasına, Ege’de Foça’ya, Akdeniz’de Patara’ya ve Doğu Anadolu’da Van Gölü’ne kadar 4 ekolojik hat oluşturuyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Bakan, sözlerinizi tamamlayın, sürenizi uzattıyorum.

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANI MURAT KURUM (Devamla) - Şu anda yatırım değeri 16 milyar lira olan, 78 ilimizde, 50 milyon metrekare büyüklüğünde 278 millet bahçesi yapıyoruz; 42'sini tamamladık, inşallah öbürlerini de en kısa sürede tamamlayacağız. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Son iki yılda, korunan alan büyüklüğümüzü yüzde 1 artırarak 9,6'dan 10,6'ya çıkardık ki inşallah bu oranımızı OECD verileri olan yüzde 17'ye kadar çıkarmak için gece gündüz çalışıyoruz.

Biraz önce HDP vekillerinin konuşmalarını hakikaten ibretle izledim. HDP vekili kendince bize çevrecilik, şehircilik dersi veriyor. Biz sizin çevreciliğinizi Diyarbakır sokaklarında, dünya mirası Sur'un sokaklarında gördük; Şırnak'ta, Mardin'de yakıp yıktığınız tarihî eserlerde, bu milletin bağımsızlığının simgesi camilerimizin harap hâllerinde gördük! (AK PARTİ ve MHP sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar; HDP sıralarından gürültüler)

Bakın, eski Sur, şimdi yeni Sur.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Hasankeyf'i kim sular altında bıraktı, Hasankeyf'i? Hasankeyf'i kim sular altında bıraktı Sayın Bakan? Hasankeyf'i HDP mi sular altında bıraktı?

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANI MURAT KURUM (Devamla) – Melik Ahmet Caddesi'nin eski hâli, yeni hâli; bakın, bakın. Bakın eski Sur'daki Kaleiçi, Kaleiçi'nin şimdiki, yeni hâli. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Bakın, tarihî değerlerimiz Fatih Paşa (Kurşunlu) Camisi; işte eski hâli, işte yeni hâli. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar; "Bravo!" sesleri, HDP sıralarından gürültüler)

Ardınızda gözü yaşlı on binlerce insan, binlerce aile bıraktınız, ardınızda harabeler içerisinde şehirler bıraktınız; bize çevreciliği de şehirciliği de öğretemezsiniz. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar) Biz sizin çevreciliğinizi işte en son Kırklar Dağı'nda gördük. Bakın, Kırklar Dağı'ndaki binalara bakın. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar) Kırklar Dağı'nda gördük.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Bakan, son kez uzatacağım, sözlerinizi tamamlayın lütfen.

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANI MURAT KURUM (Devamla) –Türkülere konu olmuş o yemyeşil Kırklar Dağı'nda nasıl bir çevre talanı, nasıl bir doğa katliamı yaptığınızı hepimiz gördük. Biz bugün doğuda, güneydoğuda bıraktığınız enkazı, gerçekleştirdiğiniz talanı gidermeye çalışırken, doğuyu, güneydoğuyu karış karış ihya ve inşa ederken bize talandan, katliamdan bahsedemezsiniz. (AK PARTİ ve MHP sıralarından "Bravo!" sesleri, alkışlar; HDP sıralarından gürültüler) Sizler bu ülkede sadece çevre ve şehirciliği değil, eli kalem tutacak gençlerimizin istikbalini, annelerimizin hayalini, Kürt kardeşlerimizin hayatlarını çaldınız, talan ettiniz, katlettiniz. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar, HDP sıralarından gürültüler)

HÜDA KAYA (İstanbul) – Siz çaldınız!

EBRÜ GÜNAY (Mardin) – Parlamentoya hesap vermeye geldin, hesap vermeye. Gördük, gördük; talan ettiniz her tarafı, çalıp çırptınız.

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANI MURAT KURUM (Devamla) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün 12 Aralık. Cumhurbaşkanımız İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı olduğu dönemde, yine 12 Aralık gününde Siirt'te bir şiir okumuş ve ardından bu şiir nedeniyle mahkûm edilmişti. Milletimizin bir çiğ gibi büyüyen desteğini gölgelemek, İstanbul'dan başlayan "büyük Türkiye" yolculuğunu engellemek istemişlerdi. On sekiz yıldır her türlü engelleme girişimine rağmen, Cumhurbaşkanımızın önderliğinde, büyük Türkiye yolculuğumuz Allah'ın izni, milletimizin desteğiyle, yeni başarı hikâyeleriyle devam edecektir. (AK PARTİ sıralarından "Bravo!" sesleri, alkışlar; HDP sıralarından gürültüler)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, lütfen...

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANİ MURAT KURUM (Devamla) – Bakanlık olarak biz de tarihin, milletimizin, Cumhurbaşkanımızın omuzlarımıza yüklediği misyon gereğince insan odaklı, yaşam kalitesi yüksek şehirler oluşturulmasına yönelik çalışmalarımıza kararlılıkla devam edeceğiz. AK PARTİ olarak bugüne kadar vatandaşımızın, şehirlerimizin ihtiyacı olan her projeyi tek tek hayata geçirdik.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Bakan, son kez bir dakika açacağım ama başka açmayacağım. Lütfen toparlayın.

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANİ MURAT KURUM (Devamla) – Marmaray'ı, Avrasya Tüneli'ni, Yavuz Sultan Selim Köprüsü'nü, Osmangazi Köprüsü'nü, İstanbul Havalimanı'nı, şehir hastanelerimizi, Türkiye'nin en modern stadyumlarını, binlerce sosyal ve kültürel tesisleri, binlerce park, onlarca millet bahçesini, yüz binlerce konutu aziz milletimize armağan ettik. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Şimdi de Ulaştırma Bakanlığımızla beraber cumhuriyet tarihimizin en büyük dönüşüm projesini hayata geçiriyoruz. İstanbul Boğazı'mızı koruyacak, millet bahçeleriyle, ekoloji koridorlarıyla Türkiye'nin en çevreci projesi olacak Kanal İstanbul Projesi'nin adımlarını atıyoruz. (AK PARTİ sıralarından “Bravo!” sesleri, alkışlar; HDP sıralarından “Yaptırmayacağız.” sesleri) 81 ilimizde 83 milyon vatandaşımıza tüm ekibimizle gece gündüz demeden hizmet edeceğiz. İnşallah eserlerimizle milletimizin gönlünü kazanacak, duasını alacağız. (HDP sıralarından gürültüler)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANİ MURAT KURUM (Devamla) – Ben bu duygularla 2021 yılı bütçemizin ülkemize hayırlı olmasını diliyorum, sizleri saygıyla, sevgiyle selamlıyorum. (AK PARTİ ve MHP sıralarından “Bravo!” sesleri, alkışlar; HDP sıralarından gürültüler)

BAŞKAN – Arkadaşlar, sayın milletvekilleri, biraz sakın lütfen.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Beştaş, buyurun.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

15.- Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, Çevre ve Şehircilik Bakanı Murat Kurum'un 230 sıra sayılı 2021 Yılı Bütçe Kanunu Teklifi ile 231 sıra sayılı 2019 Yılı Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin beşinci tur görüşmelerinde yürütme adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Doğrusu, depremde yıkık binaların üzerine çıkıp poz veren Bakan bize insanlık dersi veremez. (HDP sıralarından alkışlar) Bu konuda kendisini men ediyoruz. Ayrıca atanmış bir kişi olarak gelip burada seçilmiş milyonlarca insanı temsil eden grubumuzu böyle itham edemez. Bunu asla kabul etmeyiz. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

FUAT KÖKTAŞ (Samsun) – Burada yemin etti, yemin!

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Diğer bir mesele, Sayın Başkan...

BAŞKAN – Arkadaşlar, müsaade edin.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Ben kürsüdeki konuşmamda da söylemiştim; burada alkış almak için, halka gerçekleri göstermemek için, hırsızlıkları, yolsuzlukları örtmek için HDP'ye saldırıyorlar, bu, bir AKP klasiği.

HALİL ETYEMEZ (Konya) – Hadi oradan!

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Bakan yirmi dakika konuştu, tek bir alkış almadı; ne zamanki bizi itham etmeye başladı, alkış aldı. Bu da siyasetin başka bir yönü. (HDP sıralarından alkışlar)

Önce şunu söyleyeyim, Sayın Bakana söylüyorum: Önce bize Kanal İstanbul güzergâhında peşkeş çektiğin arazileri anlat. Kimlere sattın? Onları bir anlatın. (HDP sıralarından alkışlar) Katar’a neler verdin? Onları bir anlat. Sur’u nasıl yıktığınızı, beş yıldır sokağa çıkma yasağı olduğunu bir anlat da bütün Türkiye görsün. (HDP sıralarından alkışlar)

SALİH CORA (Trabzon) – Siz yıktınız, siz!

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Hasankeyf’i sular altında bıraktınız, bir anlatın, bunu görelim. (Çevre ve Şehircilik Bakanı Murat Kurum tarafından fotoğraf gösterilmesi)

(AK PARTİ ve MHP sıralarından sürekli alkışlar, HDP sıralarından gürültüler)

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Teşekkür ederim, beni alkışlıyorlar herhâlde!

Yalan! Yalan! Onlar sizin bilgisayarda gerçekleri gizlemek için oluşturduğunuz resimler.

(AK PARTİ ve MHP sıralarından sürekli alkışlar, HDP sıralarından gürültüler)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, hiçbir şey duyamıyorum şu an. Sayın milletvekilleri, bakin hiçbir şey duyamıyorum; duyamazsam yönetemem.

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – Sayın Başkan, biz masaları kırmıyoruz, alkış çalıyoruz.

BAŞKAN – Aferin, çok güzel, bir şey demedim ama duyamıyorum yani.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Bu şehirde Melik Ahmet Caddesi’ni iki yılda üç kez yıkıp yaptı kayyumunuz, biliyor musunuz? Yıkıyor, tekrar yapıyor; yıkıyor, tekrar yapıyor. Acaba o paraları nereye veriyorsunuz? Onu bir anlatın da anlayalım gerçekten.

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – Sen anlayamazsın!

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Kayyum yönetimindeki Sur Belediyesi yetki sınırları içinde olmamasına rağmen “Dört Ayaklı Minare’nin Çevre Düzenlemesi” adı altında milyarlarca lira ödeme yaptı. Orada Tahir Elçi’nin kanı var, kanı var; bundan asla kurtulamayacaksınız. Hâlâ katilleri yargılanmadı, siz Dört Ayaklı Minare’den rant devşiriyorsunuz, oradan bile rant devşiriyorsunuz ve bu konuda elimde sayısız rakamlar var. Çevre ve Şehircilik Bakanı bu şekilde işlediği suçların üstünü örtemez. Kaz Dağları’ndan Hasankeyf’e, Hasankeyf’ten Sur’a, Sur’dan Şırnak’a, Botan’a, her tarafta sizin yaptığınız...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) -Sayın Başkan, onlara on dakika verdiniz.

BAŞKAN – Bir dakika daha uzatacağım, son kez uzatıyorum, demin konuşamadığınız için.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) -Bu konuda siz halktan gerçekleri gizleyemeyeceksiniz çünkü HDP var.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Kırklar Dağı’nın hesabını verin, biz her şeye hazırız.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) - Orada İçişleri Bakanı kendini tutamıyor -biraz sonra kürsüye çıkacak- çünkü bu suçları beraber işliyorsunuz, hepiniz aynı ittifak hâlindeyiz.

Bu kadarı yeter sanırım.

Teşekkür ediyorum. (HDP sıralarından alkışlar, AK PARTİ sıralarından gürültüler)

BAŞKAN -Arkadaşlar müsaade eder misiniz.

Sayın Kurum, sataşmadan söz istiyor musunuz? Ağır ifadeler var, yerinizden değil, kürsüden.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) -Ya, zorla söz verilecek.

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Böyle söz verilir mi?

BAŞKAN - Buyurun. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

III.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR (Devam)

14.- Çevre ve Şehircilik Bakanı Murat Kurum'un, Siirt Milletvekili Meral Daniş Beştaş'ın yaptığı açıklamasında Hükûmete ve şahsına sataşması nedeniyle konuşması

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANI MURAT KURUM – Şimdi İzmir'de... (HDP sıralarından sıra kapaklarına vurmalar)

BAŞKAN – Arkadaşlar, kürsülere zarar vermeyin, elinizle vurun masanın üstüne.

Buyurun.

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANI MURAT KURUM (Devamla) – Ben İzmir'e gittim, sokak sokak, İzmir'de, Bornova'da, Bayraklı'da, Karşıyaka'da, Seferihisar'da ne kadar depremzede vatandaşım varsa onlarla bir, beraber oldum. (HDP sıralarından gürültüler, sürekli sıra kapaklarına vurmalar)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, duyamıyorum, yapmayın.

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANI MURAT KURUM (Devamla) – Gece gündüz onların acısını paylaştım. Hiçbir enkazın üstüne çıkmadım. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar) Sen, o kadar iyicisin ki enkazın üstüne çıkabiliyorsun.

Sizin vatandaşla, şehirle bir derdiniz olmadığı için ne yapıldığını, ne olduğunu da hiçbir şekilde bilmeden iftira atıyorsunuz. Bu Kanal İstanbul'la ilgili hiçbir kişiye peşkeş çekmedik.

Biz on sekiz yıldır bu ülkede gece gündüz milletvekillerimizle, belediye başkanlarımızla milletimizin duasını almak için çalıştık, yine çalışacağız, yine çalışacağız, yine çalışacağız. (AK PARTİ ve MHP sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar; HDP sıralarından gürültüler)

FUAT KÖKTAŞ (Samsun) – Ağzına sağlık.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Bakan.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Beştaş, Sayın Bakan sataşacak bir söz söylemedi.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkan, son sözü...

BAŞKAN – Sayın Beştaş, sataşacak herhangi bir şey söylemedi.

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Bakanı siz zorla çıkardınız, talebi yoktu.

BAŞKAN – Sayın Toğrul, sen mi yöneteceksin burayı, ben mi yöneteceğim! Müsaade edin.

Sayın Beştaş, sataşacak herhangi bir ifadede bulunmadı.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkan, kayıtlara geçsin.

BAŞKAN – Söyleyin, kayıtlara girsin, konuşun, tamam.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkan, siz... [AK PARTİ sıralarından alkışlar (!)]

BAŞKAN – Arkadaşlar, yapmayın lütfen. Sayın milletvekilleri, rica ediyorum!

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Açmıyorum, buyurun siz söyleyin, kayıtlara girsin.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Tarafsız olmak zorundasınız.

BAŞKAN – Tarafsızım zaten.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Oraya “Ağır itham var.” diye özellikle söz veriyorsunuz, son sözü Bakana veriyorsunuz.

BAŞKAN – Ama sataştınız. Size bir sataşma yok.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Son söz buranıdır. Sataştı, nasıl sataşmadı? Ben tutanakları istiyorum.

BAŞKAN – Son söze daha geleceğiz, son söz Sayın Servet Ünsal’ın milletvekili olarak; vereceğim ona söz.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Ama son söz bakanın değildir yani burada.

BAŞKAN – Efendim, böyle bir şey olabilir mi? Sataşma olursa olur. Bakın, bakanla, bakanlarımız ile milletvekillerimizin Genel Kurula katılmaları arasında hiçbir fark yoktur İç Tüzük’e göre.

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Bakanın hiç talebi yoktu, talebi. Talebi yoktu.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Gürültüden kendisinin ne dediğini anlamadım bile. Şu anda anlamadım bile. Tutanaklara bakacağım. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

BAŞKAN – Tamam, mesele yok. Kayıtlara girdi, tutanaklardan okursunuz.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Tutanaklara bakacağım.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

II.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN

GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- 2021 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi (1/281) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 230) (Devam)

2.- 2019 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/280), 2019 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifine İlişkin Olarak Hazırlanan 2019 Yılı Genel Uygunluk Bildirimi ile 2019 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 190 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporu, 2019 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2019 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/1322) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 231) (Devam)

A) SAĞLIK BAKANLIĞI (Devam)

1) Sağlık Bakanlığı 2021 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Sağlık Bakanlığı 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

B) TÜRKİYE HUDUT VE SAHİLLER SAĞLIK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)

1) Türkiye Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğü 2021 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Türkiye Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğü 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

C) TÜRKİYE İLAÇ VE TIBBİ CİHAZ KURUMU (Devam)

1) Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu 2021 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

Ç) TÜRKİYE SAĞLIK ENSTİTÜLERİ BAŞKANLIĞI (Devam)

1) Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığı 2021 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığı 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

*D) ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI (Devam)**1) Çevre ve Şehircilik Bakanlığı 2021 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi**2) Çevre ve Şehircilik Bakanlığı 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı**E) TAPU VE KADASTRO GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)**1) Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü 2021 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi**2) Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı**F) İÇİŞLERİ BAKANLIĞI (Devam)**1) İçişleri Bakanlığı 2021 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi**2) İçişleri Bakanlığı 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı**G) EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)**1) Emniyet Genel Müdürlüğü 2021 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi**2) Emniyet Genel Müdürlüğü 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı**Ğ) JANDARMA GENEL KOMUTANLIĞI (Devam)**1) Jandarma Genel Komutanlığı 2021 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi**2) Jandarma Genel Komutanlığı 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı**H) SAHİL GÜVENLİK KOMUTANLIĞI (Devam)**1) Sahil Güvenlik Komutanlığı 2021 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi**2) Sahil Güvenlik Komutanlığı 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı**İ) GÖÇ İDARESİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)**1) Göç İdaresi Genel Müdürlüğü 2021 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi**2) Göç İdaresi Genel Müdürlüğü 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı**İ) AFET VE ACİL DURUM YÖNETİMİ BAŞKANLIĞI (Devam)**1) Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı 2021 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi**2) Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı*

BAŞKAN – Yürütme adına son söz, İçişleri Bakanı Sayın Süleyman Soylu'nun.

Buyurun Sayın Soylu. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

FUAT KÖKTAŞ (Samsun) – Allah'ın aslanı geliyor!

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; İçişleri Bakanlığı 2021 yılı bütçesi münasebetiyle söz almış bulunuyor, Gazi Meclisimizi saygıyla ve hürmetle selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Sayın Başkan ve değerli milletvekilleri; dün bir şehit cenazesindeydim, Ankara'da da arkadaşlarımız. Biz Yüzbaşı Yasin'in, arkadaşlarımız da Uzman Çavuş Oğuzhan'ın cenazesindeydi. Geçen hafta da bir şehit cenazesindeydim. Hayatımda duyduğum belki de en asil cümleyi duydum. Eğildim, şehidin eşine başsağlığı diledim, dedi ki: “Bakanım, benim eşim işine hiç geç kalmadı, nereye çağırıldıysa da gitti. Sayın Bakanım, şimdi Allah onu sevdi ve çağırdı, onun en yüce katına gitti.” Bu memleket niye hür biliyor musunuz, bu memleket niye bağımsız ve bu memleket niye ayakta? Asaletine, toprağının sadakatine, ülkesinin bölünmez bütünlüğüne inanan, iman eden bu kadınlar ve bu insanlar sayesinde. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar) Bu vesileyle, bütün şehitlerimizin, gaza ehli bütün gazilerimizin, hepsinin huzurunda rahmetle, minnetle, şükranla; yaşayan gazilerimizin de sıhhat ve afiyetle hepsinin huzurunda eğiliyorum. Allah bizi onlara mahcup etmesin inşallah. (AK PARTİ sıralarından “Amin” sesleri, alkışlar)

Sayın Başkan ve değerli milletvekilleri; bizler Filistin ve Afganistan zulümlerini, İran-Irak Savaşı'nı, ASALA ve PKK'nın terör eylemlerinde şehit olan evlatlarımızın acı haberlerini, darbe bildirilerini izleyerek büyüdük. Emperyalist dünya son üç yüz yılda ürettiği huzursuzluğun tüm maliyetlerini ve bütün sorunlarını bizim coğrafyamıza yükledi. Ancak 21'inci yüzyıl dünyada ve Türkiye'de farklı başladı. 90'lı yıllarda hep birlikte büyük heyecanla takip ettiğimiz Avrupa Birliğinin nasıl 21'inci asrın başından itibaren akamete uğradığını, dünyanın büyük bir yönüzlük ve karmaşıklık içerisinde kıvrandığını... Bu dönemde Türkiye, şükür ki kendi gücüyle ayakta kaldı. Yüzyılın başından itibaren, yenilediğimiz ve yükselttiğimiz altyapımızla, kapasitemizle, yerli ve milli insansız hava araçlarımızla, helikopterlerimizle, füzelerimizle, tüm savunma sanayisi ürünlerimizle, yazılımlarımızla, dünyanın en modern sağlık tesisleriyle, hastanelerimizle, dünyanın en büyük havalimanlarıyla, göç yönetimindeki vicdanımızla ve nihayetinde, Allah'a hamdolsun ki Ayasofya Camisi imzalı kendi kimliğimizle dünyanın önüne farklı bir seçenek sunduk. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar) Bu coğrafyayı esaret ve prangalarıyla mahkûm etmeye çalışanlar, 21'inci asrın başından itibaren yaptığımız bu yürüyüşü, istemeseler de hayranlıkla ama aynı zamanda büyük bir şaşkınlık ve kıskançlıkla takip ediyorlar. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Bugün, terörle mücadelede yalnız bırakılmış bir Türkiye var. İsviçre 3 bin metre rakımda turistler için teleferik yaparken, biz Van ilimizin İran sınırında 3.055 rakımda karakol kurup terör, kaçakçılık ve uyuşturucuyla mücadele ediyoruz ama aynı zamanda, İsviçre'nin yaptığını da yapmaya çalışıyoruz. Bugün, uyuşturucuyla mücadelede yalnız bırakılmış bir Türkiye var. Hollanda 14.400 hektara ektiği lalelerle ekonomisini planlarken, biz geçen yıla göre 2,7 kat artan ve 115 milyon adet kenevirin ekimine tedbir almakla; 22,9 milyar TL'lik -22,9 milyar piyasa fiyatlı- kenevire tedbir almakla uğraşyoruz ama aynı zamanda, Hollanda'nın yaptığını da yapmaya çalışıyoruz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

HÜDA KAYA (İstanbul) – Siz yaptınız, hepsini siz yaptınız!

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU (Devamla) – Yatırımcısı oldukları terör örgütlerinin petrol alışverişlerine ve simbiyotik ilişkilerine ses çıkarmayanlar, ülkemizde bulunan, neredeyse İrlanda'nın nüfusu kadar yabancıyı görmezden geliyor; Ege ve Akdeniz'de yakaladıkları göçmenleri de ölüme mahkûm ediyorlar. Ama Türkiye doğru stratejilerle ve 21'inci yüzyılda ürettiği gücüyle, üzerine yıkılan tüm bu sorunların üstesinden gelmektedir.

Şimdi soruyorum: Hangi birimiz, on yıl önce, Batılılar Doğu Akdeniz'de petrol ararken bizim de hak iddia edebileceğimizi hayal ederdi? Hani birimiz Kıbrıs'ta Maraş'ı kimseye sormadan, dünyanın parmak sallamasına bakmadan tekrar açabileceğimizi hayal ederdi? Hangi birimiz kardeşlerimizle el ele verip Karabağ meselesini "Karabağ zaferi" olarak göreceğimizi hayal ederdi? (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar) Hangi birimiz sınırların ötesinde, 8.161 kilometrekarede tam tamına 1 milyon 750 bin insanın hayatını normalleştirebileceğimizi ve onlara şu Anadolu medeniyetinin elini uzatabileceğimizi hayal ederdi, hangi birimiz?

Hanımefendiler, beyefendiler, kıymetli milletvekilleri; bu memleket Irak'ın biraz ötesine gitti de şalterimizi indirdiler. Allah'ımıza şükürler olsun, bugün Amerika ne derse desin, Avrupa ne derse desin, değil şalterimizi indirmek, terör örgütü neredeyse kafasına binen güçlü ve büyük bir Türkiye var. (AK PARTİ ve MHP sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar) Hangi birimiz, dün İsrail'den paramızla aldığımız Heron'ları tamir ettirmeye çalışırken, sırada beklerken, bugün kendi İHA'larımızı, kendi SİHA'larımızı yapabileceğimizi, kendi mühendislerimizin ay yıldızlı imzalarını çakabileceğimizi hayal ederdik? Allah'a hamdolsun.

Şimdi bir şey daha söylüyorum; geçtiğimiz on yılı anlattım, önümüzdeki on yılı anlatıyorum. Türkiye, bugün, Allah'a hamdolsun ki milyonlarca insanıyla birlikte ve gönül coğrafyamızdaki milyonlarca insanla birlikte Kızıllema'ya doğru yürüyor. (AK PARTİ ve MHP sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

Şunu arz etmek istiyorum: Bu Meclis kurulduğu günden itibaren çok zor günler yaşamıştır. Özgürlüğümüz, bağımsızlığımız ve demokrasimiz için bu Meclis çok emek vermiştir. Dünyada bir Kurtuluş savaşını bilfiil yönetmiş tek Meclis bizim Meclisimizdir. Her darbeye, her cunta yönetiminde itibarı zedelenmek istedi bu Meclisin, siyaseti aşağılandı. En son 15 Temmuzda -hepimiz yaşadık- fiilen bombalandı. Oysa bugün tarihimizin en büyük fırsatını yakaladık. Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ten Menderes'e, Demirel'den Özal'a, Türkeş'ten Erbakan'a, bu mücadelenin ızdırabını çeken tüm devlet adamlarımızla beraber, tırnaklarımızla kazıya kazıya Türkiye bu noktaya geldi. Bizi bir alana hapsedmeye çalışanlara karşı, ilk kez, sorunları onların sahasına yıkabilen bir Türkiye var; ürkmeyen, korkmayan, çekinmeyen, her meselenin adını koyabilen bir Türkiye var. Göç, terör artık onların da sorunudur. Gelişmiş dünyayı ilk kez yükselişte değil, dağılmak üzere olan birlikleriyle beraber yakaladık. Onları ilk kez, toplumun önünde itibar kaybeden, sorgulanan, yetersiz liderleriyle beraber yakaladık. Marjinal grupların egemen olduğu ve medeniyetlerinin savrulma yaşadığı bir hâlde yakaladık. Kapitalist ve emperyalist zihniyetlerin sorunlarına hapsolmuşken yakaladık. Bizi bu ülkede gecelik yüzde 8.000'lik faizlerle, bizi bu ülkede gazete manşetleriyle terbiye etmeye çalışanlara karşı, ilk kez, siyasetin gücüyle, devletin gücüyle ve milletimizin asil, dik duruşuyla beraber karşı çıkan, cevap veren bir Türkiye var. Bir çağrım var: Bu fırsatı hep beraber kaçırmayalım. Bu, gelecek nesillerimize, geçmiş nesillerimize ve bize emanet bırakılan bu Türkiye'ye karşı en büyük sorumluluğumuzdur.

Bugün geldiğimiz sonuç, sadece bize bir fayda sağlamıyor; Türkiye, dün İstiklal Savaşı'nda olduğu gibi, bugün geldiği seviyeye birlikte mazlum milletlere de yol gösteriyor, cesaret veriyor, vizyon veriyor ve bu büyük siyaseti oluşturuyor. İşte bu büyük siyaseti kişiliği, inancı, milletin ruhunu, tarihini anlama kabiliyeti, iradesi ve liderliğiyle pekiştiren Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'a hem bu Gazi Meclisin önünde hem de tarihin huzurunda teşekkür ediyorum. (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar) Ve yine, Cumhuriyet İttifakı'yla beraber ülkemizin bekası ve milletimizin bekası için her türlü sorumluluğu alan, hiçbir siyaset pazarlığının içerisinde olmayan Milliyetçi Hareket Partisinin Genel Başkanı Sayın Doktor Devlet Bahçeli'ye de hassaten şükranlarımızı sunuyorum. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

Sayın Başkan, çok kıymetli milletvekilleri; 2020 yılının insanlığa ve ülkemize yaşattıkları açısından çok farklı bir yıl olduğu elbette ki izaha muhtaç değildir. Tüm dünyanın gündemi hâline gelen Covid-19 salgınında gerek sağlık altyapımızın sağlamlığı gerekse devlet geleneğimizin ve idari yapımızın gücü sayesinde, Batı'da maske korsanlığının yaşandığı bu sorunun altında ezilmedik, âciz kalmadık.

Bu vesileyle, emeği geçen sağlık çalışanlarımıza, sahada tedbirleri uygulayan valilik, kaymakamlık ve kolluk personelimize, her biri büyük bir emeğin sahibi olan muhtarlarımıza, tüm kamu kurumlarının personellerine, Vefa Sosyal Destek Grubunun neferlerine, ekmek yapan fırıncılara su ve market alışverişlerini taşıyan kuryelere, zor şartlara rağmen milletimize hiçbir şeyin sıkıntısını çektirmeyen esnafımıza, sanayicimize, tüccarımıza, çiftçimize, sokak hayvanlarına el uzatan koca yürekli hayvansövelere kadar aziz milletimizin tüm fertlerine şükranlarımızı sunuyorum. Ama burada, hepimizin affına sığınarak, bu meselenin nasıl yürütüldüğünü en yakından bildiğim bir insan olarak hepimizin huzurunda Sağlık Bakanımız Doktor Fahrettin Koca'ya, bir kahraman adama minnetlerimi, şükranlarımızı ve teşekkürlerimi arz ediyorum. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

Bu yıl deprem ve afet yönetimi konusunda da zorlu ama -Allah'a çok şükürler olsun, Allah bir daha yaşatmasın- önemli sınavlar verdik. Bu yıl yaşadığımız hiçbir afette; Elâzığ Sivrice, Van Başkale, Bingöl Karlıova, İzmir Seferihisar depremlerinde, Giresun ve Bursa'daki sel afetlerinde, Hatay'daki yangında ve birçok afette müdahale, barınma ve yardım konusunda hiçbir sıkıntı, hiçbir karmaşa ve yetersizlik yaşanmamıştır. Şunu rahatlıkla ifade ederim, göğsümüzü gere gere söyleriz: Bir müdahalede ve afet yönetiminde ortaya koyduğumuz performansı ne Amerika Birleşik Devletleri'nde kimse bulabilir ne Avrupa'da kimse bulabilir. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar) Bir kasırgada bile

feleklerini şaşırın, ne yapacaklarını bilmeyen Avrupa'yı, Amerika'yı hep beraber gördük. Allah'ımıza şükürler olsun, kapasitemiz, kabiliyetimiz bu ülkemizin insanının ve ortaya koyduğu kapasitenin ve kabiliyetin sonucudur.

Ve yine, özellikle bu yıl meydana gelen afetlerde toplam 338 vatandaşımız sağ olarak kurtarılmıştır. Bu çalışmalara katılan devletin tüm birimlerine ve sivil toplum kuruluşu çalışanlarına teşekkür ediyoruz.

Bu yıl tüm afetlerde toplamda 1 milyar 246 milyon TL acil yardım ödeneği kullanıldı, geçen yıl bu rakam 386,5 milyondur. Bu vesileyle afetler sebebiyle kaybettiğimiz tüm vatandaşlarımıza Cenab-ı Allah'tan rahmet, yaralılara sağlık ve afiyet diliyorum, bu afetlerle karşı karşıya kalanlara da geçmiş olsun dileklerimi iletiyorum.

Bu konuda da şunu söyleyeyim: Tüm tedbirlerimizi almaya çalışıyoruz. Elbette ki eleştireceksiniz, eleştiriniz bize kendi sorumluluklarımızı daha fazla hatırlatmaktadır, bunun da bilinci içerisindeyiz ama bir şeyi ifade etmek istiyorum: Allah'a yemin olsun ki yarın deprem olacakmış gibi hepimiz büyük bir gayret, çalışma içerisindeyiz. Bu konuda işin siyasetini yapanı Allah da çarpar, bu millet de çarpar; bunu çok net şekilde söyleyeyim. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

Trafik güvenliğinde attığımız adımlarla Birleşmiş Milletler Genel Kurulunun 2011-2020 yılları arasında trafik kazalarında ölüm vakalarının yüzde 50 azaltılması hedefini tutturabilen 2 ülkeden 1 tanesiyiz. Bu, Türkiye için büyük bir başarı hikâyesidir. Bu bizim kapasitemizin, yollarımızın, sağlık altyapımızın, havalimanlarımızın ve trafikteki geldiğimiz denetim mekanizmasının en önemli sonucudur. Çok net bir şekilde söyleyeyim: Burada, 2015'te yılda 7.530 insan kaybediyorduk. Bu yılı neyle kapatacağız biliyor musunuz? 4.930'un altında bir rakamla kapatacağız. Peki hedefimiz? Avrupa'da yüz binde 5'tir, Almanya'da yüz binde 3,9. Birleşmiş Milletler Genel Kurulu bizi 2011 yılında ölçtü, yüz binde 13,4'tük; şimdi, inşallah bu yılı yüz binde 5,9'la kapatacağız. İnşallah en yakın zamanda bunu yüz binde 5'e, daha sonra Almanya seviyesi yüz binde 3,9'a, daha sonra İngiltere seviyesi yüz binde 2,8'e çekeceğiz, göreceksiniz. Şu anda Birleşmiş Milletler, Dünya Sağlık Örgütü "Siz bunu nasıl başarabildiniz?" diyor. Çünkü başımızda bir dünya lideri var, hedef veriyor ve bunun için de büyük bir gayret ortaya koyuyoruz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Hedefimiz trafikte sıfır can kaybıdır.

Çarşı ve mahalle bekçiliğinin canlandırılması ve kolluk birimlerinin kapasitesinin yükseltilmesi... Evde hırsızlık olayları 15 Temmuzdan sonra günde... Şunu söyleyeyim: Ankara'da hırsızlık suçu işlemiş herkesi bir polise zimmitledik; günde 3 hırsızlık oluyor, o da dışarıdan geliyor. Türkiye'de toplam hırsızlık sayısı 285'ti, bu yıl 157'ye geriledi, inşallah önümüzdeki yıl hedefimiz bunu 100'e indirmektir. Ankara'da günde 3, İzmir'de günde 5, İstanbul'da günde 36 hırsızlık oluyor. (HDP sıralarından gürültüler)

BAŞKAN – Arkadaşlar, biraz sakin, lütfen.

Sayın milletvekilleri...

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU (Devamla) – Kim laf atıyor bilmiyorum da...

BAŞKAN – Ben de bilmiyorum ama buyurun, devam edin.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU (Devamla) – Siz laf atıyorsanız, tırnakçılığa alışmışsınız canım zaten, milletvekiliniz adamın cebindeki telefonu çalıyor, telefonu, laf atma. (AK PARTİ ve MHP sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar; HDP sıralarından gürültüler)

Laf atma bana. Ama başka bir şey daha söyleyeyim: Bak, o telefonu asit kuyusuna atsan da içindekileri çözebilecek teknolojiye ulaştık biz; Amerika'da yok, Amerika'da. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar; HDP sıralarından "Yalan, yalan..." sesleri, gürültüler)

Yine, 6284 sayılı Kanun kapsamındaki kadın cinayeti sayısı geçen yıl 8 Aralık itibarıyla 319'du, bu yıl yüzde 22 azalışla 249'dur; 1'i bile fazladır. Biliniz ki -çok fazla uzatmayacağım bu bahsi ama- en çok uğraştığımız bahis bu bahistir ve burada, bir taraftan Aile, Bakanlığı -onun liderliğinde- ardından Millî Eğitim Bakanlığı, ardından Adalet Bakanlığı, bizler ve Diyanet İşleriyle birlikte bu meseleyi Türkiye'nin gündeminden çıkarabilmek için büyük bir gayret ortaya koyuyoruz.

Ve yine, cumhuriyet tarihinin en büyük uyuşturucu ve suç geliri operasyonu olan Bataklik operasyonu 2020 yılı içinde yapılmıştır. Bu yıl uyuşturucu suçlarında gözaltı 209 bindir; dikkat edin bu rakama. 22.518 kişi tutuklanmıştır, hâlen uyuşturucu suçlarından tutuklu bulunanların sayısı 83.675 kişidir. Yine bu mücadeleyle 2017'de 941 olan uyuşturucu bağlantılı can kaybı sayısı -Adli Tıp Kurumu rakamıdır- yüzde 64 azalışla 2019'da 342'ye gerilemiştir. Bu yılın ilk on aylık rakamı ise 143'tür. Buradan söylüyorum, teröriste ne muamele yapıyorsak uyuşturucu satışına aynı muameleyi yapmak yeminimizdir, ahdimizdir. Anneleri, çocukları bunlardan kurtarabilmek, gelecek nesillerimizi bunlardan kurtarabilmek bizim en büyük ama en büyük felsefemizdir. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

Nüfus ve vatandaşlık hizmetlerinde çok ciddi bir mesafe aldık. Bugün yeni kimlik kartı verilmesinde tüm nüfus müdürlüklerinde müracaattan itibaren büyükşehirlerde bir artı bir günde, Anadolu'nun diğer vilayetlerinde üç artı bir günde hepsini verebiliyoruz. Siz de pasaport alıyorsunuz, nüfus kağıdı alıyorsunuz, ehliyet alıyorsunuz; Türkiye'nin bugün bu konuda elde ettiği mesafe dünyanın birçok ülkesinde yok ve göreceksiniz, bu bizim en önemli ihraç kalemlerimizden olacak, burada elde ettiğimiz teknoloji. 2016'dan bugüne kadar yaklaşık 61 milyon vatandaşımızın kimlik kartını dağıttık ve yine ifade edeyim, nüfus işlerinde dünya ölçeğinde bir devrim yaptık.

Yeni markalar üretmeye devam ettik. Geçtiğimiz yıllarda KADES'e -ki 1 milyona ulaşıyor- yaklaşık 60 bin ihbar geldi, 30 bininin gerçek ihbar olduğu... Üç dakikada, dört dakikada polis ekiplerimiz gidiyor. Bunun için yüce Meclisimizden de yardım istiyoruz, destek istiyoruz. Sadece kadınlar girebiliyor, erkekler KADES'i indiremiyorlar ve inanıyorum ki... Yani şiddet görüp görmemek önemli değil; bir de şunu düşünün, şiddet gören birisini yanınızda gördüğünüz an, hemen, bir tek tuşa bastığınızda, dört dakika sonra... (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Dünyanın hiçbir ülkesinde devletin oluşturduğu ve özel sektörün oluşturduğu böyle bir kabiliyet söz konusu değildir; eğer bulursanız örnek olarak, gösterin.

Yine "Uyuma" "Açık Kapı" "Kırmızı Düdük" "Güven Masası" gibi markalar ve birçok marka geçen yılın markasıydı. Yeni marka ve projeler ürettik. Uyuşturucuyla mücadelede "En İyi Narkotik Polisi; Anne" siber güvenlikte "SİBERAY" çevre ve hayvanlara karşı işlenen suçlar için HAYDİ, kendimizi görmek için Dijital Memnuniyet Anketi, afetlere müdahalede yeni gücümüz Polis Arama Kurtarma Timi kurduk; aynen JAK gibi, bu da PAK; o da Türkiye'de çok önemli bir alan ortaya koyacak. Özel Harekât eğitimleri için -dünyada 4 ülkede var- SATEM ve yine salgın sürecinde kısıtlamaya tabi vatandaşlarımız için kurulan Vefa Sosyal Destek Hattı bu yılki markalarımızdır.

Yine, önemli bir şey daha söyleyeyim: E-devlet Projesi'nde Hükümetimiz Türkiye'ye çağ atlatmıştır. Sadece e-bilişim, e-devlet, teknoloji, verimlilik ve üretimde ortaya koyduğumuz kaynaklardan elde ettiğimiz tasarruf 2020 yılı içerisinde şu saate kadar 9,1 milyar liradır; 9,1 katrilyon. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Değerli milletvekilleri, eskiye göre çok önemli bir farkımız var, artık hiçbir probleme tek gözlükle bakmıyoruz. Mesela kırk yıldır mücadele ettiğimiz PKK terör örgütüne karşı artık sadece silahlı mücadele yürütmüyoruz; arkasındaki destekle hem sebep olup hem de sömürdükleri doğu ve güneydoğunun geri kalmışlığı ve yalnızlaştırılmasıyla da mücadele ediyoruz. Örgüte istihbarat sağlayan, belediye keçesiyle çukur kazan, belediye aracılığıyla terörist cenazesini kaldıran, bombalı eylem yapturan, teröristin adını cadde ve sokaklara veren, belediye binasına roketatar ve silah depolayan, arka odadaki Kandil'in müfettişinden talimat alanlara, elinde silah yok ve mağarada yaşamıyor diye göz yumuyoruz artık. (HDP sıralarından gürültüler)

(HDP milletvekillerinin fotoğraf göstermeleri)

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU (Devamla) – İspanya Batasuna’ya ne yapmışsa biz onu yapıyoruz. İspanya Yüksek Mahkemesi Batasuna’yı kapatırken demişti ki: “Şiddetin kınanmasının reddedilmesi ve bunun diğer bütün partiler tarafından kınanırken yapılmaması terörizme örtülü bir destek anlamına gelir.” (HDP sıralarından gürültüler) Hani birileri bugün PKK’yı kınayamıyor ya, Batasuna avukatları AİHM’e itiraz edince AİHM de net bir cevap verdi, dedi ki: “Tek gerçekçe bu değil ama tek gerçekçe bu olsaydı bile karar doğrudur, sözleşmeye aykırı değildir.” (HDP sıralarından gürültüler, sıra kapaklarına vurmalar)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri... Sayın milletvekilleri...

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU (Devamla) – İşte, biz meseleye böyle bakıyoruz. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar; HDP sıralarından sıra kapaklarına vurmalar) İtalya’da olan biten bizdekinin aynısıydı. 2013’te 38, 2018’de 43, 2019’da 45 belediyenin seçimle gelmiş yöneticilerinin kirli ilişkileri, ağları nedeniyle, İtalya’da yerine kayyum atıldılar. Ne dünyadan ne muhalefetten kimsenin gıkı çıkmadı, kimse kalkıp geçmiş olsuna gitmedi, kınama beyanları vermedi. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar; HDP sıralarından sıra kapaklarına vurmalar)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, lütfen sessiz.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU (Devamla) – Biz kimseye Yunanistan’da Altın Şafak Partisine yapılandan, İspanya’da, İtalya’da yapılandan, Fransa’da yapılandan, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi’ndeki ilkelerden, Venedik Kriterleri’nden farklı bir muamele yapmıyoruz. Teröriste terörist diyoruz; destekçisine de terörist diyoruz. İhbarcısına, iş birlikçisine, çocukları kandırıp dağa gönderen belediye başkanına terörist diyoruz; İmralı’daki devrik teröristbaşına terörist diyoruz. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar; HDP sıralarından sıra kapaklarına vurmalar) Ve koltuğu için birbirini yiyen Edirne’deki Demirtaş’a da Karayılan’a da tecavüzcü Biçirpinin Duran Kalkan’a da terörist diyoruz. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar; HDP sıralarından sürekli sıra kapaklarına vurmalar) Hiç merak etmeyin, biz içeride olan biten her şeyin farkındayız. (HDP sıralarından sürekli sıra kapaklarına vurmalar)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, masaya vurmayın. Bu, gerçekleri değiştirmez.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU (Devamla) – Size soruyorum: Sabahtan beri Kandil’de elinize yazılıp verilmiş metinleri dinliyorum, hiçbirinde Demirtaş’ın ismi geçmiyor. Ne oldu, Demirtaş’ı açığa mı aldınız? Açığa mı aldınız Demirtaş’ı? (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar; HDP sıralarından gürültüler, sürekli sıra kapaklarına vurmalar)

PKK’nın haber ajansından çocuk kandırır gibi yaptırdığınız düzmece haberler bize sökmez. PKK bağlantısından görevden aldığımız belediye başkanlarına bazı belediye başkanlarının daha koltuğuna oturmadan koşu koşu bu belediyelere geçmiş olsuna gitmesi, bizi Yunanistan’a şikâyet etmesi, bizi Avrupa’ya şikâyet etmesi bize sökmez. Nereden zuhur ettiği belli olmayan dünün âcizlerinin, yeni partilerinin karşı mahalleye yaranmak için yaptıkları açıklamalar, yargıyı “sopa” diyerek itibarsızlaştırmaya çalışmaları bize sökmez. Onlardan PKK’ya ne deva olur ne de gelecek olur. (AK PARTİ ve MHP sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar; HDP sıralarından “Yuh! sesleri, gürültüler, sürekli sıra kapaklarına vurmalar)

BAŞKAN – Sayın Bakan, bir dakikanızı rica ediyorum.

Sayın milletvekilleri, hiçbir şey duyamıyorum. Bakın, konuşma bittikten sonra Grup Başkan Vekilleriniz sataşmadan veya başka şeyden söz isterse duymadığım için vermeyeceğim.

Buyurun Sayın Bakan.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU (Devamla) – Sizin az buçuk haysiyetiniz olsa şu siviller için bir gün başsağlığı dilerdiniz. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar) Haysiyetsizler, haysiyetsizler, haysiyetsizler! Az buçuk... (HDP sıralarından gürültüler, sürekli sıra kapaklarına vurmalar)

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) Haysiyetsiz sensin!

HÜDA KAYA (İstanbul) – Sensin haysiyetsiz!

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU (Devamla) –Bu çocukların hesabını vereceksiniz, bu çocukların hesabını vereceksiniz!

(HDP milletvekillerinin fotoğraf göstermeleri)

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU (Devamla) –Terörist onlar!

Bu çocukların hesabını vereceksiniz!

EBRÜ GÜNAY (Mardin) – Katillerle resmin var!

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU (Devamla) – Bunlar emekçi, hiç utanmıyorsunuz değil mi? İşçi bunlar, işçi; alın teriyle para kazanmak isteyenler. PKK'nın kölesi olmuştunuz! (AK PARTİ ve MHP sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar; HDP sıralarından gürültüler, sürekli sıra kapaklarına vurmalar)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, duyamıyorum, duyamıyorum.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU (Devamla) – Sayın Engin Altay, biraz önce burada bir cümle ettiniz, dediniz ki: “Siz HDP’yi kriminalize etmeyin.” HDP’yi biz kriminalize etmiyoruz, etmeyiz de zaten. HDP’yi kim kriminalize ediyor biliyor musunuz? Lütfen, bazen üstü örtülü, açık, beraber olduğunuz HDP’yi korumak için böyle bir söz söylemeyin. HDP’yi kriminalize eden PKK terör örgütünün kendisidir, kendisidir, kendisidir. (AK PARTİ ve MHP sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar; HDP sıralarından gürültüler, sürekli sıra kapaklarına vurmalar)

EBRÜ GÜNAY (Mardin) – Katillerle resmin var, resmin!

BAŞKAN – Sayın Beştaş...

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU (Devamla) – Şu 28 şehidin, sivil şehidin, işçinin hesabını vermek durumundasınız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Bakan, sözlerinizi tamamlayın.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU (Devamla) – Sayın milletvekilleri, bunların içerisinde Kürt de var, bunların içerisinde Alevi de var, bunların içerisinde bizim insanlarımız var. Size bir şey söyleyeceğim, istismar edemeyeceksiniz. Kürtler de, Aleviler de bu ülkenin çimentosudur, çimentosudur, çimentosudur. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar; HDP sıralarından gürültüler, sürekli sıra kapaklarına vurmalar)

HÜDA KAYA (İstanbul) – Sayın Başkan, bir Bakan böyle hakaret edemez.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU (Devamla) - Hanımefendi, bunların kim olduğunu biliyor musunuz?

FİLİZ KERESTECİOĞLUDEMİR (Ankara) – Bak, buna bak. Sen bunların kim olduğunu biliyor musun?

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU (Devamla) - Sen bu resimlere bak; çocuk terörist bunlar, çocuk, çocuk terörist.

Bunların kim olduğunu biliyor musunuz? (HDP sıralarından gürültüler, sürekli sıra kapaklarına vurmalar)

HÜDA KAYA (İstanbul) – Biliyoruz.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU (Devamla) – Çocuk terörist bunlar, çocuk.

EBRÜ GÜNAY (Mardin)-Sen bunların kim olduğunu biliyor musun?

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU (Devamla) - Bunların kim olduğunu biliyor musunuz? Bunlar, sizin burada PKK'nın, sözcülüğünü yaptığınız terör örgütünün, annelerin evlatlarını, çocuklarını kaçırıp ellerine silah verdikleri çocuklarımız. (HDP sıralarından gürültüler, sürekli sıra kapaklarına vurmalar)

HÜDA KAYA (İstanbul) – Haddini bil.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU (Devamla) - Şunu görüyor musunuz? Çocuk terörist; 14 yaşında, 15 yaşında bunlar.

EBRÜ GÜNAY (Mardin) – Buna bak, buna.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU (Devamla) - Bunları görüyor musunuz? Kız bunlar, kız.

HÜDA KAYA (İstanbul) – Şov yapma, şov yapma.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU (Devamla) - Hanımefendi, yalandan İslam'dan bahsediyorsun, yalandan Müslümanlıktan bahsediyorsun. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar; HDP sıralarından gürültüler, sürekli sıra kapaklarına vurmalar)

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Bak, bak.

EBRÜ GÜNAY (Mardin) – Bak, bak. Katillerle resmin var, resmin.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU (Devamla) - Şu, şu size değil; bu kime biliyor musunuz? Bu da PYD. Bakın, “YPG” yazıyor burada. Burada da o terörist elebaşı, hain adam Apo'nun resmi var.

EBRÜ GÜNAY (Mardin) – Bak, bak.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU (Devamla) – Bakın, YPG. Bunu sizin gözüne sokmuyorum, “PYD ile PKK aynı.” diyen Amerika ile Avrupa'nın gözüne girsin bu resim, gözüne girsin! (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar; HDP sıralarından gürültüler, sürekli sıra kapaklarına vurmalar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU (Devamla) - Peki, şu? Bu, Diyarbakır Annesi Ayşegül Biçer'in evini yakmak için talimat veren, PKK'nın yaptığı herzedir, herze! Yazıklar olsun be! Evladını aldığınız yetmedi, evini yakıp canlı canlı, diri diri toprağa gömeceksiniz. Size yazıklar olsun! (HDP sıralarından gürültüler, sürekli sıra kapaklarına vurmalar)

HÜDA KAYA (İstanbul) – Size yazıklar olsun!

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Size yazıklar olsun!

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, hiçbir şey duyamıyorum.

Duyana kadar devam edeceğim, ne yapayım.

Buyurun.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU (Devamla) – Kimse kusura bakmasın. Biz, yaptığımız işin, verdiğimiz kararın, ortaya koyduğumuz mücadelenin doğru olup olmadığını anlamak için millete bakarız, eldeki sonuçlara bakarız. AK PARTİ hükümetleri on sekiz yıldır Doğu ve Güneydoğu Anadolu'da umutsuzluğu sildi, istismarı yere serdi. Annelerin, çocukların hayalleriyle, babaların onurlarıyla buluşturdu. (HDP sıralarından gürültüler, sürekli sıra kapaklarına vurmalar)

Bak, beni kızdırmayın! Bak, beni kızdırmayın! PKK terör örgütü, köylere gitti, kocalarını evden çıkardı, kadınlara tecavüz etti! Alçaklar, alçaklar! (AK PARTİ sıralarından “Yuh!” sesleri, alkışlar; MHP sıralarından alkışlar; HDP sıralarından gürültüler, sürekli sıra kapaklarına vurmalar) Alçaklar! Bak, beni konuşturmayın! Bak, beni konuşturmayın!

Hastaneler, yollar, üniversiteler, spor salonları, salonlar, okullar, anaokulları, bilgisayar kodlama sınıfları, gençlik merkezleri, kütüphaneler, organize sanayi siteleri, kadın merkezleri, kayak merkezleri yaptık. Merak eden gitsin baksın. (HDP sıralarından sürekli sıra kapaklarına vurmalar) Komisyonunda anlatmıştım Hakkâri'yi, gidin bakın. Kars'ta Hanlar Geçidi'nde 2.300 metre rakımda duble yolları Binali ağabey, Sayın Cumhurbaşkanımızın talimatıyla beraber yaptı. Ağrı'da tekstil atölyeleri, ayakkabı fabrikaları var. (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar; MHP sıralarından alkışlar) Hakkâri'de neler var anlatayım mı, sadece iki yılda yapılan?

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi Sayın Bakan.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU (Devamla) – Hakkâri eskiden uzaklığın simgesi idi, bugün Hakkâri'miz festivaller şehri oldu; Kar Festivali, Çukurca'da Foto Safari, Ters Lale Festivali, Doğa Sporları Festivali, rafting yarışmaları Hakkâri'de yapıldı. (AK PARTİ ve MHP sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar) Bir yılda Hakkâri'de 21 kilometre, Yüksekova'da sadece belediyeler 32 kilometre asfalt yol yaptı. Hakkâri genelinde iki yılda 25 okul tamamlandı. Organize sanayi bölgesinin adımları atıldı. Musluklardan suyunu akıtamadınız, yirmi dört saat akıtıyoruz şimdi, yirmi dört saat. (HDP sıralarından gürültüler, sürekli sıra kapaklarına vurmalar)

Üstüne bir de Hakkâri'ye doğal gaz getirdik, 6 bin konut abone oldu. İsviçre örneğini verdim ama Hakkâri'nin pistini 3.500 metreye çıkardık, şimdi de Allah'a şükür 5 yıldızlı otel yapıyoruz Hakkâri'ye, 5 yıldızlı. (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar; MHP sıralarından alkışlar; HDP sıralarından gürültüler, sürekli sıra kapaklarına vurmalar)

Hakkâri'de anjiyo merkezi açıldı. (HDP sıralarından gürültüler, sürekli sıra kapaklarına vurmalar) Yüksekova'da Bakanımız yaptı 3.208 konutu, Derecik ve Yüksekova'da yine hastaneler bitiyor inşallah. Yine, ifade edeyim, üniversitenin 1'inci etabı bitti, 2'nci etabının yüzde 80'ni tamamlandı. Ve yine Spor Bakanımız... (HDP sıralarından gürültüler, sürekli sıra kapaklarına vurmalar)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, duyamıyorum hiçbir şey, duyamıyorum!

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU (Devamla) – ...45 milyon para ayırdı ve yüzme havuzları, kapalı spor salonları yapıyor. (AK PARTİ ve MHP sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar; HDP sıralarından gürültüler, sıra kapaklarına sürekli vurmalar) Ve yine Yüksekova'ya, Şemdinli'ye yeni kaymakamlık binası yapılacak, Derecik'te temellerini attık. Ohhh, paralar PKK'ya gitmiyor, millete gidiyor, oh, oh! (AK PARTİ ve MHP sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar; HDP sıralarından gürültüler, sürekli sıra kapaklarına vurmalar)

Not alın not, not alın: Kayyumdan aldığımız belediyeler, 600 belediye başkanı, 73 belediye başkanı altı yüz doksan dört yıl bin on ay hapis cezası aldı. Bu da size kapak olsun! (AK PARTİ ve MHP sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar; HDP sıralarından gürültüler, sıra kapaklarına sürekli vurmalar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Bakan, süreniz bitti. Tamamlamanız için son bir dakika vereceğim. Son bir dakika açıyoruz, son açışım. (HDP sıralarından gürültüler, sıra kapaklarına sürekli vurmalar)

Buyurun, selamlayın Sayın Bakan.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Süre bitti, artık yeter!

HÜSEYİN YAYMAN (Hatay) – Duymuyoruz ki Başkanım.

FUAT KÖKTAŞ (Samsun) - Sayın Başkanım, duymadık ki.

İÇİŞLERİ BAKANISÜLEYMAN SOYLU (Devamla) – Bizim yaptığımız, sadece terörle mücadele değildir. Bu, aslında emperyalizmin bütün kollarıyla mücadeledir. Bu, bir kalkınma mücadelesidir. Bu mücadeleyi geliştigüzel yapmadık. Bu mücadelede üç sac ayağımız var: Birincisi, halkın huzur ve mutluluğu. İkincisi, yatırım refahı ve kalkınma. Üçüncüsü de orada yaşayan insanlara güvenilir bir gelecek duygusudur. HDP sıralarından sıra kapaklarına sürekli vurmalar) Bu felsefe, küresel güçler ve Batı tarafından defalarca her türlü araçlar ve örgütlerle PKK/PYD, FETÖ, DEAŞ, DHKP-C gibi maşalarla hedef alındı ama hiçbir sonuç alamadılar. Onların saldırılarına karşı milletin desteği, devletin gücü, inancımız ve siyasi kararlılıkla mücadele ettik; Allah'ın izniyle başardık, başarıyoruz. (HDP sıralarından gürültüler, sürekli sıra kapaklarına vurmalar) Türkiye içerisinde...

AYŞE ACAR BAŞARAN (Batman) – Bu ülkeyi sizden biz kurtaracağız!

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU (Devamla) – Sizi kurtarıyorum, sizi! Bu memleket sizi kurtarıyor, Tayyip Erdoğan sizi kurtarıyor. (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar; HDP sıralarından gürültüler, sürekli sıra kapaklarına vurmalarına) 320 teröriste indi ve örgüte katılım 2014 yılında 5.558 iken Allah'a şükür bugün 52'ye indi. Çocuklarımızı dağa göndermiyoruz artık, göndermiyoruz artık, göndermiyoruz artık. (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Bakanım, sözlerinizi toparlayın, selamlama yapalım.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU (Devamla) – Merak etmeyin, son bir dakika. (HDP sıralarından gürültüler, sürekli sıra kapaklarına vurmalar)

BAŞKAN – Son otuz altı saniye.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU (Devamla) – Ve ikna yoluyla, sadece bu yıl, dünyada hiçbir yerde yok, ikna yoluyla -aileleriyle, 10 bin aileyle görüşüyoruz yaklaşık- 230 terörist sadece bu yıl geldi ve adalete teslim oldu. PKK'ya güvenmediler, Türkiye Cumhuriyeti devletinin ve bu milletin kucağına güvendiler. (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar; MHP sıralarından alkışlar) (HDP sıralarından gürültüler, sürekli sıra kapaklarına vurmalar)

BAŞKAN – Sayın Bakan, selamlama cümlelerinizi alayım.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU (Devamla) – Bir şey daha söyleyeyim Sayın Başkan, bırakıyorum. Elli yıllık bir hesabı görüyoruz, elli yıldır bu memleketin kanını emdiler, bunlar da siyasetini yaptılar, elli yıldır! (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar; MHP sıralarından alkışlar)

Merak etmeyin, bu kış terör örgütünü mağaralarında yalnız bırakmayacağız, onlara sürprizimiz var, onlara ecel teri döktüreceğiz, onları üşütmeyeceğiz! (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar; MHP sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Bakanım, son cümlelerinizi alayım.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU (Devamla) – Bitiriyorum Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Zaten bitti Sayın Bakanım.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU (Devamla) – Bitiriyorum.

Bana müsaade ederseniz, iki dakika FETÖ'yle ilgili bir şey söyleyeyim, iki dakika. (HDP sıralarından sürekli sıra kapaklarına vurmalar)

BAŞKAN – Tamam, açacağım, siz devam edin.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU (Devamla) – FETÖ’yle ilgili bir şey söyleyeyim.

Sayın milletvekilleri, FETÖ’yle ilgili bu söyleyeceklerim benim içerisinde bulunduğum dört yıllık mücadelenin bir özetidir. FETÖ bir istihbarat örgütüdür, FETÖ bir terör örgütüdür ama FETÖ’nün yaptığı önemli bir şey vardır. Biz iki bin iki yüz yıllık bir devlet geleneği sahibiyiz değil mi? Çok zorluklar çektik. (HDP sıralarından sürekli sıra kapaklarına vurmalar) Geldiler, kafamıza bastılar ama devletin içerisindeki omurganın sağlamlığı bize yeniden bir devlet kurdu, yeniden özgürlüğe, yeniden bağımsızlığa getirdi. FETÖ’yü kurgulayanlar bir tek şey yaptılar, o yaptıkları da şuydu: Türkiye Cumhuriyeti devletinin omurgasını içerisinden almaktı ve yapmak istedikleri Balkanlarda, Türki devletlerde ve Müslüman devletlerde tamamen budur ve yapmak istedikleri Müslüman coğrafyayı, Türk coğrafyayı ve etrafımızdaki coğrafyayı Amerika’ya peşkeş çekmektir. Yapmak istedikleri, onların önünde diz çöktürmektir. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar; HDP sıralarından gürültüler, sıra kapaklarına vurmalar) Şunu ifade edeyim: Allah’a şükürler olsun, bunu beceremediler ve devletin omurgası bugün dimdik ayakta durmaktadır. Bir gün beni çağırırsanız, özel olarak, sadece Jandarma mahrem imamındaki yapılanmayı burada size anlatmak isterim. İnanın, aklınız başınızdan gider. Bir saat verin ve Türkiye’de bu adamların nasıl bir yapılanma içerisinde olduğunu size ifade edeyim; inanılır gibi değil. Dört yıldır yaşadığım bütün tecrübelerden kendim korkuya kapıldım. (HDP sıralarından gürültüler, sürekli sıra kapaklarına vurmalar)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, vurmayın artık! Bakın, FETÖ’den bahsediyor; PKK’dan bahsetmiyor, FETÖ’den bahsediyor; vurmayın artık. (HDP sıralarından gürültüler, sürekli sıra kapaklarına vurmalar)

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU (Devamla) – Böyle bir anlayışın... İnsanların yatak odalarına girip yatak odalarında kontrol yapan, hayatlarının her anını bir yönetmelikle dizayn eden tehlikeli bir örgüt. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar; HDP sıralarından gürültüler, sürekli sıra kapaklarına vurmalar)

Son cümlelerimi söylüyorum: Sayın Başkan, kıymetli milletvekilleri...

BAŞKAN – Sayın Bakan, lütfen toparlayın, son yirmi saniyeniz.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU (Devamla) – İki sayfam kaldı, toparlıyorum.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Hayır ama olmaz artık!

BAŞKAN – Sayın Bakan, hepsini verdik, son yirmi saniye, lütfen...

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU (Devamla) – Sayın Başkan, kıymetli milletvekilleri; medeniyetimizin, ülkemizin terörle mücadelesi, bölgesine huzur ve istikrar getirme mücadelesi, yarınlara güçlü Türkiye’sini kurma mücadelesi, emperyalizmin dünyaya ve özellikle bizim coğrafyamıza yıllardır ekmeğe çalıştığı fitne tohumlarını inşallah kurutacaktır. (HDP sıralarından gürültüler, sürekli sıra kapaklarına vurmalar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Bakanım, lütfen tamamlayın. Son bir dakika, bir daha açmayacağım Sayın Bakanım, son artık.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU (Devamla) – Medeniyetimizin güneşi, tarihte olduğu gibi, yeniden bu kadim coğrafyada tüm insanlığa ışık olacaktır. Bugün verdiğimiz halisane mücadele, adil milletimizin sadece şerefi ve gururu değil, aynı zamanda insanlık beratı olacaktır. (HDP sıralarından gürültüler, sürekli sıra kapaklarına vurmalar)

BAŞKAN – Arkadaşlar, başım ağrıdı, lütfen ya! Ya, başım ağrıyor!

İÇİŞLERİ BAKANİ SÜLEYMAN SOYLU (Devamla) – Bizim başımız ağrımaz, onların sesini keseceğiz, keseceğiz, keseceğiz! (AK PARTİ ve MHP sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar; HDP sıralarından gürültüler, sürekli sıra kapaklarına vurmalar)

Türkiye’nin yapacak çok işi var, milletimizin yapacak çok işi var, Cumhurbaşkanımızın liderliğinde Cumhuriyet’in yapacak çok işi var. Allah bizi, milletimize, medeniyetimize, bize bırakılan tarihî mirasa mahcup etmesin. (HDP sıralarından gürültüler, sürekli sıra kapaklarına vurmalar)

Hepinizi sevgi ve saygılarımla selamlıyorum. (AK PARTİ ve MHP sıralarından “Bravo” sesleri, ayakta alkışlar; HDP sıralarından gürültüler, sürekli sıra kapaklarına vurmalar)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 23.37

SEKİZİNCİ OTURUM**Açılma Saati: 23.45****BAŞKAN: Başkan Vekili Süreyya Sadi BİLGİÇ****KÂTİP ÜYELER: Mustafa AÇIKGÖZ (Nevşehir), Abdurrahman TUTDERE (Adıyaman)**

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 29’uncu Birleşiminin Sekizinci Oturumunu açıyorum.

2021 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi ile 2019 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi’nin görüşmelerine kaldığımız yerden devam edeceğiz.

Komasyon yerinde.

Şimdi, şahıs adına son konuşmacı aleyhte olmak üzere Sayın Servet Ünsal.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Sayın Başkan, satışmalar için söz istiyorum.

BAŞKAN – Efendim, oturum kapandı biliyorsunuz; 69’a 2 yani kapandığı için satışmadan söz veremem ama konuşmacıyı kürsüye çağırdım sonra size yerinizden söz vereyim. (HDP sıralarından gürültüler)

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Ben söz hakkı istiyorum.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Sayın Başkan...

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Sayın Başkan, Grup Başkan Vekili ayakta...

BAŞKAN – Efendim, yerlerinden söz vereceğim.

Servet Bey, siz konuşmanızı yapın arkasından söz vereceğim.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Tamam, Servet Bey’den sonra, tamam.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Sayın Başkan, Sayın Bakanı konuşturmadılar.

BAŞKAN – Zaten kürsüden söz verebilmem mümkün değil; hiçbir şey duymadım, tutanakları istemem lazım.

DİRAYET DİLAN TAŞDEMİR (Ağrı) – İsteyin o zaman.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Ünsal. (CHP sıralarından alkışlar)

SERVET ÜNSAL (Ankara) – Sayın Başkan, sevgili milletvekili arkadaşlarım; Bakan arkadaşlar da burada, hepinizi sevgiyle ve saygıyla selamlıyorum.

Konuşmama 14’üncü yüzyılda yaşamış İbni Haldun’un bir toplumun çöküşüne yol açacak alametleriyle başlıyorum. Bir toplum nasıl çöküyormuş, İbni Haldun’dan dinleyelim. Dayanışma yok olursa, ülkenin kamplaşması olursa, üretim zayıflarsa, tüketim çılgınlığı artarsa, vergilerin arttığı görülürse, liyakat biterse, adalet yok olursa, gösteriş, riyakârlık ve yalakaçlık artarsa, yöneticilerde iblisane bir şekilde gurur ve kibir olursa, son olarak da umutlar kırılırsa o toplum çökmek üzeredir.

BAHAR AYVAZOĞLU (Trabzon) – CHP gibi.

YAVUZ SUBAŞI (Balıkesir) – O zaman CHP yokmuş, olsaydı onu da söyledirdi İbn-i Haldun. (CHP sıralarından “Dinle!” sesleri)

SERVET ÜNSAL (Devamla) – Değerli arkadaşlar, bu alametler size bir şeyleri hatırlatıyor mu bilmiyorum ama çok gergin bir ortamda süren bu toplantıda en son konuşmacı olarak hepinize sevgi, barış, dostluk, güzellik dolu günler diliyorum, bugünlerin olmamasını istiyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

Değerli arkadaşlar, tahammül sınırını herkes aşmış durumda ama Parlamento bunun yeri değildir. Hepiniz birbirinize tahammül etmek zorundasınız çünkü şu gördüğünüz tavan çökerse altında hepimiz kalırız, onun için demokrasiye ihtiyacımız var, o da hoşgörüden geçiyor. (CHP sıralarından alkışlar)

Evet, arkadaşlar, şimdiden, bütçede hepinizin önüne bir belge geldi; ne diyor? “245 milyar açığımız var.” Sene bitene kadar bu açık 345 milyarı bulur çünkü kasa boşaldı arkadaşlar, Merkez Bankasının net rezervi eksi 61 milyar dolar; eksi, eksi bu, artı değil. (CHP sıralarından alkışlar) Vatandaşın banka borcuna bakıyoruz, 830 milyar arkadaşlar! Bu ülke hepimizin. KOBİ’lerin banka borcu 865 milyar. Takipteki kredi miktarı arkadaşlar, takipteki, 300 milyarı buldu. Şimdi anlıyor musunuz vatandaşın durumunu? Siz iktidara...

BÜLENT TÜFENKÇİ (Malatya) – Yalan söylüyorsun!

SERVET ÜNSAL (Devamla) – Yalan kimin söylediği belli.

BÜLENT TÜFENKÇİ (Malatya) – Sen söylüyorsun!

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, lütfen, laf atmayalım.

SERVET ÜNSAL (Devamla) – Siz iktidara geldiğinizde -yalan mı bu- dolar 1,67’ydi.

BÜLENT TÜFENKÇİ (Malatya) – Yalan!

BAŞKAN – Arkadaşlar, son konuşmacı, rica ediyorum, lütfen...

SERVET ÜNSAL (Devamla) – Damat Bakan geldi, 8,5 lira oldu; bugün, dolar 8’lerde.

Evet, arkadaşlar, görüyor musunuz ekonomi ne hâle geldi? Şimdi, tabii, ekonomi size göre şaha kalktı.

BÜLENT TÜFENKÇİ (Malatya) – Şaha kalktı.

SERVET ÜNSAL (Devamla) – Ama 1 trilyon 860 milyar borcu olan bir ülkede ekonomi ancak böyle şaha kalkar(!) (CHP sıralarından alkışlar) Ekonomi böyle şaha kalkar arkadaşlar(!) Yani birbirimizi kandırmayalım. Ama Hükümet hâlâ “İsveç’ten güzeliz...” Dün, Sevgili Varank, Sanayi Bakanı dedi ki: “Almanya’yı çelik üretiminde geçtik.” Hayret ya yani Almanya’yı geçmişiz, çok güzel, sevindim ama doğru olduğuna da inanmıyorum. Memlekete bakıyoruz, hepimiz toplumun içindeyiz, hepimiz Anadolu’dayız.

Arkadaşlar, işçi nasıl? Perişan. Esnaf nasıl? Perişan. Köylü nasıl? O da perişan. Çiftçinin traktörüne icra geliyor. Sağlık çalışanlarını bir doktor olarak söylüyorum, Aha, size sağlık çalışanlarının hâli! Evet, görün, hepinizin çocuğu da bunlardan biri. Görün arkadaşlar! (CHP sıralarından alkışlar) Sağlık çalışanları corona döneminde bu hâlde! Arkadaşlar, etmeyin ya! Ama ayıptır, günahdır! Bütün bunlar varken EYT’liler perişan, 3600 ek gösterge diyoruz, hâlâ ortada bir şey yok. Ayıptır, günahdır, yazıktır bu topluma. Elbette, ihtiyacı olana yardım edeceğiz, yardım edelim ama biraz kendi vatandaşlarımızı düşünelim arkadaşlar ya. Bizim ne işimiz var; bu kadar açımızın olduğu bir ülkede Tunus’a git, 5 milyon dolar ver, Somali’ye git, 3,5 milyon dolar IMF borcunu öde? Yahu, ayıptır, yazıktır! Bizim toplumun adamları, perişanları nerede? (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi.

SERVET ÜNSAL (Devamla) – Sevgili arkadaşlar, bütçeye bakıyoruz, hepimizin içindeyiz işte. Hiç şeye gerek yok, eğitim için bir bütçe mi? Yok. Bütçenin içinde sağlık var mı? Sevgili Bakanımız burada.

BÜLENT TÜFENKÇİ (Malatya) – Var, var.

SERVET ÜNSAL (Devamla) – Ona da geleceğim biraz sonra. Ana hatlarına bakıyorum, önce büyük resme bakıyorum, biraz sonra da sağlığa geleceğim. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

Kalkınma var mı? Nerede kalkınma, nerede? Evet, halk için bir şey yapıyor mu? Yapılıyorsa bu kadar perişanlık nerede arkadaşlar? Evet, konuşacak bir bütçe yok. Rahmetli Orhan Veli'yi hatırladım bu ara ya. Orhan Veli ne demiş biliyor musun, bu kadar perişanlığın olduğu bir yerde? (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

BAŞKAN – Arkadaşlar, lütfen...

SERVET ÜNSAL (Devamla) – “Cep delik, cepken delik,

Kol delik, mintan delik,

Yen delik, kaftan delik,

Kevgir misin be mübarek!” (CHP sıralarından alkışlar, AK PARTİ sıralarından gürültüler) Evet, bütçe kevgire dönmüş. Bu bütçe, yap-işlet-devret bütçesi. Bu bütçe patron bütçesi, rant bütçesi, talan bütçesi, yalan bütçesi, yandaş bütçesi; sevgili Kılıçdaroğlu'nun dediği gibi “haramzade bütçesi” arkadaşlar.(AK PARTİ sıralarından “Yalan sensin!” sesleri)

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi lütfen.

SERVET ÜNSAL (Devamla) – Başkanım, teşekkür ediyorum. Az kaldı zaten.

Arkadaşlar, bütçede 180 milyarlık açık var mı? Var, hepiniz biliyorsunuz. Bu 180 milyarı şöyle bir gözünüzün önünden geçirin. Ülkede kaç kişi var? 83 milyon var. 180 milyarlık açığı, faizi yani faizi, 83 milyona böldüğümüzde adam başı, çoluk çocuk, günlük ne düşer biliyor musunuz?

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ)– 3 bin lira düşer...

SERVET ÜNSAL (Devamla) – Günlük 6 lira düşüyor. 5 kişilik bir ailede aylık 30 lira düşüyor, yıllık da 900 lira faizle para uçup gidiyor; biz de arkasından bakıyoruz, 180 milyar faiz.

Evet, arkadaşlar, bu ana fotoğrafı verdik -Sevgili Bakanımız da burada- biraz coronaya geçelim. Aylarca coronayla ilgili ben de burada konuşma yaptım, basın toplantıları da yaptım, medyaya da çıktım: Değerli arkadaşlarım, Sevgili Bakanımız burada, kendisine kim bilgi veriyor bilmiyorum ama ben, mezarlıklar müdürlüğünden on aydır ölü sayısını alıyorum, on aydır. İyi dinleyin; en doğru haber mezarlıktan alınır arkadaş, siz ne dersiniz deyin!

ÖZNR ÇALIK (Malatya) – Ölüden al haberi, ölüden!

SERVET ÜNSAL (Devamla) – Evet, size çok önemli bir şey söyleyeceğim! Bakın, bu belge, Sağlık Bakanlığımızın belgesi. Bilmiyorum, Sağlık Bakanımıza da vereceğim bu belgeyi. 9 Aralık 2020 arkadaşlar, iyileşen hasta sayısı, yapılan test sayısı; hepsi yazılı. Bir şey dikkatimi çekti, Sevgili Bakanım, herhâlde personelini uyarırsın; hasta sayısı 9 Aralıkta 558.517; 10 Aralıkta geldi -bir gün sonra, bir gün sonra- arkadaşlar, bir gün sonra 1 milyon 718 bin 567.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Evet, teşekkür ediyorum Sayın Ünsal.

Tamamlayın sözlerinizi.

SERVET ÜNSAL (Devamla) - Sayın Arkadaşlar, vaka sayısı ile hasta sayısı bu kadar artar mı?

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – Hasta farklı, vaka farklı.

SERVET ÜNSAL (Devamla) – Bir günde, bir, bir. Bir şey daha söylüyorum Sayın Bakanım.

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – Hasta ile vaka aynı şey değil.

FEHMİ ALPAY ÖZALAN (İzmir) – Vaka o, vaka sayısı, vaka.

SAĞLIK BAKANI FAHRETTİN KOCA – Vaka sayısı o.

SERVET ÜNSAL (Devamla) – Vereceğim onları.

11 Aralık 2020, değerli arkadaşlarım, iyileşen hasta sayısı 458.109.

ÖZNUR ÇALIK (Malatya) – Kimden, mezarlıktan mı aldın haberleri? Bilgileri mezarlıktan mı aldın?

SERVET ÜNSAL (Devamla) – Arkadaşlar, bir gün sonra, 12 Aralıkta -herhâlde çok hastaları iyileştirmişiz- 1 milyon 581 bin 565 yani bir günde iyileşen hasta sayısı 1 milyonun üzerinde.

SAĞLIK BAKANI FAHRETTİN KOCA – Sayın Doktorum, o tabloyu iyi okuyun, vaka sayısı...

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – Vaka sayısı ile hasta sayısını karıştırma.

SERVET ÜNSAL (Devamla) – Vallahi, sizin Sevgili Bakanım... (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

BAŞKAN – Arkadaşlar, müsaade edin lütfen.

Ya, Sayın Bakanın söz talebi var, vereceğim şimdi kendisine yerinden, bir müsaade edin.

SERVET ÜNSAL (Devamla) – Vallahi sizin hocanız ne dedi biliyor musunuz? Bakırköy’de bir sağlık anıtı açılırken “Sevgili Bakan benim öğrencimdi, ben ona vaka sayısı ile hasta sayısını öğretmeyi öğretememişim.” dedi. Vallahi onu da kendisi söylüyor Sayın Bakan, senin hocanın söylediğini söylüyorum, bir şey demiyorum. Eğer arkadaşlar, ilginç bir şey, düşünün...

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – Sen, peki Adana sahra hastanesine ne diyorsun?

BAŞKAN – Arkadaşlar, lütfen müsaade edin.

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – Adana sahra hastanesi, güzellik merkezi, güzellik fuarı.

SERVET ÜNSAL (Devamla) – Sen Elâzıglı, kapıya yakın otur, oradan çık! Sen kapıya yakın dur, burada ne işin var?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Evet, Sayın Ünsal, teşekkür ediyorum, sağ olun.

SERVET ÜNSAL (Devamla) – Aylardır, bakın, bugün bile değerli arkadaşlarım, sevgili kardeşlerim; mızrak çuvala sığmadı. Birden bire...

BAŞKAN – Sayın Ünsal, teşekkür ettim.

SERVET ÜNSAL (Devamla) – Tamam Başkanım, bir dakika süre istiyorum.

BAŞKAN – Verdim, verdim, çok verdim.

SERVET ÜNSAL (Devamla) – Vallahi, herkese on dakika süre verdiniz.

Buradan ayrılmıyorum.

BAŞKAN - Ama tamam, selamlama için açayım size bir dakika daha.

Buyurun.

SERVET ÜNSAL (Devamla) – Sevgili arkadaşlar, son bir dakika.

Mızrak çuvala sığmayınca gerçekleri gizleyemedik; Avrupa’da 1’inci, dünyada 3’üncü olduk.

BAŞKAN – Selamlama için açtım efendim.

SERVET ÜNSAL (Devamla) – Evet, değerli arkadaşlarım, ölen sağlıkçılarını şey yapıyorum arkadaşlar. 239 kişi bugüne kadar öldü, öldü; bunların 90'ı doktor. (CHP sıralarından alkışlar) Sevgili Bakanım, siz de karşı değilsiniz ama meslek hastalığı sayılması... Bunu niye yapmıyoruz, niye sayılmıyor?

BAŞKAN – Sayın Ünsal, bak, selamlayamayacaksınız biraz sonra.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Hocam selamla, hocam!

SERVET ÜNSAL (Devamla) – Zaten 90 kişi ya, 90'ın hepsini bir yandaş müteahhite vereceğiniz paradan bile şey yapabilirsiniz ya, etmeyin!

Sevgili arkadaşlar, sağlıkçıların hepsini rahmetle anıyorum. Personel sayısı yetersiz, 620 bin kişi, atama yapılsın. Sağlıkçılar çöküyor, tabii hepsi sıkıntılı. Atasözü hâline getirdiğim bir söz var, bunu buradan Sayın Bakanımıza söylüyorum: Şehir hastaneleri bir bataktır. Düşünün, 16 milyar 392 milyon lira şehir hastanelerine bu yıl para verilecek. Şehir hastaneleri sağlığa zararlıdır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Teşekkür ederim, Sayın Ünsal.

SERVET ÜNSAL (Devamla) – En son şiirimi okuyayım, bitiyor.

BAŞKAN – Siz okuyun, kayıtlara geçer.

SERVET ÜNSAL (Devamla) – Bitti, bitti.

BAŞKAN – Okuyun siz.

SERVET ÜNSAL (Devamla) – Sayın Başkan, bir şiir okuyup bitiriyorum.

BAŞKAN – Şiiri okuyun.

SERVET ÜNSAL (Devamla) – Sözlerimi bitirirken...

BAŞKAN – Peki, açalım da şiir de kayıtlara girsin, zorlanmasın stenograflar. (CHP sıralarından alkışlar)

Buyurun.

SERVET ÜNSAL (Devamla) – Sözlerimi bitirirken bir tavsiyem var halkımıza, Sevgili Sağlık Bakanım özellikle de sağlığı ilgilendiriyor: “Ey halkım, sana fetva verirken servet biriktirenleri değil, sağlık dağıtırken ölmeyi göze alanların önünde saygıyla eğileceksin.” diyorum.

Hepinize beni dinlediğiniz için teşekkür ediyorum, sağ olun. (CHP ve İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Sağlık Bakanı Fahrettin Koca'nın yerinden bir söz talebi var.

Buyurun Sayın Bakanı.

SAĞLIK BAKANI FAHRETTİN KOCA – Söz talebim yok, istemiyorum.

BAŞKAN – Yok mu söz talebiniz, ben yanlış anladım. Peki.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Söz istemiyor ya, zorla söz veriyorsunuz!

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Tarafı olunca böyle oluyor Başkanım.

BAŞKAN – Hayır, istememiştir ama ben yanlış anlamışım. Gürültüden duyamıyorum ki.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Başkanım...

BAŞKAN – Sayın Oluç, buyurun.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

16.- İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'un, İçişleri Bakanı Süleyman Soylu'nun 230 sıra sayılı 2021 Yılı Bütçe Kanunu Teklifi ile 231 sıra sayılı 2019 Yılı Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin beşinci tur görüşmelerinde yürütme adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın vekiller, biraz evvel burada bir şov izledik. Her sene, İçişleri Bakanı buraya gelip, bu Mecliste, aynı şovu yapıyor. Bu şovu yapmasının nedeni, iktidar içi mücadelesini bizlerin üzerinden sürdürerek mevzi kazanmaktır. Bu şovu yapmasının nedeni odur.

Şimdi, bakın, öncelikle şunu söyleyeyim: Halkların Demokratik Partisi Grubu ve milletvekilleri, 6,5 milyon seçmeni ve aileleriyle beraber 20 milyona yakın insanı temsil etmektedirler, Kürt halkı başta olmak üzere Türkiye demokrasi güçlerinin temsilcisidirler.

İçişleri Bakanı Soylu biraz evvel, burada, Kürt halkına ve Türkiye demokrasi güçlerine bizim üzerimizden “haysiyetsiz” demiştir.

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Yalan o, yalan! Nereden uyduruyor?

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Terör örgütüne dedi, terör örgütüne.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Kürt halkına demedim, hâlâ istismar ediyorsun!

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) - 20 milyon kere bunu iade ediyoruz size, 20 milyon kere “haysiyetsiz” lafını aynen size iade ediyorum! (HDP sıralarından alkışlar)

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Teröristlere söyledi, sen terörist misin?

SALİH CORA (Trabzon) – PKK'ya dedi, PKK'ya.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) - Birincisi bu.

İkincisi: Bakın, biz haysiyet, onur, hakikat, demokrasi, özgürlük, hukuk, adalet...

BAHAR AYVAZOĞLU (Trabzon) – Siz mi?

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) - ...barış, özgürlük mücadelesi veriyoruz. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

BAHAR AYVAZOĞLU (Trabzon) – Hadi oradan!

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) - Demokrasi mücadelesi veriyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – Geç onları, geç.

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Geç onları.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Siz ise Kürt düşmanlığı yapıyorsunuz, Kürt halkına hakaret ediyorsunuz. (AK PARTİ sıralarından “Yuh!” sesleri)

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Yuh! Yuh!

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – PKK düşmanlığı, Kürt değil.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) - Siz hukuksuzluk mücadelesi veriyorsunuz. Adaletsizlik, eşitsizlik sizin esas işinizdir. Burada her şeyden bahsettiniz, her şeyden bahsettiniz...

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – PKK'dan bahsederken hopladınız ayağa.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) - ... hukuk ve demokrasiden bir tek kelimeyle bahsetmediniz. Neden?

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Yirmi dakika bir şey demediniz, on beş dakika hopladınız ayağa.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) - Çünkü siz hukuka düşmansınız. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

AYŞE KEŞİR (Düzce) – PKK’ya düşmanız, PKK’ya!

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – PKK’yı duyunca hopladınız ayağa.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) - Çünkü siz demokrasiye düşmansınız çok açık ve net biçimde.

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Fotoğraflara bakmaya yüreğiniz yetti mi? Sayın Beştaş yüreğiniz yetti mi onlara bakmaya?

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) - Çünkü siz eşitsizliği, zulmü, Kürt halkının iradesinin gasbedilmesini, yolsuzluğu, kayyumların yolsuzluğunu temsil ediyorsunuz; o nedenle hukuk ve demokrasiden bahsedemezsiniz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Oradaydı fotoğraflar bakabilirdin mi? Yüreğin yetti mi, vicdanın yetti mi?

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) - Şimdi, tekrar söyleyelim: Bu Meclis sizin iktidar içi, iktidar bloku içinde mevzi kazanmak için sürdürdüğünüz mücadelenin şov alanı değildir! (HDP sıralarından alkışlar, AK PARTİ sıralarından gürültüler)

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Hiç alakası yok.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Buradaki muhalefet partileri, sizin iktidar kazanmak için ve daha önce “namert” dediğiniz insanların yerine geçebilmek için sürdürdüğünüz mücadelenin araçları değildirler. (HDP sıralarından alkışlar) O nedenle, Halkların Demokratik Partisi Grubu adına, partisi adına, seçmenleri adına bize yaptığınız bütün hakaretleri, bütün insanlık dışı söylemleri size aynen iade ediyoruz ve söylediğiniz hiçbir şeyi ciddiye almıyoruz. (HDP sıralarından alkışlar, AK PARTİ sıralarından gürültüler)

ŞAHİN TİN (Denizli) – PKK sevici!

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Geç onları, geç!

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri...

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Görmedim Sayın Altay, buyurun.

HÜDA KAYA (İstanbul) – Sayın Bakan, gelecek bütçede siz burada olmayacaksınız, Sayın Demirtaş olacak burada; onun için sandığa gidemiyorsunuz.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Sana acıyorum!

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – PKK’dan, terörden bahsedince hopluyorsunuz ayağa.

BAHAR AYVAZOĞLU (Trabzon) – Vicdanı olmayanlar vicdan dersi veremez!

(AK PARTİ ve HDP sıralarından gürültüler)

BAŞKAN - Arkadaşlar, Sayın Altay’a söz verdim, müsaade edin.

Sayın Altay, buyurun lütfen.

17.- İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın, Sağlık Bakanı Fahrettin Koca ve İçişleri Bakanı Süleyman Soylu'nun 230 sıra sayılı 2021 Yılı Bütçe Kanunu Teklifi ile 231 sıra sayılı 2019 Yılı Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin beşinci tur görüşmelerinde yürütme adına yaptıkları konuşmalarındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Önce hemen şunu söyleyeyim: Covid-19'la mücadelenin Sayın Bakanım, bir tıbbi ayağı var. O konuda baştan söylemiştim, çok iyi niyetle başladığımız süreçte bence, Sayın Cumhurbaşkanının olaya fazla müdahalesinin sizi de sağlık çalışanlarını da Bilim Kurulunu da zora soktuğu kanaatim değişmedi. Lakin, bununla beraber, sağlık çalışanlarını, şehitleri burada andınız, biz de anıyoruz rahmetle minnetle. Yaşayan, hâlihazırda mücadele eden sağlık çalışanlarımızın Covid-19'un meslek hastalığı sayılması taleplerini, sağlık çalışanlarımızın görev şehidi sayılması konusunu halletmeliyiz.

Ve çok iyi eğitim almış, çok sayıda tekniker, sağlık elemanı, iş bekleyen insan var. Hükûmetin 3 üyesi olarak buradasınız, rakamlar veriyorsunuz “Türkiye’yi uçurduk.” diyorsunuz. Mevcut çalışan sağlık çalışanlarını koruyabilmek için, onların yükünü hafifletmek için mutlaka ama mutlaka yeni alımları yapmak zorundasınız. Başka yerlerden kısalım, milletvekili maaşlarını aşağı düşürelim ama sağlık teknikerlerini sisteme dâhil edelim; bunu rica ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

İkincisi şudur: Şimdi Sayın Bakanım, kimse Hükûmete “Niye şehir hastanesi yapıyorsunuz?” demedi, demedik, demeyiz. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

BAHAR AYVAZOĞLU (Trabzon) – “Şehir hastaneleri zararlıdır.” dedi, az önce vekiliniz.

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, müsaade edin lütfen.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Efendim, zararlı değildir; yararlıdır, faydalıdır. Ben konuşuyorum. Kimse size “Yoğun bakım yatak sayısını niye artırdınız?” Demedi, demeyiz. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, lütfen...

Sayın Altay, devam edin, buyurun.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Ama her ne yaparsanız yapın, yürütme yetkisini kullanırken şüphesiz şeffaf olacaksınız. Biz onu soruyoruz çünkü kullandığınız para milletin parasıdır. Evet, iyi bir iş yapıyorsunuz ama iyi bir iş yapıyorsanız bunun kaç mal olduğunu bileceğim çünkü niye? Biz Sayın Cumhurbaşkanının Türkiye’de devlet işlerini -malum 5’li çeteydi, ben onu şimdi 5+2 yaptım, inşallah 3 yapmayız- belli bir müteahhit grubuna yaptırdığı bilinen bir vakıadır. Yaptırın, yaptırıyorsunuz da ben bunun parasını bilmeliyim, bunu istiyorum sizden; buna “Hayır.” diyebilir misiniz? Diyemezsiniz. Dolayısıyla, bu konuda bir şey yapmamız lazım.

Bir de Sayın Bakanım, müteaddit defalar söyledim, devlet yalan söylemez; hiç bilgi vermeyin, niye vermiyorsunuz demem...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – ...stratejik bir konudur, başka bir sebebi vardır, ulusal güvenlidir ama millete bilgi veriyorsak doğru bilgi vereceğiz. Daha önce düşük verilen bilgilerden dolayı haziran ile kasım-aralık arasında vaka sayımızın 5 kat artması -evet, dünyada da bir artış var ama Türkiye’de bunun 5 kat artması- sizin geçmişte verdiğiniz eksik bilgilerden kaynaklı olarak milletin rehavete kapılmasıyla da ilgilidir. Bırakın milleti, 584 üyeli Parlamentoda 125 kişi Covid-19 vakasıyla yüzleşmişse durum

vahimdir, burada oran yüzde 20. Dolayısıyla, Covid-19’la mücadelenin bayraktarlığını siz yapmakla beraber bu mücadele, 83 milyonun hep birlikte vermesiyle kazanacağı bir mücadeledir. Biz bu konuda iletişime de diyaloga da katkıya da hazırız; önce bunu bir söyleyeyim. (CHP sıralarından alkışlar)

Sayın Başkan, bana ne kadar müsamaha edeceksiniz?

BAŞKAN – İstedığınız kadar.

HÜSEYİN YAYMAN (Hatay) – Sabaha kadar, sabaha kadar.

BÜLENT TÜFENKÇİ (Malatya) – Söyleyecek sözün var mı?

ENGİN ALTAY (İstanbul) – İki dakika rica ediyorum.

BAŞKAN – Buyurun.

ENGİN ALTAY (İstanbul) - Şimdi değerli arkadaşlar, Meclis gergin...

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Sayın Başkan, İmamoğlu’na söyleyin de garajdaki otobüsleri de çıkarsın.

HAŞİM TEOMAN SANCAR (Denizli) – Dinleyin kardeşim ya!

CAVİT ARI (Antalya) – Ne saygısız adammışsınız ya!

BAŞKAN – Sayın Altay, siz devam edin.

Sayın Sancar, Sayın Altay konuşuyor.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Şunu söylemek istiyorum: Meclis gergin, bence İçişleri Bakanımız Meclisi germiştir.

BÜLENT TÜFENKÇİ (Malatya) – Söyleyecek sözün var mı?

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Bir durun ya, etten önce çömleğe atlamayın.

BAŞKAN – Arkadaşlar, bir müsaade edin, Sayın Altay bir şey söylemiyor ki.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Şuraya geldiysek Sayın Bakan, üzülürüm; şuraya gelirsek bu beni üzer: Ben Hükümetin, kahraman Türk Silahlı Kuvvetlerimizin, polisimizin, jandarmamızın terörle mücadelesinde “Allah ayağınıza taş değdirmesin.” diyenlerdenim. (CHP sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Ve Türkiye’de şuraya geldiysek bu beni üzecek: Bir Hükümetin -bugün de söyledim- terörle mücadelede katı, amansız olmasını destekliyorum ama terörle mücadelede hukukun dışına çıkmak, terör örgütlerinin işine yarar; bunu hep söyleyegeldim. Ayrıca, gene bana ait bir sözü tekrar etmek durumunda kaldım: Hiçbir hak talebi terörizme meşruiyet, teröriste masumiyet sağlamaz ama...

ŞAHİN TİN (Denizli) – Vay be!

BAHAR AYVAZOĞLU (Trabzon) – Yan tarafa söyleyin Engin Bey.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Şimdi çok ağır bir şey söyleyecektim de o “Vay be!” diyene.

BAŞKAN – Sayın arkadaşlar, bakın, işi uzatmaktan başka bir şey yapmıyorsunuz şu an, lütfen.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – ...hiçbir güvenlik kaygısının da temel hak ve özgürlüklerin gasbına gerekçe oluşturulmamasını savunanlardanım.

Şuraya geleceğim: PKK terör örgütüyle mücadele, Türkiye’nin uzun yıllardır -1983 müydü ilk saldırı- sorunudur.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Ben -şunu da biliyorum- kahraman Mehmetçik'imizin dağda çatıştığı, yaraladığı terör örgütü mensubuna sonra su içirdiğini ve yarasını sardığını da biliyorum. Dolayısıyla şimdi -o günlerden- bu stratejiyi bırakıp, bu insanlığı bırakıp milletin seçilmiş vekillerine burada hakareti yakıştıramadığımı belirtmem lazım, belirtmem lazım, bunu söylemem lazım. (CHP sıralarından alkışlar, AK PARTİ sıralarından gürültüler)

ŞAHİN TİN (Denizli) – Ne hakareti ya!

ENGİN ALTAY (İstanbul) -Sayın Bakan, bu vesileyle...

Belli ki çok rahatsız oluyorsunuz ama yapacak bir şey yok.

BAHAR AYVAZOĞLU (Trabzon) – Onlara da su mu içirelim Engin Bey?

ENGİN ALTAY (İstanbul) -Sayın Bakan, Emniyet teşkilatımızla ilgili bir cümle söyleyip -Sayın Başkan, müsemmanıza sığınarak- önemli bir konuya temas edeceğim. Sayın Bakanın bunu dinlemesi lazım.

Ya birader, şu imzayı sonra attır ya! Kardeş...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAHAR AYVAZOĞLU (Trabzon) – HDP'lilere su mu içirelim?

BAŞKAN – Son kez açayım, buyurun, açtım.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Sayın Bakanım, burayı dinlemenizi de rica ediyorum ve bitiyor. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

BAŞKAN – Müsaade edin lütfen.

ENGİN ALTAY (İstanbul) -Gene bana ait bir söz vardır, gene bana ait bir söz vardır.

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Çelebi, ben ne yapayım? Siz arada hava almaya gidiyorsunuz.

ENGİN ALTAY (İstanbul) -Yarın sizi sabahlatırım burada! Yarın sizi sabahlatırım burada! Vallahi sabahlarsınız yarın.

BAŞKAN – Evet, Sayın Altay...

ENGİN ALTAY (İstanbul) -Dinleyin ya!

BURHAN ÇAKIR (Erzincan) – Sabah namazını beraber kılarız.

ENGİN ALTAY (İstanbul) -Sabahla o zaman. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

Konuşacağım kardeşim. Sayın Bakan yirmi dakika ek süre kullandı.

BAŞKAN – Sayın Altay, tamamlayın lütfen, buyurun.

ENGİN ALTAY (İstanbul) -Sayın Bakan, polis teşkilatımızın başısınız. Türk polisi şehit olmaktan korkmuyor, Türk polisi emekli olmaktan korkuyor, emekli olmaktan. (CHP sıralarından alkışlar) Bu 3600'ü istiyoruz.

Ve bir şey daha: Şimdi, Emniyet teşkilatımıza kimi işgüzarların... Mesela, Cahit Özkan'a Twitter'dan bir hakaret olsa ve Cahit Özkan...

CAHİT ÖZKAN (Denizli) -Sataştın bana.

ENGİN ALTAY (İstanbul) -Sataşmıyorum.

... şikâyet bile etse gece yarısı Cahit Özkan'a hakaret edenin evine polis gitmez.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ENGİN ALTAY (İstanbul) -Çünkü bana çok oldu. Bana hakaret edenin evine polis gitmedi ama şu yanlış: Fahrettin Altun'a Twitter'dan "Ülkeyi soydunuz." yazan 80 yaşındaki insanın evine gece polis gitmemeli, gitmemeli! (CHP sıralarından alkışlar)

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Sayın Başkan, doğru değil bu.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Eğer gidiyorsa Türkiye'nin 2'nci büyük partisinin Genel Başkanına sosyal medyadan hem ağır hakaret hem ölüm tehdidi yapan -bizce- mafya bozuntusunun da polis tarafından "Ne yaptın kardeşim?" diye bir evine gidilmeli, neredeyse oraya gidilmeli. (CHP sıralarından alkışlar) Bunları yaparsanız hak, hukuk, adalet noktasında deriz ki: Türk polisi, Türk milletinin polisi. Şunu söylemek istemeyiz: Türk polisi, sarayın polisi. Bunu demek, polis teşkilâtımıza da bir haksızlık olur. Bu konuda böyle küçük bir uyarı yapmayı da görev görüyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Altay, son cümlelerinizi alayım, buyurun.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Son söz: 29 sivil şehidin hesabını sor, senin için o.

ÖZNUR ÇALIK (Malatya) – Böyle bir şey demek kimsenin haddine değil.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Bir dakika...

ŞAHİN TİN (Denizli) – Ama polise hakaret ettin.

ÖZNUR ÇALIK (Malatya) – Bir polis şehidin babası ne kadar para alıyor...

BAŞKAN – Arkadaşlar, rica ediyorum.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Ama bunun hesabını sor da Beşiktaş'ta 15 Temmuzda şehit edilen vatandaşlarımız, sivil vatandaşlarımız için toplanan parayı da artık tutmayın vakıfta, millete verin, bu parayı da verin millete, bu da Hükümet olarak sizin göreviniz.

Peki, Genel Kurulun zamanını daha fazla almak istemiyorum. Sayın Bakan, tekrar söylüyorum, şunu söyleyeyim...

ŞAHİN TİN (Denizli) – Sabaha kadar konuş.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Konuşurum gerekirse.

Son söz: Bak, Coviden millet kırılıyor; Ankara Büyükşehirin hesabında, bankada 3,5 milyon para bloke, İstanbul'da 4 milyon. Bu blokeyi de kaldırın Sayın Bakanlar; bu paralar millete aş olarak, ekmeğe olarak, maske olarak; gıda, kumanya olarak, nakit para olarak gitse bundan kime ne zarar var? Bunu da çok merak ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

II.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- 2021 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi (1/281) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 230) (Devam)

2.- 2019 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/280), 2019 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifine İlişkin Olarak Hazırlanan 2019 Yılı Genel Uygunluk Bildirimi ile 2019 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 190 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporu, 2019 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2019 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/1322) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 231) (Devam)

A) SAĞLIK BAKANLIĞI (Devam)

1) Sağlık Bakanlığı 2021 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi

2) Sağlık Bakanlığı 2019 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı

*B) TÜRKİYE HUDUT VE SAHİLLER SAĞLIK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)**1) Türkiye Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğü 2021 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi**2) Türkiye Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğü 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı**C) TÜRKİYE İLAÇ VE TIBBİ CİHAZ KURUMU (Devam)**1) Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu 2021 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi**2) Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı**Ç) TÜRKİYE SAĞLIK ENSTİTÜLERİ BAŞKANLIĞI (Devam)**1) Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığı 2021 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi**2) Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığı 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı**D) ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI (Devam)**1) Çevre ve Şehircilik Bakanlığı 2021 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi**2) Çevre ve Şehircilik Bakanlığı 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı**E) TAPU VE KADASTRO GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)**1) Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü 2021 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi**2) Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı**F) İÇİŞLERİ BAKANLIĞI (Devam)**1) İçişleri Bakanlığı 2021 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi**2) İçişleri Bakanlığı 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı**G) EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)**1) Emniyet Genel Müdürlüğü 2021 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi**2) Emniyet Genel Müdürlüğü 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı**Ğ) JANDARMA GENEL KOMUTANLIĞI (Devam)**1) Jandarma Genel Komutanlığı 2021 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi**2) Jandarma Genel Komutanlığı 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı**H) SAHİL GÜVENLİK KOMUTANLIĞI (Devam)**1) Sahil Güvenlik Komutanlığı 2021 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi**2) Sahil Güvenlik Komutanlığı 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı**İ) GÖÇ İDARESİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)**1) Göç İdaresi Genel Müdürlüğü 2021 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi**2) Göç İdaresi Genel Müdürlüğü 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı**İ) AFET VE ACIL DURUM YÖNETİMİ BAŞKANLIĞI (Devam)**1) Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı 2021 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi**2) Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı*

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, beşinci turdaki konuşmalar tamamlanmıştır.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkan...

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Şimdi, soru-cevap işlemine geçiyoruz.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Sayın Başkan, cevap hakkım var.

BAŞKAN – Cevap hakkınız yok, nerede var?

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Var, benim cevap hakkım var.

BAŞKAN – Hayır, 69’a ikiye göre oturumun içerisinde olması lazımdı Sayın Gergerlioğlu. Genel Kurulda olmadığımız için o hakkınızı kaybettiniz.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Niye vermek istemiyorsunuz? Herkesin sözünü uzatıyorsunuz, niye bana söz vermiyorsunuz? Herkesin sözünü uzatıyorsunuz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Evet, soru-cevap işlemini başlatıyorum.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Söz hakkımı gasbetmeyin Sayın Başkan!

BAŞKAN – Sayın Fendoğlu, buyurun.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Söz hakkımı gasbediyorsunuz.

BAŞKAN – Sayın Gergerlioğlu, söz hakkınız yok, lütfen yerinize oturun.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Söz hakkımı gasbediyorsunuz!

BAŞKAN – Yok.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Adaletsizlik yapıyorsunuz!

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, soru sorma süreleri kırk saniyedir, sorularınızı ona göre planlayın.

Sayın Fendoğlu, buyurun.

MEHMET CELAL FENDOĞLU (Malatya) – Teşekkür ederim Başkanım.

Sorum İçişleri Bakanımıza: 2018 yılında Malatya’mıza Özel Harekât Bölge Başkanlığımızın kazandırılmasından projesine kadar tüm aşamalarda destek veren Sayın İçişleri Bakanımıza Malatyalı hemşehrilerimiz adına teşekkür ederim.

Sayın Bakanım, desteklerinizle tüm şartları ve projesi tamamlanan Malatya Özel Harekât Bölge Başkanlığımızın inşaatının başlamasına yönelik bir takvim ve tarih açıklayacak mısınız?

İkinci sorum: Güvenlik korucularımız asker ve polislerimizle beraber vatan savunmasında fedakârca mücadele etmektedirler. Sizlere ulaştırmak üzere ilettikleri talepleri vardır. Güvenlik korucularımızın maaşlarının iyileştirilmesi ve emeklilik özlük haklarıyla alakalı düzenlemeye yönelik Bakanlığınızın bir çalışması var mıdır?

BAŞKAN – Sayın Kasap...

ALİ FAZIL KASAP (Kütahya) - Sayın Bakanım, Sayın Meslektaşım, sağlık çalışanlarını ve bu uğurda vefat edenleri şehit olarak kabul ettiniz, bir hekim olarak onun için teşekkür ederim. Lütfen Aile Bakanımı da illiyet bağında ikna ediniz ve bu, bir an önce meslek hastalığı, iş kazası kapsamına girsin.

Sayın Bakanım, Sayın Meslektaşım, seviyeli ve kibar yaklaşımınızdan dolayı teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Kılıç...

İMRAN KILIÇ (Kahramanmaraş) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

“Bir insanı öldüren bütün insanlığı öldürmüş, bir insanı yaşatan bütün insanlığı yaşatmış gibidir.” Maide suresi 32’nci ayet. İnsanımızı ve devletimizi yaşatmak için fedayıcı eden sağlık ve vatan mücadelesi şühedamızı rahmetle, hâlen gecelerini gündüzlerine katan tüm fedakârlarımızı minnetle yâd ediyorum.

Bütün âlemin ve tüm vatandaşlarımızın görüp bildiği gerçeklikleri yeniden izanımıza sunan Bakanlarımıza ve milletvekillerimize teşekkürlerimle bütçemizin hayırlı olmasını diliyor, emeği geçen herkesten Allah razı olsun diyorum. Birlikte rahmet, ayrılıkta azap vardır.

BAŞKAN – Sayın Taşkın...

ALİ CUMHUR TAŞKIN (Mersin) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sorularım Sağlık Bakanımıza ve İçişleri Bakanımıza olacak.

Sayın Sağlık Bakanım, bu yıl Sağlık Bakanlığı olarak ne kadar yeni istihdam sağladınız? Doktor, eczacı, diş hekimi, hemşire branşlarına göre dağılımı nedir?

Sayın İçişleri Bakanım, Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü tarafından yakın zamanda yürürlüğe giren Elektronik Kimlik Doğrulama Sistemi ne gibi faydalar sağlayacaktır?

Göç İdaresi Genel Müdürlüğü bünyesinde faaliyette bulunan Yabancılar İletişim Merkezinin hizmetleri nelerdir?

Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğünde teknoloji ve modernizasyon çalışmaları ne durumdadır?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Cesur...

AYLİN CESUR (Isparta) – Sayın Bakanım, 12 bin sözleşmeli sağlık personeli alım ilanında dış sağlığı mezunlarına, evde hasta bakım teknikerlerine, diyaliz teknikerlerine, diyetisyenlere çok az kadro ayrıldı. En az 100 bin hemşirenin atanması gerekiyor, fiyasyon için de çok gerekli. Bu konuda ne düşünüyorsunuz?

Dünya Sağlık Örgütü, Türkiye’de sağlık sistemi çökebilir uyarısı veriyor. Refik Saydam Hıfzıssıhha Enstitüsü’nü açmayı düşünüyor musunuz?

Şeffaflık tartışmalarını bitirmek için Türkiye’de kaç kişiye bugüne kadar Favipiravir kullanılmıştır, bunu açıklar mısınız?

Bunun dışında, Sayın İçişleri Bakanına ehliyet affını sormak istiyorum.

Sayın Çevre Bakanım, Eğirdir’imiz her geçen gün kuruyor ve Eğirdir’de dip temizliği başladı ama çok yetersiz. Geniş bir...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Şimşek...

BAKİ ŞİMŞEK (Mersin) – Sayın Başkan, sorum Çevre ve Şehircilik Bakanımıza.

Sayın Bakanım, aralık ayının sonu yaklaşıyor. Kamuda çalışan sözleşmeli personelin uykuları kaçıyor. Özellikle, belediyelerde çalışanlar, 31 Aralık akşamına kadar belediye başkanları ve belediye meclisi bunların sözleşmelerini yenilemezse işlerinden olacaklar. Belediyeler siyasi kurumlar; aynı şekilde taşeron yasasıyla, kanun hükmünde kararnameyle kadroya geçen işçilerimizin birçoğu siyasi sebeplerden belediyelerden çıkartıldılar Adana, Mersin, Ankara, İstanbul, Antalya gibi yerlerde. Bunlar mahkemelerden işe iade kararı almalarına rağmen, belediye başkanları bunları işine döndürmüyor. Türkiye Cumhuriyeti’nin almış olduğu mahkeme kararı üzerinde belediye başkanları...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Durmuşoğlu...

MÜCAHİT DURMUŞOĞLU (Osmaniye) – Teşekkürler Sayın Bakanım.

Görüşülmekte olan Sağlık, Çevre ve Şehircilik ve İçişleri Bakanlıklarımızın 2021 mali yılı bütçelerinin hayırlı olmasını Cenab-ı Allah’tan niyaz ediyorum.

Sorum İçişleri Bakanımız Sayın Süleyman Soylu’ya olacak. Sayın Bakanım, devletlerin bünyesine sızma amaçları için her yöntemi mübah görmek gibi dünyadaki diğer terör örgütü yapılarından ayrılan, örgüt elebaşı tarafından ortaya koyulan siyasal, ekonomik ve toplumsal düzeni oligarşik özellikleri taşıyan bir grup vasıtayla hayata geçirme hedefi doğrultusunda askerî darbe girişiminde bulunan FETÖ’ye karşı yürütülen mücadelelerle ilgi bilgi verir misiniz?

BAŞKAN – Sayın Yüksel Özkan...

YÜKSEL ÖZKAN (Bursa) – Teşekkürler.

Sayın Bakanımız, siz tıp eğitimi aldınız. Covid-19 salgını sürecinde siyaset ile tıbbi etik değerleriniz arasında sıkışıp kaldığımızı, bunu da her gün vicdanınızda sorguladığınızı düşünüyorum. Bilim Kurulunun kararlarını içeren toplantı tutanaklarını açıklayacak mısınız? Salgın döneminde 14 soru önergesi verdim ancak cevap yok. Bana tanınan kırk saniyelik sürede bunların hangisini tekrar sorabilirim ki. SMA'lı çocuklarımızın çığıllıklarını duyurun artık lütfen.

Sayın milletvekilleri, bu konuda kanun teklifi sundum. Gelin gündeme alalım ve kabul edelim.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Güzel...

SEMRA GÜZEL (Diyarbakır) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Sorum Sağlık Bakanına: Kamuda atamaları yapılmayan binlerce anestezi teknisyeni, diyetisyen, tıbbi sekreterin gözü kulağı bu Mecliste. Üniversitelerden mezun olan diyetisyenlerin yüzde 90'ı işsiz. Dünyada ve ülkede obezite ve beslenme sorunlarına bağlı hastalıklar hızla artarken ve kamuda bu denli diyetisyen ihtiyacı varken, açığı varken daha önce söz verilen atamalar neden yapılmıyor?

Yine, pandeminin zorlayıcı koşullarında tıbbi sekreterlere ve anestezi teknisyenlerine ihtiyaç bu denli artmışken atamalar neden yapılmıyor? Hem bu alanda hizmet bekleyen halkın hem de işsiz kalan bu gençlerin yaşadığı mağduriyetleri gidermek için adım atmayı düşünüyor musunuz?

BAŞKAN – Sayın Şeker...

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Sayın Sağlık Bakanım, Avcılar Murat Kölük Devlet Hastanesinde Genel Cerrahi Uzmanı Uğur Ertuğrul mayıs ayında Covid nedeniyle hayatını kaybetti. Hemşire olan eşi dul, yetim maaşından 2 bin lira kesinti yapıldığını belirtiyor.

Sağlık çalışanları için illiyet bağı aranmaksızın meslek hastalığı kabul edilmesiyle ilgili Çalışma Bakanını ikna etmeyi düşünüyor musunuz?

Bugüne kadar şehir hastaneleri için 18 milyar ödendi, son iki ayda birlikte 20 milyar ödenecek, önümüzdeki üç yılda da 60 milyar ödenecek. Bununla 60 bin yataklı devlet hastanesi yapmak mümkünken şu ana kadar...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Cora...

SALİH CORA (Trabzon) – Teşekkür ederim Başkanım.

Özellikle Sağlık Bakanımıza, Çevre ve Şehircilik Bakanımıza ve İçişleri Bakanımıza kapsamlı sunumları nedeniyle teşekkür ediyoruz.

Sorum İçişleri Bakanımıza: Sayın Bakanım, görev ve sorumluluk alanları çerçevesinde vatandaş memnuniyetini en üst düzeyde tutma gayreti ortaya koyan İçişleri Bakanlığı, teknolojik gelişmeleri de dikkate alarak memnuniyet düzeyini daha da artırmak için birçok çalışma gerçekleştirerek marka hâline getirmiştir. Bu kapsamda oluşturulan marka projeleri nelerdir? Vatandaşımızın...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Önal...

AHMET ÖNAL (Kırıkkale) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Pandemi döneminde istisnasız tüm sağlık çalışanlarımız insanüstü gayret ve çabayla mücadele etmekte, âdeta tarih yazmaktadır. Bununla birlikte, salgın ortamında kendi hayatını hiçe sayıp toplum sağlığı için canla başla çalışan tüm sağlık çalışanlarımızın temel taleplerinin karşılanabilmesi için bugüne kadar yeterli adımlar atılmamıştır. Sayın Bakan, tüm sağlık çalışanlarımıza hak ettikleri maaş zammı, döner sermaye artışı ve 3600 ek gösterge hakkını ne zaman vereceksiniz?

Covid-19'un meslek hastalığı kategorisine alınması için bir çalışma başlatacak mısınız? Covid-19'dan hayatını kaybeden sağlık çalışanlarımızı görev şehidi sayıp geride kalan ailelerine sahip çıkacak mısınız?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Erdem, buyurun.

ARZU ERDEM (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sorum Sayın İçişleri Bakanımıza: Kahraman Türk polisimizin 3600 ek göstergesiyle ilgili gayretlerinizi biliyoruz, bu konuyla ilgili planlamanız nedir bundan sonrası için?

İkincisi: Kahraman itfaiyecilerimizle ilgili bir düzenleme yapılacak mıdır?

Ve son olarak: Korucularımızın maaşları düşük kalmaktadır, bununla ilgili bir düzenleme olacak mı önümüzdeki planlamada?

Her üç Bakanlığımızın da İçişleri, Çevre ve Şehircilik ve Sağlık Bakanlığımızın bütçelerinin hayırlara vesile olmasını temenni ediyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Orhan Işık...

MUAZZEZ ORHAN IŞIK (Van) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Ana dili Türkçe olmayan yurttaşlara ve mültecilere sağlık hizmeti sunumu sırasında tercüman desteği sağlanıyor mu?

Van'da hastanelerde birçok bölümde uzman doktor eksikliği bulunmaktadır, bu eksikliklerin giderilmesi için bir girişimde bulunacak mısınız?

Çevre Bakanına sorum: Zılan Deresi'ndeki HES için ÇED raporu verilmeme nedenleri nelerdir? Danıştayın kararı neden dikkate alınmamıştır? Danıştayın "Kamulaştırma yapılamaz." kararına rağmen acele kamulaştırma kararı neden alınmıştır? HES'lerin ortaya çıkaracağı doğal tahribat ve halkın zararı nasıl tespit edilecek ve nasıl giderilecektir?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Aydın...

İBRAHİM AYDIN (Antalya) – Teşekkür ediyorum Başkanım.

Sayın İçişleri Bakanım, Sayın Cumhurbaşkanımızın belirlediği temel ilkeler çerçevesinde, terörle mücadele kapsamında ülkemiz çok başarılı sonuçlar elde etmektedir. Zira, bugün yurt içi terörist sayısı 320'lere kadar düşmüş, terör örgütüne katılım tarihin en düşük seviyesine inmiştir. Bu sonucun ortaya çıkmasında, hiç şüphesiz, İçişleri Bakanlığımızın tüm personelinin 7 gün 24 saat esaslı sahada olması en büyük etkidir. Bu denli olumlu gelişmeler dikkate alınarak 2021 yılında PKK terör örgütüne yönelik hedefiniz nedir?

Bakanlıklarımızın 2021 yılı bütçelerinin hayırlı, bereketli olmasını diler, teşekkür eder, saygılar sunarım.

BAŞKAN – Soru işlemi tamamlanmıştır.

Cevaplara geçiyoruz.

Sağlık Bakanı Sayın Fahrettin Koca, buyurun.

SAĞLIK BAKANI FAHRETTİN KOCA – Sayın Başkan, özellikle alımlarla ilgili demin, yine, arkadaşımız farklı bir yaklaşım içinde oldu. Şunu beklerdim: 16 Ağustos'ta söylediği şeyin 19 Temmuz'da ihaleden sonra sekiz gün içinde geriye dönük ödemenin yapılmış olduğunu gördükten sonra teşekkür etmesini ve iddiasından vazgeçmesini beklerdim. Siyaset vatandaşa, 83 milyona doğru bilgi verme aracı olarak kullanılıyor olmalı.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) – Siz öyle yapmadınız.

SAĞLIK BAKANİ FAHRETTİN KOCA –Ve 2015'ten sonra e-nabız kuruldu diyorum; 1 kuruş, 1 lira fatura kesilmişliği söz konusu değildir diyorum. Sizin, hâlen bu noktada iddia etmeniz doğru bir şey mi? Niye vatandaşımıza doğru bilgi vermiyoruz? Siyaseti niye vatandaşımıza doğru bilgi verme aracı olarak kullanmıyoruz? Şu ana kadar 20 milyon kit satın alınmış. Normalde 1,750 milyar lira ödeme verilmesi gereken kitlere 250 milyon verilmiş yani 1,5 milyar, vatandaşımız bundan faydalanmış durumda. Niye mutlu olmuyorsunuz? Niye teşekkür etmiyorsunuz? (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MURAT EMİR (Ankara) – Biz gündeme getirmeden niye yapmadınız? Niye doğrudan alım yapmıyorsunuz? Onu soruyoruz.

SAĞLIK BAKANİ FAHRETTİN KOCA – Şehir hastaneleriyle ilgili uluslararası tahkimden bahsedildi. Tahkimle ilgili şunu söyleyeyim: Şirketle idare arasında ise eğer bu uyumsuzluk yurt içi tahkim ve Türk mahkemelerinde çözülür. Tahkim konusu uyumsuzluk eğer finansman sağlayanların taraf olduğu kreditorlerle ilgili bir konu ise o durumda uluslararası tahkim ama uluslararası tahkimde Türk hukuku uygulanarak çözülür.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Bakan, teşekkür ediyorum, dört dakika doldu.

FUAT KÖKTAŞ (Samsun) – Dolmadı, iki dakika daha var.

BAŞKAN – Sayın Bakanım, kusura bakmayın iki dakika daha süreniz varmış, buyurun.

SAĞLIK BAKANİ FAHRETTİN KOCA – Uluslararası tahkimde ise Türk hukuku uygulanarak çözülüyor. Bunun altını özellikle çizmek istiyorum.

Bunun dışında, tıbbi cihazla, tıbbi malzemeye ilgili ödemedi bahsedildi. Dünden itibaren bu ödemeler başladı. Eğer SUT fiyatı üzerinden alım yapılmış ise hiçbir indirim yapılmadan SUT üzerinden ödeme yapılarak dünden itibaren başlamış oldu. Onu özellikle söylemek istiyorum.

Biz, şu dönemde, bu yıl toplam 73.527 personel almış olduk, bunun 41.194'ü hekim dışı sağlık personeli; şu an ayrıca 12 bin personel alımı yapıyoruz, 2021 yılı için de almaya devam ediyor olacağız.

Grip aşısıyla ilgili: Toplam 2 milyon 300 bin doz alınmıştı, şu ana kadar 1 milyon 36 bin doz kullanılmış oldu, sağlık çalışanlarımıza ise 600 bin yapıldı; bu anlamda hâlen grip aşısı yapılmaya devam ediliyor. Bu anlamda, bir sorun olmadığını söylemek istiyorum. Şu ana kadar da Türkiye'de enflüanza daha görülebilmemiş değil. Bu konuda da vatandaşımızı tedirgin etmememiz gerektiği kanaatindeyim.

Sayın Başkanım, sorunların gerisine de yazılı olarak cevap verelim.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Kurum, buyurun.

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANİ MURAT KURUM – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Şimdi, bizim, Türkiye'de hem göllerimizle ilgili, doğal alanlarımızla ilgili hem sayısını, miktarını artıracığımız korunan alanlarımızla ilgili çalışmalarımız devam ediyor.

Diğer taraftan, göl temizliğiyle alakalı Beyşehir, Eğirdir, Gölbaşı Göllerimizde fiilen göl temizliğine başladık. İnşallah, o gölleri eski hâline getirene kadar da bu çalışmalarını yürütüp vatandaşlarımıza daha temiz, daha güzel, doğaya, çevreye saygılı bir şekilde bırakacak çalışmalarını, adımlarını atıyor.

Diğer taraftan, Van ili Zilan Deresi'yle alakalı "ÇED Gerekli Değildir" kararı hakkında açılan dava süreci devam etmektedir. 2015 yılında verilmiş ve o süreçte "ÇED Gerekli Değil" kararı verilmiş ve mahkeme süreci devam etmektedir.

Belediyelerimizde çalışan taşeronlarla alakalı -ki kadroya geçtiler bunlar- geri işten atılanların iadesine ilişkin bir mahkeme kararı var, bu da ilgili belediyesince uygulanmıyorsa eğer buna ilişkin bizlere iletirseniz biz de belediyelerle o görüşmeleri yapar, inşallah o vatandaşlarımıza da sahip çıkmış oluruz.

Ben, tüm mesai arkadaşlarıma, çalışma arkadaşlarıma, gece gündüz bizimle şehirlerimizde mücadele eden belediye başkanlarımıza, milletvekillerimize tekrar teşekkür ediyor; bütçemizin vatanımıza milletimize, ülkemize hayırlı olmasını diliyorum.

BAŞKAN – Sayın Soylu, buyurun lütfen.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Evet, teşekkür ediyorum.

Sayın Altay, bir meseleyi daha düzeltmemiz lazım.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – İnşallah.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Yani şuradan, günlük meselelerde, Meclis adına söylüyorum, tabii, buradaki meselenin sıcaklığı, tartışmada belki bir adım öne geçme isteği...

ENGİN ALTAY (İstanbul) – O sizde vardı bugün fazlasıyla.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Estağfurullah. Bir saniye ya...

Şimdi, Eyüp'te Fahrettin Altun'la ilgili mesele, dün arkadaşlarımız tarafından veya... Evet, dün açıklandı. Evine tebligat gönderildi. Bu işte usul budur, hepsiyle ilgili usul budur. Gelir, davet edildi...

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Bize küfredenlere niye gönderilmiyor tebligat?

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Bir saniye...

Davet edildi ve Eyüp'te polis merkezi amirliğinde ifadesini verdi ve evine gitti. Polisin gidip kendisini gece yarısı alması gibi bir şey söz konusu değil; bir.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Aldı demedim “Evine gitti.” dedim.

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – Bir dinle ya!

BAHAR AYVAZOĞLU (Trabzon) – “Aldı.” dediniz.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Bakın, tebligat... Tekrar söylüyorum Sayın Altay.

BAHAR AYVAZOĞLU (Trabzon) – “Aldı.” dediniz.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Demedim. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

BAŞKAN – Arkadaşlar, müsaade edin, Sayın Bakan cevap veriyor.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Dosyam da önümde size söylediğimi söylüyor ve yine bir meseleyi daha sizin huzurunuzda düzeltmek isterim.

BAŞKAN – Sayın Özkaya...

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Burada tekrar ifade ettiniz dediniz ki, dediler ki “121 lira aylık şehit ailesine bağlandı.” Hatta, Sayın Kılıçdaroğlu -belki sürçülisan etmiş olabilir- bir konuşmasında “şehit, polisti.” dedi, doğru mu?

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Evet, sürçülisan. Polis babası, evet, doğru.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Şimdi bir, biz şehit polislerimizin ailelerine 6.150 lira aylık bağlıyoruz. Ayrıca onların özellikle ailelerine de çocuklarına da anne ve babalarına da tekrar ek veriyoruz; bu bir.

İki, özellikle sivil şehit kavramı Sayın Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan'ın talimatlarıyla ve yine bu Meclisin iradesiyle çıkmış bir kavramdır AK PARTİ hükümetleri zamanında. Böyle bir kavram yoktu. Siz de biliyorsunuz, biz de biliyoruz.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Düzeltelim, Meclis talimat almaz yalnız. Meclis talimat almaz.

BAŞKAN – “Meclisin iradesi” dedi Sayın Bakan.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Yo, Meclisin katkılarıyla. Bak, yanlış söylüyorsunuz, böyle bir şey söylemem, edep ederim, hicap duyarım. Meclise talimat değil.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – “Sayın Başkanımızın talimatıyla” dediniz.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Sayın Cumhurbaşkanımızın arkadaşlarımıza hazırlamak için talimatlarıyla ve Meclisin katkısıyla beraber çıktı, bitti.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Evet, tamam.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Üç, iktidar partisinin yürüyüşü böyledir. Burada sivil şehitlere ödenen para 1.467 liradır ve bu örneğin de Sinop'tan kaynaklandığını biliyoruz, değil mi? Siz de biliyorsunuz, ben de biliyorum.

Bakın, dul eş, anne baba ve 2 çocuk; 1.467 lira bütün bunlara bölünüyor. Bakınız, başka bir şey mümkün değil, yine yanlış.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Belge verdiniz, Sayın Bakan, siz yapmayın ya!

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Ben Çalışma Bakanlığı yaptım, yapmayın Allah'ımızı severseniz ya! Bildiğim iş yani 1.467 lira.

Yine başka bir şey daha söyleyeyim, bu Meclis de bilsin, şehitler bizim başımızın tacıdır, gaziler de bizim başımızın tacıdır. Sayın Cumhurbaşkanımızın bize bir talimatı var. Ben bu yaptığım işibir ibadet görürüm, talimatı değil ama yaptığım işi bir ibadet gibi görürüm.

Sayın Altay, Meclis bilsin, hepimiz vilayetlerinizde biliyorsunuz, şehit aileleriyle ilgili onların her sözünü biz yerine getirmek zorundayız ve getiriyoruz, bunu herkes bilir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Ve yine benim arkadaşlarım var. Her on beş günde bir, bir ayda bir... Bak iddialı bir söz söylüyorum, şehit aileleri “Biz Süleyman Soylu'ya, İçişleri Bakanına ulaşamadık.” derlerse Allah beni çarpar. Bak, yüzlerce ve binlerce... Bir şey daha söylüyorum, bu ölçüklerin çok dışında her işlerinin biz emrindeyiz, nokta. Ve elimizden gelen her şeyi yapıyoruz. Söylediğiniz Beşiktaş şehit aileleriyle de biz, ben -Mehmet Ersoy burada, Muhterem Bey burada- bütün arkadaşlarımız ilgilimiz, onlarla ilgili vakıftan da her ay adreslerine, daha doğrusu hesaplarına o paralar gitmektedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÖZNUR ÇALIK (Malatya) – Sayın Bakan, sivil şehitlere 33 bin lira, polis şehitlerimize de 70 bin lira tazminat, nakdi tazminat ödeniyor.

BAŞKAN – Sayın Bakanım, teşekkür ediyorum. Diğerlerini de yazılı olarak cevaplandırırınız.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Önemli bir şey var Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Ama Sayın Bakanım...

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Mezarlıklarla ilgili söylenen bir şey var, söylemem lazım.

BAŞKAN – Sayın Bakanım, cevap süresi bitti ama size bir dakika yerinizden açıklamayla ilgili söz vereyim. Basın lütfen şey.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Çok teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Tekrar basar mısınız mikrofonu.

Bir dakika lütfen.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Bir: Kürtçe mevlit meselesine geleceğim. Bu ülkede kimse Kürtçe mevlit okudu diye hapse atılmadı. Bu olay da bu değil zaten, bu da yalan. Söylediğiniz yalandan tam bir hafta sonra ben, İçişleri Bakanı olarak Mardin’de karşı taraftan gelen bir bombayla ölen insanların mevlidine katıldım, orada Arapça mevlit de okundu, Kürtçe mevlit de okundu, ben İçişleri Bakanı olarak dinledim. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Böyle bir şey söz konusu değildir.

Yine, sizin bahsettiğiniz “Mezarlıklarda şöyle oldu, böyle oldu.” Doğru, bir terör örgütü getirdi, 270’in üzerinde teröristi bir yere gömdü. Affedersiniz ya, siz cenazelerinizi böyle mi gömüyorsunuz? Adı belli değil, soyadı belli değil, bilmem nesi belli değil. (HDP sıralarından gürültüler) Burası hukuk devletidir, biraz önce bana tarif ettiğiniz hukuk ve demokrasinin işlediği bir devlettir. Mahkeme karar verdi ve mahkemenin kararıyla her biri oradan alındı, Adli Tıbb’a gönderildi, 16’sının kimliği belirlendi ve diğerleri de kimsesizler mezarlığına gömüldü. (HDP sıralarından gürültüler)

DİRAYET DİLAN TAŞDEMİR (Ağrı) – Mahkeme dedi kaldırıma mı göm?

EBRÜ GÜNAY (Mardin) – Kaldırıma gömdünüz ya! Savcının verdiği defin belgesi olan cenazeyi...

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU – Burası bir hukuk devletidir. Biz mezarlara da, biz ölülere de saygı gösteririz. Ölülere saygı göstermeyen sizlersiniz, mezarlara saygı göstermeyen, insanlığa saygı göstermeyen sizlersiniz! Nokta. (AK PARTİ sıralarından alkışlar, HDP sıralarından gürültüler)

BAŞKAN – Sayın Bakanım, teşekkür ediyorum.

Değerli milletvekilleri, bakın, rica ediyorum...

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Vereceğim arkadaşlar, müsaade ediniz.

Sayın Levent Bülbül, buyurunuz.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

18.- Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül’ün, Covid-19’un tüm dünyada sarsıcı bir etki yaptığına, coronavirüs pandemi sürecinde proaktif bir mücadele sergileyen ve dünyada büyük takdir gören Sağlık Bakanı Fahrettin Koca ile fedakâr sağlık ordusuna şükranlarını sunduklarına ve bütçelerinin hayırlı olmasını dilediklerine, ülkede meydana gelen doğal afetlerde Sağlık, İçişleri ile Çevre ve Şehircilik Bakanlıklarının insanüstü bir çaba sarf ettiğine, yaşanabilir şehirleşme faaliyetleri ile sürdürülebilir çevre politikalarını hayata geçiren Çevre ve Şehircilik Bakanı Murat Kurum ve Bakanlık yetkililerini tebrik ettiğine ve bütçelerinin hayırlı olmasını dilediğine, başta İçişleri Bakanı Süleyman Soylu olmak üzere İçişleri Bakanlığı ile tüm güvenlik güçlerine teşekkür ettiklerine ve başarılarının devamını dilediklerine ilişkin açıklaması

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün 2021 yılı Bütçe Kanun Teklifi’nin Genel Kurul görüşmelerinin beşinci tur görüşmelerini tamamlamış bulunuyoruz. Bugünkü görüşmelerde sırasıyla Sağlık, Çevre ve Şehircilik ile İçişleri Bakanlıklarının bütçeleri görüşülmüştür. Tüm dünyayı etkisi altına alan ve güçlü-güçsüz devlet ayırımı yapmaksızın bütün devlet yönetimlerini ansızın yakalayan Covid-19 hastalığı, sağlıktan ekonomiye, uluslararası ilişkilerden toplumların sosyal hayatlarına ve psikolojilerine sarsıcı bir etki ortaya çıkarmıştır. Böylesi zor bir dönemde ülkemizin salgına hazırlıksız yakalanmasına izin vermeyen, proaktif bir mücadele sergileyen, Türkiye’de ve dünyada başarısı büyük takdir gören başta Sağlık Bakanımız Sayın Fahrettin Koca Bey olmak üzere, Bakanlığımıza, merkez ve taşra teşkilatlarına, doktorundan hemşiresine, sağlık görevlisinden yardımcı personelimize kadar fedakâr sağlık ordumuza şükranlarımızı sunuyor, bütçelerinin hayırlı olmasını diliyoruz.

Sayın Başkan, 2020 yılı sadece salgın hastalıkla değil... Ülkemizin doğusundan batısına, en sonuncusu da İzmir’de olmak üzere meydana gelen depremlerde yüzlerce vatandaşımız hayatını kaybetmiş, binlerce vatandaşımız yaralanmıştır. Yine, yaşanan sel felaketleri birçok can kaybına ve maddi zarara sebep olmuştur. Bütün bu felaketlerde Sağlık ve İçişleri Bakanlarımızla birlikte Çevre ve Şehircilik Bakanımız ve Bakanlık yetkililerimiz insanüstü ve samimi çabalar sarf etmişlerdir. Böylesi bir dönemde felaketlerin yaralarını sarmakla kalmayıp yürütülen kentsel dönüşümlerle sağlıklı, yaşanabilir şehirleşme faaliyetleri ve sürdürülebilir çevre politikalarını hayata geçirmesiyle milletimizin takdirini kazanan Çevre ve Şehircilik Bakanımız Sayın Murat Kurum Bey başta olmak üzere bütün Bakanlık yetkililerimizi ve çalışanlarımızı tebrik ediyor, bütçelerinin hayırlı olmasını diliyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Sayın Başkan, 21’inci yüzyılın başında Türk milletinin ve Türkiye’nin bekası için yeniden bir millî mücadele verilmektedir. Böylesi bir dönemde ülkemizin güveni, huzuru ve asayışı için her türlü fedakârlığı ortaya koyan, terör örgütleriyle cesur ve amansız bir mücadele içinde olan ve bunda büyük başarılar elde eden; küresel bir sorun olan göç sorununda dünyadaki en zor düzensiz göçle mücadeleyi gerçekleştiren İçişleri Bakanlığımızın 2021 yılı bütçesinin hayırlı olmasını dilerken başta İçişleri Bakanımız Sayın Süleyman Soylu Bey olmak üzere Bakanlık yetkililerimize ve İçişleri teşkilatına, Emniyetten Jandarmaya ve Sahil Güvenlikçilerimizden güvenlik korucularımıza bütün güvenlik güçlerimize teşekkür ediyor, başarılarının devamını diliyoruz. Allah, yâr ve yardımcıları olsun.

Saygılar sunarım. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

II.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- 2021 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi (1/281) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 230) (Devam)

2.- 2019 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/280), 2019 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifine İlişkin Olarak Hazırlanan 2019 Yılı Genel Uygunluk Bildirimi ile 2019 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 190 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporu, 2019 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2019 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/1322) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 231) (Devam)

A) SAĞLIK BAKANLIĞI (Devam)

1) Sağlık Bakanlığı 2021 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Sağlık Bakanlığı 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

B) TÜRKİYE HUDUT VE SAHİLLER SAĞLIK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)

1) Türkiye Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğü 2021 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Türkiye Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğü 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

C) TÜRKİYE İLAÇ VE TIBBİ CİHAZ KURUMU (Devam)

1) Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu 2021 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

Ç) TÜRKİYE SAĞLIK ENSTİTÜLERİ BAŞKANLIĞI (Devam)

1) Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığı 2021 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığı 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

*D) ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI (Devam)**1) Çevre ve Şehircilik Bakanlığı 2021 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi**2) Çevre ve Şehircilik Bakanlığı 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı**E) TAPU VE KADASTRO GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)**1) Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü 2021 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi**2) Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı**F) İÇİŞLERİ BAKANLIĞI (Devam)**1) İçişleri Bakanlığı 2021 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi**2) İçişleri Bakanlığı 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı**G) EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)**1) Emniyet Genel Müdürlüğü 2021 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi**2) Emniyet Genel Müdürlüğü 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı**Ğ) JANDARMA GENEL KOMUTANLIĞI (Devam)**1) Jandarma Genel Komutanlığı 2021 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi**2) Jandarma Genel Komutanlığı 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı**H) SAHİL GÜVENLİK KOMUTANLIĞI (Devam)**1) Sahil Güvenlik Komutanlığı 2021 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi**2) Sahil Güvenlik Komutanlığı 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı**İ) GÖÇ İDARESİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)**1) Göç İdaresi Genel Müdürlüğü 2021 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi**2) Göç İdaresi Genel Müdürlüğü 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı**İ) AFET VE ACİL DURUM YÖNETİMİ BAŞKANLIĞI (Devam)**1) Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı 2021 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi**2) Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı*

BAŞKAN- Sayın milletvekilleri, şimdi sırasıyla beşinci turda yer alan kamu idarelerinin bütçeleri ile kesin hesaplarına geçilmesi hususunu ve bütçeleri ile kesin hesaplarını ayrı ayrı okutup oylarınıza sunacağım.

Sağlık Bakanlığının 2021 yılı merkezî yönetim bütçesine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamı okutuyorum:

*SAĞLIK BAKANLIĞI**1) Sağlık Bakanlığı 2021 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi*

ÖDENEK CETVELİ

GENEL TOPLAM

77.615.519.000

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Sağlık Bakanlığının 2021 yılı merkezî yönetim bütçesi kabul edilmiştir.

Sağlık Bakanlığının 2019 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamı okutuyorum:

2) Sağlık Bakanlığı 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

(A) CETVELİ

Toplam Ödenek	48.232.147.968,54
Bütçe Gideri	47.913.511.028,41
Ödenek Üstü Gider	33.507.722,60
İptal Edilen Ödenek	348.143.169,97
Ertesi Yıla Devredilen Ödenek	18.062.156,38

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Sağlık Bakanlığının 2019 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümleri kabul edilmiştir.

Türkiye Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğünün 2021 yılı merkezî yönetim bütçesine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamı okutuyorum:

TÜRKİYE HUDUT VE SAHİLLER SAĞLIK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

1) Türkiye Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğü 2021 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

ÖDENEK CETVELİ

GENEL TOPLAM	174.844.000
--------------	-------------

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Gelir cetvelinin toplamını okutuyorum:

GELİR CETVELİ

TOPLAM	454.276.000
--------	-------------

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Türkiye Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğünün 2021 yılı merkezî yönetim bütçesi kabul edilmiştir.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Sayın Başkan, duyamıyoruz. Sayın Başkan, bazılarına oy vermek için duymamız gerekiyor.

BAŞKAN – Peki.

Türkiye Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğünün 2019 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamı okutuyorum:

2) Türkiye Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğü 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

A) CETVELİ

Toplam Ödenek	879.735.300,27
Bütçe Gideri	453.268.743,25
İptal Edilen Ödenek	426.466.557,02
Ertesi Yıla Devredilen Ödenek	179.032.664,47

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(B) cetvelinin genel toplamını okutuyorum:

(B) CETVELİ

Bütçe Geliri Tahmini	298.442.000,00
Tahsilat	427.596.410,02
Ret ve İadeler	133.720,36
Net Tahsilat	427.462.689,66

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Türkiye Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğünün 2019 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümleri kabul edilmiştir.

Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumunun 2021 yılı merkezî yönetim bütçesine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamı okutuyorum:

TÜRKİYE İLAÇ VE TIBBİ CİHAZ KURUMU

1) Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu 2021 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

ÖDENEK CETVELİ

GENEL TOPLAM	187.998.000
--------------	-------------

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Gelir cetvelinin toplamını okutuyorum:

GELİR CETVELİ

TOPLAM	185.998.000
--------	-------------

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumunun 2021 yılı merkezî yönetim bütçesi kabul edilmiştir.

Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumunun 2019 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamı okutuyorum:

2) Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

A) CETVELİ

Toplam Ödenek	159.052.400,00
Bütçe Gideri	154.883.737,08
İptal Edilen Ödenek	4.168.662,92

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(B) cetvelinin genel toplamını okutuyorum:

B) CETVELİ

Bütçe Geliri Tahmini	154.221.000,00
Tahsilat	129.219.011,07
Ret ve İadeler	1.108.999,11
Net Tahsilat	128.110.011,96

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumunun 2019 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümleri kabul edilmiştir.

Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığının 2021 yılı merkezî yönetim bütçesine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamı okutuyorum:

TÜRKİYE SAĞLIK ENSTİTÜLERİ BAŞKANLIĞI

1) Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığı 2021 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

ÖDENEK CETVELİ

GENEL TOPLAM	175.639.000
--------------	-------------

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Gelir cetvelinin toplamını okutuyorum:

GELİR CETVELİ

TOPLAM	175.639.000
--------	-------------

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığının 2021 yılı merkezî yönetim bütçesi kabul edilmiştir.

Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığının 2019 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamları okutuyorum:

2) Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığı 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

(A) CETVELİ

Toplam Ödenek	50.383.000,00
Bütçe Gideri	12.978.535,90
İptal Edilen Ödenek	37.404.464,10
Ertesi Yıla Devredilen Ödenek	10.056.098,00

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(B) cetvelinin genel toplamlarını okutuyorum:

(B) CETVELİ

Bütçe Geliri Tahmini	50.136.000,00
Tahsilat	35.162.490,93

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığının 2019 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümleri kabul edilmiştir.

Çevre ve Şehircilik Bakanlığının 2021 yılı merkezî yönetim bütçesine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamı okutuyorum:

*ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI**1) Çevre ve Şehircilik Bakanlığı 2021 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi*

ÖDENEK CETVELİ

GENEL TOPLAM	3.378.164.000
--------------	---------------

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Çevre ve Şehircilik Bakanlığının 2021 yılı merkezî yönetim bütçesi kabul edilmiştir.

Çevre ve Şehircilik Bakanlığının 2019 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamları okutuyorum:

2) Çevre ve Şehircilik Bakanlığı 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

Toplam Ödenek	7.709.743.985,73
Bütçe Gideri	7.312.717.831,66
İptal Edilen Ödenek	191.676.816,50
Ertesi Yıla Devredilen Ödenek	205.349.337,57

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Çevre ve Şehircilik Bakanlığının 2019 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümleri kabul edilmiştir.

Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğünün 2021 yılı merkezî yönetim bütçesine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamı okutuyorum:

*TAPU VE KADASTRO GENEL MÜDÜRLÜĞÜ**1) Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü 2021 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi*

ÖDENEK CETVELİ

GENEL TOPLAM	1.290.815.000
--------------	---------------

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğünün 2021 yılı merkezî yönetim bütçesi kabul edilmiştir.

Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğünün 2019 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamları okutuyorum:

2) *Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı*

A) CETVELİ

Toplam Ödenek	1.453.819.509,16
Bütçe Gideri	1.176.428.516,27
İptal Edilen Ödenek	38.098.639,69
Ertesi Yıla Devredilen Ödenek	239.292.353,20

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğünün 2019 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümleri kabul edilmiştir.

İçişleri Bakanlığının 2021 yılı merkezî yönetim bütçesine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamı okutuyorum:

İÇİŞLERİ BAKANLIĞI

1) *İçişleri Bakanlığı 2021 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi*

ÖDENEK CETVELİ

GENEL TOPLAM	10.665.011.000
--------------	----------------

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

İçişleri Bakanlığının 2021 yılı merkezî yönetim bütçesi kabul edilmiştir.

İçişleri Bakanlığının 2019 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamları okutuyorum:

2) *İçişleri Bakanlığı 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı*

A) CETVELİ

Toplam Ödenek	13.227.353.773,18
Bütçe Gideri	13.098.168.023,81
İptal Edilen Ödenek	129.185.749,37
Ertesi Yıla Devredilen Ödenek	75.994.811,00

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

İçişleri Bakanlığının 2019 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümleri kabul edilmiştir.

Emniyet Genel Müdürlüğünün 2021 yılı merkezî yönetim bütçesine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamı okutuyorum:

*EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ**1) Emniyet Genel Müdürlüğü 2021 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi*

ÖDENEK CETVELİ

GENEL TOPLAM	44.555.427.000
--------------	----------------

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Emniyet Genel Müdürlüğünün 2021 yılı merkezî yönetim bütçesi kabul edilmiştir.

Emniyet Genel Müdürlüğünün 2019 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamları okutuyorum:

2) Emniyet Genel Müdürlüğü 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

A) CETVELİ

Toplam Ödenek	28.937.058.249,09
Bütçe Gideri	35.109.032.668,51
Ödenek Üstü Gider	8.945.093.639,22
İptal Edilen Ödenek	2.766.827.463,83
Ertesi Yıla Devredilen Ödenek	2.747.873.245,10

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Emniyet Genel Müdürlüğünün 2019 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümleri kabul edilmiştir.

Jandarma Genel Komutanlığının 2021 yılı merkezî yönetim bütçesine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamı okutuyorum:

*JANDARMA GENEL KOMUTANLIĞI**1) Jandarma Genel Komutanlığı 2021 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi*

ÖDENEK CETVELİ

GENEL TOPLAM	27.666.860.000
--------------	----------------

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Jandarma Genel Komutanlığının 2021 yılı merkezî yönetim bütçesi kabul edilmiştir.

Jandarma Genel Komutanlığının 2019 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamları okutuyorum:

2) Jandarma Genel Komutanlığı 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

A) CETVELİ

Toplam Ödenek	21.115.934.383,19
Bütçe Gideri	20.797.030.168,60
İptal Edilen Ödenek	318.819.393,58
Ertesi Yıla Devredilen Ödenek	317.513.324,34

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Jandarma Genel Komutanlığının 2019 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümleri kabul edilmiştir.

Sahil Güvenlik Komutanlığının 2021 yılı merkezî yönetim bütçesine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamı okutuyorum:

SAHİL GÜVENLİK KOMUTANLIĞI

1) Sahil Güvenlik Komutanlığı 2021 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

ÖDENEK CETVELİ

GENEL TOPLAM	1.470.792.000
--------------	---------------

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Sahil Güvenlik Komutanlığının 2021 yılı merkezî yönetim bütçesi kabul edilmiştir.

Sahil Güvenlik Komutanlığının 2019 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamı okutuyorum:

2) Sahil Güvenlik Komutanlığı 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

A) CETVELİ

Toplam Ödenek	1.073.982.946,06
Bütçe Gideri	953.013.523,64
İptal Edilen Ödenek	120.969.422,42
Ertesi Yıla Devredilen Ödenek	119.990.890,05

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Sahil Güvenlik Komutanlığının 2019 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümleri kabul edilmiştir.

Göç İdaresi Genel Müdürlüğünün 2021 yılı merkezî yönetim bütçesine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamı okutuyorum:

GÖÇ İDARESİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

1) Göç İdaresi Genel Müdürlüğü 2021 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

ÖDENEK CETVELİ

GENEL TOPLAM	2.983.522.000
--------------	---------------

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Göç İdaresi Genel Müdürlüğünün 2021 yılı merkezî yönetim bütçesi kabul edilmiştir.

Göç İdaresi Genel Müdürlüğünün 2019 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamı okutuyorum:

2) Göç İdaresi Genel Müdürlüğü 2019 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

A) CETVELİ

Toplam Ödenek	2.935.799.766,42
Bütçe Gideri	2.882.344.217,67
İptal Edilen Ödenek	53.455.548,75
Ertesi Yıla Devredilen Ödenek	37.894.728,37

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Göç İdaresi Genel Müdürlüğünün 2019 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümleri kabul edilmiştir.

Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığının 2021 yılı merkezî yönetim bütçesine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamı okutuyorum:

AFET VE ACİL DURUM YÖNETİMİ BAŞKANLIĞI

1) Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı 2021 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

ÖDENEK CETVELİ

GENEL TOPLAM	2.085.860.000
--------------	---------------

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığının 2021 yılı merkezî yönetim bütçesi kabul edilmiştir.

Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığının 2019 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamı okutuyorum:

2) Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı 2019 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

A) CETVELİ

Toplam Ödenek	1.916.636.362,12
Bütçe Gideri	1.890.206.420,88
İptal Edilen Ödenek	26.429.941,24
Ertesi Yıla Devredilen Ödenek	1.489.862,12

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığının 2019 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümleri kabul edilmiştir.

Böylece, beşinci turda yer alan kamu idarelerinin bütçeleri ve kesin hesapları kabul edilmiştir.

Hayırlı olmalarını temenni ederim.

Sayın milletvekilleri, beşinci tur görüşmeleri tamamlanmıştır.

Programa göre kamu idarelerinin bütçe ve kesin hesaplarını sırasıyla görüşmek için 13 Aralık 2020 Pazar günü saat 11.00'de toplanmak üzere birleşimi kapatıyorum.

Kapanma Saati: 00.51

VI.- YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI

1.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrikuolu'nun, TBMM Başkanlığında görev yapan müşavirlere ilişkin sorusu ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkan Vekili Süreyya Sadi Bilgiç'in cevabı (7/36466)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı **Sayın Mustafa ŞENTOP** tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim.

Av. Dr. M. Sezgin TANRIKULU
İstanbul Milletvekili

1. 12 Kasım 2020 tarihi itibarıyla TBMM Başkanlığına bağlı toplam kaç müşavir hangi alanlarda görev yapmaktadır?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI
Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı

Sayı : 43452547-120.07- **752603**
Konu : Soru Önergesi

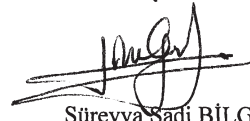
12.12.2020

Sayın Mustafa Sezgin TANRIKULU
İstanbul Milletvekili

İlgi : 13.11.2020 tarihli ve 7/36466 esas numaralı yazılı soru önermeniz.

TBMM Başkanlığında görev yapan müşavirlere ilişkin ilgi önerenizde yer alan sorunuz ekte cevaplandırılmıştır.

Bilgilerinizi rica ederim.

Süreyya Sadi BİLGİÇ
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanvekili

Ek: Soru Cevabı

CEVAP:

Cevap 1.- TBMM Başkanlığında, mülga Başbakanlık personelinden olup 02/07/2018 tarihli Bakanlar Kurulu kararıyla kabul edilen 703 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin 221'inci maddesinin birinci fıkrası uyarınca şahsa bağlı müşavir kadrosuna atanan 32 personel ile 01/12/2011 tarihli ve 6253 sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı İdari Teşkilatı Kanunu'nun geçici 2'nci maddesi uyarınca şahsa bağlı Başkan başmüşaviri kadrosuna atanan 2, şahsa bağlı Başkan müşaviri kadrosuna atanan 5 ve şahsa bağlı müşavir kadrosuna atanan 14 personel görev yapmaktadır. 6253 sayılı Kanun'un 24'üncü maddesinin birinci fıkrasına göre 20 TBMM Başkan başmüşaviri, 30 TBMM Başkan müşaviri, 30 müşavir atanabilmektedir. Müşavirler, önem ve öncelik taşıyan konularda TBMM Başkanına yardımcı olmak üzere istihdam edilmektedir.

2.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrikuolu'nun, seçim kanunlarında bir değişiklik yapıp yapılmayacağına ve TBMM Başkanlığında çalışan personel verilerine ilişkin sorusu ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkan Vekili Süreyya Sadi Bilgiç'in cevabı (7/36779)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Sayın Mustafa ŞENTOP tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim.

Av. Dr. M. Sezgin TANRIKULU
İstanbul Milletvekili

1. Seçim Yasasında değişiklik yapılması hususunda öngörülen bir çalışma bulunmakta mıdır?
2. Seçim Yasasında yapılacak değişiklik ile cinsiyet kotası getirilerek kadınların temsilinin artırılması hususunda başlatılmış bir çalışma bulunmakta mıdır?
3. 18 Kasım 2020 tarihi itibarıyla TBMM bünyesinde toplam kaç personel çalışmaktadır? Anılan personellerin çalıştıkları birimlere ve cinsiyetlerine göre dağılımı nasıldır?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI
Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı

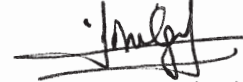
Sayı : 43452547-120.07- **752605**
Konu : Soru Önergesi

12 .12.2020

Sayın Mustafa Sezgin TANRIKULU
İstanbul Milletvekili

İlgi : 20.11.2020 tarihli ve 7/36779 esas numaralı yazılı soru önergeniz.

Seçim kanunlarında bir değişiklik yapıp yapılmayacağına ve TBMM Başkanlığında çalışan personel verilerine ilişkin ilgi önergenizde yer alan sorunuz ekte cevaplandırılmıştır. Bilgilerinizi rica ederim.

Süreyya Sadi BİLGİÇ
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanvekili

Ek: Soru Cevabı

CEVAP:

Cevap 1 ve 2.- Başkanlığımız tarafından soru önergenizde belirtilen konuda yürütülen bir kanun değişikliği çalışması bulunmamaktadır.

Cevap 3.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığında görev yapan toplam 6.976 personelin 1.984'ü kadın, 4.992'si erkek personeldir. Personelin görev yaptığı birimlere göre dağılımı aşağıdaki tabloda gösterilmektedir.

Birim	Personel Sayısı
Genel Sekreterlik	172
Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı	172
Bütçe Başkanlığı	30
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı	137
İnsan Kaynakları Başkanlığı	67
Destek Hizmetleri Başkanlığı	2.283
İşletme ve Yapım Başkanlığı	363
Milletvekili Hizmetleri Başkanlığı	226
Araştırma Hizmetleri Başkanlığı	60
Kütüphane ve Arşiv Hizmetleri Başkanlığı	92
Basın, Yayın ve Halkla İlişkiler Başkanlığı	301
Bilgi İşlem Başkanlığı	107
Hukuk Hizmetleri Başkanlığı	21
Dış İlişkiler ve Protokol Başkanlığı	101
Strateji Geliştirme Başkanlığı	86
Özel Kalem Müdürlüğü	23
İç Denetim Birimi Başkanlığı	7
Siyasi Parti Grubu ve Milletvekili Personeli	1.826
Koruma Daire Başkanlığı Personeli	902
Toplam	6.976

DÖNEM: 27

YASAMA YILI: 4

**29'UNCU BİRLEŞİM
12 ARALIK 2020 CUMARTESİ
SAAT: 11.00**

DANIŞMA KURULU ÖNERİSİ

1.- 2021 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ile 2019 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifinin Türkiye Büyük Millet Meclisinin 7 Aralık 2020 Pazartesi günü Gündeminin “Özel Gündemde Yer Alacak İşler” kısmının 1’inci ve 2’nci sıralarında yer alması, bütçe görüşmelerine 7 Aralık 2020 Pazartesi günü saat 12.00’de başlanması; Bütçe Kanunu Teklifi ve Kesin Hesap Kanunu Teklifinin görüşmelerinin bitimine kadar, resmi tatil günleri dâhil, her gün saat 11.00’den günlük programın tamamlanmasına kadar çalışmalarına devam olunması,

Görüşmelerin on iki günde tamamlanması, bütçe görüşmelerinin son günü olan 18 Aralık 2020 Cuma günü görüşmelere saat 14.00’te başlanması ve bu Birleşimde Bütçe Kanunu Teklifi ve Kesin Hesap Kanunu Teklifinin görüşmelerinin bitimine kadar çalışmalarına devam olunması,

Başlangıçta bütçenin tümü üzerindeki görüşmelerde Yürütme adına yapılacak sunuş konuşmasının süreye tabi tutulmaksızın yapılması, siyasi parti grupları ve İçtüzük’ün 62’nci maddesi gereğince, istemi hâlinde, görüşlerini bildirmek üzere Yürütme’ye de altmışar dakika söz verilmesi (bu süre birden fazla konuşmacı tarafından kullanılabilir) kişisel konuşmaların ise onar dakikayla sınırlandırılması,

Kamu idarelerinin bütçe ve kesin hesapları üzerindeki görüşmelerin 8 turda tamamlanması, kamu idarelerinin bütçe ve kesin hesaplarının görüşülme günlerini belirten programın Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığınca bastırılarak duyurulması, turların bitiminden sonra Bütçe Kanunu Teklifi ve Kesin Hesap Kanunu Teklifinin maddelerinin oylanması,

Birinci turda; istemi hâlinde, TBMM Başkanlığı ile İçtüzük’ün 62’nci maddesi gereğince görüşlerini bildirmek üzere Yürütme adına yapılacak konuşmaların 70 dakika, bu turda siyasi parti grupları adına yapılacak konuşmaların 70’er dakika (bu süre birden fazla konuşmacı tarafından kullanılabilir); siyasi parti grupları ve İçtüzük’ün 62’nci maddesi gereğince istemi hâlinde görüşlerini bildirmek üzere Yürütme adına yapılacak konuşmaların ikinci turda 80’er dakika (bu süre birden fazla konuşmacı tarafından kullanılabilir), altıncı turda 60’ar dakika (bu süre birden fazla konuşmacı tarafından kullanılabilir) diğer turlarda ise 70’er dakika (bu süre birden fazla konuşmacı tarafından kullanılabilir) kişisel konuşmaların beşer dakika olması, kişisel konuşmalarda her turda İçtüzük’ün 61’inci maddesine göre biri lehte, biri aleyhte olmak üzere 2 üyeye söz verilmesi ve 1 üyenin sadece bütçenin tümü üzerinde veya sonundaki görüşmelerde ya da bir turda söz kaydı yaptırmaması,

Bütçe görüşmelerinde soruların gereksiz olarak yerinden sorulması ve her tur için soru-cevap işleminin on dakika soru, on dakika cevap olarak sınırlandırılması,

Bütçe görüşmelerinin sonunda siyasi parti gruplarına ve İçtüzük’ün 62’nci maddesi gereğince istemi hâlinde görüşlerini bildirmek üzere Yürütme’ye altmışar dakika süreyle söz verilmesi (bu süre birden fazla konuşmacı tarafından kullanılabilir) İçtüzük’ün 86’nci maddesine göre yapılacak kişisel konuşmaların ise onar dakika olması, önerilmiştir.

(Genel Kurulun 02.12.2020 tarihli 22’nci Birleşiminde kabul edilmiştir.)

Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ GÜNDEMİ

29'UNCU BİRLEŞİM

12 ARALIK 2020 CUMARTESİ

SAAT: 11.00

1 – BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

2 – ÖZEL GÜNDEMDE YER ALACAK İŞLER

1.- (S. Sayısı: 230) 2021 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi (1/281) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.12.2020) (X)

2.- (S. Sayısı: 231) 2019 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/280), Plan ve Bütçe Komisyonunca Kabul Edilen Metne Ekli Cetveller (Gider ve Gelir Cetvelleri), 2019 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifine İlişkin 2019 Yılı Genel Uygunluk Bildirimi ile 2019 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 190 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporu, 2019 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2019 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/1322) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.12.2020) (X)

3 – SEÇİM

4 – OYLAMASI YAPILACAK İŞLER

5 – MECLİS SORUŞTURMASI RAPORLARI

6 – GENEL GÖRÜŞME VE MECLİS ARAŞTIRMASI YAPILMASINA DAİR ÖNGÖRÜŞMELER

7 – KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

(X) Açık oylamaya tâbi işleri gösterir.

BUGÜNKÜ PROGRAM

6'ncı Gün

12.12.2020 CUMARTESİ

Saat : 11.00 – Program bitimine kadar

V. TUR

- 63-. SAĞLIK BAKANLIĞI (Bütçe + Kesin Hesap)
- 64-. TÜRKİYE HUDUT VE SAHİLLER SAĞLIK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Özel Bütçe) (Bütçe + Kesin Hesap)
- 65-. TÜRKİYE İLAÇ VE TIBBİ CİHAZ KURUMU (Özel Bütçe) (Bütçe + Kesin Hesap)
- 66-. TÜRKİYE SAĞLIK ENSTİTÜLERİ BAŞKANLIĞI (Özel Bütçe) (Bütçe + Kesin Hesap)
- 67-. ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI (Bütçe + Kesin Hesap)
- 68-. TAPU VE KADASTRO GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Bütçe + Kesin Hesap)
- 69-. İÇİŞLERİ BAKANLIĞI (Bütçe + Kesin Hesap)
- 70-. EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Bütçe + Kesin Hesap)
- 71-. JANDARMA GENEL KOMUTANLIĞI (Bütçe + Kesin Hesap)
- 72-. SAHİL GÜVENLİK KOMUTANLIĞI (Bütçe + Kesin Hesap)
- 73-. GÖÇ İDARESİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Bütçe + Kesin Hesap)
- 74-. AFET VE ACİL DURUM YÖNETİMİ BAŞKANLIĞI (Bütçe + Kesin Hesap)

(İYİ PARTİ, MHP, HDP, CHP, AK PARTİ)

(Siyasi parti grupları ve istemi hâlinde Yürütme adına yapılacak konuşma süresi: 70'er dakika)

(Kişisel konuşmaların süresi biri lehte ve biri aleyhte olmak üzere: 5'er dakika)

(Soru – Cevap işlemi: 10 dakika soru - 10 dakika cevap)

TBMM Basımevi/2020